

ДЖОДЖО МОЙЄС

Ма
сама
Я

Довгоочікуване продовження пригод героїні
«До зустрічі з тобою» і «Після тебе» від найбільш
продаваної авторки за версією «The New York Times»

ДЖОДЖО
МОЙЕС

JOJO MOYES

Still
me

A NOVEL

ДЖОДЖО
МОЙЄС

Ма
сама
Я

РОМАН

ХАРКІВ КЛУБ
2018 СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.111
М74

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Перекладено за виданням:
Moyes J. Still Me : A Novel / Jojo Moyes. — New York :
Pamela Dorman Books, 2018. — 400 p.

Переклад з англійської *Валерії Бондар*

Дизайн обкладинки *агенства «Тім+»*

ISBN 978-617-12-5847-1 (PDF)
ISBN 978-0-399-56245-7 (англ.)

© Jojo's Mojo Ltd, 2018
© Nemiго Ltd, видання українською мовою, 2018
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і художнє оформлення, 2018

*Для любої Саскії:
з гордістю носи свої смугасті панчохи*

Перш за все пізнай себе; і тільки тоді — самовдосконалюйся.

Епіктет

Саме вуса нагадали мені про те, що я більше не в Англії, — товста сіра багатоніжка, що надійно приховувала верхню губу чоловіка; сільські вуса, ковбойські вуса, мініатюрні вусики бізнесменів. Удома таких вусів не побачиш.

Я не могла відірвати від них очей.

— Мем?

Єдиною людиною з такими вусами, яку я бачила вдома, був містер Нейлор, наш учитель математики. До того ж у його вусах завше було повно крихіток від печива — а ми рахували їх на уроках алгебри.

— Мем?

— Ой. Перепрошую.

Чоловік у формі різким порухом товстого пальця запросив мене пройти вперед. Його погляд не відривався від екрана. Я чекала в кабінці, відчуваючи, як піт від довгої подорожі повільно випаровується з моєї спини. Він підняв руку й повернувши чотирма пухкими пальцями.

Лише через декілька секунд я усвідомила, що так він просить мій паспорт.

— Ім'я.

— Там написано, — відповіла я.

— Ваше ім'я, мем.

— Луїза Елізабет Кларк. — Я зазирнула за його стійку. — Хоча мене ніхто не називає Елізабет. Уже після того, як мене так назвали, моя мати усвідомила, що це звучатиме як Лу Ліззі. А якщо промовити дуже швидко, то взагалі виходить якась нісенітниця. Хоча мій тато каже, що це досить підхоже ім'я. Не те щоб я не любила своє ім'я, все ж таки воно моє. Я маю на увазі, навіщо вам такі дивачки у країні. Ха! — Мій голос нервово відскочив від скляної перегородки.

Чоловік вперше поглянув на мене. У нього були міцні плечі та погляд, під котрим, здавалося, було неможливо поворушитися. Він не усміхався і до того ж дочекався, поки зникне й моя усмішка.

— Пробачте, — мовила я. — Люди в формі змушують мене нервуватися.

Я озирнулася й побачила залу паспортного контролю, довжелезну чергу, що, немов змія, звивалася безліч разів, перетворившись на непроглядне, вируюче море людей.

— Яюсь дивнуvато стояти у тій черзі. Відверто кажучи, це найдовша черга в моєму житті. Я вже навіть хотіла розпочати складання свого списку подарунків на Різдво.

— Покладіть руку на сканер.

— Він завжди такий великий?

— Сканер? — Він насупився.

— Потік людей.

Але він більш не слухав. Він роздивлявся щось на екрані. Я поклала пальці на маленький сенсор. І тоді задзвонив мій телефон.

Мама: «Ти приземлилася?»

Я вже хотіла написати відповідь вільною рукою, але чоловік сердито подивився на мене.

— Мем, користуватися мобільним телефоном заборонено.

— Це лише моя мама. Вона хоче знати, чи все гаразд. Я прибрала телефон із його поля зору та нишком відправила їй смайлик.

— Мета поїздки?

«Що це?» — миттєво відповіла мама. У телефонному листуванні мама почувається мов риба у воді й тепер робить це швидше, ніж розмовляє. А це вона робить із надсвітловою швидкістю.

«Ти знаєш, що мій телефон не показує ці маленькі малюночки. Це SOS? Луїзо, скажи, що в тебе все гаразд».

— Мета поїздки, мем? Вуса чоловіка нервово сіпнулися.

Він повільно додав:

— Що ви робитимете тут, у Сполучених Штатах?

— У мене тут нова робота.

— А саме?

— Я працюватиму на одну родину в Нью-Йорку. В Централь-
ному парку.

На коротку мить брови чоловіка трохи піднялися догори. Він ще раз перевірів мою адресу, вочевидь, щоб переконатися у моїх словах.

— У чому полягає ваша робота?

— Це трохи складно пояснити. Щось на кшталт оплачуваної компаньйонки.

— *Оплачуваної компаньйонки?*

— Так, щось типу того. Я працювала на цього чоловіка. Я була його компаньйонкою, а також давала йому ліки, гуляла з ним і годувала. Насправді це не так дивно, як воно звучить, до речі — в нього були паралізовані руки. Ніякого збочення. Насправді моя остання робота скінчилася чимось більшим, бо дуже складно не зблизитися з людьми, за котрими доглядаєш, а Вілл — той чоловік — виявився просто чудовою людиною, і ми... Що ж, ми закохались одне в одного.

Промовивши це, я вкотре відчула, як на очі навертаються сльози. Я жваво витерла їх рукою.

— Отже, гадаю, якось так я і працюватиму. За винятком романтичного аспекту. І годування.

Працівник імміграційної служби мовчки витріщався на мене. Я спробувала усміхнутися.

— Зазвичай я не плачу під час розмов про роботу. Незважаючи на моє дивне ім'я. Ха! Але я кохала його. А він кохав мене. А потім він... Що ж, він вирішив обірвати своє життя. Отже, це щось на кшталт спроби розпочати все знову. — Тепер сльози безупинно та страшенно недоречно котилися з моїх очей. Я не знала, як їх зупинити. Здавалося, уже ніщо не допоможе. — Пробачте. Мабуть, це через різницю в часових поясах. Вдома зараз була б майже друга ночі, правильно? До того ж я більш про нього не говорю. Я маю на увазі, у мене тепер є новий хлопець. І він просто чудовий! Він

фельдшер! І сексуальний! Це як виграти в лотерею хлопців, так? Сексуальний фельдшер?

Я почала копирсатися у сумочці в пошуках носової хустинки. Підвівши очі, я побачила, що чоловік простягнув мені коробку з серветками. Я взяла одну.

— Дякую. Отже, у будь-якому разі, мій друг Натан — він із Нової Зеландії — працює тут, і саме він допоміг мені отримати цю роботу, і я поки що не знаю, що саме робитиму, окрім того, що доглядатиму жінку одного багатія, котра страждає від депресії. Але я вирішила, що цього разу я житиму так, як хотів Вілл, бо до цього я робила все неправильно. Все закінчилося тим, що я влаштувалася на роботу в аеропорту.

Я завмерла.

— Ні — ой — я не кажу, що це погано — працювати в аеропорту! Я впевнена, що іміграційна служба — це дуже важливо. *Дуже* важливо. Але у мене є свій план. Тут я кожного тижня робитиму щось нове, а також завжди казатиму «так».

— Казатимете «так»?

— Погоджуватимуся на все нове. Вілл завжди казав, що я сама позбавляю себе всього нового. Це і є мій план.

Офіцер ще раз продивився мої документи.

— Ви неправильно заповнили розділ з адресою. Мені потрібен поштовий індекс.

Він простягнув мені бланк. Я подивилася номер на роздрукованому папірці й записала його тремтливими пальцями. Я поглянула ліворуч, на чергу, котра ставала дедалі неспокійнішою. На початку сусідньої черги двоє офіцерів опитували китайську родину. Жінка почала сваритися, і їх повели до бокової кімнати. Раптово я відчула себе неймовірно самотньою.

Офіцер нахилився вперед, щоб подивитися на людей, що чекають своєї черги. А тоді просто поставив штамп у паспорті.

— Нехай щастить, Луїзо Кларк, — сказав він.

Я витріщилася на нього.

— І це все?

— Так, усе.

Я усміхнулася.

— Ой, дякую! Це дуже мило з вашого боку. Я маю на увазі, дуже дивно опинитися на іншому кінці світу геть на самоті, тож мені дуже приємно зустріти тут першу хорошу людину, і...

— Ви повинні йти, мем.

— Звісно. Перепрошую.

Я збрала свої речі та відкинула спітніле пасмо волосся з обличчя.

— І, мем...

— Так? — Цікаво, що ще я зробила неправильно.

Він не відводив очей від екрана.

— Будьте обережні з тим, чому казатимете «так».

Натан, як і обіцяв, чекав на мене в залі прибуття. Я ніяково оглянула натовп, майже впевнена в тому, що ніхто не прийде, але він стояв посеред юрби та розмахував широкою долонею над метушливими головами. Він підвів і другу руку, розтягнувши рот в усмішці. Крізь натовп він пробрався до мене і, міцно обійнявши, підняв на руки.

— Лу!

Побачивши його, я відчула, як щось усередині раптом стиснулося — щось, пов'язане з Віллом, його втратою та незагоєними ранами, які болять іще дужче від нелегких семи годин у літакові, — на щастя, він тримав мене так міцно, що в мене був час, аби опанувати себе.

— Ласкаво просимо в Нью-Йорк, Коротулько! Я бачу, твій вишуканий смак і досі з тобою.

Він із усмішкою оглянув мене. Я розправила свою тигрову сукню в стилі 1970-х. Я подумала, що виглядатиму в ній як Джекі Кеннеді Онассіс¹. Якби Джекі Кеннеді ще й розлила каву собі на коліна в літаку.

— Я дуже радий тебе бачити.

Він підхопив мої свинцеві валізи, немов вони були наповнені пір'ячком.

---

¹ Жаклін Був'є (після першого шлюбу — Кеннеді, після другого — Онассіс, широко відома як Джекі) — перша леді США у 1961—1963 роках. (*Тут і далі прим. пер.*)

— Ну ж бо. Треба відвезти тебе додому. Моя машина в ремонті, тож містер Г. позичив мені свою. Затори страшенні, але доїдеш із шиком.

Машина містера Гопніка була гладкою, чорною та величезною, немов автобус. Двері зачинялися зі стриманим глухим *кліком*, що свідчило про шестизначний цінник. Натан завантажив мої валізи до багажного відділення, а я, зітхнувши, вместилася на пасажирському сидінні. Я перевірила телефон, відповіла на чотирнадцять повідомлень від матері, написавши їй, що я вже в машині й зателефоную завтра, потім відповіла Семові, котрий сказав, що сумує за мною. Та додала смайлик із поцілунком.

— Як справи в хлопця? — запитав Натан, зиркнувши на мене.

— Усе добре, дякую.

Я додала ще декілька смайликів, так, про всяк випадок.

— Не дуже засмутився через те, що ти поїхала?

Я знизала плечима.

— Він розуміє, що це необхідно.

— Усі ми розуміємо. Просто тобі знадобилося трохи більше часу, от і все.

Я відклала телефон, відкинулася у кріслі та почала читати незнайомі назви, що блимали за вікном: «Магазин шин Майло», «Тренажерний зал Річі», машини швидкої допомоги, вантажівки, занедбані будинки з облізлою фарбою та скрипучими сходами, баскетбольні майданчики, водії, що п'ють щось із величезних пластикових стаканів. Натан увімкнув радіо, і я почула голос чоловіка на ім'я Лоренцо, який говорив про бейсбол. На коротку мить мені здалося, що я перебуваю в якійсь умовній реальності.

— Отже, завтра розпочнемо все налагоджувати. У тебе вже є ідеї? Я подумав, що спершу варто дати тобі виспатися, а вже потім зводити тебе на сніданок. А в перші ж вихідні ти просто повинна відчутти Нью-Йорк на повну.

— Звучить чудово.

— Вони повернуться з замиського клубу аж завтра ввечері. Минулого тижня вони трохи посварилися. Я все розповім, але тільки коли ти відіспишся.

Я витріщилася на нього.

— Ніяких секретів, чи не так? Це ж не буде...

— Вони не схожі на Трейнорів. Звичайнісінька багатенька родина з деякими труднощами.

— Вона хоч добра?

— Вона просто чудова. Вона... непроста жінка. Але чудова. Він також.

Я вже давно зрозуміла, що можна не сподіватися на більш точний опис від Натана. Він замовк — Натан ніколи не любив надто пліткувати, — а я просто сиділа в ідеальному «мерседесі» з кондиціонером, силкуючись побороти хвилі сну, що вперто намагалися накрити мене з головою. Я подумала про Сема, котрий, мабуть, зараз спить у залізничному вагоні в декількох тисячах миль від мене. Я пригадала Тріну й Тома, що туляться в моїй маленькій квартирі у Лондоні. У мої думки вривався голос Натана:

— Тільки подивися.

Я підвела очі, здавалося, повні піску, і побачила Бруклінський міст, Мангеттен, що мерехтить мільйоном зазубрених уламків світла, приголомшливий, лискучий, донезмоги грандіозний та прекрасний. Краєвид був настільки знайомий із телебачення та фільмів, що просто неможливо усвідомити, що бачиш його реально. Я підскочила у кріслі, приголомшена тим, що ми ідемо саме туди, до найвідомішого мегаполісу на планеті.

— Цей краєвид ніколи не старіє, га? Трішки більший за Стортфолд.

Саме у цей момент я усвідомила: *це мій новий дім.*

— Привіт, Ашоку. Як справи?

Натан котив мої валізи мармуровим вестибюлем, а я роздивлялася чорно-білу плитку під ногами та латунні поруччя, намагаючись не спіткнутися та прислухаючись до власних кроків, що розходилися луною в просторій кімнаті. Це нагадало мені вхід до величезного і трохи старовинного готелю: ліфт із полірованої латуні, червоно-золоті ліврейні килими, дещо похмура стійка рецепції. У повітрі пахло бджолиним воском, відполірованим взуттям та грішми.

— Усе гаразд, друже. А це хто?

— Це Луїза. Вона працюватиме на місис Г.

Порт'є у формі підвівся з-за свого столу і простягнув мені руку. В нього була широка усмішка, а його очі, здавалося, бачили все на світі.

— Приємно познайомитись, Ашоку.

— Британка! У мене є двоюрідний брат у Лондоні. У Кройдовні. Ви знаєте Кройдовні? Ви живете десь поблизу? Він такий великий хлопець, може, ви зустрічалися?

— Я не була в Кройдоні, — відповіла я. І додала, побачивши, як згасла його усмішка: — Але обов'язково його навідаю, коли наступного разу буду в тих краях.

— Луїзо, ласкаво просимо до Лавері. Якщо вам щось знадобиться, якщо вам щось незрозуміло, одразу кажіть мені. Я працюю двадцять чотири на сім.

— Він не жартує, — зауважив Натан. — Іноді мені здається, що він і спить під тим столом.

Він жестом вказав на тьмяно-сірий службовий ліфт у задній частині вестибюля.

— Троє дітей, котрим нема ще й п'яти, друже, — сказав Ашок. — Повірте, робота тут рятує мою нервову систему. Не можу сказати те саме про свою дружину. — Він широко всміхнувся. — Справді, міс Луїзо. Якщо вам щось знадобиться, я до ваших послуг.

— А як щодо наркотиків, повій та публічних будинків? — прошепотіла я, коли за нами зачинилися двері службового ліфта.

— Ні. Тільки квитки до театру, бронювання столиків у ресторанах та послуги найкращих хімчисток, — відповів Натан. — Це ж П'ята авеню. Боже мій, чим ти займалася в Лондоні?

Резиденція Гопніків становила шістсот п'ятдесят квадратних метрів другого та третього поверхів готичної будівлі з червоної цегли, це дуже рідкісний дуплекс для цієї частини Нью-Йорка, що свідчило про заможність багатьох поколінь сім'ї Гопніків. Як розповів мені Натан, Лавері — це зменшена копія знаменитої будівлі Дакота, а також один із найстаріших кооперативів

на верхньому Іст-Сайді. Ніхто не може купити або продати тут квартиру без схвалення ради мешканців будинку, котрі, як правило, категорично налаштовані проти будь-яких змін. І поки розкішні кондомініуми по той бік парку, з їхніми ресторанами, тренажерними залами, дитячими садками, панорамними басейнами, радо приймали нові грошенята — російських олігархів, зірок естради, китайських сталевих магнатів та мільярдерів, що збили капітал у сфері технологій, — мешканці Лавері насолоджувалися старою доброю класикою.

Ці апартаменти передавалися із покоління в покоління; їхні жителі вже давно навчилися миритися з системою трубопроводів 1930-х років і навіть припинили боротися за дозвіл змінити щось більш масштабне, ніж перемикач світла, — вони просто мовчки спостерігали за тим, як навколо них змінюється Нью-Йорк, як люди зазвичай мовчки ігнорують жебрака з картонною табличкою.

Я ледве встигла розглянути велич самого дуплекса, з його паркетною підлогою, високою стелею та дамастовими шторами завдовжки в поверх, коли ми попрямували до приміщення прислуги, що ховалося десь у закутках другого поверху, у самому кінці довгого вузького коридору, який тягнувся з кухні, — аномалія, що була нормою в давнину. Більш нові або реконструйовані будівлі не мають приміщень для прислуги: тепер економки та няні мають виїжджати з Квінсу або Нью-Джерсі на світанку й повертатися додому вже затемна. Але родина Гопніків володіла цими крихітними кімнатками з самих перших днів життя будівлі. Їх не можна було від'єднати чи продати, і хоч офіційно вони були прив'язані до основної резиденції, багато хто хотів зробити з них комори для зберігання речей. Нескладно зрозуміти, чому саме.

— Ми прийшли. — Натан відчинив двері й поставив мої валізи.

Моя кімната була розміром приблизно три на три метри. У ній було двоспальне ліжко, телевізор, комод і шафа.

У кутку стояло невеличке крісло, оббите бежевою тканиною. Його сидіння втомлено провисало від попередніх мешканців кімнати. Крихітне віконце, можливо, виходило на південь.

Або на північ. Або на схід. Було складно сказати, адже воно впиралося у цегляну стіну сусідньої будівлі, такої високої, що можна було побачити небо лише за умови, якщо притиснутися обличчям до скла і вивернути шию.

Трохи далі по коридорі я побачила спільну кухню, яку я ділитиму з Натаном та економкою, чия кімната була навпроти.

На моєму столі лежав акуратний стосик із п'яти темно-зелених сорочок поло, а також щось схоже на чорні штани з дешевим тефлоновим блиском.

— Вони не казали тобі про уніформу?

Я взяла до рук одну з сорочок.

— Це лише сорочка і штани. Гопніки вважають, що з уніформою набагато простіше. Усі знають своє місце.

— Якщо хочеш бути схожим на професійного гольфіста.

Я зазирнула до крихітної ванної з коричневого мармуру, що з літами вкрився пліснявою та водним каменем. Поруч із душовою кабіною стояв і маленький унітаз, що, здавалося, походив аж із 1940-х. На полиці лежало мило в паперовій обгортці та засіб від тарганів.

— Насправді за мангеттенськими мірками це дуже щедро з їхнього боку, — пояснив Натан. — Я знаю, що кімната трохи обтріпана, але місіс Г. каже, що ми можемо вдихнути у неї нове життя. Декілька додаткових ламп та швидка поїздка до магазину декору, і все заграє...

— Мені все подобається, — мовила я. Я повернулася до нього. — Я в Нью-Йорку, Натане. Я насправді тут, — мій голос тремтів.

Він стиснув моє плече.

— Саме так. Ти насправді тут.

Я насилу розібрала валізи, перехопила їжі, котру Натан, як справжній американець, називав «їжа на винос», продивилася декілька з 859 каналів на своєму маленькому телевізорі, більшість із яких, здавалося, безупинно крутили матчі з американського футболу, рекламу засобів для покращення травлення або ж низькосортні детективні шоу, а потім заснула. Я здригнулася і прокинулася о четвертій сорок п'ять ранку. Ще декіль-

ка хвилин була збита з пантелику далеким і незнайомим звуком сирени та низьким риком вантажівки, а тоді увімкнула світло, пригадала, де я, і відчула радісне хвилювання.

Я дістала з сумки ноутбук і написала повідомлення Семові.

«Ти тут? Цілую».

Трохи почекала, але відповіді не було. Він казав, що його збиває з пантелику ця різниця в часі. Я відклала ноутбук і спробувала заснути (Тріна казала, що коли я не висплюся, то виглядаю геть як сумна кобила). Але незнайомі звуки великого міста, зокрема сирени, не збиралися мене відпускати, тому о шостій я встала з ліжка та прийняла душ, намагаючись ігнорувати іржу у воді, що не лилася, а бризкала навсідч. Я одяглася (у бірюзову блузку з короткими рукавами й зображенням Статуї Свободи та джинсовий сарафан) і вирушила на пошуки кави.

Невпевнено ідучи коридором, я намагалася пригадати, де саме розташована кухня для персоналу, яку Натан показував напередодні. Відчинила двері й побачила жінку, яка обернулася та здивовано уп'ялася на мене. Вона була кремезна і немолода, а її волосся лежало акуратними темними хвилями, немов у кінозірки 1930-х років. Мала гарні темні очі, але куточки її губ були опущені донизу, немов у постійному несхваленні.

— Гм... доброго ранку!

Вона продовжувала пильно дивитися на мене.

— Я — я Луїза? Новенька? Помічниця... місіс Ґопнік?

— Вона не місіс Ґопнік. — Жінка не спромоглася пояснити, що саме мала на увазі.

— А ви, мабуть... — Я ламала свій утомлений мозок, намагаючись пригадати ім'я, але це було безнадійно. *Ну ж бо!* — Прощу мені вибачити. Сьогодні в мене каша замість мозку. Складний переліт.

— Мене звати Іларія.

— Іларія. Ну звісно. Пробачте. Я простягнула руку. Але жінка проігнорувала мій жест.

— Я знаю, хто ти.

— Гм... Ви можете показати мені, де Натан тримає своє молоко? Я просто хотіла випити кави.

— Натан не п'є молока.

— Хіба? Раніше пив.

— Ти хочеш сказати, що я брешу?

— Ні. Я зовсім не мала цього на ув...

Іларія відступила вліво та жестом указала на самотню шафку, удвічі меншу за інші.

— Ось ця твоя.

Тоді вона відчинила холодильник, щоб поставити сік на місце, і я помітила повну дволітрову пляшку молока на її полиці. Вона зачинила двері й невблаганно подивилася на мене.

— Містер Гопнік повернеться о шостій тридцять сьогодні ввечері. Одягни перед зустріччю уніформу.

Жінка вийшла в коридор, голосно ляскаючи підощвами своїх капців.

— Приємно познайомитися! Я впевнена, ми з вами бачитимемося дуже часто! — крикнула я їй навздогін.

Певний час я просто дивилася на холодильник, а потім вирішила, що вже не надто рання година для того, щоб десь купити молоко. Урешті-решт, це ж місто, яке ніколи не спить.

Сам Нью-Йорк, можливо, й не спав, а от будинок Лавері був сповнений до того щільною тишею, що, здавалося, у повітрі витала немала доза зопіклону¹. Обережно зачинивши за собою двері, я вийшла до коридору й вісім разів перевірила, чи не забула гаманець і ключі. На щастя, рання година та сплячі мешканці будинку дали мені можливість трохи краще оглянути місце, де я опинилася.

Ступаючи по плюшевому килиму, я рушила до виходу, коли почула собаку, який гавкав з-за одних дверей — дзвінкий, обурений протест, — а також літній голос, що невиразно щось бурмотів. Я поквапилася та, не бажаючи брати на себе відповідальність за те, що розбудила мешканців будинку, пішла не

---

¹ Зопіклон — снодійне, яке має седативну, протисудомну, амнестичну й анкіолітичну дію. Сприяє розслабленню м'язової тканини.

до сходів, а прямисінько у службовий ліфт. У вестибюлі було безлюдно, тож я тихенько вислизнула на вулицю, у самий вир галасу та світла. Усе це вкупі вразило мене настільки сильно, що мені довелося зупинитися на хвилинку, щоб зберегти своє вертикальне положення. Просто переді мною простягався неоглядний зелений оазис Центрального парку. Зліва, на людній вулиці, кремезні чоловіки в комбінезонах вивантажували ящики з фургона, а за цим дійством спостерігав поліцейський, схрестивши на грудях м'язисті руки. Старанно дзижчала підмітальна машина, виконуючи свій обов'язок. Таксист балакав з якимсь чоловіком через опущене вікно машини. Я подумки підмічала усі ознаки Міста великого яблука. Кінні екіпажі! Жовті таксі! Неймовірно високі будівлі! Поки я роздивлялася все довкола, повз мене пройшли дві перелякані туристки з дітьми у візочках та кавою в пластикових стаканах — вони, вочевидь, і досі відходили від зміни часових поясів.

Мангеттен тягнувся в усіх напрямках, величезний, цілований сонцем, бурхливий та блискучий.

Моя втома зникла разом із зорею. Я зітхнула на повні груди й рушила з місця. Мої губи мимоволі розтяглися в широкій усмішці, але я була безсила. Я пройшла вісім кварталів, так і не зустрівши жодного маркету. Я звернула на Медісон-авеню та опинилася серед величезних вітрин розкішних магазинів, ресторанів, затемнених вікон та позолочених готелів, чії швейцари у лівреях навіть не дивилися у мій бік.

Я пройшла ще п'ять кварталів, усвідомлюючи, що тут не так уже й легко випадково зустріти бакалійну крамницю. Нью-Йоркські закусочні чекали мене на кожному розі. У них працювали виряджені офіціантки та чоловіки в білих капелюхах із кирпатими крисами, але все виглядало таким грандіозним і блискучим, що, здавалося, навряд чи мене там чекатиме просто омлет і чашка чаю. Люди, яких я зустрічала на своєму шляху, були або туристами, як я, або ж спортсменами-бігунами у термобілизні та навушниках, і кожен намагався якомога швидше оминати безпритульних, що дивилися на них, піднявши вгору свої насуплені свинцеві обличчя. Нарешті я натрапила на величезну мережеву кав'ярню, в котрій, здавалося, зібралася

добра половина жайворонків Нью-Йорка, схилившись над своїми телефонами або ж годуючи на подив радісних дітлахів під нейтральну музику, що грала з колонок на стіні.

Я замовила капучино та мафін, котрий, перш ніж я встигла заперечити, бариста розрізав на дві половини, розігрів і змастив маслом, не відриваючись від розмови про бейсбол зі своїм колегою.

Я сплатила за своє замовлення, сіла за столик, поклала перед собою мафін, загорнутий у фольгу, і відкусила шматочок. Це була найсмачніша річ у моєму житті, навіть не беручи до уваги втому та голод після перельоту і зміни часових поясів.

Просто переді мною, за вікном, простягався ранковий Мангеттен, а мій рот по черзі наповнювався то липким масляним мафіном, то гарячою міцною кавою, даючи волю моєму всюдисущому внутрішньому монологу (*Я п'ю нью-йоркську каву в нью-йоркській кав'ярні! Я їду нью-йоркською вулицею! Просто як Мер Райан! Або Дайан Кітон! Я у справжньому Нью-Йорку!*). На коротку мить я зрозуміла, що саме Вілл намагався пояснити мені два роки тому: саме ті дві хвилини, поки мій рот був набитий незнайомою мені їжею, а очі дивилися на незнайомий краєвид, я існувала лише в цьому моменті. Я жила, я відчувала, уся моя істота була готова отримувати та приймати нове. Я була в одному-єдиному місці на землі.

А потім, геть недоречно, дві жінки за сусіднім столиком учинили кулачну бійку, розкидавши довкола каву та булки, поки баристи підскочили, щоб їх розняти. Я струсила крихти з сарафана, закрила сумку і вирішила, що, ймовірно, вже час повертатися до Лавері.

Коли я увійшла, Ашок сортував величезний стос газет, складаючи їх у нумеровані стопки. Він випростався з усмішкою.

— Що ж, вітаю вас, міс Луїзо. Як пройшов ваш перший ранок у Нью-Йорку?

— Дивовижно. Дякую.

— Ви наспівували «Let the River Run»¹, мандруючи вулицями?

Я сторопіла.

— Звідки ви знаєте?

— Усі так роблять, коли вперше приїздять на Мангеттен. Дідько, навіть я так іноді роблю, хоч і не виглядаю як Мелані Гріффіт.

— Поблизу геть немає продуктових магазинів? Мені довелося йти пішки близько мільйона кілометрів, щоб випити кави. До того ж я й гадки не маю, де купити молоко.

— Міс Луїзо, варто було спитати мене. Ходіть сюди.

Він жестом указав за свій стіл і відчинив двері, покликавши мене до темного, обшарпаного та захаращеного офісу, котрий дисонував із латунню та мармуром вестибюля. На столі стояв ряд екранів спостереження, серед них був старий телевізор і величезний обліковий журнал, а також чашка, декілька книжок із м'якими обкладинками та безліч фотографій усміхнених беззубих дітей. За дверима стояв старезний холодильник.

— Ось. Беріть. Потім повернете.

— Усі швейцари це роблять?

— Ніхто так не робить. Але в Лавері все інакше.

---

¹ «Let the River Run» — пісня, що стала саундтреком фільму «Ділова дівчина» 1988 року, з музикою і текстами Карлі Саймон.

— Тож де люди роблять покупки?

Він скривив обличчя.

— Люди в цьому будинку не роблять покупок, міс Луїзо. Вони навіть не *думають* про покупки. Б'юся об заклад, добра половина з них вважає, що їжа вже готова просто з повітря з'являється на їхніх столах, магія. — Він озирнувся, знизивши голос. — Ставлю на те, що вісімдесят відсотків жінок, що тут живуть, уже років п'ять не заходили на кухню. Зауважте це, а половина жінок взагалі не харчуються, і крапка.

Коли я здивовано витріщилася на нього, він знизав плечима.

— Багатії не живуть як ми з вами, міс Луїзо. А багатії Нью-Йорка... що ж, вони не живуть як *будь-хто інший*.

Я взяла пакет молока.

— Вам доставлять усе, що забажаєте. Ви звикнете.

Я хотіла запитати його про Іларію та місис Гопнік, котра, як з'ясувалося, геть не була місис Гопнік, а також загалом про родину, котру мені належить зустріти. Але він помітив когось у коридорі.

— Ну, доброго ранку, місис де Вітт!

— *Що* всі ці газети роблять на підлозі? Це місце схоже на жалюгідний газетний кіоск.

Крихітна стара роздратовано цикнула на стоси «Нью-Йорк Таймс» та «Волл-стрит Джорнал», котрі чоловік не закінчив розпаковувати. Незважаючи на ранню годину, жіночка була виряджена, немов зібралася на весілля: малиново-рожеве пальто, червоний капелюх-таблетка та величезні строкаті сонячні окуляри на її маленькому зморшкуватому обличчі. У руці вона тримала повідок, на котрому вела мопса, що хрипів і войовничо дивився на мене (принаймні мені так здалося, адже насправді його очі були спрямовані у різні боки). Я нахилилася, щоб допомогти Ашокові прибрати газети з її шляху, але пес із гарчанням стрибнув у мій бік, тож я відскочила назад, ледве не перечепившись через «Нью-Йорк Таймс».

— Ай, заради бога! — прокректав тремтячий, але владний голос. — Ви мені ще собаку засмучувати будете?

Зуби мопса ледь не зімкнулися на моїй нозі. Моя шкіра й досі відчувала його дихання.

— Благаю, подбайте про те, щоб до нашого повернення цього *безладу* тут не було. Я вже не раз казала містерові Овіцу, що ця будівля йде до занепаду. І, Ашоку, я залишила сміттєвий мішок біля своїх дверей. Будь ласка, прибери його, інакше увесь коридор смердітиме мертвими ліліями. Сам тільки Бог знає, хто посилає лілії як подарунок. Суцільний траур. Діне Мартіне¹, ходімо!

Ашок підняв свого кашкета.

— Безумовно, місіс де Вітт.

Він дочекався, поки вона піде. А тоді зиркнув на мою ногу.

— Цей пес ледве не вкусив мене!

— Так. Це Дін Мартін. Краще тримайтеся від нього подалі. Він найзліший мешканець цього будинку, а це вже вам не порожні слова. — Він повернувся до своїх газет, перекинувши наступний стос собі на стіл, але зупинився, щоб завадити мені допомогти. — Не переймайтеся, міс Луїзо. Вони дуже важкі, а у вас попереду купа роботи. Гарного вам дня.

Він пішов геть, перш ніж я встигла запитати, що саме він мав на увазі.

День минув як у тумані. Ранок я витратила на те, щоб привести до ладу свою маленьку кімнатку, прибрати у ванній та поставити фотографії Сема, батьків, Тріни й Тома, аби додати затишку. Натан повів мене у закусточну біля Колумбус-серкл, де я їла з тарілки розміром з автомобільну шину та випила стільки міцної кави, що мої руки вібрували дорогою додому. Натан показав мені місця, що можуть стати у пригоді: цей бар працює допізна, у цьому фургоні роблять смачнющий фалафель, а тут можна безпечно зняти готівку... Мій мозок кипів від надлишку нових місць, нової інформації. Десь після обіду я раптом відчула втому та слабкість у ногах, тож Натан, взявши мене під руку, відвів до квартири. Я була щаслива знов опинитися у тихій темній будівлі з ліфтом.

---

¹ Дін Мартін — американський співак, актор, комік і кінопродюсер італійського походження.

— Подрімай, — порадив він, коли я скинула туфлі. — Хоча на твоєму місці я не став би спати більше години, а інакше — порушиш режим дня.

— Коли, ти кажеш, повернуться Гопніки? — У мене потроху почав заплітатися язик.

— Зазвичай біля шостої. Зараз третя, тож у тебе ще є час. Ну ж бо, лягай. Скоро знову відчуєш себе людиною.

Він зачинив двері, і я з вдячністю відкинулася на ліжку. Я вже майже заснула, але раптом усвідомила, що так і не зв'язалася з Семом, тому повільно потяглася за своїм ноутбуком.

Я відкрила месенджер.

«Ти там?»

Минуло декілька хвилин, і з булькаючим звуком дзвінка з'явився він, у залізничному вагоні, схиливши своє величезне тіло над екраном. Сем. Фельдшер. Людина-гора. Мій новий хлопець. Ми, як дурні, довго усміхалися одне одному.

— Привіт, красуне! Як справи?

— Добре! — відповіла я. — Я можу показати тобі свою кімнату, але вона така маленька, що дай Боже не зачепити стіни екраном. Я повернула ноутбук, щоб він міг побачити мою маленьку спальню в повній красі.

— Мені подобається. Адже у ній є ти.

Я подивилася на сіре вікно за його спиною й одразу ж уявила атмосферу: дощ тарабанить у дах вагона, вікна затишно запотіли, дерево, волога, кури за вікном ховаються під візком, що протікає. Сем дивився на мене, і я витерла очі, раптом пригадавши, що геть не фарбувалася.

— Ти вже був на роботі?

— Так. Мені сказали, що можна повертатися до обов'язків вже через тиждень. Сподіваюся, я вже буду в достатньо хорошій формі, щоб підняти тіло, не зірвавши шви. — Він інстинктивно поклав руку на живіт, саме туди, куди влучив постріл усього декілька тижнів тому, — звичайний виїзд на виклик ледве не вбив його, але зміцнив наші стосунки, — і я підсвідомо відчула його біль.

— Я хочу, щоб ти був поруч, — мовила я, перш ніж встигла себе зупинити.

— Я також. Але це лише перший день твоєї пригоди, усе буде чудово. Уже через рік ти сидітимеш тут...

— Не тут, — зауважила я. — У твоєму готовому будинкові.

— У моєму готовому будинкові, — погодився він. — І ми разом дивитимемося фотографії на твоєму телефоні, а я по-тайки думатиму: «Боже, за що, коли вона вже замовкне та припинить розповідати про свій Нью-Йорк?»

— Тож ти напишеш мені? Лист, повний любові й туги, про-сочений самотніми сльозами?

— Ой, Лу. Ти ж знаєш, що поганий із мене письменник. Але я телефонуватиму. І вже через чотири тижні приїду до тебе.

— Ти маєш рацію, — мовила я, відчуваючи, як стискається моє горло. — Гарзд. Я подрімаю.

— Я також, — мовив він. — Я думатиму про тебе.

— По-брудному та по-еротичному? Або ж по-романтичному, в стилі Нори Ефрон?

— А що з цього не наразить мене на неприємності? Ти добре виглядаєш, Лу, — трохи помовчавши, додав він.

— А ти якось... нездорово.

— Саме так я і почуваюсь. Мало того, що втомився, так ще й хочеться вибухнути. Це навіть збиває мене з пантелику.

Я поклала руку на екран, і він слідом зробив те ж саме. Я уявила його дотик на своїй шкірі.

— Люблю тебе. — Мені й досі було трохи соромно вимовляти ці слова.

— І я тебе. Я б поцілував екран, але, боюся, ти побачиш лише моє волосся у носі.

Я склала ноутбук і з усмішкою поринула у світ сновидінь.

У коридорі хтось верещав. Я прокинулася, нічого не розуміючи, спітніла, частково й досі уві сні, та примусила себе прийняти вертикальне положення. За дверима й справді верещала жінка. У моєму запамороченому мозку пронеслися тисячі думок, заголовки про вбивства, Нью-Йорк і те, як краще повідомити про злочин. На який номер тут зазвичай телефонують

у таких випадках? Точно не 999, як в Англії. Я тільки марно ламала собі голову, так і не вживши необхідних заходів.

— Чого я повинна це терпіти? Чого я повинна сидіти та всміхатися, поки ці відьми мене ображають? Ти не чув і половини з того, що вони сказали! Ти ж чоловік! У тебе у вухах стоїть фільтр на такі речі!

— Люба, благаю, заспокойся. Будь ласка. Ти обрала недоречне місце і час.

— Завжди тобі все не те! Завжди тобі заважають сторонні вуха! Може, мені купити окрему квартиру, тільки щоб було де з тобою сваритися?

— Я не розумію, чому ти так засмутилася через ці дрібниці. Тобі треба просто...

— Ні!

Щось гепнулося на дерев'яну підлогу. Від сну не залишилося й сліду, моє серце калатало, мов навіжене.

Важка тиша.

— Тепер ти скажеш мені, що це була сімейна реліквія.

Пауза.

— Що ж, так, так, була.

Приглушений схлип.

— Мені начхати! Мені начхати! Твоя сімейна історія от-от мене задушить! Ти мене чуєш? Задушить!

— Агнес, люба. Тільки не в коридорі. Ну ж бо. Ми можемо обговорити це пізніше.

Я тихенько сиділа на краю свого ліжка.

Приглушені ридання, тиша. Я трохи почекала, а тоді підвелася й навшпиньки підійшла до дверей, притиснувшись вухом. Нічого. Я подивилася на годинник — четверта сорок шість вечора.

Я вмилася і швидко переодягнулася у свою форму. Розчесавшись, тихенько вийшла зі спальні й повернула за ріг коридору.

І зупинилася.

Далі по коридору, біля кухні, лежала молода жінка, згорнувшись у клубок. Старший чоловік, обійнявши її обома руками, напівсидів на підлозі. Одне його коліно було підігнуте, а дру-

ге — витягнуте, немов він упіймав її, та не витримав ваги. Я не бачила її обличчя, але з-під темно-синьої сукні грубо стирчала довга тонка нога, а аркуш білого волосся затуляв обличчя жінки. Кісточки на пальцях у неї побіліли від її міцної хватки.

Я стала як укопана і мимоволі ковтнула слину. Чоловік підвів погляд. Я впізнала містера Гопніка.

— Не зараз. Дякую, — м'яко мовив він.

Мій голос застряг десь у горлі, серце калатало просто у вухах, так голосно, що навіть вони, мабуть, його чули, тож я швидко позадкувала до своєї кімнати.

Наступну годину я намагалася відволіктися на телевізор, але моїх думок не покидав образ цих переплетених людей. Я було хотіла написати Натанові, але геть не знала, що сказати. Натомість о п'ятій сорок п'ять я вийшла з кімнати, обережно рушивши до головної частини квартири. Минувши величезну ідальню, котра була більше схожа на гостьову спальню, та ще двоє зачинених дверей, я тихо йшла на далекий звук тихої розмови. Урешті-решт я дійшла до вітальні й зупинилася просто перед відчиненими дверима.

Містер Гопнік сидів біля вікна, закотивши рукава своєї блідо-блакитної сорочки й закинувши одну руку за голову. Здавалося, він говорив по телефону. Він жестом запросив мене увійти, не припиняючи розмову. Зліва від мене на рожевому дивані, нервово натискаючи на айфон, сиділа блондинка — місіс Гопнік? Вона переодяглася, і я на мить розгубилася. Я зняковіло дочекалася, поки він завершить розмову та підведеться, як мені здалося, не без зусилля. Я зробила крок йому назустріч і потиснула чоловікові руку. Вона була теплою, м'якою і сильною. Молода жінка ні на мить не відірвалася від телефону.

— Луїзо, радий, що ви вже влаштувалися. Сподіваюся, вас забезпечили усім необхідним.

Так кажуть, коли не очікують, що ти будеш щось просити.

— Усе просто чудово. Дякую.

— Це моя дочка, Табіта. Таб?

Дівчина підвела руку, натягнувши щось на кшталт усмішки, й одразу ж повернулася до свого телефона.

— Прошу пробачити Агнес за те, що її тут немає. Вона прилягла на годинку. Голова розколюється. Це були довгі вихідні.

На коротку секунду його обличчя затьмарила сумна тінь. Нічогосінько в його поведінці не натякало на те, що я бачила лише годину тому.

Він усміхнувся.

— Отже... сьогодні ви повністю вільні, а з завтрашнього ранку супроводжуватимете Агнес усюди, куди вона захоче вирушити. Ваша офіційна посада називається «асистентка», тож від вас очікується підтримка в усьому, що їй захочеться робити протягом дня. У неї дуже напружений графік — я попрохав свого асистента внести вас до сімейного календаря, тож ви отримаєте його електронною поштою, одразу з усіма оновленнями. Краще перевіряйте близько десятої години вечора — саме в цей час ми зазвичай вносимо останні зміни. Завтра ви познайомитеся з рештою нашої команди.

— Чудово. Дякую.

Почувши слово «команда», я одразу ж уявила собі футболістів, що працюють у цій квартирі.

— Що на вечерю, тату? — Табіта поводитися так, ніби мене не існує.

— Я не знаю, люба. Я думав, ти хотіла кудись піти.

— Я не впевнена, що переживу це сьогодні. Мабуть, я просто залишуся вдома.

— Як забажаєш. Тільки подбай про те, щоб Іларія про це знала. Луїзо, у вас іще є запитання?

Я щосили намагалася пригадати хоч щось.

— Ой, і мама попрохала запитати, чи ти знайшов ту маленьку картину. Міро¹.

— Люба, я на це більш не куплюся. Картина належить цьому будинкові.

— Але мама сказала, що це вона обрала її. Вона за нею сумує. А тобі вона навіть і не подобалася ніколи.

---

¹ Жуан Міро-і-Ферра — каталонський художник, скульптор і графік. Один із найвідоміших митців-сюрреалістів.

— Не в цьому річ.

Я перенесла вагу з однієї ноги на другу, не впевнена, чи мене вже відпустили.

— Ні, тату, річ саме в *цьому*. Мама неймовірно сумує, а тобі геть начхати.

— Вона коштує вісімдесят тисяч доларів.

— Мамі начхати на гроші.

— Ми можемо обговорити це пізніше?

— Пізніше ти будеш зайнятий. Я пообіцяла мамі, що вирішу це питання.

Я невпевнено зробила крок назад.

— Тут нема чого вирішувати. Ми з нею розрахувалися півтора року тому. Тоді я й поставив крапку. Ой, люба, а ось і ти. Тобі вже краще?

Я озирнулася. Жінка, яка тільки-но увійшла до кімнати, була приголомшливо красивою, хоча зовсім не мала на обличчі макіяжу, а її біляве волосся було зібране у вільний вузол. На її високих вилицях злегка виднілося ластовиння, а форма очей натякала на слов'янську спадковість. Я припустила, що вона приблизно мого віку. Вона босоніж підійшла до містера Гопніка й поцілувала його, обвивши шию чоловіка рукою.

— Значно краще, дякую.

— Це Луїза, — мовив він.

Вона обернулася до мене.

— Моя нова союзниця, — мовила жінка.

— Твоя нова асистентка, — виправив містер Гопнік.

— Вітаю, Луїзо. — Я потиснула її тонку руку. Я відчула, як вона дослідила мене очима, немов намагаючись щось зрозуміти, а потім усміхнулася, і я мимоволі відповіла їй взаємністю. — Іларія підготувала тобі хорошу кімнату? — Її голос був м'яким, а в акценті ховалося щось східноєвропейське.

— Так, ідеальну. Дякую.

— Ідеальну? Ах, тобі так просто догодити. Ця кімната розміром із комірку. Якщо тобі щось не подобається, кажи нам, і ми вирішимо будь-яке питання. Чи не так, любий?

— Хіба ти сама не жила в кімнаті навіть меншій за ту, Агнес? — мовила Табіта, не відриваючись від телефона. — Здається,

тато розповідав мені, що ти жила в кімнаті з п'ятнадцятьма іншими іммігрантами.

— Таб. — Голос містера Гопніка був м'яким, але застережливим.

Агнес зробила короткий вдих і підняла підборіддя.

— І справді, моя кімната була навіть менша. Але дівчата, з котрими я жила, були дуже люб'язні. Тому це не створювало жодних незручностей. Якщо поряд добрі та виховані люди, можна витримати все що завгодно, чи не так, Луїзо?

Я проковтнула слину.

— Так.

До вітальні увійшла Іларія та голосно прокашлялася. Під її білим фартухом ховалася така сама уніформа, як і в мене. Вона навіть не поглянула в мій бік.

— Вечеря готова, містере Гопнік, — заявила вона.

— Іларіє, люба, а на мене вистачить? — запитала Табіта, закинувши руку на спинку дивана. — Гадаю, я сьогодні залишуся.

Вираз обличчя Іларії миттєво став теплим і ласкавим. Переді мною стояла геть інша людина.

— Звісно, міс Табіто. Я завжди готую трохи більше по неділях, на той випадок, якщо ви вирішите залишитися.

Агнес стояла посеред кімнати. Мені здалося, що я помітила спалах паніки на її обличчі. Вона стиснула щелепи.

— Тоді я хочу запросити Луїзу також повечеряти з нами, — мовила жінка.

У повітрі зависла коротка тиша.

— Луїзу? — перепитала Табіта.

— Так. Було б непогано познайомитися з нею належним чином. У тебе є плани на вечір, Луїзо?

— Гм... ні, — затнулася я.

— Тоді вечерятимеш із нами. Іларіє, ти сказала, що приготувала більше, чи не так?

Іларія зиркнула на містера Гопніка, котрий, здавалося, був зайнятий чимось у своєму телефоні.

— Агнес, — трохи помовчавши, почала Табіта. — Ти ж розумієш, що ми не їмо з персоналом?

— Хто це «ми»? Я не знала, що тут є якийсь звід правил.

Агнес простягла руку вперед і з демонстративним спокоєм стала роздивлятися свою обручку.

— Любий? Ти забув дати мені звід правил?

— З усією повагою, я не сумніваюся в тому, що Луїза дуже мила, — мовила Табіта, — але є певні кордони. І вони існують заради комфорту кожного з нас.

— Я буду рада, навіть... — почала я. — Я не хочу завдавати будь-яких...

— Що ж, з усією повагою, Табіто, але я б хотіла, щоб Луїза сьогодні повечеряла зі мною. Вона — моя нова асистентка, і ми проводитимемо кожен день разом. Тому я не бачу жодних перешкод тому, щоб пізнати її хоч трохи краще.

— Немає ніяких перешкод, — погодився містер Гопнік.

— Татку...

— Перешкод немає, Таб. Іларіє, будь ласка, накрий стіл на чотирьох. Дякую.

Іларія розширила очі. Вона поглянула на мене, гнівно стиснувши губи, немов уся ця пародія на ієрархію — моїх рук справа, а потім рушила до ідальні й почала рішуче стукати та дзвеніти столовим приладдям. Агнес тихо видихнула й відкинула волосся з обличчя. А потім змовницьки всміхнулася, крадькома зиркнувши на мене.

— Ну, що, ходімо за стіл, — мовив містер Гопнік приблизно через хвилину. — Луїзо, може, ти вип'єш із нами?

Це була не вечеря, а мовчазне, болісне жахіття. У мене вселяли благоговійний страх величезний стіл із червоного дерева, срібні столові прибори та кришталеві келихи, недоречні для моєї уніформи. Містер Гопнік здебільшого мовчав та двічі виходив, щоб відповісти на робочі дзвінки. Увага Табіти була зосереджена на айфоні, поки дівчина демонстративно ігнорувала всіх інших, а Іларія подала курку в соусі з червоного вина та спецій із таким обличчям, як сказала б моя мама, немов її віслюк ударив. Можливо, лише я чула той грюкіт, із яким переді мною поставили тарілку, а також невдоволене фиркання Іларії.

Агнес майже не торкалася своєї тарілки. Вона сиділа навпроти мене та, час од часу зиркаючи на чоловіка, грайливо балакала зі мною, немов я — її нова найкраща подружка.

— Отже, це ти вперше у Нью-Йорку, — мовила вона. — Де ще ти була?

— Гм... мало де. Я пізно почала подорожувати. Декілька років тому я була в Європі, а до того... Маврикій. І Швейцарія.

— Америка геть інакша. Кожен штат відрізняється від іншого, особливо для нас, європейців. Я відвідала лише декілька, із Леонардом, але таке відчуття, немов усе це різні країни. Тобі тут подобається?

— Дуже подобається! Я маю намір скористатися кожною можливістю, що запропонує мені Нью-Йорк.

— Дуже схоже на тебе, Агнес, — солодко прошебетала Табіта. Агнес проігнорувала дівчину, не зводячи з мене очей. Вони були гіпнотично чарівні, мигдалеподібні. Мені двічі довелося нагадувати собі закрити рота, втупившись на неї.

— Розкажи мені про свою родину. У тебе є брати? Сестри?

Я старанно описала свою родину, та врешті-решт зрозуміла, що це скоріш звучить як розповідь про Волтонів, а не про Адамів.

— А твоя сестра тепер мешкає у твоїй квартирі в Лондоні? Із сином? Вона приїде відвідати тебе? А твої батьки? Вони сумуватимуть за тобою?

Я пригадала, що тато сказав мені на прощання: «Не поспішай повертатися, Лу! Ми зробимо джакузі з твоєї старої спальні!»

— Ой, так. Дуже сумуватимуть.

— Моя мати плакала перші два тижні, коли я поїхала з Кракова. А в тебе є хлопець?

— Так. Його звати Сем. Він фельдшер.

— Фельдшер! Як лікар? Як мило. Будь ласка, покажи мені його фотографію. Я люблю фотографії.

Я дістала телефон із кишені й відшукала свою улюблену фотографію Сема, де він сидить на моїй терасі у своїй темно-зеленій уніформі. Він тільки-но повернувся з роботи і, тримаючи чашку чаю у руці, усміхається мені. За його спиною сідало сонце, тож тепер, дивлячись на фотографію, я добре пам'ятала, що

саме відчувала в той момент, коли мій чай стигнув біля мене, а Сем терпляче чекав, поки я зроблю достатньо фотографій.

— Такий красунчик! Він також приїде до Нью-Йорка?

— Гм, ні. Він будує будинок, тож зараз це було б трохи складно. До того ж він іще й працює.

Очі Агнес розширилися.

— Але він має відвідати тебе! Ви не можете жити у різних країнах! Як можна любити чоловіка, якщо він не поруч? Я без Леонарда геть не можу. Я навіть не люблю, коли він їде у дводенні відрядження.

— Так, здається, ти *намагаєшся* подбати про те, щоб завжди бути більш-менш поруч, — мовила Табіта.

Містер Гопнік відвів погляд від тарілки, зиркнув спочатку на дружину, а потім — на дочку, але промовчав.

— І все ж, — мовила Агнес, розправляючи серветку на колінах, — Лондон не так уже й далеко. А любов — це любов. Чи не так, Леонарде?

— Саме так, — погодився він, і його обличчя ненадовго пом'якшало від її усмішки. Агнес простягнула руку й погладила руку чоловіка, і я відвела очі до своєї тарілки.

У кімнаті повисла тиша.

— Узагалі-то, гадаю, я поїду додому. Щось мене нудить. — Табіта гучно відсунула стілець і кинула серветку на тарілку, і білий льон умить просочився червоним винним соусом. Мені довелося побороти в собі бажання врятувати серветку. Вона підвелася й поцілувала батька у щоку. Він простягнув вільну руку й ніжно взяв руку дівчини.

— Поговоримо протягом тижня, татку.

Вона обернулася.

— Луїзо... Агнес.

Тоді коротко кивнула і вийшла з кімнати.

Агнес провела її поглядом. Мені здалося, що вона пробурмотіла щось собі під ніс, але Іларія почала збирати тарілки з таким гуркотом, що важко було розібрати слова.

Коли Табіта пішла, схоже, увесь бойовий дух покинув тіло Агнес. Вона немов зів'яла в своєму кріслі, її плечі раптом

похилилися, а ключиці випнулися вперед, коли жінка опустила на них голову. І підвелася.

— Гадаю, мені час повертатися до своєї кімнати. Дуже дякую за вечерю. Було дуже смачно.

Ніхто не став сперечатися. Рука містера Гопніка відпочивала на столі з червоного дерева, а пальці гладили руку дружини.

— Побачимося вранці, Луїзо, — мовив він, не дивлячись на мене. Агнес похмуро дивилася на нього. Я вийшла з їдальні та пришвидшила крок, ідучи повз кухню, щоб уявним кинджалом, котрі жбурляє в мене Іларія, не вдалося влучити.

Приблизно через годину мені надійшло повідомлення від Натана. Він пив пиво з друзями в Брукліні.

«Чув, тобі довелося пройти хрещення вогнем. Як почувашся?»

У мене не було сил на дотепну відповідь. А також на те, щоб запитати, звідки він про це дізнався.

«Скоро стане легше, варто лишень звикнути до них. Обіцяю».

«Побачимося вранці», — відповіла я. На секунду я злякалася — на що я тільки-но підписалася? — але тоді опанувала себе й нарешті заснула.

Цієї ночі мені наснився Вілл. Він снівся мені дуже рідко — раніше це мене засмучувало, адже я сумувала так сильно, що інколи здавалося, ніби хтось пробив діру просто у мене в грудях. І взагалі припинив снитися, коли я зустріла Сема. Але ось знову він явився мені на світанку, немов живий. Він сидів на задньому сидінні свого шикарного чорного лімузіна, як у містера Гопніка, і я бачила його на другому боці вулиці. Я відчула полегшення від того, що він і досі живий, але інстинктивно знала, що маю завадити йому зробити те, що він збирався зробити. Моєю роботою було зупинити його. Але кожного разу, коли я намагалася перетнути вулицю, переді мною з'являвся новий потік автомобілів, котрі гарчали так

голосно, що мені не вдалося ані докричатися, ані дістатися до нього. Він сидів, такий далекий, зі своєю гладкою карамельною шкірою, ледь помітною усмішкою на губах, що промовляють щось водієві. В останній момент він помітив мене — його очі трохи розширилися, — і я прокинулася, спітнівши й заплутавшись ногами в ковдрі.

Від: BusyBee@gmail.com
 Кому: Samfielding1@gmail.com

Пишу похапцем — у місис Г. зараз урок гри на піаніно, — але я намагатимуся писати тобі листи кожного дня, щоб принаймні відчувати, ніби ми спілкуємося. Я сумую за тобою. Будь ласка, напиши мені у відповідь. Я знаю, що ти ненавидиш електронні листи, але зроби це заради мене. Будь лаааааска. (Уяви мої цуценячі очі.) Але ж це не справжні ЛИСТИ!

Люблю тебе, Луїза
 Цілую

— Ну, доброго ранку!
 Уперши руки у боки, переді мною стояв величезний афроамериканець у спандексі. Я завмерла на порозі кухні у своїй футболці та самих лише трусах. Кліпаючи очима, я намагалася зрозуміти, чи це мені сниться.

— Ви, мабуть, міс Луїза?

Він схопив мою руку своєю величезною долонею і став її трусити з таким ентузіазмом, що я мимоволі підстрибнула на місці. Я поглянула на годинник. І справді шоста п'ятнадцять.

— Я Джордж. Тренер місис Гопнік. Я чув, ви підете з нами. Не можу дочекатися!

Я одразу ж прокинулася від неспокійних заплутаних снів, які на автопілоті вели мене коридором, — зомбі, що шукає кофеїн.

— Гаразд, Луїзо! Треба більше пити! Чоловік підхопив дві пляшки води та зник у коридорі, легко підстрибуючи на ходу.

Я налила собі кави, коли до кухні увійшов Натан, уже одягнений. Від нього пахло лосьйоном після гоління. Він поглянув на мої голі ноги.

— Я тільки-но зустріла Джорджа, — мовила я.

— Він навчить тебе всього, що стосується сідниць. У тебе ж є кросівки?

— Ха! — Я зробила ковток своєї кави, але Натан чекав на відповідь. — Натане, ніхто не попереджав мене про спорт. З мене поганий бігун. Я маю на увазі, я — суцільний антиспорт, типовий мешканець дивана. Ти й сам це знаєш. — Натан налив собі кави й додав води до кавоварки. — До того ж цього року я впала з будинку. Пам'ятаєш? Я вже ніколи не буду такою, як колись.

Це тепер я жартую з цього, але тоді, коли я, горюючи за Віллом, упала п'яна з парапету свого лондонського будинку, було геть не до сміху. Лише біль у стегні не дає забути про це.

— Все буде гаразд. До того ж ти асистентка місіс Г. Це твоя робота — завжди бути поруч, приятелько. Якщо їй захочеться побігати, ти бігатимеш за компанію. — Він ковтнув кави. — Отож припини цю паніку. Тобі сподобається. Вже через декілька тижнів будеш сильніша за самого Джорджа. Тут усі займаються спортом.

— Але ж зараз шоста п'ятнадцять.

— Містер Гопнік прокидається о п'ятій. Ми тільки-но завершили його заняття. А от місіс Г. любить поспати довше.

— Тож коли ми біжимо?

— О шостій сорок. Вони чекатимуть на тебе у вестибюлі. Ще побачимось! — Він помахав рукою й пішов.

Агнес, звісно, була однією з тих жінок, котрі вранці виглядають ідеально: чиста шкіра, трохи сонне обличчя, але це навіть сексуально. Її волосся вільно лежало у хвості, а топ та штани для бігу робили з неї типову супермодель у неробочий час. Вона галопом спустилася до вестибюля, немов скаковий кінь у темних окулярах, і підвела елегантну руку в привітанні, немов було ще зарано для розмов. У мене ж із собою була лише одна пара шортів та футболка, у котрій я виглядала немов пухкий різнороб. Я геть не встигла поголити пахви, тож щільно притиснула лікті до боків.

— Доброго ранку, місіс Г.!

Джордж завзято простягнув Агнес пляшку води.

— Усі готові?

Вона кивнула.

— Ви готові, міс Луїзо? Сьогодні біжимо лишень шість із половиною кілометрів. Місіс Г. хоче приділити більше уваги вправам для пресу. Ви ж розім'ялися?

— Гм, я...

У мене не було ані пляшки, ані води. Проте ми рушили.

Я й раніше чула вислів «взятися за діло», але, як виявилось, до Джорджа я по-справжньому не розуміла, що він означає. Він рушив коридором зі швидкістю, як мені здалося, шістдесят п'ять кілометрів на годину, і коли я думала, що ми от-от зупинимось біля ліфта, він відчинив двері, що ведуть до сходів, і ринув назустріч першому поверхові. Минуючи Ашока, я встигла вловити лишень його невиразне привітання.

Я б помолилася, та рання година завадила мені пригадати потрібні слова. Я ледве пленталася позаду цих двох скакунів, для котрих біг був радше розвагою, аніж катуванням. Мої коротенькі кроки ніяк не встигали за їхніми, а кістки струшувалися кожного разу, як підошви торкалися землі. Крім усього цього, ухиляючись, мені доводилося вибачатися перед кожним камікадзе-пішоходом, що траплявся мені на шляху. Мій колишній, Патрік, любляв бігати. Це ніби капуста грюнокль — одна з таких речей, котрі точно існують, можливо навіть корисні для здоров'я, але, відверто кажучи, не варті того, щоб витратити на них своє життя.

«Ну ж бо, ти можеш!» — благала я себе. «Це саме той момент, щоб не здаватися! *Так! Ти бігаєш у самому Нью-Йорку! Це нове життя!*» Декілька кроків і справді здалися мені легкими. Але тоді машини рушили суцільним потоком, світлофор спалахнув червоним, і ми зупинилися на тротуарі. Джордж та Агнес легко підстрибували на місці, а я просто намагалася дихати позаду. Опинившись на протилежному боці дороги, ми рушили до Центрального парку. Звуки машин поступово стихли, і ми опинилися в зеленому оазисі, що називають серцем міста.

Пробігши лише півтора кілометра, я вже зрозуміла, що це була погана ідея. Хоч я скоріш ішла, аніж бігла, мої груди судомно здіймалися від задишки, а стегно протестувало болем.

Найбільшою відстанню, яку я пробігла за останні роки, були десять метрів до автобуса, на котрий я навіть не встигла. Я підвела очі й побачила Джорджа та Агнес, які ще й розмовляли під час бігу. Я не могла дихати, а ці двоє ще й балакали.

Я пригадала батькового приятеля, в якого стався серцевий напад, поки він бігав. Тато завжди приводив це як наочний приклад того, що спорт — це небезпечно. Може, треба було попередити про свої травми? А що, як я от-от викашляю легенню просто посеред парку?

— У вас усе гаразд, міс Луїзо?

Джордж розвернувся до мене й позадкував бігом.

— Відмінно! — Я усміхнулася й підвела великі пальці догори.

Я завжди мріяла побачити Центральний парк. Але ж не так! Цікаво, що б сталося, якби я просто впала та померла у свій перший робочий день. Як би вони доставили моє тіло додому? Я ухилилася, щоб не зіштовхнутися з жінкою та трьома близнюками у візочку, який вона везла. *«Благаю, Боже, — я поглянула на двох людей, що з легкістю бігли переді мною. — Коли ж хтось із вас уже впаде? Не обов'язково ламати ногу, можна просто розтягнути м'яз. Словом, щось таке, що болить лише добу та лікується шляхом лежання на дивані, піднявши ногу догори, та переглядом телевізора».*

Я відчула, що відстань між нами все більшає і я нічогосінько не можу з цим удіяти. Ну що це за парк такий, із пагорбами? Містер Ґопнік розлютився б, якби побачив, що я не супроводжую його дружину. І сама Агнес, мабуть, зрозуміє, що я просто дурна опецькувата англійка і геть ніякий не союзник. А мені на заміну знайде когось стрункого та гарного, хто краще розуміється на спортивному стилі.

Саме в цей момент мене перегнав якийсь старий. Він поглянув на мене, тоді зиркнув на свій фітнес-трекер і підстрибом побіг далі, слухаючи щось у навушниках. Йому було близько сімдесяти п'яти років.

«Ой, ну годі вже». Я провела його поглядом і тоді помітила кінний екіпаж. Я прискорила й підбігла до конюха.

— Гей! Гей! Я можу попрохати вас підвезти мене до он тих бігунів?

— Яких бігунів?

Я вказала на крихітні фігурки вдалині. Він подивився на них, а потім знизав плечима. Я вилізла на карету й сіла позаду нього, поки він легким рухом поводів переконав коня рушити у потрібному напрямку. Таку поїздку навряд чи назвеш типовою для Нью-Йорка. Ми наблизилися до цілі, і я поплескала його по плечу, щоб вийти. Ми проїхали десь менше чотирьохсот метрів, проте я майже їх наздогнала. Я насили зістрибнула вниз.

— Сорок баксів, — заявив конюх.

— Що?

— Сорок баксів.

— Але ми й півкілометра не проїхали!

— Леді, такі у нас ціни.

Вони й досі про щось спілкувалися. Я дістала дві банкноти по двадцять доларів із задньої кишені та жбурнула їх у чоловіка, а потім сховалася за каретою й продовжила бігти саме в той момент, коли Джордж обернувся та побачив мене. Я знов підвела великі пальці догори, немов увесь цей час бігла позаду.

Чоловік нарешті зглянувся наді мною. Він помітив, як я кульгаю, і підбіг ближче, поки Агнес розтягувала м'язи, розставивши довгезелзні ноги, немов неймовірно гнучкий фламінго.

— Міс Луїзо! У вас усе гаразд?

Принаймні мені здалося, що це Джордж. Я більше нічого не бачила, мої очі заливав піт. Я зупинилася та, спершись руками на коліна, спробувала перевести дух.

— У вас якісь проблеми? Щось ви трохи почервоніли.

— Трохи... заіржавіла, — зойкнула я. — Проблема... зі стегном.

— Ви зазнали травми? Треба було сказати!

— Я не хотіла... нічого пропустити! — мовила я, витираючи очі руками. Чудово, тепер вони печуть.

— Де саме болить?

— Ліве стегно. Перелом. Вісім місяців тому.

Він узявся за моє стегно й повернув мою ногу вперед і назад, щоб відчути, як вона рухається. Я щосили намагалася не скрипитися.

— Знаєте що, гадаю, на сьогодні з вас досить.

— Але я...

— Ні, розвертайтеся, міс Луїзо.

— Ой, ну якщо ви наполягаєте. Яке розчарування.

— Зустрінемося з вами вдома. — Він так енергійно поплескав мене по спині, що я ледь не впала обличчям на землю. А тоді, радісно помахавши на прощання, вони побігли далі.

— Ну як вам, міс Луїзо? — запитав Ашок, коли я пришкандибала через сорок п'ять хвилин. Виявилося, у Центральному парку не так уже й важко загубитися.

Я зупинилася, щоб відліпити просякнуту потом футболку від спини.

— Неймовірно. Обожаю.

Увійшовши до квартири, я виявила, що Джордж та Агнес повернулися додому раніше за мене на цілих двадцять хвилин.

Містер Гопнік казав, що Агнес має дуже щільний графік. Враховуючи те, що його дружина не працює та не виховує нащадків, вона — найбільш зайнята людина з тих, кого я зустрічала. Після того, як Джордж пішов, мені дали півгодини на сніданок (на Агнес чекав накритий стіл з омлетом із самих лише яєчних білків, а також якісь ягоди та срібний кухлик із кавою; а я з'їла мафін, що залишив для мене Натан у кухні для персоналу). Після цього ми провели півгодини у кабінеті містера Гопніка, поки його асистент, Майкл, виписував усі заходи, які Агнес відвідуватиме цього тижня.

Офіс містера Гопніка був взірцем типової маскулінності: усі поверхні виконані з темного дерева, а полиці завантажені книжками. Ми сиділи у м'яких кріслах навколо журнального столика. Позаду нас, на величезному письмовому столі містера Гопніка, стояв ледь не десяток телефонів та блокнотів. Періодично Майкл благав Іларію принести йому ще кави, і вона піддавалася, усміхаючись лише йому.

Ми обговорили зміст промови для зустрічі щодо благодійної організації Гопніків, благодійну вечерю в середу, поминальний обід і фуршет у четвер, виставку, а також концерт у Метрополітен-опері в Лінкольн-центрі у п'ятницю.

— Спокійний тиждень, — мовив Майкл, не відриваючи очей від айпеда.

Сьогоднішні плани Агнес включали візит до перукаря о десятій (три рази на тиждень), відвідини дантиста (планове чищення), обід із колишньою колегою, а також зустріч із декоратором інтер'єру. О четвертій у неї запланований урок гри на фортепіано (двічі на тиждень), велотренажер о п'ятій тридцять, а потім вечеря з містером Гопніком наодинці у ресторані в центрі міста. Я буду вільна о шостій тридцять вечора.

Здавалося, Агнес була цілком задоволена планом на день. А може, річ лише у пробіжці. Вона переодягнулася в сині джинси та білу сорочку, під якою ховався величезний кулон із діамантом. Довкола жінки витала стримана хмарка дорогих парфумів.

— Схоже, усе правильно, — мовила вона. — Добре. Я маю зробити декілька дзвінків.

Здавалося, вона вирішила, що я знаю, де шукати її після того.

— Якщо є сумніви, просто чекай на неї в коридорі, — прошепотів Майкл, коли вона пішла. Він усміхнувся, на мить забувши про свою професійну маску. — Коли я тільки починав, я й гадки не мав, де їх шукати. Наше з тобою завдання — це бути поруч у найпотрібніший момент. Але водночас не переслідувати їх до вбиральні.

Як мені здалося, він був лише трохи старший за мене, але виглядав так, наче народився привабливим, із витонченим смаком та в начищених до блиску черевиках. У мене склалося таке враження, ніби усі у Нью-Йорку, окрім мене, були саме такими.

— Ти довго тут працюєш?

— Трохи більше року. Їм довелося розпрощатися зі своїм старим секретарем, бо... — Він зніяковіло замовк. — Ну, новий старт і все таке. А потім, через деякий час, вони вирішили, що їм замало лише одного асистента на двох. Ось для чого ти й потрібна. Тож привіт! — Чоловік простягнув мені руку.

Я потиснула її.

— Тобі тут подобається?

— Дуже. Я навіть не знаю, хто з них мені більше подобається. — Він широко всміхнувся: — Він дуже розумний. І такий привабливий. А вона просто лялечка.

— Ти з ними бігаєш?

— Біг? Ти знущаєшся? — Він здригнувся. — Це не для мене. Хоча, якби з Натаном... О, Боже мій. Із ним би я попотів. Хіба він не красунчик? Він запропонував мені промасувати плече, і я *миттєво* закохався. І як тобі вдалося стільки з ним пропрацювати і не накинута на ці смачненькі австралійські кісточки?

— Я...

— Не відповідай. Якщо це все ж сталося, я не хочу про це знати. Ми маємо залишатися друзями. Так. Я маю спуститися на Волл-стрит.

Чоловік вручив мені кредитку («Про всяк випадок — вона завжди забуває свою. Все одно він за все платить») та електронний планшет і показав, як установити PIN-код.

— Тут є всі контактні номери, які можуть тобі знадобитися. А також усе, що стосується календаря, — мовив він, прокручуючи сторінку на екрані вказівним пальцем. — Кожна людина позначена своїм кольором: містер Гопнік — синім, місіс Гопнік — червоним, а Табіта — жовтим. Ми більш не ведемо її розклад, бо вона живе далеко від дому, але все одно корисно знати заздалегідь, коли вона може бути тут, а також про всі сімейні зобов'язання, такі як зустрічі довірених осіб або ж членів благодійного фонду. Ти повинна завжди перевіряти електронну пошту, щоб слідкувати за будь-якими змінами в розкладі. Обов'язково перевіряй усе двічі. Помилки в розкладі — єдина річ, яка гарантовано зводить його з розуму.

— Гарзд.

— Кожного ранку ти повинна продивлятися її пошту, щоб зрозуміти, що саме вона хоче робити цього дня. Я ж перевірятиму разом із тобою, бо іноді вона від чогось відмовляється, а він бере це на себе. Тому нічого не викидай. Зберігай листи у двох стосах.

— Скільки ж запрошень їм надходить кожного дня?

— О, ти навіть не уявляєш. Гопніки — надзвичайно важливі люди. Це означає, що їх запрошують на всі можливі заходи,

а відвідують вони лише крихітний відсоток від усього. Після них ідуть ті, кого запрошують лише на половину заходів і хто відвідує сто відсотків від усього.

— А після цих хто?

— Непрохані гості. Ті, хто рветься навіть на відкриття фур-гону з буріто. Але й їх можна зустріти на світських заходах. — Він зітхнув. — Суцільний сором.

Я продивилася сторінку розкладу, зокрема на цей тиждень, і жахнулася, побачивши райдужне місиво кольорів. Я спробувала приховати свою внутрішню паніку.

— Що означає коричневий колір?

— Це розклад Фелікса. Це кіт.

— Навіть у kota є свій розклад?

— Це лише відвідування грумерів, ветеринарів, стоматологів-гігієністів і таке інше. Ох, ні, цього тижня в нього ще зустріч із фахівцем з поведінки. Мабуть, знов напаскудив там, де не можна.

— А фіолетовий?

Майкл перейшов на шепіт.

— Колишня місіс Гопнік. Якщо бачиш фіолетову клітинку поряд із заходом, то це означає, що вона також буде присутня. — Здавалося, він збирався щось додати, але раптово задзвонив телефон.

— Так, містере Гопнік... Так. Звісно. Так, буде зроблено. Зараз підійду.

Чоловік поклав телефон до сумки.

— Гаразд. Мені час іти. Ласкаво просимо в команду!

— Скільки нас тут? — запитала я, але він уже вибігав із приміщення, прихопивши з собою пальто.

— Через два тижні на тебе чекає фіолетова клітинка. Гаразд? Я тобі напишу. І вдягай звичайний одяг, коли виходиш на вулицю! Бо виглядаєш так, немов працюєш у «Гоул Фудз».

День минув як у тумані. Через двадцять хвилин ми вийшли з дому й сіли в машину, що відвезла нас до розкішного салону за декілька кварталів. Я відчайдушно намагалася виглядати немов людина, що все своє життя провела у величезному чор-

ному автомобілеві з кремовим шкіряним салоном. Я сиділа у куточку, поки жінка з дивною зачіскою «під лінійку» мила та вклала волосся Агнес. А через годину машина відвезла нас до стоматологічної клініки, де я знов сиділа в залі очікування. Місця, котрі мені довелося відвідати, були однаково тихими та вишуканими, а також неймовірно далекими від божевілля на вулицях шаленого міста. Я вдягла одне з моїх найбільш адекватних убрань — синю блузу з якорями, а також смугасту спідницю-олівець, та щодо цього хвилюватися не довелося: все одно я була невидимкою. Немов у мене на лобі було написано: «ПРИСЛУГА». Я почала помічати й інших асистентів, що блукали довкола, дивлячись у телефони, сновигали із чистою білизною з хімчистки або ж із кавою у картонних підставках. Я задумалася, чи не маю я запропонувати каву Агнес, або ж можна просто викреслювати пункти зі списку. Більшу частину часу я не зовсім розуміла, навіщо я там потрібна. Усе й без мене працювало, як годинник. Здавалося, я була просто людиною-бронезилетом, що захищає Агнес від навколишнього світу.

Тим часом жінка відволіклася від телефонної розмови польською для того, щоб попросити мене зробити замітку на планшеті:

— Треба запитати в Майкла, чи сірий костюм Леонарда випраний. І, можливо, зателефонувати місіс Левицькі щодо моєї сукні від «Жіванші» — здається, я трохи схудла з тих пір, як востаннє її вдягала. Може, її вдасться вшити.

Вона пірнула до своєї величезної сумки від «Прада», дістала пластикову смужку таблеток і кинула дві до рота.

— Води!

Я огледілася і знайшла пляшку в кишені в оббивці дверей. Відкрутивши кришку, я дала воду жінці. Машина зупинилася.

— Дякую.

Водій — чоловік середніх років із густим темним волоссям і щоками, що підскакували при ходьбі, — вийшов, щоб відчинити перед нею двері. Коли вона зникла у ресторані, привітавши швейцара, немов старого друга, я хотіла вийти за нею, але водій захряснув двері. Я залишилася на задньому сидінні.

Я просто сиділа, гадаючи, що ж мені робити тепер.

Перевірила телефон. Визирнула у вікно, мріючи про яку-небудь сендвічну. Постукала ногою. Нарешті я пірнула уперед, до передніх сидінь.

— Мій тато залишав нас із сестрою в машині, коли сам ішов до пабу. Він приносив нам кока-колу, а також пачку маринованої цибулі «Монстер Манч», і це заспокоювало нас на цілих три години. — Я пальцями постукала по коліну. — У наш час за це можна потрапити до в'язниці за жорстоке поводження з дітьми. Але зауважте, що «Монстер Манч» була нашим абсолютним фаворитом. Ми увесь тиждень чекали на цей день.

Водій промовчав.

Я нахилилася трохи далі, щоб моє обличчя було лише у дюймі від нього.

— Отже. Як довго це може тривати?

— Скільки триватиме, стільки й триватиме. — Він зиркнув на мене у дзеркалі, але миттєво відвів погляд.

— І ви завжди просто чекаєте тут?

— Це моя робота.

Я посідила з хвилику, а потім поклала руку на переднє сидіння.

— Я Луїза. Нова асистентка місіс Гопнік.

— Приємно познайомитися.

Він навіть не обернувся. Це були останні слова, що я почула від нього. Він устроїв диск до стереосистеми.

— *Estoy perdido*¹, — мовила жінка іспанською. — *¿Dónde está el baño?*²

— Ес-ТОЙ- пер-ДІ-до. ДОН-де ес-ТА ель БА-ньо, — повторив водій.

— *¿Cuánto cuesta?*³

— КуАН-то КУЕС-та, — пролунала його відповідь.

Наступну годину я провела, сидячи у машині та витріщаючись у айпед. Хоч я й намагалася не слухати лінгвістичні вправи водія, мені все одно здавалося, що я маю займатися чимсь

---

¹ Я загубився (*icn.*)

² Де ванна кімната? (*icn.*)

³ Скільки коштує? (*icn.*)

більш корисним. Я написала Майклові на електронну пошту, але він просто відповів: «Це твоя обідня перерва, любя. Смачного! Цьомаю!»

Я не стала казати йому, що в мене немає з собою їжі. У розігрітому автомобілі мене поступово почала накривати хвиля втоми та знесилення. Я сперлася головою на вікно, подумки переконаючи себе в тому, що це нормально — почуватися ніяково у новому середовищі. *До всього доводиться звикати. Особливо коли тебе силою вибивають із твоєї зони комфорту.* Ніби здалеку долинув до мене останній лист Вілла. А потім нічого.

Я здригнулася і прокинулася, коли двері відчинилися. До машини залізла Агнес, її обличчя було білим, а щелепи міцно стиснуті.

— Усе гаразд? — запитала я, випроставшись у кріслі.

Ми рушили мовчки, повітря раптом стало густим та важким від напруження.

Вона обернулася до мене. Я схопила пляшку води й простягла її жінці.

— У тебе є цигарки?

— Гм... Ні.

— Геррі, в тебе є цигарки?

— Ні, мадам. Але можна купити.

Я помітила, як у неї тремтить рука. Вона полізла в сумку, дістала невеличку пляшечку з пігулками, і я передала їй воду. Жінка зробила декілька ковтків, і я помітила сльози на її очах. Ми зупинилися біля аптеки, і я усвідомила, що повинна вийти з автомобіля.

— Які? Я маю на увазі, якої марки?

— «Мальборо лайтс», — відповіла жінка й потерла очі.

Я вискочила — ну, скоріш вилізла, бо мої ноги й досі здригалися в судомах після ранкової пробіжки, — й купила пачку, думаючи про те, як усе-таки дивно купувати цигарки в аптеці. Повернувшись до машини, я почула, як вона волає на когось польською по телефону. Вона завершила дзвінок, відчинила вікно та запалила цигарку, глибоко затягнувшись. Агнес запропонувала й мені. Я похитала головою.

— Не кажи Леонарду, — мовила вона, і її обличчя пом'якшилося. — Він ненавидить цигарки.

Ми просто сиділи мовчки, поки жінка палила цигарку короткими гнівними вдихами й видихами — мені аж стало боязко за її легені. Тоді вона загасила недопалок, стиснувши губи у внутрішній люті, й махнула рукою у бік Геррі.

Поки Агнес училася музикувати, я ненадовго залишилася наодинці зі своїми девайсами. Повернувшись до своєї кімнати, я поборолася в собі бажання впасти на ліжко, бо тоді я більше не піднялася б. Натомість я сіла за маленький письмовий стіл, написала Семові листа та зазирнула до календаря, переглянувши плани на наступні декілька днів.

Раптом я почула музику, що відлунням грала у квартирі, — щось мелодійне та прекрасне. Я завмерла, щоб послухати цей чарівний звук; і як людський розум може створити щось настільки геніальне? Я заплющила очі, дозволивши звуку протікати крізь мене. Я пригадала той вечір із Віллом, коли він зводив мене на мій перший концерт, коли він примусив мене розкрити очі та вперше побачити світ. Наскільки ж усе-таки жива музика більш об'ємна за музику в записі — вона приховує в собі щось глибоке й незбагненне! Гра Агнес на фортепіано виходила з якоїсь далекої частини її свідомості, котра не мала жодного стосунку до зовнішнього світу; це було щось уразливе й ніжне. Я мимоволі відзначила, що йому б також сподобалося. Дуже сподобалося б. Саме в той момент, коли мелодія перетворилася на дещо справді магічне, Іларія увімкнула пілосос, заглушивши звук неблаганним машинним ревом та гуркотом. Гра припинилася.

У мене загудів телефон.

«Прошу, скажи їй вимкнути пілосос!»

Я піднялася з ліжка й пішла на пошуки Іларії, котра, схилившись над машиною, завзято пілососила підлогу просто біля студії Агнес. Я проковтнула слину. В Іларії було дещо таке, що відштовхувало, примушувало вагатися, перш ніж звернутися

до жінки, незважаючи навіть на те, що вона була єдиною людиною, нижчою за мене в радіусі декількох кілометрів.

— Іларіє, — почала я. Вона не зупинялася. — Іларіє! — Я стояла перед нею доти, доки їй не набридло мене ігнорувати. Вона вдарила ногою по кнопці й сердито зиркнула на мене. — Місіс Гопнік запитала, чи не могли б ви пропилососити якнебудь іншого разу. Вона не чує музику.

— І коли, на її думку, я повинна прибирати цю квартиру?

Іларія плюнула, досить голосно, щоб це було чути по той бік дверей.

— Гм... можливо, у будь-який інший момент протягом дня, окрім цих сорока хвилин?

Вона висмикнула вилку з розетки та з торохтінням потягла за собою пилосос. Жінка подивилася на мене з такою люттю, що я ледь не відсахнулася. Настала коротка тиша, і врешті-решт знов заграла музика.

Коли за двадцять хвилин після того з кімнати вийшла Агнес, вона скоса зиркнула на мене й усміхнулася.

Перший тиждень роботи просувався ривками, як і перший день. Я просто чекала на сигнали від Агнес, так само, як колись мама придивлялася за нашим старим собакою, коли бідолашний страждав на нетримання сечі. Може, її треба вивести на прогулянку? Що вона хоче? Де мені на неї чекати? Я щоранку бігала з Агнес та Джорджем, відстаючи на півтора кілометра, махаючи їм здалека та киваючи на своє стегно. Скільки ж часу я змарнувала, сидячи у вестибюлі та пильно дивлячись у свій айпед кожного разу, коли хтось проходив повз мене, аби тільки створити оману бурхливої діяльності.

Кожного дня до мене підходив Майкл і пошепки інструктував з того чи іншого питання. Здавалося, усе його життя проходило в бігах між квартирою, офісом містера Гопніка на Волл-стрит, із двома телефонами в одній руці, речами з хімчистки на плечі та кавою в другій руці. Хоча чоловік завжди чарівно усміхався, я й гадки не мала, чи взагалі подобаюся йому.

Із Натаном я зустрічалася геть рідко. Здавалося, він не тільки працював, а й жив за графіком містера Гопніка. Іноді він

працював і о п'ятій ранку, і о сьомій вечора — цілодобово, коли це знадобиться.

— Я тут працюю не просто так, — пояснював Натан. — Я працюю тут, бо *здатен* на те, на що не здатні інші.

Іноді він зникав надовго, а потім я дізнавалася, що вони з містером Гопніком за ніч злітали кудись до Сан-Франциско або ж Чикаго. Містер Гопнік страждав на таку форму артрити, котра потребувала постійного нагляду, тому вони з Натаном займалися плаванням та спортом по декілька разів на день, щоб дотримуватися правильного режиму дня.

Окрім Натана та Джорджа, тренера, котрий приходив кожного ранку, іншими постійними відвідувачами апартаментів були:

Прибиральники. Як з'ясувалося, існувала певна різниця між Іларією (домогосподаркою) та іншими прибиральниками. Двічі на тиждень до квартири навідувалася команда з трьох жінок і одного чоловіка, що начищали до блиску кожен куточок. Вони ніколи не розмовляли, тільки тихенько радилися одне з одним стосовно робочих питань. У кожного з них було по величезному ящику екологічно чистих засобів для прибирання, а через три години усі вони йшли геть, поки Іларія кривила ніс, нюхаючи повітря, та несхвально перепротирала плінтуси.

Флорист, котрого привозив фургон щопонеділка, розставляв по всій квартирі гігантські вази з ідеальними букетами. Декілька ваз були настільки великими, що їх довелося нести аж двом чоловікам. Вони обов'язково знімали взуття на вході.

Садівник. Так, дійсно. Коли я вперше почула це, у мене ледь не сталась істерика («Ви взагалі усвідомлюєте, що ми на другому поверсі?»), але потім я зрозуміла, що довгі балкони в задній частині будівлі заставлені горщиками з маленькими деревцями та квітами, котрі також треба поливати й доглядати. Балкон і справді виглядав просто чудово, але, окрім мене, туди геть ніхто не виходив.

Фахівець із поведінки домашніх тварин. Крихітна, схожа на пташку, японка з'являлася о десятій ранку кожної п'ятниці, майже годину спостерігала за Феліксом здалека, потім оглядала його їжу, його туалетний лоток, місця, де він спав, опитувала Іларію на предмет його поведінки, а потім давала поради щодо іграшок та кігтеточки для нього. Фелікс не звертав на неї жодної уваги, кіт лише спав та вилизувався — максимум, на який він здатен.

Команда постачальників їжі приїжджала двічі на тиждень: під наглядом Іларії вони розвантажували величезні зелені скрині з продуктами. Одного дня мені на очі потрапив чек: за ці гроші можна було б годувати усю мою родину — а може ще й сусідів — протягом декількох місяців.

І це ще без урахування майстра з манікюру, дерматолога, викладача з фортепіано, людини, що обслуговує та миє автомобілі, майстра, котрий ремонтує несправності в будинку, замінює лампочки та налаштовує кондиціонер. Також до квартири час од часу навідувалася худорлява жінка з яскраво-рудим волоссям та, принісши з собою величезні пакети з одягом, дивилася, як Агнес усе це приміряє.

«Ні. Ні. Ні. Ой, просто ідеально, люба. Дуже мило. А це дуже пасуватиме до тієї сумочки від “Прада”, що я показувала тобі минулого тижня. А тепер треба вирішити, що ми вдягнемо на свято».

Крім того, до нас приходив винороб, чоловік, що розвішував картини, а також жінка, яка пере штори, чоловік, котрий шліфує паркетні підлоги у вітальні штукою, схожою на газонокосарку, та багато інших. Із часом я звикла зустрічати незнайомих мені людей. Я навіть не пригадую, щоб протягом перших двох тижнів у квартирі було менше п'яти людей.

Це тільки називалося сімейним будинком. Мені ж більше здавалося, що це просто робочий простір для мене, Натана, Іларії та нескінченної команди підрядників, співробітників і всіх інших, хто сновигав тут із ранку до пізньої ночі. Іноді, після вечері, колеги містера Гопніка переходили до його кабінету, а потім, приблизно через годину, роз'їжджалися по домівках,

бурмочучи щось про дзвінки до Вашингтона або Токіо. Здавалося, цей чоловік узагалі ніколи не припиняв працювати, за винятком того часу, що він проводив із Натаном. Навіть під час вечері обидва його телефони лежали на столі з червоного дерева і час од часу дзижчали, немов бджоли в пастці.

Іноді я помічаю, як Агнес посеред дня зачинається в гардеробній — мабуть, єдиному місці, де можна сховатися, — і тоді думаю: чи буває цій жінці тут затишно хоч колись?

Мабуть, це і є причиною того, чому вони зникають на вихідні. Звісно, якщо в їхній заміській резиденції немає такої кількості персоналу.

— Ні. Це єдине місце, яке їй вдалося відвоювати, — відповів Натан, коли я про це запитала. — Вона сказала йому віддати колишній жінці заміський будинок. А натомість отримала скромне місце біля моря. Три ліжка. Одна ванна кімната. Ніякого персоналу. — Він похитав головою. — Це означає, що й Таб не поїде з ними. А вона не дурна.

— Гей, ти.

Сем був у своїй формі. За моїми розрахунками, він тільки-но завершив зміну. Він провів рукою по волоссю й нахилився вперед, щоб роздивитися мене краще на піксельному екрані. Відтоді як я поїхала, мене вперто переслідувала одна думка: «Як ти могла поїхати від цього чоловіка на інший континент?»

— Ти вийшов на роботу?

— Так... — Він зітхнув. — Не найкращий день.

— Чому?

— Донна звільнилася.

Я не могла приховати свій шок. Донна — прямолінійна, смішна, врівноважена — їн, коли він — янь, його голос розсудливості. Їх неможливо уявити одне без одного. — Що? Чому?

— У її батька рак. Агресивний. Невиліковний. Вона хоче побути з ним.

— Ой, Боже. Бідолашна Донна. Бідолашний її батько.

— Так. Це жахливо. До того ж тепер мені доведеться працювати з кимось іншим. Не думаю, що мене поставлять із новачком. Тож я припускаю, що це буде хтось з іншого відділення.

Відтоді, як ми почали зустрічатися, Семові вже двічі призначали зустріч із дисциплінарним комітетом. Я мала певний стосунок до однієї з них, а тому й досі відчувала свою провину.

— Ти сумуватимеш за нею.

— Так.

Він виглядав трохи втомленим. Мені хотілося обійняти його крізь монітор.

— Вона врятувала мене, — мовив він.

Він геть не схильний до різких заяв, але ці три слова прозвучали дуже гостро. Я й досі з жахливою ясністю пам'ятаю ту ніч: рана Сема кровоточить просто на підлогу карети швидкої, а Донна — втілення спокою — лише дає мені чіткі інструкції та робить усе можливе до приїзду інших колег-медиків. Я все ще відчуваю той смак страху, тваринний і металевий, усе ще відчуваю тепло крові Сема на своїх руках. Я здригнулася, намагаючись відігнати від себе страшні спогади. Мені не хотілося, щоб Сема захищав хтось інший. Вони з Донною були справжньою командою. Двоє людей, котрі ніколи одне одного не підведуть і водночас не можуть без нещадних кпин одне з одного.

— Коли вона йде?

— Наступного тижня. Вона отримала особливий дозвіл, враховуючи її сімейні обставини. — Він зітхнув. — Ось так. Гарні новини — твоя мама запросила мене на обід у неділю. Здається, ми їстимемо ростбіф. Ой, а ще твоя сестра попросила мене навідатися до них у квартиру. Не дивися так на мене — вона запитала, чи не можу я відремонтувати радіатори.

— Ну, от і все. Ти в пастці. Моя сім'я схопила тебе, немов венерина мухоловка.

— Без тебе усе це буде дивно.

— Може, мені варто просто повернутися додому.

Він спробував усміхнутися, та в нього не вийшло.

— Що?

— Нічого.

— Продовжуй.

— Я не знаю... Таке відчуття, немов я втратив двох улюблених жінок.

До мого горла підступив клубок. Між нами висів привид третьої жінки — його сестри, яка померла від раку два роки тому.

— Семе, ти не втр...

— Не звертай уваги. Я кажу нісенітницю.

— Я й досі твоя. Просто невеличка розлука, але це ж ненадовго.

Він надув щоки.

— Я не очікував, що мені буде так погано. Я навіть не знаю, радіти мені чи сумувати.

— Усе буде добре. Просто один із тих днів.

Я мовчки дивилася на нього.

— Гаразд. Ось наш план. Спочатку піди нагодуй курей. Бо вони тебе заспокоюють. До того ж природа — це завжди красиво.

Він трохи випростався.

— Що після цього?

— Приготуєш собі соус болоньезе. Той, приготування якого займає цілу вічність, із вином, беконом та всім іншим. Тому що неможливо почуватися погано після чудових спагеті.

— Кури. Соус. Гаразд.

— А потім ти увімкнеш телевізор і знайдеш справді хороший фільм. Щось, на що можна відволіктися. І ніяких реаліті-шоу. Ніяких реклам.

— Вечірня терапія з Луїзою Кларк. Мені це подобається.

— А потім, — я замислилася на секунду, — подумаєш про те, що до нашої зустрічі залишилося трохи більше трьох тижнів. А це означає ось що! Та-даа! — Я підняла майку до самої шиї.

Кумедно, що Іларія вирішила зайти до моєї кімнати з чистою білизною саме в цей момент. Вона завмерла як укопана з рушниками у руці й витріщилася на мої голі груди та чоловіче обличчя на екрані. Тоді швидко зачинила двері, бурмочучи щось собі під носа. Я спробувала прикритися.

— Що? — Сем усміхався, намагаючись зазирнути за межі екрана. — Що відбувається?

— Економка, — мовила я, поправляючи свій топ. — О Боже.

Сем відкинувся в своєму кріслі. Він щосили реготав, тримаючись рукою за живіт, немов захищаючи свій шрам.

— Ти не розумієш. Вона ненавидить мене.

— А тепер ти ще й Мадам Вебкам. — Він ледь не хрюкав від сміху. — Тепер моє ім'я буде заборонене в спільноті домогосподарок від Нью-Йорка до самого Палм-Спрінгса.

Я трохи почекала, а потім і сама засміялася. У Сема неймовірно заразливий сміх.

Він усміхнувся.

— Ну, Лу, ти зробила це. Ти розвеселила мене.

— Мінусом для тебе буде те, що це перший і останній раз, коли я показала тобі своїх дівчат на камеру.

Сем нахилився вперед і послав мені поцілунок рукою.

— Так, добре, — мовив він. — Гадаю, могло бути ще гірше.

Після інциденту з веб-камерою Іларія не розмовляла зі мною ще два дні. Вона відверталася кожного разу, коли я входила до кімнати, миттєво знаходячи собі заняття, немов сам лише мій погляд може якось її забруднити чи зганьбити.

Після того, як вона штовхнула мені чашку кави кухонною лопаткою, Натан помітив, що між нами щось відбувається, і запитав мене про це, але я й гадки не мала, як би це йому пояснити, а тому пробурмотіла щось про чисту білизну та необхідність мати можливість зачинитись у власній кімнаті, сподіваючись, що цими словами я не погіршила й без того не найкращу ситуацію.

Від: BusyBee@gmail.com
Кому: KatClark!@yahoo.com

Гей, Смердючко!

(Чи може безталанна мандрівниця називати так свою шановану сестру-бухгалтера?)

У мене все гаразд, дякую. Моя начальниця — Агнес — моя ровесниця, вона дуже мила. Тож це навіть бонус. Ти ні за що не повіриш, де я була! Учора ввечері я їздила на бал у сукні, котра коштує більше, ніж я заробляю за місяць. Я почувалася немов Попелюшка. За винятком того, що в мене сестра-красуня (так, треба звикати. Ха-ха-ха-ха!).

Я рада, що Томові подобається в новій школі. Не перемайся про фломастер — ми завжди зможемо пофарбувати ту стіну. Мама каже, що це ознака його творчого самовираження. Ти знала, що вона намагається вмовити тата піти у вечірню школу, щоб навчитися краще виражати свої почуття? Він десь вичитав, що на цих заняттях вчать тантрі. Сам тільки Бог знає, звідки він це взяв. Коли він зателефонував мені, я вдала, ніби так воно і є. Тепер я почувуюся трохи винуватою, бо він, бідолашний, панікує, що йому доведеться показувати свого приятеля перед купою незнайомців.

Я чекатиму новин. Особливо про побачення!!!

Сумую за тобою, Лу
Цілую

P. S. Якщо батькові й справді доведеться показувати свого приятеля перед купою незнайомців, я не хочу знати НІЧОГО.

У соціальному календарі Агнес було безліч зустрічей у великосвітському товаристві Нью-Йорка, але благодійна

вечеря Ніла та Флоренс Стрейджерів балансувала десь на вершині. Усі гості були одягнені в жовте — щодо чоловіків, то це жовті краватки, — а довкола блимали спалахи фотоапаратів із провідних журналів, від «New York Post» до «Harper's Bazaar». Дрес-код був формальним, жовті сукні — просто неймовірними, а квитки коштували всього лише тридцять тисяч доларів за стіл. І це ще найдешевші, десь у кутку зали. Я знала це, бо мала підготуватися до кожного заходу Агнес, а це був не просто захід, судячи з рівня підготовки (манікюр, зачіска, масаж, додаткові тренування з Джорджем), а також із її нестабільного емоційного стану. Вона ледь не вібрувала від напруження, зриваючись на Джорджа з самого ранку, — він дав їй то надто складні вправи, то надто довгу дистанцію. Просто неможливо. Джордж, спокійний, немов сам Будда, сказав, що все гаразд, вони просто прогуляються додому, а ендорфінів і від прогулянки вистачить. Виходячи з дому, він підморгнув мені, немов усе йшло чітко за планом.

Містер Гопнік, немов у передчутті, приїхав на обід додому і знайшов її в гардеробній. Я забрала чисту білизну в Ашока та скасувала її сеанс відбілювання зубів, а потім сіла у вестибюлі, не знаючи, що робити далі. Коли він відчинив двері до спальні, я почувала її приглушений голос:

— Я не хочу нікуди йти.

Хоч що б вона казала, мене дивувало те, що містер Гопнік усе одно проводив з нею стільки часу. Натана не було вдома, тож я не могла обговорити це з ним. З-за рогу з'явився Майкл.

— Він і досі тут? — запитав. — Мій трекер чомусь перестав працювати.

— Трекер?

— На його телефоні. Тільки це й допомагає мені розуміти, де він знаходиться половину часу.

— Він у її гардеробній.

Я не знала, що ще сказати, наскільки можна довіряти Майклові. Але стало складно ігнорувати звуки гучних голосів, що долинали з кімнати.

— Здається, місіс Гопнік не дуже хоче кудись іти сьогодні ввечері.

— Фіолетова клітинка. Я тобі казав.

І тоді я пригадала.

— Колишня місіс Гопнік. Колись це був її вечір, і Агнес про це знає. Це й досі її вечір. Крім того, там будуть її старі гарпії. Не дуже доброзичливі леді.

— Що ж, це багато чого пояснює.

— Він — важлива фігура в благодійних акціях, а тому не може не з'явитися на цьому заході. До того ж Стрейджери — його старі друзі. Але цей вечір — один із найскладніших для них обох. Минулого року це був повний провал.

— Чому?

— Ой. Вона йшла туди, немов ягня на заклання. — Він скри-вив обличчя. — Бідолашна сподівалася, що відшукає там нових друзів. Із того, що мені розповідали, її там просто *знищили*.

Я здригнулася.

— А він не може піти один, без неї?

— Ой, любя, ти й гадки не маєш, як це тут працює. Ні. Ні. Ні. Вона має піти. Вона має натягнути широку усмішку та позувати для фотографій. Тепер це її робота. І вона про це чудово знає. Але цього, як бачиш, недостатньо.

Голоси стали різкішими. Ми почули вереск Агнес, а потім м'який, благальний голос містера Гопніка.

Майкл подивився на годинник.

— Я повернуся до офісу. Зробиш мені послугу? Напишеш мені, коли він вийде? Він має підписати п'ятдесят три документи до третьої години. Люблю тебе!

Він послав мені поцілунок рукою й пішов.

Я просто сиділа, намагаючись не слухати лайку в іншому кінці коридору. Я продивилася події в календарі, намагаючись знайти собі хоч якесь застосування. Повз мене пройшов Фелікс, піднявши хвоста знаком питання. Здавалося, ця істота геть не турбувала людська метушня.

І тоді відчинилися двері. Мене помітив містер Гопнік.

— Ах, Луїзо. Ви можете зайти на хвилинку?

Я підскочила та майже побігла туди, де він стояв. Від бігу до мене миттєво поверталися спазми у м'язах.

— Я хотів дізнатися, чи вільні ви цього вечора.

— Вільна?

— Для участі в заході. У благодійному.

— Гм... звісно. — Я з самого початку розуміла, що на мене чекає ненормований робочий графік. Принаймні це означало, що мені не доведеться перебувати в одному приміщенні з Іларією. Можна скачати фільм і подивитися його на айпеді в машині.

— Ну ось. Що ти думаєш із цього приводу, любя?

Здавалося, Агнес плакала.

— Вона може сісти поряд зі мною?

— Я усе влаштую.

Вона, тремтячи усім тілом, зробила глибокий вдих.

— Тоді гаразд. Мабуть.

— Сісти поряд...

— Добре. Добре!

Містер Гопнік перевірів свій телефон.

— Гаразд. Мені вже час іти. Побачимося в головній танцзалі.

О сьомій тридцять. Якщо я розберуся з цією конференцією раніше, то дам тобі знати. Він підійшов до жінки та, взявши її обличчя обома руками, поцілував її.

— Усе добре?

— Усе добре.

— Я люблю тебе. Дуже сильно.

Поцілувавши її ще раз, він пішов.

Агнес знову зітхнула. Вона поклала руки на коліна, а потім подивилася на мене.

— У тебе є жовта бальна сукня?

Я витріщилася на жінку.

— Гм. Ні. Саме такої й нема.

Вона окинула мене оком, наче намагаючись прикинути, чи влізу я в щось із її речей. Здається, ми обидві знали відповідь. Тоді вона рішуче випросталася.

— Зателефонуй Геррі. Нехай відвезе нас до «Саксу».

За півгодини я вже стояла в роздягальні, поки двоє продавчинь намагалися заштовхнути мої груди до сукні без бретель кольору вершкового масла... Мені аж довелося пожартувати,

що після цього їм доведеться зі мною одружитися. Ніхто не сміявся.

Агнес насупилася.

— Надто весільна. Ще й робить її талію товстою.

— Це тому, що в мене товста талія.

— У нас є чудова коригувальна білизна, місіс Гопнік.

— Ой, я не знаю, чи...

— У вас є щось у стилі п'ятдесятих? — запитала Агнес, не відриваючи очей від телефону. — Це вирішить проблему з талією, а разом із тим обійде питання зросту. У нас немає часу на пошиття нової сукні.

— О котрій годині ваш захід, мадам?

— Ми маємо бути там уже о пів на восьму.

— Ми встигнемо перешити сукню для вас, місіс Гопнік. Террі доставить її вам о шостій.

— Тоді давайте приміriamo он ту сукню, кольору соняшника... і ось цю, із блискітками.

Якби я знала, що того дня мірятиму сукні за тридцять тисяч доларів, то не стала б вдягати смішні трусики з таксою та бюстгальтер, що тримається на самій лише шпильці. Цікаво, скільки ще разів мені доведеться показувати свої груди незнайомцям цього тижня. Я задумалася, чи доводилося їм коли-небудь бачити таких пампушок, як я. Продавчині були надто ввічливі, аби вказати на цей мій недолік, проте не припиняли наполегливо рекомендувати «коригувальну» білизну. Дівчата просто несли сукню за сукнею, борючись із вигинами мого тіла, немов із дикою твариною, доти, доки Агнес, що весь цей час сиділа на м'якому кріслі, не вигукнула:

— Так! Це воно. Як тобі, Луїзо? І довжина просто ідеальна, і ця прозора підкладка.

Я подивилася на своє відображення у дзеркалі. Я не впізнала людину навпроти. Мою талію стягував тугий корсет, а груди випиналися в ідеальному декольте. Завдяки жовтому кольору моя шкіра просто сяяла, а довга спідниця робила мене вищою і геть не схожою на себе. Те, що я не могла дихати, не мало жодного значення.

— Зробимо тобі високу зачіску та підберемо сережки. Ідеально.

— Ми дамо вам знижку в розмірі двадцяти відсотків на цю сукню, — мовила одна з продавчинь. — Після тогорічного заходу в Стрейджерів ми більш не продаємо багато жовтих суконь... — Я зітхнула з полегшенням. Але тоді поглянула на етикетку. Усього лише \$ 2,575. Моя місячна зарплатня. Помітивши, як я зблідла, Агнес махнула рукою одній із жінок. — Луїзо, перевдягайся. У тебе є які-небудь туфлі? Можемо збігати до взуттєвого магазину.

— У мене є туфлі. Багато.

У мене були золоті атласні човники, котрі нібито пасували б до сукні. Мені не хотілося, щоб рахунок за моє вбрання виріс іще більше. Я повернулася до кабінки та обережно вилізла з сукні, фізично відчуваючи її ціну, а коли вдягнулася, почула розмову Агнес і продавчинь. Жінка підбрала сумку та якісь сережки, швидко окинула їх оком та, здавалося, нарешті заспокоїлася.

— Запишіть на мій рахунок.

— Звісно, місіс Гопнік.

Я підійшла до каси. Коли ми виходили з магазину, я, тримаючи пакети у руках, тихо запитала:

— Тож ви хочете, щоб я була дуже обережна?

Жінка здивовано поглянула на мене.

— Із сукнею.

Погляд Агнес і досі здавався порожнім.

Я перейшла на шепіт.

— Можна зберегти етикетку, щоб повернути її наступного дня. Знаєте, якщо на неї ніхто не пролле вино, а також якщо вона не смердітиме цигарками. Може, треба побризкати її освіжувачем.

— Повернути?

— У магазин.

— Навіщо її повертати? — запитала вона, сідаючи до машини, поки Геррі складав пакети до багажника. — Не дивися так на мене, Луїзо. Ти думаєш, я сама не знаю, як ти хвилюєшся? У мене нічого не було, коли я сюди приїхала. Ми навіть мінялися одягом із подругами. Але цього вечора ти вдягнеш гарну сукню і сидітимеш поряд зі мною. Тобі не можна бути в уніформі. Сьогодні ти ніякий не персонал. І я з задоволенням за це заплачу.

— Гаразд.

— Ти зрозуміла. Так? Сьогодні тобі не можна бути персоналом. Це дуже важливо.

Я, трохи ошелешена неочікуваним поворотом подій, думала про величезну сумку в багажнику, поки машина пробивалася крізь мангеттенський рух.

— Леонард сказав, що ти доглядала чоловіка, котрий помер.

— Доглядала. Його звали Вілл.

— Він сказав, ти вирішила почати нове життя.

— Я намагаюся.

— А також те, що ти тут нікого не знаєш.

— Лише Натана.

Жінка задумалася.

— Натан. Я думаю, він хороша людина.

— Дійсно хороша.

Вона подивилася на свої нігті.

— Ти говориш польською?

— Ні, — мовила я і одразу ж додала: — Але я можу вивчати, якщо вам...

— Ти знаєш, що для мене складно, Луїзо?

Я похитала головою.

— Я не знаю, хто... — Агнес завагалася та, мабуть, передумала говорити те, що збиралася. — Я хочу, щоб ти стала мені подругою сьогодні. Гаразд? Леонард... він буде зайнятий роботою. Буде багато спілкуватися, спілкуватися з чоловіками. Але ти будь зі мною, гаразд? Поруч.

— Як скажете.

— І якщо хтось запитає, то ти — моя давня подруга. Ми познайомилися, коли я жила в Англії. У школі. І ніяка не асистентка, гаразд?

— Зрозуміло. Познайомилися у школі.

Здавалося, її задовольнила моя відповідь. Вона кивнула й відкинулася на спинку сидіння.

Решту дороги жінка мовчала.

Готель «Нью-Йорк Палац», у якому проводився захід Фонду Стрейджерів, був настільки великим, що це виглядало майже

комічно: казкова фортеця з двориком та арочними вікнами, усяяна ліврейними лакеями у блідо-жовтих бриджах. Здавалося, що архітектори цієї будівлі надихнулися яким-небудь великим старим європейським готелем, скопіювали вишукані карнизи, мармурові вестибюлі та дрібнички з позолотою і вирішили додати усього і якомога більше, присипавши весь цей шик чарівним пилом діснеївської феї та назвавши свій витвір авторським. Мене не покидало відчуття, що переді мною ось-ось з'явиться карета з гарбуза та самотній кришталевий черевичок на червоному килимі. Коли ми під'їхали, я побачила шикарне приміщення, мерехтливі вогники, а також море жовтих суконь. Я мало не засміялася, та Агнес була настільки напружена, що я не наважилася. До того ж корсет так сильно стягував мою грудну клітку, що вдихни я трохи глибше — і він би тріснув по швах.

Геррі висадив нас біля головного входу, а сам припаркував машину біля ряду здоровезних чорних лімузинів. Ми пройшли повз натовп роззяв на тротуарі. Чоловік взяв у нас пальто, і я вперше побачила сукню Агнес.

Вона виглядала дивовижно. Її бальна сукня відрізнялася від моєї або ж від суконь більшості жінок — це була неоново-жовта конструкція з височезними геометричними фігурами на плечах. Її волосся було невблаганно гладко зачесане назад, а у вухах висіли дві величезні золоті сережки з діамантами. Це мало виглядати екстраординарно. Але ось, із відчуттям слабкого падіння в животі я усвідомила, що деякою мірою це занадто — геть недоречно у цій старомодній величі готелю.

Вона просто стояла, поки звідусюди поверталися здивовані голови літніх жіночок у жовтих шовкових обгортках, тугих корсетах — усіх їх поєднували широко розплющені очі та підведені брови.

Агнес здавалася розгубленою. Вона озиралася навсібіч, мабуть, намагаючись відшукати свого чоловіка. Навряд чи вона заспокоїться, поки він не візьме її за руку. Іноді, дивлячись на них, я помічала, як жінка видихає з полегшенням, коли підтримка в його особі поряд.

— Ваша сукня просто дивовижна, — зауважила я.

Вона поглянула на мене зверху вниз, немов пригадавши, що я також тут.

Раптом я почула клацання фотоапаратів — разом із тим мене осліпили яскраві спалахи світла. Я відійшла вбік, щоб не зіпсувати кадр Агнес, та чоловік махнув мені рукою.

— Ви також, мадам. Ось так. І усміхніться.

Жінка усміхнулася, зиркнувши на мене, немов переконуючись, що я їй досі не втекла.

І тоді з'явився містер Гопнік. Його хода здалася мені трохи напруженою — Натан казав, що в нього видався важкий тиждень. Чоловік поцілував дружину у щок. Він пробурмотів щось їй у вухо, і жінка всміхнулася, щиро та наївно. Вони міцно трималися за руки, і саме в той момент я подумки зауважила, що, хоч ці двоє підтверджують будь-які стереотипи, було в них щось абсолютно непідробне та справжнє. Це спонукало мене задуматися про Сема. Я не змогла уявити цього чоловіка в смокінгу і з метеликом. Йому б тут точно не сподобалося.

— Ім'я, будь ласка? — Біля мого плеча з'явився фотограф.

Мабуть, думки про Сема примусили мене це зробити.

— Гм. Луїза Кларк-Філдінг, — вимовила я, навмисне підкреслюючи свій британський акцент. — З Англії.

— Містере Гопнік! Подивіться сюди, містере Гопнік!

Я позадувала у натовп, поки фотографи знімали подружню пару. Його рука лежала на спині дружини, її плечі були розпрямлені, а підборіддя — гордовито підняте догори, немов цей вечір належить їй. Чоловік, просканувавши поглядом усю залу, зупинив очі на мені.

Він підвів Агнес.

— Люба, я маю поспілкуватися з людьми. Ви впораєтеся, якщо я вас залишу?

— Звісно, містере Гопнік, — відповіла я, немов відвіую подібні заходи кожного дня.

— Ти скоро повернешся? — Агнес уперто не відпускала його руку.

— Я маю поговорити з Вейнрайтом та Міллером. Я пообіцяв їм, що приділю десять хвилин розгляду цієї угоди.

Агнес кивнула, але вираз її обличчя видавав небажання відпустити його. Коли жінка рушила до вестибюля, містер Гопнік нахилився до мене.

— Не дозволяй їй багато пити. Вона нервується.

— Так, містере Гопнік.

Він кивнув та демонстративно озирнувся довкола. А тоді лукаво підморгнув мені.

— Чудово виглядаєш, — мовив чоловік і одразу ж зник у натовпі.

Зала була переповнена людьми в жовтому і чорному. На мені був браслет із чорного та жовтого намиста, котрий мені подарувала Лілі, дочка Вілла, перш ніж я покину Англію; і як же сильно мені захотілося вдягти свої смугасті панчохи! Усі ці жінки виглядали так, немов усе своє життя носили лишень нудні вбрання.

Крім того, мене вразило те, якими худими більшість із них були — вдягли свої крихітні плаття, обороняючись гострими ключицями. Жінки певного віку в Стортфолді зазвичай плавно розходилися вшир, ховаючи зайві сантиметри в кардиганах чи довгих джемперах («Ця кофтинка прикриває мої стегна?»), та безуспішно втішали себе, купуючи нову туш для вій чи роблячи нову стрижку. У моєму рідному місті, якщо приділятимеш забагато уваги собі, люди подумують, що в тебе якийсь нездоровий рівень егоїзму.

Але жінки в цій залі виглядали так, немов догляд за собою і є їхньою роботою. У моєму полі зору не було жодної зачіски, котру не можна було б назвати бездоганною, і жодної жінки, не схожої на модель. Навіть леді невизначеного віку (було важко сказати, враховуючи кількість ботоксу та філерів) мали такий вигляд, неначе вони ніколи не чули про целюліт. Я подумала про Агнес, її персонального тренера, дерматолога, перукаря та майстера манікюру — тепер це й її робота. Вона має робити все це лише заради того, щоб не осоромитися на заходах на кшталт цього.

Агнес повільно просувалася крізь натовп та, гордовито тримаючи голову, усміхалася друзям свого чоловіка, котрі

підходили, щоб привітатися, поки я ніяково топталася позаду. Неможливо було не помітити, що цими друзями були самі лише чоловіки. Лише вони усміхалися їй. Жінки ж, ті, котрим не ставало грубості просто розвернутися й піти, удавали, немов їх щось раптом відволікло, і відверталися, щоб не взаємодіяти з Агнес. Декілька разів я помічала, як мінявся вираз облич цих жінок, немов присутність Агнес — це якийсь проступок чи навіть ганьба.

— Добрий вечір, — промовив голос просто біля мого вуха.

Я підвела погляд і відсахнулася. Переді мною стояв Вілл Трейнор.

Урешті-решт, я навіть рада, що кімната була переповнена людьми, бо коли я позадкувала, побачивши примару, то не впала — мене піймали одразу декілька чоловіків у костюмах. Вибачившись та подякувавши їм, я усвідомила свою помилку. Це був не Вілл — у нього була така сама зачіска і колір волосся, такий самий карамельний відтінок шкіри, та все ж не він. Мабуть, я надто голосно охнула, бо чоловік сказав:

— Пробачте, я вас налякав?

— Я... ні. Ні. — Я поклала руку собі на щок, не відриваючи від нього погляду. — Ви... ви просто дуже схожі на одного мого знайомого. Колишнього знайомого. — Я відчула прилив крові до мого обличчя та грудей.

— З вами все гаразд?

— Ой, матінко. Так, усе добре. Я в порядку. — Я почувалася неймовірно безглуздо. Здавалося, моє обличчя це видавало.

— Ви з Англії.

— А ви — ні.

— Я навіть не з Нью-Йорка. Я бостонець. Джошуа Вільям Райан Третій. — Чоловік простягнув мені руку.

— Вас навіть звати однаково.

— Перепрошую?

Я потиснула руку. Зблизька він відрізнявся від Вілла. У нього були темно-коричневі очі та низький лоб. Але спільних рис було значно більше, і це геть вибивало мене з колії. Я насилу відвела від нього погляд, усвідомивши, що й досі не відпустила руку незнайомця.

— Перепрошую. Я трохи...

— Дозвольте мені запропонувати вам напій.

— Я не можу. Я маю бути зі своєю... своєю подругою, он там. Він подивився на Агнес.

— Тоді я принесу вам обом по напою. Буде досить — гм — легко знайти вас.

Він усміхнувся й торкнувся мого ліктя. Я намагалася не витріщатися йому вслід.

Коли я підійшла до Агнес, чоловіка, що розмовляв із нею, відтягла вбік його дружина. Агнес підвела руку, немов збиралася щось сказати, але раптом зрозуміла, що її покинули просто посеред бесіди. Вона сердито подивилася на мене.

— Пробачте. Застрягла в натовпі.

— З моєю сукнею щось не так? — прошепотіла мені жінка. — Я припустилася величезної помилки.

Вона помітила. У порівнянні з усіма іншими вона виглядала надто яскраво, радше вульгарно, аніж авангардно.

— І що мені робити? Це катастрофа. Треба терміново перевдягтися.

Я спробувала порахувати, скільки часу це забере, якщо вона зараз поїде додому. Навіть якщо на вулицях немає заторів, на це піде не менш ніж година. До того ж завжди є ризик, що вона взагалі не повернеться...

— Ні! Ніяка це не катастрофа. Зовсім ні. Це просто... — Я зробила паузу. — Знаєте, до такої сукні необхідний відповідний настрій.

— Що?

— Просто розслабтеся. Тримайте голову прямо. Немов вам узагалі начхати. — Жінка витріщилася на мене. — Мене цього навчив один друг. Чоловік, на котрого я працювала. Він казав, щоб я носила свої смугасті панчохи з гордістю.

— Свої що?

— Він... Ну, він казав, що це нормально — відрізнятись від інших. Агнес, ти виглядаєш у сотні разів краще за будь-яку з цих дівчиць. Ти просто красуня. І сукня в тебе неймовірна. Тому просто покажи усім ім середній палець. Знаєш що? Ти маєш повне право вдягатися так, як тобі заманеться.

Жінка пильно дивилася на мене.

— Ти справді так думаєш?

— О, так.

Вона зробила глибокий вдих.

— Ти маєш рацію. Я сама стану цим середнім пальцем. — Жінка випростала плечі. — А чоловікам взагалі начхати, що на тобі за сукня, чи не так?

— Абсолютно.

Вона всміхнулася і розуміюче поглянула на мене.

— Їх хвилює лише те, що під сукнею.

— Оце так вбрання, мадам, — мовив Джошуа, з'явившись біля мене. Він вручив нам по тонкому келихові. — Шампанське. Єдиним жовтим напоєм був лікер «Шартрез» — мене ледь не знудило лишень від його зовнішнього вигляду.

— Дякую. — Я взяла келих.

Він простягнув руку Агнес.

— Джошуа Вільям Райан Третій.

— Ви, напевне, вигадали це ім'я.

Вони обоє здивовано подивилися на мене.

— Нікого за межами мильних опер не можуть так звати, — мовила я, і тільки тоді зрозуміла, що не треба було це озвучувати.

— Гарзд. Що ж. Ти можеш називати мене Джош, — спокійно відповів він.

— Луїза Кларк, — представилася я, а тоді додала: — Перша. Його очі підозріло звузилися.

— Місіс Леонард Гопнік. Друга, — мовила Агнес. — Але ви, мабуть, і самі це знали.

— Ваша правда. Ви притча во язицех.

Його слова могли приземлитися важко, але чоловік сказав це з теплотою. Я помітила, як плечі Агнес трохи розслабилися.

Як розповів Джош, він прийшов сюди зі своєю тіткою, бо її чоловік був у відрядженні, а їй геть не хотілося бути самій. Він працює у фірмі, що спеціалізується на цінних паперах, і веде переговори з інвестиційними менеджерами та хеджевими фондами про те, коли краще ризикувати, а коли — ні. Як він сказав, його спеціалізація — це акції та позики.

— Я й гадки не маю, що все це означає, — мовила я.

— Здебільшого я також.

Звичайно, він був просто чарівним. Раптом у кімнаті стало трохи затишніше. Він приїхав із Бек-Бею, тільки-но перебрався

до квартири в Сохо, котру сам називав кролячою норую, а також набрав два з половиною кілограми, бо в центрі Нью-Йорка просто неймовірно хороші ресторани. Він ще багато чого розповів, але я вже не пам'ятаю, бо просто витріщалася на нього увесь цей час.

— А як щодо вас, міс Луїзо Кларк Перша? Чим ви займаєтеся?

— Я...

— Луїза — моя подруга. Приїхала до мене в гості з Англії.

— І як вам Нью-Йорк?

— Мені тут дуже подобається, — мовила я. — І досі голова йде обертом.

— А Жовтий бал — один із ваших перших соціальних заходів. Що ж, місіс Леонард Гопнік Друга, ви не станете розмінюватися на дрібниці.

Вечір набирив обертів, полегшений другим келихом шампанського. За вечерею мене всадили між Агнес і чоловіком, котрий, так і не представившись, звернувся до мене лише один раз, запитавши в моїх грудей, кого з присутніх вони знають, а потім відвернувся, переконавшись, що мало кого. За наказом містера Гопніка я слідкувала за тим, як п'є Агнес, і, помітивши його погляд, швидко підмінила її повний келих на мій майже порожній. Він усміхнувся, і я з полегшенням видихнула. Агнес надто голосно розмовляла з чоловіком справа.

Вона гучно сміялася й активно жестикулювала. Усім іншим жінкам за столом було близько сорока чи більше, і кожна з них зиркала на Агнес, а потім одна на одну, немов подумки критикуючи її. Це було жахливо.

Містер Гопнік сидів з іншого боку стола, але я помічала, як часто він дивиться на дружину. Незважаючи на його усмішку та зовнішню рівноваженість, його щось непокоїло.

— Де вона?

Я нахилилася до Агнес, щоб краще її чути.

— Колишня Леонарда. Де вона? Ти маєш з'ясувати це, Луїзо. Я не розслаблюся, поки не дізнаюся, де вона. Я відчуваю, що вона десь поряд.

Фіолетова клітинка.

— Я піду пошукаю, — мовила я і, вибачившись, підвелася з-за столу.

Я стояла біля величезного стенду коло входу до їдальні. На ньому було роздруковано близько восьмисот імен, та я й гадки не мала, чи перша місіс Гопнік і досі носить це прізвище. Побачивши Джоша, я подумки вилаялася.

— Когось загубила?

Я перейшла на шепіт.

— Мені треба з'ясувати, де сидить перша місіс Гопнік. Ти не знаєш, яке в неї тепер прізвище? Агнес хоче... знати, де вона.

Він насупився.

— Вона трохи нервується, — додала я.

— Боюся, я не маю гадки. Але моя тітка може знати. Вона знає кожного тут. Зачекай-но.

Він легко торкнувся мого голого плеча й пірнув у їдальню, поки я намагалась удати, немов шукаю півдесятка друзів у списку гостей. Відверто кажучи, я просто намагалася відволіктися, щоб знов не розчервонітися в його присутності.

Чоловік повернувся приблизно за хвилину.

— Вона й досі Гопнік, — повідомив він. — Тітка Ненсі думає, що могла бачити її біля столу аукціонів. — Він провів наманікюреним пальцем вздовж списку імен. — Ну ось. Стіл під номером 144. Я пройшовся повз потрібний стіл та відшукав жінку, що цілком підходить під її опис. Трохи за п'ятдесят, стріляє дротиками з отрутою, які виймає з сумки від «Шанель»? Її посадили якомога далі від Агнес.

— Ой, дякувати Богові, — зітхнула я. — Вона буде неймовірно рада.

— Вони можуть бути досить моторошними, ці нью-йоркські світські левиці, — зауважив він. — Я не звинувачую Агнес у тому, що хоче знати, де вона. В англійському суспільстві йде така сама запекла боротьба?

— В англійському суспільстві? Ой, я не... я не часто відвіую подібні заходи, — пояснила я.

— Я також. Відверто кажучи, я так втомлююся на роботі, що здебільш просто замовляю щось із сусідніх ресторанів. А ти, Луїзо, чим займаєшся?

— Гм... — Я розгублено поглянула на телефон. — Ой, матінко. Я маю повертатися до Агнес.

— Ми ще побачимось? Який у тебе стіл?

— Тридцять другий, — бовкнула я, перш ніж встигла зрозуміти, що не мала цього казати.

— Тоді до зустрічі. — Усмішка Джоша ненадовго зачарувала мене. — Я хотів тобі сказати, ти дуже гарна. — Він нахилився ближче й перейшов на шепіт. — Відверто кажучи, твоя сукня подобається мені значно більше. Ти вже сфотографувалася?

— Що?

— Ось так. — Він випростав руку, і перш ніж я встигла зрозуміти, що відбувається, він зробив селфі — наші голови в декількох сантиметрах одна від одної. — Ну ось. Дай мені свій номер, і я надішлю тобі фото.

— Ти хочеш надіслати мені нашу спільну фотографію.

— Ти відчуваєш приховані мотиви? — Він широко усміхнувся. — Тоді гаразд. Я залишу її собі на пам'ять. Пам'ять про найгарнішу дівчину на балі. Звісно, якщо ти не хочеш, щоб я її видалив. Ось, тримай. Можеш видаляти. — Він простягнув мені телефон.

Я подивилася на фото і затримала палець над кнопкою.

— Якось це грубо — видаляти когось, кого ти тільки-но зустрів. Але, гм... дякую... і за те, що допоміг мені знайти стіл ворога. Дуже мило з твого боку.

— Завжди до ваших послуг.

Ми всміхнулися одне одному. Перш ніж сказати ще щось, я втекла до свого столика.

Я порадувала Агнес хорошими новинами — вона голосно видихнула, — а потім з'їла свою вже холодну рибу, сподіваючись, що моя голова припинить дзижчати. *Він — не Вілл.* У нього інший голос. У нього інші брови. Він — американець. І все ж було щось таке в його поведінці — самовпевненість у поєднанні з гострим розумом, погляд, котрий зачаровував і примушував забути про все на світі. Я озирнулася, пригадавши, що не запитала в Джоша, де він сидить.

— Луїзо?

Я глянула направо. Агнес пильно дивилася на мене.

— Мені треба до вбиральні.

Мені знадобилася десь хвилинка, щоб пригадати, що я також маю іти.

Ми повільно рушили до дамської кімнати, поки я намагалася не шукати очима Джоша. Усі погляди були спрямовані на Агнес, і це ніяк не пов'язано з її сукнею — усіх приваблював її магнетизм, невловимий людському оку. Вона впевнено йшла вперед, розпрямивши плечі та гордовито тримаючи голову, — королева.

Тільки-но ми опинилися в туалеті, вона впала на крісло у кутку та жестом попрохала мене дати їй цигарку.

— Боже мій. Ох і вечір. Я скоро помру, якщо ми не поїдемо додому.

Гардеробниця — жіночка за шістдесят — підвела брову й відвернулася.

— Гм, Агнес, не думаю, що тут можна палити.

Здається, їй було начхати. Мабуть, коли в тебе купа грошей, можна не думати про правила інших людей. Урешті-решт, що вони зроблять — виженуть її?

Вона підпалила цигарку й полегшено затягнулася.

— Тьху. Ця сукня така незручна. А ці стринги, вони впиваються в мене, немов сирорізка! — Вона звивалася перед дзеркалом, задираючи сукню та нишпорячи під нею наманікюреною рукою. — Треба було взагалі без трусів іти.

— Але загалом усе гаразд? — запитала я.

Жінка усміхнулася.

— Все гаразд. Деякі люди здалися мені вельми милими. Цей Джош дуже люб'язний, і містер Пітерсон, що сидить справа від мене, також. Усе не так уже й погано. Можливо, колись люди нарешті приймуть той факт, що в Леонарда нова дружина.

— Їм просто потрібен час.

— Потримай це. Мені потрібно пі-пі. — Вона вручила мені наполовину викурену цигарку і зникла в кабінці. Я взяла цигарку двома пальцями, немов бенгальський вогник. Ми з гардеробницею переглянулися, і вона здригнулася, ніби кажучи: «Що тут удієш?»

— О Боже, — пролунав голос Агнес із кабінки. — Мені доведеться знімати всю сукню. Її неможливо задерти. Потім застібнеш мені блискавку.

— Добре, — погодилася я. Гардеробниця підвела брову. Ми обидві намагалися не сміятися.

До туалету зайшли дві жіночки середнього віку. Вони нехвально поглянули на цигарку.

— Річ у тому, Джейн, що це просто схоже на якийсь безумство, — мовила одна з них, зупинившись перед дзеркалом, щоб перевірити зачіску. Не знаю, навіщо робити це щоразу: волосся кожної присутньої було настільки залаковане, що навіть найстрашніший ураган був би безсилим.

— Я знаю. Ми ж бачили це вже мільйон разів. Але зазвичай їм вистачає благопристойності, щоб принаймні триматися гідно. Бідолашна Кетрін, уявляю, яка вона розчарована. Ніякої поваги.

— Так. Їй було б значно легше, якби її місце зайняв хтось хоч трохи більш пристойний.

— Твоя правда. Її поведінка така банальна.

На цих словах обидві жінки обернулися на мене.

— Луїзо? — почувся приглушений голос із кабінки. — Ти можеш зайти сюди?

Я знала, про кого йдеться. Це було зрозуміло, тільки-но я поглянула на їхні обличчя.

У повітрі зависла коротка тиша.

— Ви розумієте, що тут не можна палити? — багатозначно мовила одна з жінок.

— Справді? Мені дуже шкода. — Я загасила недопалок у раковині й намочила його водою.

— Ти можеш допомогти мені, Луїзо? Блискавку заклинило.

Вони миттєво все зрозуміли. Збагнувши, що до чого, жінки змінилися на обличчі.

Оминувши їх, я підійшла до кабінки, постукала двічі, і мене впустили.

Агнес стояла у бюстгальтері, а чудернацька жовта сукня застрягла на її талії.

— Що... — почала вона.

Я притиснула пальці до губ, мовчки вказавши на двері. Вона озирнулася, немов крізь стіну можна щось побачити, і скривилася. Я розвернула її спиною до себе. Блискавка, розстібнута майже до кінця, застрягла на її талії. Я смикнула декілька разів, а потім дістала телефон із сумки й увімкнула ліхтарик, намагаючись зрозуміти, що саме заважає застібці.

— Ти можеш це виправити? — прошепотіла вона.

— Я намагаюся.

— Ти повинна. Я не можу вийти в такому вигляді.

Агнес у крихітному бюстгальтері стояла в декількох сантиметрах від мене, я відчувала теплі хвилі дорогих парфумів, що виходили від її блілого тіла. Я відчайдушно маневрувала навколо жінки, мружачись над блискавкою, але, здавалося, це було неможливо. Їй потрібно було місце, щоб зняти сукню, і тоді я б змогла спробувати виправити ситуацію, а інакше — ніяк. Я подивилася на неї та низила плечима. На жінку було боляче дивитися.

— Навряд чи я зможу зробити це тут, Агнес. Тут мало місця. І я нічого не бачу.

— Я не можу вийти в такому вигляді. Вони скажуть, що я шльондра. — Її руки у розпачі злетіли до обличчя.

Гнітюча тиша за дверима дала мені зрозуміти, що жінки чекали, що ж буде далі. Усе було давно зрозуміло. Ми застрягли. Я відступила назад і, думаючи, похитала головою. Ось воно!

— Середній палець, — прошепотіла я. Її очі розширилися.

Я пильно подивилася на жінку, а потім коротко кивнула. Вона насупилася, та врешті-решт її лице прояснилося.

Я відчинила двері кабінки й відійшла. Агнес зробила глибокий вдих, випросталася та пішла повз жінок, немов супермодель за лаштунками: верхня частина сукні висить на талії, а два крихітних трикутники бюстгальтера ледве закривають бліді груди. Вона зупинилася посеред кімнати й нахилилася вперед, щоб я змогла обережно стягнути з неї сукню. Тоді вона безтурботно розпрямилася, тепер геть оголена, за винятком двох шматочків мережива. Я не наважилася дивитися на обличчя жінок, але, накинувши жовту сукню собі на руку, почула драматичне зітхання, фізично відчула вібрації в повітрі.

— *Що ж, я...* — почала одна з них.

— Швейний набір, мадам? — Біля мене з'явилася гардеробниця. Вона дістала невеличку сумочку, поки Агнес витончено сиділа на кріслі, скромно склавши довгі бліді ноги під себе.

До вбиральні увійшли ще дві жінки, їхня розмова миттєво обірвалася від видовища, що перед ними постало. Одна з них кашлянула, і обидві відвернулися, намагаючись говорити на якісь повсякденні теми. Агнес сиділа у кріслі, немовби перебувала у блаженному невіданні.

Гардеробниця простягнула мені шпильку, і кінчиком я враз підчепила нитку, котра заплуталася у блискавці. Обережно смикнувши за неї, я вивільнила її з застібки.

— Дістала!

Агнес підвелася, взялася за простягнену руку гардеробниці та елегантно повернулася до жовтої сукні, яку ми обидві підняли навколо її тіла. Я плавно застібнула блискавку, і кожен дюйм сукні тісно обтягнув її шкіру. Вона розпрямила вбрання навколо своїх безмежних ніг.

Гардеробниця простягнула жінці лак для волосся.

— Ось, — прошепотіла вона. — Дозвольте. Вона нахилилася вперед і швидко збризнула зачіску Агнес. — Це підтримає форму. Я усміхнулася.

— Дякую. Дуже мило з вашого боку, — мовила Агнес. Вона дістала купюру в п'ятдесят доларів зі своєї вечірньої сумочки та вручила її жінці. А тоді з усмішкою повернулася до мене.

— Луїзо, люба, повернімося до нашого столу?

Велично кивнувши двом жінкам, Агнес підвела підборіддя й повільно пішла до дверей.

Настала тиша. Гардеробниця широко всміхнулася, поклавши гроші до кишені.

— А ось *це*, — раптом мовила вона, — *справді гідно*.

Наступного ранку Джордж не з'явився. Ніхто мене не попереджав. Я, сонна і втомлена, сиділа у вестибюлі в шортах о пів на сьому ранку.

Так і не дочекавшись нікого, я усвідомила, що, мабуть, зустріч скасували.

Агнес спала аж до дев'ятої, а Іларія несхвально цикала, зиркаючи на годинник. Агнес надіслала мені повідомлення з проханням скасувати усі плани, що були цього дня. Натомість вона заявила, що хотіла би прогулятися біля водосховища у парку. День видався вітряним, тож ми гуляли, обмотавшись шарфами та сховавши руки до кишень. Усю ніч я думала про лице Джоша. Воно й досі не давало мені спокою, і я задумалася, скільки двійників Вілла зараз ходить по цій планеті. У Джоша були важчі брови, інший колір очей та, очевидно, інший акцент. Але все-таки.

— Знаєш, що ми робили з подругами, коли були з похмілля? — перервала мої думки Агнес. — Ми йшли до японського ресторану біля Гремерсі-парку, їли локшину і говорили, говорили, говорили...

— Тоді ходімо.

— Куди?

— Їсти локшину. Дорогою можемо заїхати за твоїми подругами.

Вона з надією подивилася на мене, але потім опустила погляд і копнула ногою камінець.

— Я не можу. Тепер усе інакше.

— Ти не повинна їхати до них у машині Геррі. Ми можемо взяти таксі. Я маю на увазі, можна вдягтися простіше і подружньому завітати до них. Усе буде добре.

— Я ж сказала. Тепер усе інакше. — Вона обернулася до мене. — Я вже намагалася, Луїзо. Декілька разів. Але мої подружки дуже допитливі. Їм хочеться знати все про моє життя. А коли я розповідаю їм правду, вони починають поводитися... дивно.

— Дивно?

— Колись ми були рівні, розумієш? А тепер вони кажуть, що я ніколи не зрозумію їхніх проблем. Бо я багата. Ніби в мене просто не може бути жодних проблем. Вони поводяться зі мною так, немов я геть інша людина. Немов блага мого життя для них — образа. Як скаржитися на економку людям, у котрих навіть власного житла немає? — Вона раптом зупинилася. — Коли я вийшла за Леонарда, він дав мені грошей. Весільний подарунок, щоб мені не доводилося просити в нього увесь час. І я дала трохи Паулі, своїй найкращій подрузі. Я дала їй десять тисяч доларів, щоб вона розрахувалася з боргами й почала усе спочатку. Спершу вона була щаслива. Я також! Усе заради подружки! Щоб їй більше не довелося турбуватися, як і мені! — Раптом її голос став сумним. — А тоді... вона стала мене уникати. Вона стала іншою, у неї завжди не було для мене часу. Поступово я зрозуміла, що вона ображається за те, що я їй допомогла. Не навмисне, але тепер кожного разу, коли ми бачимося, усе, про що вона думає, — це те, що винна мені гроші. Вона горда, дуже горда. Вона не хоче жити з цим почуттям. Отже, — жінка знизала плечима, — вона не піде зі мною на обід і не відповість на мої дзвінки. Гроші забрали в мене подруг.

— Проблеми є проблеми, — мовила я, усвідомивши, що вона чекає на відповідь. — Не має значення, чиї вони.

Вона відступила вбік, щоб пропустити малюка на самокаті. Задумливо провівши його поглядом, вона зиркнула на мене.

— У тебе є цигарки?

Цього разу я була готова. Я дістала пачку з рюкзака та протягнула їй. Не знаю, чи варто було заохочувати її до куріння, але вона — моя начальниця. Вона вдихнула і випустила довгий шлейф диму.

— Проблеми є проблеми, — повільно повторила вона. — А в тебе є проблеми, Луїзо Кларк?

— Я сумую за своїм хлопцем. — Певною мірою я сказала це лише для того, щоб запевнити себе в цьому. — А крім того, ні, немає. Тут просто... чудово. Я тут щаслива.

Вона кивнула.

— Пам'ятаю це відчуття. Нью-Йорк! Завжди нові видовища. Завжди щось хвилююче. А тепер я просто... Я сумую... — Вона замовкла.

На секунду мені здалося, що жінка от-от заплаче. Але тоді вона опанувала себе.

— Ти помітила, як вона ненавидить мене?

— Хто?

— Іларія. Відьма. Вона завжди була тут економкою, а тому Леонард не звільнить її. Так що я приречена на неї.

— Можливо, колись вона звикне й навіть стане прихильною до тебе.

— Вона скоріш підсипле мені миш'яку. Я бачу, як вона на мене дивиться. Вона бажає мені смерті. Ти знаєш, як це — жити з людиною, котра бажає тобі смерті?

Я й сама побоювалася Іларії. Але я промовчала. Ми мовчки йшли далі.

— Колись я працювала на людину, котра, як мені здавалося, також мене ненавидить, — зізналася я. — Поступово я зрозуміла, що я тут ні до чого. Він просто ненавидів своє життя. А коли ми познайомилися трохи ближче, то одразу ж порозумілися.

— Він коли-небудь «випадково» спалював твою улюблену сорочку? Або підкладав засіб для миття тобі до спідньої білизни, щоб у тебе свербіла піхва?

— Гм... Ні.

— Або п'ятдесят разів подавав тобі їжу, яку ти ненавидиш, щоб виставити тебе примхливою гадюкою? Чи, може, пускав про тебе плітки, мовби ти якась проститутка?

Мій рот мимоволі відкрився, мов у золотій рибки. Я закрила його й похитала головою.

Вона відкинула волосся від обличчя.

— Я люблю його, Луїзо. Але таке життя просто нестерпне. Моє життя нестерпне... — Агнес знову замовкла.

Ми стояли, дивлячись на людей, що проходили мимо: ро-лерблейдери, діти на триколісних велосипедах, закохані парочки та правоохоронці в формі. Температура повітря раптово впала, і я мимоволі здригнулася від холоду.

Вона зітхнула.

— Гаразд. Ходімо додому. Побачимо, яку ще з моїх улюблених речей ця відьма спалила сьогодні.

— Ні, — заперечила я. — Ходімо на локшину. Хоча б удвох.

Ми взяли таксі до Гремерсі-парку й зупинилися біля коричневої будівлі на досить брудній вулиці. Здавалося, тут простіше простого підхопити якусь кишкову інфекцію. Але тільки-но ми вийшли з машини, Агнес, здавалося, миттєво полегшало. Поки я розплачувалася за таксі, вона кинулася вгору сходами й пірнула до якоїсь харчевні з темним інтер'єром. Її зустріла молода японка і обвила Агнес обома руками, немов вони були старими друзями. Тримаючи Агнес під руку, жінка вимагала розповісти, де ж та була увесь цей час. Агнес зняла берет і невиразно пробурмотіла, що була дуже зайнята останнім часом, вийшла заміж, переїхала, але не стала уточнювати, наскільки змінився рівень її життя. Я помітила, що на ній була її обручка, але не та, із величезним діамантом, котру можна використувати замість гантелі, а скромніша.

Коли ми опинилися всередині, я побачила перед собою геть іншу людину. Агнес умить стала смішною, живою, гучною, з різким, кудкудакаючим сміхом, вона стала жінкою, у котру закохався містер Гопнік.

— Тож як ви познайомилися? — запитала я, сьорбаючи гарячий рамен.

— З Леонардом? Я була його масажисткою. — Жінка зробила паузу, ніби чекаючи, що я буду шокована, але коли цього не сталося, опустила голову й продовжила: — Я працювала у «Сент-Реджіс». Вони щотижня посилали до нього масажиста — зазвичай Андре. Він просто чудовий. Але одного дня Андре захворів, тож я поїхала замість нього. Думала, він типовий чоловік з Волл-стрит. Більшість із них, розумієш, повні лайна. Вони тебе навіть за людину не вважатимуть. Не приві-

таються, навіть не розмовлятимуть із тобою... Деякі з них просять... — вона перейшла на шепіт, — щасливого фіналу. Розумієш, про що я? Мовби ти проститутка. Тьху. Але Леонард, він був дуже люб'язним. Коли я прийшла, він потиснув мені руку, запитав, чи я не хочу англійського чаю. Йому дуже сподобався мій масаж. Це було одразу зрозуміло.

— Що зрозуміло?

— Що вона вже давно його не торкається. Його дружина. Це було очевидно. Вона була холодною, холодною жінкою. — Агнес опустила очі. — А він дуже страждав. У нього боліли суглоби. Це було ще до Натана. Натан був моєю ідеєю. Щоб Леонард був сильним та здоровим. Але в будь-якому разі я просто хотіла зробити йому хороший масаж. Навіть затрималася більш ніж на годину. Я слухала його тіло. Він був неймовірно вдячний. І тоді він попросив мене приїхати й наступного тижня. Андре не дуже зрадив, але що ж я могла зробити? Тоді я почала їздити до нього двічі на тиждень. Іноді він запрошував мене на чай, і ми розмовляли. А потім... Було складно. Тому що я зрозуміла, що закохуюсь у нього. Це заборонено.

— Як лікар і пацієнт. Або вчитель і учень.

— Саме так. — Агнес зробила паузу, щоб покласти галушку до рота. Я ще ніколи не бачила, щоб вона так багато їла. Вона пережувала. — Але я не могла припинити думати про цю людину. З таким сумом. І з такою ніжністю. Він був такий самотній! Урешті-решт я сказала Андре, щоб він поїхав замість мене. Я не могла продовжувати.

— І що сталося потім? — Я припинила жувати.

— Леонард приїхав до мене додому! До Квінсу! Він звідкись дізнався мою адресу й приїхав до мене на своїй великій машині. Ми з подругами сиділи на пожежній драбині й палили цигарки, і тоді він вийшов з автомобіля й сказав: «Я хочу з тобою поговорити».

— Як у «Красуні»!

— Так! Саме так! Коли я підійшла до нього, то побачила, що він був дуже сердитий. Він запитав: «Я тебе якось образив? Я ставився до тебе неналежним чином?» Я похитала головою. Він ходив туди-сюди, а потім заявив: «Чому ти більш не приїздиш?»

Я більш не хочу Андре. Я хочу тебе». І тоді, як ідіотка, я розплакалася.

Я дивилася, як її очі наповнюються сльозами.

— Я розплакалася просто посеред вулиці, посеред дня, поки мої подруги дивилися. Я відповіла: «Я не можу сказати». І він знов розізлився. Він запитав, чи його дружина грубо повелася зі мною. Чи щось сталося на роботі. Нарешті я зізналася: «Я не можу більше приїздити, бо ви мені подобаєтеся. Дуже подобаєтеся. Але це геть непрофесійно. А я не можу втратити роботу». Він подивився на мене і промовчав. Геть нічого не відповів. Тоді сів у свою машину й поїхав. А я подумала, що більше ніколи його не побачу. І до того ж утрачу роботу. Наступного дня, дорогою на роботу, я так нервувалася... Дуже нервувалася, Луїзо! У мене аж живіт розболівся!

— Бо ти думала, що він розповів твоєму босові.

— Саме так. Але знаєш, що сталося, коли я приїхала?

— Що?

— На мене чекав величезний букет червоних троянд. Найбільший букет у моєму житті, із прекрасним оксамитовим ароматом. Настільки м'яким, що хотілося доторкнутися. І жодної записки. Але я одразу все зрозуміла. А після цього — щодня на мене чекав новий букет. Наша квартира була переповнена трояндами. Мої подруги вже почали скаржитися на той аромат. — Вона розсміялася. — А потім він нарешті знов приїхав до мене додому, я спустилася, і він попросив мене сісти до нього в машину. Ми вмостилися на задньому сидінні, він попросив водія піти на прогулянку, а потім зізнався, що з нашої першої зустрічі тільки й думає що про мене. Він сказав, що варто мені лише сказати одне слово, і він покине дружину і ми будемо разом.

— І ви навіть не цілувалися?

— Нічого такого. Звісно, я масувала його сідниці, але це інше. Вона глибоко вдихнула, смакуючи приємні спогади.

— Я знала. Я знала, що ми маємо бути разом. І я сказала. Я сказала «так».

Я, зачарована, слухала.

— Того ж вечора він поїхав додому та повідомив дружину, що хоче розлучення. Вона розлютилася. Так розлютилася... Вона запитала чому, а він відповів, що не може жити у шлюбі, де нема любові. Уже вночі він зателефонував мені з готелю й запитав, чи не хочу я приїхати до нього. І ось ми в його номері в «Рітц Карлтоні». Ти зупинялася в «Рітц Карлтоні»?

— Гм... Ні.

— Я увійшла, він чекав на мене біля дверей, немов йому не сиділося, а потім сказав, що розуміє, ця ситуація — неймовірно стереотипна, що його тіло скалічене артритом, але якщо є хоч найменший шанс того, що я справді хочу бути з ним, то він зробить усе, щоб зробити мене щасливою. Бо він щось відчуває, розумієш? Що ми споріднені душі. Ми обійнялися й на решті поцілувалися, а потім ми не спали цілу ніч, бо розмовляли, розмовляли, розмовляли... Про наше дитинство, наше життя та наші мрії.

— Це найромантичніша історія, яку я чула.

— А потім ми займалися сексом, о Боже, в мене було таке почуття, що цей чоловік не робив цього роками, розумієш?

У цей момент я закашлялася, плюнувши шматок рамену на стіл. Підвівши очі, я помітила, як на нас дивляться декілька людей з-за сусідніх столиків.

Агнес говорила надто голосно. До того ж активно жестикулювала.

— Ти не повіриш. Здавалося, він роками накопичував цей голод та енергію. Він аж пульсував! Першої ночі він був ненаситний.

— Гаразд, — пискнула я, витираючи рота серветкою.

— Зустріч наших тіл — це було магічно. Після цього я обійняла його, а він лежав у мене на грудях. Я пообіцяла, що тепер йому не доведеться накопичувати енергію. Розумієш?

У ресторані стояла глуха тиша. Позаду Агнес сидів молодий чоловік у каптурі. Він обернувся та, з ложкою в роті, витріщився на неї. Помітивши мій погляд, із гуркотом впустив столовий прибор.

— Це... це дуже мила розповідь.

— І він дотримується своєї обіцянки. Усе, що він казав, — правда. Ми дійсно щасливі разом. Дуже щасливі. — Вона

трохи змінилася в обличчі. — Але його дочка мене ненавидить. Його колишня дружина мене ненавидить. Вона звинувачує мене в усьому, хоча сама навіть не кохала його. Вона сказала всім, що я вкрала в неї чоловіка.

Я не знала, як відповісти.

— Щотижня я маю ходити на ці прийоми та коктейльні вечірки, усміхатися й прикидатися, ніби й гадки не маю, що вони про мене говорять. Ніби я не помічаю, як ці жінки на мене дивляться. Я не така, як про мене кажуть. Я володію чотирма мовами. Граю на фортепіано. У мене є диплом із лікувального масажу. Знаєш, якою мовою говорить вона? Мовою лицемірства. Дуже складно завжди удавати, що тобі не боляче, розумієш? Наче тобі начхати.

— Люди змінюються, — з надією сказала я. — Із часом.

— Ні. Не думаю, що це можливо.

На секунду Агнес задумалася. А тоді знизала плечима.

— У будь-якому разі, більшість їх досить старі. Може, хтось із них скоро помре.

Того ж дня, поки Агнес дрімала, а Іларія займалася своїми справами внизу, я подзвонила Семові. Моя голова й досі йшла обертом після вчорашніх подій та зізнань Агнес. Здавалося, ніби я опинилася геть в іншому місці. Коли ми повернулися до квартири, вона сказала, що в неї *таке відчуття, немов я її подруга, а не асистентка. «Як же добре мати людину, котрій можна довіритися»*.

— Я отримав твої фотки, — сказав Сем. У них був уже вечір, і поряд із ним стояв Джейк, його небіж. Я почула музику, що грала у фоновому режимі. Він підніс телефон ближче до рота. — Ти дуже гарна.

— Я більш ніколи в житті не вдягну таку сукню. Але в цілому мені дуже сподобалося. Їжа, музика, банкетна зала... Найдивніше те, що люди цього навіть не помічали. Вони не бачать далі власного носа! Там була одна стіна, повністю прикрашена гарденіями та гірляндами. Величезна стіна! А також там був найсмачніший у світі шоколадний пудинг — із чотирма шоколадними пір'ячками та крихітними трюфелями, і жодна жінка не з'їла свій десерт. Жодна! Я спеціально обійшла усі столи,

щоб перевірити. Я ледве втрималася, щоб не скласти ті трюфелі собі до сумки, але подумала, що вони можуть розтанути. Б'юся об заклад, їх просто викинули. Ой, а ще кожен стіл був по-різному прикрашений, але на кожному було жовте пір'я у формі різних пташок. У нас була сова.

— Звучить непогано.

— Там був бармен, котрий робив коктейлі в залежності від твого характеру. Варто було лише розповісти про себе три факти, і він одразу робив коктейль.

— А для тебе зробив?

— Ні. Хлопцю, із котрим я розмовляла, дістався коктейль під назвою «Солоний пес», тому я боялася, як би мені не приготували «Воскресительку трупів» чи «Слизький сосок». Тому я просто пила шампанське. Просто шампанське!

Що я таке кажу?

— Із ким, кажеш, ти розмовляла? — запитав він, витримавши коротку паузу.

Витримавши таку ж паузу, я відповіла:

— Ой... просто цей хлопець... Джош. У костюмі. Він склав нам з Агнес компанію, поки ми чекали на містера Гопніка.

Ще одна пауза.

— Звучить чудово.

Щоб не мовчати, я почала переривчасто бурмотіти нісенітницю.

— І, найголовніше, нам не довелося перейматися тим, як дістатися додому, бо на вулиці на нас чекав автомобіль. Навіть коли треба просто в магазин. Куди б ти не пішов, водій завжди чекатиме на вулиці. Виходиш — і та-да! Ось вона, твоя блискачка велика чорна машина. Залазь. Поклади сумки до багажника. Тільки вони якось по-іншому його називають. Ніяких нічних автобусів! Ніякого метро, де люди топчуться по твоїх чоботях.

— Світське життя, га? Ти й додому повертатися не захочеш.

— Ой. Ні. Це навіть не моє життя. Я почуваюся як дармоїд. Але все ж це унікальний шанс побачити це все зблизька.

— Мені час іти, Лу. Я обіцяв Джейку зводити його до піцерії.

— Але... але ж ми навіть не поговорили. Що відбувається? Розкажи, що в тебе нового.

— Іншим разом. Джейк голодний.

— Гарзд! — Я якось голосно це пискнула. — Передавай йому привіт!

— Добре.

— Я люблю тебе, — мовила я.

— Я також.

— Ще один тиждень! Я вже рахую дні.

— Мені час іти.

Поклавши слухавку, я відчула себе якось неправильно. Я не зовсім зрозуміла, що тільки-но відбулося. Я нерухомо сиділа на краю свого ліжка. А тоді поглянула на візитку Джоша. Він дав її мені, притиснувши до моєї долоні та закривши пальцями.

«Зателефонуй мені. Я покажу тобі цікаві місця».

Взявши візитку, я ввічливо всміхнулася. Що, звісно, могло означати що завгодно.

«Фокс-Коттедж»,
вівторок, 6 жовтня

Люба Луїзо!

Сподіваюся, у тебе все добре в Нью-Йорку. Мабуть, ти спілкуєшся з Лілі, але я багато думала після нашої останньої розмови. На горищі я знайшла декілька листів Вілла, ще з часів, коли він жив у місті, тож я подумала, що тобі сподобається. Ти й сама знаєш, як він любив подорожувати, а тому подумала, що, може, ти захочеш піти його слідами.

Я й сама прочитала декілька; це викликало в мене досить змішані почуття. Можеш залишити їх у себе до нашої наступної зустрічі.

Із найкращими побажаннями,

Камілла Трейнор

Нью-Йорк
06.12.2004

Люба мамо!

Я б зателефонував, але різниця у часі не дуже збігається з моїм тутешнім розкладом, тому я подумав, що шокую тебе листом. Здається, це мій перший лист із часів Прайорі-Манор. Я не був створений для школи-інтернату, чи не так?

Нью-Йорк просто неймовірний. Здається, просто неможливо не проїнятися енергією цього міста. Кожного ранку, о п'ятій тридцять, я вже на ногах. Моя фірма розташована на Стоун-стрит у фінансовому районі. Найджел допоміг мені влаштуватися в офісі (і не дець у куточку, а біля вікна з шикарним виглядом на водойму — ці речі багато що значать у Нью-Йорку), і колеги з роботи також непогані. Скажи татові, що в суботу я зі своїм босом і його дружиною ходив

до опери, в Мет¹, на виставу під назвою «Небезпечні зв'язки»². Багато сніданків із клієнтами, софтбол із колегами. Тільки вечорами трохи самотньо: мої колеги всі одружені та з дітьми, тому гуляю сам...

Я зустрічався з кількома дівчатами — нічого серйозного (здається, тут вони сприймають «побачення» за розвагу), — але в основному свій вільний час проводжу в тренажерній залі та з давніми друзями. Тут багато людей із Шипменсу, але деяких я знаю зі школи. Все ж таки світ такий тісний... Хоча більшість із них геть змінилися. Вони стали жорсткішими та злішими, аніж ті люди, котрих я пам'ятаю. Мають, це все вплив великого міста.

Точно! Сьогодні ввечері я побачуся з дочкою Генрі Фарнсворта. Пам'ятаєш її? Вона була гордістю Стортфолдської школи верхової їзди на поні. Тепер вона відкрила себе з нового боку: якийсь там гуру шопінгу. (Навіть не смій ні на що сподіватися, я роблю це заради Генрі.) Я хочу зводити її до свого улюбленого стейк-хаусу, на верхньому Іст-Сайді: вони подають стейки розміром із ковдру. Сподіваюся, вона не вегетаріанка. Здається, тут у кожного є свої харчові заморочки.

Ой, минулої неділі я сів на електричку і вийшов на Бруклінському мості, щоб просто погуляти біля води, як ти мені радила. Найкраще, що я зробив дотепер. Здавалося, що я середині одного з ранніх фільмів Вуді Аллена — знаєш, тих самих, де між ним і головною героїнею завжди була різниця у віці років так десять.

Скажи татові, що я зателефоную йому наступного тижня, і обійми за мене собаку.

Люблю, Вілл. Цілую

Після тієї миски дешевої локшини в моїх відносинах із Гопніками щось змінилося. Мені стало зрозуміліше, чого

¹ Метрополітен-опера (Мет) — провідний театр у США, один із центрів світової музичної культури.

² «Небезпечні зв'язки» — єдиний великий художній твір французького генерала, винахідника і письменника Шодерло де Лакло.

від мене очікує Агнес. Їй потрібна людина, котрій можна довіритися, на котру можна покластися. Це, а також дивна осмотична енергія Нью-Йорка означали, що тепер кожного ранку я підсакувала з ліжка так, як робила тільки в часи роботи на Вілла. Побачивши мене, Іларія щоразу заковувала очі, а Натан косо дивився, немов я приймаю якісь наркотики.

Але все було просто. Мені хотілося добре виконувати свою роботу. Мені хотілося витиснути все до останньої краплини зі свого перебування в Нью-Йорку, працюючи на цих чудових людей. Мені хотілося висмоктати сік із кожнісінького дня, як це робив би Вілл. Я знов і знов перечитувала цього першого листа, а коли нарешті звикла до того, що чую його голос у своїй голові, відчула дивну спорідненість із ним, нас об'єднувало те, що ми обоє тільки-но приїхали до нового міста.

Я просто так не здавалася. Кожного ранку бігала з Агнес та Джорджем, а інколи навіть примудрялася протягнути до кінця маршруту без нудоти. Я вивчила всі місця, куди ходить Агнес, що їй там знадобиться, що вона вдягне та що треба принести додому. Я завжди чекала на неї в коридорі, маючи із собою воду, цигарки або ж зелений сік, перш ніж вона встигне попрохати щось із цього. Коли їй треба було відвідати сніданок із жахливими тітками, я спеціально намагалася більше жартувати, щоб вона надто не нервувалася, а потім надсилала їй анімації з пандами, що пукають, або ж людьми, що падають з батутів, щоб підняти їй настрій під час їди. А потім, у машині, я вислуховувала її сльозливі розповіді про те, що вони сказали чи не сказали їй, співчутливо кивала та погоджувалася. *«Так, вони просто нестерпні, підлі істоти. Висохлі, як палиці. Безсердечні».*

Я навчилася зберігати спокійний вираз обличчя, коли Агнес захоплювалася розповідями про прекрасне, прекрасне тіло Леонарда, а також про його безліч, безліч прекрасних навичок майстерного коханця. Крім того, я навчилася не сміятися, коли вона вимовляла деякі слівця польською, такі як *«cholernica»*, так вона називала Іларію — економка все одно нічого не розуміла.

Я досить швидко зрозуміла, що Агнес не вміє зупинятися вчасно. Тато завжди говорив, буцім я кажу перше, що приходить

в голову, але у мене це не було *«гідка стара шльондра»* польською! Або ж *«Ти можеш собі уявити, як ця жахлива С'юзан Фітцволтер робить собі депіляцію? Це як здирати бороду з закритої мідії. Бр-р»*.

Це зовсім не означає, що Агнес — погана людина. Гадаю, з усім тим тиском, який вона постійно відчувала, їй довелося поводитися таким чином, аби тільки її помітили. А я стала для неї віддушиною. Опиняючись поза межами світського суспільства, вона лаялася та чортихалася, а потім, дорогою додому, відновлювала свою душевну рівновагу, готуючись знов побачити свого чоловіка.

Я розробила стратегії того, як повернути трохи веселощів у життя Агнес. Один раз на тиждень, не вписуючи це до розкладу, ми посеред дня зникали в кінотеатрі на майдані Лінкольна, щоб подивитися дурні та огидні комедії, хрюкаючи від сміху та набиваючи рота попкорном. Ми примушували одна одну йти до неймовірно дорогих бутиків на Медісон-авеню та приміряти найгірше вбрання, котре тільки могли відшукати. Оцінюючи одна одну з серйозним обличчям, ми запитували: *«А у вас є це в яскраво-зеленому кольорі?»*, поки продавці, зиркаючи на сумочку Агнес від «Біркін», пурхали довкола та засипали нас компліментами. Одного дня Агнес переконала містера Гопніка приєднатися до нас, і я дивилася, як вона, позуючи, немов модель подіуму, перемеряла цілу колекцію клоунських штанів перед ним, намагаючись розсмішити чоловіка, а він щосили стримувався, щоб не зареготати. *«Ти така пустунка»*, — врешті-решт мовив він, з любов'ю хитаючи головою.

Але настрої мені піднімала не робота. Річ у тому, що я почала трохи краще розуміти Нью-Йорк, а він, у відповідь, прийняв мене. Не так уже воно й складно — жити у місті іммігрантів: поза розрідженою стратосферою повсякденного життя Агнес я була просто ще одною людиною, котра пролетіла декілька тисяч миль, щоб бігати містом, працювати, замовляти їжу з собою та вчитися уточнювати принаймні три речі, котрі я хочу додати до кави і в сендвіч, просто щоб звучати як місцева.

Я дивилася, я навчалася.

Ось що мені вдалося вивчити про нью-йоркців за перший місяць.

1. У моєму будинку ніхто ні з ким не розмовляє. Гопніки не розмовляють ні з ким, окрім Ашока, котрий розмовляє з усіма. Літня жінка з другого поверху, місіс де Вітт, не розмовляє з парочкою з Каліфорнії, що живе в пентхаусі, а високопоставлена пара з третього поверху якось ішла коридором, притиснувшись носами до своїх айфонів та гиркаючи одне одному інструкції в мікрофон. Навіть дітлахи на першому поверсі — гарно одягнені маленькі манекени в супроводі молодої філіппінки — не віталися, а мовчки дивилися у плюшевий килим. Коли я всміхнулася дівчині, її очі розширилися, немов я зробила щось украй підозріле.

Жителі Лавері просто виходили з будівлі, миттєво пірнаючи в чорні машини, що терпляче чекали на узбіччі. Здавалося, вони чудово відрізняли їх. Місіс де Вітт, як я помітила, була єдиною людиною, котра взагалі спілкувалася з кимось із сусідів. Вона постійно балакала з Діном Мартіном, а також бурмотіла собі під носа, шкутильгаючи блоком, про «клятих росіян і тих жажливих китайців» з будинку, який стояв за нашим, що змушували власних водіїв чекати надворі двадцять чотири години на добу сім днів на тиждень, блокуючи вулицю. Вона голосно скаржилася Ашокові або ж адміністрації будинку на те, як гучно Агнес грає на фортепіано, а якщо ми перетиналися з нею в коридорі, жінка не пропускала можливості щось несхвально буркнути.

2. А от у магазинах було навпаки — усі з тобою розмовляють. Консультанти від тебе не відстають ані на крок, схиливши голови набік, ніби для того, щоб краще тебе чути, та запитують, *чи не потрібна тобі допомога*. Я не отримувала стільки уваги ще відтоді, як нас із Тріною піймали на крадіжці батончика «Марс» на пошті, коли мені було вісім років. А наступні три роки, коли ми ходили туди за льодяниками, місіс Баркер нас прикривала, як справжній таємний агент.

Усі продавці Нью-Йорка, як один, бажають тобі гарного дня. Навіть якщо ти купиш лише пакет апельсинового соку чи газету. Спочатку, натхнена їхньою люб'язністю, я відповідала:

«Ой! Вам також гарного дня!», тим самим вибиваючи їх із колії, немов я просто не розуміла правил нью-йоркської ввічливої бесіди.

А що стосується Ашока — ніхто не переступав поріг, не перекинувшись із ним хоча б декількома словечками. Але це лише бізнес. Він чудово знав свою роботу. Завжди запитував, чи в тебе все гаразд, чи всього тобі вистачає. «Ви не можете ходити у зношених туфлях, міс Луїзо!» Він міг дістати парасольку з рукава, немов фокусник, щоб провести тебе до узбіччя, а також зі стриманою спритністю брав чайові. Він умів діставати долари просто з рукавичок, скромно дякуючи автоінспекторові за те, що той звільнив дорогу для доставляння хімчистки, а також викликав таксі одним лише змахом руки. Він був не лише портєє нашого будинку, він був його серцем. Завдяки йому все жило і процвітало, пульсувало і кипіло.

3. Нью-йоркці — ті, що не сідають у лімузини, тільки-но покинувши будинок, — ходять дуже, дуже швидко, крокуючи вздовж тротуарів, маневруючи у натовпі, немов у кожного з них є по сенсору, що допомагає не врізатися у перехожих. У руках вони тримають телефони чи паперові стакани з кавою, а о пів на сьому ранку принаймні половина з них уже займається спортом. Кожного разу, сповільнюючи крок, я чула лайку у мій бік або ж відчувала, як чиясь сумка б'є мене по спині. Я припинила носити більш декоративні туфлі — ті, в котрих можу лише шкандибати, свої в'єтнамки, а також смугасті босоніжки на платформі в стилі сімдесятих — і перейшла на самі лише кросівки, щоб вільно рухатися за течією замість ставати перешкодою в цьому потоці. Я люблю думати про те, що як поглянути на мене зверху, то нізащо не відрізниш від загальної маси.

Декілька перших вихідних я також багато гуляла. Спочатку я сподівалася, що ми з Натаном гулятимемо разом, знаходимо нові місця. Але виявилось, що він уже знайшов собі друзів — типових чоловіків, котрих не цікавить жіноча компанія, якщо до цього вони не заллють у себе декілька келихів пива. Він проводив багато часу в тренажерному залі, а кожні

вихідні зникав на побаченнях. Коли я запропонувала йому сходити до музею або ж прогулятися по Гай-Лайн, він зняквовіло всміхнувся і сказав, що в нього вже є плани. Тому я рушила сама, пройшлася Мідтауном до Мітпекінг-дістрікт, до Грінвіч-Вілледж, Сохо, маневруючи між вулицями, роздивляючись усе, що привертало увагу. Я не випускала з рук мапу, щосили намагаючись запам'ятати напрямок руху автостради. Я помітила, що Мангеттен дуже різноманітний: є в ньому і типові хмарочоси, і мощені вулички біля Кросбі-стрит, де кожен другий схожий на модель або ж інстаграм-блогера, що пише про правильне харчування. Я просто блукала вулицями без певної мети. Знайшовши салатерію, я замовила собі щось із кінзою та чорними бобами, бо ніколи не куштувала ані того, ані другого. Я зайшла до метро, щосили намагаючись не бути схожою на туристку, коли купувала квиток і натрапила на тутешніх божевільних, а потім, бігом повернувшись на вулицю, ще хвилин десять намагалася перевести дух. Після цього я пройшлася вздовж Бруклінського мосту, як це робив Вілл, і відчула неймовірну легкість усередині — від мерехтіння води, від гулу автостради під ногами, від голосу в моїй голові. «Живи сміливо, Кларк».

Я зупинилася на півдорозі й завмерла, споглядаючи Іст-рівер. У той момент я відчула щось легке й невловиме, схоже на запаморочення. У той момент я не належала до жодного місця на землі. Ще одна галочка в списку. Поступово я припинила щоразу підмічати нові враження, бо так чи інакше майже все було новим і дивним.

Під час тих перших прогулянок я побачила:

Чоловіка, переодягненого в жінку, що їхав на велосипеді та співав пісні з мюзиклів у мікрофон. Деякі перехожі навіть аплодували.

Чотирьох дівчат, що стрибали на скакалках між двох пожежних гідрантів. Вони синхронно підстрибували, і я припинила плескати у долоні тільки тоді, коли вони зупинилися, сором'язливо всміхнувшись мені.

Собаку на скейтборді. Коли я розповіла про це своїй сестрі, вона сказала, що я п'яна.

Роберта Де Ніро.

Принаймні мені здалося, що це був Роберт де Ніро. Це був ранній вечір, а я сумувала за домівкою, коли він пройшов повз мене на розі Спрінг-стрит і Бродвею. Я мимоволі вигукнула: «Боже мій! Роберт Де Ніро!» Він, так і не обернувшись, мовчки пішов далі, тож я не змогла переконатися, чи то таки був він або ж просто якийсь випадковий перехожий. Можливо, він подумав, що я — божевільна, котра розмовляє сама з собою, але мені все ж таки хочеться вірити у те, що це був саме він.

Нехай буде так. Моя сестра знов звинуватила мене в тому, що я п'яна. Я надіслала їй фотографію, але вона сказала: «*Це може бути будь-чия потилиця, дурненька!*» — й додала, що я не тільки п'яна, а ще й нетяма. Саме в той момент я припинила сумувати за домівкою.

Мені хотілося розповісти про це Семові. Хотілося розповісти йому про все у прекрасних рукописних листах або ж принаймні у довгих електронних, котрі можна було б зберегти чи роздрукувати, а потім знайти на горищі нашого будинку і показати нашим онукам. Але я була така втомлена, що все, на що спромоглася, — це написати повідомлення про те, як я втомилася.

«Я так втомилася. Я сумую за тобою».

«Я також».

«Ні, справді я дуже втомилася. У мене є сили лише на те, щоб дивитися рекламу по телевізору та заснути під час чищення зубів, поки зубна паста розтікається по моїх грудях».

«Гаразд, ти перемогла».

Я намагалася не думати про те, як рідко він писав мені. Я намагалася нагадати собі про те, що він виконує справжню, важ-

ку роботу, рятує життя і змінює світ, поки я просто сиджу біля салонів краси та бігаю Центральним парком.

Його керівник змінив розклад. Тепер він працює чотири ночі поспіль і досі чекає, щоб йому призначили нового партнера. Здавалося б, тепер ми повинні були почати більше розмовляти, але цього не сталося. Вечорами я писала йому, що вільна, але зазвичай це був час, коли він заступає на свою зміну.

Іноді я почувалася жахливо, немов я просто вигадала його. «Один тиждень, — запевнив він мене. — Ще один тиждень». Наскільки важко це може стати?

Агнес знову грала на фортепіано. Вона грала, коли була радісна чи сумна, сердита чи нещасна, кожного разу обираючи емоційні, бурхливі етюди, затуляючи очі та погойдуючись на табуреті, поки її руки блукали вгору і вниз клавішами. Минулого вечора вона грала ноктюрн¹.

Навіть коли вона з головою занурювалася у світ музики, я розуміла: вона грає для нього. Я бачила, з яким трепетом він перегортав сторінки для неї, мовчки сидючи поруч. Завершивши гру, вона всміхалася йому, а він нахилився, щоб поцілувати її руку. Я випадково побачила це, коли проходила повз двері.

Я сиділа в кабінеті, переглядаючи плани на тиждень, і вже дійшла до четверга (благодійний сніданок, присвячений Дитячому фондові боротьби з раком, «Одруження Фігаро»), коли почула, як хтось стукає в парадні двері. Іларія була з фахівцем із поведінки домашніх улюбленців — Фелікс знов зробив дещо непристойне в офісі містера Гопніка, — а тому я вийшла й відчинила.

Переді мною стояла місіс де Вітт, вона підняла свою тростину догори, немов готувалася вдарити мене. Я інстинктивно пригнулася і тільки тоді, коли вона її опустила, випросталася, про всяк випадок захищаючись долонями. Мені знадобилася секунда, аби усвідомити, що вона використовувала палицю, щоб постукати у двері.

---

¹ Ноктюрн — поширена назва музичних, переважно інструментальних, композицій, що нав'язані поетичним настроєм ночі.

— Я можу чимось допомогти?

— Скажи їй припинити цей пекельний галас! — Її крихітне личко було багряне від люті.

— Перепрошую?

— Масажистці. Цій нареченій зі шлюбної агенції. Називай як завгодно. Я чую це неподобство через увесь коридор.

На жіночці було зелено-рожеве пальто в стилі Пуччі 70-х років, а також смарагдовий тюрбан. Мене вразило те, як сильно я образилась на її слова.

— Гм, взагалі-то Агнес — фізіотерапевт за освітою. І це не неподобство, а Моцарт.

— Мені начхати, навіть якби диво-кінь грав на казу своїм сама знаєш чим. Скажи їй припинити. Вона мешкає в квартирі. Вона повинна мати повагу до інших мешканців!

Дін Мартін загарчав на мене, немов погоджуючись із хазяйкою. Я хотіла сказати щось іще, але його очка, що дивилися в різні боки, надто відволікали та збивали з пантелику.

— Я перекажу ваші побажання кому потрібно, місіс де Вітт, — мовила я, вмить одягнувши фірмову усмішку.

— Що означає «перекажу»? Не треба просто «переказувати». Я хочу, щоб ти примусила її зупинитися. Вона зводить мене з розуму своєю убогою піанолою. Удень і вночі, цілодобово! Колись це був тихий і мирний дім.

— Але, відверто кажучи, ваш пес завжди гав...

— Інша була анітрохи не краща. Гидка жіночка. Завжди ходила коридорами зі своїми крякаючими подружками, *кря-кря-кря*, позаймають усе узбіччя своїми машинами-переростками. Тьху. Я не здивувалася, коли дізналася, що він проміняв її на іншу.

— Я впевнена, що містер Гопнік...

— Фізіотерапевт за освітою. Боже милий, тепер це так називається? Тоді я взагалі головний парламентар Організації Об'єднаних Націй. — Вона промокнула обличчя хусткою.

— Наскільки я розумію, в Америці можна стати ким захочеш — у цьому її принада. — Я усміхнулася.

Жіночка звузила очі. Я стримувала посмішку.

— Ти англійка?

— Так. — Я сподівалася, що вона пом'якшиться. — А чому ви питаєте? У вас є родичі з Англії, місіс де Вітт?

— Не кажи нісенітницю. — Вона оглянула мене з голови до п'ят. — Я просто думала, що в англійок має бути почуття стилю. Вона розвернулася та, зневажливо махнувши рукою, пошкунтила геть, а Дін Мартін ображено озирнувся на мене.

— Це та навіжена стара відьма з квартири навпроти? — вигукнула Агнес, коли я м'яко зачинила двері. — Тьху. Нічого дивного в тому, що до неї ніколи ніхто не приходять. Жахливий висохлий шматок *suszony dorsz*¹.

У повітрі зависла коротка тиша. Я почула, як вона гортає сторінки.

І тоді Агнес заграла гучну драматичну мелодію, щосили вдаряючи по клавішах та втискаючи педаль у підлогу.

Я знову вдягла фірмову усмішку й, зітхнувши, подивилася на годинник. Ще дві години.

---

¹ *Suszony dorsz* — сушена тріска (пол.).

До мене прилітає Сем, він пробуде тут до вечора понеділка. Він забронював для нас готель у двох кварталах від Таймс-сквер. Ураховуючи слова Агнес про те, що нам потрібно бути поруч, я попрохала її відпустити мене трохи раніше. Вона сказала «можливо» з нібито позитивною інтонацією, хоча в мене склалося чітке враження, що приїзд Сема на вихідні анітрохи її не радував. Та все-таки я бадьоро рушила до Пенсильванського вокзалу й сіла на потяг до аеропорту. Приїхавши трохи раніше, я ледь не тремтіла від хвилювання.

На табло прильотів було сказано, що літак Сема вже приземлився, а це означало, що він зараз чекає на свій багаж. Я поспішила до туалету, щоб ще раз перевірити свою зачіску та макіяж. Трохи спітніла від поспіху та переповненого потяга, я підправила туш для вій і помаду, а також швиденько розчесалася. На мені були бірюзові шовкові кюлоти, чорна сорочка поло й чорні чоботи. Мені хотілося бути схожою на себе, але водночас виглядати так, немов я невловимо змінилася, стала більш загадковою. Я ухилилася від утомленої на вигляд жінки з величезною валізою на колесах, бризнула на себе трохи парфумів і з осудом подивилася на жінку в дзеркалі, котра зустрічає коханого в міжнародних аеропортах.

Проте, хоч як би сильно калатало моє серце, я вийшла й нервово подивилася на табло. Ми не бачилися лише місяць. Цей чоловік бачив мене в будь-якому стані: зламану, перелякану, сумну, веселу й усе одно полюбив мене. Він той самий Сем. Мій Сем. Ніщо не змінилося з того дня, коли він уперше подзвонив у мої двері та зніяковіло запросив мене на побачення через домофон.

На табло й досі було написано: «В ОЧІКУВАННІ БАГАЖУ».

Я спробувала зазирнути за огорожу, знов переконалася, що моя зачіска в порядку, й уп'ялася у подвійні двері, мимоволі усміхаючись на радісний вереск пар, котрі зустрілися після довгої розлуки. Вже через хвилюку це будемо ми. Я глибоко вдихнула, помітивши, що в мене спітніли долоні. Із зони прильотів виходила цівка людей, і моє обличчя поступово почало набувати нетерпляче-сердитого виразу — брови піднялися, немов у політика, котрий помилився в натовпі.

Діставши хустку з сумки, я знов просканувала юрбу. Там, у декількох метрах від мене, у шаленому потоці людей, стояв Сем, на голову вищий за всіх інших, і сканував натовп, як і я. Я невиразно вибачилася перед людиною праворуч і кинулася до нього. Він різко обернувся й випадково огрів мене сумкою по гомілці.

— Ой, дідько. Усе добре? Лу?.. Лу?

Я захопилася за ногу, намагаючись не вилятися. Мої очі наповнилися сльозами, а голос зламався.

— Де твоя валіза?! — сказала я, зціпивши зуби. — Не можу повірити, що я пропустила наше возз'єднання! Я була в туалеті!

— Я приїхав лише з ручною поклажею. — Він поклав руку мені на плече. — Як твоя нога?

— Але ж я усе спланувала! У мене навіть є табличка! — Я дістала роздрукований і ламінований папірець із піджака, намагаючись ігнорувати пульсуючий біль у гомілці. **НАЙПРИВАБЛИВІШИЙ ФЕЛЬДШЕР НА СВІТІ.** — Цей момент мав стати визначним у наших відносинах. Один із тих моментів, про котрі згадуєш із теплом у серці: «Ах, пам'ятаєш, як я тоді зустріла тебе в аеропорту?»

— Цей момент усе одно дуже приємний, — з надією промовив він. — Я радий тебе бачити.

— Радий мене бачити?

— Дуже радий. Я дуже радий тебе бачити. Пробач. Я виснажений. Геть не спав.

Я потерла ногу. Ми з хвилину просто дивилися одне на одного.

— Ні, мені не подобається, — мовила я. — Тобі доведеться знов іти.

— Куди?

— До огорожі. Щоб я змогла зробити те, що хотіла, — затамувати дух, а потім підбігти до тебе, і тоді ми поцілуємося й почнемо все спочатку.

Він витріщився на мене.

— Серйозно?

— Воно того варте. Ну ж бо. Будь ласка.

Йому знадобилося ще декілька секунд, щоб переконатися, що я не жартую. Тільки тоді він розвернувся й пішов туди, звідки прийшов. Декілька людей невдоволено цикнули, зиркаючи на нього.

— Досить! — голосно вигукнула я. — Цього вистачить!

Але він мене не чув. Він просто йшов, аж до самих дверей — у мене навіть зародився страх, що він може сісти в літак і полетіти додому.

— Семе! — закричала я. — ДОСИТЬ!

Раптом уся увага була спрямована на мене. Тоді нарешті обернувся й він. Чоловік рушив до мене, і я пірнула під огорожу.

— Я тут! Семе! Це я! — Я розмахувала табличкою, а він усміхався від безглуздості цієї ситуації.

Кинувши папірець на підлогу, я кинулася до нього, і цього разу він не став бити мене — він підхопив мене на руки, і ми поцілувалися, просто як у кіно, самозабутньо і з насолодою, без усіляких думок про неприємне дихання від кави. Якимось так це було. Я вже точно не пам'ятаю. Опинившись в обіймах Сема, я забула про все на світі: про сумки, про людей та про косі погляди з натовпу. Боже, це відчуття його великих рук, що стискали мене, його м'яких губ, що цілували мене. Мені не хотілося відпускати його. Втупившись обличчям у його міцну шию, я вдихнула запах його шкіри — кожною клітинкою свого тіла я відчула, як сильно сумувала.

— Тепер краще, божевільна? — запитав він, коли я нарешті відпустила його. Мабуть, помада була розмазана по моему обличчю, бо в мене майже миттєво з'явився висип. Його обійми були такими міцними, що в мене заболіли ребра.

— О так, — мовила я, не в силах припинити усміхатися. — Набагато краще.

Ми вирішили залишити сумки в готелі, а потім кудись вирушити. Я говорила цілковиту нісенітницю — безладний потік думок і спостережень, що без фільтра покидав мій рот. Він дивився на мене так, як дивляться на свого собаку, котрий смішно танцює, — з радістю і стриманою тривогою. Але коли позаду нас зачинилися двері ліфта, він притягнув мене до себе, обхопив моє обличчя обома руками і знов поцілував.

— Це щоб я нарешті замовкла? — запитала я, коли він мене відпустив.

— Ні. Я хотів зробити це усі довгі чотири тижні, і я маю намір робити це стільки, скільки зможу, аж поки не полечу додому.

— Гарно сказано.

— Репетирував усю дорогу.

Я дивилася, як він відчиняє двері нашого номера, й у тисячний раз подумала, як сильно мені пощастило зустріти його в той момент, коли я не вірила в те, що коли-небудь когось покохаю. Я почувалася імпульсивно та романтично, як героїня недільного кіно.

— І-і-і, ми прийшли.

Ми зупинилися на порозі. Кімната була навіть меншою за мою кімнатку в Гопніків: коричневий килим і двоспальне ліжко з бордово-помаранчевою ковдрою. Годі й мріяти про шикарну білу постільну білизну. Я намагалася не думати про те, коли тут прибирали востаннє. Коли Сем зачинив за нами двері, я поставила сумку й, обійшовши ліжко, зазирнула до ванної. Там на нас чекав лише душ і ніякої ванни, а якщо увімкнути світло, то починав верещати вентилятор, немов неслухняний малюк на касі супермаркету. У кімнаті стояв стійкий запах поєднання старого нікотину й освіжувача повітря.

— Тобі не подобається. — Його очі пильно сканували моє обличчя.

— Ні! Вона ідеальна!

— Кімната не ідеальна. Пробач. Я забронював її на сайті одразу після нічної зміни. Хочеш, щоб я пішов униз і запитав, чи є у них інші кімнати?

— Я чула, як дівчина на рецепції казала, що більше місць немає. У будь-якому разі, усе чудово! Тут є ліжко й душ, до того ж ми в центрі Нью-Йорка, а також ми нарешті разом. Що може бути краще?

— От дідько. Треба було порадитися з тобою.

Я ніколи не вмiла брехати. Він узяв мою руку і стиснув її.

— Усе добре. Справді.

Ми стояли й дивилися на ліжко. Я затулила рота рукою, намагаючись придушити в собі бажання сказати те, про що думаю.

— Треба перевірити, чи тут немає блощиць.

— Серйозно?

— Іларія каже, їх зараз усюди повно.

Плечі Сема перекошилися.

— Навіть у найшикарніших готелях.

Я ступила вперед і різко відкинула ковдру, нахилившись, щоб роздивитися білу ковдру й матрац. Підійшла трохи ближче й придивилася більш пильно.

— Чисто! — мовила я. — Це чудово! Готель без блощиць!

Я підвела великі пальці догори.

— Ура!

У повітрі зависла важка тиша.

— Ходімо прогуляємося, — мовив він.

Ми вирушили на прогулянку. Принаймні розташування готелю було справді чудове. Ми обійшли з півдужини кварталів аж до шостої авеню, потім зигзагами повернулися до п'ятої. Я щосили намагалася якомога менше розповідати про своє життя в Нью-Йорку, а Сем просто мовчав. Він тримав мене за руку, а я йшла поряд і намагалася не дивитися на нього увесь час. У тому, що він тут, зі мною, було щось несподівано дивне. Я помітила багато дрібних деталей: подряпину на його руці, невеликі зміни довжини його волосся — і піймала себе на тому, що намагаюся пригадати, як він виглядав до мого від'їзду.

— Ти тепер не кульгаєш, — зауважила я, коли ми зупинилися біля Музею сучасного мистецтва. Мене бентежило те, що він мовчить, немов цей готельний номер усе зіпсував.

— Ти також.

— Я бігала! — відповіла я. — Я тобі казала! Щоранку в Центральному парку з Агнес і Джорджем, її тренером. Ось, подивись, які в мене м'язи!

Сем стиснув моє стегно і притягнув його до себе.

— Уже можна відпускати, — мовила я, коли люди навколо почали витріщатися.

— Пробач, — мовив він. — Я сумував за тобою.

Я й забула, що він більше любив слухати, аніж розмовляти. Знадобився певний час, аби він розповів хоч щось про себе. У нього нарешті з'явився новий партнер. Після двох невдалих спроб — юнака, котрий зрозумів, що він не хоче бути фельдшером, і Тіма, члена профспілки середніх років, що, як виявилось, ненавидить усе людство (не найкращий характер для такої роботи), — його поставили у пару з жінкою, яка нещодавно переїхала й хотіла працювати десь біля дому.

— Яка вона?

— Вона не Донна, — мовив він, — але непогана. Принаймні вона знає, що робить.

Минулого тижня він зустрічався з Донною за чашкою кави. Хоч хіміотерапія не допомагала її батькові, Донна маскувала смуток під сарказм та жарти, як вона робила завжди.

— Мені хотілося сказати їй, що вона не повинна ховати почуття, — пояснив він. — Вона знає, через що пройшла моя сестра. Але, — він косо подивився на мене, — усі ми переживаємо горе по-своєму.

Сем розповів, що в Джейка у коледжі все добре. Він передавав мені привіт. Його батько, чоловік Семової сестри, кинув клуб підтримки людей, що втратили своїх близьких. Сказав, що це не для нього, хоча це й допомогло йому припинити спати хтозна з ким.

— Йому зараз дуже важко. Коли ти поїхала, він узагалі закрився в собі.

— А ти як?

— Ай. Я в порядку.

Його слова прозвучали просто, але в моєму серці щось тьохнуло.

— Це не назавжди, — сказала я, коли ми зупинилися.

— Я знаю.

— До того ж на нас чекають неймовірні вихідні!

— Що ти вже придумала?

— Гм, нічого такого. Здебільшого це ти роздягаєшся. Потім вечеря. Потім ти знов роздягаєшся. Можливо, прогулянка Центральним парком та інша туристична банальщина типу поїздки на поромі до Стейтен-Айленду, також Таймс-сквер, а ще шопінг в Іст-Вілледжі, а потім — смачнюща їжа, приправлена роздягненим тобою.

Він широко всміхнувся:

— А ти роздягатимешся чи це стосується тільки мене?

— О, звісно, це пропозиція «два в одному». — Я поклала голову йому на плече. — Чесне слово, я б так хотіла, щоб ти подивився, де я працюю. Можливо, познайомився б із Натаном та Ашоком і всіма іншими. Містер і місіс Гопнік поїдуть із міста, тож із ними ти, мабуть, не зустрінешся, але принаймні матимеш уявлення про те, як я тепер живу.

Він зупинився й повернув мене обличчям до себе.

— Лу. Мені начхати, що ми робимо, поки ти зі мною. — Промовивши це, він трохи почервонів, немов і сам здивувався своїм словам.

— Це дуже романтично, містере Філдінг.

— Ось що я тобі скажу. Якщо ми збираємося сьогодні роздягатися, я маю терміново щось з'їсти. Де тут можна роздобути якоїсь їжі?

Ми проходили повз Радіо-сіті-мьюзик-хол, оточений височезними офісними будівлями.

— Я бачу кав'ярню, — мовила я.

— Ой, ні, — мовив він, плескаючи у долоні. — Ось мій хлопчик. Справжній нью-йоркський фургон швидкого харчування! — Він указав на один із усюдисущих фургонів, на котрому висіла табличка «буріто на будь-який смак». — Готуємо буріто за вашим рецептом! — Я дочекалася, поки він замовив собі величезне буріто, що пахло гарячим сиром та жирним м'ясом невідомого походження. — Ми ж сьогодні все одно не збиралися нікуди йти, так? — Він широко розкрив рота, щоб укусити свій обід.

Я не втрималася і розсміялася:

— Будь-що, аби тільки ти не заснув. Хоча, здається, від цього буріто можна впасти в харчову кому.

— Матінко, як це смачно. Хочеш укусити?

Відверто кажучи, я хотіла. Але на мені була гарна спідня білизна, і я не хотіла, щоб мої пухкі боки псували усю картину. Тому я терпляче дочекалася, поки він завершить трапезу, голосно обсмокче пальці й викине серветку до смітника. Він зітхнув зі щирим задоволенням.

— Гаразд, — мовив він, взявши мене за руку. Раптом у мене з'явилося блаженне відчуття спокою. — Що стосується оголення.

Ми мовчки вирушили назад до готелю. Мені більше не було ніяково, і часу та відстані вже не існувало. Мені більше не хотілося говорити. Мені просто хотілося відчутти дотик його шкіри. Хотілося належати тільки йому, повністю й цілком. Ми попрямували вниз Шостою авеню, повз Рокфеллер-центр, і я вже не помічала туристів, що траплялися нам на шляху. Здавалося, мене захищала невидима бульбашка у вигляді теплої руки, що обіймала мої плечі. Кожен його рух здавався мені важким. У мене ледь не перехоплювало дух. Я мимоволі подумала, що готова постійно жити в розлуці, якщо кожна зустріч буде такою приємною.

Ми ледве встигли увійти до ліфта, коли він повернув мене й притиснув до себе. Ми поцілувалися, і я розтанула, забувши про все на світі, — кров так пульсувала в моїх вухах, що я не почула, як відчинилися двері ліфта. Ми, хитаючись, вийшли.

— Штука для дверей, — мовив він, гарячково мацаючи кишені. — Штука для дверей! Куди я її подів?

— Ось, — мовила я, діставши ключі з задньої кишені.

— Дякувати Богові, — мовив він, захряснувши за нами двері. — Ти й гадки не маєш, як довго я про це мріяв, — прошепотів він мені у вухо.

Уже за дві хвилини я лежала на бордовому покривалі. Поки піт сохнув на моїй шкірі, я мимоволі подумала, чи зіпсую я атмосферу, якщо просто зараз вдягну трусики. Незважаючи на те,

що блощиць я не знайшла, було в цьому покривалі щось таке, від чого мені хотілося відгородитися, принаймні поки я гола.

Десь поряд я почувала голос Сема.

— Пробач, — пробурмотів він. — Я знав, що буду радий тебе бачити, але не настільки.

— Усе гаразд, — мовила я, повернувшись до нього обличчям. Він охопив мене обома руками так, що я не могла рухатися. Я ніколи не розуміла жінок, котрі кажуть, що відчують себе в безпеці зі своїм чоловіком, але саме так я почувалася із Семом. Його напівзаплющені очі наполегливо боролися зі сном. Я подумки прикинула, що в Англії зараз приблизно третя ночі. Він ніжно поцілував мене в ніс.

— Дай мені двадцять хвилин, і я буду знов готовий.

Я легко провела пальцем по його обличчю, уздовж його губ, а потім посунулася, щоб він укрит нас обох ковдрою. Я закинула на нього ногу, щоб торкатися його кожним сантиметром свого тіла. Навіть це розпалило в мені бажання. Не знаю, що саме в Семі примушувало мене так змінюватися, але я постійно відчувала голод, безупинно. Я навіть не впевнена, чи могла б торкнутися його шкіри, не відчуючи інстинктивний потяг до нього. Мені достатньо було лише поглянути на його плечі, на його масивні руки, на по-дитячому м'яке темне волосся в місці, де його шия переходила у голову, щоб умить відчувати жагу.

— Я люблю тебе, Луїзо Кларк, — м'яко мовив він.

— Кажеш, двадцять хвилин? — з усмішкою відповіла я, міцніше обійнявши його. Незабаром він, немов у прірву, провалився в глибокий сон. Я довго дивилася на нього, гадаючи, чи можна його розбудити і як саме це зробити, але потім пригадала, яка втомлена була сама, коли тільки-но прилетіла. Тоді я подумала про те, що до поїздки він ще й відпрацював тиждень дванадцятигодинних змін. До того ж на нас чекає цілих три дні разом. Зітхнувши, я відпустила його й відкинулася на спину. Стемніло, і лиш далекі звуки вулиці доносилися з-за вікна. Мене сповнювало мільйон почуттів, і я насторожилася, віднайшовши в собі розчарування.

«Стоп», — твердо мовила я собі. Мої очікування на ці вихідні були надто високі — зустрівшись із реальністю, вони впали, не-

мов суфле при контакті з повітрям. Він поряд, ми знов разом, і вже через декілька годин ми знов будемо разом. «Засинай, Кларк», — вмовляла я себе. Я обгорнула його руку навколо себе, вдихаючи аромат його теплої шкіри. І заплющила очі.

Півтори години після того я лежала на дальньому боці ліжка, оновлюючи стрічку новин «Фейсбуку» на телефоні, — виявляється, моя мати просто обожнює мотиваційні цитати і не може зупинитися виставляти фотографії Тома у шкільній формі. На годиннику було пів на одинадцятую, а про сон я вже забула й мріяти. Я вилізла з ліжка й пішла до туалету, не вмикаючи світло, щоб Сема не розбудив вереск вентилятора. Я вагалася, чи варто знов лягати. Сем солодко спав у центрі ліжка, залишивши мені трохи місця по краях. Я ліниво подумала, чи достатньо йому півтори години сну. Та все ж таки прослизнула назад, притиснулася до його теплового тіла та, повагавшись секунду, поцілувала його.

Тіло Сема впізнало мене навіть уві сні. Його рука притиснула мене до себе, ковзнувши уздовж усього мого тіла, а губи поцілували мене, повільно, сонно й дуже ніжно, — і я вигнула ся від задоволення. Я підсунулася трохи ближче, відшукавши в темряві його руку. Наші пальці сплелися, і я, не втримавшись, зітхнула від задоволення. Він хотів мене. У тьмяному світлі Сем розплющив очі, і я зазирнула у них із любов'ю. Із подивом я помітила бажання у сонному погляді.

Він мовчки дивився на мене.

— Привіт, красунчику, — прошепотіла я.

Він начебто спробував щось вимовити, але так і не знайшов у собі сил.

Він подивився убік. І раптом відсахнувся.

— Що? — запитала я. — Що я такого сказала?

— Пробач, — мовив він. — Зачекай.

Він кинувся до вбиральні, захряснувши за собою двері. З-за дверей донеслося «О Боже» і звуки, почувши котрі я вперше зраділа гучній витяжці.

Я непорушно сиділа на ліжку, а потім підвелася і вдягла футболку.

— Семе? — Я притиснулася вухом до дверей, але одразу ж відсахнулася.

Мабуть, лише справжня любов може не відштовхнути при таких звукових ефектах.

— Семе? Усе в порядку?

— Так, — пробубонів він. Вочевидь, усе геть не в порядку.

— Що відбувається?

Довга тиша. Звук змиву.

— Я — гм — здається, я отруївся.

— Серйозно? Що я можу зробити?

— Нічого. Просто... просто не заходь сюди. Гаразд? — Після цих слів знов почулися звуки блювоти й тихої лайки. — Не заходь.

Наступні години дві минули саме так: по один бік дверей він намагався пережити страшну сутичку зі своїми внутрішніми органами, по другий — знервована я у самій лише футболці. Він так і не впустив мене до себе — гадаю, гордість не дозволила.

Людина, котру я побачила майже о першій ночі, була бліда як стіна і з голови до ніг укрита потом. Я вмить підскочила на ноги, але він відсахнувся, мов не очікував побачити мене. Я простягнула руку, немов це допомогло б, якби такий велетень, як він, почав падати.

— Що я можу зробити? Може, викликати лікаря?

— Ні. Просто... просто треба перечекати.

Важко дихаючи і тримаючись за живіт, він плюхнувся на ліжку. Його очі були обрамлені темними колами, а погляд спрямований у нікуди. Буквально.

— Я принесу тобі води.

Я подивилася на нього.

— А взагалі-то я краще збігаю до аптеки й куплю тобі чогось для травлення.

Він навіть не відповів, а просто впав на бік, спрямувавши погляд кудись у далечінь. Його тіло й досі було вкрите потом.

Придбавши необхідні ліки, я подумки подякувала місту, котре не просто ніколи не спить, а й цілодобово пропонує порошки

для травлення. Сем, пихкаючи, прийняв один пакетик, а потім, вибачившись, знов побіг до вбиральні. Час від часу я передавала йому пляшку води через щілину у дверях, а потім урешті-решт взагалі увімкнула телевизор.

— Пробач, — пробурмотів він, хитаючись, коли вийшов з убиральні приблизно о четвертій ранку. Після цього знесилено впав на покривало й провалився у тривожний сон.

Укрившись готельним халатом, я проспала декілька годин, та коли прокинулася, то виявила, що він і досі спить. Я прийняла душ і одягнулася, а потім тихенько вийшла до холу готелю, щоб купити кави в автоматі. Мені було трохи недобре. Принаймні у нас було ще цілих два дні.

Коли я повернулася до номера, Сем знову був у вбиральні.

— Мені дуже шкода, — вкотре вибачився він.

Я розкрила штори — у денному світлі він виглядав ще білішим за простирадла.

— Я не впевнений, що в мене сьогодні вистачить сил хоч на щось.

— Нічого страшного! — відповіла я.

— Може, до обіду полегшає, — пробубонів він.

— Чудово!

— Можливо, не для поїздки на поромі, але... Мені не хотілося б опинитися...

— ...у громадському туалеті. Я розумію.

Він зітхнув.

— Не так я уявляв цей день.

— Усе добре, — утішала його я, лягаючи поруч у ліжку.

— Досить казати, що все добре, — роздратовано мовив він.

Я трохи завагалася, та потім холодно сказала:

— Гарзд.

Він скоса подивився на мене.

— Пробач.

— Досить вибачатися.

Ми мовчки сиділи, дивлячись просто перед собою. А потім він простягнув руку до мене.

— Послухай, — урешті-решт мовив він. — Мабуть, я ще полежу пару годин. А потім мені стане краще. Не треба сидіти зі

мною, якщо не хочеш. Можеш пройтися по магазинах або ще щось.

— Але ж ти тут лише до понеділка. Я не хочу покидати тебе.

— Я ні на що не здатен, Лу.

У Сема був такий вигляд, немов він хотів би вдарити стіну, якби у нього були сили.

Прогулявшись два квартали, я купила декілька газет і журналів. Потім купила великий стакан кави, булочку з висівками і простий білий бублик на випадок, якщо Сем зголодне.

— Припаси, — мовила я, скинувши покупки на свій бік ліжка. — Зараз як засяду за журнали...

Саме так ми й провели увесь день. Я прочитала кожнісінький розділ «Нью-Йорк Таймс», включаючи бейсбольні звіти. Повісивши знак «Не турбувати» на двері, я просто спостерігала за тим, як він дрімає, сподіваючись побачити рум'янець на його щоках.

Можливо, йому от-от стане краще і ми зможемо прогулятися при денному світлі. Можливо, можна просто вийти до бару готелю.

Як же набридло лежати.

Гаразд, можливо, йому стане краще завтра.

О дев'ятій сорок п'ять, коли я вимкнула телевізор, прибрала усі газети з ліжка і вляглася під покривало, єдиною частиною тіла, котрою ми торкалися, були переплетені кінчики пальців.

У неділю він прокинувся трохи бадьорішим. Гадаю, річ у тому, що йому просто не було чим блювати. Я принесла йому трохи бульйону — з'ївши його, Сем заявив, що готовий піти на прогулянку. Через двадцять хвилин ми бігом повернулися до готелю, і він знов зачинився у вбиральні. Як же він сердився! Я намагалася переконати його, що все гаразд, але, здавалося, це тільки більше його дратувало. Я не бачила нічого жалюгіднішого, аніж розлючений двометровий чоловік-гора, у котрого немає сил навіть на те, щоб підняти склянку води.

У момент, коли моє розчарування почало бути очевидним, я вирішила ненадовго залишити його. Мені хотілося прогуля-

тися вулицями й нагадати собі, що це ніякий не знак, що це нічого не означає і що ці думки в мене з'являються лише через недосип і замкнутий простір, у котрому я застрягла на дві доби, а також через чоловіка з харчовим отруєнням та недостатню звукоізоляцію вбиральні.

Але більш за все мене засмучувало те, що вже неділя. Вже завтра на роботу. А ми не зробили нічогосінько з того, що я планувала. Ми не сходили на спортивний матч, а також не показалися на поромі. Ми не піднялися на вершину будівлі Емпайр-Стейт і навіть не прогулялися в парку Гай-Лайн, тримаючись за руки. Того вечора ми просто сиділи у ліжку, поїдаючи рис у його випадку та геть несмачний курячий сандвіч — у моєму.

— Вже набагато краще, — пробурмотів він, коли я вкрила його ковдрою.

— Чудово, — відповіла я. А потім він заснув.

Я б не витримала ще один вечір у телефоні, а тому тихенько підвелася, залишила записку й пішла геть. Я почувалася нещасною й по-дивному сердитою. Навіщо він з'їв щось, від чого йому стало погано? Чому йому не стало краще? Урешті-решт, він же фельдшер. Чому він не обрав кращий готель? Я серед галасу доріг спустилася до Шостої авеню, запхнувши руки до кишень. Лише через деякий час я усвідомила, що прямую додому.

Додому.

Ось так я і зрозуміла, що тепер називаю це місце домом.

Ашок стояв біля дверей і балакав з іншим порт'є, котрий пішов геть, тільки-но побачив мене.

— Привіт, міс Луїзо. Хіба ви не повинні бути з вашим хлопцем?

— Він хворий, — відповіла я. — Харчове отруєння.

— Ви жартуєте? І де він тепер?

— Спить. Я просто... не хочу сидіти в тій кімнаті ще дванадцять годин.

Раптом я відчула, що ось-ось заплачу. Мабуть, Ашок це помітив, бо жестом запросив мене до будинку. У своєму маленькому кабінетику він закип'ятив воду й зробив мені м'ятний чай. Поки я сиділа за його столом і сьорбала гарячий чай, він час од

часу визирав до стійки, щоб переконатися, що місіс де Вітт немає поруч. Інакше вона обов'язково звинуватила б його в утриманстві.

— Так чи інакше, — мовила я, — чому ви на посту? Я думала, тут буде нічний портьє.

— Він також хворий. Моя дружина зараз дуже на мене сердиться. Вона мала піти до книжкового клубу, але тепер їй нема кому доручити дітей. Вона сказала, що якщо я проведу тут ще хоч один вихідний, то вона сама поговорить із містером Овідом. А цього я нікому не побажав би.

Він похитав головою.

— Моя дружина — грізна жінка, міс Луїзо. Її краще не засмучувати.

— Я б запропонувала свою допомогу. Але, мабуть, уже треба повертатися до Сема.

— Будь розумницею, — мовив чоловік, коли я вручила йому свою чашку. — Він подолав довгий шлях, щоб побачити тебе. І повір мені, йому зараз куди гірше, аніж тобі.

Коли я повернулася до кімнати, Сем уже не спав: спершись на купу подушок, він дивився зернистий телевізор. Коли я відчинила двері, він підвів погляд.

— Я просто хотіла прогулятися. Я... я...

— Не хотіла більше стирчати тут зі мною.

Я мовчки стояла у дверях. Його голова була втоплена в плечі. Він виглядав блідим і страшенно пригніченим.

— Лу... якби ти тільки знала, як мені зараз важко...

— Це... — Я вчасно зупинила себе. — Справді, — мовила я. — Все ж добре.

Я увімкнула душ, допомогла йому підвестися й помила його волосся, вичавлюючи усе до останньої краплі з маленької готельної пляшечки шампуню. По його плечах сповзали пінні патьоки. Він мовчки взяв мою руку й поцілував мій зап'ясток — поцілунок вибачення. Я поклала рушник йому на плечі, і ми пішли до спальні. Важко зітхнувши, він відкинувся на ліжку. Я зняла свій одяг і лягла поруч, бажаючи не відчувати таку порожнечу.

— Розкажи мені щось таке, чого я про тебе не знаю, — по-прохав він.

Я повернулася до нього.

— Ой, ти знаєш про мене все. Я — відкрита книга.

— Годі тобі. Потіш мене, — тихо говорив він біля мого вуха. Мені нічого не спадало на думку. Я й досі була розчарована й сердита через ці вихідні, хоча це дуже егоїстично з мого боку.

— Гаразд, — мовив він, зрозумівши, що розповіді від мене йому не дочекатися. — Тоді почну я. Я більш ніколи не їстиму нічого, окрім грінок.

— Смішно.

Він уважно подивився на мене. А потім знов заговорив, цього разу незвичайно тихо.

— Вдома усе геть непросто.

— Що ти маєш на увазі?

Йому знадобився певний час, щоб знов заговорити: здавалося, він вагався.

— Труднощі на роботі. Розумієш, до того, як мене підстрілили, я взагалі нічого не боявся. Я вмів подбати про себе. Я вважав себе сильним хлопцем. Та після того, що сталося, мене не покидає відчуття небезпеки.

Я намагалася зберегти незворушний вираз обличчя.

Він потер лоба.

— Тепер, після повернення на роботу, я постійно аналізую усе, що відбувається, немов намагаюся передбачити будь-які ризики. Навіть коли на це немає причин.

— Ти боїшся?

— Так. Я боюся. — Він гірко засміявся й похитав головою. — Мені запропонували психологічну допомогу. Я розумію, для чого це, — я пам'ятаю ще з армії. Проговорити усе, зрозуміти спосіб свого мислення. Я знаю. Але це тільки збиває з колії. — Він перекинувся на спину. — Відверто кажучи, я більш не відчуваю собою.

Я мовчки слухала.

— Ось чому мене так засмутило звільнення Донни, бо... бо я знав, що вона завжди подбає про мене.

— Але ця твоя нова партнерка, хіба вона про тебе не подбає?
Як її звати?

— Кеті.

— Кеті обов'язково подбає про тебе. Я маю на увазі те, що вона досвідчена, і зовсім скоро ви звикнете одне до одного.

Він поглянув на мене.

— Тебе більше не підстрелять, Семе. Я це знаю.

Урешті-решт я усвідомила, що даремно так сказала. Мабуть, я зробила це, бо для мене була нестерпною думка про те, що він нещасливий. Я сказала так, бо хотіла, щоб це було правдою.

— Усе буде добре, — тихо вимовив він.

Мене не покидало відчуття, мов я його підвела. Цікаво, як давно він хотів сказати мені про це. Ми просто лежали. Я легко провела пальцем по його руці, намагаючись придумати, що сказати.

— А ти? — пробурмотів він.

— Що я?

— Розкажи мені щось, чого я не знаю. Про тебе.

Я хотіла розповісти йому, що він вже знає про мене все. Я хотіла бути нью-йоркською собою, наповненою життям, рішучою, непробивною. Я хотіла сказати щось, що його розсмішить. Але він розповів мені свою правду.

Я обернулася до нього обличчям.

— Є дещо. Але я не хочу, щоб ти через це став по-інакшому мене сприймати. Якщо я тобі скажу. — Він насупився. — Це те, що сталося давним-давно. Але ти розказав мені свій секрет. Тому розкажу і я. — Я зітхнула й почала свою розповідь. Я розповіла йому історію, котру розповідала тільки Віллу, чоловіку, який вислухав мене, а потім звільнив він почуття провини. Я розповіла Семові історію про дівчину, яка десять років тому пила багато алкоголю й багато палила та врешті-решт опинилася в компанії хлопців із неблагополучних родин, котрі погано на неї впливали. Я говорила спокійним голосом, навіть трохи відстороненим. Тоді я навіть не відчувала, що все це відбувається справді зі мною. Сем мовчки слухав мене у напівтемряві, не відриваючи від мене погляду.

— Це одна з причин, чому від'їзд до Нью-Йорка такий важливий для мене. Я роками пригнічувала себе, Семе. Я пере-

конала себе в тому, що це саме те, що принесе мені відчуття безпеки. А тепер... що ж, тепер мені, мабуть, допоможе лише робота над собою. Я хочу дізнатися, на що я здатна, якщо припиню жити минулим.

Коли я завершила сповідь, він довго мовчав, досить довго, щоб я почала сумніватися в тому, чи варто було взагалі заводити цю тему. Але він простягнув руку й погладив мене по голові.

— Мені шкода, — мовив він. — Якби я тільки міг бути поряд, щоб захистити тебе. Якби...

— Усе нормально, — перебила його я. — Це було дуже давно.

— Ні, це не нормально. — Він притиснув мене до себе. Я поклала голову йому на груди, прислухаючись до його серцебиття.

— Просто, будь ласка, не треба тепер ставитися до мене якось по-інакшому, — прошепотіла я. — Я не можу нічого з цим зробити.

Я нахилила голову, щоб краще його бачити.

— Тепер ти здаєшся мені ще більш дивовижною, — мовив він, обійнявши мене. — У мене є безліч причин любити тебе: ти хоробра, ти сильна, і ти просто нагадала мені... те, що у всіх нас є складнощі. І я впораюся зі своїми. Але я обіцяю тобі, Луїзо Кларк, — його голос був тихим і ніжним, — тебе більш ніхто не образить.

Від: BusyBee@gmail.com
Кому: SillyLily@gmail.com

Привіт, Лілі!

Я пишу це тобі в поспіху, поки їду в метро (останнім часом я постійно в поспіху), але я дуже рада отримати від тебе листа. Добре, що в школі все гаразд, хоча, здається, тобі пощастило, коли тебе ледь не піймали за палінням. Місіс Трейнор має рацію — буде прикро, якщо тебе виключать зі школи, перш ніж ти складеш іспити.

Але я не повчатиму тебе. Нью-Йорк просто неймовірний. Я насолоджуюся кожною миттю. І так буде чудово, якщо ти приїдеш, але краще спочатку запитати в батьків. До того ж я зараз дуже зайнята на роботі, а тому не зможу присвятити тобі багато часу.

У Сема все гаразд, дякую. Ні, він ще не покинув мене. Крім того, він і досі тут. Сьогодні ввечері поїде додому. Коли він повернеться, можеш запитати в нього, чи не зможе він позичити тобі свій мотоцикл. Гадаю, ви зможете вирішити це між собою.

Гаразд — наближається моя зупинка. Передавай гарячий привіт місіс Т. Скажи їй, що я робила все, що твій тато описав у своїх листах (не в усіх: я не була на побаченнях із довгоногими білявками з відділу піару).

Лу. Цілую

*М*ій будильник продзвонив о шостій тридцять ранку, порушивши тишу звуками сирени. О сьомій тридцять я вже мала бути в Гопніків. Я тихо схлипнула і простягнула руку до телефона, що лежав на тумбочці. Для того, щоб ді-

статися Центрального парку, мені потрібно п'ятнадцять хвилин. Я подумки спланувала свій ранок, задаючись запитанням, чи залишився шампунь та чи варто прасувати свій топ.

Сем простягнув руку і притиснув мене до себе.

— Не йди, — сонно промовив він.

— Я повинна. — Його рука вперто не відпускала мене.

— Запізнись. — Він розплющив одне око. Від нього солодко пахло теплотою, він, не зводячи з мене очей, повільно закинув на мене важку м'язисту ногу.

Йому було просто неможливо відмовити. Сему, вочевидь, було краще. Значно краще.

— Я маю одягатися.

Він ніжно покривав мої ключиці поцілунками — моє тіло тремтіло. Його губи, легкі й зосереджені, почали відстежувати шлях донизу. Він поглянув на мене з-під ковдри, піднявши одну брову.

— Я геть забув про ці шрами. Вони прекрасні.

Він опустил голову, поцілував сріблясті смуги на моєму стегні, що нагадували про операцію, а потім зник під ковдрою.

— Семе, я маю йти. Справді. — Мої пальці зімкнулися на покривалі. — Сем... Сем... Я дійсно... ох.

Трохи пізніше я з дурнуватою усмішкою лежала на животі, моя шкіра поколювала від поту, а м'язи боліли в найнесподіваніших місцях. Моє волосся заплуталося й упало на обличчя, але в мене не було сил на те, щоб його прибрати. Окремі пасма коливалися від мого важкого дихання. Сем лежав поруч зі мною. Навпомацки він відшукав мене рукою.

— Я сумував за тобою, — мовив він. Він засовався й перекинувся так, щоб опинитися на мені.

— Луїзо Кларк, — пробурмотів він, і його голос, неймовірно глибокий, завібував десь усередині мого тіла. — Що ти зі мною зробила...

— А я думала, це ти щось зі мною зробив, технічно.

Його лице було сповнене ніжності. Я підняла голову, щоб поцілувати його. Здавалося, останніх сорока восьми годин геть не було. Я знов опинилася в тому місці з тією людиною, мене обіймали ті руки, а поряд лежало те, прекрасне тіло.

Я провела пальцем по його щоці, а потім повільно поцілувала його губи.

— Не роби цього знов, — попередив він, не зводячи з мене очей.

— Чому?

— Бо тоді я не зможу себе контролювати, до того ж ти вже спізналася, а я не хочу бути відповідальним за те, що ти втрапиш роботу.

Я обернулася, щоб подивитися на годинник. Я кліпнула очима.

— За чверть восьма? Це якийсь жарт? Як це за чверть восьма? — Я, звиваючись, вилізла з-під нього й кинулася до вбиральні.

— Ох, Боже мій. Я так спізналася. Ой, ні — ой, ні, ні, ні, ні, ні.

Я так швидко прийняла душ, що навіть не зрозуміла, чи вода потрапила на моє тіло. Коли я вийшла, Сем стояв із моїм одягом у руках, щоб я змогла вдягнутися якомога швидше.

— Туфлі. Де мої туфлі?

Він простягнув мені туфлі.

— Волосся, — підказав він. — Треба розчесатися. Воно... гм...

— Що?

— Сплутане. Сексуальна зачіска. Зачіска під назвою «в мене тільки-но був секс». Я зберу твої речі, — мовив. Коли я кинулася до дверей, він схопив мене за руку і притягнув до себе. — Або ти могла б запізнитися, трішки.

— Я вже запізналася. Дуже запізналася.

— Це тільки один раз. Вона ж тепер твоя нова найкраща подруга. Навряд чи вона тебе звільнить. — Він охопив мене руками й поцілував мої губи та шию — я знов зіщулилася. — Це мій останній ранок тут...

— Семе...

— Ще п'ять хвилинок.

— З тобою не буває п'яти хвилинок. Боже — не можу повірити, що я кажу про це так, немов це щось погане.

Він розчаровано загарчав:

— Дідько. Сьогодні мені краще. Набагато краще.

— Повір, я це вже зрозуміла.

— Мені шкода, — мовив він. І додав: — Ні, не шкода. Анітрохи.

Я всміхнулася, заплющила очі й поцілувала його, уявляючи, як просто було б знов звалитися на бордове покривало і втратити голову.

— Мені також. Скоро побачимося.

Я вивільнилася з його рук і вибігла з номера.

— Я люблю тебе! — крикнув він услід. Незважаючи на потенційних блощиць, брудну постільну білизну й погану звукоізоляцію, мабуть, не такий уже й поганий цей готель.

Містер Гопнік усю ніч не спав, страждаючи від сильного болю в ногах, що зробило Агнес тривожною та примхливою. У неї були невдалі вихідні в заміському клубі з жінками, котрі демонстративно ігнорували її та пліткували в спа. З того, що Натан пошепки розповів мені у вестибюлі, усе це виглядало як ночівля тринадцятиліток.

— Ти спізнилася, — прогарчала Агнес, повернувшись із пробіжки з Джорджем. Вона витерла обличчя рушником. Із сусідньої кімнати доносилися крики містера Гопніка, нетипові для нього: хтось, вочевидь, невчасно зателефонував. Жінка не дивилася на мене.

— Перепрошую. Це через мого... — почала я, але вона не стала слухати й пішла геть.

— Вона переймається через благодійний прийом сьогодні ввечері, — пробурмотів Майкл, прямуючи повз мене з оберемком чистої білизни й планшетом.

Я подумки прогортала календар на своєму планшеті.

— Присвячений дитячій онкологічній клініці?

— Саме так, — відповів чоловік. — Вона має принести малюнок.

— Малюнок?

— Так. На спеціальній картці. Сьогодні ввечері їх виставлятимуть на аукціоні.

— Хіба це так складно? Вона ж може нашкрябати щось на зразок смайлика чи квіточки? Якщо вона хоче, я можу щось намалювати. Можу намалювати коня зі зловісною посмішкою.

Можу ще додати капелюх і вуха, що стирчать. — Мої думки й досі були сповнені Семом, тож я взагалі не бачила жодних проблем.

Він поглянув на мене.

— Люба моя. Ти справді думаєш, що звичайного малюночка буде достатньо? О, ні. Це має бути справжнє мистецтво.

— У мене була тверда четвірка з образотворчого мистецтва.

— Ти така мила. Ні, Луїзо, вони не роблять це самі. Мабуть, кожен художник між Мангеттеном та Бруклінським мостом провів свої вихідні за створенням маленького шедедру за холодно, суху готівку. Вона дізналася про це лише вчора ввечері. Підслухала розмову двох відьом.

Коли вона запитала їх про це, вони розповіли їй правду. Ну, що, здогадалася, чим ти займатимешся сьогодні? Бажаю чудового ранку!

Він послав мені поцілунок рукою й поспішив до дверей.

Поки Агнес приймала душ і снідала, я студіювала Інтернет на тему «художники Нью-Йорка». Користі від цього було стільки ж, якби я шукала «собак із хвостами». Декілька художників, у котрих були веб-сайти та котрі спромоглися відповісти на дзвінок, відреагували на моє запитання так, немов я запропонувала їм голяка станцювати вальс у найближчому торговому центрі.

— Ви хочете, щоб містер Фішль намалював... малюнок? Для благодійного обіду?

Двоє кинули слухавку. Як виявилось, художники дуже серйозно ставляться до своєї роботи.

Я потелефонувала всім, кого змогла відшукати. Я подзвонила галеристам у Челсі. Я подзвонила до Нью-Йоркської академії мистецтв. Увесь цей час я намагалася не думати про те, що зараз робить Сем. Мабуть, він смачно снідає десь у центрі, як мали снідати ми на вихідних. Або ж гуляє по Гай-Лайн, як мали гуляти ми на вихідних. Я маю звільнитися вчасно, щоб устигнути принаймні на пором, перш ніж він полетить до Англії. Із заходом сонця, мабуть, буде дуже романтично. Я уявила, як ми, обійнявшись, дивимося на Статую Свободи і він цілує ме-

не у потилицю. Я відігнала від себе ці думки й повернулася до художників. І тоді я пригадала одну людину, яка могла б мені допомогти.

— Джош?

— Із ким я розмовляю? — На тлі я чула мільйон інших чоловічих голосів.

— Це... це Луїза Кларк. Пам'ятаєш, ми зустрілися на Жовтому балі?

— Луїза! Радий тебе чути! Як твої справи? — Його голос був таким спокійним, немов йому кожного дня телефонують незнайомі жінки. Хоча, можливо, так і було. — Почекай. Дай мені вийти на вулицю... Так що ж сталося?

Цей чоловік добре вмів викликати прихильність до себе. Цікаво, чи всі американці народжуються такими.

— Відверто кажучи, я у відчаї — вже й не знаю, до кого звернутися.

— Спробуй звернутися до мене.

Я пояснила ситуацію, опустивши подробиці про настрій Агнес, про її параною, а також про те, як холодно мене прийняли нью-йоркські художники.

— Нібито нічого складного. Які терміни виконання?

— У цьому вся заковика. Малюнок має бути готовий сьогодні ввечері.

Він зітхнув.

— О-о-о, гаразд. Так. Це вже складніше.

Я запустила пальці у волосся.

— Я знаю. Божевілля. Якби мене попередили про це раніше, може, я щось придумала б. Справді, пробач, що завдаю тобі клопоту.

— Ні, ні. Ми це виправимо. Я можу тобі перетелефонувати?

Агнес палила на балконі. Виявляється, урешті-решт, я не єдина людина, котра використовує балкон. На вулиці було холодно, тож вона загорнулася у величезну кашемірову ковдру, притримуючи її змерзлою, трохи порожевілою рукою.

— Куди я тільки не телефонувала. Я просто сподіваюся, що мені перетелефонує хоч хтось.

— Знаєш, що вони скажуть, Луїзо? Якщо я принесу їм дурні каракулі? — Я мовчки слухала. — Вони скажуть, що я безкультурна. Чого ще можна очікувати від польської масажистки? Або ж скажуть, що мені відмовили усі художники.

— Але ж зараз лише дванадцять двадцять. Ми ще маємо час.

— Не знаю, чому я так переймаюся через це, — тихо промовила вона.

Строго кажучи, мені хотілося сказати, що турбується зараз не вона. Її головною турботою на даний момент було паління цигарки й підтримання збентеженого виразу обличчя. Але я промовчала. Саме тоді у мене задзвонив телефон.

— Луїзо?

— Джоше?

— Здається, я знайшов декого, хто зможе допомогти. Ти зможеш під'їхати до Іст-Вільямсбурга?

Уже за двадцять хвилин ми сиділи в машині, прямуючи до центрального тунелю.

Ми застрягли у заторі: Геррі — мовчазний і незворушний на вигляд, а Агнес — збентежена. Вона зателефонувала містеру Гопніку, щоб запитати, чи не стало йому краще.

— Натан скоро приїде? В тебе є знеболювальне?.. Ти впевнений, що все гаразд, любий? Ти точно не хочеш, щоб я тобі щось привезла? Ні... Я в машині. Я маю підготувати дещо для вечора. Так, я буду. Усе добре.

Я ледве чула його голос на другому кінці слухавки. Тихий, заспокійливий.

Вона поклала слухавку й, сумно зітхнувши, поглянула у вікно. Я трохи зачекала, а потім почала продивлятися свої нотатки.

— Отже, цей Стівен Ліпкотт — висхідна зірка світу образотворчого мистецтва. Його запрошують на всі відомі виставки. А також він... — я просканувала свої нотатки, — метафоричний. А не абстрактний. Можеш просто сказати йому, який малюнок хочеш, і він усе зробить. Хоча я не знаю, скільки це коштуватиме.

— Це не має значення, — мовила Агнес. — Це просто катастрофа.

Я знов повернулася до айпеда та вбила ім'я художника до інтернет-пошуку. З полегшенням я помітила, що його картини і справді неймовірно — звивисті зображення людських тіл. Я передала айпед Агнес, і вже через секунду вона змінилася в обличчі.

— Це дуже добре. — Її голос звучав майже здивовано.

— Саме так. Якщо придумаєш, яку саме картину хочеш, то він зможе намалювати її до... мабуть, четвертої? — «Годі я й поїду», — подумала я. Поки Агнес розглядала інші роботи художника, я написала Семові.

«Як справи?»

«Непогано. Я ходив на прогулянку. Купив пивного капелюха для Джейка. Тільки не смійся».

«Хотіла б я бути з тобою».

Пауза.

«О котрій годині ти звільнишся? Я прикинув, що маю виїжджати до аеропорту приблизно о сьомій».

«Сподіваюся, близько четвертої. Будемо на зв'язку! Цілую».

Через нью-йоркський трафік дорога до адреси, яку дав мені Джош, зайняла цілу годину: це була брудна безлика колишня офісна будівля в самому кінці промислового кварталу. Припаркувавши машину, Геррі скептично хмикнув.

— Ти впевнена, що правильно записала адресу? — запитав він, обернувшись у кріслі.

Я ще раз перевірила.

— Нібито так.

— Я залишуся в машині, Луїзо. Я хочу знов зателефонувати Леонардові.

Верхній коридор складався всуціль із дверей. Деякі з них були відчинені, а зсередини лунала музика. Я повільно йшла уздовж коридору, вдивляючись у таблички на дверях.

Біля деяких стояли бляшанки з білою фарбою. Раптом я помітила жінку в мішкуватих джинсах, вона натягувала полотно на величезну дерев'яну раму.

— Привіт! Ви не знаєте, де Стівен?

Величезним степлером вона вистрілила скоби в раму.

— У чотирнадцятій. Але він, мабуть, пішов на обід.

Чотирнадцята кімната була в самому кінці коридору. Я постукала, а потім, обережно штовхнувши двері, увійшла всередину. Студія була заставлена полотнами, а два величезних стола — вкриті тацями з занедбаними олійними фарбами й пастельною крейдою. На стінах висіли прекрасні зображення жінок у різних стадіях оголеності, деякі — незавершені. У повітрі пахло фарбою, скипидаром і стійким сигаретним димом.

— Вітаю.

Я обернулася й побачила чоловіка з білим пакетом у руках. Йому було близько тридцяти років, риси обличчя — звичайні, але в погляді він мав щось особливе. У нього було неголене підборіддя, а одяг — м'ятий і практичний, немов він його й не помічав. Він виглядав немов модель езотеричного модного журналу.

— Привіт. Я — Луїза Кларк. Ми говорили по телефону, пам'ятаєте? Ну, не ми з вами — ваш друг Джош сказав мені приїхати сюди.

— О, так. Ви хочете купити картину.

— Не одну з уже готових. Нам потрібно, щоб ви намалювали картину. Маленьку.

Чоловік усівся на маленький табурет, відкрив свою коробку з локшиною й почав їсти, набиваючи рота швидкими змахами паличок.

— Це для благодійності. Люди готують ці малю... маленькі картини, — виправилася я. — Мабуть, більшість із них замовляють їх у найкращих художників, тож...

— Найкращих художників, — повторив він.

— Що ж. Так. Нам не підійде щось із того, що ви вже намалювали. Агнес, моїй роботодавці, потрібно щось справді геніальне. — У мене був високий і тривожний голос. — Я маю на увазі, це не має зайняти багато часу. Нам... нам не потрібно нічого надзвичайного...

Він мовчки дивився, і мій голос невпевнено обірвався.

— Ми... ми можемо заплатити. Добре заплатити, — додала я. — До того ж це для благодійності.

Він набрав повний рот локшини, пильно вдивляючись у коробку. Я стояла біля вікна й чекала на відповідь.

— Так, — мовив він, завершивши жувати. — Я не той, хто вам потрібен. Але Джош сказав... Ви хочете, щоб я створив дещо, що задовольнить его якоїсь жінки, котра не вміє малювати, але хоче вихвалитися перед якимись жіночками за вечерею... — Він похитав головою. — Ви хочете, щоб я намалював листівку.

— Містере Ліпкотт. Будь ласка. Мабуть, я неправильно пояснила. Я...

— Ви правильно пояснили.

— Але Джош сказав...

— Джош нічого не казав про листівки. Я ненавиджу все, пов'язане з благодійними вечорами.

— Я також. — У дверях стояла Агнес. Дивлячись під ноги, вона обережно зробила крок уперед, щоб не перекинути бляшанки з фарбою. Жінка простягнула довгу бліду руку. — Агнес Гопнік. Я також ненавиджу все, пов'язане з благодійністю.

Стівен Ліпкотт повільно піднявся, а потім трохи зневажливо потиснув жінці руку. Він не міг відвести очей від її обличчя. Я й забула, яке Агнес справляла враження при першій зустрічі.

— Містер Ліпкотт — правильно? Ліпкотт? Я знаю, що для вас це ненормально. Але для мене це неймовірно важливо. Розумієте? Ці відьми мене з'їдять. А я маюю як трирічна дитина в рукавицях. Якщо я покажу їм те, що намалювала власноруч, вони пліткуватимуть іще більше.

Вона сіла й дістала з сумочки цигарку. Взявши запальничку з одного з малярських столів, жінка підпалила цигарку. Стівен Ліпкотт мовчки дивився на неї, ледь тримаючи палички у руці.

— Я сама не звідси. Я польська масажистка. І тут нема чого соромитися. Але я не хочу давати цим відьмам жодного шансу знов принизити мене. Ви знаєте, як це, коли до вас постійно ставляться зверхньо? — Вона зітхнула, похилила голову й повільно видихнула дим у його бік. Мені навіть здалося, що він удихнув його.

— Я, гм, так.

— Отже, вам не буде важко виконати моє невеличке прохання. Допомогти мені. Я розумію, що це не має вас турбувати, що ви — серйозний художник, але мені справді потрібна ваша допомога. А я заплачу хорошу суму.

У кімнаті зависла тиша. У моїй задній кишені завібрував телефон. Я намагалася ігнорувати його. Я розуміла, що в цей момент краще не ворухитися. Здавалося, ми стояли так цілу вічність.

— Гаразд, — урешті-решт погодився він. — Але за однієї умови.

— Кажіть.

— Я намалюю вас.

Протягом хвилини ніхто не говорив. Агнес підвела брову та повільно затягнулася цигаркою, не зводячи з чоловіка очей.

— Мене?

— Я не повірю, що я — перший, хто про це питає.

— Чому мене?

— Не треба вдавати, що самі не знаєте.

Художник усміхнувся, а жінка намагалася зберегти незворушний вираз обличчя, немов не знала, ображатися чи ні. Її погляд опустився до ніг, а потім підвівся до його очей, а на губах з'явилася крихітна усмішка — на знак того, що він переміг.

Вона загасила цигарку об підлогу.

— Скільки це забере часу?

Він відсунув коробку з локшиною убік і потягнувся за білим стосом товстого паперу. Мабуть, тільки я одна помітила, що його голос раптом став тихішим.

— Залежить від того, як добре ви вмієте позувати.

Уже за декілька хвилин я сиділа в машині. Я зачинила двері. Геррі слухав свої касети.

— *Por favor, habla más despacio*¹. — Пор фа-ВОР, А-бла мас дес-ПАС-і-о.

Він ляснув масивною долонею по приладовій панелі.

— Ай, дідько. Треба спробувати ще раз. АбламасдесПАСіо. Він повторив ще три рази, а потім обернувся до мене. — Вона там надовго?

Я поглянула на порожні вікна другого поверху.

— Сподіваюся, що ні, — мовила я.

Агнес нарешті з'явилася о третій сорок п'ять, майже через дві години після того, як у нас із Геррі завершилися всі можливі теми для розмов. Після перегляду комедійного шоу, котре він завантажив на свій айпед (він не запропонував мені подивитися разом із ним), чоловік відкинувся на спинку сидіння й захропів. Я сиділа на задньому сидінні автомобіля і що далі, то все більше й більше нервувалася, час од часу надсилаючи Семові повідомлення:

«Вона ще не повернулася».

«Досі не повернулася».

«Боже мій, чим вона там займається?»

Сем пообідав у крихітному кафе в іншій частині міста й написав, що був такий голодний, що з'їв би цілих п'ятнадцять коней. Його настрої здавався таким радісним і розслабленим, що з кожним повідомленням мені все більш здавалося, що я перебуваю не там, де маю перебувати, — я мала бути поряд із ним, торкатися його шкіри, слухати його голос. Я вже почала ненавидіти Агнес.

І ось вона з'явилася — з широкою усмішкою та картиною у руці.

— Ой, дякувати Богові, — зітхнула я.

Геррі здригнувся й поспішив відчинити для неї двері. Вона спокійно ковзнула до машини, немов її не було дві хвилини,

---

¹ Будь ласка, говоріть повільніше (*исп.*).

а геть не години. Вона принесла з собою слабкий запах сигарет і скипидару.

— Дорогою назад треба зупинитися у МакНеллі Джексон. Купити якогось гарного паперу, щоб обгорнути картину.

— У нас є обгортковий папір...

— Стівен розповів мені про спеціальний папір, його пресують вручну. Я хочу спробувати саме його. Геррі, ти знаєш, куди їхати? Ми можемо звернути до Сохо, так? — Вона махнула рукою.

Я, мало не у відчаї, відкинулася назад. Геррі завів лімузин, і ми попрямували до того, що він вважав цивілізацією.

О четвертій сорок ми повернулися на П'яту авеню. Коли Агнес вилізла з машини, я поспішила за нею, стискаючи пакет із папером у руках.

— Агнес, я... я хотіла запитати... як щодо того, щоб я сьогодні пішла трохи раніше...

— Я не знаю, яку сукню обрати — «Темперлі» чи «Беджлі Мішка». Що ти думаєш про це?

Я спробувала пригадати, як виглядає бодай одна з них. Не вдалося. Я намагалася розрахувати, скільки часу мені знадобиться, щоб дістатися до Таймс-сквер, де на мене вже чекав Сем. — Гадаю, «Темперлі». Безумовно. Вона ідеальна. Агнес, ти пам'ятаєш, що обіцяла відпустити мене раніше?

— Але вона така темно-синя. Я навіть не знаю, чи личить мені синій. До того ж туфлі, котрі до неї пасують, труть мені на п'ятці.

— Ми обговорювали це минулого тижня. Ти не заперечуєш? Я просто дуже хочу провести Сема до аеропорту. — Я щосили намагалася приховати роздратування в голосі.

— Сема? — Жінка кивнула Ашокові на знак привітання.

— Це мій хлопець.

Вона трохи помовчала.

— М-м. Гаразд. Ой, вони будуть у захваті від малюнка. Стівен просто геній, ти помітила? Справжній геній.

— Тож мені можна йти?

— Звісно.

Мої плечі полегшено опустилися. Якщо я вийду за десять хвилин, то буду з ним уже о п'ятій тридцять. Тоді ми зможемо провести разом більше ніж годину. Це краще, ніж узагалі нічого.

Позаду нас зачинилися двері ліфта. Агнес відкрила компактну пудру й, випнувши губи, перевірила помаду.

— Але, мабуть, зачекай, поки я вдягнуся. Я хочу почути твою думку стосовно «Темперлі».

Агнес чотири рази змінювала вбрання. На зустріч із Семом я вже спізнилася. Замість центру чи Таймс-сквер я попрямувала одразу до аеропорту — я була на місці за п'ятнадцять хвилин до кінця реєстрації. Я розштовхала пасажирів, що сновигали біля табло вильотів, і підбігла до нього.

— Пробач. Мені так, так шкода.

Ми обіймалися майже хвилину.

— Що сталося?

— Агнес сталася.

— Хіба вона не збиралася відпустити тебе раніше? Я думав, вона твоя приятелька.

— Вона геть збожеволіла з цією картиною, а потім... Ой, Боже, дурня якась. — Я змахнула руками. — Що я роблю на цій дурній роботі, Сем? Вона примусила мене чекати, бо не могла вирішити, яку сукню одягти. Вілл хоча б справді потребував моєї допомоги.

Сем нахилився й притулився лобом до мого лоба.

— У нас був цілий ранок.

Я поцілувала його та обійняла, бажаючи притулитись усім тілом. Ми просто стояли, заплющивши очі, поки навколо нас гойдався й крутився аеропорт.

І тоді задзвонив мій телефон.

— Я не збираюся відповідати, — пробубоніла я йому в груди. Апарат наполегливо не замовкав.

— Може, це вона.

Сем обережно відсторонив мене від себе.

Я у розпачі загарчала, дістала телефон і притулила його до вуха.

— Агнес? — Я щосили намагалася приховати роздратування в голосі.

— Це Джош. Я просто хотів запитати, як усе пройшло.

— Джош! Гм... ох. Так, усе добре. Дякую!

Я злегка відвернулася, затуливши друге вухо рукою. Я відчула, як Сем трохи напружився позаду мене.

— Тож він погодився намалювати для вас картину?

— Так, погодився. Вона просто в захваті. Дуже дякую за допомогу. Послухай, я зараз трохи зайнята, але все одно дякую. Це було дуже мило з твого боку.

— Я радий, що зміг допомогти. Слухай, зателефонуй мені пізніше, гаразд? Треба якось випити кави.

— Неодмінно!

Завершивши виклик, я помітила пильний погляд Сема.

— Джош.

Я поклала телефон до кишені.

— Той хлопець, котрого ти зустріла на балі.

— Це довга історія.

— Гаразд.

— Він допоміг мені відшукати художника для Агнес. Я була у розпачі.

— Тож у тебе був його номер.

— Це Нью-Йорк. Тут неважко відшукати потрібний номер.

Він провів рукою собі по голові й відвернувся.

— Це нічого не значить. Справді.

Я зробила крок до нього й доторкнулася до пряжки на його поясі. Вихідні знов почали віддалятися від мене.

— Семе... Семе...

Він здався і обійняв мене. Поклавши підборіддя мені на голову, гойдав головою з боку в бік.

— Просто...

— Я розумію, — мовила я. — Я тебе чудово розумію. Але я кохаю тебе, а ти кохаєш мене. До того ж нам навіть удалося роздягтися, як ми й хотіли. Було просто неймовірно, чи не так? Роздягання?

— Лише п'ять хвилин.

— Найкращі п'ять хвилин за останні чотири тижні. Цих п'яти хвилин вистачить для того, щоб я протрималася ще чотири.

— Незважаючи на те, що не чотири, а цілих сім.

Я засунула руки до його задніх кишень.

— Прошу, не треба все псувати. Будь ласка. Я не хочу, щоб ти поїхав у поганому настрої через якийсь дурний дзвінок від людини, котра нічогосінько для мене не значить.

Його погляд пом'якшився, як і завжди. Це була одна з речей, які я в ньому любила, — те, як його грубі риси обличчя танули, коли він дивився на мене.

— Я серджуся не на тебе. Я серджуся на себе. На їжу в аеропорту, чи буріто, чи будь-що. І на ту твою жінку, котра не може самостійно вдягти сукню.

— Я повернуся на Різдво. На цілий тиждень.

Сем насупився. Він узяв моє лице обома руками. Вони були теплими й злегка шорсткими. Ми поцілувалися, а декілька десятиліть по тому він випростався й подивився на табло.

— Тобі час іти.

— Мені час іти.

Я проковтнула клубок, що піднявся в горлі. Він знов поцілував мене й закинув сумку на плече. Я залишилась одна у натовпі, дивлячись, як він зникає у юрбі.

Загалом у мене зазвичай стабільний настрій. Я не вмю грюкати дверима, подовгу ображатися та заковувати очі. Але того вечора я повернулася до міста, штовхаючи перехожих у метро й насупившись, як справжня мешканка Нью-Йорка. Протягом усього шляху я перевіряла час. Він у залі вильотів. Він на посадці. І... він полетів. У момент, коли його літак мав злетіти, я відчула, як щось усередині мене опустилося, а настрої — погіршився ще дужче. Я взяла суші на винос і рушила від метро до будинку Гопніків. Діставшись своєї крихітної кімнатки, я сіла й визирнула у віконце, потім ще довго дивилася на стіну. Знаючи, що не можна залишатися наодинці зі своїми думками, я постукала у двері Натана.

— Заходь!

Натан дивився американський футбол, тримаючи у руці пиво. На ньому були серферські шорти й футболка. Він з очікуванням подивився на мене — типовий погляд людини, котра зайнята чимось своїм і не хоче витратити на тебе час.

— Можна я повечеряю тут із тобою?

Він знову повернув голову від екрана.

— Поганий день? — Я кивнула. — Хочеш, обійму?

Я похитала головою.

— Але дякую. Якщо ти будеш надто добрий зі мною, то я можу заплакати.

— Ай. Твій хлопець полетів додому?

— Це було просто жахливо, Натане. Його нудило усі вихідні, а сьогодні Агнес не відпустила мене раніше, як обіцяла, тому ми з ним майже не побули разом, та коли врешті-решт зустрілися, усе було так... незручно.

Важко зітхнувши, Натан відірвався від телевізора і поплескав долонею по краю свого ліжка. Я сіла, поклала коробку з суші на коліна, де трохи пізніше виявлю пляму від соєвого соусу. Я поклала голову йому на плече.

— Стосунки на відстані — це нелегко, — мовив Натан так, немов до нього цього ніхто не говорив. А тоді додав: — Справді нелегко.

— Точно.

— Річ не тільки у відсутності сексу та неминучих ревнощах...

— Ми з ним не ревнівi.

— Але все одно він далеко від тебе. Ці маленькі недолики нашаровуватимуться з кожним днем. І це має велике значення.

Він простягнув мені своє пиво, і я зробила ковток.

— Ми знали, що буде складно. Я маю на увазі, ми обговорювали це перед моїм від'їздом. Але знаєш, що турбує мене більше за все?

Він відвів погляд від екрана.

— Продовжуй.

— Агнес чудово знала, як сильно я хотіла провести час із Семом. Ми розмовляли про це. Саме вона казала, що ми має-

мо бути разом, що нам треба частіше бачитися і бла-бла-бла. А потім примусила бути з нею до останньої хвилини.

— У цьому й полягає твоя робота, Лу. Вони на першому місці.

— Але ж вона знала, як це для мене важливо.

— Може, й знала.

— Вона сама казала, що я їй як подруга.

Натан підвів брову.

— Лу, Трейнори — незвичайні роботодавці. Вілл був незвичайним роботодавцем. Але не Гопніками. Ці люди можуть добре до тебе ставитися, але не варто забувати про те, що це нерівні відносини. Ділові, ні більш, ні менш. — Він ковтнув пива з пляшки. — Знаєш, що сталося з колишньою секретаркою Гопників? Агнес сказала чоловікові, що та розпускає про неї плітки. Так вони її звільнили. Після двадцяти двох років роботи. Просто взяли і звільнили.

— То це правда чи ні?

— Що правда?

— Те, що вона розпускала плітки.

— Я не знаю. Хіба це важливо?

Мені не хотілося сперечатися з ним, але в нас із Агнес зовсім інша ситуація. Тому я промовчала.

Натан було почав щось казати, але тоді передумав.

— Що?

— Послухай... Не може ж усе бути ідеально.

— Що ти маєш на увазі?

— Хіба ця робота не чудова? Я маю на увазі, можливо, сьогодні твої настрої не найкращий, але ти мешкаєш у самому серці Нью-Йорка, маєш хороший заробіток і гідного роботодавця. Ти відвідуєш чудові місця і бачиш багато цікавого. Тобі купили сукню за цілих три тисячі доларів! А пару тижнів тому я літав на Багами з містером Г. П'ятизірковий готель, кімната з видом на море, усе, про що можна мріяти. І це лише за декілька робочих годин на день. Тож нам ще пощастило. Але в довгостроковій перспективі це може коштувати нам стосунків із людиною, яка живе своїм життям за мільйон миль від нас. Іноді всім нам доводиться обирати.

Я витріщилася на нього.

— Я просто подумав, що тобі не завадить реалістична точка зору.

— Натане, ти не допомагаєш.

— Я відвертий з тобою. До того ж є й світлі сторони. Я чув, ти вирішила питання з картиною на відмінно. Містер Г. сказав, що був просто вражений.

— Їм справді сподобалося? — Я намагалася стримати горду усмішку.

— О, так. Справді. Дуже сподобалося. Ця картина знесе цих тіток наповал.

Я притулилася до нього, і він знов увімкнув матч.

— Дякую, Натане, — мовила я, відкриваючи коробку з суші. — Ти хороший друг.

Він злегка скривився.

— Так. Ця рибна штука. Ти ніяк не могла поїсти в своїй кімнаті?

Я закрила свою коробку. Він мав рацію. Не може все бути ідеально.

Від: BusyBee@gmail.com

Кому: MrandMrsBernardClark@yahoo.com

Привіт, мамо!

Пробач, що довго не писала. У мене геть немає часу! Тут не засумуєш!

Я рада, що тобі сподобалися фотографії. Так, тут справжні вовняні килими та шовкові ковдри, дерево, безумовно, також натуральне, не фанера, і так, я запитувала в Іларії, вони здають штори в хімчистку раз на рік, коли їдуть до Гемптонів на місяць. Прибиральники чудово виконують свою роботу, але Іларія щодня миє підлогу на кухні, бо не довіряє їм.

Так, місіс Гопнік справді має величезну душеву кабінку й гардеробну кімнату. Вона просто обожає свою гардеробну й проводить там купу часу, розмовляючи зі своєю мамою, котра живе у Польщі. В мене не було часу порахувати усі її туфлі, як ти прохала, але я б сказала, що це більше сотні пар. Вона зберігає їх у коробках із наклейками, щоб знати, де які. Коли вона купує нову пару, то я маю підготувати нову наклейку. У неї є камера лише для взуття!

Я рада, що ти цікавишся психологією, але не забудь повідомити татові, що курси для поліпшення відносин у парі ніяк не стосуються спальні. Він надіслав мені три листи цього тижня, запитуючи, чи можна якось зімітувати шуми в серці.

Мені шкода, що дідусь не в гуморі. Він і досі ховає овочі під столом? Ти впевнена, що хочеш покинути нічні заняття? Звучить дуже прикро.

Гаразд, я маю бігти. Мене кличе Агнес. Я ще напишу щодо планів на Різдво, але не переймайся, я точно приїду.

Люблю тебе, Луїза
Цілую

P.S. Ні, я не бачила Роберта Де Ніро, але так, якщо побачу, то обов'язково скажу, що він дуже сподобався тобі в «Місії».

P.P.S. Ні, я не була в Анголі й не потребую грошей. На це можна не відповідати.

Я не фахівець із депресії. Я й зі своєю депресією не розібралася після смерті Вілла. Але Агнес зрозуміти просто неможливо. Друзі мами, що страждали від депресії, — здавалося, їх безліч, — були постійно пригнічені, вони пробиралися крізь туман своїх проблем, що застилав їм очі, перекриваючи будь-які радощі життя. Вони більше не бачили дороги вперед. Вони ходили містом, похиливши плечі й страдницьки стиснувши губи. Здавалося, з них сочився смуток.

Агнес була іншою. Однієї миті вона була гучною й балакучою, а іншої — плаксивою й сердитою. Мене попереджали, що вона почувалась ізольованою, засудженою та самотньою. Але я б так не сказала. Бо що більше часу я проводила з нею, то ясніше розуміла: її геть не лякали ці жінки — вони її дратували. Вона шаліла від несправедливості, починала кричати на містера Гопніка; вона жорстоко перекривляла їх за спиною та пліткувала про колишню місіс Гопнік або ж Іларію з її махінаціями. Вона була не людиною, а рухливим, живим, обуреним полум'ям, що постійно гарчить про *cipa* чи *debil* або ж *dziwka*. (Я шукала переклад у «Гуглі» — в мене від сорому червоніли вуха.)

А потім раптово вона ставала кимось геть інакшим — жінкою, яка зникала десь у своїх покоях і тихо плакала, розмовляючи по телефону польською мовою. Її сум проявлявся в головних болях, котрі, як мені здавалося, навряд чи були справжніми.

Я розмовляла про це в кав'ярні з Тріною, до WiFi котрої підключилася ще свого першого ранку в Нью-Йорку. Ми зв'язалися через фейстайм, але використовували виключно аудіозв'язок, бо коли говорили з відео, то я постійно відволікалася — роздивлялася то свій ніс, то незнайомців у себе за спиною. До того ж я не хотіла, щоб вона стала свідком мого поїдання промаслених мафінів.

— Може, в неї біполярний розлад, — припустила Тріна.

— Так. Я шукала це в Інтернеті, але, здається, тут щось інше. Вона ніколи не поводить себе маніакально, лише трохи... енергійно.

— Я не впевнена, що це правильно — називати будь-який розлад депресією, Лу, — мовила моя сестра. — До того ж хіба в Америці не в кожного якісь проблеми? Хіба вони не люблять пігулки?

— На відміну від Англії, де за будь-якої хвороби маминим найліпшим способом завше буде прогулянка.

— Щоб вивести тебе із себе. — Сестра всміхнулася. — Переверни надуті губки. Додай трохи помади. Щоб освіжити личко. Ось так. Кому потрібні всі ці дурні ліки?

Після мого від'їзду між нами з Тріною щось змінилося. Ми телефонували одна одній раз на тиждень, і вперше у житті вона перестала чіплятися до мене з кожного приводу. Здавалося, вона була щиро зацікавлена в моєму житті та постійно розпитувала мене про роботу, місця, котрі я відвідала, та людей, яких зустріла. Коли я просила поради, вона майже завжди давала мені обдуману відповідь або ж запитувала, чи я знаю, для чого потрібен «Гугл».

Два тижні тому вона зізналася мені, що їй дехто подобається. Вони пили коктейлі в найбільш хіпстерському районі Лондона під назвою Шордїч, а потім пішли на нічне кіно в Клептоні. Тріна ще декілька днів відходила. Я не звикла бачити сестру такою закоханою.

— Який він? Тепер ти вже повинна бути в змозі розповісти.

— Я поки що не хочу нічого казати. Кожного разу, коли я багато балакаю про такі речі, усе йде шкереберть.

— Навіть мені не скажеш?

— Поки що не скажу. Це... Що ж. У будь-якому разі. Я щаслива.

— Ой. Так ось чому ти така люб'язна.

— Що?

— Усе зрозуміло, *це все секс*. А я вже подумала, що ти на решті схвалюєш те, чим я займаюся.

Вона засміялася. Моя сестра рідко сміялася, найчастіше — з мене.

— Я просто щаслива, що все так вийшло. Ти знайшла чудову роботу в США. Я також люблю свою роботу. Ми з Томом живемо у великому місті. Здається, усе складається саме так, як має бути.

Я рідко чула щось подібне від сестри, а тому вирішила промовчати й не казати про Сема. Ми поговорили про те, що мама хоче влаштуватися на півставки до місцевої школи та про погіршення здоров'я дідуся. Я доїла мафін і допила каву і раптом усвідомила, що геть не сумую за домом.

— Я сподіваюся, ти не почнеш розмовляти з цим жакливим трансатлантичним акцентом?

— Я — це я, Трін. Навряд чи це зміниться, — мовила я з жакливим трансатлантичним акцентом.

— Дурненька ти, — мовила вона.

— О Боже. Ти й досі тут.

Місіс де Вітт саме вийшла з будинку, вдягаючи рукавички, коли я повернулася додому. Я відступила на крок, обережно обходячи Діна Мартіна, що вже пустив слину на мою ногу, і ввічливо всміхнулася жінці.

— Доброго ранку, місіс де Вітт. А де ж іще мені бути?

— Я думала, естонська стриптизерка вже тебе звільнила. Дивно, чому вона не боїться, що ти спокусиш старого, як колись зробила вона.

— Це трохи не моя тактика, місіс де Вітт, — радісно мовила я.

— Минулої ночі я знов чула, як вона волає в коридорі. Вона просто знущається наді мною. Та, що була до неї, хоча б просто щось бубоніла собі під носа пару десятиліть. Набагато простіше для сусідів.

— Я перекажу.

Жінка похитала головою та було зібралася йти геть, але зупинилася й оглянула моє вбрання. На мені була гофрована золота спідниця, жилет зі штучного хутра й червоний берет, що робив мою голову схожою на гігантську полуницю. Декілька років тому його подарували Томові на Різдво, та хлопець сказав, що він «дівчачий». На моїх ногах була пара яскраво-червоних лакованих грубих черевиків, котрі я придбала на розпродажу

в дитячому магазині взуття. Усвідомивши, що вони мені якраз, я верещала, незважаючи ані на матерів, ані на малечу.

— Твоя спідниця.

Я опустила погляд.

— У мене була така від «Біба».

— Це і є «Біба», — радісно мовила я. — Я купила її на аукціоні два роки тому. Лише за чотири п'ятдесят! Лише з однією малесенькою дірочкою на поясі.

— У мене є точно така спідниця. Я багато подорожувала в шістдесятих. Тільки-но опинившись у Лондоні, я одразу їхала до цього магазину й проводила там години. Я набирала повні валізи суконь від «Біба» й везла їх додому, на Мангеттен. Такого в нас було не знайти.

— Це схоже на рай. Я бачила фотографії, — мовила я. — Це просто неймовірно. А чим ви займалися? Я маю на увазі, чому вам доводилося так багато подорожувати?

— Я працювала в світі моди. На жіночий журнал. Це було... — Жінка нахилилася уперед, і я зачекала, поки вона прокашляється. — Що ж. У будь-якому разі. Ти виглядаєш досить розумною, — зауважила вона, спершись рукою на стіну. А тоді повернулася й пошкандибала вулицею. Кинувши на мене косий погляд, Дін Мартін рушив за хазяйкою.

Решта тижня була, як сказав би Майкл, цікавою. У квартирі Табіти в Сохо увесь тиждень ішов ремонт, а тому наша квартира перетворилася на поле бою, вочевидь невидиме для чоловічого ока. Тільки Агнес вічно шипіла щось містеру Гопніку, коли Табіта, на її думку, переходила всі межі.

Іларія з насолодою спостерігала за всім цим. Вона подавала лише улюблені страви Табіти — гострий карі й червоне м'ясо — страви, для Агнес недопустимі. Жінка й не намагалася догодити капризам Агнес. Речі Табіти завжди пралися першими й чекали на неї в акуратному стосику на ліжку, поки Агнес бігала по квартирі в махровому халаті, намагаючись з'ясувати, що ж сталося з блузою, котру вона планувала вдягти того дня.

Вечорами Табіта сиділа у вітальні, поки Агнес розмовляла по телефону з мамою. Дівчина голосно наспівувала щось собі

під носа, тоді як Агнес, у мовчазній люті, вставала та йшла до своєї гардеробної. Іноді Табіта запрошувала подруг до квартири, а коли Агнес проходила повз кухню чи вітальню, де зазвичай хихотіла, пліткувала й сміялася зграйка білявих дівчат, вони раптом замовкали та скося зиркали на жінку.

— Це й її дім, моя люба, — м'яко повчав містер Гопнік, коли Агнес починала протестувати. — Вона тут виросла.

— Вона ставиться до мене так, немов я — тимчасова незручність.

— Вона звикне з часом. Вона й досі багато в чому дитина.

— Їй уже *двадцять чотири*.

Тоді Агнес роздратовано гарчала — навряд чи цей звук був до снаги хоч одній англійці (я пробувала декілька разів) — та розлючено змахувала руками. Майкл мовчки зиркав на мене у невимовній солідарності.

Агнес попрохала мене відправити посилку до Польщі за допомогою «FedEx». Вона хотіла, щоб я заплатила готівкою і зберегла чек. Це була величезна квадратна, але легка коробка.

— Що це? — запитала я, коли ми зачинилися в кабінеті, не давши Іларії шансу підслухати нашу розмову.

— Лише подарунок для матері. — Вона махнула рукою. — Але Леонард думає, що я надто багато витрачаю на свою сім'ю, тому я не хочу, щоб він знав про це.

Я віднесла коробку до поштового офісу на П'ятдесят сьомій вулиці й зайняла чергу. Коли я заповнювала форму з працівником, він запитав: «Який вміст бандеролі? Для митних цілей?» — і я усвідомила, що не знаю відповіді. Я написала Агнес і одразу ж отримала відповідь:

«Просто скажи, що це подарунки для родичів».

— Але які саме подарунки, мем? — стомлено перепитав чоловік.

Я знов написала. Хтось голосно зітхнув позаду мене.

«Tchotchkes».

Я втупилася на повідомлення. Потім простягнула телефон юнакові.

— Пробачте. Я не знаю, як це вимовити.

Він зиркнув на повідомлення.

— Так, леді. Це не дуже допомогло.

Я знов написала Агнес.

«Скажи йому не пхати носа у чужі справи! Яке йому діло, що я надсилаю власній матері?»

Я швидко поклала телефон до кишені.

— Вона каже, що там косметика, джемпер та декілька дисків.

— Оголошена вартість?

— Сто вісімдесят п'ять доларів та п'ятдесят два центи.

— Нарешті, — пробурмотів юнак. Я вручила йому гроші, сподіваючись, що ніхто не бачив схрещені пальці на моїй другій руці.

У п'ятницю по обіді, коли Агнес почала свій урок фортепіано, я повернулася до своєї кімнати й зателефонувала до Англії. Набравши номер Сема, я відчула знайомий трепет від думки про те, що от-от почую його голос. Іноді я так за ним сумувала, що на серці щеміло. Я сіла й стала слухати гудки.

Слухавку підняла якась жінка.

— Алло? — мовила вона. Її голос звучав упевнено, але трохи хрипло, немов вона викурила надто багато цигарок.

— О, перепрошую. Мабуть, я помилилася номером. — Я втупилася у номер на екрані.

— Хто вам потрібен?

— Сем. Сем Філдінг.

— Він приймає душ. Заждіть, я покличу його.

Затуливши трубку рукою, жінка голосно погукала Сема. Я завмерла. У родині Сема не було молодих жінок.

— Він зараз підійде, — повідомила вона. — А хто це телефонує?

— Луїза.

— Ах. Гаразд.

Дзвінки на далеких відстанях завше примушують більш прискіпливо вслухатися в інтонації, тому, почувши це «ах»,

я злегка напружилася. Я не встигла запитати, із ким розмовляю, коли до телефону підійшов Сем.

— Привіт!

— Привіт! — Мій рот несподівано пересох, тому привітання прозвучало якось зламано.

— Що нового?

— Нічого! Я маю на увазі, нічого важливого. Я... я просто хотіла почути твій голос.

— Почекай. Я зачиню двері.

Я уявила, як він зачиняє двері своєї спальні у залізничному вагоні. Коли він повернувся, його голос був веселим, зовсім не схожим на той, що я чула під час нашої останньої розмови.

— То як твої справи? Усе гаразд? Котра у вас година?

— Друга. Гм, хто це був?

— Ой. Це Кеті.

— Кеті.

— Кеті Інгрем. Моя нова партнерка, пам'ятаєш?

— Кеті! Гаразд. Тож... гм... що вона робить у тебе вдома?

— А, вона просто підвезе мене до прощальної вечірки Донни. Байк зараз у гаражі. Проблема з вихлопною трубою.

— Вона дійсно піклується про тебе! — Я мимоволі подумала, чи він зараз у рушнику.

— Так. Вона живе тут неподалік, тому їй нескладно. — Він сказав це з невимушеною нейтральністю людини, котра знає, що її чують дві жінки.

— Тож куди ви поїдете?

— Їсти тапас у Гекні. Пам'ятаєш, там раніше була церква? Я не пам'ятаю, чи ми були там із тобою.

— Церква! Ха-ха-ха! Вам доведеться поводитися гідно! — Я розсміялася, можливо надто голосно.

— Купка фельдшерів на корпоративі? Я сумніваюся в цьому.

У повітрі зависла коротка тиша. Я намагалася ігнорувати клубок у животі.

Голос Сема пом'якшав.

— Ти впевнена, що все гаразд? Якийсь у тебе голос...

— Усе чудово! Справді! Я ж кажу, я просто хотіла почути твій голос.

— Люба, я був дуже радий почути тебе, але мені вже час іти. Кеті вже чекає на мене, до того ж ми запізнюємося.

— Гаразд! Ну, приємного вечора! Не роби нічого, чого не стала б робити я! — Я відчувала штучні знаки оклику в своїй інтонації. — І передавай Донні привіт!

— Обов'язково. Ще зв'яжемося.

— Люблю тебе. — Це прозвучало більш жалібно, ніж я очікувала. — Напиши мені!

— Ай, Лу... — мовив він.

І зв'язок обірвався. Я залишилася в надто тихій кімнаті, самотньо витріщаючись у телефон.

Я організувала закритий перегляд нового фільму в невеликому кінотеатрі для дружин ділових партнерів містера Гопніка і підготувала закуски, щоб не засумувати. Потім я оскаржила рахунок за квіти, які так і не отримала, а тоді збігала до Сефори та обрала дві пляшечки лаку для нігтів, котрі Агнес побачила у *Vogue* і хотіла взяти із собою до замиського будинку.

Через дві хвилини після закінчення моєї зміни та від'їзду Гопників я відмовилася від залишків котлет, що запропонувала мені Іларія, і побігла до своєї кімнати.

Читачу, я зробила дурість. Я знайшла її на Фейсбуці.

Я витратила сорок хвилин на те, щоб відшукати її серед сотень інших Кеті Інгрем. У неї був відкритий профіль, а на сторінці красувався логотип Національної служби охорони здоров'я Великобританії. У розділі роботи зазначалося: «Фельдшер. Люблю Свою Роботу!!!» У неї було чи то руде волосся, чи то полуничний блонд — складно судити лише з фотографій. На вигляд їй було трохи менше тридцяти років. Вона була дуже гарна, з маленьким кирпатим носом. На перших тридцяти фотографіях дівчина веселилася та сміялася з друзями. Вона виглядала дратівливо добре в купальнику (*Скіатос 2014!! Сміх та й годі!!!*), у неї був маленький кудлатий песик, схильність до постійного носіння ненормально високих підборів та найкраща подруга з довгим темним волоссям, котра просто обожнювала цілувати її в щоку на фотографіях (на секунду я зраділа, що вона лесбійка, але потім помітила групу на Фейсбуці:

Підведіть руку, якщо ви потайки раді, що Бред Пітт знов холостяк!!).

Її сімейний стан був зазначений як «незаміжня».

Я продивилася її стрічку новин, подумки ненавидячи себе за це, але не в змозі зупинитися. Я переглянула кожную фотографію в пошуках хоч однієї, де вона виглядала б товстою чи пухкою чи, можливо, мала б проблемну шкіру. Я клацала й клацала. Я було збиралася закрити ноутбук, коли помітила це. Ось вона, публікація тритижневої давності. Сонячний зимовий день, Кеті Інгрем стояла біля лондонської станції швидкої допомоги в своїй темно-зеленій уніформі. Вона обіймала Сема, котрий з усмішкою стояв поряд.

«Найкращий партнер на СВІТІ», — зазначалося в підписі. «Люблю свою нову роботу!»

Під фотографією написала коментар її темноволося подруга: «Цікаво, чого це...?!» — й додала підморгуючий смайлик.

Ось у чому хитрість ревнощів. Це негативне почуття. І раціональна частина тебе розуміє це. Ти не з ревних! Ревнувати — низько! У цьому немає жодного сенсу! Якщо тебе люблять, то будуть із тобою; а якщо люблять недостатньо сильно, то вони в будь-якому разі не варті того, щоб бути з тобою. І ти це знаєш. Ти розумна зріла жінка двадцяти восьми років. Ти читала статті з самоаналізу. Ти дивилася «Доктора Філа».

Але коли ти живеш у шести тисячах кілометрів від свого привабливого доброго сексуального хлопця-фельдшера, у котрого нова партнерка, яка звучить і виглядає як Пуссі Галор, — жінка, що проводить як мінімум дванадцять годин на день разом із твоїм коханим чоловіком, із чоловіком, котрий зізнався в тому, як важко йому дається розлука, — тоді раціональна половина тебе щент розчавлюється гігантською ірраціональною половиною.

Хоч що б я робила, мені не вдавалося стерти їхній образ із мого розуму. Вона закарбувалася чорним по білому десь у моєму мозку й переслідувала мене: її злегка загоріла рука міцно обіймає його талію, її пальці легко лежать на поясі його уніформи. А тепер вони сидять десь у барі, сміючись над спільними жартами. А що,

як вона одна з тих жінок, які люблять торкатися й гладити руку співрозмовника під час бесіди? Що, як від неї приємно пахне, а він після зміни відчує, що йому чогось не вистачає?

Розуміючи, що це якесь божевілля, я не знала, як зупинитися. Я хотіла зателефонувати йому, але це зробило б мене одержимою, невпевненою в собі дівчиною, котра телефонує о четвертій ранку. Мої думки дзижчали й гуділи, утворюючи величезну токсичну хмару. Я ненавиділа себе за це. А вони все дзижчали і дзижчали.

— Чому б тобі не працювати в парі з якимсь товстуном? — пробурмотіла я, дивлячись у стелю. Через декілька годин я на решті заснула.

У понеділок ми вийшли на пробіжку (я зупинилася лише один раз), а потім вирушили за покупками до «Мейсіз» і придбали купу дитячих речей для небоги Агнес. Я відправила їх до Кракова, цього разу знаючи, що відповідати на запитання працівника пошти.

Після обіду вона розповіла мені про свою сестру, про те, як та надто рано вийшла заміж за місцевого пивовара, котрий геть не поважав її. Дівчина постійно перебувала у пригніченому стані, але Агнес так і не вдалося переконати її піти.

— Я щодня плакалася матері про те, що він їй казав. Що вона товста чи негарна, що він міг знайти кращу за неї. Цей смердючий виродок. Собака не став би сцяти йому на ноги, навіть якби випив сто відер води.

Вона зізналася, що її кінцевою метою, після шардоне та бурякового салату, було привезти сестру до Нью-Йорка, подалі від того чоловіка.

— Я думаю, в мене вийде вмовити Леонарда влаштувати її на роботу. Можливо, секретаркою до себе в офіс. Або ж, ще краще, економкою до нас у квартиру! Тоді можна було б на решті здихатися Іларії! У мене дуже хороша сестра, розумієш? Дуже сумлінна. Але вона не хоче покидати Краків.

— Можливо, вона не хоче переривати навчальний процес своєї дочки. Моя сестра дуже переймалася, коли перевозила Тома до Лондона, — мовила я.

— М-м, — сказала Агнес. Гадаю, вона не вважала це за перешкоду. Мабуть, багаті взагалі не бачать жодних перешкод.

Ми повернулися додому, і вже через півгодини вона поглянула на телефон і заявила, що ми їдемо до Іст-Вільямсбурга.

— До художника? Але я думала...

— Стівен навчатиме мене малювати. Даватиме уроки.

Я закліпала очима.

— Гаразд.

— Це сюрприз для Леонарда, тому нічого йому не кажи.

За всю дорогу Агнес жодного разу не поглянула на мене.

— Ви пізно, — зауважив Натан, коли я нарешті повернулася додому. Він збирався пограти в баскетбол із друзями зі спортзалу. Через плече в нього була перекинута сумка, а на голові — каптур.

— Так.

Я кинула сумку й наповнила чайник. Потім поставила коробку з локшиною на тумбу.

— Де були?

Я засумнівалася.

— Так... Тут і там. Ти ж знаєш Агнес. — Я увімкнула чайник.

— З тобою все гаразд?

— Так, усе добре.

Я відчула його пильний погляд і вичавила натягнуту усмішку. Тоді він поплескав мене по спині й розвернувся до виходу.

— Важкі часи, га?

Важкі, це точно. Я втупилася на кухонну стільницю. Я не знала, що сказати у відповідь. Я не знала, як пояснити те, що ми з Геррі дві з половиною години чекали на Агнес. Я без кінця зиркала то на тьмяне світло у вікні, то на свій телефон. Через годину Геррі, втомлений уроками іспанської, написав Агнес, що паркувальник просить його покинути стоянку, але вона так і не відповіла. Ми проїхали квартал, заправили машину та вирішили, що треба випити кави.

— Вона не казала, скільки це займе часу. Зазвичай це означає години дві чи менше.

— Це траплялося раніше?

— Місіс Г. завжди робить так, як їй заманеться.

Чоловік купив мені кави у майже порожній закусоchnій, де в заламінованому меню пропонували погано освітлені фотографії кожнісінької страви. Ми сиділи в повній тиші, дивлячись у свої телефони і спостерігаючи за тим, як Вільямсбург поступово поринає у сутінки. Хоч я переїхала до найцікавішого міста на світі, іноді мені здавалося, що моє життя скоротилося: з лімузина до квартири; з квартири до лімузина.

— То як довго ти працюєш на Гопніків?

Геррі повільно висипав два пакетики цукру до кави й перемішав, стиснувши обгортки в товстому кулакові.

— Півтора року.

— На кого ти працював до того?

— На когось іншого.

Я зробила ковток кави, котра, на подив, виявилася дуже смачною.

— І тобі все подобається?

Чоловік поглянув на мене з-під товстих брів.

— Те, що постійно треба чекати, — уточнила я. — Я маю на увазі — вона справді часто так робить?

Чоловік не припиняв перемішувати каву, знов опустивши очі до чашки.

— Дитино, — трохи помовчавши, мовив він. — Не хочу показатися грубим. Але я помітив, що ти недавно в цьому бізнесі. Ти пробудеш у ньому набагато довше, якщо не ставитимеш запитань.

Він відкинувся в кріслі, м'яко закинувши ногу на ногу.

— Я водій. Я поряд, коли я їм потрібен. Я говорю тільки тоді, коли мене запитують. Я нічого не бачу, нічого не чую, усе забуваю. Ось чому я в цьому бізнесі вже тридцять два роки, і ось як мені вдалося вивчити двох невдячних дармоїдів. Через два з половиною роки я піду на пенсію й переїду до свого будинку біля моря у Коста-Риці. Ось як це працює.

Чоловік витер носа паперовою серветкою, і в нього затремтіли щоки.

— Розумієш?

— Нічого не бачу, нічого не чую...

— Усе забуваєш. Ти зрозуміла. Хочеш пончик? Тут роблять смачнючі пончики. Свіжі кожного дня. Він підвівся й важко рушив до прилавка. Повернувшись, він нічого не сказав, а тільки кивнув, коли я підтвердила те, що пончики і справді дуже смачні.

Коли Агнес повернулася, вона не сказала ані слова. Через декілька хвилин жінка запитала:

— Леонард не телефонував? Я випадково вимкнула телефон.

— Ні.

— Мабуть, він в офісі. Я йому зателефоную.

Вона струснула волоссям і відкинулася у кріслі.

— Це був просто чудовий урок. Здається, Стівен зможе навчити мене багато чого. Він дуже талановитий художник, — заявила вона.

На півдорозі додому я помітила, що в неї з собою не було жодного малюнка.

Любий Томе!

Я надіслала тобі бейсбольну кепку, бо ми з Натаном вчора ходили на справжній бейсбольний матч і всі гравці були саме в таких кепках (насправді на них були шоломи, але це більш традиційний варіант). Я купила одну для тебе й одну ще для декого. Попрохай маму сфотографувати тебе у ній, і я повішу фотографію собі на стіну!

Ні, я не боюся, що в цій частині Америки немає ковбоїв, — але сьогодні я їду до заміського клубу, тож обов'язково триматиму око на воротах, на випадок, якщо хоч один проїжджатиме неподалік.

Дякую за чудовий малюнок мене з моїм уявним собакою. Я не усвідомлювала, що ззаду мої сідниці такі фіолетові, але я пам'ятатиму про це, якщо раптом вирішу гола прогулятися біля Статуї Свободи, як на твоєму малюнку.

Мабуть, твоя версія Нью-Йорка навіть більш захоплива, ніж він є насправді.

З любов'ю, тітонька Лу. Цілую

Заміський клуб «Високі сосни» розкинувся на пишних сільських просторах. Дерев та поля так і гомоніли різними відтінками зеленого, немовби виринули з бурхливої уяви семирічної дитини.

У прохолодний ясний день Геррі довго віз нас звивистими до-рогами, та коли машина зупинилася, я побачила розлогу білу будівлю. До автомобіля підійшов юнак у блідо-блакитній уніфор-мі й відчинив перед Агнес двері.

— Доброго ранку, місіс Гопнік. Як ваші справи?

— Дуже добре, дякую, Ренді. А як твої справи?

— Краще не буває, мадам. Із самого ранку — як муха в окропі.

Великий день!

Містер Гопнік затримувався на роботі, тому Агнес довелося самостійно вручати Мері, одній із багаторічних співробітниць заміського клубу, подарунок на честь виходу на пенсію. Агнес увесь тиждень готувалася до цього. Вона ненавиділа заміський клуб. Соратниці колишньої місіс Гопнік також були там. До того ж Агнес просто ненавиділа публічні виступи. Вона не знала, як зробити це без Леонарда. Але на цей раз вона, здавалося, була незворушна. «Це допоможе тобі закріпити свої позиції, любя. І Луїза буде з тобою».

Вона декілька разів прорепетирувала свою промову, і ми продумали план. Ми прийдемо до великої зали якомога пізніше, в останній момент перед подачею закусок, щоб всістися на свої місця, звинувачуючи мангеттенські затори. Мері Лендер, пенсіонерка, вип'є кави й підніметься, поки декілька людей скажуть про неї гарні слова. Потім підніметься Агнес, вибачиться за неминучу відсутність містера Гопніка і скаже ще декілька приємних слів про Мері, вручивши їй прощальний подарунок. Ми дипломатично почекаємо ще півгодинки, а потім підемо геть, пославшись на важливі справи у місті.

— Думаєш, ця сукня годиться?

Агнес була одягнена незвично консервативно: сукня-сорочка кольору фуксії, трохи світліший жакет із коротким рукавом і низка перлів. Це вбрання геть не вписувалось у її звичайний стиль, але я зрозуміла, що їй хотілося почуватися так, немов на ній справжня броня.

— Ідеально.

Вона глибоко зітхнула, і я з усмішкою легко її штовхнула. Вона взяла мене за руку й міцно стиснула.

— Туди й назад, — мовила я. — На раз-два.

— Два здоровенних середніх пальці, — пробурмотіла вона і скромно всміхнулася.

Це була чимала світла будівля з намальованими магноліями, величезними вазами квітів та репродукціями антикварних меблів. Усі зали були обшиті панелями з дубового дерева, на стінах висіли портрети засновників, а мовчазний персонал тихо сновигав із кімнати в кімнату, лише зрідка перешіптуючись чи дзенькаючи чашками й келихами. Усе було просто бездоганно.

Велика зала була повна: близько шістдесят вишукано одягнених жінок сиділи за елегантно накритими столами та невимушено спілкувалися, потроху п'ючи з келихів мінеральну воду чи фруктовий пунш. Їхнє волосся було бездоганно вкладене, а стиль одягу можна було б назвати дорого-елегантним — ідеальні сукні з піджаками з букле або ж ретельно дібрані костюми. Повітря було насичене п'яним поєднанням парфумів. За окремими столами між жінками сиділи поодинокі чоловіки, але виглядали вони якимись кастрованими у цій жіночій кімнаті.

Сторонньому спостерігачеві — чи, можливо, звичайному обивателю — нічого не здалося б дивним. Коли ми йшли залю, я помітила ледь вловимі рухи голів, легке заглушення голосів та стиснення губ. Я йшла позаду Агнес, тож, коли вона раптово запнулася, я ледь не врізалася їй у спину. А тоді я побачила, хто сидить за столом: Табіта, юнак, літній чоловік, дві жінки, котрих я не впізнала, та, поряд зі мною, літня жінка, яка підвела погляд і подивилася Агнес просто у вічі. Коли підійшов офіціант і запропонував їй присісти, Агнес виявила, що сидить навпроти фіолетової клітинки власною персоною, Кетрін Гопнік.

— Доброго дня, — мовила Агнес, не відриваючи погляду від столу й тим паче не дивлячись на першу місіс Гопнік.

— Доброго дня, місіс Гопнік, — відповів чоловік, що сидів біля мене.

— Містер Генрі, — мовила Агнес і з тремтінням на губах насили всміхнулася. — Таб. Ти не казала, що будеш тут.

— Хіба я повинна інформувати тебе про кожний свій крок, Агнес? — мовила Табіта.

— А ви хто? — звернувся до мене літній джентльмен справа. Я збиралася відповісти, що я подруга Агнес із Лондона, але раптом усвідомила, що зараз це недоречно. — Я Луїза, — мовила я. — Луїза Кларк.

— Емметт Генрі, — відповів чоловік, простягнувши мені шишкувату руку. — Приємно познайомитися. Це у вас англійський акцент?

— Саме так. — Я підвела погляд, щоб подякувати офіціантці, яка налила мені води.

— Це просто чудово. Ви приїхали до нас у гості?

— Луїза працює асистенткою Агнес, Еммете, — пролунав голос Табіти з іншого краю столу. — Агнес полюбляє тягати за собою прислугу на різноманітні соціальні заходи.

Мої щоки вмить почервоніли. Я відчула на собі пильний погляд Кетрін Гопнік, а разом із тим — і решти присутніх.

Емметт задумався.

— Що ж, знаєш, протягом останніх десяти років моя Дора завжди брала з собою свою медсестру Ліббі. До ресторанів, театрів — усюди. Вона казала, що стара добра Ліббі — набагато кращий співрозмовник, ніж я. — Чоловік поплескав мене по руці та хрипло засміявся, поки всі інші ввічливо всміхнулися. — Насмілюся погодитися, у цьому вона мала рацію.

Ось так вісімдесятишестирічний чоловік врятував мене від суспільного приниження. Емметт Генрі балакав зі мною й коли подали закуски з креветок. Він розповів мені свою довгу історію про все, що пов'язує його з замиським клубом, про свої роки роботи адвокатом на Мангеттені та про свій вихід на пенсію.

— Я приїжджаю сюди щодня. Тут я підтримую себе в тонусі, до того ж тут завжди є з ким поспілкуватися. Це мій дім удалині від дому.

— Це просто чудово, — мовила я, озираючись навсібіч. Декілька голів одразу ж відвернулося. — Я розумію, чому вам тут так подобається.

Зовні Агнес виглядала цілком спокійною, але я вловила легкий тремор у її руках.

— О, це старовинний будинок, люба. — Емметт вказав на табличку в іншому кінці зали. — Датується, — він зробив паузу для більшого ефекту, а потім повільно вимовив: — 1937 роком.

Я вирішила не говорити йому, що на моїй вулиці в Англії стоїть муніципальна будівля старша за цей будинок. І те, що навіть у моєї мами є декілька пар панчіх, старших за цей будинок. Я кивнула, всміхнулася, з'їла свою курку з лісовими грибами й подумала, чи можна якось підсунутися ближче до Агнес, котра, вочевидь, почувалася просто нещасною.

Їжу приносили й приносили. Емметт розповідав мені нескінченний запас історій про замиський клуб та людей, котрих я ніколи не бачила й навряд чи побачу, поки я час од часу зиркала

на Агнес, яка була в повному розпачі. У бік нашого столу погляди летіли стрілами — люди не втомлювались крутити допитливими головами. Обидві дружини містера Гопніка сидять у декількох сантиметрах одна від одної! Ви можете собі уявити! Після основної страви я вибачилася і встала з-за столу.

— Агнес, ти не могла б показати мені, де тут дамська кімната? — запитала я. Я подумала, що навіть десять хвилин наодинці їй допоможуть.

Перш ніж Агнес встигла відповісти, Кетрін Гопнік поклала серветку на стіл і обернулася до мене:

— Я покажу, моя люба. Я якраз збиралася туди йти.

Вона взяла свою сумочку й підвелася. Я зиркнула на Агнес, але та не ворушилася. Лише невловимо кивнула.

— Ідіть без мене. Я... доім свою курку, — вимовила.

Маневруючи між столами великої зали, я рушила слідом за місіс Гопнік просто до коридору. Ми мовчки йшли коридором — я відставала на декілька кроків — і зупинилися біля дамської кімнати. Вона відчинила двері з червоного дерева й відступила назад, дозволивши мені увійти першою.

— Дякую, — пробурмотіла я й попрямувала до кабінки. Мені геть не хотілося в туалет. Я сіла на сидіння, сподіваючись, що вона не дочекається й піде, але коли я вийшла, вона й досі чекала на мене, підправляючи помаду. Її погляд ковзнув у мій бік, поки я мила руки.

— Тож ти тепер живеш у моєму старому домі, — мовила жінка.

— Так.

Я не бачила жодного сенсу в тому, щоб їй брехати.

Жінка стиснула губи й закрила помаду ковпачком.

— Тобі, мабуть, усе це здається надто дивним.

— Я просто роблю свою роботу.

— М-м. — Жінка дістала маленький гребінець і провела зубцями по волоссю. Я подумки запитала себе, чи буде грубо з мого боку піти. Можливо, за правилами етикету я мала повернутися за стіл із нею. Я висушила руки й нахилилася до дзеркала, довго роздивляючись своє обличчя. Можливо, вона таки піде без мене.

— Як мій чоловік?

Я кліпнула очима.

— Леонард. Як він? У цьому нема нічого такого, якщо ти розповіси мені. — Вона подивилася на мене через відображення у дзеркалі.

— Я... Я його майже не бачу. Але, здається, все добре.

— Я хотіла б знати, чого він не тут. Мабуть, його артрит знов розігрався.

— О, ні. Здається, сьогодні він дуже зайнятий роботою.

— Ах, «роботою». Що ж. Мабуть, це добре.

Жінка обережно поклала гребінець до сумки й дістала компактну пудру. Вона двічі промокнула ніс із кожного боку й закрила пудреницю. Я вже не знала, чим себе зайняти. Я порилася у своїй сумці, намагаючись пригадати, чи взяла із собою пудру. Але тоді місіс Гопнік подивилася мені просто у вічі.

— Він щасливий?

— Перепрошую?

— Це просте запитання.

Моє серце ніяково вдарилося об мою грудну клітку.

Її голос здався мені навіть співучим.

— Таб не хоче говорити про нього. Вона й досі сердиться на батька, хоча й відчайдушно його любить. Завжди була татовою донькою. Тому, гадаю, від неї не доводиться очікувати точної картини.

— Місіс Гопнік, з усією повагою, але я справді не думаю, що це моя справа...

Вона відвернулася.

— Ні. Не ваша. — Вона поклала пудру до сумки. — Не доводиться багато думати, щоб угадати, що вам про мене розповіли, міс?..

— Кларк.

— Міс Кларк. До того ж я впевнена, що ви знаєте: життя рідко буває чорно-білим.

— Так, знаю. — Я проковтнула слину. — Крім того, я знаю, що Агнес — непогана людина. Розумна. Добра. Освічена. Вона не женеться за грішми. Як ви кажете, рідко такі речі є очевидними.

Її погляд знов зустрівся з моїм у відображенні. Ми постояли ще декілька секунд, а потім жінка закрила сумку й, востаннє поглянувши на мене, натягнуто всміхнулася.

— Я рада, що в Леонарда усе добре.

Ми повернулися до столу, коли тарілки вже прибрали. До кінця вечора вона жодного разу до мене не озвалася.

Десерти подали разом із кавою, розмова пішла на спад, і обід добіг кінця. Декілька літніх леді вирушили до вбиральні, поскрипуючи чотириногими ходунками. На невеликий подіум у передній частині зали піднявся чоловік у костюмі, подякував усім за те, що прийшли, а потім зробив невеликий анонс наступних подій у клубі, включаючи благодійний вечір через два тижні, квитки на котрий (судячи з бурхливих оплесків) уже розкупили. Нарешті він оголосив, що дехто хоче сказати кілька слів, і кивнув у бік нашого столу.

Агнес тихо зітхнула й підвелася під пильним поглядом усієї зали. Вона піднялася на подіум, зайнявши місце біля мікрофона. Поки вона збиралася з духом, чоловік вивів літню афроамериканку до передньої частини кімнати. Жінка замахала руками, немов уся ця метушня — зайва. Агнес усміхнулася жінці, глибоко вдихнула та, як я вчила, обережно поклала дві маленькі карточки на стенд. Тоді заговорила спокійним і впевненим голосом.

— Доброго дня, пані та панове. Дякую всім, що завітали, а також кожному, хто взяв участь в організації та приготуванні такого чудового обіду.

Її голос був ідеально поставлений, а слова — відполіровані, як морські камінці, — усе завдяки годинам репетицій удома. В залі залунав схвальний гомін. Я поглянула на місіс Гопнік, вираз її обличчя було неможливо прочитати.

— Як відомо багатьом із нас, це останній день у клубі для Мері Лендер. Ми хотіли б побажати їй щасливого виходу на пенсію. Леонард просив переказати, Мері, що йому дуже шкода, але він не може бути з нами сьогодні. Він цінує все, що ви зробили для клубу, та знає, що всі тут завжди пам'ятатимуть вас. — Вона зробила паузу, як я вчила. В кімнаті було тихо: жінки уважно слухали промовця. — Мері працює у «Високих соснах» аж із 1967 року. Спочатку вона була помічницею на кухні та врешті-решт стала молодшим адміністратором. Кожен із присутніх вдячний вам за роботу, і ми всі будемо безмежно за вами сумувати.

Ми — й решта членів клубу — хочемо презентувати вам невеликий подарунок на знак нашої вдячності й сподіваємося, що це зробить ваш вихід на пенсію хоч трохи приємнішим.

Під ввічливі оплески Агнес вручила Мері скляну статуетку з її вигравіруваним іменем. Вона стала поряд із літньою жінкою й усміхнулася для фото. Потім вона спустилася з подіуму й повернулася до нашого столика — на її обличчі читалося величезне полегшення. Мері продовжувала фотографуватися, цього разу з менеджером. Я було хотіла нахилитися до Агнес і привітати її з успішною промовою, аж тут підвелася Кетрін Гопнік.

— Узагалі-то, — різко мовила вона, тим самим перетнувши будь-які балачки, — я хотіла б додати кілька слів від себе.

Жінка поважно рушила до подіуму й підійшла до стенда. Вона забрала подарунок у Мері з рук і віддала його менеджеріві. Тоді взяла жінку за руки.

— Ох, Мері, — мовила вона й повернулася обличчям до зали. — Мері, Мері, Мері. Як ти нам дорога.

Зала раптом вибухнула оплесками. Місіс Гопнік кивнула й дочекалася, поки вони стихнуть.

— Багато років ти була з нами, ти бачила, як виросла наша дочка. Ми провели тут сотні, ні, тисячі щасливих годин. Що за чудові часи... Коли ми стикались із перешкодами, ти завжди була поряд, завжди нам допомагала, перев'язувала обдерті колінця, прикладала лід до гуль на голові. Гадаю, всі ми чудово пам'ятаємо той випадок у сараї для човнів!

Гості засміялися.

— Ти так любила наших дітей, що це місце завжди здавалося притулком нам із Леонардом — лише тут ми точно знали, що наша сім'я у безпеці. Ці прекрасні газони бачили стільки щасливих моментів, чули стільки сміху... Поки ми грали в гольф чи насолоджувалися коктейлями з друзями, ти доглядала наших діточок і розливала той неповторний чай із льодом. Усі ми любимо особливий чай із льодом, що готувала для нас Мері, чи не так, друзі?

Із зали залунали радісні вигуки. Я помітила, як Агнес наїжачилася і стала механічно плескати у долоні, немов не знала, що ще робити.

До мене нахилився Емметт.

— Чай із льодом від Мері — це справді щось неймовірне. Я не знаю, як вона це робить, але, Боже мій, це смертельно смачно. — Чоловік підвів погляд до небес.

— Табіта спеціально приїхала з міста, бо, як більшість із нас, вважає Мері не просто частиною команди клубу, а й частиною родини. І всі ми знаємо, що Мері ніхто не замінить!

Я не наслідувалася дивитися на Агнес, почувши черговий вибух овацій.

— Мері, — сказала Кетрін Гопнік, коли овації припинилися, — ти допомогла нам увічнити справжні цінності цього місця — цінності, які комусь можуть здатися старомодними, але роблять цей замський клуб саме таким, яким він є: стабільність, професіоналізм, *лояльність*. Ти була його усмішкою, його невтомним серцем. Сказавши, що без тебе клуб уже не буде таким, як колись, я точно знаю, що зі мною всі погодяться. — Мері просто сяяла, на її очах блищали сльози. — Прошу кожного наповнити келихи й випити за нашу чудову Мері.

Зала вибухнула оплесками. Ті, хто міг підвестися, підвелися. Побачивши, як Емметт невпевнено стає на ноги, я, відчуваючи себе зрадницею, зробила те ж саме. Агнес, мабуть, була останньою, хто підвівся, вдягнувши фальшиву посмішку.

Є щось заспокійливе у переповненому барі, коли доводиться просувувати руку в натовп, щоб привернути увагу бармена, коли це вважається великим щастям, якщо, повернувшись до свого столика, ти й досі маєш дві третини коктейлю. «Бальтазар», як сказав мені Натан, був чимсь на кшталт типового закладу в Сохо: завжди переповнений, завжди веселий, один із найпопулярніших барів Нью-Йорка. І навіть того недільного вечора там було людно: бармени сновигали з напоями, а ліхтарі миготіли, проганяючи події попереднього дня з моєї голови.

Ми випили по декілька келихів пива, а потім Натан познайомив мене з хлопцями з тренажерної зали, чиї імена я забула майже одразу, але вони виявилися дуже веселими й люб'язними — вочевидь, однієї жінки достатньо для того, щоб почати підколювати один одного. Урешті-решт ми відшукали столик,

де я випила ще трохи пива і з'їла чизбургер, — тільки тоді мені стало трохи краще. Близько десятої години, коли хлопці бурхливо — з активною мімікою та роздутими венами — обговорювали інших відвідувачів спортзалу, я підвелася й вирушила до вбиральні. Я пробула там приблизно десять хвилин, насолоджуючись відносною тишею та підправляючи макіяж і скуйовджене волосся. Я намагалася не думати про те, чим зараз зайнятий Сем. Останнім часом думки про нього лише викликали в мене клубок у горлі. Тоді я рушила до виходу.

— Ти переслідуєш мене?

Я обернулася. Переді мною стояв Джошуа Райан у футболці й джинсах, його брови були здивовано підняті.

— Що? Ой. Привіт! — Моя рука мимоволі потягнулася до волосся. — Ні-ні, я тут із друзями.

— Я жартую. Як справи, Луїзо Кларк? Далеко звідси Центральний парк. — Він нахилився, щоб поцілувати мене в щоку. Від нього приємно пахло лаймом і чимось м'яким та мускусним.

— Нівроку! Це майже поетично. Я просто хочу обійти всі бари на Мангеттені. Ти точно знаєш, що я маю на увазі.

— О, так. Завжди хочеться спробувати щось нове. Добре виглядаєш. Мені подобається твій образ, — він жестом показав на мою сукню-сорочку та кардиган з короткими рукавами, — дуже елегантно.

— Я сьогодні була у заміському клубі.

— Непогано. Хочеш пива?

— Я... я не можу залишити своїх друзів. — Я помітила розчарування у його погляді. — Але, гей, — додала я, — приєднуйся до нас!

— Чудово! Дозволь тільки сказати про це моїм знайомим. Я третій зайвий — вони будуть тільки раді позбутися мене. Де твій столик?

Крізь натовп я пробралася до Натана. Моє обличчя раптом почервоніло, а у вухах стояв шум. Неважливо, наскільки відрізнявся його акцент, брови чи куточки очей, — неможливо було не вбачати в ньому Вілла. Я подумки запитала себе, чи це колись припинить вражати мене. Тоді я задумалася над тим, як часто я вживаю слово «колись».

— Я випадково зустріла тут друга! — пояснила я, коли з'явився Джош.

— Друга, — повторив Натан.

— Натане, Діне, Аруне, це Джош Райан.

— Ти забула додати «Третій», — усміхнувся він, немов у нас уже є жарти, які розуміємо тільки ми.

— Привіт.

Джош нахилився й потиснув руку Натана. Я помітила, як Натан пильно оглянув Джоша й зиркнув на мене. Я широко всміхнулася, немов маю купу привабливих друзів чоловічої статі по всьому Мангеттену, котрі якраз не проти приєднатися до нас у барі.

— Може, хтось хоче пива? — запитав Джош. — Тут і їжа просто відмінна, якщо хтось голодний.

— Друг? — пробурмотів Натан, коли Джош відійшов до бару.

— Так. Друг. Я зустріла його на Жовтому балі. З Агнес.

— Він схожий на...

— Я знаю.

Натан задумався. Він поглянув на мене, а потім на Джоша.

— Оце твоє «завжди кажи так»... Ти хоч не...

— Я кохаю Сема, Натане.

— Звісно, кохаєш, подруго. Просто кажу.

Решту вечора я відчувала пильний погляд Натана. Зрештою ми з Джошем опинилися на другому кінці столу, подалі від усіх. Він розповідав про свою роботу та божевільну суміш опіатів і антидепресантів, котрі його колеги пхають у себе щодня, аби впоратися з вимогами управління. Розповідав про те, як сильно він намагався не образити свого уразливого боса і як у нього це раз за разом не виходило. А також про те, як у нього немає часу на те, щоб привести до ладу свою квартиру, і що сталося, коли його схиблена на чистоті мати вирішила відвідати його в Бостоні. Я кивала, усміхалася та слухала його, намагаючись слідкувати за своїм виразом обличчя, аби воно виглядало зацікавлено, а не знічено чи сумно.

— А як щодо тебе, Луїзо Кларк? Ти про себе майже нічого не сказала за цілий вечір. Як проходить твоя відпустка? Коли ти пойдеш додому?

— Робота. — Я усвідомила, що під час останньої зустрічі збрехала йому щодо того, хто я така. Крім того, я була надто п'яна, щоб брехати або ж щоб боятися зізнатися.

— Джоше, я маю тобі щось сказати.

Він нахилився ближче.

— Ох. Ти заміжня.

— Ні.

— Що ж, це вже щось. У тебе невиліковна хвороба? Залишилося жити декілька тижнів?

Я похитала головою.

— Тобі нудно? Тобі нудно. Хочеш поговорити з кимось іншим? Я розумію. Я й слова тобі не дав вимовити.

Я розсміялася.

— Ні. Помиляєшся. З тобою дуже цікаво. — Я опустила погляд. — Я... не та, за кого себе видаю. Я не подруга Агнес. Я сказала так лише тому, що їй потрібна була союзниця на Жовтому балі. Я, ну, я її асистентка. Лише асистентка.

Підвівши погляд, я побачила, що він уважно дивиться на мене.

— І?

Я витріщилася на нього. У його очах були крихітні вкраплення золота.

— Луїзо. Це Нью-Йорк. Тут усі брешуть. Кожен консультант у банку — молодший віце-президент. Кожен бармен має по фірмі. Я здогадувався, що ти працюєш на Агнес, судячи з того, як ти за нею бігаєш. Подруги так не роблять. Якщо вони не дурні. А ти геть не дурна.

— І тебе це зовсім не бентежить?

— Гей. Я просто радий, що ти незаміжня. Звісно, якщо ти незаміжня. Тут ти не збрехала, чи не так? — Він узяв мою руку. Я відчула, як пришвидшилося моє дихання, тому, перш ніж знов заговорити, мені довелося ковтнути слину.

— Ні. Але в мене є хлопець.

Він іще трохи подивився на мене, немов очікував, що я от-от скажу, що пожартувала, а потім неохоче відпустив мою руку.

— Ай. Що ж, дуже шкода. — Він відкинувся в кріслі та зробив ковток свого напою. — То чому він не з тобою?

— Бо він в Англії.

— І він скоро приїде?

— Ні.

Він скривив обличчя, як зазвичай роблять люди, коли вважають твої дії безглуздими, але просто не хочуть тобі про це казати, аби не образити. Він знизав плечима.

— Тоді ми можемо бути друзями. І нехай всі інші ходять на побачення, чи не так? Це неважливо. Я буду твоїм неймовірно привабливим супутником.

— Під «побаченнями» ти маєш на увазі секс?

— Ого! Ви, англійські дівчата, гострі на язик.

— Я просто не хочу вводити тебе в оману.

— Ти маєш на увазі, що ми не станемо друзями з привілеями.

Гаразд, Луїзо Кларк. Я розумію.

Я намагалася не всміхатися. Але в мене не вийшло.

— Ти дуже мила, — мовив він. — І смішна. І прямолінійна. Ти не схожа на жодну з жінок, яких я зустрів.

— А ти просто чарівний.

— Це тому що ти зачарувала мене.

— Я просто трохи п'яна.

— Ай, а ось це було боляче. Справді боляче. — Він схопився за серце.

У цей момент я обернулася, щоб перевірити, чи Натан дивиться на нас. Він злегка підвів брову й постукав по зап'ястю. Цього було досить, щоб повернути мене на землю.

— Знаєш — мені вже час іти. Завтра рано вставати.

— Я зайшов надто далеко. Я тебе налякав.

— О, я не з лякливих. Але в мене справді завтра важкий день. — Я вже відчувала, що декілька пінт пива й шот текіли не допоможуть мені завтра швидше бігти у парку.

— Ти зателефонуєш? Вип'ємо по платонічному келиху пива. Мені є на що сподіватися?

— Маю сказати, що в Англії це означає дещо інше, — мовила я й розсміялася.

— Що ж, хай там як, я мав на увазі геть не те. Тільки якщо ти сама не захочеш.

— Оце так пропозиція!

— Я не жартую. Зателефонуй.

Я пішла, відчуваючи, як він проводить мене поглядом. Коли Натан піймав жовте таксі, я на секунду підвела погляд. Двері одразу ж зачинилися, але у цю найкоротшу секунду я встигла побачити, що він і досі на мене дивиться. І усміхається.

Я потелефонувала Семові.

— Привіт, — мовив він, піднявши слухавку. — Лу? Хоча чого я питаю? Хто ще телефонуватиме о четвертій сорок п'ять ранку?

— Що ти робиш? — Я відкинулася в ліжку і скинула черевики на килим.

— Тільки-но повернувся зі зміни. Читаю. А ти як? У тебе веселий голос.

— Я була в барі. Важкий день. Але тепер мені набагато ліпше. Я просто хотіла почути твій голос. Я сумую за тобою. І ти мій хлопець.

— І ти п'яна. — Він засміявся.

— Можливо. Трохи. Ти сказав, що читаєш?

— Саме так. Роман.

— Справді? Я думала, ти не любиш художню літературу.

— Ах, цю книгу мені подарувала Кеті. Вона запевнила, що ця мені точно сподобається. Якщо я не прочитаю її, то вона від мене не відчепиться.

— Вона купує тобі книжки? — Я сіла у ліжку — від мого доброго настрою не залишилося й сліду.

— А чому ти питаєш? Що, по-твоєму, це може означати? — Його голос здався мені трохи здивованим.

— Це означає, що вона тебе хоче.

— Це не так.

— А ось і так. — Алкоголь послабив будь-які перепони. Слова вилітали з мене, перш ніж я встигала їх ловити. — Якщо жінки примушують тебе щось читати, то це означає, що вони тебе хочуть. Вони хочуть пробратися всередину твоєї голови. Вони хочуть примусити тебе думати.

Я почула його сміх.

— А що робити, якщо це інструкція з ремонту мотоциклів?

— Все одно. Бо тоді вона намагалася б тобі показати, яка вона крута, сексуальна та екстремальна.

— Що ж, ця книга ніяк не стосується мотоциклів. Щось про Францію.

— Францію? Ще ліпше. Як називається?

— «Мадам де».

— «Мадам де» що?

— Просто «Мадам де». Вона про генерала й сережки, а також...

— Що також?

— Головний герой крутить інтрижку.

— Вона примушує тебе читати книги про французів, які крутять любовні інтрижки? Боже мій. Вона точно тебе хоче.

— Ти помиляєшся, Лу.

— Я вмію це відрізнити, Семе.

— Справді.

Його голос здався мені втомленим від цієї розмови.

— Отже, сьогодні я зустрілася з одним чоловіком. Я точно знала, що він мене хоче. Тому я одразу ж сказала йому, що в мене є хлопець. Знищила у зародку.

— О, справді? І хто ж це був?

— Його звати Джош.

— Джош. Той самий Джош, котрий телефонував тобі в аеропорту?

Навіть будучи п'яною, я раптом усвідомила, що ця розмова була поганою ідеєю.

— Так.

— І ти абсолютно випадково зустріла його в барі.

— Саме так! Я прийшла туди з Натаном. Ми зустрілися біля виходу з дамської кімнати.

— І що ж він сказав? — Тепер його голос став трохи насто-
роженим.

— Він... він сказав, що йому дуже шкода.

— А тобі?

— Що мені?

— А тобі шкода?

У повітрі зависла коротка тиша. Я раптом відчула себе страшенно тверезою.

— Я просто розповіла тобі, що він сказав. Я з тобою, Семе. Я просто навела приклад того, як можна відповідати тим, кому

ти подобаєшся, перш ніж вони почнуть на щось сподіватися. А ти, здається, принципово не бажаєш цього розуміти.

— Ні. Здається, що це саме ти телефонуєш мені посеред ночі, щоб звинуватити в тому, що я читаю книгу, котру мені позичила колега по роботі. А тобі, звісно ж, можна ходити до бару й розмовляти про стосунки з цим Джошем. Боже мій. Ти навіть не хотіла визнати те, що ми зустрічаємося, поки я тебе не примусив. А тепер ти з радістю обговорюєш особисті речі з якимсь красунчиком, котрого зустріла в барі. Якщо, звісно, ця зустріч була випадковою.

— Мені просто потрібен був час, Семе! Я боялася, що ти несерйозно налаштований.

— Тобі потрібен був час, бо ти й досі любила іншого чоловіка. Мертвого чоловіка. А тепер ти в Нью-Йорку, бо саме він хотів, щоб ти туди поїхала. Тому я справді гадки не маю, чому ти ревнуєш мене до Кеті. Тобі було все одно, скільки часу я витрачаю з Донною.

— Бо Донна тебе не хотіла.

— Ти навіть ніколи не зустрічалася з Кеті! Звідки ти можеш знати, хоче вона мене чи ні?

— Я бачила фотографії!

— Які фотографії? — вибухнув він.

Яка ж я ідіотка. Я заплющила очі.

— На її сторінці у Фейсбуці. У неї там є фотографії. З тобою. — Я проковтнула слину. — Фотографія.

У повітрі зависла важка тиша. Така тиша, що говорить сама за себе: «Ти серйозно?» Така зловісна тиша, що приносить із собою розуміння, що ти за людина. Коли Сем знов заговорив, його голос був тихим і спокійним.

— Це безглузда розмова, мені час лягати спати.

— Семе, я...

— Лягай також, Лу. Ми поговоримо пізніше. — Він поклав слухавку.

Я майже не спала — усі сказані слова крутилися в нескінченній каруселі моїх думок. Мене розбудив стук у двері. Я скочила з ліжка й побачила місіс де Вітт у халаті. Без макіяжу й зачіски вона виглядала геть крихітною й ламкою, а лице було спотворене тривогою.

— Ох, ти тут, — мовила вона, немов я могла бути десь в іншому місці. — Ходімо. Ходімо. Мені потрібна твоя допомога.

— Щ-що? Хто вас впустив?

— Той, великий. Австралієць. Ну ж бо. У нас мало часу.

Я потерла очі, намагаючись прийти до тями.

— Він допомагав мені раніше, але зараз сказав, що не може покинути містера Гопніка. Ой, хіба це має значення? Цього ранку я відчинила двері, щоб виставити сміття в коридор, а Дін Мартін вискочив і кудись побіг. Тепер він десь у будинку. Я гадки не маю, де саме. Я не знайду його самотужки. — Її все ще владний голос тремтів, а руки пурхали навколо голови. — Хутчіш. Ну ж бо. Я боюся, що хтось може відчинити двері й він вибіжить на вулицю. — Вона заломила руки. — Там небезпечно. Хтось може його викрасти! А він у мене породистий.

Я схопила ключі й просто у футболці вийшла в коридор.

— Де ви вже дивилися?

— Ну, поки що ніде, моя люба. Мені важко ходити. Саме тому мені й потрібна твоя допомога. Я піду по свою палицю. — Жінка подивилася на мене, немов я верзу якусь дурню. Я зітхнула й спробувала уявити, що б я робила, якби була маленьким косооким мопсом, котрий несподівано відчув свободу на смак.

— Він — усе, що в мене є. Ти просто зобов'язана його відшукати. — Жінка закашлялася, немов її легені не витримали напруги.

— Я почну з головного вестибюля.

Я кинулася донизу, розраховуючи на те, що Дін Мартін на-вряд чи викликав би ліфт самотужки, і просканувала коридор на наявність тоненького сердитого писку. Порожньо. Я поглянула на годинник і розчаровано виявила, що ще нема й шостої ранку. Зазирнула за стійку Ашока, тоді перевірила його офіс, котрий виявився зачиненим. Увесь час я тихенько кликала собаку по імені, почуваячись при цьому трохи безглуздо. Ані сліду. Я піднялася сходами й перевірила всі приміщення на нашому поверсі, включаючи кухню та задні коридори. Нічого. Я зробила те саме на четвертому поверсі, справедливо зауваживши, що якщо вже я задихалася, то в маленького товстого мопса точно навряд чи вистачило б сил пробігти стільки прольотів. А тоді почула знайоме завивання сміттєвоза. Це нагадало мені про нашого пса, котрий мав приголомшливу здібність терпіти — й навіть із насолодою вдихати — найогидніший запах, відомий усьому людству.

Я рушила до службового виходу. Недарма саме там я побачила Діна Мартіна, котрий, пускаючи слину, заморожено дивився, як сміттярі тягають величезні смердючі ящики з нашого будинку до своєї вантажівки. Я повільно підкралася до пса, але шум був такий гучний, а його увага настільки зосереджена на смітті, що він у будь-якому разі не помітив би мене доти, доки я не нагнуся і схоплю його.

Ви коли-небудь тримали в руках скаженого мопса? Я не бачила, щоб хтось так звивався від того часу, коли тримала дворічного Тома, поки моя сестра діставала шматок мармуру з його лівої ніздрі. Я стиснула Діна Мартіна, котрий вигинався навсібіч, під пахвою, поки його очі наливалися кров'ю, а розлючений гавкіт заповнював мовчазний будинок. Його щелепи так і намагалися зімкнутися на моєму обличчі, тож мені довелося обхопити його обома руками. Я почула голос місіс де Вітт згори:

— Дін Мартін? Це він?

Сили починали потроху полишати мене. Я злетіла на останній проліт сходів, відчайдушно бажаючи здихатися того собаки.

— Піймала! — вичавила я. Місіс де Вітт кинулася до мене, простягнувши руки до свого улюбленця. У неї був поводок, а тому, тільки-но я поставила його на підлогу, жінка причепила його до нашійника. У цей момент зі швидкістю, геть невідповідною своєму розміру та формі, пес метнувся до мене й устроїв зуби в мою ліву руку.

Якщо хтось у будинку не прокинувся від гавкоту Діна Мартіна, він точно прокинувся від моїх криків.

Принаймні цього вистачило, щоб його відлякати. Я, голосно лаючись, схопилася за руку, із котрої струменем лилася кров.

— Ваш пес укусив мене! Він, до біса, мене вкусив!

Місіс де Вітт зітхнула й випростала спину.

— Що ж, звісно, він тебе вкусив, ти ж так міцно його тримала. Мабуть, йому було жахливо незручно! — Жінка завела собаку до квартири — тепер він гарчав на мене з-за дверей. — Ну ось, бачиш? — мовила вона, вказуючи на пса. — Твої крики його налякали. Тепер він страшенно нервується. Тобі варто дізнатися більше про те, як треба поводитися з собаками.

У мене забракло слів. Моя щелепа відвисла, немов у мультфільмі. Саме в цей момент двері відчинив містер Гопнік у спортивних штанах та майці.

— Що, до біса, тут відбувається? — гаркнув він, зробивши крок уперед. Я була вражена лютістю його голосу. Він повільно оглянув мене у футболці й трусах, мою закривавлену руку, стару жінку в піжамі й собаку, котрий клацав щелепами біля її ніг. Позаду містера Гопніка я побачила Натана в уніформі та з рушником у руках.

— Якого дідька? Що сталося?

— О, запитайте в цієї негідниці. Це все через неї.

Місіс де Вітт схопила Діна Мартіна тоненькими руками й пригрозила пальцем містеру Гопніку.

— І не смійте вказувати мені, що робити в цьому будинку, юначе! У вас не квартира, а справжнє казино Лас-Вегаса з нескінченним потоком відвідувачів. Я вражена, як досі ніхто не поскаржився на вас містерові Овіцу.

Гордовито піднявши голову, вона розвернулася й захряснула двері.

Містер Гопнік двічі кліпнув очима, поглянув на мене, потім — на зачинені двері. У повітрі зависла коротка тиша. А тоді чоловік раптово розсміявся.

— «Юначе!» Що ж, — мовив він, хитаючи головою, — давно мене так ніхто не називав. — Він обернувся до Натана: — Вочевидь, ти правильно виконуєш свою роботу.

Звідкись із квартири пролунав приглушений голос:

— Не підлещуй собі, Гопніку!

Містер Гопнік відправив мене з Геррі до свого особистого лікаря, щоб мені зробили щеплення. Я сіла в залі очікування, що більш нагадувала вестибюль розкішного готелю. Тоді мене оглянув лікар іранського походження, чоловік середнього віку, мабуть найтурботливіший з усіх чоловіків, яких я бачила. Поглянувши на чек, котрий записали на рахунок містера Гопніка, я вмить забула про укус і подумала, що от-от знепритомнію.

Коли я повернулася, Агнес уже була в курсі ситуації з собакою. Вочевидь, я стала головною темою дискусій у будинку.

— Треба подати на неї до суду! — бадьоро мовила Агнес. — Вона жажлива, сварлива стара тітка. А цей пес явно небезпечний. Я навіть не знаю, наскільки це безпечно — жити з ним в одному домі. Тобі потрібен вихідний? Якщо так, то я зможу подати на неї до суду за втрату послуг.

Я нічого не відповіла, подумки проклинаючи місіс де Вітт і Діна Мартіна.

— Жодна добра справа не залишається безкарною, га? — мовив Натан, коли я зіткнулася з ним на кухні. Він узяв мою руку й перевірів пов'язку. — Боже. Цей пес просто сказаний.

Але, незважаючи на всю образу, я пам'ятала, що сказала ця жінка, прийшовши до мене. «Він — усе, що в мене є».

Хоча Табіта вже повернулася до себе додому, настрої у квартирі й досі залишався напруженим, приглушеним і нервовим. Містер Гопнік продовжував проводити більшу частину часу на роботі, поки Агнес збавляла час, балакаючи по телефону з матір'ю. Хоча жінка розмовляла польською і я не розуміла ані слова, у мене склалося відчуття, ніби їхня родина переживає

якусь кризу. Іларія знов спалила одну з улюблених кофтинок Агнес — жінка настільки щиро скаржилася на перепад температури в прасці, аж я повірила, що це прикрий випадок, — а коли Агнес почала верещати, називаючи її зрадницею цього дому, а також усіякими польськими лайливими словами на кшталт «suka», Іларія нарешті не витримала й повідомила містера Гопніка, що не може більше тут працювати, що це просто неможливо і що, крім неї, більш ніхто не став би це терпіти стільки років. Вона заявила, що втомилася й більш не збирається це терпіти. Містер Гопнік м'якими словами та щирим співчуттям запевнив її передумати (можливо, він просто запропонував їй більше грошей), і ця явна зрада примусила Агнес так сильно грюкнути дверима, щоб розбити вже другу китайську вазу, що з гучним брязкотом упала з тумби. Решту вечора жінка, ридаючи, провела у своїй гардеробній.

Коли я прийшла наступного ранку, Агнес сиділа біля свого чоловіка за столом. Її голова лежала в нього на плечі, він шепотів щось їй на вухо, а їхні пальці були переплетені. Вона, звісно ж, заради нього вибачилася перед Іларією, а коли він поїхав на роботу, вирушила на пробіжку до Центрального парку, сердито лаючись польською.

Того ж вечора Агнес заявила, що хоче поїхати відпочити до Польщі, побачитися з родиною. Дізнавшись, що вона не збирається брати мене з собою, я видихнула з полегшенням. Іноді життя у цій величезній квартирі з Агнес та її мінливим настроєм, нестабільними стосунками між нею та містером Гопніком, з Іларією, а також Табітою викликало в мене напади клаустрофобії. Думка про декілька днів самотності здавалася маленьким оазисом у пустелі.

— А що мені робити, поки тебе не буде? — запитала я.

— Відпочивай! — з усмішкою мовила жінка. — Ти ж моя подруга, Луїзо! Розважся, поки мене нема. А я так скучила за своїми рідними. Я так рада! — Вона плеснула у долоні. — Поїду до Польщі! І ніяких дурнувятих благодійних заходів. Я така щаслива.

Я пригадала, як сильно вона не хотіла покидати свого чоловіка, коли я тільки-но приїхала. І відкинула від себе ці думки.

Коли я повернулася на кухню, й досі обдумуючи дивні зміни в поведінці Агнес, то побачила, як Іларія перехрестилася.

— У вас все гаразд, Іларіє?

— Я молюся, — відповіла жінка, не відводячи очей від кастрюлі.

— Усе добре?

— Так. Я молюся, щоб ця путана більше не повернулася.

Я написала Семові, плекаючи зародок ідеї, що з'явилася в моїй голові. Я б зателефонувала йому, але ми не спілкувалися з нашої останньої розмови, тому я боялася, що він і досі ображається. Я написала, що в мене з'явилося три незаплановані вихідні і я готова розоритися на несподівану поїздку додому. То як щодо цього? Для чого ще потрібна зарплата? Я додала смайлик, літачок, декілька сердець і поцілунків.

Відповідь надійшла приблизно через годину.

«Пробач. Я працюю увесь тиждень, а в суботу пообіцяв Джейкові, що відвезу його на концерт якоїсь групи. Це непогана ідея, але не цього тижня. С. Цілую».

Я витріщилася на лист, намагаючись тримати себе в руках. Це непогана ідея. Немов я запропонувала йому прогулятися в парку.

— Він навмисно так зі мною? Він мене розлюбив?

Натан двічі прочитав листа.

— Ні. Він просто сказав, що зайнятий і зараз не найкращий час.

— Він мене розлюбив. У цьому листі немає нічого. Ані любові, ані... бажання.

— Можливо, він просто писав це дорогою на роботу. Або в туалеті. Або розмовляючи з босом. Річ у тім, що він просто чоловік.

Я на це не куплюся. Я знаю Сема. Я знов перечитала ці два рядки, намагаючись вгадати тон, прихований підтекст. Ненавидячи себе, я зайшла на Фейсбук, щоб перевірити, чи Кеті Інгрем збирається відвідати який-небудь захід на вихідних. (До власного роздратування, я виявила, що вона взагалі нічого не

публікувала. Здається, саме це роблять люди, намагаючись спокусити чужого сексуального хлопця-фельдшера.) А тоді я глибоко зітхнула й написала йому відповідь. Відверто кажучи, декілька відповідей, але видаляти не стала тільки цю.

«Без проблем. Я знала, що ти навряд чи знайдеш час для мене. Сподіваюся, ви із Джейком чудово проведете час. Л. Цілую».

А тоді я натиснула «надіслати», дивуючись тому, як сильно слова у листі можуть відрізнятись від того, що хочеться сказати насправді.

Завантажившись подарунками, Агнес поїхала ввечері в четвер. Випроводивши її з широкою усмішкою, я звалилася біля телевізора.

Вранці у п'ятницю я вирушила на виставку китайських оперних костюмів у Метрополітен-музеї і витратила цілу годину, милуючись чудернацькими вишивками, яскравими кімоно та дзеркальним блиском шовку. Звідти, натхнена, по Західній тридцять сьомій я вирушила до магазину тканини й галантереї, котрі шукала в Інтернеті минулого тижня. Це був прохолодний, навіть морозний жовтневий день, що передвіщав прихід зими. Я сіла на поїзд у брудному й прокуреному метро, насолоджуючись його теплом. Я провела цілу годину, блукаючи між рядами візерунчатих рулонів. Я вирішила зробити власну дошку візуалізації для Агнес, щоб, повернувшись із Польщі, вона побачила гарненькі маленькі подушечки яскравих кольорів — нефритового зеленого і рожевого, з прекрасними принтами папуг та ананасів, що, на відміну від нудного розкішного інтер'єру, який швидко приїдається окові, одразу підіймають настрої. Усі ті кольори лише нагадували про першу місіс Гопнік. Агнес варто залишити свій слід у квартирі — щось сміливе, живе та прекрасне. Я пояснила, що саме мені потрібно, тож жінка на касі розповіла мені про один магазин в Іст-Вілледжі — секонд-хенд, де також можна придбати вінтажну тканину.

Цей варіант одразу здався мені безперспективним — брудна лавка 1970-х років, котра обіцяла «вінтажний одяг від усіх десятиліть, усіх стилів та низькі ціни». Але я увійшла всередину і сторопіла. Це був склад із безліччю вішаків з одягом, розділеним на секції. На кожній секції висіли саморобні таблички: «1940-ві», «1960-ті», «Речі твоєї мрії» та «Куточок торгів: немає нічого страшного в порваному шві». В повітрі пахло мускусом, старими парфумами, побитим міллю хутром і сирістю. Я вдихнула цей запах на повні груди, немов певним чином до мене повернулася якась частина мене, котрої так бракувало. Утративши відлік часу, я блукала між секціями, приміряючи безліч речей від дизайнерів, про яких я ніколи не чула, — їхні імена нашіптували відлуння давно забутої ери: «Мода від Мішель», «Фонеска з Нью-Джерсі», «Міс Араміс», — я торкалася пальцями невидимих швів і прикладала китайський шовк та шифон до щоки. Я могла придбати дюжину вбрань, але врешті-решт зупинилася на блакитній коктейльній сукні з величезними хутряними манжетами і круглим вирізом (я вирішила, що в хутрі немає нічого жакливого, якщо йому вже шістдесят років), старовинному джинсовому робочому комбінезоні та картатій спідниці, в котрій одразу захотілося зрубати дерево чи, можливо, осідлати дикого жеребця. Я могла б провести там цілісінський день.

— Я та-а-ак давно запримітила цю сукню, — мовила дівчина на касі, коли я поклала одяг на прилавок. Дівчина мала безліч татуювань, чорне волосся, підняте у величезному шиньйоні, та вугільно-чорну підводку навколо очей. — Але я просто в неї не влізла. А от тобі дуже личить. — У неї був скрипучий, прокурений та водночас неймовірно приємний голос.

— Я й гадки не маю, коли її носити, але я просто мушу її купити.

— Чудово тебе розумію. Вони самі до тебе говорять, чи не так? Ця сукня кричала до мене: «Купи мене, дурепо! І забудь про свої чипси!» — Дівчина дбайливо погладила сукню. — Прощавай, блакитна подруго. Пробач, що я тебе підвела.

— У вас неймовірний магазин.

— О так, ми міцно тримаємося за цю точку. Хоч як би жорстокі вітри високих цін на оренду та мангеттенці, що вперто

йдуть до «ТіДжей Макс» по оригінальні речі, намагалися нас уразити. Тільки подивися на цю якість! — Вона взяла поділ до рук, демонструючи мені акуратні крихітні стібки. — Як добитися такого результату на якій-небудь фабриці в Індонезії? А такої сукні точно не буде ні в кого в цілому штаті! — Дівчина підвела брови. — Звісно, незважаючи на те, що ти британка. Звідки ця краса?

На мені була зелена військова шинель — мій тато завжди жартує, що вона пахне так, немов була на Кримській війні, — і червоний беретик. На ногах у мене красувалися бірюзові чоботи від «Доктора Мартенса», пара панчіх і твідові шорти.

— Я у захваті від твого вбрання. Якщо коли-небудь захочеш позбавитися цього пальта, я продам його на раз-два. — Вона так голосно клацнула пальцями, що цей звук луною відбився у мене в голові. — Військові шинелі. Ніколи не виходять із моди. У мене є червоне піхотинське пальто, котре, як клянеться моя бабуся, вона вкрала у гвардійця біля Букінгемського палацу. Я відрізала нижню частину й зробила з нього морозильник для сідниць. Ти ж знаєш, що це таке? Хочеш, покажу фотку?

Звісно, я погодилася. Ми зігнулися над фотографією короткого жакета так, як інші люди дивляться на фотографії немовлят. Дівчину звали Лідія, і вона жила в Брукліні. Вони з сестрою, Анжелікою, успадкували магазин від батьків сім років тому. Клієнтів мають небагато, але всі вони вірні. В основному їхній бізнес тримається на візитах костюмерів із телебачення та дизайнерів, котрі все одно усе по-своєму перешиють. Як сказала Лідія, здебільшого вони беруть одяг на продажах нерухомості.

— У Флориді краще за все. Найбільшим щастям вважається потрапити у величезну гардеробну якоїсь бабусі, котра так і не позбавилася цілої купи коктейльних суконь 1950-х років. Ми літаємо на закупи кожні декілька місяців, відбираючи речі у вбитих горем родичів. Це не так уже й просто. Конкуренція в наші дні неймовірна. — Вона вручила мені візитівку з вебсайтом та електронною поштою. — Якщо раптом захочеш щось продати, просто зателефонуй.

— Лідіє, — мовила я, поки вона пакувала мої речі й тканину в пакет, — гадаю, я радше покупець, аніж продавець. Але дякую. Цей магазин — просто диво. І ти також диво. У мене таке відчуття... Таке відчуття, немов я вдома.

— Ти чарівна. — Вона сказала це, геть не змінившись в обличчі. Дівчина підвела вказівний палець і нахилилася під прилавок. Вона дістала пару вінтажних сонцезахисних окулярів із темними скельцями й блідо-блакитною пластиковою оправою.

— Хтось забув їх тут декілька місяців тому. Я хотіла виставити їх на продаж, але раптом усвідомила, що вони ідеально пасуватимуть тобі, особливо у поєднанні з цією сукнею.

— Я навіть не знаю, — почала я. — Я вже витратила багато...

— Тс-с! Це подарунок. Так що тепер ти — наша боржниця і просто зобов'язана повернутися. Ось так. Тільки подивися, яка ти в них гарненька! — Вона простягнула дзеркало.

Я мала визнати, виглядала я справді пречудово. Я поправила окуляри на носі.

— Ну ось, це офіційно мій найкращий день у Нью-Йорку. Лідіє, побачимося через тиждень. Тепер витрачатиму тут усі свої грошенята.

— Круто! Ми любимо емоційно шантажувати своїх клієнтів, щоб утриматися на плаву!

Вона підпалила цигарку марки «Sobranie» й помахала мені рукою.

Увесь день я провела, збираючи дошку візуалізації й приміряючи нові речі, коли раптом усвідомила, що вже шоста вечора і я сиджу на своєму ліжку, постукуючи пальцями об коліна. Спочатку я була в захваті від ідеї вільного часу, але тепер вечір тягнувся, немов нудний, похмурий, невиразний пейзаж за вікном. Я написала Натанові, котрий і досі був із містером Гопніком, щоб запитати, чи не хоче він повечеряти разом, але виявилось, що в нього побачення, тому він ввічливо дав мені зрозуміти, що йому не потрібне п'яте колесо.

Я хотіла знов подзвонити Семові, але мені більш не вірилося, що ті телефонні розмови, які я уявляла в своїй голові, збагатимуться з тими, які будуть насправді. І хоч я довго дивила-

ся на телефон, мої пальці так і не насмілилися набрати його номер. Я подумала про Джоша й запитала себе, чи подумає він, що це щось означає, якщо я зателефоную йому й запрошу на коктейль. Тоді я замислилася, чи сам факт того, що я хочу з ним зустрітися, насправді щось означає. Я перевірила сторінку Кеті Інгрем, але й там не було нічого нового. Перш ніж я встигну накоїти щось, про що потім пошкодую, я вирушила на кухню та запитала Іларію, чи не потрібна їй моя допомога в приготуванні вечері. Секунд десять жінка дивилася на мене з підозрою, а потім перепитала:

— Ти хочеш допомогти з вечерею?

— Так, — відповіла я й усміхнулася.

— Ні, — відрізала вона й повернулася до мене спиною.

До того вечора я навіть не усвідомлювала, як мало людей я знаю в Нью-Йорку. Від самого свого приїзду я була надто зайнята Агнес, її графіком та потребами і тепер зрозуміла, що, власне, так ні з ким і не подружилася. І було щось таке у вільному вечорі п'ятниці у великому місті, що примушувало почуватися... трохи невдахою.

Я сходила до улюбленого японського ресторану й замовила місо-суп, сашімі, котрі ще не куштувала, і справжнього вугра! Я справді з'їла вугра під пиво! Потім я просто вмостила на ліжку і почала перемикати канали, відганяючи від себе настирливі думки про те, що ж зараз робить Сем. Я сказала собі, що я в Нью-Йорку, у центрі Всесвіту. І що з того, що я проведу вечір п'ятниці вдома? Я просто відпочивала після важкого робочого тижня. Я могла піти куди завгодно й коли завгодно. Я повторила це собі декілька разів. Тоді мій телефон загудів.

«Знов досліджуєш найкращі бари Нью-Йорка?»

Я одразу впізнала, хто це. Щось всередині мене тьохнуло. Я трохи зачекала, перш ніж відповісти.

«Узагалі-то я сьогодні просто відпочиваю вдома».

«Хочеш випити по пиву зі змученим рабом корпорацій? Простежиш за тим, щоб я не пішов додому з непідходящою жінкою».

Я усміхнулася. А тоді написала:

«Чому ти вирішив, що я зможу тебе захистити?»

«Ти хочеш сказати, що ми одне одному не підходимо? Це образливо».

«Я маю на увазі, чому ти думаєш, що я не дам тобі піти з кимось додому?»

«Тому, що ти відповідаєш на мої повідомлення». (Він додав смайлик.)

Я зупинилася, раптом відчувши себе неправильно. Я поглянула на телефон і на курсор, що нетерпляче миготів, немов підбиваючи мене скоріше написати відповідь. Урешті-решт він додав:

«Я все зіпсував? Я все зіпсував, чи не так? Дідько, Луїзо Кларк. Я просто хотів попити пива з гарною дівчиною в п'ятницю ввечері, закриваючи очі на той болючий факт, що вона любить іншого чоловіка. Ось наскільки мені подобається твоя компанія. Давай зустрінемося? Лише по одному пиву».

Я замислилася й відкинулася на подушку. Закривши очі, я втомлено застогнала.

А потім підвелася й написала:

«Мені дуже шкода, Джоше. Я не можу».

Він не відповів. Я його образила. Він більше ніколи мені не напише.

Тоді мій телефон знов загудів.

«Гаразд. Що ж, якщо я потраплю в халепу, то ти будеш першою, кому я напишу завтра вранці з проханням приїхати й прикинутися моєю страшенно ревнивою дівчиною. Приготуйся до драми. Домовилися?»

Я засміялася.

«Це найменше, що я можу зробити. Гарного вечора». (Я додала смайлик.)

«Тобі також. Однак не надто гарного. Єдина думка, яка зараз утішає мене, — це думка про те, що ти шкодуєш, що відмовила мені». (Смайлик.)

Я й справді трохи шкодувала. Звісно ж я шкодувала. Не знаю, скільки серій «Теорії Великого вибуху» я подивилася, перш ніж вимкнути телевізор і вп'ястися поглядом у стелю. Я подумала про свого хлопця на іншому кінці світу, а потім — про американця, котрий виглядав геть як Вілл Трейнор і справді хотів провести час зі мною, а не з білявкою в блискучих стрингах під уніформою. Я хотіла зателефонувати сестрі, та вирішила не турбувати Тома.

Уперше за весь час в Америці я майже фізично відчула, що я не на своєму місці, немов мене тягнули за невидимі мотузки кудись, за мільйон миль звідси. Спочатку я здивувалася, що не закричала, побачивши величезного рудого таргана в своїй раковині, як робила це раніше, але, поміркувавши, вирішила зробити його своїм домашнім улюбленцем, як у якійсь дитячій книжці. Тоді збагнула, що, мабуть, це ненормально, і збризнула раковину «Рейдом».

О десятій, дратівлива та неспокійна, я пішла на кухню, вкрала в Натана дві пляшки пива, залишивши йому вибачальну записку під дверима, і випила їх, одну за одну, ковтаючи так швидко, що потім довелося стримувати величезну відрижку. Мені стало шкода того клятого таргана. Що він мені зробив, урешті-решт? Просто займався своїми тарганячими справами. Можливо, він також був самотній. Можливо, він хотів подружитися зі мною.

Я пішла до ванної і знайшла його під раковиною — він був мертвий. Це не на жарт розізлило мене. Навіщо було вбивати того таргана? Навіщо мені брехали все життя про тарганів? Я додала це до свого списку речей, котрі мене дратують.

Вдягнувши навушники, я заспівала декілька пісень Бейонсе, які точно погіршать моє самопочуття, але мені було все одно. Я знайшла декілька фотографій нас із Семом, намагаючись проаналізувати те, як він мене обіймає та чи є любов у його очах. Я дивилася на фото й намагалася пригадати, що саме примушувало мене почуватися так спокійно в його руках. Тоді я взяла ноутбук, відкрила електронну пошту й написала йому:

«Ти й досі сумуєш за мною?»

Тоді я натиснула «Відправити», усвідомивши, що тепер, коли повідомлення полетіло в ефір, я підписалася на невідому кількість годин болісного очікування відповіді.

Мене розбудила нудота, і пиво тут було ні до чого. Мені знадобилося близько десяти секунд, щоб зв'язати своє самопочуття з тим, що я робила напередодні. Я повільно відкрила свій ноутбук і, протерши очі, усвідомила, що так, я все-таки відправила те повідомлення, і ні, він усе-таки не відповів.

Навіть після чотирнадцяти оновлень сторінки.

Певний час я пролежала в позі зародка, сподіваючись, що вузол у моєму животі зникне сам собою. А тоді подумала, що варто зателефонувати йому й усе пояснити. Ха! Я була трохи напідпитку й сумувала за домівкою, а ще я просто хотіла почути твій голос, ну, ти знаєш, пробач... Але ж він сам казав, що працюватиме в суботу, а це означало, що просто зараз він може бути з Кеті Інгрем. Щось усередині мене вперто не хотіло спілкуватися з ним, поки вона чує.

Уперше відтоді, як я прийшла працювати до Гопніків, вихідні розтягнулися переді мною, немов нескінченна подорож похмурою місцевістю.

Отже, я зробила саме те, що зробила б будь-яка засмучена дівчина вдалині від дому. Я з'їла півпачки шоколадного печива й зателефонувала матері.

— Лу! Це ти? Почекай-но, я перу дідусеву білизну. Зараз виmkну гарячу воду.

Я почула материні кроки по кухонній підлозі, далекі наспівування радіо, раптову тишу — й умить перенеслася до нашого маленького будиночка на Ренфрью-роуд.

— Привіт! Я знову тут! Усе гаразд? — У неї був геть захеканий голос. Я уявила, як вона розв'язує фартух. Вона завжди знімала фартух під час важливих дзвінків.

— Усе добре! Ось, знайшла вільну хвилюку й вирішила тобі зателефонувати.

— Це хоч не страшенно дорого? Я думала, тобі зручніше спілкуватися електронною поштою. Тобі ж не доведеться платити за це тисячу фунтів, га? Я бачила передачу по телевізору про те, як люди по вуха влазять у борги, просто розмовляючи по телефону з-за кордону. А потім, повернувшись додому, будинок доводиться продавати.

— Я перевіряла тарифи. Я рада тебе чути, мамо.

Почувши радість у її голосі, я відчула сором за те, що не телефонувала раніше. Вона балакала й балакала про те, як збирається піти на вечірні заняття з поезії, коли дідусеві стане краще, та про те, що в кінці вулиці оселилися біженці з Сирії, — вона дає їм уроки англійської.

— Звісно, я не розумію й половини з того, що вони говорять, але ми малюємо малюнки, уявляєш? А Зіна — це їхня мати — вона завжди готує щось смачненьке, щоб віддячити мені. Ти не повіриш, що ця жінка виробляє з листовим тістом. Справді, вона неймовірно готує.

Вона розповіла, що новий лікар дав татові рекомендацію схуднути; дідусів слух погіршився, тож тепер, коли він умикає телевізор, вона кожного разу ледь не пісяється від несподіванки; а Дімфа, наша сусідка, народила дитину, тож тепер вони чують вереск немовляти вранці, удень і вночі. Я сиділа на ліжку й слухала, по-дивному тішачись тим, що десь там, на іншому кінці світу, життя триває.

— Ти вже розмовляла з сестрою?

— Так, декілька днів тому, а що?

Мама понизила голос, немов Тріна була десь поряд, а не за сорок миль.

— У неї з'явився кавалер.

— О так, я знаю.

— Ти знаєш? Який він? Вона нам нічогосінько не розповідає. Вона зустрічається з ним два чи три рази на тиждень. Постійно щось бурмоче собі під носа і тільки усміхається, коли я про нього питаю. Усе це надто дивно.

— Дивно?

— Твоя сестра ніколи стільки не усміхалася. Я дуже збентежена. Я маю на увазі, усе це, звісно, мило, але вона сама не своя.

Лу, мені навіть довелося їхати до Лондона, щоб переночувати з Томом, поки Тріна сходила на побачення, а коли вона повернулася, вона співала.

— Ого!

— Отож. І навіть непогано співала. Я розповіла про це татові, а він звинуватив мене в тому, що я неромантична. Неромантична! Я сказала йому, що тільки справжній романтик тридцять років поспіль пратиме труси своєї другої половинки.

— Мамо!

— Ой, Боже. Я забула. Мабуть, ти ще не снідала. Що ж. У будь-якому разі. Якщо розмовлятимеш із нею, спробуй отримати хоч якусь інформацію. Як твій хлопець, до речі?

— Сем? О, він... добре.

— Це чудово. Після твого від'їзду він декілька разів заїжджав до твоєї квартири. Гадаю, він просто хотів бути ближче до тебе, бідолашний. Тріна сказала, він був страшенно засмучений. Усе шукав собі заняття. І до нас заїжджав, на вечерю. До речі, давно я його вже не бачила.

— Він дуже зайнятий, мамо.

— Звісно, вірю. Це не одна робота, а півтори, чи не так? Гаразд, мабуть, час прощатися, поки цей дзвінок не збанкрутив нас обох. Я тобі казала, що наступного тижня бачитимуся з Марією? З тією гардеробницею, котру ми зустріли в готелі у серпні? У п'ятницю я поїду до Лондона, щоб відвідати Тріну й Тома, а потім пообідаю з Марією.

— У туалеті?

— Не кажи нісенітницю. Біля Лестер-скверу є італійський ресторан, де можна замовити дві пасти за ціною однієї. Не пам'ятаю, як називається. Вона завжди дуже прискіплива до таких закладів — каже, що можна судити про чистоту ресторану по жіночій вбиральні. Мабуть, у цьому дуже хороший графік прибирання. Щогодини. А як у тебе справи? Як твоє гламурне життя на П'ятій вулиці?

— Авеню, мамо. П'ятій авеню. Усе добре. Просто... чудово.

— Не забудь надіслати мені ще фотографій. Я показала місіс Едвардс твою фотографію на Жовтому балі, і вона сказала, що ти схожа на кінозірку. Не сказала, на яку саме, але, мабуть,

вона мала на увазі, що ти дуже добре виглядаєш. Я говорила татові, що треба відвідати тебе, поки ти не стала надто важливою й зайнятою персоною!

— Ніби це колись станеться.

— Ми страшенно пишаємося тобою, люба. Не можу повірити, що наша донечка проводить час у вищому світі Нью-Йорка, катається на лімузинах і живе з такими великими цабе.

Я озирнулася довкола: крихітна кімната, шпалери з 1980-х, дохлий тарган під раковиною.

— Ага, — погодилася я. — Мені дуже пощастило.

Намагаючись не думати про те, що Сем більше не приходять до моєї квартири, щоб бути ближче до мене, я вдяглася. Випила кави й вирушила донизу. Мені страшенно хотілося повернутися до того вінтажного магазину. Мабуть, Лідія не заперечувала б, якби я просто дивилася, але нічого не купила.

Я ретельно дібрала своє вбрання: цього разу на мені була бірюзова блузка в китайському стилі, чорні вовняні штани та пара червоних балеток. Лише від одної думки про те, що мені не треба вдягати сорочку поло чи нейлонові слакси, мені стало краще. Я заплела дві кіски та зав'язала їх ззаду червоною стрічкою, тоді додала окуляри, котрі мені подарувала Лідія, і сережки у вигляді Статуї Свободи — незважаючи на те, що вони видавали в мені туристку, я була від них у захваті.

Попрямувавши вниз по сходах, я почула якийсь шум. Я на секунду задумалася, чим зараз зайнята місіс де Вітт, але, повернувши за ріг, побачила молоду азіатку, котра з криками пхала Ашокові до рук немовля.

— Ти казав, що сьогодні мій день. Ти обіцяв. Я маю піти на марш!

— Я не можу, крихітко. Вінсента треба замінити. Окрім мене, нікому чергувати.

— Тоді твої діти сидітимуть тут, поки ти займатимешся своїми справами. Я піду на цей марш, Ашоку, і крапка. Я їм потрібна.

— Але тут нема чим зайняти дітей!

— Цю бібліотеку зачинять, крихітко. Ти це розумієш? Ти чудово знаєш, що це єдине місце з кондиціонером, куди я ходжу влітку! І це єдине місце, де я почуваюся добре. Скажи мені, куди ще в Гайтсі я маю брати дітей, коли я одна по вісімнадцять годин на день?

Ашок помітив мене.

— О, привіт, міс Луїзо.

Жінка обернулася. Не знаю, якою саме я уявляла дружину Ашока, та точно не цією розлюченою жінкою в джинсах та бандані, з кучерявим волоссям, що спадало по спині.

— Доброго ранку.

— Доброго. — Вона відвернулася. — Я більше не збираюся це обговорювати, крихітко. Ти обіцяв, що субота — моя. Я йду на марш, щоб захистити цінний суспільний ресурс. Ось так.

— Наступного тижня буде ще один марш.

— Не можна послаблювати тиск! Це час, коли міська рада вирішить питання фінансування! Якщо ми не діятимемо просто зараз, то про це не розкажуть у місцевих новинах, і тоді всі вирішать, що людям начхати. Ти ж знаєш, як працює піар, так, любий? Ти взагалі знаєш, як працює життя?

— Я втрачу роботу, якщо мій бос побачить, що я приволік на роботу трьох дітей. Так, я люблю тебе, Надю. Справді люблю. Не плач, любя. — Чоловік поглянув на дитину, яку тримав на руках, і поцілував її мокрому щоку. — Татко просто має працювати.

— Все, я йду, крихітко. Повернуся одразу після обіду.

— Навіть не смій. Не смій — гей!

Жінка пішла геть, підвівши долоню догори, немов на знак протесту, а тоді, піднявши плакат з підлоги біля дверей, зникла з будівлі. Немов за командою, троє малюків почали плакати. Ашок тихо вилаявся.

— Що, чорт забирай, я маю тепер робити?

— Я допоможу, — мовила я, перш ніж усвідомила, на що підписалася.

— Що?

Вдома нікого немає. Я візьму їх до себе.

— Ви серйозно?

— У суботу Іларія ходить до своєї сестри. Містер Гопнік у своєму клубі. Я посаджу їх перед телевізором. Нічого складного.

Він поглянув на мене.

— У вас немає дітей, чи не так, міс Луїзо? — запитав він, але одразу ж оговтався. — Але, дідько, це врятувало б мені життя. Якщо містер Овіц вирішить заїхати сьогодні й побачить мене з цими трьома, він звільнить мене, перш ніж ви встигнете сказати... гм... — Він задумався на секунду.

— Ви звільнені?

— Саме так. Гаразд. Ходімо нагору, я поясню вам, хто із них хто й кому що подобається. Гей, діточки, на вас чекає пригода нагорі з міс Луїзою! Круто, чи не так?

Три заплаканих і сопливих личка разом втупилися на мене. Я широко всміхнулася. І, в тандемі, всі троє знову розревілися.

Якщо ви коли-небудь опинитеся в стані меланхолії, вдалині від сім'ї й будете не впевнені у своїй коханій людині, я дуже рекомендую залишитися з трьома маленькими незнайомцями, принаймні двоє з яких досі не можуть сходити в туалет без сторонньої допомоги. Фраза «жити моментом» набула для мене сенсу тільки тоді, коли я гналася за немовлям, котре ще ходити не вміє, чий гидко наповнений підгузок починав розстібатися, загрозливо нависаючи над безцінним килимом від «Обюссона». Водночас я намагалася змусити чотирирічну дитину припинити мучити й без того переляканого kota. Середню дитину, Абхіка, можна було заспокоїти печивом, тому я всадила його перед мультиками із смаколиками, котрі він загрибав пухкими пальчиками та жадібно складав до рота, поки я намагалася втихомирити інших двох та утримувати їх принаймні в радіусі п'яти метрів. Дітлахи були смішні й милі, але я неймовірно втомилася від цього кудкудакання, вереску та біганини довкола дорогих меблів. Вази хиталися; книги летіли з полиць — я ледве встигала складати все на місце. Галас та різні неприємні запахи щільно наповнювали повітря. В один момент я просто сіла на підлогу, схопивши малих обома руками, поки Рачана, найстарша, ткнула мені в око липким

пальцем і засміялася. Я також розсміялася. Це було смішно, до того ж мене тішила думка про те, що зовсім скоро це скінчиться.

За дві години прийшов Ашок, повідомив мене, що його дружину затримали на протесті, й запитав, чи не можу я посидіти з ними ще одну годинку. Я погодилася: у нього був геть зневірений вигляд, тож у мене не залишалось інших варіантів. Однак я вирішила вжити заходів обережності, перемістивши дитлахів до своєї кімнати, де увімкнула мультфільми, і, замкнувши двері на ключ, змирилася з тим, що тут уже ніколи не пахнутиме так, як пахло. Я ледве зупинила Абхіка, коли той намагався побризкати спреєм від тарганів собі у роті.

— Зажди, Ашоку! — кричала я, намагаючись відібрати пляшку в дитини, перш ніж це побачить його батько.

Але за дверима я побачила Іларію. Вона витріщилася на мене, потім на дітей і знов на мене. Абхік на секунду припинив ревіти, поглянувши на жінку величезними карими очима.

— Гм. Привіт, Іларіє!

Вона не відповіла.

— Я... я просто допомагаю Ашокові. Я знаю, що тут справжній безлад, але, прошу, нічого не кажіть. Залишилося ще трішечки.

Вона ще раз оглянула сцену, що розгорнулася перед нею, й понюхала повітря.

— Я потім продезінфікую кімнату. Тільки, будь ласка, не кажіть містерові Гопніку. Я обіцяю, що цього більше не повториться. Я знаю, що мала спитати дозволу, але нікого не було вдома, а Ашок був у розпачі. — Поки я намагалася виправдатися, Рачана кинулася до жінки й, немов м'яч, відскочила від її живота. Я скривилася, а Іларія відсахнулася назад. — Зовсім скоро їх тут не буде. Я можу покликати Ашока. Справді. Ніхто не має знати...

Але Іларія просто поправила блузку, а потім легко підняла дівчесько однією рукою.

— Ти хочеш пити, *compañera*?¹

---

¹ Подруга (*icn.*).

Жінка розвернулася й пошкутьгала геть, притиснувши дитя до величезних грудей.

Розгублено сидячи на підлозі, я почула голос Іларії з коридору.

— Веди їх на кухню.

Іларія насмажила купу бананових оладок, а поки смажила — вручила дітлахам по шматочкові банана, а я налила їм по склянці води, стежачи за тим, щоб молодші не попадали зі стільців. Вона зі мною не розмовляла, але продовжувала тихо воркувати з малюками — її обличчя змінилося й наповнилося любов'ю. Діти, немов собаки під командуванням досвідченого тренера, вмиль заспокоїлися, стали слухняними, простягаючи маленькі рученята за ще одним шматочком банана, і навіть пригадали слова «будь ласка» та «дякую». Вони їли та їли, усміхалися й терли кулачками оченята, немов готувалися до сну.

— Голодні, — мовила Іларія, побачивши порожні тарілки.

Я намагалася пригадати, що саме Ашок казав про їжу в рюкзаку, але все геть вилетіло з моєї голови. Я просто була щаслива, що хтось дорослий нарешті подбав про дітей.

— Ви блискуче вправляєтеся з дітьми, — мовила я, жуючи шматок оладки.

Вона знизала плечима. Але я помітила вдячність у її погляді.

— Треба перевдягти молодшу. Можна зробити для неї ліжко з твого нижнього ящика.

Я витріщилася на жінку.

— Бо вона випаде зі звичайного ліжка! — Жінка закотила очі, немов це щось очевидне.

— Ой. Звісно.

Я віднесла Надю до своєї кімнати і, скривившись, перевдягнула її. Запнула штори. А тоді витягнула нижній ящик, постелила светри на дно й поклала туди малу, сподіваючись, що вона засне. Спочатку дівчинка вередувала, не зводячи з мене великих оченят і простягаючи до мене пухкі ручки, але цю битву вона програла. Взявши приклад з Іларії, я тихо заспівала колискову. Що ж, строго кажучи, це була не зовсім колискова: єдиною піснею, котру я пригадала, була пісенька про нісеніт-

ницю, котра розсмішила малу, а також пісня про Гітлера, яку нам в дитинстві співав тато. Але, здавалося, дівчинці сподобалося. Її очка почали закриватися.

Я почула кроки Ашока, і двері позаду мене відчинилися.

— Не входи, — прошепотіла я. — Вона майже заснула... Гімmlер був схожий на нього...¹

Ашок застиг біля входу.

— А от у бідного старого Геббельса взагалі не було гідності.

Нарешті дівчинка тихенько засопіла. Я трохи зачекала, а потім накрила її бірюзовим шарфом, щоб вона не змерзла, і підвелася на ноги.

— Якщо хочеш, можемо залишити її тут, — прошепотіла я. — Іларія на кухні з іншими двома. Гадаю, вона... — Я обернулася і охнула. У дверях стояв Сем. Схрестивши руки на грудях, він мовчки усміхався. Біля його ніг лежала велика сумка. Я закліпала очима, почавши підозрювати, що це галюцинації. А тоді мої руки повільно піднялися до обличчя.

— Сюрприз, — прочитала я по його губах, а потім кинулася до нього й, притиснувши до стіни, поцілувала.

Він розповів, що спланував це того ж вечора, коли я повідомила про незаплановані вихідні. Із Джейком усе гаразд — знайшлося безліч друзів, котрі погодилися на безкоштовний квиток на концерт, — а щодо роботи, йому довелося мінятися змінами й благодати керівництво відпустити його. Тоді він забронював останній дешевий квиток на літак і здивував мене.

— Тобі пощастило, що я не зробила те саме.

— Я думав про це тридцять тисяч разів. Я уявляв, як ти летиш у зворотному напрямку.

— Скільки в нас часу?

— Боюся, тільки сорок вісім годин. У понеділок вранці я повертаюся додому. Але, Лу, я просто... я просто не хотів чекати ще декілька тижнів.

Він більш нічого не сказав, але я знала, що він мав на увазі.

---

¹ «Hitler Has Only Got One Ball» — британська пісня, котра висміює нацистських лідерів, принижуючи їхню чоловічу гідність.

— Я така рада, що ти приїхав. Дякую. Дякую. Але хто тебе впустив?

— Той чоловік на рецепції. Він попередив мене про дітей. А ще запитав, чи я вже оговтався після харчового отруєння. — Він підвів брову.

— Так. У цій будівлі взагалі немає секретів.

— Він також сказав мені, що ти просто лялечка й найприємніша людина, яка тут живе. Що я вже, звичайно, знав. А тоді коридором пройшла старенька леді з собакою, що голосно гавкав. Вона почала верещати на Ашока через те, що він не прибрав сміття, тому я залишив їх наодинці.

Ми випили кави, а потім дружина Ашока нарешті забрала дітей. Її звали Міна, і її очі іскрилися енергією після громадського маршу — жінка щиро подякувала мені за те, що я посиділа з дітьми, й розповіла нам про бібліотеку у Вашингтон-Гайтс, котру вони намагаються врятувати. Іларія, здавалося, не хотіла віддавати їй Абхіка: вона не могла припинити хихотіти з хлопчиськом, щипати його за щічки й смішити. Увесь цей час ми стояли з двома жінками й балакали, я відчувала руку Сема в себе на спині, поки його великий силует наповнював кухню, а друга рука тримала чашку кави — завдяки йому це місце стало трохи більше схожим на дім.

— Дуже приємно познайомитися, — мовив він Іларії, простягнувши руку. На мій подив, замість підозрілого погляду, яким вона завше нагороджувала мене, жінка потиснула руку і скромно всміхнулася. Я усвідомила, як мало людей насмілювалося просто познайомитися з нею. Більшу частину часу ми з нею були невидимками, вона навіть більше, враховуючи її вік та національність.

— Подбай про те, щоб містер Гопнік його не побачив, — пробурмотіла вона, коли Сем пішов до ванної. — Сюди не можна водити хлопців. Використовуй службовий вхід.

Вона похитала головою, немов сама не могла повірити, що покриває щось аморальне.

— Іларіє, я цього не забуду. Дякую, — мовила я і вже хотіла обійняти жінку, але вона нагородила мене крижаним

поглядом. Я вмить передумала і просто підвела великі пальці вгору.

Ми з'їли піцу — із вегетаріанською начинкою, — а потім зупинилися в темному брудному барі з настільки маленькими столиками, що ми ледве вмістили ноги, а над нашими головами на крихітному екранчику гучно гримів бейсбол. Половину часу я й гадки не мала, про що ми говоримо, бо просто не могла повірити у те, що Сем справді приїхав і тепер сидів переді мною, відкинувшись на спинку крісла, сміючись над моїми розповідями й гладячи рукою голову. Немов за взаємною згодою, ми не говорили про Кеті Інгрем та Джоша, а замість того спілкувалися про наші родини. Джейк завів собі нову дівчину й тепер рідко з'являвся у Сема. Він сумував за хлопцем, хоча й чудово розумів, що жодний сімнадцятирічний юнак не хоче проводити весь свій час із дядьком.

— Він тепер набагато щасливіший, а його батько й досі не оговтався, тому я, мабуть, маю просто радіти за хлопця. Але це дивно. Я звик, що він завжди зі мною.

— Ти завжди можеш відвідати мою родину, — нагадала йому я.

— Я знаю.

— Можна я п'ятдесят восьмий раз скажу тобі, як сильно я рада тебе тут бачити?

— Можеш казати мені усе що завгодно, Луїзо Кларк, — м'яко мовив він і підніс мої пальці до губ.

Ми просиділи в барі до одинадцятої години. Як не дивно, цього разу ми нікуди не поспішали, а просто насолоджувалися кожною хвилиною, відведеною нам. Його приїзд став настільки несподіваним сюрпризом, що замість того, щоб з'ясувати, хто правий, а хто винуватий, ми просто упивалися одне одним. Нічого було оглядатися назад, влаштовувати розбір польотів чи бігти до ліжка. Усе було, як каже молодь, просто супер. Переплівшись руками, ми вийшли з бару, як зазвичай роблять закохані або щасливі пиячки, і я, ступивши на бордюр, засунула два пальці до рота та як свиснула — жовте таксі умить

підлетіло до мене. Я обернулася до Сема, щоб запросити його всередину, і побачила його шокований погляд.

— Ой. Так. Мене Ашок навчив. Треба засунути пальці під язика. Дивися — ось так.

Я усміхнулася, та щось у виразі його обличчя мене збентежило. Я думала, він оцінить моє маленьке шоу з викликом таксі, та натомість зрозуміла, що він просто мене не впізнає.

Ми повернулися до тихої будівлі. Усе в Лавері було припишкеле та величне: вид, що відкривався на парк, немов натякав на те, що це місце — вище за всю міську метушню та хаос. Сем зупинився, коли ми підійшли до вхідних дверей, і підвів погляд на монументальний цегляний фасад будівлі, критий перехід, що простягався до вестибюля й вікон у палладіанському стилі. Він мовчки похитав головою і рушив далі. У мармуровому вестибюлі горіло тьмяне світло, а в офісі Ашока сидів інший черговий. Ми проігнорували службовий ліфт і рушили угору сходами, ледве пересуваючи ноги по величезному синьому килиму. Наші руки ковзали по полірованій латунній балюстраді. Минувши ще один марш, ми нарешті опинилися в коридорі Гопніків. Десь удалині ми почули гавкіт Діна Мартіна. Я відчинила двері й тихо замкнулася на ключ.

У Натана було темно, а з кімнати Іларії приглушено бубонів телевизор. Ми з Семом навшпиньках рушили уздовж великої зали, минули кухню й повернули до моєї кімнати. Я почистила зуби й перевдяглася у футболку, раптом усвідомивши, що варто було подбати про більш витончену піжаму. Коли я, начищаючи зуби, вийшла з ванної, Сем сидів на ліжку й дивився на стіну. Я, на секунду зупинившись, здивовано поглянула на нього.

— Що?

— Це... дивно, — мовив він.

— Моя футболка?

— Ні. Дивно бути тут. У цьому місці.

Я повернулася до ванної, виплюнула піну й прополоскала рота.

— Усе добре, — запевнила я, вимкнувши кран. — Іларія нас прикриє, а містер Гопнік не повернеться аж до неділі. Якщо

тобі тут зовсім незручно, то завтра я зможу забронювати нам кімнату в маленькому готелі в двох кварталах звідси, який рекомендував мені Натан, щоб ми змогли...

Він похитав головою.

— Не в цьому річ. Ти. Тут. Коли ми з тобою були в готелі, усе здавалося нормальним. Ми були, як завжди, удвох, тільки в іншому місці. А тут я нарешті побачив, наскільки сильно ти змінилася. Живеш на П'ятій авеню, просто збожеволіти! Це одна з найдорожчих адрес на світі! Працюєш у неймовірній будівлі. Тут звідусіль тхне грішми. І це стало абсолютно нормальним для тебе.

Мені раптом стало не по собі.

— Я — це я.

— Звісно, — мовив він. — Але тепер ти в іншому місці. У буквальному сенсі.

Він казав це спокійним голосом, але щось у цій розмові примушувало мене ніяковіти. Я босоніж підійшла, поклала руки йому на плечі й мовила:

— Я й досі Луїза Кларк, твоя трохи нудна дівчинка зі Сторт-фолда. — Це прозвучало з трохи більшою наполегливістю, ніж я очікувала. Коли він не відповів, я додала: — Я тут просто прислуга, Семе.

Він поглянув мені у вічі, а потім простягнув руку й погладив мою щоку.

— Ти не розумієш. Ти не бачиш, як сильно ти змінилася. Ти геть інша, Лу. Ти ходиш вулицями цього міста так, немов вони тобі належать. Ти вправно свистиш, і таксі вмить під'їжджають до твоїх ніг. У тебе навіть хода змінилася. Це як... Я не знаю. Ти переросла себе. Або ж переросла когось іще.

— Ну от, ти ніби й кажеш щось добре, але воно все одно звучить так, немов це погано.

— Не погано, — заперечив він. — Просто... ти змінилася.

Я сіла верхи на нього, склавши свої голі ноги на його джинси. Я наблизилась до нього обличчям, притиснулася носом, мої губи були в дюймі від його губ. Я замкнула руки навколо його шиї, щоб відчувати м'якість його короткого темного волосся на своїй шкірі, його дихання на моїх грудях. У кімнаті було

темно, і моє ліжко освітлював самотній холодний неоновий промінь. Я поцілувала його, намагаючись донести, як багато він для мене значить: я могла викликати свистом хоч мільйон таксі, але й досі він залишився єдиною людиною, з котрою я схочу поїхати. Я цілувала й цілувала, мої поцілунки ставали глибшими й інтенсивнішими, аж поки він не здався, зімкнувши руки навколо моєї талії, — коли вони поповзли вище, я фізично відчула момент, коли він припинив думати. Він різко притиснув мене до себе, впиваючись губами у мої, жадібно хапаючи повітря й штовхаючи мене донизу, усе його єство зводилося до єдиного наміру.

Тієї ночі я щось віддала Семові. Я була розкута, геть не схожа на себе. Відчайдушно намагаючись показати йому, як сильно він мені потрібен, я стала кимось іншим. Це була боротьба, навіть якщо він не знав про це. Я сховала свою власну силу й віддала йому контроль. Не було ані ніжності, ані ласкавих слів. Коли наші погляди зустрічалися, я відчувала майже лють. «Та сама я, — тихо повторювала я. — Навіть не смій сумніватися в мені. Не після всього цього». Він затулив мої очі, притулився губами до мого волосся й оволодів мною. Я дозволила йому. Я хотіла, щоб він також відчув цю злість. Хотіла, щоб він знав, що я йому належу. Я й гадки не мала, які звуки виходять із моїх легенів, та коли все завершилося, у моїх вухах дзвеніло.

— Це було... інакше, — перевівши дух, мовив він. Його рука ковзнула по мені: тепер уже ніжно, великим пальцем він обережно погладжував моє стегно. — Я ніколи тебе такою не бачив.

— Мабуть, я ніколи так за тобою не сумувала.

Я нахилилася й поцілувала його груди. На моїх губах залишилася сіль. Ми лежали в темряві й роздивлялися неонову смужку на стелі.

— Небо у нас спільне, — промовив він у темряву. — Ось що ми маємо пам'ятати. Ми під одним небом.

Десь удаліні завила сирена, а за нею — безладний дискант. Насправді я вмить звикла до сирен: звуки Нью-Йорка дуже швидко перетворюються на білий шум. Сем обернувся до мене.

— Я почав забувати, розумієш? Усі ці маленькі речі, за котрі я тебе люблю. Я геть забув аромат твого волосся. — Він нахилився до моєї голови й глибоко вдихнув. — Або форму твого підборіддя. Або те, як тремтить твоя шкіра, коли я роблю ось так... — Він провів пальцем по моїй ключиці, і я всміхнулася з мимовільної реакції свого тіла. — Те, як мило ти дивишся на мене... Я приїхав, щоб нагадати собі про це.

— Та сама я, Семе, — мовила я.

Він поцілував мене, м'яко торкаючись губами ще чотири, п'ять разів.

— Якою б ти не була, Луїзо Кларк, я люблю тебе, — прошепотів він їй, зітхнувши, відкинувся на спину.

Саме в цей момент я мала визнати неприємну правду. З ним я справді була іншою. І це жодним чином не пов'язано з тим, як сильно я хотіла показати йому, що він мені потрібен, що я дуже його кохаю, хоча це і правда.

На якомусь темному, прихованому рівні я хотіла показати йому, що я краща за неї.

*М*и проспали до десятої ранку, а потім вийшли до центру, щоб поснідати в кафе поряд з Коламбус-серкл. Ми так наїлися й напилися кави, що в нас заболіли животи.

Тому ми просто сиділи, торкаючись одне одного колінами.

— Не пошкодував, що приїхав? — запитала я, немов не знала відповіді.

Він простягнув руку й м'яко поклав її мені на шию, а потім, забувши про інших людей, підвівся й поцілував мене, таким чином відповівши на моє запитання. Переважно нас оточували парочки середнього віку з газетами, гучні групи божевільно вдягнених нічних тусовщиків, котрі ще не добралися до ліжка, і втомлені пари з вередливими дітьми.

Сем відкинувся в кріслі й глибоко зітхнув.

— Моя сестра завжди хотіла тут побувати. Шкода, що в неї так і не вийшло.

— Справді?

Я взяла його руку й, поклавши долонею догори, переплела його пальці зі своїми.

— Так. У неї був цілий список речей, котрі вона хотіла зробити. Наприклад, ходити на бейсбольний матч. «Кікс»? «Кнікс»? Одне слово, якась команда, яку вона хотіла побачити. А також поїсти в нью-йоркському кафе. І більш за все вона хотіла побувати в Рокфеллер-центрі.

— Не на Емпайр-Стейт?

— Ні. Вона казала, що в Рокфеллері має бути краще — там є якась скляна обсерваторія, через яку можна дивитися. І, звісно ж, звідти видно Статую Свободи.

Я стиснула його руку.

— Можна сьогодні піти.

— Можна, — погодився він. — Це примушує задуматися, чи не так? — Він потягнувся за кавою. — Треба хапатися за кожен можливість, яку дарує тобі доля.

Над ним нависла невиразна туга. Я не хотіла її проганяти. Я чудово розуміла, що іноді треба просто дозволити собі тужити. Я трохи зачекала, а потім сказала:

— Я відчуваю це кожного дня. — Він поглянув на мене. — Я зараз скажу дещо, що сказав би Вілл Трейнор. — Це прозвучало немов пересторога.

— Гаразд.

— Тут майже не минає дня, коли б я не думала, що він би мною пишався.

Сказавши це, я відчула страх, що він не зрозуміє: у перші дні наших відносин Сем і так натерпівся моїх розповідей про Вілла, про те, що він для мене значив, що я не знаю, як тепер без нього жити. Але він просто кивнув.

— Звісно, він пишався б тобою. — Він погладив мою руку великим пальцем. — Я точно знаю, що я пишаюся тобою. Дуже пишаюся. Я маю на увазі, я шалено сумую за тобою. Але, Боже, ти просто неймовірна, Лу. Ти приїхала до незнайомого міста, знайшла цю роботу, живеш із цими мільйонерами та мільярдерами, знайшла тут друзів — ти добилася цього сама. Люди проживають ціле життя, не зробивши й десятої частини з усього того. — Він жестом указав на себе.

— Ти б також упорався. — Ці слова самі вилетіли в мене з рота. — Я вже шукала. У Нью-Йорку завжди потрібні хороші фельдшери. Але я впевнена, можна обійтися й без цього. — Я сказала це жартома, але тільки тоді усвідомила, як сильно хотіла, щоб це справді сталося. Я пережилилася через стіл. — Семе, можна зняти маленьку квартиру в Квінсі чи абиде й кожену ніч проводити удвох, і не важливо, що ми обоє працювати- мемо: недільні ранки будуть належати тільки нам. Ми можемо бути разом. Хіба це не чудово? Живемо тільки один раз! — Мій власний голос дзвенів у моїх вухах. «Скажи “так”, — подумки благала я. — Просто скажи “так”».

Він узяв мене за руку. І зітхнув.

— Я не можу, Лу. У мене незакінчений будинок. Навіть якби я вирішив його здавати в оренду, усе одно треба його добудувати. До того ж ще рано залишати Джейка. Я йому потрібен. Ще трохи.

Я натягнула усмішку.

— Звісно! Це була просто дурна ідея.

Він поцілував мою долоню.

— Не дурна. Просто зараз це неможливо.

За мовчазною згодою ми знову вирішили більше не зачіпати потенційно складних тем: його роботу, родину, наше майбутнє, а потім, прогулявшись по Гай-Лайн, вирушили до магазину вінтажного одягу, де я привіталася з Лідією, як зі старою подругою, і приміряла блискучий комбінезон із 1970-х, а за ним — шубу з 1950-х і матроську безкозирку, що дуже розсмішило Сема.

— А ось це, — мовив він, коли я вийшла з примірочної в рожево-жовтій нейлоновій психоделічній сукні, — та Луїза Кларк, котру я знаю і люблю.

— Вона вже показувала вам блакитну коктейльну сукню? З рукавами?

— Я не можу вибрати між цим та хутром.

— Моя люба, — мовила Лідія, підпалюючи цигарку, — не можна просто взяти й прогулятися по П'ятій авеню в хутрі. Люди не розуміють, що ти робиш це з іронією.

Коли я нарешті перевдяглася в свої речі й вийшла з кабінки, Сем чекав на мене біля каси. Він простягнув мені пакет.

— Це сукня з шістдесятих, — підказала мені Лідія.

— Ти купив її мені? — Я взяла пакет. — Справді? А тобі не здалося, що вона надто кричуща?

— Вона просто божевільна, — мовив Сем із серйозним обличчям. — Але ти була така щаслива, коли її приміряла... тож...

— Ой, матінко, ну що за романтик, — прошепотіла Лідія, не виймаючи цигарки з рота, коли ми рушили до виходу. — Наступного разу нехай купить тобі той комбінезон. Ти у ньому справжній бос.

Ми повернулися до квартири й, утомлені та перевантажені вуглеводами, не роздягаючись, міцно обійнялися й задрімали на

декілька годин. О четвертій ми насилу піднялися й вирішили, що треба вирушати на останню екскурсію, бо вже наступного дня на Сема чекав ранковий політ. Поки він збирав речі, я пішла на кухню, щоб зробити чай, і зустріла Натана — здавалося, він змішував якийсь протеїновий коктейль. Він широко усміхнувся.

— Чув, твій хлопець тут.

— У цьому домі взагалі можливо зберегти хоч щось у секреті? Я наповнила чайник й увімкнула його.

— Ні, з такими тонкими стінами, подруго, ні, — усміхнувся він. — Я жартую! — одразу ж додав, побачивши, як я почервоніла. — Я нічого не чув. Хоча, судячи з кольору твого обличчя, скажу, що я радий за тебе! Вочевидь, у тебе була відмінна ніч.

Я було хотіла вдарити його, коли в дверях з'явився Сем. Натан підійшов до нього й простягнув руку.

— Ай. Славнозвісний Сем. Приємно нарешті познайомитися з тобою, друже.

— З тобою також.

Мені було цікаво, чи не почнуть вони грати в альфа-самців один перед одним. Але Натан був надто розслаблений, а Сем — задобрений їжею та сексом. Вони просто потиснули руки, усміхнулися один одному й обмінялися люб'язностями.

— Які плани на сьогодні? — Натан ковтнув свого напою, а я вручила Семові його чашку чаю.

— Ми хотіли піднятися на тридцятий поверх Рокфеллера. Це свого роду наша місія.

— Ох, товариші. Ви ж не хочете простояти свій останній вечір у черзі. Приходьте до бару «Холідей Коктейл Лаундж» в Іст-Вілледж. Я зустрічаюся там із хлопцями — Лу, я знайомив тебе з ними минулого разу. Там сьогодні проводяться якісь акції. А це завжди добре.

Я поглянула на Сема. Він знизав плечима.

— Може, заскочимо на півгодинки, — мовила я. — А потім, може, таки піднімемося на вершину Рокфеллера. Він відкритий до одинадцятої п'ятнадцять.

Три години по тому ми тулилися навколо заставленого келихами столу, мій розум трохи затуманився від випитих коктейлів.

На мені була психоделічна сукня, бо я хотіла показати Семові, наскільки мені сподобався його подарунок. Він же тим часом уже встиг подружитися з Натаном та його друзями. Вони голосно обговорювали свої музичні вподобання та жахи, які їм довелось побачити на концертах у юності.

Одна частина мене всміхалася та підтримувала розмову, а друга — подумки розраховувала, наскільки часто я готова робити фінансовий вклад у те, щоб Сем провідував мене удвічі частіше, ніж планував. Звісно, йому й самому тут сподобалося. Він бачив, як добре нам разом.

Він підвівся, щоб купити ще по келиху.

— Я візьму пару карт меню, — прочитала я по його губах і кивнула. Я знала, що варто щось з'їсти, щоб потім не зганьбитися.

У цей момент я відчула чиюсь руку в себе на плечі.

— Ти й справді переслідуєш мене! — Із білосніжною широкою усмішкою на мене дивився Джош. Я, почервонівши, підскочила з місця. Я обернулася, та Сем, спиною до нас, стояв біля бару.

— Джош! Привіт!

— Ти знаєш, що це один із моїх улюблених барів, чи не так?

На ньому була смугаста синя сорочка з підкоченими рукавами.

— Я не знала! — Мій голос був надто високим, а мова — надто швидкою.

— Я вірю тобі. Хочеш випити? Тут готують «Олд фешн»¹. Він простягнув руку й торкнувся мого ліктя.

Я відсахнулася, немов він мене ошпарив.

— Так, я знаю. І ні. Дякую. Я тут з друзями і... — Я обернулася саме тоді, коли підійшов Сем із підносом напоїв та кількома меню під пахвою.

— Привіт, — мовив він і зиркнув на Джоша, перш ніж поставити підноса на стіл. Тоді повільно випростався й дійсно подивився на нього.

Я застигла як укопана.

---

¹ «Олд фешн» — коктейль-аперитив Міжнародної асоціації барменів. Змішується в келиху на основі бурбону, скотчу або житнього віскі.

— Джоше, це Сем, мій... мій хлопець. Семе, це... це Джош. Сем витріщився на Джоша, немов намагаючись щось усвідомити.

— Так, — нарешті вичавив він. — Я й так це зрозумів би. — Він поглянув на мене, а потім знов на Джоша.

— Ви... ви хочете щось випити? Я маю на увазі, я бачу, що у вас іще є, але я з задоволенням приніс би ще. — Джош жестом указав на бар.

— Ні. Дякую, друже, — відповів Сем. Він був вищий за Джоша на півголови. — Нам нічого не треба.

У повітрі повисло ніякове мовчання.

— Гарзд. — Джош поглянув на мене й кивнув. — Приємно познайомитися, Семе. Ти до нас надовго?

— Так, надовго. — Усмішка Сема розтягнулася до самих вух. Я ще ніколи не бачила Сема таким.

— Що ж, тоді... я вас залишу. Луїзо, ще побачимося. Приємного вечора. — Він підвів долоні у заспокійливому жесті. Я відкрила рота, але нічого путнього так і не спало мені на думку, тому я невиразно помахала пальцями.

Сем важко опустився. Я поглянула на Натана по той бік стола — його обличчя було награно нейтральним. Інші хлопці, вочевидь, нічого не помітили — вони досі розмовляли про ціни на квитки на концерти. Сем ненадовго задумався. Нарешті він підвів погляд. Я взяла його за руку, але він не стиснув мою у відповідь.

Колишній настрій уже було не повернути. У барі було надто голосно для розмов, до того ж я не знала, що саме сказати. Я попивала свій коктейль, перебираючи в голові сотню доводів. Сем зробив кілька ковтків і усміхнувся хлопцям, але я помітила, як міцно стиснуті його щелепи. О десятій ми вийшли з бару й узяли таксі додому.

Я дала йому піймати машину.

Ми, як і казала Іларія, піднялися на службовому ліфті й, прислухаючись до кожного звуку, пробралися до моєї кімнати. Містер Гопнік уже спав. Сем не розмовляв зі мною. Він пішов у ванну, щоб переодягнутися, і щільно зачинив за собою двері. Лежачи в ліжку, я чула, як він чистить зуби та полоще горло.

Я була сердита й геть вибита з колії. Здавалося, його не було цілу вічність. Нарешті він відчинив двері й став переді мною в самих лише трусах. Його шрами все ще багряніли на животі.

— Я поводжусь як телепень.

— Так. Саме так.

Він важко видихнув. Тоді поглянув на фотографію Вілла, що стояла між його фото і фото моєї сестри з Томом, що колупається в носі.

— Пробач мені. Це просто вибило мене з колії. Те, як сильно він схожий на...

— Я знаю. Але це те саме, якби я сказала, що ти проводиш час із моєю сестрою, бо вона схожа на мене.

— Тільки от вона анітрохи на тебе не схожа. — Він підвів брови. — Що?

— Я чекаю, поки ти скажеш, що я набагато гарніша.

— Ти набагато гарніша.

Я відкинула ковдру, щоб пустити його до себе.

— Ти набагато гарніша за свою сестру. У сто разів. Ти справжнісінька супермодель. — Він поклав руку мені на стегно. Вона була теплою та важкою. — Але з коротшими ногами. Як тобі таке?

Я намагалася не всміхатися.

— Мені вже краще. Хоч і грубувато щодо моїх коротких ніг.

— Вони прекрасні. Мої улюблені ноги. Ноги супермоделей, вони... нудні.

Він перевернувся, щоб лягти на мене зверху. Кожного разу, коли він так робив, у мене всередині запалювалося життя, і мені доводилося пересилиювати себе, щоб не вигнутися. Він оперся на лікті, прикувавши мене до одного місця й дивлячись мені у вічі. Хоча моє серце калатало, я намагалася зробити вираз обличчя якомога серйознішим.

— Здається, ти перелякав бідолашного хлопця, — мовила я. — Ти виглядав так, немов хотів його злегка вдарити.

— Це тому, що я дійсно злегка хотів.

— Ти просто ідіот, Семе Філдінг.

Я витягнула шию й поцілувала його, і він з усмішкою відповів на мій поцілунок. Його підборіддя було вкрите густою щетиною.

Цього разу він був ніжним. Можливо, через те, що розумів, які тонкі тут стіни, й те, що його не має тут бути. Але, гадаю, після всього, що сталося напередодні, ми обоє були особливо обережними одне з одним. Кожен його дотик був сповнений якогось благоговіння. Він казав мені слова любові тихим і м'яким голосом і дивився просто у вічі. Його слова, немов маленькі землетруси, відгукувалися в мені луною.

Я люблю тебе.

Я люблю тебе.

Я також тебе люблю.

Ми поставили будильник на четверту сорок п'ять, і я насилу прокинулася від гидкого пронизливого звуку. Сем тяжко застогнав і накрив обличчя подушкою. Мені довелося вмовляти його вставати.

Буркочучи, я заштовхала його до ванної, увімкнула душ і попленталася на кухню робити нам каву. Повернувшись до спальні, я почула, як вода затихла. Сівши на край ліжка, я почала пити каву й замислилася, чия це була ідея — пити міцні коктейлі у недільний вечір. Двері ванної відчинилися, тільки-но я відкинулася на спину.

— Я можу звинувачувати тебе у випитих коктейлях? Мені треба звинуватити хоч когось. — Моя голова розколювалася. Я повільно змінила її положення. — Що взагалі було у тих коктейлях? — Я взялася пальцями за скроні. — Мабуть, вони подвоїли пропорції алкоголю. Мені вже давно не було так погано. О Боже. Треба було просто піднятися на Рокфеллер.

Він нічого не сказав. Я повернула голову, щоб бачити його. Він стояв на порозі ванної.

— Ти не хочеш поговорити зі мною про це?

— Про що?

Я насилу підвелася. Навколо його талії був пов'язаний рушник, а в руці лежала невеличка біла коробочка. На секунду мені здалося, що він хоче подарувати мені щось із ювелірних прикрас, і я ледве не засміялася від радощів. Але тоді він простягнув мені коробку. На його обличчі не було й натяку на усмішку.

Я взяла коробку. І, не вірячи власним очам, побачила тест на вагітність. Коробка була відкрита. Я мимохіть помітила, що на тесті не було блакитних смужок, а тоді подивилася на Сема. Мені бракувало слів.

Він важко опустився на ліжко.

— Ми ж використовували презерватив, так? Минулого разу, коли я приїжджав. Так, використовували.

— Що... Де ти це знайшов?

— У твоєму смітнику. Коли викидав бритву.

— Він не мій, Семе.

— У тебе є сусідка з кімнати?

— Ні.

— Тоді як можна не знати, чий це тест?

— Я гадки не маю! Але... але він не мій! Я, крім тебе, ні з ким не спала!

Я усвідомила, що мій протест звучав так, ніби я намагаюся приховати той факт, що я насправді з кимось спала.

— Я розумію, як це усе виглядає, але я справді гадки не маю, що цей тест робить у моїй ванній!

— То ось чому ти причепилася до мене з розмовами про Кеті? Бо насправді відчуваєш себе винуватою через когось іншого? Як це називається? Трансфер? То... то ось чому ти була такою... такою іншою тієї ночі?

Здавалося, із кімнати викачали все повітря. У мене було відчуття, немов мене вдарили. Я витріщилася на нього.

— Ти справді так думаєш? Після всього, що ми з тобою пережили?

Він не відповів.

— Ти... ти справді думаєш, що я могла б тебе зрадити?

Він був блідий та, мабуть, так само шокований, як і я.

— Я просто думаю, якщо щось виглядає та крикає, як качка, то, мабуть, це і є качка.

— Я не клята качка... Семе. Семе. — Він нехотя подивився на мене. — Я б ніколи не зрадила тебе. Це не моє. Ти повинен мені повірити. — Його очі пильно сканували моє обличчя. — Я не знаю, скільки разів я повинна це тобі сказати. Я б так не вчинила.

— Ми так мало були разом. І так довго були в розлуці. Я не...

— Ти не що?

— Це одна з тих ситуацій, розумієш? Коли ти розповідаєш щось своїм друзям у пабі! А вони так дивляться, типу, «друже»...

— Тоді не розмовляй із клятими друзями в пабі! Послухай мене!

— Я хочу тебе слухати, Лу!

— Тоді в чому, чорт забирай, твоя проблема?

— Він вилитий Вілл Трейнор! — Я помітила, як ці слова вилетіли в нього проти його волі. Він сів на ліжко. І взявся руками за голову. А тоді повторив: — Він вилитий Вілл Трейнор.

Мої очі раптом наповнилися сльозами. Я швидко витерла їх рукою, пригадавши, що не змивала вчорашній макіяж, — але мені було все одно. Коли я заговорила, то сама не впізнала свій голос — він був низьким і рішучим.

— Я скажу це ще один раз. Я ні з ким не спала. Якщо ти мені не віриш, то я... Що ж, я не знаю, що ти й досі тут робиш.

Він не відповів, але я відчула, як між нами пропливла його відповідь: «Я також не знаю». Сем підвівся й підійшов до своєї сумки. Він дістав звідти якісь штани й одягнув їх, смикаючи різкими сердитими рухами.

— Мені час іти.

Я більше нічого не говорила. Я просто сиділа на ліжку й дивилася на нього, почувуючись спустошеною та розлюченою. Я нічого не казала, поки він одягався і складав решту речей до сумки. Тоді він перекинув її через плече, підійшов до дверей і обернувся.

— Щасливої дороги, — мовила я. В мене бракувало сил на усмішку.

— Я зателефоную, коли доїду додому.

— Гарзд.

Він нахилився й поцілував мене у щоку. Я не дивилася на нього, коли він відчинив двері. Він постояв іще секунду, а потім пішов.

Агнес повернулася додому опівдні. Геррі забрав її з аеропорту, і вона здалася мені якоюсь пригніченою, немов їй не хотілося

повертатися. Не знімаючи сонцезахисних окулярів, вона швидко привіталася зі мною, а потім повернулася до своєї гардеробної, де й просиділа наступні чотири години. Вона вийшла близько п'ятої вечора, уже перевдягнена. Коли я принесла свої дошки візуалізації, вона нагородила мене лише натягнутою усмішкою. Поки я розповідала їй про кольори та тканини, вона лише розгублено кивала. Як мені здалося, вона навіть не зрозуміла, про що йдеться. Я дала їй допити свій чай, а потім дочекалася, поки Іларія вийде з кімнати. Я зачинила двері кабінету й поглянула на неї.

— Агнес, — тихо мовила я. — Можливо, це запитання здасться тобі дивним, але це ти залишила тест на вагітність у моїй кімнаті?

Жінка зиркнула на мене поверх чашки. Тоді поставила її на стіл і скривилася.

— Ой, ти про це. Так, я хотіла сказати тобі.

Я відчула, як усередині мене закипає гнів.

— Ти хотіла мені сказати? Ти взагалі знаєш, що мій хлопець його знайшов?

— Твій хлопець приїздив на вихідні? Це ж чудово! Сподіваюся, ви чудово провели час?

— Так, до того самого моменту, поки він не знайшов у ванній використаний тест на вагітність.

— Але ж ти сказала йому, що він не твій, чи не так?

— Сказала, Агнес. Але, хоч як це дивно, чоловіки надто різко реагують, коли знаходять тести на вагітність у ванних своїх дівчат. Особливо якщо ці дівчата живуть у трьох тисячах миль від них.

Вона махнула рукою, немов мої турботи були марними.

— О, заради Бога! Якщо він тобі довіряє, то все буде добре. Ти його не зраджувала. Якщо він не дурний, то зрозуміє.

— Але навіщо? Навіщо ти поклала тест на вагітність до мого смітника?

Жінка завагалася. Вона озирнулася, немов хотіла переконатися, що двері дійсно зачинені. Раптом вираз її обличчя посерйознішав.

— Бо якби я залишила його в своєму смітникові, то Іларія його знайшла б, — випалила вона. — А я не можу цього до-

пустити. — Вона підвела руки. — Леонард дуже чітко все роз'яснив, коли ми одружувалися. Ніяких дітей. Такою була наша угода.

— Справді? Але це ж не... А що, як тобі захочеться дітей?
Жінка стиснула губи.

— Не захочеться.

— Але... але ми з тобою ровесниці. Звідки ти знаєш напевно? Я навіть не можу сказати, чи братиму наступного разу такий самий кондиціонер для волосся. Більшість людей змінює свою думку, коли...

— Я не буду заводити дітей із Леонардом, — відрізала вона. — Зрозуміло? Досить із мене розмов про дітей.

Я стояла і спостерігала за тим, як змінюється вираз її обличчя.

— Пробач мені. Пробач, якщо я завдала тобі неприємностей. — Вона взялася рукою за лоба. — Гарзд? Пробач. А тепер я йду на пробіжку. Сама.

Коли через декілька хвилин я увійшла на кухню, то побачила там Іларію. Не дивлячись на мене, вона продовжувала місити величезний шматок тіста жорсткими впевненими рухами.

— Ти вважаєш її своєю подругою.

Я зупинилася, застигши з чашкою в руках.

Вона з особливою силою вдарила тісто.

— Ця путана продасть тебе, якщо це врятує її гузок.

— Це не дуже допомогло, Іларіє, — мовила я. Мабуть, це був перший раз, коли вона щось мені сказала. Я наповнила чашку кавою й пішла до дверей. — І, вірте чи ні, ви всього не знаєте.

Уже в коридорі я почула, як вона фиркає.

Я рушила до стійки Ашока, щоб забрати чисту білизну Агнес та побалакати з ним кілька хвилин — як правило, це покращувало мій настрій. Я взагалі ніколи не бачила Ашока в поганому настрої. Розмова з ним завжди здавалася ковтком свіжого повітря. Повернувшись до квартири, я знайшла біля дверей маленький зморщений пакет. Я нахилилася й, на подив, виявила, що він адресований мені. Принаймні там було написано: «Здається, її звати Луїза».

Я відкрила його в своїй кімнаті. Усередині я знайшла згорток, у якому лежав шарф від «Біба», прикрашений принтом із павиноного пір'я. Я розгорнула його й накинула на шию, милуючись легким блиском тканини й тим, як вона переливалася навіть у тьмяному штучному світлі. Шарф пахнув гвоздикою та старими парфумами. Зазирнувши до пакета, я знайшла маленьку картку. На картці темно-синіми літерами було надруковано ім'я: Марго де Вітт. Внизу хиткими закарлючками були написані слова: *«Дякую за те, що врятувала мого собаку».*

Від: BusyBee@gmail.com

Кому: MrandMrsBernardClark@yahoo.com

Привіт, мамо!

Так, тут справді святкують Гелловін. Я прогулялася містом — декорації просто неймовірні. Я побачила безліч маленьких примар та відьом із кошиками для цукерок і батьків цих монстриків, що з факелами йшли десь позаду. Деякі з них також убралися у костюми. Тутешні люди, здається, справді люблять це свято, за винятком сусідів із моєї вулиці: вони вирикають світло у вітальнях і ховаються в дальніх кімнатах, аби тільки діти не стукали в двері. У кожному вікні майорять пластикові гарбузи та привиди, а людям, здається, дійсно подобається переодягатися. І при цьому ніхто нікому не заважає.

Але в нашому домі не було діточок із кошиками. У нашому районі люди навряд чи стукатимуть одне одному у двері. Максимум — це зв'язатися з сусідським водієм, щоб той звільнив проїзд. До того ж їм довелося б пройти повз охоронця, котрий сам по собі досить страшний дядько.

А потім іде День подяки. Люди ледве встигли прибрати примар та гарбузи, як уже всюди розвісили банери з індичками. Я так і не зрозуміла, в чому сенс Дня подяки — здається, у тому, щоб їсти. Тут більшість свят ґрунтується на застіллях.

У мене все добре. Пробач, що я не телефонувала. Передавай татові та дідусеві, що я їх люблю.

Я сумую за тобою.

Лу. Цілую

*М*істер Гопнік у манері, властивій нещодавно розведеним чоловікам, дуже трепетно ставився до сімейних урочистостей. Спекулюючи на тому, що колишня місіс Гопнік ви-

рушила до Вермонта зі своєю сестрою, він заявив, що хоче відсвяткувати День подяки вдома з найближчими членами сім'ї. Перспективи цієї щасливої події — разом із тим, що він і досі працював по вісімнадцять годин на день, — було достатньо, щоб загнати Агнес у затяжну депресію.

Сем написав мені повідомлення, коли приземлився в Англії, — насправді після його повернення минула ціла доба — й сказав, що він втомився і це набагато складніше, ніж він думав. Я відповіла лише одним словом: «Так», бо, відверто кажучи, також втомилася. Рано-вранці я пішла на пробіжку з Агнес та Джорджем. Коли я не бігала, то прокидалася у крихітній кімнаті під шум великого міста й одразу ж пригадувала цю картину, як Сем стояв на порозі ванної з тестом у руках. Тоді я лежала й крутилася, намагаючись відшукати зручне положення, і врешті-решт вставала у жахливому настрої. Це означало, що день не вдався з самого початку. А коли з самого ранку мені треба було вдягати кросівки, то я прокидалася готовою рухатися, споглядати життя інших людей, забувши про власні проблеми. Холодне повітря наповнювало мої груди, м'язи боліли, а швидке дихання приглушувало думки в голові. Я почувалася сильною та готовою до будь-яких сюрпризів, що приготував мені цей день.

А цей тиждень видався особливо складним. Дочку Геррі виключили з коледжу, тому кожного разу, коли Агнес виходила з автомобіля, розчарований батько ремствував із приводу невдячних дармоїдів, які не цінували жертви, на котрі йшли їхні батьки. Іларія ж мовчки ненавиділа Агнес за те, що та постійно замовляла якісь вишукані страви, але потім вирішувала їх не їсти чи просто зачинялася в своїй гардеробній, щоб в економки не було можливості виконати свою роботу.

— Вона хоче, щоб я склала її речі в коридорі? Вона хоче, щоб її путанське вбрання бачили всі на світі? Що вона там ховає, у тій гардеробній?

Майкл, немов привид, пурхав по квартирі, змучений і втомлений, — і навіть Натан утратив свою витримку, накинувшись на бідолашну японку, коли та припустила, що неочікуваний

сюрприз від kota в його черевіку був результатом його «негативної енергії».

— Я їй покажу негативну енергію, — бурчав він, викидаючи свої кросівки у смітник. Місіс де Вітт двічі на тиждень стукала в наші двері, аби поскаржитися щодо фортепіано, а Агнес, щоб помститися жінці, гучно вмикала запис п'єси під назвою «Чортова драбина» та йшла у своїх справах.

— Лігеті, — пирснула вона, поправляючи макіяж у маленькому дзеркальці пудрениці та наспівуючи настирливу мелодію. Я потайки написала Іларії, щоб та вимкнула запис, тільки-но ми вийдемо з квартири.

Температура впала, тротуари стали ще більш людними, а до вітрин магазинів почали закрадатися блискучі різдвяні реклами. Я забронювала квитки додому, хоч і знала, що мене там вже ніхто не чекає. Я зателефонувала сестрі, сподіваючись, що вона не стане ставити надто багато запитань. Мої турботи були марними. Вона була, як завше, балакучою: розповідала про шкільні проекти Тома, його нових друзів та футбольну майстерність. Я запитала про її хлопця, і вона вмить замовкла.

— Може, ти хочеш щось мені розповісти? Мама скоро геть збожеволіє.

— Ти ще не передумала приїздити на Різдво?

— Ні.

— Тоді я можу вас познайомити. Якщо ти зможеш протриматися хоча б кілька годин без своїх дурнувятих жартів.

— Ти вже познайомила його з Томом?

— У ці вихідні, — невпевнено вимовила вона. — Я їх поки не знайомила. А що, як нічого не вийде? Я маю на увазі, Едді любить дітей, але що, як...

— Едді!

Вона зітхнула.

— Так. Едді.

— Едді. Едді та Тріна. Едді та Тріна сидять на дереві. Ц-І-Л-У-Ю-Т-Ь-С-Я.

— Ти просто дитя.

Вперше за цілий тиждень я засміялася.

— Усе буде гаразд, — запевнила я. — А вже після того ти зможеш познайомити його з мамою й татом. Тоді вона почне мордувати тебе запитаннями про заміжжя і я нарешті зможу відпочити.

— Ти вже говориш як американка. До того ж навряд чи це колись станеться. Ти знаєш, як вона боїться, що ти після Америки станеш геть іншою? Вона думає, що ти не захочеш сідати в татків мінівен в аеропорту, бо надто звикла до лімузинів.

— Це правда. Я таки до них звикла.

— Серйозно, що в тебе нового? Ти не сказала ані слова про те, що там з тобою відбувається.

— Мені подобається Нью-Йорк, — проспівала я свою мантру. — Багато працюю.

— От дідько. Я маю йти. Том прокинувся.

— Дай мені знати, як пройде знайомство.

— Обов'язково. Тільки якщо все не буде жахливо — бо тоді я просто мовчки переїду жити в іншу країну й нікому не скажу куди.

— Це ж наша родина. Ми завжди тебе підтримаємо.

Субота видалася особливо холодною та вітряною. Я й не думала, що в Нью-Йорку можуть бути такі сильні бурі. У цьому лабіринті хмарочосів здавалося, що вітер тільки полірує свої боки об стіни будинків і стає сильнішим, гострішим, крижаним. У мене часто виникало відчуття, немов я йду посеред якоїсь садистської аеродинамічної труби. Я опустила голову й під кутом 45 градусів рушила вперед, раз у раз хапаючись руками за пожежні гідранти чи ліхтарні стовпи. Ледве дібравшись до вінтажного магазину, я випила кави й купила собі пальто з принтом зебри, виторгувавши його лишень за дванадцять доларів. Я не знала, що робити далі. Мені не хотілося повертатися до своєї тихої маленької кімнатки та Іларії, яка бурмоче собі щось під носа, вештаючись коридором, котрий і досі нагадував мені про Сема. До того ж удома мені довелося б стримуватися, аби не перевіряти електронну пошту кожні п'ятнадцять хвилин. Я повернулася затемна, змерзла та стомлена: Нью-Йорк примушував рухатися в шаленому ритмі, а якщо сидітимеш вдома, то ти — невдаха.

Я сиділа й дивилася телевизор у своїй кімнаті, думаючи про те, щоб написати Семові листа, але я й досі сердилася і до того ж не знала, що саме сказати, аби покращити ситуацію. Я взяла роман Джона Апдайка з бібліотеки містера Гопніка, але в ньому виявилася забагато описів складних сучасних відносин і головні герої здалися мені надто нещасливими й сумними, тому врешті-решт я вимкнула світло й заснула.

Наступного ранку, спустившись до вестибюля, я побачила Міну. Цього разу без дітей, але з нею був Ашок. Я трохи сторопіла, побачивши його у цивільному одязі. Він шукав щось під своїм столом. Я раптом зрозуміла, наскільки багатіям простіше з нами працювати, коли ми не вдягнені як окремі особистості.

— Привіт, міс Луїзо, — мовив він. — Забув свою шапку. Довелось іти сюди перед бібліотекою.

— Тією, котру вони хочуть закрити?

— Еге ж бо, — мовив Ашок. — Хочете піти з нами?

— Допоможи нам врятувати нашу бібліотеку, Луїзо! — Міна поплескала мене рукою в рукавиці по спині. — Нам потрібна допомога!

Я збиралася сходили до кав'ярні, але в мене не було інших планів на цю довгу неділю, що чекала на мене, тому я, не вагаючись, погодилася. Вони вручили мені плакат із написом «БІБЛІОТЕКА — ЦЕ БІЛЬШЕ НІЖ КНИГИ» та переконалися, що в мене є рукавички й шапка.

— Дві години можна протриматися, а от на третій уже змерзнеш, — зауважила Міна, коли ми вийшли на вулицю. Мій батько назвав би таку жінку напористою — чуттєва, з пишною шевелюрою, сексуальна мешканка Нью-Йорка, котра має дотепну відповідь на кожне слово її чоловіка й любить підколювати його щодо зачіски, вміння виховувати дітей та моторності у ліжку. У неї був гучний хрипкий сміх та норавливий характер. Він просто обожнював її. Вони називали одне одного «крихітко» так часто, що мені іноді здавалося, що вони позабували імена одне одного.

Ми сіли на метро до Вашингтон-Гайтс — вони розповіли мені, що Ашок спочатку сприймав цю роботу як тимчасовий захід, коли Міна вперше завагітніла. Він обіцяв, що, коли діти

трохи підростуть, він підшукає собі щось із офісним графіком, щоб у нього було більше часу на сім'ю. («Але тут така медична страховка. Складно від такого відмовитися».) Вони познайомилися в коледжі — мені було соромно зізнатися, що я думала, ніби в них шлюб за домовленістю.

Коли я сказала про це, Міна розреготалася.

— Дівчинко моя! Думаєш, мої батьки не обрали б мені нікого кращого за це?

Ашок:

— Минулої ночі ти так не казала, крихітко.

Міна:

— Бо я була надто зосереджена на телевізорі.

Коли ми, сміючись, вийшли на 163-й вулиці, я раптом побачила геть інший Нью-Йорк.

Тутешні будівлі виглядали зношеними: на стінах висіли старі пожежні драбини, вздовж вулиць рядами стояли генделики, лавки зі смаженими курчатами та салони краси з облізлими й вицвілими фотографіями старомодних зачісок. Тихо лаючись, повз нас пройшов чоловік, який штовхав перед собою візок, повний пластикових мішків. За рогом пленталася купка дітей, пересвистуючись, а узбіччя було забруднене сміттям або ж калюжами блювоти. Тут не було ніякого лиску нижнього Мангеттена, ніякого натхнення, що витає у нью-йоркському повітрі. Тут пахло лише смаженою їжею та розчаруванням.

Міна й Ашок, здавалося, не помічали всього цього. Вони просто йшли поруч, схиливши голови одне до одного та час од часу перевіряючи телефон, щоб переконатися, що в матері Міни все гаразд із дітьми. Міна обернулася — пересвідчитися, що я йду позаду, — і всміхнулася. Я озирнулася, упевнилася, що гаманець на місці, й поспішила за ними.

Ми почули протест, а вже потім побачили: вібрація у повітрі повільно переросла у виразний спів. Ми повернули за ріг і побачили півтори сотні людей, що стояли біля будівлі з червоної цегли, вони махали плакатами і скандували — їхні голоси були спрямовані на невеличку знімальну групу. Коли ми підійшли, Міна підняла свій плакат догори.

— Освіта для всіх, — закричала вона. — Не забирайте бібліотеку в наших дітей!

Ми увійшли в натовп, і він умить проковтнув нас. Я знала, що Нью-Йорк різноманітний, але тут я по-справжньому усвідомила, яким різним може бути народ, його колір шкіри, його стиль в одязі. Тут люди були геть іншими: літні жінки у плетених шапках, хіпстери з немовлятами, прив'язаними до їхніх спин, молоді темношкірі чоловіки з акуратно заплетеним волоссям і старі індійки в сарі. Люди тут були живі, об'єднані спільною метою, натхненні. Я стала скандувати з ними: осяйна усмішка Міни й те, як вона обіймала своїх друзів-протестантів, надали мені енергії.

— Вони сказали, що це покажуть у вечірніх новинах! — До мене повернулася літня жінка, сяючи від радощів. — Це — єдине, на що звертає увагу міська рада. Усім їм хочеться потрапити до новин. — Я всміхнулася. — Щороку одне й те саме, чи не так? Щороку нам доводиться боротися все більше й більше, аби втримати нашу спільноту. Щороку ми все міцніше тримаємося за те, що нам належить.

— Я... пробачте. Я не тутешня. Я прийшла з друзями.

— Але ж ти прийшла, щоб нам допомогти. Це — найважливіше. — Вона поклала руку мені на плече. — Ти знаєш, що мій онук викладає у цьому місці? Вони платять йому, щоб він навчив дітлахів користуватися комп'ютерами. Справді платять. Він і дорослих навчає. Допмагає їм влаштуватися на роботу. — Вона поплескала руками в рукавичках, намагаючись зігрітися. — Якщо міська рада вирішить її зачинити, то усім цим людям буде нікуди податися. А можна не сумніватися, що та ж сама рада першою нарікатиме на те, що молодь вештається без діла. Ти й сама знаєш. — Жінка багатозначно всміхнулася, немов я повинна була це знати.

Стоячи переді мною, Міна знов підняла свій плакат. Ашок, який протестував поруч із нею, нахилився, щоб привітатися з маленьким сином їхнього друга, і підняв його над головами, щоб той краще бачив. Без костюма швейцара він виглядав геть інакше. Увесь час до цього моменту я бачила його лише через призму його уніформи. Я геть не цікавилася його життям поза

стійкою реєстрації, його родиною й навіть тим, як далеко від роботи він живе. Я оглянула юрбу, котра трохи затихла, тільки-но знімальна група поїхала, і мені стало соромно від того, як насправді мало я знаю про Нью-Йорк. Цей район — така ж частина міста, як і глясові вежі у центрі.

Ми скандували ще приблизно годину. Проїжджаючи повз нас, легковики та вантажівки сигналізували на знак підтримки. Із будівлі вийшло двоє бібліотекарів із тацями гарячого чаю. Я не стала брати напій. Я помітила розірвані шви на пальті літньої леді, пошарпаний, заяложений одяг, що оточував мене звідусіль. Індійка з сином ходили вздовж дороги з величезними тацями гарячої пакори¹, і ми вдячно накинулися на їжу.

— Ви робите благородне діло, — мовила вона.

— Спасибі вам.

— Моя пакора начинена горохом і картоплею, дуже гостра, але неймовірно смачна.

— Благослови їх Господь, вони виносять нам поїсти кожного тижня, — мовила літня леді, струшуючи масні крихти зі свого шарфа.

Повз нас проїхала патрульна машина — із вікна визирав офіцер, байдуже скануючи натовп поглядом.

— Допоможіть нам урятувати бібліотеку, сер! — гукнула до нього Міна. Він відвернувся, але його колега всміхнувся.

У певний момент ми з Міною пішли всередину, щоб скористатися туалетом, і мені випав шанс побачити, за що ми боремось. Це була стара будівля з високими стелями, відкритими трубопроводами й душним повітрям; стіни були вкриті постерами про освіту, лекції, курси медитації та пропозиції допомоги в написанні резюме. Але там було повно людей, дитяча зона рябіла молодими сім'ями з дітьми, а в зоні з комп'ютерами сиділи дорослі, обережно друкуючи щось на клавіатурах, ніби ще не знаючи, що вони роблять. У кутку тихо сиділа купка підлітків: деякі розмовляли, деякі читали книжки, а деякі — слухали музику в навушниках. Я була

---

¹ Пакора — дуже поширена страва індійської кухні: це овочі або фрукти, обсмажені в пряному тісті.

здивована, побачивши двох охоронців біля столу бібліотекаря.

— Так. Часом тут небезпечно. Тут вільний вхід, розумієш? — прошепотіла Міна. — Часто виникають проблеми з наркотиками. Вони завжди завдають прикростей.

Спускаючись сходами, ми зустріли якусь літню жінку. На ній була брудна шапка, зношене синє пальто, розірване на плечах, немов погони. Я піймала себе на тому, що проводжаю її поглядом, крок за кроком, роздивляючись її пошарпані капці, що ледве тримаються на ногах, і сумку, із котрої стирчав якийсь паперовий пакет.

Ми залишилися на вулиці ще десь на годинку — дочекалися приїзду ще однієї знімальної групи, котра поставила нам декілька запитань і пообіцяла зробити все можливе, щоб нам допомогти. А потім, о першій годині, натовп почав розходитися. Ми з Міною та Ашоком повернулися до метро — вони жваво обговорювали протест і подальшу зустріч наступного тижня.

— Що ви робитимете, якщо бібліотеку і справді закриють? — запитала я, коли ми вже сіли у потяг.

— Чесно? — мовила Міна, вдягаючи бандану. — Гадки не маю. Але мені здається, що врешті-решт її таки закриють. Є ще одне місце, краще обладнане, за три кілометри звідси, куди можна буде водити дітей. Очевидно ж, що в кожного тут є по машині. І літнім людям також буде в задоволення ходити пішки у спеку. — Вона закотила очі. — Але ж ми будемо боротися, чи не так?

— Ми не можемо просто взяти і втратити улюблене місце нашої громади. — Ашок рішуче підняв руку, розсікаючи повітря. — У нас повинні бути такі місця, де люди просто можуть зустрітися, поговорити й обмінятися ідеями! Такі місця, де про гроші не йдеться, розумієте? Книжки — ось що вчить нас життя. Книжки вчать співпереживати. Але ти не можеш купити книжку, якщо в тебе немає грошей навіть на житло. Бібліотека — це життєво важливий ресурс! Якщо вони закриють бібліотеку, Луїзо, вони закриють не лише будівлю, вони закриють надію.

У повітрі зависла коротка тиша.

— Я люблю тебе, кріхітко, — мовила Міна й поцілувала його в губи.

— Я також люблю тебе, крихітко.

Поки вони закохано дивилися одне на одного, я змахнула уявні крихти з пальтя, намагаючись не думати про Сема.

Ашок і Міна вирушили до квартири її матері, щоб забрати дітей, обійнявши мене на прощання й узявши обіцянку завітати в гості наступного тижня. Я ж пішла до кафе, де випила кави та з'їла шматочок пирога. Я не могла припинити думати про протест, людей, котрих побачила в бібліотеці, та брудні, обшарпані вулиці навколо. Я постійно пригадувала розірвані шви на пальті тієї жінки, стареньку, що стояла поруч, а також її онука. Я думала про пристрасну промову Ашока щодо громади. Я пригадала, як моє життя змінилося, коли Вілл наполіг на тому, що «знання — це сила» й мені варто відвідати нашу місцеву бібліотеку. Як кожна книга, котру я читаю, кожне рішення, котре приймаю, — усе певним чином пов'язано з тим часом.

Я подумала про те, як кожна людина у натовпі протестувальників була знайома чи ще якимось пов'язана з кимось іншим або ж намагалася якимось допомогти — купити їжі чи напоїв — чи просто побалакати про спільну мету. Я й досі відчуваю ту неймовірну енергію, яку вони розділяли.

Я подумала про свій новий дім, де у тихій будівлі з тридцятьма мешканцями ніхто ні з ким не говорив, а тільки скаржився на дрібні порушення свого спокою, де ніхто нікому не подобався й навіть не намагався познайомитися хоч трохи ближче.

Я сиділа, поки мій пиріг не охолонув.

Повернувшись додому, я зробила дві речі. Я написала коротку записку місіс де Вітт, подякувавши їй за чудовий шарф і сказавши, що її подарунок скрасив мій тиждень і якщо їй знов знадобиться допомога, то я не заперечую дізнатися більше про догляд за собаками. Я поклала записку до конверта й засунула їй під двері.

Тоді я постукалася до Іларії, намагаючись не зважати на її підозрілий погляд, коли вона відчинила двері.

— Я була в кав'ярні, де продають ваше улюблене печиво з корицею, і купила трохи. Ось. — Я простягнула пакет жінці.

Вона з побоюванням подивилася на нього.

— Чого ти від мене хочеш?

— Нічого! — відповіла я. — Просто... дякую за те, що допомогли з дітьми. До того ж ми разом працюємо й усе таке інше, тож... — Я знизала плечима. — Це просто печиво.

Я простягнула його ще ближче до неї, щоб у жінки не залишалося вибору, окрім як взяти пакунок. Вона знов поглянула на пакет, а потім — на мене. На секунду мені здалося, що вона от-от кине його мені в обличчя, тому я помахала рукою й поспішила геть.

Того вечора я взяла ноутбук і знайшла усю інформацію про бібліотеку: новини про скорочення бюджету, загрози закриттям, невеличкі історії успіху — місцевий підліток завдячує університетською стипендією бібліотеці, — а потім виділила найважливіше та зберегла у файлі.

О восьмій сорок п'ять мені надійшов лист. У темі було написано: «ПРОБАЧ».

Лу!

Я хотів тобі написати, але був дуже зайнятий увесь тиждень. Я боявся ще більше усе зіпсувати. Я не вмю писати листи. Але тут, мабуть, іншого виходу немає. Пробач. Я знаю, що ти не зраджувала. Я — повний ідіот, навіть тому, що міг таке подумати.

Річ у тому, що це дуже складно — не бути разом і не знати, що відбувається в твоєму житті. Коли ми зустрічаємося, то почуття просто зашкалюють. Ми не можемо просто відпочити разом.

Я знаю, що ця подорож до Нью-Йорка дуже важлива для тебе, тому я не стану тобі заважати.

Пробач мені.

Твій Сем. Цілую

З усіх повідомлень, що він мені надсилав, це було найближчим до справжнього листа. Я декілька хвилин витріщалася у слова, намагаючись зрозуміти, що саме я відчуваю. Нарешті вирішила відповісти:

«Я знаю. Я люблю тебе. Сподіваюся, нам вдасться відпочити, коли ми побачимося на Різдво. Лу. Цілую».

Я відправила листа, а потім відповіла на повідомлення від мами та написала Тріні. Я написала їм на автоматі, увесь час думаючи лише про Сема.

«Так, мамо, я подивлюся нові фотографії саду на Фейсбуці. Так, я знаю, що дочка Бернісів випинає губи, немов качка, на всіх фотографіях. Це має вважатися привабливим».

Я перевірила свій банківський рахунок, а потім зайшла на Фейсбук, через певний час усвідомивши, що я переглядаю нескінченні фотографії дочки Бернісів і сміюся з її надутих губ. Я також подивилася фотографії маминого саду й нових крісел, котрі вона купила в садовому центрі. А потім, звісно ж, зайшла на сторінку Кеті Інгрем. Я вмить про це пошкодувала. У стрічці новин я побачила нову публікацію: сім яскравих фотографій корпоративу фельдшерів, мабуть того самого, на котрий вони направлялися, коли я телефонувала.

Або ж, іще гірше, іншого.

На Кеті була темно-рожева шовкова сорочка. Дівчина широко всміхалася на всіх фотографіях або ж, сміючись, закидала голову назад. Там був і Сем, у своїй старій куртці й сірій футболці. Його рука стискала келих із чимось схожим на лаймовий лікер, він був на декілька сантиметрів вищий за інших. На кожній сінській фотографії було видно, що ці люди щасливі разом. Сем, здавалося, почувався абсолютно розслаблено і вдома. І, найголовніше, на всіх до єдиної фотографіях Кеті Інгрем тиснулася до Сема або ж дивилася на нього, злегка обіймаючи за плече.

— У мене для тебе є проект.

Я сиділа у кутку супермодної перукарні й чекала, поки Агнес пофарбують і вкладуть волосся. Я передивлялася місцеві звіти новин щодо закриття бібліотеки та нашого протесту, а коли вона підійшла, швидко увімкнула домашню сторінку айпеда. Її волосся було акуратно вкрите безліччю шарів фольги. Вона сіла поруч, ігноруючи колористку, котра вже попрочала її повернутися до крісла.

— Я хочу, щоб ти знайшла мені дуже маленьке піаніно. Щоб відправити його до Польщі. — Жінка сказала це так, немов це те ж саме, що купити пачку жуйок у «Дуейн Рід».

— Дуже маленьке піаніно.

— Дуже особливе маленьке піаніно для дитини. Це для крихітної дочки моєї сестри, — пояснила вона. — Але водночас воно має бути дуже гарної якості.

— Хіба у Польщі не можна купити маленьке піаніно?

— Можна, але не настільки хороше, як тут. Я хочу, щоб воно було від «Госсвайнера» чи «Джексона». Вони роблять найкращі фортепіано на світі. Ти маєш також подбати про доставлення з клімат-контролем, щоб на нього не вплинув ані холод, ані волога. Але з цим, мабуть, допоможе магазин.

— Можеш нагадати, скільки років дитині твоєї сестри?

— Їй чотири.

— Гм... гаразд.

— Воно має бути найкращим, щоб вона відчула різницю. А різниця просто колосальна! Це як порівняти Страдіварі з дешевим скрипалем.

— Звісно.

— Але ось у чому річ. — Вона недбало відмахнулася від майже скаженої колористки, котра вже махала руками з іншого кінця

салону, стукаючи по уявному годиннику на руці. — Я не хочу, щоб це було видно на моїй кредитці. Тому ти маєш знімати гроші кожного тижня. Потроху. Гаразд? У мене вже є трохи готівки.

— Але... Містер Гопнік точно не заперечуватиме?

— Він каже, що я витрачаю на племінницю забагато грошей. Він не розуміє. А якщо про це дізнається Табіта, вона виставить мене поганою людиною. Ти й сама знаєш, яка вона, Луїзо. Ти можеш мені допомогти? — Вона пильно поглянула на мене з-під шарів фольги.

— Гм, гаразд.

— Ти просто диво. Мені так пощастило мати таку подругу, як ти. — Жінка раптово обняла мене, вдаривши фольгою об мою голову. — Колористка вмить підбігла, щоб перевірити, чи все гаразд.

Я зателефонувала до магазину й попрохала їх надіслати мені ціни на дві моделі мініатюрних піаніно й додати ціну за доставлення. Припинивши шоковано моргати, я роздрукувала два варіанти з цінами й показала їх Агнес у її гардеробній.

— От так подарунок, — мовила я. Вона махнула рукою. Я проковтнула слину. — А з доставленням — дорожче на дві з половиною тисячі доларів.

Я кліпнула очима. Агнес — ні. Вона підійшла до шафи й відімкнула її ключем, який дістала з кишені джинсів. Витягла звідти неохайний стос п'ятдесятидоларових купюр завтовшки з її руку.

— Ось. Тут вісім тисяч п'ятсот. Мені потрібно, щоб ти щоранку знімала залишок у банкоматі. П'ятсот за раз. Гаразд?

Мені не дуже подобалося те, що я маю брати в цьому участь без відома містера Гопніка. Але я знала, що для Агнес це неймовірно важливо, а також знала, як це важко — бути вдалині від рідних. Хто я така, щоб указувати їй, як витратити її власні гроші? Урешті-решт, я була впевнена в тому, що більшість її суконь дорожчі за те нещасне фортепіано.

Наступні десять днів, у світлий час доби, я слухняно йшла до банкомата на Лексінгтон-авеню і знімала гроші, забиваючи банкнотами свій бюстгальтер і подумки готуючись відбивати-

ся від грабіжників, яких зустріну дорогою додому. Я віддавала Агнес гроші, коли ми залишалися наодинці, а вона, у свою чергу, складала їх до шафки, додаючи до стосика. Урешті-решт я віднесла всю пачку до магазину фортепіано й підписала необхідні документи під пильним поглядом приголомшеної продавчині. Піаніно надійде до Польщі якраз на Різдво. Здавалося, це була єдина річ, котра приносила Агнес радість. Кожного тижня ми їздили до Стівена Ліпкотта на уроки малювання, і кожного тижня ми з Геррі мовчки об'їдалися цукру й кофеїну в Найкращій Пончиковій, або ж в півголоса піддакувала його ремствуванням про невдячних дітей. Через декілька годин ми забирали Агнес з уроку, намагаючись не звертати уваги на те, що вона ніколи не виносила з собою малюнків.

Її ненависть до благодійності, здавалося, зросла ще більше. Вона більш не намагалася бути люб'язною з жіночками, як пошепки розповів мені Майкл під час наших коротких кавових перерв на кухні. Вона просто сиділа, красива й похмура, очікуючи, поки все це закінчиться.

— Гадаю, не можна її засуджувати, враховуючи, якими гримзами вони з нею були. Але це трохи його сердить. Це дуже важливо для нього — мати якщо не зразкову дружину, то принаймні таку, котра буде готова хоча б зрідка всміхатися.

Містер Гопнік, здавалося, геть змарнів від роботи й від життя в цілому. Майкл сказав, що в офісі справи йдуть погано. Величезний проект із розширення банку закордон зірвався, і тепер вони працювали ледве не цілодобово, аби тільки врятувати його. Водночас — можливо, це якось пов'язано з роботою, — Натан сказав, що артрит містера Гопніка загострився, тому чоловікові доводилося робити додаткові вправи, аби мати змогу нормально рухатися. Він приймав багато пігулок. Двічі на тиждень до нього приїздив приватний лікар.

— Я ненавиджу це життя, — зізналася мені Агнес під час прогулянки в парку. — Заради чого він жертвує ті гроші? Щоб чотири рази на тиждень нам доводилося сидіти й запихатися сушеними канапе у компанії сушених людей. Щоб ці сушені тітки про мене пліткували. — Вона замовкла на хвилику й озирнулася, щоб поглянути на наш будинок, її очі наповнилися

сльозами. Її голос зірвався. — Іноді, Луїзо, мені здається, що я більше не можу.

— Він любить тебе, — мовила я. Я не знала, що ще сказати.

Вона витерла очі долонею й похитала головою, немов намагаючись позбутися емоцій, що її перепоვნювали.

— Я знаю. — Жінка всміхнулася, але це була найменш переконлива усмішка, яку я бачила. — Але я вже давно не вірю в те, що кохання вирішує всі проблеми.

Я не витримала й обійняла її. Потім я зрозуміла, що не знаю, для кого я це зробила — для неї чи для себе.

Перед вечерею на честь Дня подяки мені в голову прийшла одна ідея. Агнес увесь день пролежала у ліжку, відмовившись іти на благодійний обід з приводу ментального здоров'я. Вона сказала, що в неї депресія, вочевидь не помічаючи іронії усієї ситуації.

Я міркувала про свій задум за чашкою чаю, а потім вирішила, що мені все одно нічого втратити.

— Містере Гопнік? — Я постукала до нього в кабінет і дочекалася запрошення.

Він підвів утомлений погляд. На ньому була бездоганна блакитна сорочка. Більшість днів мені було його шкода. Такий жаль і острах викликає лише ведмідь у клітці.

— Що сталося?

— Я... пробачте, що турбую вас. Але в мене виникла ідея. Здається, я знаю, як допомогти Агнес.

Він відкинувся на спинку крісла й жестом попросив мене зачинити за собою двері. Я помітила свинцевий келих із бренді в нього на столі. Раніше, ніж зазвичай.

— Я можу бути відвертою? — запитала я. Я дуже нервувалася.

— Будь ласка, будь.

— Гарзд. Так от, я не могла не помітити, що Агнес не така щаслива, як, гм, могла б бути.

— Це м'яко сказано, — тихо погодився чоловік.

— Мені здається, що більшість її проблем пов'язані з тим, що вона позбавлена свого старого життя і водночас не має нового.

Вона казала мені, що не може проводити час зі старими подругами, бо вони геть не розуміють її нового способу життя. З того, що я бачила, її нове коло спілкування також відмовляється приймати бідолашну Агнес. Мені здається, що вони думають, ніби це буде... нелояльно.

— Стосовно моєї колишньої дружини.

— Так. Тож у неї нема ані роботи, ані друзів. І в цьому будинкові також немає громади. У вас є робота, вас оточують люди, котрі підтримують і поважають вас уже багато років. А в Агнес нікого немає. Я знаю, що ці благодійні заходи даються їй дуже важко. А ви — великий філантроп. Тому в мене є ідея.

— Продовжуй.

— Так от, у районі Вашингтон-Гайтс є одна бібліотека, яка перебуває під загрозою закриття. Тут уся інформація. — Я поклала файл йому на стіл. — Це справжня громадська бібліотека, котру використовує безліч людей різних національностей, віку й статусу, і вона життєво важлива для жителів району. Вони запекло борються, щоб її врятувати.

— Це проблема міської ради.

— Так, можливо. Але я говорила з однією бібліотекаркою, і вона сказала, що в минулому вони отримували індивідуальні пожертви, котрі тримали їх на плаву. — Я нахилилася вперед. — Якби ви просто пішли туди, містере Гопнік, ви б побачили: у цій бібліотеці постійно проводяться лекції для дорослих і виконуються програми розвитку дітей. Усі жителі району щосили стараються допомогти цьому місцю. У практичному плані. Я розумію, що це не гламурні заходи, котрі ви звикли відвідувати, — я маю на увазі, там не буде ніякого балу, але це все-таки благодійність, чи не так? І я подумала... може, ви могли б узяти в цьому участь. А якщо цим зацікавиться і Агнес, вона зможе знайти собі громаду. Вона може зробити це своїм власним проектом. Ви з нею могли б зробити добру справу разом.

— Вашингтон-Гайтс?

— Вам слід там побувати. Це дуже неординарний район. Він відрізняється від Мангеттена. Я маю на увазі, є й більш упорядковані райони, але...

— Я знаю Вашингтон-Гайтс, Луїзо. — Чоловік постукав пальцями по столу. — Ти вже говорила про це з Агнес?

— Я вирішила, що варто, мабуть, спочатку порадитися з вами.

Він узяв файл до рук і почав гортати. Він насупився, читаючи перший аркуш — газетну вирізку одного з ранніх протестів. На другому була доповідь про бюджет за останній фінансовий рік, котру я знайшла на сайті міської ради.

— Містере Гопнік, я справді вірю в те, що ви могли б допомогти. Не лише Агнес, а й цілій громаді.

Саме в цей момент я усвідомила, яким байдужим, навіть зневажливим він був. Вираз його обличчя майже не змінився — лише трохи пожорсткішав, а погляд опустився. Я раптом зрозуміла, що з його багатством його кожного дня просять про подібні пожертви або ж лізуть зі своїми порадами щодо того, на що йому витратити свої гроші. Можливо, сказавши це, я переступила якусь невидиму межу між працівником і роботодавцем.

— У будь-якому разі. Це була просто ідея. Можливо, не одна з найкращих. Пробачте, якщо я забагато взяла на себе. Я повернуся до роботи. Ви не повинні це розглядати, ви й так дуже зайняті. Я можу забрати, якщо ви...

— Усе добре, Луїзо. — Він притиснув пальці до скронь і заплющив очі.

Я підвелася, не знаючи, чи вже можна йти.

Нарешті він поглянув на мене.

— Прошу тебе, піди й поговори з Агнес. З'ясує, чи мені таки доведеться йти на цю вечерю самому.

— Так. Звісно. — Я вийшла з кабінету.

Вона таки пішла на вечерю, присвячену ментальному здоров'ю. Ми не чули, щоб вони сварилися того вечора, але вранці я виявила, що жінка спала в гардеробній.

Протягом двох тижнів перед своєю поїздкою додому я розвивала в собі цю нав'язливу залежність від Фейсбуку. Я заходила на сторінку Кеті Інгрем кожного ранку та вечора, читала її публічні бесіди з подругами й перевіряла, чи не опублікувала

вона нові фотографії. Одна з її подруг запитала, чи подобається їй нова робота, і вона відповіла: «Я її ОБОЖНЮЮ!» — й додала підморгуючий смайлик (вона ліпила цей смайлик просто всюди). Одного дня вона написала: «Дуже важкий день. Дякувати Богові за мого неймовірного партнера! #благословення».

Вона виклала ще одне фото Сема, цього разу за кермом швидкої. Він сміявся, підвівши одну руку, але його обличчя, інтимність цього фото, те, як воно помістило мене до їхньої кабіни, перехопили в мене дух.

Ми домовилися здзвонитися минулого вечора, але коли я зателефонувала, він не відповів. Я спробувала ще раз, два рази, але відповіді так і не отримала. Через дві години, якраз коли я вже починала хвилюватися, мені надійшло повідомлення:

«Пробач. Ти ще тут?»

— У тебе все гаразд? Щось на роботі? — запитала я, коли він зателефонував.

Перш ніж відповісти, він трохи завагався.

— Не зовсім.

— У якому сенсі?

Я сиділа в машині з Геррі, чекаючи, поки Агнес зроблять педикюр. Незважаючи на те, що він був занурений у читання спортивного розділу журналу «Нью-Йорк Пост», я боялася, що він може слухати.

— Я допомагав Кеті.

Моє серце похолонуло лише від згадки про цю жінку.

— Із чим допомагав? — Я щосили намагалася зберігати спокій.

— Із шафою, нічого цікавого. «Ікеа». Вона купила собі шафу, та не змогла самотійно її скласти, тому я запропонував їй свою допомогу.

Мені стало недобре.

— Ти ходив до неї додому?

— Так, до квартири. Я допомагав їй із шафою, Лу. Окрім мене, в неї більш нікого немає. До того ж я живу через дорогу.

— Ти взяв свої інструменти. — Я пригадала, як він ходив до мене в гості, щоб допомогти щось відремонтувати. Це була одна з перших його якостей, завдяки яким я закохалася в нього.

— Так. Я взяв свої інструменти. Щоб допомогти їй зібрати шафу з «Ікеа». — Його голос умить став втомленим.

— Семе?

— Що?

— Ти сам запропонував? Чи вона тебе попрохала?

— Хіба це важливо?

Мені хотілося сказати йому, що це дійсно важливо, бо це означало б, що вона намагається вкрати його в мене. Вона поперемінно вдавала з себе безпорадну жінку, веселу тусовщицю, розуміючу найкращу подругу й колегу. Він же цього не помічав, або ж, іще гірше, чудово це розумів. Не було жодної фотографії, на котрій вона б до нього не липнула, немов якась нафарбована п'явка. Іноді я задумувалася над тим, чи вона здогадується, що я спостерігаю за нею, чи вона отримує задоволення від думки про те, що їхнє спілкування мене хвилює, чи насправді це було частиною її плану, щоб зробити мене настирною й параноїдальною. Навряд чи чоловіки зможуть колись збагнути, наскільки вишукану зброю жінки можуть використовувати одна проти одної.

Пауза, що зависла між нами, перетворилася на вигрібну яму. Я знала, що не переможу. Якби я спробувала попередити його про те, що насправді відбувалося, то стала б у його очах ревнивою гарпією. А якщо ні, то він продовжував би сліпо йти до пастки. Аж поки одного дня він не зрозуміє, що сумує за нею так сильно, як колись сумував за мною. Або ж у пабі після важкого робочого дня відчує її м'яку руку у своїй руці, а голову — на плечі. Або ж після якогось смертельного випадку на роботі вони раптом відчують, що зблизилися, й поцілуються — я заплющила очі.

— То коли ти приїдеш?

— Двадцять третього.

— Чудово. Я спробую помінятися змінами. Однак мені все ж доведеться працювати у Різдяні свята, Лу. Ти ж розумієш. Ця

робота не знає відпочинку. — Він зітхнув. І витримав довгу паузу, перш ніж знов заговорити. — Послухай. Я подумав. Можливо, вам із Кеті треба познайомитися. Тоді ти зрозумієш, що дарма турбувалася. Вона не намагається стати мені більш ніж просто другом.

Чорта з два не намагається.

— Чудово! Гарна ідея, — мовила я.

— Я думаю, вона тобі сподобається.

— Точно сподобається.

Як сподобався б вірус ебола. Або ж якби я здерла власні лікті об асфальт. Або ж з'їла той сир із живими личинками.

Він із полегшенням додав:

— Вже не можу дочекатися. Ти ж прийдеш через тиждень, так?

Я опустила голову, намагаючись хоч трохи заглушити свій голос.

— Семе, а... а Кеті справді хоче зі мною познайомитися? Ви що, обговорювали це?

— Так. — Не отримавши відповіді, він додав: — Я маю на увазі, не... Ми не обговорювали те, що сталося між нами з тобою, чи ще щось. Але вона розуміє, що нам із тобою складно.

— Зрозуміло. — Я відчула, як стиснулася моя щелепа.

— З моїх розповідей вона вважає тебе чудовою. Звичайно, я сказав їй, що вона помиляється.

Я вичавила смішок — навіть найгіршому актору на світі не вдалося б зробити це менш переконливо.

— Коли ви зустрінетеся, ти сама все зрозумієш. Не можу дочекатися.

Коли він поклав слухавку, я помітила погляд Геррі у дзеркалі заднього огляду. Наші очі на секунду зустрілися, та він одразу відвів погляд.

Враховуючи те, що я жила в одному з найбільш людних мегаполісів світу, я зрозуміла, що світ — насправді дуже малий, він крутиться навколо вимог та бажань найбільших багатіїв із ранку до пізньої ночі. Моє життя повністю переплелось з їхнім. Як було і з Віллом, я навчилася підлаштовуватися під кожен із настроїв Агнес, визначати найменші зміни в її стані — депресію,

злість, елементарний голод. Я навіть стала відстежувати її місячні, аби відмічати це в особистому календарі та бути готовою до п'ятиденних істерик чи особливо емоційної гри на фортепіано. Я знала, як стати невидимою під час сімейних конфліктів та як бути всюдисущою. Я стала тінню й настільки звикла до цього, що іноді відчувала себе майже ефемерною — корисною лише стосовно когось іншого.

Моє життя до Гопників відступило на другий план, перетворилося на змарнілу примару, котра живилася лише нечастими дзвінками та нерегулярними листами. Я не дзвонила сестрі два тижні й розплакалася, коли мама надіслала мені справжнього листа з фотографіями її й Тома в театрі «на випадок, якщо ти забула, як ми виглядаємо».

Я справді присвятила себе роботі. Тому для підтримання балансу, незважаючи на втому, на кожних вихідних я їздила до бібліотеки з Ашоком та Міною — одного разу я навіть поїхала сама, коли їхні діти захворіли. Я навчилася добирати одяг на холодну погоду й намалювала свій власний плакат — «Знання — це сила!», не забувши про слова Вілла. Потім я сідала на потяг і вирушала до Іст-Вілледж, щоб випити кави у вінтажному магазині та подивитися, що новенького знайшли Лідія з сестрою.

Містер Гопнік більш ніколи не згадував про бібліотеку. Із легким розчаруванням я усвідомила, що благодійність тут трохи інша: річ не в тому, щоб просто дати, — треба, щоб усі це бачили. У лікарняних палатах над дверима висіли імена донорів. Бали називали на честь тих, хто їх фінансував. І навіть в автобусах висіли списки спонсорів. Містер та місіс Гопнік були знаними благодійниками і завжди з'являлися на суспільно важливих заходах. А брудна бібліотека в зубожілому районі не пропонувала жодної престижності.

На День подяки Ашок та Міна запросили мене до своєї квартири у Вашингтон-Гайтс, коли дізналися, що в мене немає планів.

— Ти не можеш провести День подяки на самоті! — запевнив мене Ашок, і я вирішила не казати, що деякі англійці й гадки не мають, що це таке.

— Моя мама приготує індичку — але не треба очікувати, що вона буде запечена в американському стилі, — мовила Міна. — Ми терпіти не можемо усю цю прісну їжу. Це буде справжня індичка тандурі¹.

Мені було легко погодитися на цю пропозицію — я з радістю сказала «так». Я купила пляшку шампанського, якогось шоколаду і квітів для матері Міни, а тоді одягла свою блакитну коктейльну сукню з хутровими рукавами, усвідомивши, що індійський День подяки стане першим приводом вивести її у світ — принаймні тут не було суворого дрес-коду. Іларія була зайнята приготуванням сімейної вечері для Гопніків, і я вирішила не турбувати її. Я вийшла з квартири, переконавшись, що не забула про інструкції Ашока.

Прямуючи до виходу, я помітила, що двері місіс де Вітт відчинені. Із глибини квартири лунало невиразне бурмотіння телевізора. У декількох футах від дверей стояв Дін Мартін і дивився на мене. Злякавшись, що він от-от знов вирішить вирватися на свободу, я подзвонила у двері.

У коридорі з'явилася місіс де Вітт.

— Місіс де Вітт? Здається, Дін Мартін знов хоче прогулятися.

Собака почвалав до хазяйки. Вона притулилася до стіни. Жінка виглядала тендітною та втомленою.

— Ти можеш зачинити двері, любя? Мабуть, я погано їх притиснула.

— Звісно. Щасливого Дня подяки, місіс де Вітт, — мовила я.

— Справді? А я й не помітила.

Вона зникла у спальні, пес ліниво пішов за нею, і я зачинила двері. Я ще ніколи не бачила її такою. Мені стало трохи сумно від того, що вона проведе День подяки на самоті.

Я вже майже вийшла з будівлі, коли побачила Агнес у спортивній формі. Здавалося, вона не очікувала мене зустріти.

— Ти куди зібралася? На вечерю? — Я не хотіла казати, до кого я їду. Я не знала, як відреагували б роботодавці цього місця, якби дізналися про те, що їхні працівники збираються без них. Вона перелякано поглянула на мене.

---

¹ Тандурі — суміш спецій для приготування традиційних індійських страв. Містить часник, імбир, кмин, каенський перець, а також інші спеції.

— Але ти не можеш піти, Луїзо. Сюди приїде родина Леонарда. Я не витримаю цього одна. Я вже сказала всім, що ти будеш зі мною.

— Сказала? Але...

— Ти повинна залишитися.

Я поглянула на двері. Моє серце стиснулося.

Голос жінки зірвався.

— Благаю тебе, Луїзо. Ти моя єдина подруга. Ти мені потрібна.

Я зателефонувала Ашокові та сказала, що не приїду. Мене втішило лише те, що, знаючи, про яку роботу йдеться, він одразу ж зрозумів мене.

— Мені дуже шкода, — прошепотіла я. — Я дуже хотіла приїхати.

— Ні. Залишайся. Міна передає, що обов'язково залишить тобі трохи індики. Я завтра принесу на роботу... Крихітко, я сказав! Так, сказав! Вона каже, щоб ти випила все їхнє дороге вино. Гарзд?

На секунду мені здалося, що я от-от розплачуся. Як же мені хотілося провести цей вечір в оточенні веселих дітлахів, смачної їжі та сміху. Натомість мені знов доведеться стати тінню, мовчазною опорою в крижаній кімнаті.

Мої побоювання виправдалися.

На свято приїхали троє інших членів родини Гопніків. Його брат — старша, сивіша, більш анемічна версія містера Гопніка. Вочевидь, він був юристом. Можливо, завідував Міністерством юстиції США. Із ним була їхня мати, котра сиділа у візку, навідріз відмовилася знімати свою шубу й увесь вечір скаржилася, що нічого не чує. Їх супроводжувала жінка брата містера Гопніка, вона була колишньою скрипалькою. Це була єдина людина, котра спромоглася запитати, у чому полягала моя робота. Вона привітала Агнес двома поцілунками й етикетною усмішкою.

Табіта прибула останньою: вона запізнилася й принесла з собою настрої людини, яка всю дорогу в таксі скаржилася комусь по телефону, як сильно їй не хочеться тут бути. Нас розсадили у їдальні, котра була поруч із головною вітальнею й вирізнялася величезним обіднім столом із червоного дерева.

Заради справедливості треба сказати: застільна бесіда була по-справжньому світською. Містер Гопнік та його брат одразу ж завели тему правових обмежень у країні, де вони розвивали свій бізнес, а їхні дружини ставили одна одній цілу купу ввічливих запитань, немов двоє людей, які невимушено розмовляють під час вивчення іноземної мови.

— Як твої справи, Агнес?

— Добре, дякую. А твої, Вероніко?

— Дуже добре. Ти гарно виглядаєш. Мені дуже подобається ця сукня.

— Дякую. Ти також гарно виглядаєш.

— Це правда, що ти була у Польщі? Здається, Леонард казав, що ти провідувала свою матір.

— Я була там два тижні тому. Було чудово її побачити. Дякую, що запитала.

Я сиділа між Табітою й Агнес, спостерігаючи за тим, як Агнес п'є надто багато білого вина, а Табіта не вилазить із телефону й час од часу закочує очі. Я сьорбала суп із гарбуза та шавлії, кивала, сміялася й намагалася не думати про квартиру Ашока й радісний святковий хаос. Я б запитала Табіту про те, як у неї минув тиждень, — аби тільки не мовчати, — але вона так багато разів казала, як це жахливо, коли «прислуга» присутня на сімейних урочистостях, що в мене не вистачило сміливості.

Іларія несла страву за стравою.

— Польська путана не готує. Хтось же має накрити пристойний стіл на День подяки, — уже потім пробурмотіла вона. Вона запекла індичку, насмажила картоплі й приготувала ще купу страв, яких я ніколи не бачила, але від яких у будь-кого вмиг виникне діабет 2-го типу: зацукровану солодку картоплю з зефіром, зелені боби з медом та беконом, смажений жолудевий сквош із кленовим сиропом, масляний кукурудзяний хліб, моркву, запечену з медом та спеціями. Потім були еклери — різновид йоркширського пудингу, — і я одразу ж перевірила, чи вони також політі сиропом.

Звісно, їх здебільшого їли чоловіки. Табіта майже не торкалася їжі. Агнес з'їла трішечки індички, і все. Я спробувала

всього потроху, аби тільки не сидіти без діла. Мене радувало те, що Іларія більш не гримала тарілками в мене під носом. Насправді вона декілька разів скося зиркала на мене, аби висловити своє співчуття. Чоловіки не припиняли говорити про бізнес, не бажаючи помічати мерзлоту на другому кінці столу.

Іноді тишу порушувала стара місіс Гопнік — вона прохала передати їй картоплю чи вкотре голосно запитувала, що ця жінка зробила з бідолашною морквою. Спочатку декілька людей голосно відповідали їй, та потім і ті здалися.

— Це дуже незвичайна сукня, Луїзо, — зауважила Вероніка, не витримавши особливо довгої паузи. — Дуже яскрава. Ти купила її на Мангеттені? Зараз тут не часто побачиш хутрянні рукава.

— Дякую. Я купила її в Іст-Вілледж.

— Це «Марк Джейкобс»?

— Гм, ні. Це вінтаж.

— Вінтаж, — пирснула Табіта.

— Що вона сказала? — голосно перепитала місіс Гопнік.

— Вона говорить про сукню цієї дівчини, мамо, — пояснив брат містера Гопніка. — Вона каже, що це вінтаж.

— Що вінтаж?

— А що не так із вінтажем, Таб? — холодно запитала Агнес. Я втиснулася у своє крісло.

— Це такий безглуздий термін, чи не так? Просто інший спосіб сказати «секонд-хенд». Там одягаються лише ті, хто намагається видати себе за когось іншого.

Мені хотілося пояснити їй, що вінтаж — це набагато більше, але я не знала, як це висловити, — до того ж, мабуть, у такій ситуації краще не сперечатися. Я просто чекала, поки ця розмова відійде подалі від мене.

— А я вважаю, що вінтажний одяг зараз дуже модний, — мовила Вероніка, звертаючись безпосередньо до мене з майстерністю дипломата. — Звісно, я надто стара, щоб розуміти модні сьогоденні тренди.

— І надто ввічлива, щоб таке казати, — пробурмотіла Агнес.

— Перепрошую? — перепитала Табіта.

— Ой, тепер ти перепрошуєш?

— Я мала на увазі, повтори, що ти сказала.

Містер Гопнік підвів погляд від тарілки. Його очі насторожено метнулися від дочки до дружини.

— Я маю на увазі, нічого бути такою грубою з Луїзою. Вона — моя гостя, навіть якщо вона персонал. А ти так кажеш про її вбрання.

— Ніяка я не груба. Я просто констатую факт.

— Це і є справжня грубість. Я бачу це саме так. Я просто хочу бути чесною. Ти поводишся як хуліганка. І ми всі це розуміємо.

— Як ти тільки-но мене назвала?

— Агнес. Люба. — Містер Гопнік простягнувся через стіл і взяв дружину за руку.

— Що вони кажуть? — запитала місіс Гопнік. — Хтось, скажіть, щоб вони говорили гучніше.

— Я сказала, що Таб грубіянить моїй подрузі.

— Вона тобі не подруга, чорт забирай. Вона твоя асистентка. Хоча про інших друзів тобі, мабуть, можна й не мріяти.

— Таб! — гаркнув її батько. — Не можна так казати.

— А що, це правда. Ніхто не хоче мати з нею справу. Тільки не кажи, що сам цього не помічаєш. Ти ж знаєш, що вона робить нашу сім'ю посміховиськом, так, татку? Ви стали кліше. Вона сама ходяче кліше. І заради чого все це? Усі ми розуміємо, який у неї план.

Агнес схопила серветку з колін і зім'яла її в кульку.

— План? Ти хочеш розповісти, який у мене план?

— Ти нічим не відрізняєшся від усіх цих іммігрантів. Якимсь чином вмовила тата одружитися з тобою. А тепер, безсумнівно, робиш усе можливе, аби завагітніти й народити одного чи двох дітлахів, а потім, коли мине п'ять років, розведешся з ним. І все готово. Бум! Більше ніякого масажу. Лише «Бергдорф Гудман»¹, персональний водій і обід із польськими подружками.

---

¹ «Bergdorf Goodman Inc.» — універмаг предметів розкоші, розташований на П'ятій авеню в центрі Мангеттена в Нью-Йорку.

Містер Гопнік нахилився до дочки.

— Табіто, я не хочу більше чути слово «іммігрант» у такій зневажливій формі в цьому домі. Твої прадіди були іммігрантами. Ти — нащадок іммігрантів...

— Я не про таких іммігрантів.

— Що це означає? — почервонівши, запитала Агнес.

— Мені обов'язково вимовляти це вголос? Ті іммігранти досягали своєї мети завдяки наполегливій праці, а я кажу про інших, хто робить це за чужий рахунок...

— Як ти? — заволатала Агнес. — Тобі не соромно у віці двадцяти п'яти років жити за батьківський рахунок? Ти й не знаєш, що таке робота. Може, мені з тебе брати приклад? Принаймні я знаю, що таке важка праця.

— Так. М'яти голі чоловічі тіла. Оце так праця.

— Ну, годі! — Містер Гопнік підскачів на ноги. — Ти дуже, дуже помиляєшся, Табіто, і маєш перепросити.

— Чого це? Бо я бачу її без рожевих окулярів? Татку, мені дуже шкода, але ти абсолютно сліпий до того, ким ця жінка насправді є.

— Ні. Це ти помиляєшся!

— То вона ніколи не захоче дітей? Їй двадцять вісім років, тату. Прокинься!

— Про що вони говорять? — роздратовано запитала стара місіс Гопнік у своєї невістки. Вероніка прошепотіла їй щось на вухо. — Але вона сказала щось про голих чоловіків. Я чула!

— Це не твоя справа, Табіто, але в цьому домі більше не буде дітей. Ми з Агнес обговорили цей момент, перш ніж одружуватися.

Табіта скривилася.

— О-о-ой. Вона погодилася. Ніби це щось означає. Така, як вона, скаже що завгодно, аби тільки вийти за тебе заміж! Тату, мені неприємно це казати, але ти безнадійно наївний. Присягаюся, що приблизно через рік вона «випадково» завагітніє й переконає тебе...

— Не буде жодних випадковостей! — Містер Гопнік так сильно грюкнув рукою по столу, що аж посуд загримів.

— Та звідки ж ти знаєш?

— Бо я зробив кляту вазектомію! — Містер Гопнік сів на місце. Його руки тремтіли. — За два місяці до весілля. У лікарні «Маунт Синай». З повної згоди Агнес. Тепер ти задоволена?

У кімнаті зависла тиша. Табіта здивовано втупилася на батька.

Стара жінка повернула голову наліво й, нахилившись до старшого сина, запитала:

— Леонард зробив апендектомію?

У моїй голові щось загуло. Десь удалині я чула голос містера Гопніка, він наполягав на тому, щоб його дочка вибачилася, та натомість вона підвелася й пішла геть. Вероніка обмінялася втомленим поглядом із чоловіком і ковтнула свого напою.

Тоді я поглянула на Агнес, яка мовчки дивилася у свою тарілку, де вже давно охолочила порція карамелізованого бекону. Коли містер Гопнік стиснув руку дружини, я почула, як моє серце калатає у вухах.

Вона навіть не поглянула на мене.

Завалена подарунками, у своєму новому зебровому пальті, 22 грудня я вилетіла додому. Уже в літаку я усвідомила, що від нього дивно пахне мертвим непарнокопитним.

Насправді я не повинна була прилетіти до 24 грудня, але Агнес наполягла на тому, щоб я поїхала раніше, бо вона все одно летить до Польщі, щоб побачитися з хворою матір'ю, тож я тут однак сидітиму без діла. Містер Гопнік заплатив за зміну квитка. Після тієї вечері на честь Дня подяки Агнес трохи віддалилася від мене й була надто ввічливою. У свою чергу, я поводитися професійно й відповідально. Іноді моя голова йшла обертом від тієї кількості інформації, що в ній зберігалася. Я ніяк не могла забути слова Геррі:

Нічого не бачу, нічого не чую, забуваю про все.

Що менше днів залишалося до Різдва, то кращим ставав мій настрій. Можливо, я просто раділа, що от-от покину цю божевільню. Або, можливо, святковий шопінг трохи допоміг відродити давно забуте почуття задоволення від наших із Семом стосунків. Урешті-решт, коли я востаннє купувала різдвяні подарунки для чоловіка? Останні два роки наших відносин Патрік просто надсилав мені електронні листи з посиланнями на спортивне обладнання, яке йому потрібне. Не треба ніяких обгортки, крихітко. Раптом ти купиш щось не те і мені доведеться відсилати їх назад. Усе, що я робила, — це просто натискала одну кнопку. Я ніколи не святкувала Різдво з Віллом. А тепер я разом із іншими покупцями в «Саксі» намагалася уявити свого хлопця в м'яких кашемірових светриках або ж у картатих сорочках, котрі він любив носити у саду, чи в теплих шкарпетках із REI. Я купила іграшки для Тома, ледве не збожеволівши від цукрових ароматів магазину M&M's на Таймс-сквер. Для Тріни я обрала канц-

товари від МакНеллі Джексон, а для дідуся — гарний халат із «Мейсіз». Майже не витративши грошей за останні декілька місяців, я розщедрилася на браслетик від «Тіффані» для мами й радіоприймач для тата, щоб він слухав музику у своєму сараї.

А потім, схаменувшись, я купила різдвяну панчошу для Сема. Я наповнила її маленькими подарунками — одеколоном, жуйками, шкарпетками й підставкою для пива у формі жінки в джинсових шортах. Урешті-решт я повернулася до іграшкового магазину, де купила подарунки для Тома й придбала ляльковий будинок із меблями — іграшковим ліжком, столом, декількома стільцями, а також ванною. Я загорнула їх і написала: «Поки справжній дім не готовий, нехай у тебе буде цей». Я знайшла крихітну аптечку й також додала її до пакунка, дивуючись тому, наскільки вона деталізована. І раптом Різдво стало справжнім та захопливим, і ті десять днів, котрі я проведу вдалині від Гопніків, самі по собі здавалися подарунком.

Я приїхала до аеропорту, подумки благаючи Бога про те, щоб подарунки не виявилися надто важкими. Жінка біля стійки реєстрації взяла мій паспорт і попрохала поставити валізу на ваги — поглянувши на екран, вона насупилася.

— Якісь проблеми? — запитала я й зиркнула на свій паспорт, а потім — знов на неї. Я подумки підрахувала, скільки мені доведеться доплатити.

— О ні, мем. Вам не місце у цій черзі.

— Ви жартуєте. — Я здригнулася, поглянувши на нескінченні черги позаду. — І де ж мені місце?

— У бізнес-класі.

— Бізнес?

— Так, мем. За ваші квитки доплатили. Ваша стійка реєстрації он там. Але це не проблема. Я можу зробити все за вас.

Я похитала головою.

— О, це навряд чи. Я... — І тоді загудів мій телефон. Я поглянула на екран.

«Ти вже маєш бути в аеропорту! Сподіваюся, це зробить твою подорож додому хоч трохи приємнішою. Маленький подарунок від Агнес.

Побачимося в новому році, колего! Майкл. Цілую».

Я кліпнула очима.

— Усе добре. Дякую.

Я поглянула, як моя величезна валіза зникає на конвеєрній стрічці, й поклала телефон до сумки.

Аеропорт був переповнений людьми, але у секції бізнес-класу було тихо та спокійно, маленький оазис колективної віддаленості від святкового хаосу довкола. Уже на борту літака я подивилася, що мені поклали до нічного набору, одразу ж вдягла безкоштовні шкарпетки, щосили стримуючи себе, щоб не говорити із чоловіком поруч, котрий одягнув на очі маску й відкинувся у кріслі. Коли я спробувала відкинути спинку свого сидіння, моя нога застрягла у підніжці, але стюард був дуже люб'язним і одразу ж показав мені, що до чого. Я з'їла качку під соусом із шері й лимонний тарт, безупинно дякуючи всім стюардам, що приносили мені їжу. Подивившись два фільми, я зрозуміла, що, мабуть, варто спробувати заснути. Усе довкола було таким новим і захопливим, що я не могла припинити дивуватися. Саме про це я обов'язково написала б у листі додому — думка про те, що я розкажу їм це особисто, зводила мене з розуму.

Додому поверталася зовсім нова Луїза Кларк. Саме так сказав мені Сем, і я вирішила йому повірити. Я стала більш упевненою в собі, більш професійною, далекою від тієї сумної, спантеличеної, фізично розбитої людини, яка була півроку тому. Я уявила собі обличчя Сема, коли я зроблю йому сюрприз, як він здивується. Він надіслав мені графік своїх чергувань на наступні два тижні, щоб я змогла спланувати свій візит до батьків, тому я вирішила, що відвезу речі до квартири, посиджу декілька годин із сестрою, а потім, коли його зміна підійде до кінця, поїду робити сюрприз.

Цього разу все буде ідеально. У нас достатньо часу. Цього разу ми зможемо відпочити разом — просто жити без травм

та непорозумінь. Перші три місяці завжди найскладніші. Я відкрилася ковдрою і спробувала заснути. Моє серце калатало десь у животі, а голова йшла обертом — крихітний літачок повільно рухався піксельним екраном.

Незабаром після обіду я приїхала до своєї квартири, насилу відімкнувши двері ключами. Тріна була на роботі, а Том — у школі.

Сірий Лондон був укритий блиском та різдвяними вогниками, а з усіх магазинів линула різдвяна музика, яку я чула вже мільйон разів. Я пройшлася сходами старого будинку, вдихаючи запах дешевого освіжувача повітря й лондонської сирості, а тоді відчинила двері, кинула валізу на підлогу й видихнула.

Удома. Або щось на кшталт того.

Я пройшла коридором, скинула куртку й увійшла до вітальні. Я трохи боялася повертатися сюди — пам'ятаючи про те, як я занурилася в депресію, пила алкоголь у цих порожніх кімнатах та звинувачувала себе у тому, що не врятувала чоловіка, який цю квартиру мені подарував. Але це, я відразу зрозуміла, була геть інша квартира: вона повністю змінилася за три місяці. Колись голий інтер'єр тепер був сповнений кольору, а на кожній стіні висіли малюнки Тома. На дивані лежали вишиті подушки, а біля стіни стояло нове м'яке крісло й полиця з DVD-дисками. На вікні висіли нові штори. На кухні було повно нового посуду й пакетів. Миска пластівців у веселковій тарілці говорила про те, що вранці хтось запізнявся.

Я відчинила двері до вільної кімнати — тепер там жив Том — і усміхнулася, побачивши футбольні постери й ковдру з принтом із мультика. Нова шафа була повна його одягу. Тоді я пішла до своєї спальні — тепер там жила Тріна — й побачила зім'яту ковдру, нову книжкову полицю й жалюзі. Речей у неї було не так багато, але вона додала стілець і дзеркало, а також маленький туалетний столик, на котрому лежали зволожувальні креми, гребінці й купа косметики. Це говорило про те, що моя сестра, вочевидь, дуже змінилася, поки мене не було. Єдиною ознакою того, що в цій кімнаті жила Тріна, була

приліжкова тумба з книжками: «Податкові знижки Толлі» та «Уведення у платіжну відомість».

Водночас я відчувала перевтому й незвичайну бадьорість. Саме так почувався Сем, коли прилетів до мене вдруге? Чи здалася я йому знайомою й чужою водночас?

Мої очі закривалися від виснаження, а внутрішній годинник був порушений. Вони повернуться додому тільки через три години. Я вмила обличчя, зняла взуття й, зітхнувши, лягла на диван. Звуки лондонського транспорту повільно стихли.

Я прокинулася від того, що хтось рукою торкнувся моєї щоки. Я моргнула, намагаючись знов заснути. Хтось поворушився поруч. Рука знов мене торкнулася. Тоді я розплющила очі й побачила Тома.

— Тітонько Лу! Тітонько Лу!

Я застогнала.

— Привіт, Томе.

— Що ти мені привезла?

— Дай їй спочатку розплющити очі.

— Ти причавив мої груди, Томе. Ай.

Коли племінник відпустив мене, я підвелася й закліпала очима. Тепер Том стрибав на місці.

— Що ти мені привезла?

Сестра нахилилася й поцілувала мене у щоку, поклавши руку мені на плече. Від неї пахло дорогими парфумами — я трохи відсторонилася, щоб краще побачити її. Вона була нафарбована. Правильно нафарбована, і жодних синіх тіней, котрі вона купила разом із журналом 1994 року й не хотіла викидати на випадок, якщо їй захочеться «причепуритися».

— Ти таки приїхала. І не сіла не на той літак, котрий летів до Каракаса. Ми с татом робили ставки.

— От нахаби.

Я взяла сестру за руку й тримала її трохи довше, ніж сама очікувала.

— Нівроку! А ти гарно виглядаєш. — Я не брехала. Її волосся було підстрижене до плечей і гарно вкладене акуратними хви-

лями. Зазвичай вона носила звичайний хвостик. Тепер вона була справжньою красунею.

— Що ж. Насправді усе це через роботу. Заради великого міста доводиться старатися. — Вона сором'язливо відвернулася — звісно, я їй не повірила.

— Я точно маю познайомитися з цим Едді, — мовила я. — Я ніколи не мала на тебе такого впливу, який, вочевидь, має він.

Вона налила води до чайника й увімкнула його.

— Це тому, що ти завше вдягалася так, ніби тобі подарували двофунтовий купон на розпродаж на благодійному базарі й ти вирішила протринькати все і зразу.

За вікном починало темніти. Мій утомлений мозок раптом усвідомив, що це означало.

— Ой, дідько. Котра зараз година?

— Саме час дарувати мені подарунки? — Переді мною з'явилася широка усмішка Тома і його руки, переплетені у молитві.

— Усе гаразд, — мовила Тріна. — До кінця робочого дня Сема ще ціла година, встигнеш. Томе, Лу вручить тобі твої подарунки, тільки-но вип'є зі мною чашку чаю і знайде свій дезодорант. До речі, що це за клята смугаста штука, яку ти скинула у коридорі? Від неї тхне старою рибою.

Дім, милий дім.

— Гаразд, Томе, — мовила я. — Можеш спробувати пошукати передріздвяні подарунки он у тій синій сумці. Неси її сюди.

Для того, щоб знову відчути себе людиною, мені довелося прийняти душ і нафарбуватися. Я вдягла сріблясту міні-спідницю, чорну водолазку й замшеві черевики на танкетці, котрі купила у вінтажному магазині, а також шарф місіс де Вітт. Для завершення образу бризнулася парфумами, котрі мене примусив купити Вілл, — «Полювання на метеликів»: вони завжди додавали мені впевненості. Том і Тріна вечеряли, коли я нарешті зібралася. Сестра запропонувала мені пасти з сиром і томатами, але мій шлунок, здавалося, скрутився у вузол, а біологічний годинник не працював.

— Мені подобається, як ти тепер фарбуєш очі. Дуже спокусливо, — мовила я.

Вона скривилася.

— Ти точно доїдеш куди треба? Здається, у тебе щось із зором.

— Тут недалеко. До того ж я непогано подрімала.

— І коли чекати тебе вдома? Новий диван просто неймовірний, якщо тобі цікаво. Із пружинним матрацом. Не те що цей твій поролоновий непотріб.

— Сподіваюся, наступні декілька днів мені не знадобиться цей диван. — Я лукаво всміхнулася сестрі.

— А це що? — Том проковтнув їжу і вказав на пакунок у мене під пахвою.

— Ах. Це різдвяна панчоха. Сем працюватиме на Різдво, тому ми не побачимося аж до вечора, тож я хотіла підготувати йому подарунок.

— Хм-м. Не треба дивитися, що там всередині, Томе.

— Там немає нічого, що я не змогла б подарувати дідусеві. Просто всілякі дрібниці.

Вона підморгнула мені. Я подумки подякувала Едді за те, що він зробив із моєю сестрою.

— Напиши мені, гаразд? Щоб я знала, чи зачиняти двері на ланцюг.

Я поцілувала їх обох і рушила до дверей.

— Тільки не перелякай його своїм жахливим американським акцентом! — Виходячи з квартири, я підвела догори середній палець. — І не забудь, що в нас лівосторонній дорожній рух! І не вдягай те смердюче, немов скумбрія, пальто!

Зачинивши за собою двері, я почувала регіт сестри.

Протягом останніх трьох місяців я пересувалася пішки, на таксі або ж із Геррі на величезному чорному лімузині. Сісти за кермо мого крихітного хетчбека з його хитромудрим зчепленням і бісквітними крихтами на пасажирському сидінні було складніше, ніж я очікувала. Із трепетом у серці я вирушила до Сема, намагаючись не думати про те, чи це страх вечірньої дороги, чи передчуття довгоочікуваної зустрічі. Небо було

темне, а вулиці — повні людей і різдвяних вогників. Мої плечі повільно опустилися, коли я трохи загальмувала й виїхала з центру міста. Тротуари потроху зникли, натовп — розсмоктався, і залишилася тільки я та поодинокі машини, що їхали назустріч. І тоді, невдовзі після восьмої, я сповільнила рух і стала вдивлятися у неосвітлений провулок за вікном, намагаючись припаркуватися. У темряві виднівся залізничний вагон і золотавим сяйвом освітлював бруд та траву за вікном. Біля протилежної сторони воріт, у маленькому сарайчику, стояв його мотоцикл. Він навіть повісив невеличку гірлянду на куцх глоду біля входу. Це місце і справді було для нього домом.

Я припаркувала машину, вимкнула світло й озирнулася доккола. Тоді майже машинально взяла свій телефон.

«Із нетерпінням чекаю на нашу зустріч, — написала я. — Скоро побачимося! Цілую!»

Коротка пауза. Невдовзі надійшла відповідь.

«Я також. Щасливої подорожі. Цілую».

Я всміхнулася. А тоді вийшла з машини, надто пізно усвідомивши, що припаркувалася просто у калюжі, — мої черевики заповнила холодна каламутна вода. «О, дякувати Всесвіту, — прошепотіла я. — Як приємно».

Я вдягла шапку Санта Клауса на голову й узяла панчоху з пасажирського сидіння, а потім тихо зачинила двері й, не вмикаючи сигналізацію, обережно повернула ключ, щоб мене не видав жоден звук.

Навшпиньки хлюпаючи по багнюці, я пригадала перший раз, коли приїхала сюди, як я до нитки промокла під раптовим дощем і врешті-решт перевдяглася в його одяг, поки мій сушився у маленькій ванній на батареї. Це була особлива ніч, ніч, коли йому вдалося шар за шаром зняти з мене смерть Вілла, що оточувала мене. Я раптом відчула наш перший поцілунок на губах, величезні м'які шкарпетки на своїх змерзлих ногах — і мене неначе вдарило струмом.

Я відчинила ворота, із полегшенням помітивши, що він проклав тротуарну плитку аж до самого вагона. Неподалік проїхав автомобіль, і на секунду я поглянула на частково побудований будинок Сема: тепер із встановленим дахом та вікнами. Одного вікна не вистачало, а замість нього було натягнуто синій брезент. Мене вражала думка про те, що одного дня ми справді тут житимемо.

Я зробила ще декілька кроків і зупинилася біля дверей. Із відчиненого вікна повіяло чимось їстівним — якась запіканка? — насичений томатний аромат із нотками часнику. Раптом я відчула голод. Сем ніколи не харчувався напівфабрикатами чи квасолею з банки — він усе робив сам, немов отримуючи задоволення від цього. Тоді я побачила його — досі в уніформі — з рушником на плечі. Він схилився над сковорідкою — дивлячись на нього, я відчула себе абсолютно спокійною. Я почула далекий шум дерев, м'яке кудкудакання курей, що сплять у курнику неподалік, віддалений гул машин, які мчали до міста. Моєї шкіри торкнулося прохолодне повітря, у котрому витав різдвятий дух.

Можливо все. Саме цього я навчилася за останні декілька місяців. Життя може здаватися неймовірно складним, але, врешті-решт, є тільки я та мій коханий чоловік, а також його вагон і радісний вечір попереду. Я вдихнула, смакуючи цю думку, і ступила крок уперед, поклавши руку на ручку дверей.

Саме тоді я побачила її.

Вона щось говорила, але її голос заглушувало скло. Її волосся було забране догори, а м'які кучері спадали на лице. На ній була чоловіча футболка — його? — а в руці вона тримала пляшку вина. Він похитав головою. Тоді, коли він нахилився над плитою, вона підійшла до нього ззаду й поклала руки йому на шию, притулившись усім тілом. Вона гладила його м'язи великими пальцями рук, незнайомці так не роблять. Її нігті були пофарбовані в яскраво-рожевий.

Я стояла і дивилася і не могла дихати, поки він відкинув голову назад, заплющивши очі, немов віддаючись її настирливим маленьким рученяткам.

Тоді він із усмішкою обернувся до жінки, засміявся й підняв келих.

Я більш нічого не бачила. Моє серце калатало так голосно, що я боялася знепритомніти. Я відсахнулася, а потім кинулася назад стежкою. Моє дихання заглушувало усе на світі, а ноги геть закрижаніли. Хоч моя машина стояла майже за п'ятдесят метрів, навіть звідти я почула її раптовий сплеск сміху, що пролунав немов брязкіт розбитого скла.

Я сиділа на автостоянці за своїм будинком і чекала, поки Том ляже спати. Я була не в змозі приховати свої почуття й не хотіла розмовляти з Тріною при хлопцеві. Час од часу я дивилася вгору, перевіряючи, чи в його спальні горить світло. Через півгодини воно згасло. Я вимкнула двигун і трохи зачекала. Усі мої мрії, які я плекала останні півроку, просто розчинилися у повітрі.

Тут немає нічого дивного. Чого дивуватися? Кеті Інгрем із самого початку була частиною цієї гри. Мене шокувало лише те, що Сем грав за неї. Він не відштовхнув її. Він відповів на моє повідомлення, а потім приготував їй вечерю й дав гладити свою шию. Що чекало на них попереду?

Кожного разу, уявляючи їх, я хапалася за живіт, немов мене вдарили. Я просто не могла викинути їх із голови. Те, як він закинув голову назад під тиском її пальців. Те, як упевнено вона засміялася, глузливо, як сміються над жартом, зрозумілим лише їм двом.

Дивніше за все було те, що я не могла плакати. Те, що я відчувала, було більшим за горе. Я немов оніміла, а мозок кипів від запитань: як довго? наскільки далеко? чому? — і я знов виявляла, що тримаю себе за живіт, немов мене нудить від думки про це нове знання, цей важкий удар, цей біль, цей біль, цей біль.

Я не знаю, скільки там сиділа, але близько десятої години я вийшла, повільно піднялася нагору й увійшла до квартири. Я сподівалася, що Тріна лягла спати, але вона, із ноутбуком на колінах і в піжамі, дивилася новини. Вона усміхалася, дивлячись в екран, і підстрибнула, коли я відчинила двері.

— Боже, ти мене до смерті перелякала! Лу? — Вона відклала ноутбук убік. — Лу? О, ні...

Саме доброта зазвичай наносить останній удар. Моя сестра, жінка, котра знаходить фізичний контакт більш неприємним, аніж візит до дантиста, обняла мене обома руками. Раптом я усвідомила, що схлиплюю, глибоко та голосно, захилинаючись гіркими сльозами. Востаннє я так плакала тоді, коли помер Вілл. Разом із цими сльозами з мене виходили останки мрій та думки про те, що чекає мене попереду. Ми повільно опустили-ся на диван, я уткнулася лицем у її плече, а вона — у моє. Моя сестра міцно тримала мене, не відпускаючи ні на секунду.

Ані Сем, ані батьки не знали про те, що я приїду раніше, тож наступні два дні я змогла провести у квартирі, удаючи, що мене там нема.

Я не була готова до зустрічей. Я не була готова до розмов. Коли мені писав Сем, я просто ігнорувала його повідомлення. Напевно, він думав, що я бігаю Нью-Йорком, немов безголова курка. Я постійно передивлялася його два повідомлення: «Що ти хочеш робити у Святвечір? Церковна служба? Чи ти будеш надто втомлена?» та «Ми побачимось у День подарунків?» — і запитувала себе, як цей чоловік, цей найблагородніший, найшляхетніший з усіх чоловіків, може так нахабно мені брехати.

Коли Том був удома, я вдягала усмішку й лежала на дивані, поки хлопець балакав за сніданком, а потім зникав у ванній. Коли він ішов, я поверталася на диван і просто лежала, дивлячись у стелю. Із куточків моїх очей сочилися сльози, а в голові варилися думки про те, наскільки можливо, що я неправильно все зрозуміла.

А що, як я кинулася у відносини з Семом, бо досі сумувала за Віллом? Можливо, я взагалі його ніколи не знала? Урешті-решт, ми бачимо те, що нам хочеться бачити. Він вчинив так зі мною через Джоша? Через тест на вагітність, котрий зробила Агнес? Хіба взагалі має бути причина? Я більш не довіряла власному розсуду.

Цього разу Тріна не стала втомлювати мене, примушуючи вставати й робити щось конструктивне. Вона лише скрушно хитала головою й лаяла Сема, поки Том не чув. Навіть у глибині свого нещастя я подумки дивувалася, як цьому Едді вдалося прищепити моїй сестрі щось схоже на співчуття.

Вона не раз повторила, що це не стало для неї великим сюрпризом, враховуючи те, що я жила за півтори тисячі кілометрів, що його треба було тільки підштовхнути до рук Кеті Інгрем або ж що все це було неминуче. Вона вислухала мою розповідь про події, котрі привели до цієї ночі, а потім переконалася, що я сита, чиста і перевдягнута. І хоч Тріна не часто вживає алкоголь, вона принесла дві пляшки вина і сказала, що подумала, що можна дозволити мені повалятися кілька днів (але додала: якщо мене знудить, то мені доведеться прибирати самотійно).

Коли настав Святвечір, у мене виросла тверда оболонка, справжній панцир. Я почувалася немов крижана статуя. У певний момент я усвідомила, що маю поговорити з ним, але ще не була готова. Я не знала, чи колись буду готова.

— Що ти робитимеш? — запитала Тріна, сидючи на унітазі, поки я приймала ванну. Усі ці дні вона не бачилася з Едді, тож тепер фарбувала нігті на ногах у рожевий колір. Вона так і не визнала того, що все це приготування — саме для нього. У вітальні сидів Том і під гучний телевізор стрибав на дивані у передсвятковому божевіллі.

— Я думала сказати йому, що запізнилася на рейс. А після Різдва вже поговоримо.

Вона скривилася.

— Ти не хочеш просто поговорити з ним? Усе одно він не повірить у цю нісенітницю.

— Саме зараз мені начхати, у що він повірить. Я просто хочу провести Різдво з родиною й без усіякої драми.

Я пірнула під воду, щоб не чути, як Тріна волає Томові зробити телевізор тихіше.

Він мені не повірив. І написав:

«Що? Як можна було запізнитися на рейс?»

«Ось так, — відповіла я. — Побачимося у День подарунків».

Надто пізно я помітила, що не додала ніяких «цілую» і смайликів. Він довго мовчав, та все ж відповів:

«Гаразд».

Тріна відвезла нас до Стортфолда, усі півтори години Том стрибав на задньому сидінні. Ми слухали різдвяні колядки по радіо й майже не розмовляли. Коли ми виїхали з Лондона, я подякувала їй за розуміння, та вона пошепки відповіла, що я тут ні до чого: її нудить від думки про Різдво, бо саме тоді вона познайомить Едді з мамою і татом.

— Усе буде добре, — мовила я. Її усмішка була не зовсім переконливою. — Ну ж бо. Їм сподобався навіть той бухгалтер, із котрим ти зустрічалася на початку року. До того ж, відверто кажучи, Трін, ти так довго була сама, що, мабуть, могла б привести додому будь-кого, аби тільки не Аттілу¹, і вони вже будуть у захваті.

— Що ж, цю теорію ми й випробуємо.

Перш ніж я встигла відповісти, ми припаркувалися, тому я поглянула у дзеркало на свої розпухлі від сліз очі й вилізла з машини. Немов спринтер, моя мати вилетіла з будинку й кинулася до мене. Вона обійняла мене обома руками, стиснувши настільки сильно, що я відчула її серцебиття.

— Тільки подивися на себе! — вигукнула вона, трохи відсторонившись, а потім знов притиснула мене до грудей. Вона прибрала пасмо волосся від мого обличчя й повернулася до батька, котрий із усмішкою стояв на порозі. — Тільки подивися, яка ти красуня! Бернарде! Подивися на нашу принцесу! Ой, як же ми скучили! Ти що, схудла? Виглядаєш так, ніби схудла. Якась ти втомлена. Зараз ми тебе нагодуємо. Заходь у будинок. Б'юся об заклад, тебе так і не погодували в тому літаку. Я чула, вони подають яечню з порошку.

Вона обійняла Тома, а потім, перш ніж батько встиг хоч щось зробити, схопила мої сумки й побігла додому, кличучи нас за собою.

— Привіт, люба, — з любов'ю мовив тато, і я кинулася в його обійми.

---

¹ Аттіла — каган (вождь) гунів із 434 р., підніс Гунську імперію до вершини могутності.

Коли його руки зімкнулись навколо мене, я нарешті дозволила собі видихнути.

Дідусь тільки-но дістався порога. Він переніс черговий невеликий інсульт. Про це мене пошепки повідомила мама. Тепер йому було складно ходити й стояти, тож переважно він проводив час у кріслі у вітальні. («Ми не хотіли, щоб ти хвилювалася».) На ньому була гарна сорочка та пуловер. Коли я увійшла, він однобоко усміхнувся. Він підвів руку, що безупинно тремтіла, і я обійняла старого, помітивши, наскільки маленьким він здавався.

Але тоді я усвідомила, що все довкола здавалося маленьким. Будинок батьків із його двадцятирічними шпалерами, котрі вони обрали не з естетичних міркувань, а радше тому, що їх продавали зі знижкою чи вони закривали вм'ятини у стінах, із його комплектом меблів, що давно провисали, із крихітною їдальнею, де стільці врізалися у стіну, якщо відсунути їх надто далеко, і світильником на стелі, що ледве не зачіпав батькову потилицю. Я збагнула, що підсвідомо порівнюю усе це з багатими апартаментами з полірованим паркетом, височезними стелями з ліпниною та розкішними краєвидами Мангеттена з вікон.

Я сподівалася, що вдома відчую спокій. Натомість я зрозуміла, що почуваюся загубленою, що я не належу до жодного з цих двох місць.

На вечерю ми їли ростбіф, картоплю, йоркширський пудинг і бісквіт — мама називала це невеличкою репетицією завтрашнього свята. Тато тримав індичку в сараї, бо вона не влізала до холодильника, і кожні півгодини бігав перевіряти, чи не потрапила вона до лап Гудіні, сусідського кота. Мама дала нам короткий опис трагедій, що спіткали наших сусідів:

— Що ж, звісно, це було ще до лишаю Ендрю. Він показав мені свій живіт — мене ледь не знудило, — і я сказала Дімфі, що їй треба відпочивати, поки дитя не народиться. Відверто кажучи, її варикозні вени нагадали мені дорожню карту Чілтерну. А я казала, що батько місіс Кемп помер? Він відсидів чотири роки за збройне пограбування, і вже потім виявилось,

що це був не він, а той хлопець із пошти, у котрого таке саме волосся. — Мама не замовкала.

Коли вона мила посуд, тато нахилився до мене і сказав:

— Ти повіриш, якщо я скажу тобі, що вона нервується?

— Чому?

— Через тебе. Через усі твої досягнення. Вона боялася, що ти більш не захочеш повертатися до нас. Що зустрінеш Різдво зі своїм хлопцем і одразу полетиш до Нью-Йорка.

— Навіщо мені так робити?

Він знизав плечима.

— Я не знаю. Вона думала, ти переросла нас. Я казав їй, що вона дурна. Не зрозумій це неправильно, люба. Вона дуже тобою пишається. Вона роздруковує усі твої фотографії та, склавши їх до альбому, не дає спокою сусідам, бо постійно хвалиться своєю донечкою. Відверто кажучи, вона й мені до смерті набридла, а я твій батько. — Він усміхнувся і стиснув моє плече.

Мені стало соромно від того, скільки часу я збиралася присвятити Семові. Насправді я планувала залишити маму, рідину й дідуся на Різдво.

Я взяла решту тарілок і пішла до кухні, щоб допомогти мамі їх помити. Певний час ми просто мовчали. Вона обернулася до мене.

— Ти виглядаєш втомленою, люба. Це через переліт?

— Мабуть.

— Посидь з усіма. Я сама приберу.

Я випросталася.

— Ні, мамо. Я не бачила тебе декілька місяців. Чому б тобі не розповісти мені, як у тебе справи? Як вечірня школа? І що лікар каже щодо дідуся?

Того вечора телевізор не замовкав, а температура зростала аж доти, доки всі ми не звалилися в напівкоматозі, глядячи свої животи, немов вагітні, після «легкої вечери» від мами. Від думки про те, що завтра на нас чекає те ж саме, мій живіт бурчав на знак протесту. Дідусь дрімав у кріслі, і ми вирішили не турбувати його, поки ходили на нічну месу. Оточена дорогими й близькими мені людьми, я стояла у церкві, й, усміхаючись, співала

колядки, котрі знала напам'ять ще з дитинства, й намагалася не думати про Сема, уже, мабуть, сто вісімнадцятий раз на день. Час од часу Тріна ловила мій погляд і підбадьорливо всміхалася, а я всміхалася у відповідь, мовби казала «усе гаразд, я в порядку, я впораюся», хоча це не правда. Коли ми повернулися, я з полегшенням роздягнулася в коморі. Можливо, річ у тому, що це дім мого дитинства чи мене втомили емоції, але вперше з того часу, як приїхала до Англії, я спала, мов немовля.

Я крізь сон почула, як Тріна прокинулася о п'ятій ранку, якусь радісну метушню, як тато кричить на Тома, бо той вирішив розгортати подарунки посеред ночі, і якщо той не повернеться до ліжка, то він скаже Санта Клаусу забрати усі подарунки. Наступного разу я прокинулася, коли мама поставила чашку чаю біля мого столика й сказала, щоб я перевдягалася, бо всі вже хочуть розгортати подарунки. Чверть на дванадцятю.

Я взяла маленький годинник, примружилася й потрусила його.

— Ти мала виспатися, — мовила мама, погладила мене по голові й побігла мішати брюссельську капусту.

Через двадцять хвилин я спустилася до вітальні у смішному светрі з північним оленем, у котрого світився ніс. Я купила його в «Мейсіз», бо точно знала, що Том оцінить. Усі вже чекали на мене внизу, вдягнені та ситі. Я поцілувала їх і побажала щасливого Різдва, увімкнула ніс свого оленя й роздала всім подарунки, увесь цей час намагаючись не думати про чоловіка, котрий мав отримати кашеміровий светр і дуже м'яку фланелеву сорочку в клітинку, що лежали на самому дні моєї валізи.

Я твердо вирішила, що не думатиму про нього в цей день. Час із моєю родиною — дорогоцінний, і я точно не стану псувати його своїм поганим настроєм.

Мої подарунки дуже усім сподобалися, немов додаткового лиску їм додавав факт того, що вони приїхали з самого Нью-Йорка, незважаючи на те, що все це можна було б купити в будь-якому торговельному центрі в Англії.

— Із самого Нью-Йорка! — із захватом повторювала мама кожного разу, коли хтось розгортав свій подарунок, аж доти, доки Тріна не почала закочувати очі, а Том — її передражняю-

вати. Звісно, загальним улюбленцем став найдешевший подарунок — пластикова снігова кулька, котру я купила в туристичному кіоску на Таймс-сквер. Я була впевнена, що до кінця тижня вона почне протікати десь на комоді в Тома.

Що отримала я:

Шкарпетки від дідуса (на 99 відсотків упевнена, що обирала й купувала їх мама).

Мило від тата (те саме).

Маленьку срібну рамку з фотографією нашої родини («Щоб ти змогла взяти нас із собою, куди б ти не поїхала», — мама. «Якого біса їй це робити? Вона поїхала до клятого Нью-Йорка, аби тільки бути подалі від нас», — тато).

Пристрій для видалення волосся з носа, від Тріни. («Не треба на мене так дивитися. Ти наближаєшся до того самого віку».)

Малюнок ялинки з віршем під нею від Тома. Після довгого допиту виявилось, що він таки не сам його зробив: «Наша вчителька каже, що ми неправильно прикрашаємо листівки, тому вона робить це сама, а ми просто підписуємо їх».

Я отримала подарунок від Лілі за день до того, як вони з місіс Трейнор поїхали кататися на лижах («Вона виглядає добре, Лу. Однак, здається, вона зводить місіс Трейнор з розуму»), — вінтажну каблучку, з величезним зеленим каменем у срібній оправі, що ідеально сіла на мій мізинець. Я відіслала їй пару срібних сережок у формі наручників — страшенно модна продавчиня в Сохо запевнила мене, що вони ідеально підійдуть дівчинці-підліткові. Враховуючи те, що вона схильна до пірсингів у несподіваних місцях.

Я подякувала всім за подарунки й помітила, що дідусь задрімав. Я подумки відзначила, що, мабуть, справила гарне враження людини, котра насолоджується життям. Але мама була розумнішою й уважнішою.

— У тебе все гаразд, любя? Якась ти млява. — Вона ополоником налила гусячий жир на запечену картоплю й відійшла назад, коли від неї пішла сердита пара. — Ой, тільки подивися. Яка ж вона буде хрустка та смачна!

— Усе гаразд.

— Досі не можеш відійти від подорожі? Наш сусід Ронні казав, що цілих три тижні врізався у стіни після своєї поїздки до Флориди.

— Мабуть, у мене те саме.

— Не можу повірити, що моя дочка живе у США. Усі в клубі мені заздрять.

Я підвела погляд.

— Ти знов туди ходила?

Після того, як Вілл помер, мої батьки стали вигнанцями громадського клубу, до котрого вони належали багато років, — їх звинувачували в тому, що я не завадила йому виконати задумане. Це була одна з багатьох речей, у яких я себе звинувачувала.

— Ну, ця Марджорі переїхала до Сайренсестера. Ти ж знаєш, вона пліткувала більше за всіх. А потім Стюарт із гаража сказав татові, що хоче пограти з ним у більярд. Просто так. Тоді все й налагодилося. — Вона знизала плечима. — І, ти знаєш, усе-таки це сталося декілька років тому. У людей є й інші турботи.

У людей є й інші турботи. Не знаю чому, але ця невинна заява міцно схопила мене за горло. Поки я намагалася проковтнути клубок смутку, мама засунула жаровню з картоплею назад до печі. Вона радісно захряснула двері й повернулася до мене, знімаючи прихватки з рук.

— Я ледь не забула сказати. Дуже дивно. Твій хлопець телефонував сьогодні вранці й запитував, що ми робитимемо з твоїм рейсом у День подарунків і чи ми не заперечуємо, якщо він сам тебе забере.

Я завмерла.

— Що?

Вона підняла кришку сковороди, випустила потік пари й знов опустила кришку.

— Ну, я сказала йому, що він, мабуть, помилився і ти вже тут. Він сказав, що заїде в гості. Чесно кажучи, ці нічні зміни скоро

його геть доведуть. Я чула по радіо, що нічна праця погано впливає на роботу мозку. Тобі варто поговорити з ним про це.

— Що — коли він приїде?

Мама зиркнула на годинник.

— Гм... Здається, він сказав, що звільниться по обіді, а потім приїде. Ну хіба можна працювати у Різдво? До речі, ти вже знайома з другом Тріни? Ти помітила, як вона стала вдягатися? — Вона озирнулася на двері. — Ще трохи, і її можна буде назвати нормальною людиною.

У стані підвищеної готовності я сиділа за столом. Хоч я була спокійна зовні, та всередині здригалася кожного разу, коли хтось відчиняв вхідні двері. Кожен шматочок маминої їжі перетворювався на порошок у моєму роті. Кожний несмішний анекдот, який батько зачитував уголос, проходив повз мої вуха. Я не їла, не чула, не відчувала. Я була замкнена в скляному ковпаку тривожного очікування. Я поглянула на Тріну, але вона була зайнята чимось своїм — я усвідомила, що вона чекає на приїзд Едді. Наскільки їй зараз важко? Я похмуро порівнювала наші ситуації. Принаймні її хлопець її не зраджував. Принаймні він хоче бути з нею. За вікном пішов дощ, і на вікна посипалися важкі краплі, а небо почорніло, як і мій настрій. Наш маленький будиночок, завішаний мішурою й святковими листівками, ніби стискався з усіх боків, а мені поперемінно здавалося, що я не можу дихати всередині нього, та все ж боюся того, що за межами. Раз у раз я помічала, як мама зиркає на мене, ніби здогадується, що щось трапилося, та не хоче втручатися, а я їй не заводила цю тему.

Я допомогла помити посуд, розповідаючи — як мені здалося, досить переконливо — про принади довозу їжі у Нью-Йорку, і коли врешті-решт подзвонили у двері — мої ноги перетворилися на желе.

Мама поглянула на мене.

— У тебе все гаразд, Луїзо? Щось ти зблідла.

— Я розповім пізніше, мамо.

Мама насторожено поглянула на мене, та все ж її лице пом'якшилося.

— Я завжди поруч. — Вона простягнула руку й заправила пасмо волосся мені за вухо. — Що б не сталося, я поруч.

На порозі стояв Сем у синьому джемпері, котрого я ще не бачила. Я одразу замислилася, хто міг його йому подарувати. Він злегка всміхнувся, та не став цілувати чи обіймати мене, як робив раніше. Ми боязко дивилися одне на одного.

— Ти хочеш увійти? — Мій голос звучав по-дивному офіційно.

— Дякую.

Я пройшла вузьким коридором, дочекалася, поки він привітає моїх батьків у вітальні, а потім повела його до кухні й зачинила за собою двері. Я гостро відчувала його присутність, немов ми обоє були наелектризовані.

— Хочеш чаю?

— Звісно... Гарний светр.

— О... Дякую.

— Ти... увімкнула ніс.

— Точно.

Я вимкнула ніс оленя, не бажаючи робити нічогісінько, що полегшило б напруження між нами.

Він сів за стіл — його тіло здавалося завеликим для наших кухонних стільців, — його погляд був зосереджений на мені, а руки поплескали по столу, немов він чекав на початок співбесіди. Із вітальні доносився сміх тата над якимось фільмом і верескливий голос Тома, який вимагав пояснити, що тут смішного. Я зайняла себе приготуванням чаю, та увесь цей час відчувала, як він поглядом спопелює мою спину.

— Тож, — мовив Сем, коли я вручила йому чашку чаю й сіла навпроти, — ти тут.

Мені здавалося, що я от-от знепритомнію. Я поглянула на привабливе обличчя навпроти, на широкі плечі й руки, що обережно тримали чашку, — у моїй голові промайнула думка: я не переживу, якщо він мене покине.

Але тоді я пригадала, як стояла на порозі його дверей і дивилася, як її тонкі пальці обвивають його шию, поки мої змерзлі ноги все більше й більше просочуються крижаною водою.

— Я повернулася два дні тому, — мовила я.

Найкоротша з пауз.

— Гарзд.

— Я хотіла зробити тобі сюрприз. У четвер ввечері. — Я пошкребла пляму на скатертині. — Але вийшло так, що це ти зробив мені сюрприз.

Я дивилася, як до нього повільно приходять усвідомлення: спочатку він насупився, потім подивився убік, а тоді заплющив очі, нарешті зрозумівши, що саме я могла побачити.

— Лу, я не знаю, що ти бачила, але...

— Але що? «Це не те, що ти думаєш»?

— Що ж, і так, і ні. — Це було схоже на удар.

— Не починаймо, Семе. — Він поглянув на мене. — Я все бачила на власні очі. Якщо ти спробуєш переконати мене в тому, що я помиляюся, я дуже захочу тобі повірити й, можливо, навіть повірю. Я усвідомила за останні два дні... що це погано. Погано для кожного з нас.

Сем поставив свою чашку. Він потер рукою обличчя й відвів погляд.

— Я не люблю її, Лу.

— Мене не хвилює, як ти до неї ставишся.

— Ну, я хочу, щоб ти знала. Ти була права щодо Кеті. Мабуть, я неправильно все зрозумів. Я справді їй подобаюся.

Я гірко всміхнулася.

— І вона подобається тобі.

— Я не знаю, що я про неї думаю. Ти — єдина жінка в моїй голові. Ти — та людина, про котру я в першу чергу думаю вранці. Але річ у тому, що ти...

— Не тут. Не смій звинувачувати мене у цьому. Навіть не думай про це. Ти сам велів мені їхати. Сам велів.

Декілька хвилин ми просто мовчали. Я просто витріщалася на його руки — сильні, побиті кісточки, те, як мужньо вони виглядали, та все ж були здатні на таку ніжність. Я рішуче втупилася у пляму на скатертині.

— Знаєш, Лу, я думав, що впораюся сам. Урешті-решт, я так довго був один. Але ти зламала щось у мені.

— О, тож це таки моя провина.

— Я цього не казав! — вигукнув він. — Я просто намагаюся пояснити. Я хочу сказати... я хочу сказати, що тепер мені складніше бути одному, аніж колись. Після смерті моєї сестри я більше не хотів із кимось зближатися. Я був готовий дбати лише про Джейка і більш нікого. У мене була робота, і недобудований будинок, і мої кури, і мені було цього достатньо. Я просто... намагався навчитися жити заново. Але тоді з'явилася ти й упала з того бісового будинку, і буквально з першого дотику я відчув, як щось усередині мене прокинулося. Раптом у мене з'явилася людина, з якою мені хотілося поговорити. Яка розуміла мій біль. Справді, справді розуміла. Я проїжджав повз твою квартиру й точно знав, що після завершення важкого дня я зможу забрати тебе або ж зайти у гості і мені неодмінно стане краще. Так, я знаю, що у нас були деякі проблеми, але в мене було таке відчуття — глибоко у серці, — немов усе буде добре. — Його голова була схилена над чашкою чаю, а щелепи — стиснуті. — А потім, коли ми зблизилися — більш ніж із будь-ким за все моє життя, — ти просто... просто зникла. Я себе почував так, немов мені подарували цей подарунок, цей ключ до всього на світі, а потім просто відібрали.

— Тоді чому ти мене відпустив?

Його голос вибухом пролунав у кімнаті.

— Бо... бо я не з тих, хто триматиме силою, Лу! Я не з тих, хто відмовлятиме тебе їхати. Я не з тих, хто відгороджуватиме тебе від пригод, саморозвитку і всього, що ти там робиш. Я не з тих!

— Ні, але ти з тих, хто спить з іншою, тільки-но я поїхала. З іншою, котра поруч і не проти.

— Ти знов говориш з американським акцентом! Ти ж в Англії, заради Бога!

— Саме так, і ти й гадки не маєш, як мені хочеться звідси поїхати.

Сем відвернувся, вочевидь намагаючись опанувати себе. За кухонними дверима, хоч телевизор і досі працював, я здогадалася, що всі слухають.

Через декілька хвилин я тихо промовила:

— Так не можна, Семе.

— Як не можна?

— Я більш не хочу думати про Кеті Інґрем та її спроби спокусити тебе — бо, хоч що б сталося тієї ночі, я бачила, чого хотіла вона, навіть якщо не знаю, чого хотів ти. Це зводить мене з розуму, це засмучує мене, навіть гірше, — я насилу ковтнула, — це змушує мене ненавидіти тебе. Я не можу собі уявити, як за три коротких місяці ми дійшли до цього.

— Луїзо... — У двері стримано постукали. Я побачила обличчя матері. — Мені незручно вас турбувати, але ви не заперечуєте, якщо я швиденько зроблю чаю? Дідусь просить.

— Звісно. — Моє обличчя й досі було відвернуте.

Вона заметушилася й, не дивлячись на нас, наповнила чайник.

— Вони дивляться якийсь фільм про прибульців. Не дуже святково. Я пам'ятаю часи, коли на Різдво ми дивилися виключно «Чарівник країни Оз» чи «Звуки музики» — щось, що подобалося всім. Тепер вони дивляться цю нісенітницю з перестрілками, а ми з дідусем не розуміємо ані словечка.

Мама продовжувала скаржитися на цей вечір, стукаючи пальцями по робочій поверхні й чекаючи на чайник.

— Ви знаєте, що ми навіть не подивилися промову королеви? Тато записав її на старий відеопрогравач. Але якщо дивитися вже потім, це не одне й те саме, розумієте? Мені подобається дивитися разом з усіма. А бідолашна старенька повинна чекати у цих відиках, поки всі додивляться свої фільми про прибульців та мультики. Після шістдесяти з гаком років служби — як довго вона займає трон? — найменше, що ми можемо зробити, — це просто подивитися прямий ефір з її привітанням. Хоча тато запевняє мене в тому, що вона записала це відео декілька тижнів тому. Семе, ти хочеш пирога?

— Ні, дякую, Джозі.

— Лу?

— Ні. Дякую, мамо.

— Я залишу трохи. — Вона зніяковіло усміхнулася й, завантаживши фруктовий пиріг розміром із колесо трактора на тацю, поспішила геть. Сем підвівся й зачинив за нею двері.

Ми сиділи в повній тиші, слухаючи, як цокання кухонного годинника лунає в свинцевому повітрі.

Усе неказане мертвою вагою тиснуло на мене.

Сем зробив довгий ковток чаю. Мені хотілося, щоб він пішов. Мені здавалося, якщо він піде, я помру.

— Пробач, — нарешті мовила я. — Щодо тієї ночі... Я не хотіла... Я не можу ні про що судити. — Я похитала головою. Я більше не могла говорити.

— Я не спав із нею. Якщо ти не станеш більше нічого слухати, я хочу, щоб ти почула лише це.

— Ти обіцяв...

Він поглянув на мене.

— Ти обіцяв... що мене більш ніхто не образить. Ти обіцяв. Коли приїздив до мене у Нью-Йорк. — Мій голос дзвенів із глибини грудей. — Я навіть подумати не могла, що саме ти станеш тією людиною, котра це зробить.

— Луїзо...

— Я думаю, тобі краще піти.

Він важко підвівся й, вагаючись, поставив руки на стіл перед собою. Я не могла подивитися на нього. Не могла спостерігати за тим, як кохане обличчя от-от зникне з мого життя назавжди. Він випростався, голосно зітхнув і відвернувся.

Тоді витягнув пакунок із внутрішньої кишені й поклав на стіл.

— Щасливого Різдва, — мовив він. І пішов до дверей.

Я рушила за ним у коридор, одинадцять довгих кроків, і ми опинилися на ганку. Я не могла глянути на нього, бо боялася втратити контроль над почуттями. Почала би благодіяти його залишитися, обіцяти покинути роботу, умовляти його змінити роботу і більш ніколи не бачитися з Кеті Інгрем. Я стала б жалюгідною жінкою, саме такою, яких зазвичай шкода. Такою жінкою, яка йому не потрібна. Я стояла, напруживши плечі, і не могла подивитися далі його дурних величезних ніг. Під'їхав автомобіль. Хтось у кінці вулиці грюкнув дверима. Защебетали птахи. Я просто стояла, замкнена в мізерному моменті, котрий вперто не хотів закінчуватися.

А тоді раптом він підійшов ближче, і його руки зімкнулися навколо мене. Він притягнув мене до себе, і в його обіймах я відчула все, що ми не могли сказати, — усю любов, і біль, і клятву неможливість усього цього. Моє обличчя, невидиме для нього, скривилося.

Не знаю, як довго ми так стояли. Мабуть, лише декілька секунд. Але для нас час зупинився, розтягнувся, зник. Були тільки він і я і це жахливе відчуття, що повільно й нещадно повзло від моєї голови до ніг, немов я перетворювалася на камінь.

— Не треба. Не чіпай мене, — мовила я, коли була не в змозі більше терпіти. Мій голос був геть не схожий сам на себе, і я відштовхнула його геть.

— Лу... — Тільки це вже був не його голос. Я почула голос своєї сестри.

— Лу, чи не могла б ти — перепрошую — відступити вбік, будь ласка? Мені треба пройти.

Я кліпнула очима й обернулася. Сестра, піднявши руки, стояла біля вузького проходу й чекала, поки я звільню шлях.

— Перепрошую, — повторила вона. — Мені просто потрібно...

Сем відпустив мене, досить різко, і, згорбивши плечі, пішов геть широкими кроками, він зупинився лише на секунду, щоб відчинити ворота. Він не озирався назад.

— Це що, новий хлопець Тріни приїхав? — запитала мама, визираючи з-за дверей. Вона зняла фартух і пригладила зачіску одним швидким рухом. — Я думала, він приїде о четвертій. Я навіть губи не встигла нафарбувати... У тебе все гаразд?

Тріна обернулася до нас, і крізь пелену своїх сліз я помітила сповнену надії усмішку на її обличчі.

— Мамо, тато, це Едді, — мовила вона.

Нам помахала рукою струнка темношкіра жінка в короткій квітчастій сукні.

Виявляється, аби відволіктися від утрати другого великого кохання усього життя, може вистачити й того, що ваша сестра прийде на Різдво, особливо з молодою темношкірою жінкою на ім'я Едвіна. Мама приховала свій початковий шок надто емоційним привітанням і обіцянками зробити чай. Провівши Едді та Тріну до вітальні, вона зупинилася на секунду й поглянула на мене так, що, якби моя мати лаялася, це було б «Якого хріна?», а потім зникла в коридорі, що вів до кухні.

— Едді! — закричав Том, вийшовши з вітальні, міцно обійняв нашу гостю й, підсакаючи на місці, отримав свій подарунок, розірвав обгортку, а потім утік із новим набором конструктора Лего.

А тато геть затих — він просто витріщався на те дійство, що розгорталося в нього на очах, немов усе це не реальність, а чудернацький галюциногенний сон. Я побачила нехарактерно тривожний вираз обличчя Тріни, відчула, як зростає відчуття паніки у повітрі, і зрозуміла, що повинна діяти. Я пошепки пробурмотіла татові, щоб він закрив рота, підійшов уперед і простягнув руку.

— Едді! — вигукнула я. — Привіт! Я Луїза. Моя сестра, без сумніву, наговорила тобі багато поганого про мене.

— Взагалі-то, — мовила Едді, — вона розповідала тільки чудові речі. Ти живеш у Нью-Йорку, чи не так?

— Переважно так. — Я сподівалася, що моя усмішка не виглядає такою натягнутою, як мені здавалося.

— Після закінчення коледжу я два роки жила у Брукліні. Я досі сумую за ним.

Вона скинула своє пальто бронзового кольору, очікуючи, поки Тріна втисне його на вщент забитий одягом вішак. Вона була крихітна, немов фарфорова лялька, із найбільш вищука-

ними симетричними рисами обличчя, які мені доводилося бачити, розкосими мигдалеподібними очима та екстравагантними чорними віями. Вона привітно щебетала, коли ми увійшли до вітальні, — мабуть, вона була надто ввічливою, щоб визнати неприкритий шок батьків, — і нахилилася, щоб потиснути руку дідусеві, який усміхнувся до неї своєю кривою усмішкою, а потім знову витріщився у телевизор.

Я ніколи не бачила свою сестру такою. Мене не покидало враження, ніби нас представили двом незнайомцям, а не одному. Ось Едді — бездоганно ввічлива, цікава, балакуча жінка, котра сама знаходить теми для розмов, — а ось нова Тріна, із боязким виразом обличчя, невпевненою усмішкою, котра час од часу бере руку своєї дівчини і стискає її, немов набираючись сміливості. Коли вона вперше це зробила, таткова щелепа відвисла ледь не до підлоги, а мама просто тицьнула його у ребра, аби він закрити рота.

— Що ж! Едвіно! — почала мама, наливаючи чай. — Тріна так — гм-м — мало розповідала про тебе. Як — як ви двоє познайомились?

Едді всміхнулася.

— Я управляю магазином інтер'єру недалеко від квартири Катріни. Вона декілька разів заходила, щоб купити нові подушки, і ми просто розговорилися. Потім пішли до бару, а потім у кіно... і, знаєте, виявилось, що у нас багато спільного.

Я піймала себе на тому, що киваю, намагаючись збагнути, що ж саме моя сестра може мати спільного з ідеальною елегантною істотою переді мною.

— Багато спільного! Як мило. Це просто чудово. Так. А... звідки ти... ой, матінко. Я хотіла сказати...

— Звідки я? З Блекгіту¹. Я знаю — люди рідко переїжджають з Північного Лондона до Південного. Мої батьки перебралися до Боргемвуда², коли вийшли на пенсію три роки тому. Тому мене можна назвати рідкістю — я жителька і Північного, і Пів-

---

¹ Блекгіт — район Південно-Східного Лондона в Королівському районі Гринвіча і в лондонському районі Льюїшем.

² Боргемвуд — місто в південній частині Гартфордширу.

денного Лондона водночас. — Вона всміхнулася Тріні, немов це був їхній спільний жарт, а потім знов поглянула на маму. — А ви завжди тут жили?

— Мама з татом покинуть Стортфолд лишень у домовинах, — відповіла Тріна.

— Та ми сподіваємося, що дуже нескоро! — втрутилася я.

— Тут дуже гарно. Я розумію, чому вам тут так подобається, — мовила Едді, взявши тарілку до рук. — Цей пиріг просто неймовірний, місіс Кларк. Ви його самі приготували? Моя мама готує торт із ромом і присягається, що треба три місяці вимочувати фрукти, аби отримати потрібний смак.

— Катріна — лесбійка? — запитав тато.

— Він справді смачний, мамо, — мовила Тріна. — Родзинки... дуже... вологі. — Татів погляд метався між мною та сестрою.

— Нашій Тріні подобаються дівчата? І ніхто нічого не скаже? Ми просто триндітимемо про клятві подушки та пиріг?

— Бернарде, — почала мама.

— Можливо, вам варто поговорити наодинці, — втрутилася Едді.

— Ні, залишись, Едді. — Тріна зиркнула на Тома, котрий був повністю занурений у телевізор, і сказала: — Так, тату. Мені подобаються жінки. Або принаймні мені подобається Едді.

— Тріна може бути гендерфлюїдна, — нервово мовила мама. — Це так називається? Молодь у вечірній школі розповідала мені про це: у наші дні багато хто не може визначитися. Існує цілий спектр. Чи спекулум. Я завжди забуваю.

Тато кліпнув очима.

Мама так голосно ковтнула чай, що в мене ледь не заболіло горло.

— Ну, особисто я думаю, — заявила я, коли Тріна перестала гладити Едді по спині, — що це просто чудово, що комусь сподобалася наша Тріна. Хоч комусь. Знаєте, у кого є очі, і вуха, і серце, і все інше.

Тріна із вдячністю поглянула на мене.

— Ти завжди носила тільки джинси. Коли була підлітком, — замислено пробурмотіла мати, витираючи губи. — Мабуть, треба було примушувати тебе носити більше суконь.

— Це ніяк не пов'язано із джинсами, мамо. Мабуть, гени.

— Та ні, у нашій родині такого не було, — заперечив тато. — Без образ, Едвіно.

— Звісно, містере Кларк.

— Я лесбійка, тату. Я лесбійка, і я ніколи не була щасливою, і насправді вас не стосується те, як саме я обираю свій шлях до щастя, але мені дуже хотілося б, мамо й тату, щоб ви просто порадили за мене, адже я сподіваюся, що ми з Едді ще довго відіграватимемо важливу роль у житті Тома.

Вона поглянула на Едді, котра підбадьорливо усміхнулася.

У повітрі зависла важка тиша.

— Ти ніколи не казала, — осудливо сказав тато. — Ніколи не поводитися як лесбійка.

— А як саме я мала поводитися? — уточнила Тріна.

— Що ж. Як лесбійка. Ну... ти ніколи не приводила додому дівчат.

— Я взагалі нікого не приводила. Окрім Сандіпа. Того бухгалтера. Але він тобі не сподобався, бо не любить футбол.

— Я люблю футбол, — послужливо мовила Едді.

Тато сидів, утупивши погляд у тарілку. Нарешті він зітхнув і потер очі обома долонями. Тоді опустив руки — він здавався приголомшеним, немов його тільки-но витягли з глибокого сну. Мама пильно дивилася на нього, її лице було спотворене тривогою.

— Тріно. Едвіно. Я прошу вибачення, якщо виглядаю як старий пердун. Я не гомофоб, справді, але...

— О Боже, — мовила Тріна. — Ось і «але».

Тато похитав головою.

— Але я, мабуть, скажу щось не те й ображу всіх присутніх, бо я просто старий, що не розуміє всіх цих нових словечок і нового способу життя, — про це вам розповідь моя дружина. Незважаючи на все це, навіть я знаю, що в довгостроковій перспективі важливо лише те, що мої дівчата щасливі. І якщо ти робиш щасливою Тріну, Едді, як Сем робить щасливою нашу Лу, тоді я тільки радий. Дуже приємно познайомитися.

Він підвівся з-за столу і простягнув руку — через мить Едді нахилилася вперед і потиснула її.

— Добре. А тепер з'їмо ще трохи того пирога.
Мама зітхнула з полегшенням і потягнулася за ножом.
А я, всміхаючись до останнього, поспішно покинула кімнату.

Існує певна ієрархія розбитого серця. Я усе з'ясувала. Першою у списку стоїть смерть коханої людини. Важко уявити собі іншу ситуацію, яка викликає стільки шоку й відвертого співчуття: сумні обличчя, небайдужа рука, що потисне плече. *Боже, мені так шкода.* Після цього йде ситуація, коли тебе полишають заради когось іншого, — зрада. У підтримку ти отримуєш декілька людей, котрі з солідарності ненавидять зрадника. *Ой, мабуть, це було справжнім шоком для тебе.* Можна ще додати примусову розлуку, релігійні перешкоди, серйозні хвороби. Але ми розійшлися, бо жили на різних континентах. На більше ніж кивок розуміння чи прагматичне знизування плечима можна й не сподіватися. *Так, це буває.*

Я бачила цю реакцію, замасковану під материнську турботу, коли я повідомила новини матері, а потім батькові. *Що ж, це неприємно. Але для них це не стало великою несподіванкою,* а я просто відмовлялася у це вірити. Як це не стало великою несподіванкою? Я КОХАЛА ЙОГО. День подарунків поступово добіг кінця, години повільно й сумно прямували до ночі. Я спала уривками, радіючи лише тому, що Едді якось мене відволікла. Трохи полежавши у ванні, я перебралася до ліжка в маленькій спальні, раз у раз витираючи сльозу й сподіваючись, що ніхто не побачить. Мама принесла мені чаю, щосили стримуючи себе, щоб не почати балакати про щастя моєї сестри.

Я була рада бачити таку реакцію з її боку. Чи була б рада, якби не була вбита горем. Я бачила, як вони крадькома трималися за руки під столом, поки мама накривала вечерю, як їхні голови схилені одна до одної, поки вони обговорюють щось у журналі, як їхні ноги торкаються, поки вони дивляться телевизор, як Том вклинюється між ними з упевненістю, що його люблять, і не важливо хто. Коли всі оговталися від величезного сюрпризу, я раптом усвідомила: ця жінка робила Тріну такою щасливою і розслабленою, якою я ніколи її

не бачила. Раз по раз вона потайки зиркала на мене й сором'язливо та гордовито всміхалася, а я всміхалася у відповідь, сподіваючись, що це виглядає більш природно, ніж я це відчуваю.

Бо все, що я відчувала на той момент, — це величезна дірка замість мого серця. Без того гніву, що наповнював мене протягом останніх сорока восьми годин, я була геть порожньою. Сем пішов, а я просто не могла повірити у те, що сама його прогнала. Для інших людей кінець моїх відносин, можливо, й був очікуваним, але я не могла цього усвідомити.

У День подарунків, поки моя родина дрімала на дивані (я забула, як багато часу тут заведено відводити на те, щоб обговорювати, поглинати або ж перетравлювати їжу), я примусила себе підвестися на ноги й пішла до замку. Він був порожній, лишень жінка у вітрівці та її собака гуляли неподалік. Вона мимохідь кивнула мені так, ніби не хотіла брати участь у подальших розмовах, тому я підійшла до фортечної стіни й сіла на лавку, з якої було видно лабіринт і південь Стортфолда. Сильний вітер щипав кінчики моїх вух, і ноги в мене поступово змерзли. Я пообіцяла собі, що не буду так сумувати увесь час. Я дозволила собі подумати про Вілла й про те, скільки днів він провів у своєму замкові, як я пережила його смерть, і я рішуче сказала собі, що цей новий біль набагато слабкіший, — я не дозволю собі страждати місяцями, не допущу того, щоб мене нудило від життя. Я не буду думати про Сема. Я не буду думати про нього з цією жінкою. Я не шукатиму її на Фейсбуці. Я повернуся до свого захопливого, повного пригод, багатого життя у Нью-Йорку і вдалині від нього нарешті вилікую свої рани. Можливо, між нами не було такого зв'язку, як мені здавалося. Можливо, інтенсивність нашої першої зустрічі — урешті-решт, хто зможе відмовити фельдшеру? — примусила нас повірити у те, що ця інтенсивність належить нам. Можливо, мені потрібна була людина, яка допоможе мені оговтатися від потрясіння.

Можливо, це була просто інтрижка і мені поліпшає набагато скоріше, аніж я сподівалася.

Я повторювала це знову і знову, але якась частина мене вперто відмовлялася слухати. Але врешті-решт, остаточно втопившись від фантазій про те, як усе буде добре, я просто заплющила очі, затулила обличчя руками й заплакала. Біля порожнього замку, коли всі проводили час удома, я відчувала, як мене пронизує горе, і я ридала без упину й без страху, що мене побачать. Я плакала так, як не могла плакати у маленькому будиночку на Ренфрю-роуд і не змогла б удома в Гопніків, — із гнівом та скорботою, своєрідне емоційне кровопролиття.

— Ти бовдур, — пробурмотіла я собі в коліна. — Мене не було лише три місяці... — Мій голос звучав дивно й здушено. Зовсім як Том, котрий, плачучи, дивився на своє відображення у дзеркалі й плакав ще дужче, почувши, як сумно й жахливо прозвучали ці слова, я розридалася тільки сильніше. — Чорт тебе забирай, Семе. Як ти міг примусити мене думати, що воно того варте?

— Тож я можу присісти чи це приватний фестиваль горя?

Я різко поглянула догори. Переді мною стояла Лілі, укутана у величезну чорну парку й червоний шарф, її руки були перехрещені на грудях, а погляд — зосереджений на мені. Вона усміхнулася, немов моє горе її певним чином забавляло, а тоді дочекалася, поки я опаную себе.

— Що ж, мабуть, я не стану запитувати, що відбувається в твоєму житті, — мовила вона й ліктем ударила мене у руку.

— Як ти дізналася, що я тут?

— Я прийшла до тебе додому, щоб привітатися, бо вже два дні, як повернулася з лиж, а ти навіть не спромоглася потелефонувати.

— Пробач, — мовила я. — Це було...

— Це було складно, бо тебе кинув Сексі Сем. Він пішов до тієї білявої відьми?

Я висякалася й поглянула на дівчину.

— Я прилетіла за кілька днів до Різдва й поїхала до станції швидкої допомоги, щоб зробити йому сюрприз, але побачила, як вона висне на ньому, наче якась цвіль. — Я шморгнула носом. — І одразу все зрозуміла.

— Боже, так. Я хотіла попередити тебе, але потім зрозуміла, що в тому немає сенсу. Із Нью-Йорка ти точно нічого б із цим не зробила. Тьху. Чоловіки такі дурні. Як можна було цього не помітити одразу?

— Ох, Лілі, як же я за тобою сумувала.

До того самого моменту я й не усвідомлювала цього. Дочка Вілла, у всій своїй живій, підлітковій красі. Вона сіла поруч, і я притулилася до неї, немов доросла тут вона. Ми спрямували погляди у далечінь. Я побачила будинок Вілла, Грантчестер.

— Я маю на увазі, просто тому що вона гарна й має величезні цицьки, а також ці порнушні губи, немов ними можна тільки смоктати...

— Гаразд, можеш не продовжувати.

— У будь-якому разі, на твоєму місці я б більше не плакала, — з розумним виглядом видало дівча. — По-перше, жоден чоловік того не вартий. Навіть Кеті Перрі тобі про це розповість. Але також, коли ти плачеш, твої очі стають дуже, дуже маленькими. Мікро-маленькими.

Я не втрималася і розсміялася.

Вона підвелася й простягнула мені руку.

— Ну ж бо. Ходімо спустимося до тебе. У День подарунків усе зачинене, а дідусь, Делла та Золота Дитина скоро мене з розуму зведуть. Мені треба збавити ще цілу добу, перш ніж бабуся забере мене звідси. Тьху. Ти помітила стежки від равликів на моїй куртці? Звісно ж, ти помітила. Тобі їх і витирати.

За чашкою чаю у мене вдома Лілі розповіла мені новини, про котрі не написала в листах, — як їй подобається нова школа і як вона поки не зовсім освоїлася на уроках, як це від неї очікувалося. («Виявляється, коли часто пропускаєш школу, це таки впливає на успішність. І ще це “я ж казала” з боку дорослих тільки ще дужче дратує».) Їй так сильно подобалося жити з бабусею, що вона могла собі дозволити поводитися з нею так само нахабно, як і з усіма, кого вона справді любить, — із гумором та певним сарказмом. Бабуся ж була обурена до глибини душі тим, що онука пофарбувала стіни у своїй кімнаті у чорний колір. До того ж вона не дозволяла їй сідати за кермо

машини, хоча Лілі точно вміла водити і просто хотіла приїжджати до школи трохи раніше. Тільки коли тема торкнулася її матері, її гарний настрій кудись подівся. Мати Лілі врешті-решт покинула її вітчима — «хто б сумнівався», — але архітектор, що жив по той бік вулиці, не став грати за її правилами й відмовився йти від дружини. Тепер її мати жила в орендованій квартирі у Голланд-парку разом із близнюками й ніяк не могла дібрати підходящу няню-філіппінку: жодна з них, незважаючи на високий рівень толерантності, не мала стільки цієї толерантності, щоб витримати Таню Готон-Міллер більш ніж кілька тижнів.

— Я ніколи не думала, що мені стане шкода хлопців, але це справді так, — мовила вона. — Тьху. Я дуже хочу сигарету. Мені хочеться палити, тільки коли мова торкається мами. Не треба бути Фройдом, щоб це зрозуміти, чи не так?

— Мені дуже шкода, Лілі.

— Не треба мене жаліти. У мене все добре. Я живу з бабусею й ходжу до класної школи. Драма моєї матері більш мене ніяк не зачіпає. Що ж, вона залишає мені на автовідповідачі довгі повідомлення, де ридає чи каже, яка я егоїстка, бо не хочу повернутися до неї. — Дівчина здригнулася. — Іноді мені здається, якби я там залишилася, точно звихнулася б.

Я пригадала ту постать, котра з'явилася на моєму порозі багато місяців тому, — п'яну, нещасну, самотню — й відчула короткий приплив радості від того, що прийняла її, допомогла дочці Вілла побудувати щасливі стосунки з бабусею.

Мама ходила туди-сюди, поповнюючи тацю м'ясною нарізкою, сиром і піріжками. Мені здалося, що вона зраділа візиту Лілі, особливо коли та, не пережовуючи, дала їй повний опис подій, що відбуваються у великому будинкові. Лілі сказала, що містер Трейнор не дуже щасливий. Делла, його нова дружина, сприймала материнство як проблему й постійно метушилася біля дитини, тремтячи й плачучи щоразу, як тільки та закричить. І так цілими днями.

— Дідусь постійно сидить у своєму кабінеті, а вона тільки дужче сердиться. Але коли він намагається допомогти, вона лише кричить на нього й каже, що він робить усе неправильно-

но. «Стівене! Не тримай її так! Стівене! Ти тримаєш куртку задом наперед!» Я б сказала їй відвалити, але він, здається, любить її.

— Він просто з того покоління, якому не доводилося мати справу з немовлятами, — люб'язно втрутилася мама. — Наприклад, твій батько. Навряд чи він зміг би змінити хоч один підгузок.

— Він постійно запитує про бабусю, тому мені довелося сказати йому, що в неї новий чоловік.

— У місіс Трейнор з'явився залицяльник? — Очі моєї матері округлилися, немов блюдця.

— Ні. Звісно ні. Бабуся каже, що насолоджується свободою. Але ж йому не обов'язково знати це, чи не так? Я сказала дідусяві, що двічі на тиждень за нею заїжджає літній красунчик з «Астоном Мартіном» і власним густим волоссям і, хоч я не знаю його імені, мені неймовірно приємно знов бачити бабусю такою щасливою. Звісно, я помітила, скільки запитань виникло в його голові, та при Деллі він не насмівся їх поставити, тож просто кивнув, усміхнувся, додав «Дуже добре» і знову зник у своєму кабінеті.

— Лілі! — вигукнула мама. — Не можна брехати про такі речі!

— Чому це?

— Тому що, ну, це ж неправда!

— Багато речей у житті не є правдою. Різдвяний дід — у тому числі. Але, присягаюся, Тому ви про це не кажете. У дідуся з'явилася нова жінка. Це тільки краще для нього — і для бабусі, — якщо він думатиме, що вона літає на вихідні до Парижа з багатеньким пенсіонером. До того ж вони ніколи не розмовляють одне з одним, то що ж тут поганого?

Якщо задуматися, тут є певний сенс. Рот мами виглядав так, немов вона втратила зуба, але, вочевидь, вона більше не змогла придумати причин, чому Лілі неправа.

— У будь-якому разі, — мовила дівчина, — мені вже час додому. Сімейна вечеря. Хо-хо-хо.

Саме в цей момент до будинку зайшли Тріна та Едді, котрі возили Тома до дитячого парку. Я помітила мамин неприхований

стривожений погляд і також злякалася, як би Лілі не наробила чогось жахливого. Я вказала на них рукою.

— Це Лілі, Едді. Едді, Лілі. Лілі — дочка мого колишнього роботодавця, Вілла. А Едді...

— Моя дівчина, — продовжила Тріна.

— Ой. Приємно. — Лілі потиснула руку Едді, а потім обернулася до мене. — Отже. Я все ще планую, щоб бабуся відвезла мене до Нью-Йорка. Вона каже, що не робитиме цього в таку холоднечу, а от навесні вже не відкрутиться. Тому приготуйся взяти собі декілька вихідних. Квітень же можна вважати весною, чи не так? Ти згодна?

— Не можу дочекатися, — відповіла я їй. Я почула, як мама тихенько видихнула з полегшенням.

Лілі міцно мене обійняла й поспішила геть. Я дивилася їй услід і заздрила стійкості молодих.

Від: BusyBee@gmail.com

Кому: KatrinaClark@scottsherwinbarker.com

Гарна фотографія, Трін! Дуже мила. Майже така ж мила, як та, що ти надсилала вчора. Хоча ні. Моя улюблена — це та, яку ти надіслала у вівторок. Вас трьох у парку. Так, у Едді справді дуже гарні очі. Ви виглядаєте по-справжньому щасливими. Я дуже рада.

Щодо твого запитання: я думаю, ще трохи рано відправляти мамі з татом ваше фото в рамці, однак вирішувати тобі.

Передай Томмі, що я люблю його.

Л. Цілую

P.S. У мене все добре. Дякую, що запитала.

Коли я приїхала, тут була справжнісінька нью-йоркська заметіль, яку показують у новинах, коли з кучугур стирчать лишень верхівки машин, а по зазвичай заповнених машинами вулицях катаються радісні діти на санчатах. Широкі авеню були безлюдними, і тільки, за наказом мера, величезні снігоочисники слухняно бурчали по головних магістралях, немов велетенські тяглові звірі.

Зазвичай мене захоплювала заметіль, але моїм особистим погодним фронтом була сірість та дощ і те, як усе це нависало наді мною мертвою вагою, висмоктуючи будь-яку радість.

Мені ще ніколи не розбивали серце, принаймні хтось живий. Я пішла від Патріка, точно знаючи, що наші стосунки стали звичкою для кожного з нас, немов пара взуття, котре тобі вже не подобається, але ти ніяк не можеш купити собі нове. Коли Вілл помер, я подумала, що більш ніколи не зможу нічого відчути.

Виявилось, що в тому, що людина, котру ти кохала, й досі живе і дихає, небагато втіхи. Мій мозок, садистський орган, раз у раз наполягав на тому, щоб повернутися до Сема й ще трохи подумати про нього. А що він зараз робить? Про що думає? Чи він із нею? Чи він шкодує про те, що між нами сталося? А може, він узагалі про мене не згадує? З десяток разів на день ми з ним сварилися в моїх думках, і декілька разів я навіть перемогла. Іноді втручалася моя раціональна сторона й казала, що немає жодного сенсу в тому, щоб думати про нього. Що зроблено, те зроблено. Я повернулася на інший континент. Нашому майбутньому ніяк не перетнутися.

А тоді, іноді, злегка маніакальна сторона мене втручалася із трохи награним оптимізмом — я можу бути ким завгодно! Мене ніхто не тримає! Я можу робити усе що завгодно, і мене ніхто не засудить! Ці три сторони мене жили в моєму розумі, постійно витісняючи одна одну. Таке існування трохи нагадувало шизофренію й неймовірно втомлювало. Я щосили намагалася відволіктися у будь-який спосіб. На світанку я бігала з Агнес та Джорджем, не зупиняючись, коли у мене боліло в грудях і горіли гомілки. Я сновигала квартиру, передбачаючи потреби Агнес і пропонуючи Майклові свою допомогу, коли він був перевантажений роботою, а також чистячи картоплю разом з Іларією та ігноруючи її невдоволене хмикання. Я навіть запропонувала Ашокові допомогти зчистити сніг із тротуару — мене задовольнило би будь-що, аби тільки не сидіти й міркувати про життя. Він скривив обличчя й сказав мені не верзти дурниць: я що, хочу, щоб його звільнили?

На третій день після повернення мені написав Джош. Агнес роздивлялася взуття в дитячому магазині й говорила з мамою по телефону, намагаючись зрозуміти, який розмір обрати і які саме туфлі сподобаються сестрі. Мій телефон завібував, і я подивилася вниз.

«Привіт, Луїзо Кларк Перша. Давно від тебе не було новин. Сподіваюся, ти чудово зустріла Різдво. Хочеш сходити на каву?»

Я витріщалася в екран телефона. Не знаю чому, але мене не покидало відчуття, що якось усе це неправильно. Я була ще не готова, мої почуття й досі були повні думок про чоловіка за три тисячі миль звідси.

«Привіт, Джоше. Я зараз трохи зайнята (Агнес не дає ані хвилинки спокою!), але, може, найближчим часом. Сподіваюся, у тебе все добре. Луїза».

Він не відповів, і, на мій власний подив, мені це не сподобалося.

Геррі завантажив покупки Агнес до машини, і її телефон загудів. Вона дістала його з сумки й поглянула на екран. Визирнула у вікно, а потім поглянула на мене.

— Я забула, що в мене сьогодні урок малювання. Ми повинні їхати до Іст-Вільямсбурга.

Це була відверта брехня. Я раптом пригадала обід на День подяки з усіма його одкровеннями і щосили намагалася не видати емоцій на своєму обличчі.

— Тоді я скасую урок фортепіано, — байдуже відповіла я.

— Так. Геррі, у мене урок малювання. Я забула.

Не сказавши ані слова, Геррі завів лімузин.

Ми сиділи у повній тиші на парковці, лише двигун тихо дзижчав, щоб захистити нас від холоду за вікном. Я трохи сердилася на Агнес через те, що вона обрала саме цей день для одного зі своїх «уроків малювання», немов спеціально хотіла залишити мене наодинці з моїми думками — цілою купою непроханих гостей, котрі просто відмовлялися покидати мене. Я вдягла навушники й увімкнула веселу музику. Потім організувала тиждень Агнес наперед. Пограла в онлайн-гру «Ерудит» із мамою. Також відповіла на лист Тріни, де вона запитала, наскільки, на мою думку, ще рано запрошувати Едді на корпоратив. (Я подумала, що їй просто час змиритися з цим і припинити все аналізувати.) Я визирнула у вікно на сердиті, повні снігу хмари й подумала, чи знов буде заметіль. Опустивши підборіддя на груди, Геррі дивився комедійне шоу

на своєму планшеті, час од часу фиркаючи й випускаючи стримані смішки.

— Може, кави? — запитала я, коли обгризла всі нігті. — Все одно її ще довго не буде.

— Ні. Мій лікар сказав, що мені треба зав'язувати з пончиками. А ти добре знаєш, що буває, коли ми йдемо до того кафе.

Я смикала за вільний шнурок на моїх штанах.

— Хочеш пограти в слова?

— Ти знущаєшся?

Зітхнувши, я відкинулася на спинку сидіння й почала слухати комедійне шоу, а потім, коли воно скінчилося, — хропіння Геррі. Небо почало темніти, набуваючи ворожого сірого відтінку. Із заторами дорога додому займе декілька годин, не менше. Мої думки перервав телефонний дзвінок.

— Луїза? Ти зараз з Агнес? Здається, її телефон вимкнений. Ти можеш дати їй слухавку?

Я визирнула у вікно, на жовтий прямокутник світла, що виходив зі студії Стівена Ліпкотта.

— Гм... вона просто... вона просто дещо приміряє, містере Гопнік. Дайте мені хвилинку, я збігаю до примірювальних та одразу ж перетелефоную вам.

Вхідні двері будинку були відчинені й підперті двома банками фарби, немов хтось із мешканців чекав на доставку. Я піднялася бетонними сходами й, діставшись кінця коридору, підійшла до студії. Я зупинилася біля закритих дверей і спробувала опанувати себе. Поглянула на свій телефон і подумки помолилася до небес. Мені не хотілося входити всередину. Мені не хотілося жодних доказів того, про що я дізналася у День подяки. Я притиснулася вухом до дверей, намагаючись зрозуміти, наскільки безпечно було б постука-ти. З якоїсь невідомої причини мене не покидало відчуття провини. Але все, що я почула, — це музика й приглушена розмова.

Набравшись сміливості, я постукала. Декілька секунд по тому я злегка штовхнула двері. Стівен Ліпкотт та Агнес стояли у протилежному кінці кімнати спинами до мене й дивилися на стосик полотен біля стіни. Одна його рука лежала в неї на пле-

чі, а друга тримала цигарку й жестикулювала у бік менших полотен. У кімнаті пахло димом, скипидаром та трохи парфумами.

— І чому б тобі не принести мені декілька її фотографій? — запитав він. — Якщо тобі здається, що це не дуже на неї схоже, тоді нам варто...

— Луїза! — Агнес обернулася й, немов обороняючись, підвела долоню догори.

— Пробачте, — мовила я, простягнувши телефон уперед. — Це... це містер Гопнік. Він намагається до тебе додзвонитися.

— Ти не мала сюди заходити! Чому ти не постукала? — Жінка геть зблідла.

— Я стукала. Пробач. Я не знала, що робити... — Я позадувала назад до дверей, але мимохідь зиркнула на полотна. Портрет дитини, білявої дівчинки з великими очима, впівоберта, немов вона от-от утече. З раптовою неминучою ясністю я зрозуміла все: депресію, нескінченні розмови з матір'ю, постійну купівлю іграшок і тувельок...

Стівен нахилився, щоб підняти картину.

— Послухай. Просто візьми ось цю, якщо хочеш. Подумай про це...

— Замовкни, Стівене!

Чоловік здригнувся, немов не зрозумів, що саме викликало таку реакцію жінки. Але це лише підтвердило мої здогадки.

— Я чекатиму на тебе внизу, — мовила я й тихенько зачинила за собою двері.

Ми мовчки їхали до верхнього Іст-Сайду. Агнес зателефонувала містерові Гопніку й перепросила за те, що не помітила, як вимкнувся її телефон: «Ця штука постійно вимикається сама, мені терміново потрібен новий. Так, любий. Ми вже їдемо додому. Так, я знаю...»

Вона зовсім не дивилася на мене. Відверто кажучи, я також не могла на неї дивитися. Мій розум кипів, намагаючись скласти пазл подій останніх місяців і зіставити все це з тим, що я усвідомила тепер.

Коли ми нарешті повернулися додому, я просто мовчки слідувала за нею, а коли ми зупинилися біля ліфта, вона повернулася до мене на декілька секунд і, не відриваючи очей від підлоги, відвернулася.

— Гаразд. Ходімо зі мною.

Ми сиділи в темному розкішному готельному барі, в яких, як я уявляла, сидять багаті бізнесмени з Близького Сходу й, розважаючи своїх клієнтів, витрачають гроші без упину. Він був майже порожній. Ми з Агнес сіли в тьмяно освітленому кутку й дочекалися, поки офіціант демонстративно поставить перед нами дві горілки з тоніком і горщик глянцевиx зелених оливок. Здавалося, він намагався піймати погляд Агнес, та йому так і не пощастило.

— Вона моя, — мовила Агнес, коли офіціант відійшов.

Я зробила ковток свого напою. Він був неймовірно міцним, і я навіть зраділа цьому. Цього вечора мені не доведеться думати про Сема.

— Моя дочка. — Її голос був гострим і по-дивному сердитим. — Вона живе з моєю сестрою у Польщі. У неї все добре — вона була такою маленькою, коли я поїхала, що нічого не пам'ятає, — а сестра не може мати дітей, і тому була дуже щаслива стати для неї матір'ю, але моя мати не може мені пробачити.

— Але...

— Я не сказала йому, коли ми познайомилися, розумієш? Я була... така щаслива, що такий чоловік, як він, закохався у мене. Коли ми були разом, я взагалі ні про що не думала. Це було схоже на сон, розумієш? Я думала, що насолоджуюся своєю маленькою пригодою, потім моя робоча віза скінчиться і я повернуся до Польщі, а він стане просто приємним спогадом. Але все сталося так швидко, і він покинув дружину заради мене. Я не знала, як йому зізнатися. Кожного разу, коли ми зустрічалися, я думала, що час казати правду... але одного дня він сказав — він сказав, що більше не хоче мати дітей. Він сказав, що з нього досить. Він накоїв багато помилок у власній родині й не хоче ускладнювати й без того непросту ситуацію вітчима-

ми й мачухами, зведеними братами та сестрами й усім цим. Він любить мене, але на дітей не погодиться ніколи. І як мені йому про це сказати?

Я нахилилася до неї, щоб нас ніхто не почув.

— Але... але це повна маячня, Агнес. У тебе вже є дочка!

— І як мені сказати йому про це? Після двох років спільного життя? Він точно цього не зрозуміє. Він побачить у цьому жахливу, жахливу зраду й підступність. Я сама у всьому винна, Луїзо. Я це розумію. — Вона зробила ковток. — Я думаю про це увесь час — увесь час, — як це виправити? Але тут нічого виправляти. Я збрехала йому. А для нього довіра — це все. Він ніколи не пробачить мені. Тому все дуже просто. Якщо він щасливий без дітей, я це прийму, до того ж так я маю можливість забезпечити рідних усім необхідним. Я й досі намагаюся переконати сестру переїхати до Нью-Йорка. Тоді я зможу бачитися з Зофією кожного дня.

— Але ти, мабуть, страшенно за нею сумуєш.

Вона стиснула щелепи.

— Я думаю про майбутнє. — Вона говорила так, немов сотні разів повторювала це подумки. — Раніше наша родина була бідною. Тепер моя сестра живе у гарному будинку — чотири спальні, усе нове. Дуже хороший район. Зофія піде до найкращої школи у Польщі, гратиме на найкращому піаніно, у неї буде все.

— Тільки не мати.

Її очі раптом наповнилися сльозами.

— Ні. Я маю покинути Леонарда або ж покинути її. Нехай життя без неї буде моїм... моїм... забула слово... покаєнням. — Її голос тремтів.

Я слухала й пила свою горілку. Я не знала, що ще робити. Ми обидві уп'ялися у свої келихи.

— Я не погана людина, Луїзо. Я люблю Леонарда. Дуже сильно.

— Я знаю.

— Я думала про те, що, можливо, коли ми одружимося, коли ми трохи поживемо разом, тоді я зможу йому розповісти. Звісно, він трохи засмутиться, але потім усе зрозуміє. Або ж

можна постійно їздити до Польщі. Або запросити її до мене, ненадовго. Але все це так... так складно. Його родина просто ненавидить мене. Знаєш, що буде, якщо вони дізнаються про неї тепер? Знаєш, що сталося б, якби про це дізналася Табіта?

— Нескладно уявити.

— Я люблю його. Я знаю, що ти про мене думаєш. Але я його люблю. Він — хороший чоловік. Іноді мені буває складно, бо він дуже багато працює, а крім нього я більше нікому не потрібна... і мені буває самотньо, і, може... я не найкращий приклад ідеальної дружини, але коли я намагаюсь уявити собі життя без нього, я просто не можу. Він дійсно моя половинка. Я знала це з самого першого дня, коли його зустрів.

Тонким пальцем вона простежила візерунок на столі.

— Але тоді я уявила, як моя дочка ростиме без мене ще десять, п'ятнадцять років, і я... я...

Вона схлипнула, досить голосно, щоб привернути увагу бармена. Я полізла до сумки, а коли не змогла відшукати хустку, то передала їй серветку. Коли жінка підвела голову, я помітила особливу м'якість у її очах. Я ще ніколи її такою не бачила, вона аж випромінювала любов і ніжність.

— Вона така гарна, Луїзо. Їй майже чотири роки, вона така розумниця. І така талановита. Вона знає всі дні тижня, розташування країн на глобусі, а також уміє співати. Вона знає, де лежить Нью-Йорк. Без сторонньої допомоги вона з'єднає Краків та Нью-Йорк лінією. Кожного разу, коли я приїжджаю до них, вона каже: «Чому ти знов їдеш, мамо? Я не хочу, щоб ти їхала». А стук її маленького серденька, він розбиває... Він розбиває... Іноді мені навіть не хочеться бачити її, бо той біль, що переповнює мене, коли настає час їхати, він... він... — Агнес схилилася над напоєм, механічно підвівши руку, щоб витерти сльози, котрі тихо падали на полірований стіл.

Я передала їй ще одну серветку.

— Агнес, — тихо мовила я, — я не знаю, як довго ти це терпітимеш.

Схиливши голову, вона витерла очі. Коли вона поглянула на мене, було неможливо сказати, що вона плакала.

— Ми подруги, чи не так? Хороші подруги.

— Звісно.

Жінка озирнулася, а тоді нахилилася до мене.

— Ти і я. Ми обидві іммігрантки. Ми обидві знаємо, як буває складно відшукати своє місце в цьому світі. Ти хочеш кращого життя, багато працюєш у чужій країні — знаходиш нове життя, нових друзів, нове кохання. Ти перетворюєшся на нову людину! Але це ніколи не буває просто, завжди треба заплатити.

Я проковтнула образу й відігнала від себе картину Сема в його вагоні.

— Я знаю — не може бути все ідеально. І ми, іммігранти, знаємо це краще за інших. Завжди доводиться обирати. Це заважає бути просто щасливим, адже з того самого моменту, коли ти їдеш, ти поділяєшся надвоє, і тоді одна половина тебе починає постійно нагадувати про себе другій. Це наша ціна, Луїзо. Це ціна того, ким ми стали.

Вона зробила ковток, і одразу ж іще один. Тоді глибоко вдихнула і струснула руками над столом, немов намагаючись позбутися зайвих почуттів через кінчики пальців. Коли вона знов заговорила, її голос був сталевим.

— Ти не повинна йому казати. І також про те, що ти сьогодні бачила.

— Агнес, я не знаю, як ти приховуватимеш це вічно. Це надто складно. Це...

Вона простягнула руку через увесь стіл. Її пальці міцно стиснулися навколо мого зап'ястя.

— Будь ласка. Ми ж подруги, так?

Я проковтнула слину.

Виявляється, у світі багатих не існувало справжніх секретів. Просто існують такі люди, котрим за це платять. Я піднялася сходами. Цей новий тягар важко лежав у мене на серці. Я подумала про маленьку дівчинку на іншому боці земної кулі, котра більш за все на світі хоче побачити жінку, яка, скоріш за все, почуваться так само, навіть якщо вона тільки починає це усвідомлювати. Я хотіла зателефонувати сестрі — єдиній людині, з якою могла б це обговорити, — але й без того знала, що

вона скаже. Вона б скоріше відрізала собі руку, аніж покинула Тома й поїхала до іншої країни.

Я подумала про Сема й угоди, які ми укладаємо самі з собою, аби тільки виправдати наш вибір. Я довго сиділа у своїй кімнаті, аж поки думки не нависли над моєю головою чорною важкою хмарою. Тоді я дістала телефон.

«Привіт, Джоше, твоя пропозиція й досі актуальна? Тільки от замість кави нехай буде коктейль?»

Через тридцять секунд мені надійшла відповідь.

«Просто скажи де і коли, Луїзо».

Нарешті-таки я зустрілася з Джошем у барі на Таймс-сквер. Це було довге й вузьке приміщення, завішане фотографіями боксерів, з липкою підлогою під ногами. Я вдягла чорні джинси й зав'язала волосся у хвостик. Я непомітно протиснулася між чоловіками середніх літ, картинами з автографами боксерів і мужиками, чії шиї були ширшими за голови.

Він сидів за крихітним столиком у кінці бару у вощеній темно-коричневій куртці — зазвичай люди купують такі куртки, щоб створити образ мешканця сільської місцевості. Коли він побачив мене, то неймовірно заразливо усміхнувся — я навіть ненадовго забула про весь бруд цього світу, просто радіючи, що хтось щасливий мене бачити.

— Як твої справи? — Він підвівся й, здавалося, хотів обійняти мене, але щось — можливо, обставини нашої останньої зустрічі — завадили йому. Натомість він торкнувся моєї руки.

— Важкий був день. Насправді увесь тиждень. Мені потрібен був друг, з ким можна випити коктейль чи два. І — вгадай, що — твоє ім'я стало першим із тих, які я витягла зі свого нью-йоркського капелюха!

— Що ти хочеш? Тут небагатий вибір, напоїв із шість.

— Горілка з тоніком?

— Не сумніваюся, цей у них точно є.

Він повернувся через декілька хвилин із пивом у пляшці для себе й горілкою з тоніком для мене. Я скинула пальто й дивно занервувалася від того, що сиджу просто навпроти нього.

— Отже... цей твій тиждень. Що сталося?

Я ковтнула свого напою. Він чудово доповнив той, що я пила після обіду.

— Я... Я дещо дізналася сьогодні. Це трохи вибило мене з колії. Я не можу тобі розповісти, але не тому, що не довіряю,

а тому, що це так непросто й до того ж це чужа таємниця. І я не знаю, що з цим робити. — Я засовалася на місці. — Мабуть, я просто маю це проковтнути і якось перетравити, аби не було розладу шлунка. Ти розумієш, що я маю на увазі? Тому я просто хотіла побачитися з тобою й трохи випити, а також послухати про твоє життя — хороше життя без великих темних таємниць — і нагадати собі про те, що життя взагалі може бути нормальним і навіть щасливим, аби тільки не розмовляти про моє. Аби тільки нарешті розслабитися.

Він поклав руку на груди.

— Луїзо, ти не повинна нічого мені розповідати. Я просто радий тебе бачити.

— Чесно, якби я могла розповісти тобі, я б розповіла.

— Мене не цікавить ця гігантська страшна таємниця. Зі мною ти в безпеці.

Він відпив із пляшки й усміхнувся своєю бездоганною усмішкою. Уперше за два тижні я відчула себе трохи менш самотньою.

Дві години по тому бар став душним і переповненим змученими туристами, котрі дивувалися пиву за три долари, і завсідниками, які вишикувалися у тісну шеренгу вздовж бару й зосереджено дивилися боксерський матч по телевізору в кутку. Вони кричали в унісон під час стрімкого аперкоту й заревіли як один, коли боксер, за якого вони вболівали, важко звалився на канати. Джош був єдиною людиною в усьому барі, котра не дивилася матч, — він просто дивився на мене, схилившись над своєю пляшкою.

Я ж, у свою чергу, навалилася на стіл і розповідала йому довгу історію Тріни й Едвіни на Різдво. Це була одна з тих небагатьох історій, якою я могла з ним поділитися, разом з історіями про інсульт дідуся й скажено дороге фортепіано (я сказала, що воно для небоги Агнес) та — на випадок, якщо я звучу надто похмуро, — про подарунок із бізнес-класом від Агнес. Я не знаю, скільки келихів горілки з тоніком я випила, — магічним способом Джош постійно приносив нові, перш ніж я встигала усвідомити, що допила попередній, — але якась

частина мене зрозуміла, що мій голос став дивним і співучим, я гралася з інтонацією залежно від того, про що розповідаю.

— Що ж, це круто, чи не так? — мовив він, коли моя розповідь добігла моменту батькової промови про щастя. Можливо, я трохи прикрасила її. У моїй версії тато став Аттікусом Фінчем під час його останньої промови в заключному виступі на суді у «Вбити пересмішника».

— Це дуже добре, — продовжив Джош. — Він просто бажає їй щастя. Коли мій двоюрідний брат Тім зізнався дядькові у тому, що він гей, то вони не розмовляли один з одним приблизно рік.

— Вони такі щасливі, — мовила я, простягаючи руки через стіл, щоб торкнутися шкірою прохолодної поверхні, не зважаючи на те, що він липкий.

— Це прекрасно. Справді.

Я зробила ще один ковток.

— Коли я дивлюся на них, звісно ж, я дуже щаслива, бо Тріна так довго була одна, цілий мільйон років, але, відверто кажучи... було б чудово, якби вони хоч трохи менше сяяли, трохи менше показували свою закоханість усім іншим. Вони весь час дивляться одна одній у вічі. Її обмінюються цими посмішками, немов у них повно спільних жартів і секретів. Чи цей їхній погляд, котрий свідчить про те, що в них тільки-но був неймовірний секс. Можливо, Тріні варто припинити надсилати мені фотографії того, як чудово вони проводять час разом. Або писати повідомлення про те, яка дивовижна Едді. Як виявилось, Тріна знаходить дивовижним кожен її крок.

— Ой, та годі тобі. Вони ж закохані! Це нормально.

— Я так ніколи не робила. А ти робив? Серйозно, я ніколи не надсилала нікому фотографію, на котрій я з кимось цілуюся. Якби я надіслала Тріні фотографію, де обнімаюся з хлопцем, вона б відреагувала так, неначе я надіслала їй фотку члена. Я маю на увазі, ця жінка завше знаходила усі прояви емоцій огидними.

— Але ж це її перша справжня закоханість. І тепер вона буде рада отримати від тебе фотографію, на котрій ти нудотно щаслива зі своїм хлопцем. — Здавалося, він сміється з мене. — Тільки, мабуть, не варто відправляти їй фотку члена.

— Ти думаєш, я жахлива людина.

— Я не думаю, що ти жахлива людина. Просто людина... інших поглядів.

Я застогнала.

— Я знаю. Я жахлива людина. Я не прошу їх припинити бути щасливими, мені б хотілося просто бачити трохи менше цієї романтики, бо мені... мені не так пощастило... — У мене забракло слів.

Джош відкинувся на спинку стільця й пильно подивився на мене.

— Колишній хлопець, — насилу мовила я. — Він тепер колишній хлопець.

Він підвів брови.

— Овва! Минуло ж усього декілька тижнів.

— О, друже. — Я опустила лоба на стіл. — Ти навіть не уявляєш.

Між нами повільно опустилася тиша. Я на секунду задумалася, чи не подрімати мені просто тут. Мені було так добре. Звуки боксерського матчу ненадовго відступили. Мій лоб трохи спітнів. А тоді я відчула його дотик на своїй руці.

— Гаразд, Луїзо. Здається, час забирати тебе звідси.

Я попрощалася з усіма милими людьми, котрих зустріла дорогою до виходу, даючи п'ять наліво й направо (деякі промазали — ідіоти). З незрозумілих мені причин Джош постійно вибачався перед усіма. Мабуть, він натикався на людей, поки ми виходили. Коли ми дісталися дверей, він спробував надягнути на мене моє пальто, та в нього ніяк не виходило просунути мої руки до рукавів — я не могла припинити хихотіти. Коли йому таки вдалося це зробити, він побачив, що вдягнув його неправильно, немов гамівну сорочку.

— Я здаюся, — зрештою мовив він. — Підеш ось так.

Я почувала чийсь вигук:

— Візьміть із собою трохи води, леді!

— Я леді! — закричала я. — Англійська леді! Я Луїза Кларк Перша, чи не так, Джошуа?

Я обернулася до натовпу й радісно підвела руки догори. На мене з гуркотом посипалися декілька фотографій, що висіли на стіні, на котру я оперлася.

— Ми вже йдемо, ми вже йдемо, — мовив Джош, підвівши руки до бармена. Хтось почав кричати. Він і досі вибачався перед усіма. Я сказала йому, що вибачатися недобре, — мене цього навчив Вілл. Треба завше йти з гордо піднятою головою.

Раптом ми опинилися на вулиці — холодний вітер безжально вдарив мені в обличчя. Ступивши перший крок, я спіткнулась об щось і вмить опинилася на крижаному асфальті. Я голосно вилаялася.

— Ой, матінко, — мовив Джош і міцно схопив мене за талію, щоб повернути у вертикальне положення. — Мабуть, треба напоїти тебе кавою.

Від нього так приємно пахло. Як від Вілла — дорогий запах, як у чоловічому відділі розкішного магазину. Поки він тягнув мене вздовж тротуару, я вткнулася носом у його шию і глибоко вдихнула той аромат.

— Ти приємно пахнеш.

— Дуже дякую.

— Дуже дорого.

— Приємно це знати.

— Я хочу тебе лизнути.

— Якщо тобі від того стане краще.

Я лизнула його. Його одеколон не був таким самим приємним на смак, але я була рада просто когось лизнути.

— Мені й справді стало краще, — здивовано мовила я. — Справді краще!

— О-о-о, гаразд. Тут, мабуть, буде найзручніше піймати таксі.

Він повернувся до мене обличчям і поклав руки мені на плечі. Навколо нас крутився й метушився Таймс-сквер, цей блискучий неоновий цирк, із його велетенськими зображеннями, що насувалися на мене з неймовірною яскравістю. Я повільно повернула голову, загіпнотизовано дивлячись на ці вогні, й відчула, що от-от упаду. Мене злегка захитало. Я відчула, як Джош піймав мене.

— Я можу всадити тебе у таксі додому, бо тобі неодмінно треба виспатися. Або ж ми можемо пройтися до мене і я зроблю тобі кави. Обирати тобі.

Хоч на годиннику вже була дванадцята тридцять ночі, та йому й досі доводилося кричати, аби я почула його серед цього на-товпу. Він був такий гарний у своїй сорочці й куртці. Такий чистий і свіжий. Він так мені подобався. Я повернулася в його руках і поглянула на нього. Було б добре, якби він припинив хитатися.

— Це дуже мило з твого боку, — мовив він.

— Я що, сказала це вголос?

— Ага.

— Пробач. Але це правда. Ти неймовірно привабливий. По-американськи привабливий. Як справжня кінозірка. Джоше?

— Га?

— Мабуть, я присяду. Щось у мене голова крутиться.

Я була вже на півдорозі до землі, коли його руки знов піймали мене.

— Ось так.

— Я дуже хочу сказати тобі дещо. Але я не можу тобі сказати.

— Тоді не кажи.

— Ти б зрозумів. Я знаю, що зрозумів би. Ти знаєш... ти дуже схожий на людину, котру я кохала. Дуже кохала. Ти знав про це? Ти просто вилитий він.

— Це... приємно знати.

— Так, мені також. Він був страшенно привабливим. Як і ти. Як кінозірка. Я це вже казала? Він помер. Я казала тобі, що він помер?

— Мені дуже шкода. Але я все ж думаю, що треба тебе звідси забирати.

Ми пройшли два квартали, а потім він піймав таксі й насилу запхав мене всередину. Зайнявши вертикальне положення, я вчепилася у його рукав. Він, нахилившись, наполовину стирчав із того автомобіля.

— Куди їдемо, леді? — обернувся до мене водій.

Я поглянула на Джоша.

— Ти можеш залишитися зі мною?

— Звісно. Куди поїдемо?

Я помітила насторожений погляд водія у дзеркалі заднього огляду. У спинці його сидіння гучно грав телевізор, і студія вибухнула оплесками. На вулиці всі як один раптом почали сиг-

налити. Усе було надто яскравим. Нью-Йорк раптом здався мені надто гучним, надто нью-йоркським.

— Я не знаю. До тебе, — мовила я. — Я не можу повернутися. Ще зарано. — Я поглянула на нього й раптом усвідомила, що мої очі наповнюються сльозами. — Ти знаєш про те, що я розриваюся між двома країнами?

Він нахилився до мене. У нього було добре обличчя.

— Луїзо Кларк, мене це не дивує.

Я поклала голову йому на плече й відчула, як його рука обережно обіймає мене.

Я прокинулася від телефонного дзвінка, пронизливого й настирливого. Коли це жахіття нарешті припинилося, я почувала тихий чоловічий голос. І приємний гіркуватий запах кави. Я засовалася, намагаючись підвести голову з подушки. Біль у моїх скронях був таким сильним, що я не стримала тваринний стогін, що вирвався з мене, схожий на скавчання собаки, чий хвіст прищемили у дверях. Я заплющила очі, глибоко зітхнула й знову розплющила їх.

Це було не моє ліжко.

Це й досі було не моє ліжко, коли я розплющила їх утретє.

Це примусило мене знов спробувати підвести голову, цього разу ігноруючи пульсуючий біль. Я щосили намагалася зосередитися. Ні, це точно не моє ліжко. Крім того, це не моя спальня. Ця здавалася мені геть незнайомою. Я оглянула одяг — чоловічий, — що був акуратно складений на спинці стільця, телевізор у кутку, стіл та гардеробну і тільки тоді звернула увагу на голос, що ніби наближався невідомо звідки. А тоді двері відчинилися й увійшов Джош, повністю одягнений, однією рукою він тримав чашку, а другою притискав телефон до вуха. Він зловив мій погляд, підвів брову й поставив чашку на тумбу, не припиняючи телефонної розмови.

— Так, це через якусь несправність у метро. Я візьму таксі й буду на місці через двадцять... Звісно. Без проблем. Ні, вона вже знає.

Я насилу підвелася, виявивши, що на мені чоловіча футболка. На мене повільно спустилося усвідомлення, і я вмить відчула, як починаю червоніти.

— Ні, ми вже говорили про це вчора. Він отримав усі необхідні документи.

Він відвернувся, і я заповзла назад під ковдру, щоб було видно лише мою голову. На мені були труси. Це вже щось.

— Так. Було б чудово. Так — обід звучить добре. — Джош поклав слухавку й засунув телефон до кишені. — Доброго ранку! А я тільки-но хотів замовити тобі сніданок у «Едвіл». Хочеш, я знайду тобі компанію? Боюся, мені час іти.

— Іти? — У моєму роті був присмак смітника й неймовірна сухість, немов його злегка напудрили. Я відкрила й закрила його декілька раз, помітивши, як огидно він цмокає.

— На роботу. Сьогодні ж п'ятниця?

— Ой Боже. Котра зараз година?

— Чверть на сьому. Я маю бігти. Вже запізнююсь. Ти тут упорасешся сама? — Він порився в ящику й дістав звідти упаковку пігулок від похмілля. — Ось. Це має допомогти.

Я прибрала волосся з обличчя. Воно було трохи вологе від поту й страшенно заплутане.

— Що... що сталося?

— Ми можемо поговорити про це пізніше. Пий свою каву.

Я слухняно зробила ковток. Напій був міцним і тонізуючим. Але мені знадобилося б іще шість таких.

— Чому я у твоїй футболці?

Він широко всміхнувся.

— Це для танцю.

— Танцю?

Мій живіт забурчав.

Він нахилився й поцілував мене у щоку. Від нього пахло милом, чистотою, цитрусом і загалом свіжістю. Від мене ж виходили гарячі хвилі поту, алкоголю й сорому.

— Це була весела ніч. Агов — просто не забудь добренько грюкнути дверима, коли йтимеш, добре? Іноді вони не зачиняються. Я тобі перетелефоную.

Він помахав рукою, розвернувся й пішов геть, поплескуючи руками по кишенях, немов намагаючись переконатися, що нічого не забув.

— Зачекай — де я? — гукнула я за хвилину, але він уже не чув.

Виявилось, що я в Сохо. На відстані одного величезного страшного затору від місця, де я мала бути. Я заскочила в метро на Спрінг-стрит і вийшла на 50-й вулиці, намагаючись не зважати на м'яту вчорашню футболку й радіючи, що мені стало мізків не вдягнути своє звичайне блискуче вечірне вбрання. До цього ранку я ніколи не розуміла слово «замурзаний». Я не пам'ятала майже нічого зі вчорашнього вечора. А те, що вдалося пригадати, раз у раз вдаряло мене гарячими флешбеками.

Я сідаю на землю просто посеред Таймс-сквер.

Я облизую шию Джоша. Я справді це зробила. І що з тими танцями?

Якби я не трималася за поручень у метро, аби не впасти, то точно трималася б за голову від сорому. Натомість я відійшла до стіни й заплющила очі, аби не заважати сердитим пасажирам із рюкзаками й тим, хто заткнув вуха навушниками, просто сподіваючись, що мене не знудить.

Треба просто пережити цей день. Якщо життя й хотіло мене чогось навчити, то, мабуть, скоро я все зрозумію.

Я тільки-но хотіла відчинити двері до своєї кімнати, як побачила містера Гопніка. Чоловік і досі був одягнений у спортивний костюм — дивно, враховуючи час, — і підвів руку, побачивши мене, немов давно намагався мене знайти.

— Ах. Луїзо.

— Перепрошую, я...

— Я хочу поговорити з тобою у своєму кабінеті. Зараз же.

Ну, звісно. Звісно. Він розвернувся й рушив коридором. Я кинула страдницький погляд на свою кімнату, у котрій я змогла б перевдягтись у чистий одяг і почистити зуби. І з тугою подумала про ще одну чашку кави. Але містер Гопнік не з тих людей, котрих можна примушувати чекати.

Я поглянула на свій телефон і побігла за ним.

Я увійшла до його кабінету й помітила, що він уже сидить.

— Мені дуже шкода, що я спізнилася на десять хвилин. Зазвичай я не запізнююся. Я просто мала...

Містер Гопнік сидів за своїм столом, вираз його обличчя було неможливо прочитати. Агнес сиділа у м'якому кріслі в своєму спортивному костюмі й пила каву. Жоден із них не запропонував мені присісти. Щось у повітрі примусило мене миттєво отверезіти.

— Усе... усе гаразд?

— Я сподівався почути це від тебе. Сьогодні вранці мені за- телефонував мій особистий операціоніст.

— Ваш хто?

— Людина, котра займається моїми банківськими операціями. Я хотів, щоб ти пояснила мені ось це.

Він поклав переді мною аркуш паперу. Це була виписка з банку, з виділеними підсумками. Хоч у мене мутніло в очах, я побачила дещо: ряд операцій зняття готівки по п'ятсот доларів на день.

Саме тоді я помітила вираз обличчя Агнес. Вона пильно роздивлялася свої руки, стиснувши губи в тонкій лінії. Її погляд метнувся до мене й назад. Я відчула, як моєю спиною стікає цівка поту.

— Він сказав мені дещо дуже цікаве. Як виявилось, незадово- го до Різдва з нашого банківського рахунку була знята значна сума грошей. Вона була знята день за днем у банкоматі непо- далік — мабуть, для того, щоб приховати цей факт. Він помітив це, бо в них є спеціальне програмне забезпечення, призначене для того, щоб виявляти неординарну активність на банківських акаунтах, і саме це було позначено як дещо незвичайне. Звісно, мене це стривожило, тому я запитав Агнес, але вона сказала, що не має до цього жодного стосунку. Я попросив Ашока на- дати мені доступ до відео з камер спостереження, мої люди зіставили їх із часом зняття готівки в банкоматі, і, як виявило- ся, Луїзо, — він поглянув мені просто у вічі, — єдиною люди- ною, котра виходила з будівлі у той час, була ти.

Мої очі розширилися.

— Тепер я можу піти до банків і попросити їх зробити те саме, але я не хочу завдавати їм стільки клопоту. Тому я дуже хотів, аби ти пояснила мені, що тут відбувається. І чому з на- шого рахунку було знято десять тисяч доларів.

Я поглянула на Агнес, але вона й досі дивилася кудись убік. У мене в роті пересохло ще більше, ніж уранці.

— Я мала зробити певні... Різдвяні покупки. Для Агнес.

— Але ж у тебе є для того картка. Котра показує, в яких магазинах ти була й що саме купила. Усі чеки від твоїх покупок до цього дня для мене збирав Майкл. А от готівка... готівка — вона менш прозора. У тебе залишилися чеки з магазинів, у яких ти витратила ці гроші?

— Ні.

— А ти можеш сказати мені, що саме купила?

— Я... Ні.

— То що сталося з грошима, Луїзо?

Я не могла вимовити ані слова. Я проковтнула слину. А тоді сказала:

— Я не знаю.

— Ти не знаєш?

— Я... я нічого не крала. — Я відчула, як кров піднімається від моєї шиї до щік.

— Тож Агнес бреше?

— Ні.

— Луїзо, Агнес знає, що я дам їй усе, що вона забажає. Відверто кажучи, вона може витратити такі суми по десять разів на день, і я навіть оком не моргну. У неї нема жодних причин потайки знімати готівку в найближчому банкоматі. Тому я знов тебе запитаю: що сталося з грошима?

Я геть почервоніла. Тоді Агнес поглянула на мене. В її очах я побачила мовчазне благання.

— Луїзо?

— Можливо, я... можливо, це я їх взяла.

— Ти їх взяла?

— На шопінг. Не для себе. Ви можете перевірити мою кімнату. Можете перевірити мій банківський рахунок.

— Ти витратила десять тисяч доларів на «шопінг». Який саме шопінг?

— Просто... те і се.

Чоловік ненадовго опустив голову, намагаючись опанувати себе.

— Те і се, — повільно повторив він. — Луїзо, ти ж усвідомлюєш, що в цьому будинку тобі довіряють.

— Звісно, містере Гопнік. І я до цього дуже серйозно ставлюся.

— У тебе є доступ до найпотаємніших місць цього дому. У тебе є ключі, кредитки, тобі відомі інтимні подробиці нашого життя. І тобі за це добре платять — бо ми розуміємо, що це велика відповідальність, і ми розраховуємо на те, щоб ти нас не підвела.

— Містере Гопнік. Я люблю цю роботу. Я б ніколи... — Я кинула страдницький погляд на Агнес, але вона, як і раніше, дивилася вбік. Вона зціпила руки й щосили колупала пальцем шкіру пучки.

— Ти справді не можеш пояснити, що сталося з тими грошима?

— Я... я не крала їх.

Він пильно поглянув на мене, немов очікуючи на щось. Так і не отримавши бажаної відповіді, він посуворішав на обличчі.

— Це дуже розчарує, Луїзо. Я знаю, що Агнес дуже любила тебе й не уявляє свого життя без тебе. Але я не можу дозволити, щоб у моєму домі жила людина, котрій я не довіряю.

— Леонарде, — почала Агнес, але він підвів руку.

— Ні, любя. Я вже з таким стикався. Мені шкода, Луїзо, але з цієї самої миті ти звільнена.

— Щ-що?

— У тебе є година, щоб зібрати свої речі. Ти покинеш цю адресу разом із Майклом, і він зв'яжеться з нами стосовно того, що ми робитимемо далі. Я хотів би скористатися цією можливістю, щоб нагадати тобі про договір про нерозголошення, котрий ти підписувала. Подробиці нашої розмови не вийдуть за межі цієї кімнати. Сподіваюся, що це піде тобі на користь, так само як і нам.

Агнес геть побіліла.

— Ні, Леонарде. Ти не можеш так учинити.

— Я більше не збираюся це обговорювати. Я маю їхати на роботу. Луїзо, твоя година починається просто зараз.

Він підвівся. Здавалося, він чекав, поки я покину його кабінет.

Моя голова йшла обертом. На мене вже чекав Майкл — лише через декілька секунд я усвідомила, що він прийшов не для

того, щоб переконатися, що в мене все гаразд, а для того, щоб супроводити мене до моєї кімнати. Що віднині мені більш не довіряють у цьому будинку.

Я тихо рушила коридором, невиразно усвідомлюючи, як шокована Іларія стоїть біля кухонних дверей, як хтось голосно свариться в іншому кінці квартири. Натана не було видно. Поки Майкл стояв у дверях, я дістала валізу з-під ліжка й почала збирати речі, безладно і хаотично, витягуючи всі шухлядки, закидаючи все в одну купу якомога швидше й усвідомлюючи, що я працювала проти якогось примхливого годинника. Мій мозок гудів — від шоку, обурення й гострого бажання забути про все, що сталося. Я залишила білизну в пральні? Де мої спортивні штани? А потім, за двадцять хвилин, я була готова. Усі мої речі були упаковані до валізи, великої сумки й великого пакета в клітинку.

— Я допоможу, — мовив Майкл, простягнувши руку до моєї валізи, коли побачив, як я намагаюся протиснутися в двері з трьома сумками. Лише за секунду я усвідомила, що цей жест пов'язаний геть не з добротою, а радше з ефективністю.

— Айпед? — мовив він. — Робочий телефон. Кредитна картка.

Я віддала йому все, що мала, разом із ключами від дверей, і він склав це до кишені.

Я рушила коридором, і досі відмовляючись повірити в те, що все це правда. Іларія стояла на порозі кухні в своєму фартуху, стиснувши руки. Проходячи повз неї, я очікувала, що жінка прокляне мене іспанською чи погляне на мене зі зневагою та осудом. Але натомість вона ступила вперед і торкнулася моєї руки. Майкл відвернувся, немов не хотів цього бачити. А тоді ми підійшли до парадних дверей.

Він передав мені ручку валізи.

— Прощавай, Луїзо, — мовив він. Я не могла прочитати вираз його обличчя. — Нехай щастить.

Я вийшла. За мною щільно зачинилися величезні двері з червоного дерева.

Дві години я просиділа в кафе. Я була шокована. Я не могла плакати. Не могла сердитися. Я просто була паралізована.

Спочатку я сподівалася, що Агнес якось вирішить цю проблему. Вона точно знайде спосіб переконати чоловіка в тому, що він помилився. Урешті-решт, ми подруги. Тому я сиділа й чекала на Майкла, котрий приїде і з винуватим виглядом відвезе мої речі назад до Лавері. Я дивилася на свій телефон, очікуючи на повідомлення: Луїзо, це було жахливе непорозуміння. Але цього не сталося.

Коли я усвідомила, що, мабуть, не варто чекати, я подумала про повернення до Англії, але якщо я приїду, це внесе хаос у життя Тріни — не вистачало тільки того, щоб я виставила їх із Томом із квартири. Я не могла повернутися до мами з татом — річ не лише в тому, що мені довелося б знову жити у Стортфолді, але і в тому, що я, мабуть, помру, якщо вдруге повернуся додому ні з чим, — перший раз після того, як п'яна впала з даху, а другий — коли мене звільнили з роботи, яку я любила.

І, звісно ж, я більше не могла бути з Семом.

Я взяла чашку кави тремтливими пальцями й усвідомила, що моє життя руйнується просто на очах. Я думала зателефонувати Джошу, але навряд чи було б доречним проситися пожити у нього, враховуючи те, що нашу зустріч і першим побаченням не можна назвати.

І навіть якби я знайшла житло, що мені робити далі? У мене не було роботи. Я не знала, чи містер Гопнік може скасувати мою робочу візу. Можливо, вона діяла тільки поки я на нього працювала.

Але більш за все мені не давало спокою те, як він на мене дивився, його вираз повного розчарування і легкого презирства, коли я так і не придумала відповідь, яка б його влаштувала. Його мовчазне схвалення належало до маленьких радощів мого тамтешнього життя: чоловік такого масштабу вважає, що я роблю добру справу, — це надавало мені впевненості в собі, зміцнювало мою віру в те, що я на щось здатна, що я — майстер своєї справи, уперше після роботи з Віллом. Мені так сильно хотілося виправдатися перед ним, знов заручитися його довірою й підтримкою, але як? Я бачила благальні, широко розкриті очі Агнес. Вона точно зателефо-

нує, хіба може бути якимось інакше? Чому вона не зателефонувала?

— Хочеш добавки, люба? — Я поглянула на офіціантку середніх років із волоссям мандаринового кольору із кавоваркою в руках. Вона оглянула мої сумки, немов бачила цей сценарій уже тисячу раз. — Тільки приїхала?

— Не зовсім. — Я спробувала всміхнутися, але, мабуть, це було більше схоже на гримасу.

Вона налила мені кави й нахилилася ближче.

— Якщо тобі нема де зупинитися, то мій кузен управляє хостелом. Біля каси є візитки. Не розкішний, але дешевий і чистий. Тобі краще поспішити, якщо ти розумієш, про що я. Місць усе менше. Вона погладила моє плече й пішла до наступного клієнта.

Цей маленький жест доброти ледь не зруйнував мій холоднокровний настрій. Уперше я відчула себе пригніченою, розчавленою тим знанням, що я — геть одна у місті, яке більше мені не раде. Я й гадки не мала, що тепер робити, але в моїй голові стрімко почали будуватися мости між двома континентами. Я пробувала подумки пояснити батькам, що сталося, але кожного разу натикалася на величезну стіну під назвою «секрет Агнес». Хіба можна поділитися цим хоча б з однією людиною, не проливши правди назовні? Мої батьки будуть просто обурені тим, що я прикривала від містера Гопніка його брехливу дружину, і тато одразу ж зателефонує йому, щоб усе розповісти. А що, як Агнес усе заперечуватиме? Я пригадала слова Натана: у кінцевому підсумку ми таки прислуга, а не друзі. Що, як вона збреше і скаже, що це я вкрала гроші? Може, це тільки погіршить ситуацію?

Мабуть, уперше за весь час у Нью-Йорку я пошкодувала про те, що приїхала. На мені й досі був учорашній одяг, запрілий та пом'ятий, від чого мені ставало ще гірше. Я тихо шморгнула носом і витерла його серветкою, не відриваючи погляду від чашки перед собою. За вікном тривало життя, швидкоплинне, сліпе й байдуже до дрібного сміття, що зібралось в канаві. І що мені тепер робити, Вілле? До мого горла підступив величезний клубок.

Немов за командою, задзеленчав мій телефон.

«Що, чорт забирай, відбувається? — написав Натан. — Подзвони мені, Кларк».

Незважаючи ні на що, я всміхнулася.

Натан сказав, що я ні в якому разі на залишуся у бісовому хостелі невідомо де, із гвалтівниками, наркоторговцями та ще Бог знає ким. Я мала дочекатися, поки кляті Гопніки поїдуть на клятву вечерю, й зустрітися з ним біля службового входу, і тоді ми придумаємо, що робити далі. Ці три повідомлення містили в собі надто багато лайливих слів.

Коли я приїхала, він і досі страшенно сердився.

— Я просто не розумію. Вони поведуться так, немов тебе тут і не було. Немов кодекс мовчання клятої мафії. Майкл не сказав мені ані словечка, окрім «питання недобросовісності». Я відповів йому, що ніколи у моєму клятому житті не зустрічав людину більш совісну і їм з тебе ще брати приклад. То що сталося?

Він провів мене до своєї кімнати через службовий коридор і зачинив за нами двері. Бачити його було таким полегшенням, що я ледве стримувалася від того, щоб обійняти його. Однак я не стала цього робити. Я подумала, що, мабуть, торкалася надто багато чоловіків за останню добу.

— Заради Бога. Люди. Хочеш пива?

— Звісно.

Він відкрив дві банки й передав мені одну, вмостившись на своє крісло. Я присіла на ліжко й зробила ковток.

— Тож... що?

Я скривила обличчя.

— Я не можу сказати тобі, Натане.

Його брови злетіли до небес.

— І ти також? Ой, подруго. Тільки не кажи, що ти...

— Звісно ж ні. Я б ніколи не стала красти гроші в Гопніків. Але якщо я скажу тобі, що сталося насправді, то це може перетворитися на катастрофу. Для інших людей у домі. Це складно.

Він насупився.

— Що? Ти хочеш сказати, що взяла на себе провину когось іншого?

— Приблизно так.

Натан вперся ліктями в коліна, похитуючи головою.

— Якось це неправильно.

— Я знаю.

— Із цим треба щось зробити. Ти знаєш, що він хотів викликати поліцію? — У мене ледь не відпала щелепа. — Так. Вона відмовила його, але Майкл сказав, що він так сердився, що йому було все одно. Щось із банкоматом?

— Я не робила цього, Натане.

— Я знаю, Кларк. Ти не здатна на жоден злочин. Ти ж не вмієш нічого приховувати. — Він ковтнув пиво з пляшки. — Дідько. Знаєш, я люблю свою роботу. Мені подобається працювати з цими родинами. Подобається старий Гопнік. Але час від часу вони ніби хочуть тобі нагадати, розумієш? Ти просто витратний матеріал. Неважливо, скільки разів вони скажуть тобі, як сильно вони цінують твою дружбу, усе, що ти робиш, і так далі — завжди настане той момент, коли вони вирішать, що ти їм більше не потрібен, або ж знайдуть щось, що їм у тобі не подобається, і бум. Тебе виставили за двері. Тут навіть не доводиться говорити про справедливість. — Це була найдовша промова Натана, що я чула за весь час у Нью-Йорку. — Я ненавиджу це, Лу. Навіть знаючи це, я можу сказати, що тебе підставили. Це так гидко, що аж смердить.

— Це дуже складно.

— Складно? — Він пильно поглянув на мене, похитав головою й знов зробив ковток. — Подруго, ти набагато краща за мене.

Ми схотіли купити собі чогось поїсти, Натан вдягнув куртку, і тут у двері хтось постукав. Ми перелякано поглянули одне на одного, і він жестом указав на ванну. Я шмигнула до ванної й тихенько зачинила за собою двері. Притулившись до сушарки з рушниками, я почула знайомий голос.

— Кларк, усе добре. Це Іларія, — мовив Натан через секунду.

На жінці був фартух, а в руках вона тримала горщик, накритий кришкою.

— Це тобі. Я почула твій голос. — Жінка простягнула мені горщик. — Я приготувала для тебе. Тобі треба поїсти. Це твоя улюблена курка, з гострим соусом.

— Ой, люба. — Натан поплескав Іларію по спині. Жінка злегка хитнулася, а потім обережно поставила їжу на стіл.

— Ви приготували це для мене?

Іларія штовхнула Натана у груди.

— Я знаю: вона не робила того, про що вони кажуть. Я багато чого знаю. З того, що відбувається у цій квартирі. — Жінка торкнулася пальцем носа. — Еге ж, так.

Я на секунду підняла кришку — з горщика просочувався смачнющий аромат. Я раптом пригадала, що майже нічого не їла весь день.

— Дякую, Іларіє. Я навіть не знаю, що сказати.

— Куди ти підеш тепер?

— Я й гадки не маю.

— Що ж. Ти точно не ночуватимеш у хостелі в клятому Бенсонгерсті, — відрізав Натан. — Можеш переночувати тут ніч або дві, поки щось не придумаєш. Я зачинятиму двері. Ти ж нас не видаси, чи не так, Іларіє?

Жінка докірливо скривила обличчя, немов він запитав щось геть безглузде.

— Вона цілий день обсипала Агнес прокльонами, ти б це чула. Вона каже, що та просто продала тебе. І приготувала їм на вечерю рибу, хоча чудово знає, що вони обоє її ненавидять. Я скажу тобі, подруго, що вивчив сьогодні цілу купу нових слів.

Іларія пробурмотіла щось собі під носа. Я почула лише слово «путана».

Крісло було замалим для Натана, та він був надто старомодним, щоб дозволити мені в ньому спати, тому ми домовилися поділити його двоспальне ліжко купою подушок, щоб випадково не торкнутися одне одного уві сні. Не знаю, кому з нас було більш ніяково. Натан влаштував грандіозне шоу з мого походу до ванної, переконавшись, що я точно зачинила двері, й переконався в тому, що я вже під ковдрою, перш ніж зайти до кімнати. На ньому була футболка й смугасті піжамні штани, і навіть тоді я не знала, куди подіти очі.

— Трохи дивно, га? — запитав він, лягаючи до ліжка.

— Гм, так.

Не знаю, чи річ у шоку, втомі чи такому сюрреалістичному повороті подій, та я просто почала хихотіти. А потім сміх перетворився на сльози. Я просто ридала, скрючившись у чужому ліжку, і не могла збагнути, що відбувається.

— Ой, любя. — Вочевидь, Натанові було ніяково обіймати мене, враховуючи той факт, що ми взагалі-то лежимо в одному ліжку. Він продовжував плескати мене по плечу й схилитися трохи ближче. — Усе буде добре.

— Яким чином? Я втратила роботу, дім і коханого чоловіка. Тепер у мене не буде жодних рекомендацій, бо містер Гопнік думає, що я злодюжка, і я тепер навіть не знаю, до якої країни належу. — Я витерла носа об рукав. — Я знов усе зіпсувала, і я навіть не знаю, чи варто намагатися це виправити, бо кожного разу, коли я щось роблю, це закінчується цілковитою катастрофою.

— Ти просто втомилася. Усе буде добре. От побачиш.

— Як було з Віллом?

— Ой... це геть інакша ситуація. Ну ж бо...

Натан міцно обійняв мене, охопивши сильною рукою. Я плакала до останнього, а потім, як він і сказав, утомлена цим днем, мабуть, заснула.

Я прокинулася за вісім годин, одна в кімнаті Натана. Мені знадобилося декілька хвилин, щоб зрозуміти, де я, і пригадати, що сталося вчора. Деякий час я лежала під ковдрою, згорнувшись, як ембріон, і ліниво думаючи, чи можна пролежати так рік чи два, аж поки життя не налагодиться самотужки.

Я перевірила телефон: два пропущених дзвінки й декілька повідомлень, що надійшли минулого вечора.

«Привіт, Луїзо! Сподіваюся, у тебе все добре. Не можу забути про твої танці й сміюся просто на роботі! Що за ніч! Дж. Цілую».

«У тебе все гаразд? Просто хотів переконатися, що ти доїхала додому, а не знов заснула на Тайм-сквер;-) Дж. Цілую».

«Гаразд. Уже десята тридцять. Ти, мабуть, уже відсипаєшся. Сподіваюся, я тебе не образив. Я просто жартував. Зателефонуй мені».

Та ніч із боксерським матчем і яскравими вогнями Таймсквер здавалася безмежно далекою. Я вилізла з ліжка, помилася й одяглася, обережно склавши свої речі у ванній у кутку. Вони займали багато місця, але я подумала, що так буде безпечніше на той випадок, якщо старий Гопнік вирішить сунути голову до кімнати Натана.

Я написала йому й запитала, коли краще виходити, а він відповів, що просто ЗАРАЗ. Обоє в кабінеті. Я вислизнула з квартири й спустилася до службового входу. Щоб мене не помітив Ашок, я низько опустила голову й прискорила крок. Він розмовляв із поштарем, але я помітила, як він повернув голову, й одразу ж почувла:

— Гей! Луїзо! — Але я вже вийшла.

Мангеттен був крижаним та сірим, це був один із тих безрадісних днів, коли частинки льоду, здавалося, зависли в повітрі, холод пронизував кістки і тільки очі й червоні носи виднілися з-під шарів одягу. Насунувши шапку на лоба, я опустила голову й пішла, сама не знаючи куди. Зрештою я повернулася до кав'ярні, вирішивши, що треба спочатку поснідати. Я сіла за стіл і, поїдаючи несмачний дешевий мафін, почала розглядати людей довкола, котрі, здавалося, кудись поспішали.

О дев'ятій сорок я отримала нове повідомлення. Майкл. Мое серце стислося.

«Привіт, Луїзо. Містер Гопнік не стане тебе карати й заплатить тобі до кінця місяця. Саме тоді й припиниться дія усіх твоїх пільг на медобслуговування. На твою ґрін-карту це ніяк не вплине. Я впевнений, що ти розумієш: це набагато більше, аніж він міг зробити, враховуючи твоє порушення, та Аґнес стала на твій захист.

З найкращими побажаннями, Майкл»

— Дуже мило з її боку, — пробурмотіла я.

«Дякую, що сказав», — відповіла я.

Він не відповів.

А потім мій телефон знов загудів.

«Гаразд, Луїзо. Я боюся, що якимось тебе образив. Можливо, ти знов заблукала в Центральному парку? Прошу, зателефонуй мені. Дж. Цілую».

Я зустрілася з Джошем біля його офісу, що знаходився в одному з тих височезних хмарочосів, на котрі дивишся, закинувши голову назад, і все одно здається, що цього недостатньо. Він наблизився до мене. Його шия була обмотана сірим м'яким шарфом. Я піднялася з невеличкого парапету, на котрому сиділа, і Джош обійняв мене.

— Не можу в це повірити. Це ти. О Боже, ти геть змерзла. Ходімо знайдемо тобі чогось гаряченького.

Ми сіли в душному какофонічному тако-барі у двох кварталах від його офісу, але навіть тут було повно людей у костюмах, і офіціанти не встигали видавати їм замовлення. Я розповіла йому, як і Натану, лише основні моменти ситуації, без подробиць.

— Справді, це все, що я можу сказати, але я нічого не крала. Я б ні за що не стала цього робити. Я ніколи нічого не крала. Ну, крім того разу, коли мені було вісім років. Мама й досі це пригадує, коли їй потрібен приклад того, як я ледве не стала на шлях злочинного життя.

Я спробувала всміхнутися.

Він насупився.

— То це означає, що тобі доведеться покинути Нью-Йорк?

— Насправді я й гадки не маю, що мені робити. Я не можу уявити ситуацію, в якій Гопніки дали б мені рекомендації, і я не знаю, як тут виживати. Я маю на увазі, у мене тепер немає роботи, а мангеттенські готелі трохи дорожчі за мої фінансові можливості...

Поки я сиділа у кав'ярні, у мене був час пошукати ціни в Інтернеті — я ледь не похлинулася кавою. Крихітна кімнатка на

зразок тієї, в якій я жила у Гопників, виявилася доступною виключно людям із зарплатнею керівника. Не дивно, що тарган не хотів переїжджати.

— А якщо ти поживеш у мене, це тобі допоможе? — Я відірвала погляд від тако й подивилася на нього. — Лише тимчасово. Це не означає, що тепер ми маємо називати себе хлопцем та дівчиною. У мене є диван у вітальні. Ти, мабуть, уже не пам'ятаєш. — Він злегка всміхнувся. Я й забула, як щиро американці запрошують малознайомих людей до себе додому. На відміну від англійців, котрі скоріш розцінять твою ситуацію як спробу емігрувати й переїхати до них жити.

— Це дуже мило. Але, Джоше, це тільки все ускладнить. Гадаю, мені краще повернутися додому, принаймні ненадовго. І, можливо, дочекатися появи нової посади.

Джош утупився у свою тарілку.

— Усе так невчасно, га?

— Так.

— Я дуже хотів побачити якомога більше твоїх танців.

Я скривила обличчя.

— Ой Боже. Танці. Я... Я... хочу запитати тебе, що сталося тієї ночі.

— Ти справді не пам'ятаєш?

— Останнє, що пам'ятаю, — це Таймс-сквер, уривками. Можливо, те, як ми сідаємо в таксі.

Він підвів брови.

— Ого! Ой, Луїзо Кларк. Можливість подразнити тебе, звісно, дуже спокуслива, але насправді нічого не сталося. Нічого такого. Хіба що те, що тобі дуже сподобалось облизувати мою шию.

— Але ж я прокинулася у твоїй футболці.

— Це тому, що тобі закортіло скинути свій одяг під час танцю. Тільки-но ми дісталися моєї квартири, ти заявила, що хочеш висловити останні декілька днів у вільному танці, тож, поки я наздоганяв тебе, ти скидала з себе одяг, лишаячи його позаду від холу аж до вітальні.

— Я зняла свій одяг?

— Так, це було дуже мило. І досить... ефектно.

Я раптом пригадала, як вистромляю ногу з-за штори, торкаючись спиною прохолодного віконного скла. Я не знала, що робити — сміятися чи плакати. Мої щоки почервоніли, і я затулила обличчя руками.

— Я маю зізнатися, що пити з тобою неймовірно весело.

— А... а коли ми дісталися твоєї спальні?

— О, на цьому етапі ти вже була у спідній білизні. А потім ти заспівала якусь божевільну пісеньку — щось про синицю чи нісенітницю, я не впевнений. А тоді просто заснула на підлозі. Тож я вдягнув тебе у футболку й поклав до себе на ліжко. А сам ліг спати на дивані.

— Пробач мені. І дякую.

— Завжди до ваших послуг. — Він лукаво всміхнувся. — Більшість моїх побачень геть не такі веселі.

Я нахилила голову над чашкою.

— Знаєш, останні декілька днів мені здається, що я от-от чи то засміюся, чи то розплачуся, а просто зараз мені хочеться зробити і те, і друге.

— Сьогодні знов залишишся у Натана?

— Мабуть, так.

— Гарзд. Що ж, тільки не треба приймати поспішних рішень. Перш ніж бронювати квиток додому, дай мені зробити декілька дзвінків. Побачимо, чи я зможу щось відшукати.

— Ти справді думаєш, що можеш щось для мене знайти?

Він завжди був такий упевнений. Це була одна з його рис, що так нагадувала Вілла.

— Ніколи не можна впадати у відчай. Я тобі перетелефоную, — мовив він і поцілував мене. Він зробив це так буденно, що я й не одразу це усвідомила. Він нахилився вперед і просто поцілував мене в губи, немов робив це вже мільйон разів, немов це було природним завершенням усіх наших побачень за обідом. Перш ніж я встигла якось відреагувати, він відпустив мою руку й обмотав шарфом шию. — Гарзд. Я повинен іти. У мене ще декілька важливих зустрічей. Не вішай носа. Він усміхнувся своєю ідеальною усмішкою й рушив до свого

офісу, залишивши мене сидіти на пластиковому стільці з напівроззявленим ротом.

Я не стала розповідати Натанові про те, що сталося. Я написала йому повідомлення, запитавши, коли можна повертатися додому, і він сказав, що Гопніки йдуть о сьомій, тож мені краще дочекатися чверті по сьомій. Щоб не змерзнути, я трохи посиділа в кав'ярні, а коли повернулася додому, то помітила, що Іларія залишила мені трохи супу в термосі та два м'яких коржі, котрі тут чомусь називали печивом. Того вечора Натан поїхав на побачення й пішов на роботу вранці, перш ніж я прокинулася. Він залишив мені записку, у котрій висловив сподівання, що в мене все добре, і переконав мене в тому, що я йому майже не заважаю. Як виявилось, я трохи хроплю.

Декілька місяців я провела, мріючи тільки про те, щоб у мене було трохи більше вільного часу. Тепер, коли він у мене з'явився, я зробила відкриття, що без грошей Нью-Йорк — не найдоброзичливіше місто на світі. Дочекавшись зручної нагоди, я вийшла з будівлі й пішла блукати вулицями, поки в мене геть не змерзли пальці. Тоді я взяла чашку чаю в «Старбаксі» й сьорбала її декілька годин, шукаючи вакансії в Інтернеті. Враховуючи те, що в мене не було рекомендацій і досвіду роботи в харчовій промисловості, я зрозуміла, що для мене в цьому місті не так уже й багато пропозицій.

Тепер, коли моє життя більш не передбачало лічених хвилин, проведених на свіжому повітрі, що розділяли теплі вестибюлі й нагріті лімузини, я вдяглася набагато тепліше, ніж зазвичай. На мені був теплий синій светр, робочий комбінезон, важкі черевики й під ними пара панчіх зі шкарпетками. Не дуже елегантно, але тепер це було не головне.

Обідати я вирушила до забігайлівки з дуже дешевими бургерами, і через велику кількість народу ніхто й не помітив, що я просиділа там декілька годин. Універмаги радше пригнічували мене, бо я тепер не могла дозволити собі витратити там гроші, навіть незважаючи на безкоштовні туалети та WiFi. Я двічі ходила до магазину вінтажного одягу, де дівчата нібито з задоволенням щебетали зі мною, та все ж підозріло зиркали

одна на одну, немов чекаючи, що я от-от їх про щось проситиму.

— Якщо почуєте про якісь вакансії — особливо на таку роботу, як у вас, — будь ласка, дайте мені знати, добре? — мовила я, коли втомилася переглядати рейки з одягом.

— Люба, ми й самі ледь зводимо кінці з кінцями, а інакше обов'язково покликали б тебе до себе.

Лідія з сумом випустила кільце диму й поглянула на сестру, котра розігнала його рукою.

— Через тебе увесь одяг смердітиме. Послухай, ми обов'язково запитаємо знайомих, — пообіцяла Анжеліка. Вона сказала це так, немов я була не першою, хто про це просить.

Я розчаровано вийшла з магазину. Я не знала, що з собою робити. У цьому місті не було для мене жодного місця, де можна було б просто сісти й вирішити, що робити далі. Якщо ви коли-небудь опинитеся в Нью-Йорку без грошей, будьте готові до того, щоб стати біженцем і небажаним гостем. Можливо, думала я, саме тоді настав час нарешті визнати поразку й купити квиток на літак.

І тоді мене осінило.

Я сіла на метро, доїхала до Вашингтон-Гайтс і вирушила до бібліотеки. Уперше за декілька днів я нарешті опинилася там, де на мене чекають. Це буде мій притулок, мій трамплін у майбутнє. Я піднялася кам'яними сходами. На другому поверсі мені вдалося відшукати вільний комп'ютер. Я важко опустилася у крісло й, зітхнувши, просто заплющила очі й відпустила свої думки, мабуть уперше після фіаско з Гопніками.

Я відчула, як давнє напруження зникає й розчиняється в повітрі, а світ довкола очищується від гомону, метушні та хаосу. Я не знаю, чим саме зумовлена ця радість від знаходження серед книжок, але тут я почувалася рівною, непримітною, мозком, клавіатурою, просто ще однією людиною, котра жадає отримати інформацію.

І ось уперше я запитала себе: що, в біса, щойно сталося? Агнес просто зрадила мене. Декілька місяців, проведених із Гопніками, раптом здалися мені дивним сном, щільним зліпком часу, розмитою низкою лімузинів та золочених інтер'єрів, які

ненадовго розкрили переді мною свою завісу, а потім знову виставили на вулицю.

Те, що я відчула тепер, було реальністю. Я вирішила ходити сюди кожного дня, аж поки не розроблю свою стратегію. Тут я відшукаю новий шлях нагору.

Знання — це сила, Кларк.

— Мем? — Я розплющила очі й побачила перед собою охоронця. Він нахилився, пильно вдивляючись просто у моє обличчя. — Тут не можна спати.

— Що?

— Тут не можна спати.

— Я не спала, — обурено відповіла я. — Я думала.

— Може, спробуйте думати з розплющеними очима, га? А інакше мені доведеться попрохати вас піти.

Він відвернувся, бурмочучи щось у рацію. Мені знадобився час, аби повірити у те, що він дійсно говорить це мені. Двоє людей за столом неподалік поглянули на мене та одразу ж відвели погляд. Я відчула, як почервоніла. Тепер на мене підозріло зиркали й інші гості бібліотеки. Я опустила погляд на свій одяг: джинсовий комбінезон, теплі чоботи й вовняна шапка. Не зовсім «Бергдорф Гудман», але ж не так усе погано.

— Гей! Я не безпритульна! — вигукнула я йому у спину. — Я протестувала від імені цього місця! Містере! Я НЕ БЕЗПРИТУЛЬНА! — Дві жінки припинили свою тиху бесіду й поглянули на мене. Одна з них здивовано підвела брову.

І тоді я зрозуміла: я таки безпритульна.

Люба мамо!

Пробач, що я давно не виходив на зв'язок. Ми ледве не цілодобово працюємо з китайськими партнерами, тож через різницю часових поясів мені часто доводиться не спати ночами. Якщо тобі здалося, що я трохи виснажений, то це тому, що так воно і є. Я отримав бонус, було дуже приємно (я надіслав частину Джорджині, щоб вона змогла купити собі машину, про котру мріяла), але за останні декілька тижнів я усвідомив, що мені тут уже не так подобається.

Не те щоб мені не підходив стиль життя — ти ж знаєш, я ніколи не боявся важкої праці. Я просто дуже сумую за Англією. Сумую за гумором. Сумую за нашими недільними обідами. Я сумую за англійськими акцентами, принаймні не фальшивими (ти не повіриш, скільки людей тут змінюються, просто як Її Величність). Мені подобається ця можливість літати до Парижа, Барселони чи Рима на вихідні. Усі їдуть сюди працювати, це неймовірно втомлює. Неважливо, де ти — в Нантакеті чи на Мангеттені, — усюди одні й ті самі обличчя. Я знаю, ти вважаєш, що в мене також типова зовнішність, але це вже смішно: худорляві блондинки в одноквовій одежі, і всі ходять на пілатес...

То ось у чому річ: ти пам'ятаєш Руна? Мого старого друга з Черчилля? Він каже, що в його фірмі з'явилася вакансія. Через кілька тижнів його бос прилетить до Америки, він хоче зі мною зустрітись. Якщо все пройде успішно, то, можливо, я повернуся раніше, аніж ти думаєш.

Мені дуже подобається в Нью-Йорку. Але на все свій час, і я думаю, мій час покидати це місто настав.

Люблю, Вілл. Цілую

Наступні декілька днів я телефонувала щодо численних вакансій, котрі знайшла на на Крейгслісті¹, але нібито мила жінка, яка пропонувала роботу няні, поклала слухавку, почувши, що в мене немає рекомендацій, а вакансії офіціанта розбирали, перш ніж я встигала додзвонитися. Посада консультанта в магазині взуття була й досі доступною, але чоловік, із котрим я розмовляла, сказав, що через відсутність досвіду роботи у продажах моя зарплатня буде нижчою на два долари на годину, і я підрахувала, що мені цього навіть на метро не вистачатиме. Ранки я проводила у кав'ярні, дні — у бібліотеці у Вашингтон-Гайтс. Там було тепло і затишно, і, за винятком того одного охоронця, на мене там не дивилися так, немов я от-от заспіваю сп'яну чи то помочусь у кутку.

Раз на кілька днів я зустрічалася з Джошем, і ми їли локшину. Я розповідала про свої успіхи з пошуку роботи й намагалася ігнорувати те, що поруч із його бездоганними костюмами я почувалася замурзаною невдахою.

— Усе буде добре, Луїзо. Тільки не здавайся, — казав він і цілував мене на прощання, немов ми вже домовилися бути хлопцем та дівчиною. Я про це багато не думала, враховуючи всі інші проблеми, котрі треба було якось розв'язувати, а тому вирішила відкласти це питання на безрік. Крім того, від нього приємно пахло м'ятою.

Я більше не могла залишатися в Натана. Минулого ранку я прокинулася й відчула його величезну руку на собі і щось тверде, що впирається мені у поперек. Мабуть, стіна з подушок зруйнувалася уві сні, перетворившись на хаотичну купу біля наших ніг. Я застигла, намагаючись непомітно вивернутися з його обіймів, але він розплющив очі, поглянув на мене, а потім скочив з ліжка, немов його вжалили, і притиснув подушку до паху.

— Подруго. Я не хотів — я навіть не думав...

---

¹ Крейгсліст (*англ.* Craigslist, дослівно — каталог Крейга, за ім'ям засновника Крейга Ньюмарка) — сайт електронних оголошень, надзвичайно популярний серед американських користувачів Інтернету.

— Гадки не маю, що ти маєш на увазі! — перебила я, натягуючи толстовку собі на голову. Я не хотіла дивитися на нього, щоб випадково не побачити...

Чоловік стрибав з ноги на ногу.

— Я просто — я не усвідомлював, що... Ой, подруго. Ой Боже.

— Усе добре! Все одно я вже мала вставати!

Я втекла від цієї розмови, сховавшись у крихітній ванній на десять хвилин. Мої щоки палали, поки я слухала, як він, лаючись, одягається. Коли я вийшла, його вже не було.

І в чому сенс намагатися затриматися тут? Я більше не зможу спати у Натана. Максимум — одну чи дві ночі. Здавалося, що тут мені точно нічого не світить, знайти якусь альтернативу колишній роботі просто неможливо, а тому довелося б працювати за копійки й ділити якусь кімнату з іншими емігрантами, тарганами й блощицями. Якщо я повернуся додому, там я зможу спати на своєму дивані. Можливо, Трін та Едді настільки сп'яніють одне від одного, що захочуть жити разом, і я зможу отримати свою квартиру назад. Я намагалася не думати про те, як це буде — порожні кімнати квартири, у котрій я провела стільки часу півроку тому, не кажучи вже про те, як близько вона розташована до місця роботи Сема. Кожна сирена за вікном нагадуватиме мені про те, що я втратила.

Пішов дощ, та я зупинилася біля будівлі й поглянула на вікна Гопніків з-під своєї вовняної шапки — у кімнатах горіло світло, хоча Натан казав, що вони вирушать на якусь урочисту подію. Для них життя тривало, немов мене ніколи й не було. Можливо, зараз там пилюсось Іларія і буркотить собі під носа через те, що та знов розкидала свої журнали по всьому дивану. Гопніки — і це місто — прожували мене й виплюнули. Незважаючи на всі її теплі слова, Агнес відкинула мене, як ящірка скидає свою шкіру, — й навіть не озирнулася.

Я сердито думала про те, що якби я ніколи не приїздила сюди, то, може, у мене й досі був би дім.

І робота.

Якби я ніколи не приїздила сюди, у мене й досі був би Сем.

Від цих думок у мене ще більше погіршився настрій, і я, згорбивши плечі й засунувши змерзлі руки у кишені, приготувалася

вирушати до свого тимчасового житла, до кімнати, в яку мені доводиться пробиратися потайки, до ліжка, яке мені доводиться ділити з людиною, яка боїться мене торкатися. Моє життя перетворилося на безглуздий зациклений несмішний жарт. Я потерла очі, відчувши холодний дощ на своїй шкірі. Я вирішила, що цієї ж ночі забронюю собі квиток і полечу додому найпершим доступним рейсом. Я опаную себе й почну все спочатку. Насправді у мене й вибору не було.

На все свій час.

Саме тоді я помітила Діна Мартіна. Він стояв на килимку під навісом, що вів до будівлі, й тремтів без свого пальта. Пес озирався довкола, немов не міг вирішити, куди йти далі. Вдивляючись у вікна вестибюля, я підкралася трохи ближче й помітила, що охоронець зайнятий сортуванням якихось пакунків і не помічає собаку. Місіс де Вітт не було видно. Я стрімко кинулася до пса, нахилилася й схопила його, перш ніж він встиг зрозуміти, що відбувається. Тримаючи його тільце на витягнутих руках, я побігла до службових сходів і, кивнувши портьє, понесла його до хазяйки.

Звісно, у мене була вагома причина вриватися до будівлі, але, опинившись у коридорі Гопників, я відчула певний страх: що, як вони несподівано повернуться додому, побачать мене і містер Гопнік вирішить, що я щось задумала? Може, він звинуватить мене у незаконному проникненні на приватну власність? Хіба коридор вважається приватною власністю? Ці запитання дзижчали в моїй голові, поки Дін Мартін люто корчився й клацав щелепами у моїх руках.

— Місіс де Вітт? — тихо покликала я, озираючись довкола. Її двері знов були відчинені, тож я увійшла всередину й запитала гучніше: — Місіс де Вітт? Ваш пес знову втік на вулицю. — Я почула рев телевізора в кінці коридору й зробила ще декілька кроків.

— Місіс де Вітт?

Так і не отримавши відповіді, я тихо зачинила за собою двері й відпустила Діна Мартіна на підлогу, радіючи, що мені більш не треба його втримувати. Він відразу ж кинувся до вітальні.

— Місіс де Вітт? — Спочатку я помітила її ногу, що стирчала з-за крісла. Мені знадобилося декілька секунд, щоб зрозуміти картину перед собою. Тоді я оббігла крісло й кинулася на підлогу, притулившись вухом до її рота. — Місіс де Вітт? — покликала я. — Ви мене чуєте?

Вона дихала. Але її обличчя було синьо-білим, як мармур. У мене промайнула думка: як довго вона так лежить?

— Місіс де Вітт? Прокидайтеся! Ой, матінко... прокидайтеся!

Я оббігла квартиру в пошуках телефону. Він був у коридорі, лежав на столі разом із декількома телефонними книжками. Я набрала 911 й описала ситуацію.

— Я вже вислала бригаду, мем, — відповів голос. — Ви можете залишитися з пацієнткою і впустити їх?

— Так, так, так. Але вона дуже стара й тендітна. Усе виглядає так, ніби їй геть зле. Прошу, приїжджайте якомога швидше.

Я побігла і взяла ковдру з її ліжка, потім вкрила стару, намагаючись пригадати, що мені казав Сем про те, як доглядати літніх пацієнтів. Одним із найбільших ризиків було переохолодження від довгого лежання на підлозі. Жінка була геть холодна, навіть незважаючи на центральне опалення, що працювало повним ходом. Я сіла на підлогу поряд із нею, взяла її крижану руку й стала погладжувати, щоб дати зрозуміти, що вона не сама. Раптом у мене зблиснула дивна думка: якщо вона помре, вони стануть звинувачувати мене? Містер Гопнік точно підтвердить, що я злочинниця. На секунду я навіть замислилася над тим, щоб утекти, але я б не змогла покинути її просто так.

Поки дивні думки вирували в моїй голові, вона розплющила одне око.

— Місіс де Вітт? — Жінка моргнула, немов намагаючись пригадати, що сталося. — Це Луїза. З квартири навпроти. У вас щось болить?

— Я не знаю... Моє... моє зап'ястя... — тихо мовила вона.

— Швидка допомога вже їде. Усе буде добре. Вам скоро допоможуть.

Жінка байдуже поглянула на мене, немов намагаючись зібрати воедино те, хто я й що кажу і чи є у тому всьому сенс. Тоді її брови насупилися. — Де він? Дін Мартін? Де мій песик?

Я оглянула кімнату. Дрібний собака сидів у кутку й шумно досліджував власні геніталії. Він підвів погляд, коли почув своє ім'я, й підскочив на ноги. — Он де він. З ним усе гаразд.

Жінка з полегшенням заплющила очі.

— Ти доглянеш його? Якщо мені доведеться поїхати до лікарні? Мені точно треба туди їхати?

— Так. І звісно, я його догляну.

— У моїй спальні є папка з грішми, заплати їм, скільки скажуть. На моїй тумбочці.

— Без проблем. Ми все зробимо.

Я взяла жінку за руки, і поки Дін Мартін з острахом зиркав на мене з порога — що ж, на мене й на камін — ми мовчки чекали приїзду санітарів.

Я поїхала до лікарні разом із місіс де Вітт, залишивши Діна Мартіна у квартирі, бо його не дозволили взяти до машини швидкої. Коли всі документи було підписано, а жінку поклали до лікарні, я вирушила до Лавері, переконавши її, що обов'язково догляну собаку. Я повернуся вранці, щоб розповісти їй, як у нього справи. Її крихітні блакитні очка наповнилися сльозами, поки вона хриплим голосом дала мені всі інструкції щодо його харчування, прогулянок, того, що він любить і не любить і всього іншого, аж поки фельдшер не зробив їй зауваження, що їй потрібен відпочинок.

Я сіла на метро й повернулася на П'яту авеню, до смерті втомлена, та водночас збуджена від адреналіну. Я увійшла до квартири, відчинивши двері ключами, що їх дала мені місіс де Вітт. Дін Мартін чекав у коридорі, з підозрою розставивши товсті ніжки.

— Доброго вечора, юначе! Чи не бажаєте повечеряти? — мовила я, немов ми з ним старі друзі й він геть не хоче відгризти в мене шматок ноги. Удавано впевненою ходою я вирушила на кухню й спробувала розшифрувати інструкції щодо кількості вареної курки, котрі сама нашкрябала на тильній стороні своєї долоні.

Я наклала їжі йому в тарілку й ногою штовхнула її до пса.

— Ось, тримай! Насолоджуйся! — Він витріщився на мене своїми опуклими очима, похмурими й сердитими, що ховали-

ся під занепокоєно зморщеним лобом. — Їжа! Ням! — І досі дивиться. — Не голодний, га? — запитала я. Обережно, понад стінкою, я вийшла з кухні. Мені потрібно було вирішити, де саме я спатиму.

Квартира місіс де Вітт була приблизно вдвічі менша за квартиру Гопніків, але все ж досить велика. У ній була величезна вітальня з панорамними вікнами, що виходили на Центральний парк, в інтер'єрі переважала бронза й димчасте скло, що стилем дуже нагадувало Студію 54¹. Була й більш традиційна їдальня, набита антикваріатом, котрим, судячи з товстого шару пилу, ніхто давно не користувався, а також ламінована кухня, підсобне приміщення й чотири спальні, включаючи головну, у котрій була ванна й велика гардеробна. Ванні кімнати були старіші, аніж у Гопніків, і де-не-де сочилися струмками води. Із мовчазною пошаною я обійшла квартиру, як буває у тих випадках, коли ти сам залишаєшся вдома у людини, котру ти не дуже добре знаєш.

Опинившись у головній спальні, я затамувала дух. Вона була повна одягу, що висів на вішаках, акуратно вкритих пластиковими чохлами. Гардеробна кімната вирізнялася розмаїттям кольорів і тканин, яке підкреслювали вгорі та внизу полиці з купами сумочок, капелюхів у коробках та взуття. Я повільно обійшла її по периметру, торкаючись кінчиками пальців усіх матеріалів і час од часу зупиняючись на секунду, аби трохи краще роздивитися те чи інше вбрання.

І це було не все. Поки дрібний мопс підозріло переслідував мене, я зайшла до двох інших кімнат і знайшла ще більше одягу в шафах — цілі ряди суконь, брючних костюмів, пальт і навіть боа. Там були етикетки від «Жіванші», «Біба», «Герродс», «Мейсіс» і туплі від «Саксу» та «Шанель». У її гардеробі я побачила й бренди, про котрі ніколи не чула, — французькі, італійські й навіть російські, — увесь цей одяг нагадував про різні епохи:

---

¹ «Студія 54» (*англ.* Studio 54) — культовий нічний клуб і всесвітньо відома дискотека, що прославилася легендарними вечірками, жорстким фейс-контролем, безладними статевими стосунками і непомірним вживанням наркотиків.

акуратні костюми вільного крою у стилі Кеннеді, широкі кафтани, піджаки з загостреними плечима. Я зазирнула до кожної коробки з капелюхами й тюрбанами, величезними темними окулярами в роговій оправі й ніжними нитками перлів. Усі коробки стояли в хаотичному порядку, тож я просто відкривала їх одну за одною, розгортала м'який папір і з захватом роздивлялася тканини, викрійки й принти, вдихаючи затхлий аромат старих парфумів.

На верхній полиці, аж під стелею, я побачила старі нариси дизайнів, обкладинки журналів із п'ятдесятих та шістдесятих із осяйними худорлявими моделями в психоделічних сукнях незвичної форми чи неймовірно коротких спортивних сукнях. Провівши там, мабуть, цілу годину, я зрештою усвідомила, що так і не знайшла ліжка для себе. Діставшись четвертої спальні, під купою одягу я побачила його — вузьке односпальне ліжечко, мабуть, іще з п'ятдесятих, з великим дерев'яним узголів'ям, а також підходящі комод і шафу. І ще чотири стійки з вішаками — я таке бачила тільки у примірювальних — та коробки й коробки аксесуарів: біжутерії, ременів, шарфів. Я обережно звільнила ліжко від одягу й лягла, відчувши, як піді мною миттєво прогнувся старий матрац, але мені було все одно. Власне, я погодилася б спати і в гардеробній. Уперше за багато днів я геть забула про депресію.

Принаймні на один вечір я потрапила до Країни Чудес.

Наступного ранку я погодувала й вигуляла Діна Мартіна, намагаючись не звертати увагу на те, як підозріло він зиркав на мене усю прогулянку П'ятою авеню, а потім поїхала до лікарні, де спробувала переконати місіс де Вітт у тому, що з її дитятком усе гаразд. Я вирішила, що, мабуть, не казатиму їй про те, що єдиним способом примусити мопса поїсти було натерти пармезану йому на сніданок.

Приїхавши до лікарні, я була рада побачити її куди більш рум'яною, хоча й без звичного макіяжу та зачіски. Жінка дійсно зламала зап'ястя, і їй призначили операцію, після котрої їй доведеться провести у лікарні ще цілий тиждень. Як сказали лікарі, у неї багато «ускладнювальних факторів». Виявивши, що

я не член її родини, лікарі відмовилися надавати більш детальну інформацію.

— Ти зможеш доглянути Діна Мартіна? — тривожно запитала вона. Здавалося, крім нього, у жінки більше не було турбот. — Можливо, тобі дозволять навідувати його вдень? Або ж Ашок зможе виходити з ним на прогулянки? Йому ж буде страшенно самотньо. Він ще ніколи не залишався без мене.

Я подумала, наскільки розумним рішенням є розповісти їй правду. Останнім часом правда була нечастим гостем у нашому домі.

— Місіс де Вітт, — почала я, — я маю вам дещо сказати. Я... я більше не працюю на Гопніків. Вони мене звільнили.

Вона злегка поворушила головою й вимовила слово, неначе незнайоме їй до того.

— Звільнили?

Я проковтнула слину.

— Вони вирішили, що я вкрала в них гроші. Але запевняю вас, я цього не робила. Я вирішила розповісти вам, бо, можливо, ви тепер і не захочете від мене допомоги.

— Що ж, — слабко мовила вона. І повторила: — Що ж.

Декілька хвилин ми просто мовчали.

Жінка звузила очі.

— Але ти не робила цього.

— Ні, мем.

— У тебе вже є інша робота?

— Ні, мем. Але я зараз займаюся пошуками.

Жінка похитала головою.

— Гопнік просто телепень. Де ти зараз живеш?

Я озирнулася.

— Гм... Я... що ж, узагалі-то я зараз живу в кімнаті Натана. Але це не найкращий варіант. Ми не... розумієте, ми не перебуваємо в романтичних стосунках. Й, очевидно, Гопніки про це не знають...

— Що ж, звучить так, ніби така угода має підійти нам обом. Ти доглянеш мого собаку? І, можливо, продовжиш шукати роботу з мого боку коридору? Поки я не повернуся додому?

— Місіс де Вітт, я була б дуже рада допомогти. — Я була не в змозі приховати усмішку.

— Звісно, тепер тобі доведеться доглядати його краще, ніж раніше. Я дам тобі ще інструкцій. Бідолашний песик, мабуть, геть нічого не розуміє.

— Я зроблю все, що скажете.

— Крім того, я хочу, щоб ти приходила кожного дня й розповідала мені, як у нього справи. Це дуже важливо.

— Звісно.

Коли ми дійшли цього висновку, старенька нібито заспокоїлася. Вона заплющила очі.

— Немає більшого дурня, ніж старий дурень, — пробурмотіла вона.

Я не зрозуміла, кого саме вона мала на увазі — містера Гопніка, себе чи когось іншого, а тому мовчки дочекалася, поки вона засне, й вирушила назад до квартири.

Увесь наступний тиждень я присвятила себе догляду за лупоким підозрілим шестирічним мопсом. Ми гуляли по чотири рази на день, я терла пармезан йому на сніданки, і вже через кілька днів він перестав ворожо дивитися на мене з іншого кінця кімнати, насупивши брови й чекаючи на підлість. Тепер він просто лягав поруч і тихенько сопів уві сні. Я й досі трохи побоювалася його, але й жаліла також — єдина людина, котру він любив, раптом кудись зникла, тому мені просто залишалось переконувати його в тому, що вона скоро повернеться додому.

Крім того, було приємно знов перебувати у будівлі, не почувуючи себе злочинницею. Ашок, котрого не було декілька днів, слухав мою розповідь із шоком, обуренням, а потім — захопленням.

— Це просто чудово, що ти знайшла його! Він міг просто втекти, і тоді її ніхто б не знайшов на підлозі! — Ашок театраль-но здригнувся. — Коли вона повернеться, я кожного дня пере-вірятиму, чи у неї все гаразд.

Ми поглянули одне на одного.

— Ніщо не розізлить її більше, ніж це.

— Так, вона проклинатиме мене.

Натан удав, що засмутився, що я полишаю його кімнату, але з майже непристойною поспішністю допоміг мені перенести

речі до квартири навпроти. Здавалося, він просто хотів переконатися, що я не передумаю. Він заніс мої сумки до коридору й озирнувся довкола.

— Оце так купа мотлоху! — вигукнув він, побачивши вішаки з одягом. — Це схоже на найбільший у світі супермаркет. Боже, не хотів би я опинитися на місці компанії з прибирання, котрій доведеться розгрібати усе це, коли стара відкинеться.

Я стримала усмішку.

Він розповів Іларії, яка постукала до мене наступного ранку, новини про місіс де Вітт, і та попрохала мене відвезти їй трохи мафінів, які вона спекла.

— Годують у цих лікарнях просто жажливо, — мовила вона й поплескала мене по руці, та одразу ж відсахнулася, перелякавшись Діна Мартіна.

Час од часу я чула, як Агнес грає на фортепіано у квартирі навпроти. Іноді це був прекрасний уривок, сповнений спокою й меланхолії, а іноді — щось пристрасне й болісне. Я одразу ж пригадувала, як місіс де Вітт прибігала до нас і сердито вимагала, аби шум припинився. Тепер музика обривалася без її втручання, і Агнес просто грюкала руками по клавішах. Іноді я чула їхні крики й відчайдушно намагалася переконати себе у тому, що мені не варто так перейматися через них, що тепер вони нічого мені не зроблять.

Одного разу я наткнулася на містера Гопніка у вестибюлі. Він спочатку мене не помітив, та все ж обернувся, щоб переконатися в тому, що мене тут не має бути. Я підвела підборіддя й кивнула у бік собаки.

— Я допомагаю місіс де Вітт із Діном Мартіном, — мовила я, намагаючись зберігати гідність. Він поглянув на мопса, стиснув щелепи, а потім відвернувся, немов не почув мене. Майкл також поглянув на мене, а потім знову втупився у свій телефон.

У п'ятницю ввечері до мене завітав Джош, прихопивши з собою їжу й пляшку вина. На ньому й досі був костюм — він пояснив, що весь тиждень працює допізна. Він із колегою змагається за підвищення, а тому проводить в офісі по чотирнадцять, а то

й більше годин на день і навіть планує ходити по суботах. Він блукав квартирою, дивуючись розкішному декорові.

— Що ж, догляд за собакою був однією з вакансій, про які я не міг і подумати, — зізнався він, поки Дін Мартін підозріло ходив за ним по п'ятах. Він повільно обійшов вітальню, беручи до рук попільничку з оніксу, звивисту статуетку африканської жінки й ставлячи їх на місце, пильно вдивлявся у золочені картини на стінах.

— Я також не мріяла про таку роботу. — Я виклала стежку з собачих смаколиків до головної спальні й зачинила там дрібного собаку, поки він не заспокоїться. — Але мене усе влаштує, справді.

— То як у тебе настрої?

— Уже краще! — мовила я, прямуючи на кухню. Я просто хотіла показати Джошеві, що можу не тільки скиглити, заливатися алкоголем і безрезультатно шукати роботу. Я одяглася у чорну сукню в стилі Шанель з білим комірцем і манжетами, взула туфлі зі штучної крокодилової шкіри «Мері Джейн», а також уклала волосся в ідеальне каре.

— Ну, ти виглядаєш дуже мило, — мовив він, рушивши за мною слідом. Він поставив пляшку й пакет на стіл, а потім підійшов ближче й поглянув мені у вічі. — До того ж, ну, тепер ти не безпритульна. А це завжди добре.

— Принаймні тимчасово.

— Отже, це означає, що ти зможеш затриматися тут трохи довше?

— Хтозна.

Він був усього в декількох сантиметрах від мене. Я раптом пригадала, як зарилася обличчям у його шию тиждень тому.

— Твої щоки порожевіли, Луїзо Кларк.

— Мабуть, тому що ти дуже близько до мене.

— Хіба? — тихо мовив він, підвівши брову. Він зробив крок до мене й поклав руки на стільницю, по обидва боки моїх стегон.

— Здається, що так, — мовила я, але це прозвучало як кашель. А тоді він припав губами до моїх і поцілував мене. Я відкинулася назад і заплющила очі, насолоджуючись м'ятним смаком його губ, трохи незвичним відчуттям його тіла, незна-

йомих рук, що торкаються мене. Я подумала, чи поцілунок із Віллом до його аварії був би схожим на цей. А потім зрозуміла, що більше ніколи не поцілую Сема. Мабуть, це не дуже правильно — думати про інших чоловіків, поки цілуєш того, хто тобі справді подобається. Я трохи відсторонилася — він зупинився й поглянув мені у вічі, намагаючись прочитати мій погляд.

— Пробач, — мовила я. — Усе це... усе відбувається надто швидко. Ти справді мені подобаєшся, але...

— Але ти тільки-но розійшлася з іншим хлопцем.

— Семом.

— Котрий, вочевидь, виявився повним ідіотом. І не гідним тебе.

— Джоше...

Він подався чолом уперед і торкнувся мого лоба. Я не відпустила його руку.

— Просто все це й досі трохи складно. Пробач.

Він на секунду заплющив очі й знову поглянув на мене.

— Ти б сказала мені, якби я дарма витрачав час? — запитав він.

— Ти не дарма витрачаєш час. Просто... ще й двох тижнів не минуло.

— За ці два тижні багато що змінилося. І хто знає, де ми будемо через наступні два тижні?

— Ти сказав «ми».

— Здається, так.

Він кивнув, немов знав, що ця відповідь мала мене задовольнити.

— Знаєш, — тихо мовив він, — у мене щодо нас є особливе відчуття, Луїзо Кларк. А я в таких речах не помиляюся.

Перш ніж я встигла відповісти, він відпустив мою руку й підійшов до шафи, відчиняючи й зачиняючи шухлядки у пошуках тарілок. Коли він обернувся, його лице світилося блискучою усмішкою.

— Поімо?

Того вечора я дізналася багато нового про Джоша. Як виявилося, він виріс у Бостоні, був професіональним баскетболістом

і мав напівірландського батька-бізнесмена, який примусив його покинути спортивну кар'єру, бо вважав, що це не принесе йому довготривалого доходу. Його мати, на відміну від своїх подруг, була адвокатом і працювала усе його дитинство. Тепер, коли батьки вийшли на пенсію, їм доводиться наново звикати одне до одного. Цілодобове перебування в одному приміщенні просто зводило їх із розуму.

— У нас в родині ніхто не любить сидіти на одному місці, розумієш? Тому тато взяв на себе якусь виконавчу роль у гольф-клубі, а мама зайнялася вихованням дітей у місцевій середній школі. Вони готові на все, аби тільки не сидіти вдома й не дивитись одне на одного.

У Джоша було двоє братів, старших. Один управляв автосалоном «Мерседес» поруч із Веймутом, у Массачусетсі, а другий працював бухгалтером, як моя сестра. Вони були дуже близькі, але постійно змагалися один із одним. Він люто ненавидів своїх братів, аж поки вони не роз'їжджались по домівках, а тоді починав страшенно сумувати за ними.

— Мама каже, що це через те, що тепер мені вже нема з ким змагатися.

Обидва брати вже були одружені й мали по двоє дітей. За звичай їхня родина збиралася на свята й кожного літа орендувала один і той самий будинок у Нантакеті. У дитинстві він ненавидів усі ці сімейні заходи, але тепер з нетерпінням чекав тижня відпочинку з рідними.

— Це прекрасно. Діти, відпочинок і човен... Треба й тебе взяти, — мовив він, додаючи собі ще ча сіу бао¹. Він говорив без задньої думки — ця людина, вочевидь, звикла до того, що все у житті працює саме так, як хочеться їй.

— На сімейну відпустку? Я думала, нью-йоркських чоловіків не цікавить перспектива серйозних стосунків.

— Так, що ж, у моєму випадку це вже в минулому. Крім того, я не з Нью-Йорка.

Ця людина була ладна робити усе й одразу. Він працював мільйон годин на тиждень, жадав отримати підвищення й хо-

---

¹ Cha siu bao — кантонська булочка, начинена фаршем cha siu з барбекю.

див до спортзалу о шостій ранку. Він грав у бейсбол із колегами з офісу й думав про те, щоб стати волонтером у місцевій старшій школі, як і його мати, але боявся, що з його робочим графіком у нього не вийде викладати регулярно. Він був пронизаний американською мрією — важко працюєш, досягаєш успіху, а потім допомагаєш тим, хто цього потребує.

Я намагалася не проводити постійні паралелі з Віллом. Я слухала його і водночас відчувала захоплення й виснаження.

Він намалював картину майбутнього для нас: квартира у Вілледжі¹ й, можливо, заміський будинок в Гемптонсі, якщо він доб'ється підвищення. Він хотів човна. Він хотів дітей. Він хотів рано вийти на пенсію. Він хотів заробити мільйон доларів до тридцяти років. Під час розмови Джош активно жестикулював, розмахував паличками й постійно повторював фразу «Треба взяти тебе!» або «Тобі б сподобалося!», і, відверто кажучи, мені було приємно, що його не образила моя непоступливість.

Він пішов о десятій тридцять, бо збирався прокидатися о п'ятій. Ми стояли в коридорі біля виходу під охороною Діна Мартіна.

— То, може, зустрінемося й пообідаємо разом? Із цим собакою й лікарнею у тебе буде час?

— Можливо, зустрінемося якось увечері?

— «Можливо, зустрінемося якось увечері?», — передражнив він. — Мені подобається твій англійський акцент.

— У мене немає акценту, — заперечила я. — Це в тебе акцент.

— А ти змушуєш мене сміятися. Мало дівчат можуть мене розсмішити.

— Та ну! Тоді ти просто спілкувався не з тими дівчатами.

— О, у цьому я сумніваюся.

Він різко замовк і підвів погляд у небеса, немов намагаючись зупинити чи відмовити себе від чогось. А потім усміхнувся, визнаючи абсурдність ситуації: двоє дорослих майже тридцяти років, що ніяк не можуть наважитися поцілуватися на прощання. Ця усмішка зробила все за нього.

---

¹ Гринвіч-Вілледж, або просто Вілледж, — квартал на заході Нижнього Мангеттена.

Я простягнула руку й дуже легко торкнулася його шиї. А тоді стала навшпиньки й поцілувала його. Я сказала собі, що немає жодного сенсу зациклюватися на минулому. Я сказала собі, що двох тижнів достатньо для того, щоб прийняти рішення, особливо якщо я майже не бачилася з Семом протягом останніх кількох місяців і все одно почувалася самотньо. Я сказала собі, що повинна рухатися далі.

Джош не вагався. Він поцілував мене у відповідь, повільно гладячи мою спину, м'яко притиснувши мене до стіни своїм тілом. Він цілував мене, і я нарешті відпустила усі думки й віддалася почуттям, його незнайомому тілу, трохи вужчому й твердішому за те, що я знала. Цей привабливий американець. Ми приголомшено відірвалися одне від одного.

— Якщо я не піду зараз... — мовив він, відступаючи назад і підвівши руку до шиї.

Я всміхнулася. Мабуть, моє обличчя було вкрите розмазаною помадою.

— Тобі рано вставати. До завтра.

Я відчинила двері, і, поцілувавши мене у щоку, він вийшов до коридору.

Коли я обернулася, то побачила осудливий погляд Діна Мартіна.

— Що? — відповіла я. — Що? В мене ж більше немає хлопця.

Він гидливо опустив голову, відвернувся й пошкунтилгав на кухню.

Від: BusyBee@gmail.com

Кому: MrandMrsBernardClark@yahoo.com

Привіт, мамо!

Рада, що ви з Марією чудово провели час у «Фортнум і Мейсон»¹ на її день народження. Хоча так, я погоджуюся з тим, що це ЗНАДТО для пачки печива, і я впевнена в тому, що ви з Марією запросто приготували б навіть кращі. Ти дуже смачно готуєш. Ні, та ситуація в туалеті театру — це геть ненормально. Я, будучи особистим асистентом, впевнена, що в неї дуже гостре око на такі речі. Я рада, що про твої... гігієнічні потреби є кому подбати.

У мене все добре. У Нью-Йорку зараз досить холодно, але ж ти мене знаєш, я завжди намагаюся гарно вдягтися! Звісно, є декілька дрібних проблем на роботі, але я сподіваюся, що все скоро вирішиться. І ні, я не засмучуюся через Сема. Таке трапляється, ти маєш рацію.

Мені неймовірно шкода дідуся. Сподіваюся, він скоро одужає і ти знову зможеш відвідувати вечірні заняття.

Я за вами сумую. Дуже.

Люблю вас, Лу. Цілую

P. S. Напевно, буде краще, якщо ви писатимете мені через Натана, бо зараз у нас деякі проблеми з поштою.

Нровівши у лікарні десять днів, місіс де Вітт нарешті повернулася додому. Її права рука була замурована в гіпсі

---

¹ «Fortnum & Mason» — елітний універмаг на Пікаділлі, Лондон, із додатковими магазинами на залізничній станції Сент-Панкрас і в аеропорту Хітроу в Лондоні, а також різними магазинами в усьому світі.

й здавалася надто важкою для її тендітного тіла, а очі мружилися від незвичного денного світла. Я забрала її на таксі. Ашок чекав жінку на узбіччі й допоміг їй піднятися сходами. Мабуть, уперше вона не стала на нього гарчати, а слухняно йшла поруч, немов розуміючи, що цього разу їй не обійтися без допомоги. Я привезла вбрання, яке вона захотіла, — блідо-блакитний брючний костюм від «Селін» із 1970-х, кульбабково-жовту блузу й блідо-рожевий вовняний берет, — а також трохи косметики, яку знайшла на туалетному столику, і допомогла їй нанести макіяж.

Вона сказала, що те, як у неї виходить лівою рукою, виглядає так, немов вона випила три коктейлі на сніданок.

Дін Мартін, радий хазяйці, бігав і сопів біля її ніг, зиркаючи то на неї, то на мене, немов натякаючи на те, що мені час іти. Ми з цим собакою нібито досягли відносного перемир'я. Він їв те, що я давала, і вечорами лежав у мене на колінах, а також із радістю пришвидшив крок під час наших прогулянок, котрі тепер стали довшими, — він радісно виляв хвостом кожного разу, коли бачив, що я беру до рук поводок.

Місіс де Вітт, здавалося, також була безмежно рада бачити своє маля, судячи з того, скільки разів вона наголосила на тому, що я погано про нього дбала, що він чи по потовстві, чи то схуд. Усі ці скарги жінка супроводжувала постійними вибаченнями перед собакою за те, що залишила його в моїх недбалих руках.

— Мої бідолашне дитятко. Я залишила тебе з незнайомкою? Так? Вона погано про тебе дбала? Усе добре. Мама вдома. Тепер усе буде добре.

Вочевидь, жінка була рада повернутися додому, але я не стану казати, що не хвилювалася за неї. Здавалося, їй прописали ненормально велику кількість пігулок — навіть за американськими стандартами, — і мені навіть спало на думку, що в неї синдром крихких кісток: це занадто для простого перелому зап'ястя. Я розповіла про це Тріні, а вона відповіла, що в Англії тобі просто прописали б кілька знеболювальних і порадили б не піднімати нічого важкого. Місіс де Вітт, як мені здалося, стала навіть більш крихкою після повернення з лікарні. Вона геть зблідла й постійно кашляла, а її одяг вільно висів

на тілі. Коли я готувала макарони з сиром, вона їла зовсім трішки, казала, що це дуже смачно, але відмовлялася доїдати.

— Здається, мій шлунок зменшився у цьому жахливому місці. Мабуть, через те, що вони годували мене тією огидною їжею.

У неї пішло півдня на те, щоб повільно обійти свою квартиру: жінка хитко пересувалася з однієї кімнати до другої, нагадуючи собі та переконуючи себе в тому, що все на своїх місцях, — я намагалася не приймати це на свій рахунок. Нарешті стара всілася на своє високе м'яке крісло й тихо зітхнула.

— Я не можу описати, наскільки добре нарешті опинитися вдома. — Вона сказала це так, немов уже й не сподівалася повернутися. А потім задрімала. Я в сотий раз пригадала дідуся й подумала про те, як сильно йому пощастило, що в нього є мама, яка про нього дбає.

Місіс де Вітт, вочевидь, була надто стара для того, щоб жити на самоті, і, мабуть, не поспішала зі мною прощатися. Отже, без зайвих слів я просто залишилася. Я допомагала їй митися й вдягатися, готувала для неї їжу і, принаймні увесь перший тиждень, вигулювала Діна Мартіна по декілька разів на день. За тиждень я помітила, що жінка звільнила для мене трохи місця у четвертій спальні, прибравши книги й одяг з тумби, якої раніше й видно не було, щоб я змогла скласти туди свої речі. Я зайняла її гостьову ванну, добряче вичистивши плитку, — нею так давно ніхто не користувався, що з кранів не одразу потекла прозора вода. А потім поступово я взялася до прибирання її ванної й кухні, вимивши ті місця, котрі вона сама, вочевидь, уже не помічала через поганий зір.

Я возила її до лікарні на огляди й чекала на неї з Діном Мартіном, поки мене не покличуть. Я записала її до перукарні й дочекалася, поки її срібне волосся вкладуть у витончені акуратні хвилі, — ця дрібна процедура, здавалося, додала їй більше сил, аніж будь-які пігулки. Я допомагала їй із макіяжем і надівала їй на носа різні пари окулярів. Вона тихо й щиро дякувала мені за допомогу і ставилася до мене як до бажаної гості.

Знаючи, що вона багато років прожила одна й, мабуть, хоче залишитись на самоті, я часто йшла у своїх справах, сиділа

в бібліотеці й без поспіху шукала роботу, але, відверто кажучи, мені не сподобалася жодна з запропонованих вакансій. Зазвичай, коли я поверталася, вона вже спала або ж дивилася телевізор.

— А тепер, Луїзо, — казала вона, розпрямляючи спину, немов ми були посеред розмови, — розкажи мені, де ти була. Будь ласкава, виведи Діна Мартіна на невеличку прогулянку. Він здається якимось стурбованим...

Щосуботи ми з Міною ходили на протести. Натовп, звісно, порідшав, а майбутнє бібліотеки залежало не тільки від державної підтримки, а й судового позову, який спонсорували люди. Здавалося, все більше і більше їх втрачало надію. Ми ж стояли й мерзли, махаючи пошарпаними плакатами, і вдячно брали гарячі напої та їжу від місцевих жителів і крамарів. Я почала шукати знайомі обличчя у натовпі: бабусю, котру я зустріла у свій перший день протесту, звали Мартін, і тепер вона вітала мене обіймами та широкою усмішкою. Інші ж махали рукою чи просто віталися — охоронець, жінка, що приносила пакору, бібліотекарка з гарним волоссям. Я більше ніколи не бачила ту жінку в порваному пальті.

На тринадцятий день проживання в місці де Вітт я зустріла Агнес. Враховуючи те, що ми тепер сусіди, дивно, що це не сталося раніше. На вулиці йшов сильний дощ, і на мені був один зі старих плащів місці де Вітт — жовто-помаранчевий з яскравими квітами з 1970-х років, — а на Діна Мартіна вона вдягла маленьке пальто з капюшоном, що примушувало мене здушувати сміх кожного разу, коли я на нього дивилася. Ми йшли коридором, я хихотіла з його невдоволеної морди під капюшоном, коли раптом відчинилися двері ліфта й звідти у супроводі дівчини з айпедом вийшла Агнес, її волосся було зібране в тугий хвіст. Вона зупинилася й поглянула на мене. Я не змогла прочитати її обличчя — чи то незручність, чи то німе вибачення, чи ж узагалі пригнічена злість через те, що я й досі тут, складно сказати. Поглянувши мені у вічі, вона відкрила рота, але одразу ж стиснула губи й, махнувши білявим волоссям, пройшла повз мене, немов не впізнала, а дівчисько побігло слідом.

Я стояла й проводжала їх поглядом.

Коли за ними зачинилися двері, я відчула, як мої щоки горять, немов мною знехтували.

Я пригадала, як ми сміялися та їли локшину.

Ми подруги, чи не так?

Тоді я зробила глибокий вдих, покликала дрібного песика й вийшла під дощ.

Урешті-решт саме дівчата з вінтажного магазину запропонували мені роботу. З Флориди мав приїхати контейнер усякої всячини — цінністю в декілька гардеробів — і їм знадобилася зайва пара рук, щоб розібрати речі, розкласти їх по полицях, пришити відсутні гудзики й переконалися в тому, що все випране й попросоване, — одне слово, підготувати товар до ярмарку в кінці квітня. (Найчастіше повертали той одяг, що не пахнув свіжістю.) Зарплатня була мінімальною, але це компенсувала приємна компанія, безкоштовна кава й знижка у двадцять відсотків на все, що я захочу купити. Моє бажання купувати нові речі зникало від думки про те, що мені нема де жити, але я погодилася, коли переконалася, що місіс де Вітт уже здатна самостійно вигулювати Діна Мартіна хоча б до кінця кварталу й назад. Отже, щовівторка о десятій ранку я вирушала до магазину й проводила в підсобці цілий день, щось перури, щось підшиваючи й балакаючи з дівчатами під час їхніх перекурів кожні п'ятнадцять хвилин.

Марго — вона заборонила мені називати себе місіс де Вітт, — вислухавши розповідь про мою нову роль, заявила:

— Заради Бога, ти ж живеш у мене, — а потім запитала, чим саме я ремонтую одяг. Я описала їй величезну пластикову коробку, повну гудзиків й блискавок, що валялися там у хаотичному безладі, — дуже часто я не могла знайти те, що шукала, і доводилося пришивати приблизно схожі гудзики. Вона повільно підвелася з крісла й жестом наказала мені слідувати за нею. Останнім часом я намагалася не відходити далеко від неї — здавалося, її ноги ледь-ледь тримали її, а тіло завалювалося на один бік, як завантажений корабель у відкритому морі. Але вона впоралася, для додаткової стійкості однією рукою тримаючись за стіну.

— Під тим ліжком, люба. Ні, он там. Там є дві скрині. Осьо.

Я опустила на коліна й дістала два важких дерев'яних ящики з кришками. Відкривши їх, я побачила тьму-тьмущу гудзиків, блискавок, стрічок і бахроми. Там були гачки і петельки, кріплення усіх видів, усе акуратно розкладене й помічене, морські латунні гудзики й крихітні китайські, вкриті яскравим шовком, кістка й раковина — усе акуратно пришите до картонних смужок. У подушці під кришкою було повно шпильок, різноманітних голок і ниток на крихітних кілочках. Я благоговійно провела пальцями по цих скарбах.

— Ці скрині подарували мені на чотирнадцятий день народження. Мій дідусь привіз їх із Гонконгу. Якщо тобі раптом чогось не вистачить, то можеш пошукати тут. Я знімала гудзики й блискавки з речей, котрі більш не носила. Таким чином, загубивши гудзик на чомусь гарному, завжди можна пришити інший, адже в тебе є цілий набір.

— А вам це точно не знадобиться?

Вона змахнула здоровою рукою.

— Мої пальці стали надто незграбними для шиття. Іноді мені навіть складно самостійно застібнути гудзики. Як же мало людей у наші дні заморочується з ремонтом речей — більшість просто викидає одяг і купує новий в одному з цих жахливих магазинів. Бери скільки хочеш, люба. Я буду рада, якщо вони комусь знадобляться.

Отже, тепер у мене було дві улюблені роботи. Знайшовши їх, я пригадала, що таке задоволення від життя. Кожного вівторка я приносила додому по декілька речей у картатій пластиковій сумці, і поки Марго дрімала чи дивилася телевізор, я обережно відрізала усі гудзики й пришивала новий набір, а вона — оцінювала.

— У тебе добре виходить, — зазначила вона, дивлячись на мої стібки крізь свої окуляри, поки ми сиділи перед «Колесом фортуни». — Я думала, у тебе знов нічого не вийде, як завжди.

— Єдиним предметом, що я любила в школі, було саме ручоділля. — Я розпрямила тканину на колінах і приготувалася скласти жакет.

— Я також такою була, — мовила жінка. — У тринадцять років я вже шила свій одяг. Моя мати показала мені, як робити ви-крійки, і понеслося. Із того часу мода стала сенсом мого життя.

— І чим же ви займалися, Марго? — Я відклала жакет убік.

— Я була модним редактором журналу «Лейдіз Лук». Тепер його вже не випускають — він так і не дожив до дев'яностих. Але він існував майже тридцять років, і більшу частину часу модним редактором була саме я.

— Це той самий журнал у рамках? На стіні?

— Так, це мої улюблені обкладинки. Я не втрималася й зберегла собі декілька. — Її обличчя пом'якшало, і жінка, схиливши голову, поглянула на мене з довірою. — Для тих часів це була досить висока посада. Жінкам рідко довіряли керівні посади, але моїм редактором був дуже впливовий чоловік — і чудова людина, — містер Олрідж. Хоча його вважали старим буркотуном, котрий носив шкарпетки тільки разом із підтяжками й не довіряв моду молодим, він усе ж побачив у мені талант, підвищив мене, і все.

— То ось чому у вас так багато гарного одягу.

— Ну, звичайно, я не вийшла б заміж тільки через гроші.

— То ви були заміжня?

Вона опустила погляд і смикнула спідницю на коліні.

— Боже мій, ти ставиш дуже багато запитань. Так, була. За чудовим чоловіком. Його звали Терренс. Він працював у видавництві. Але він помер 1962-го, через три роки після нашого весілля, і після цього я завжди була одна.

— Вам ніколи не хотілося дітей?

— У мене був син, люба, але не від чоловіка. Це те, що тебе цікавило?

Я почервоніла.

— Ні. Я маю на увазі, не тільки це. Я... Боже... діти — це... я навіть не думала...

— Заспокойся, Луїзо. Коли я ще носила траур по своєму чоловікові, то закохалася у людину, із якою в нас не могло бути майбутнього, а потім завагітніла. Я народила сина, але це викликало плітки й переполох, тому мої батьки вирішили відвезти його у Вестчестер.

— І де він тепер?

— І досі у Вестчестері. Наскільки я знаю.

Я кліпнула очима.

— То ви з ним не бачитеся?

— О, раніше бачилася. Усе його дитинство ми проводили разом вихідні та канікули. Але, досягнувши підліткового віку, хлопець став сердитися на мене за те, що я не така мати, про яку він мріяв. Мені довелося робити вибір. У ті часи робота й сім'я вважалися несумісними. І я обрала роботу. Відверто кажучи, мені здавалося, що я без неї померла б. А Френк — мій бос — мене підтримував. — Вона зітхнула. — На жаль, син так і не зміг мені цього пробачити.

У повітрі зависла важка тиша.

— Мені дуже шкода.

— Так. Мені також. Але що зроблено, те зроблено, тож немає жодного сенсу зациклюватися.

Вона закашлялася, і я налила води в склянку й подала жінці. Вона жестом указала на баночку таблеток, що стояла на тумбі, й проковтнула одну. Тоді зручно вмостилася на кріслі, немов квочка, котра скуйовдила собі пір'ячко.

— Як його звали? — запитала я.

— Ще запитання... Френк-молодший.

— Тож його батьком був...

— Мій редактор у журналі, так. Френк Олрідж. Він був набагато старший за мене й одружений. Боюся, нашому сину нелегко було. Особливо у школі. Тоді люди інакше ставилися до таких речей.

— Коли ви востаннє бачили його? Я маю на увазі, вашого сина.

— Мабуть... 1987 року. Того року, коли він одружився. Я дізналася про це вже після події й написала йому листа, де висловила свій біль та образу через те, що він мене не запросив, а він у недвозначних виразах відповів мені, що я вже давно не маю жодного права чогось від нього очікувати.

Декілька хвилин ми просто мовчали. Її обличчя було нерухожим, і я не могла прочитати її емоції та думки, а можливо, вона просто зосередилася на перегляді телевізора. Я не знала,

що сказати. Здавалося, жодні слова не заглушать цей біль. Але тоді жінка поглянула на мене.

— І все. Через декілька років померла моя мати, а вона була нашою єдиною точкою дотику. Іноді я думаю про нього — чи він живий, чи в нього є діти. Я довго йому писала. Але протягом усіх цих років я навчилася ставитися до цього по-філософськи. Звісно, його можна зрозуміти. Я й справді не мала жодного права втручатись у його життя.

— Але ж він був вашим сином, — прошепотіла я.

— Дійсно, був, але ж я не виправдала себе як мати, чи не так? — Вона поривчасто зітхнула. — У мене було чудове життя, Луїзо. Я обожнювала свою роботу і познайомилася з чудовими людьми. Я була в Парижі, Мілані, Берліні, Лондоні — більшість жінок мого віку взагалі нікуди не виїжджали. У мене була прекрасна квартира і вірні друзі. Про мене не турбуйся. І не варто думати, що жінки зобов'язані мати все й одразу. Це просто неможливо, для жодної людини на світі. Жінкам завжди доводиться робити важкий вибір. Але в тому, щоб займатись улюбленою справою, і є велика втіха.

Ми сиділи й мовчки осмислювали її слова. Тоді вона поклала долоні собі на коліна.

— А взагалі-то, моя люба дівчинко, чи не могла б ти допомогти мені дістатися ванної? Я трохи втомилася і, мабуть, уже піду спати.

Тієї ночі я не могла заснути, думаючи про те, що вона мені розповіла. Я думала про Агнес і той факт, що ці дві жінки, мешкаючи у декількох метрах одна від одної, розділяли однаковий біль і, можливо, десь в іншому всесвіті могли б стати втіхою одна для одної. Я думала про те, що, приймаючи важливе рішення, жінці завжди доводилося платити високу ціну. І я це також знала. Я приїхала сюди, і це мені дорого коштувало.

Часто вночі я уявляла собі голос Вілла, котрий говорить мені не страждати дарма, а краще подумати про те, чого я досягла. Я лежала в темряві й рахувала свої досягнення на пальцях. У мене є дах над головою — принаймні поки що. У мене є оплачувана робота. Я й досі в Нью-Йорку, і я в оточенні

друзів. У мене з'явилися нові стосунки, незважаючи на те, що іноді я й сама не розумію, як так вийшло. Якби я мала можливість щось змінити, хіба я скористалася б нею?

Але перш ніж заснути, я знов думала про стару жінку в суїдній кімнаті.

На полиці в Джоша стояло чотирнадцять спортивних нагород, чотири з них були розміром з мою голову: американський футбол, бейсбол, легка атлетика і навіть орфографія. Я вже бувала в нього вдома, та тільки тепер, тверезо й неквапливо, змогла оцінити увесь масштаб його досягнень. На полицях стояли фотографії Джоша в спортивному одязі, зняті у ті самі моменти перемоги: руки обіймають товаришів по команді, а ідеальні зуби оголені в ідеальній усмішці. Я пригадала Патріка й нескінченні сертифікати на стінах його квартири й подумала, чому чоловіки так люблять похизуватися своїми досягненнями, немов павичі своїм мерехтливим хвостом.

Коли Джош поклав слухавку, я, підскачівши, отямилася.

— Тільки їжа на винос. Боюся, з моєю роботою я не здатен на будь-що більше. Але тут подають найкращу корейську їжу в усьому Корейському кварталі.

— Я не заперечую, — мовила я. Мені, власне, не було з чим порівнювати. Я просто була рада його бачити. Ідучи до Південної лінії метро, я насолоджувалася новизною піших прогулянок без сибірських вітрів, снігових кучугур та проливних крижаних дощів.

Квартира Джоша виявилася геть не норою кролика, як він її описував, звісно, якщо не йдеться про кролика, який вирішив переїхати до відремонтованого лофту в районі, колись популярному серед художників. Тепер тут розташувався головний офіс «Марка Джейкобса», висококласні ювелірні та професійні кавові бутики. Стіни в квартирі були вимиті до блиску, а дубові паркетні — відполіровані. У вітальні стояв модерністський мармуровий столик і пошарпаний шкіряний диван. Витончене поєднання ретельно дібраних орнаментів і меблів говорило про те, що цим, вочевидь, займався дизайнер інтер'єру.

Він приніс мені квіти, прекрасне поєднання гіацинтів та фрезій.

— А це для чого? — запитала я.

Він знизав плечима й провів мене всередину.

— Я побачив їх дорогою додому й подумав, що вони тобі сподобаються.

— Он як! Дякую. — Я глибоко зітхнула. — Це найприємніше, що зі мною сталося за останні сто років.

— Квіти? Чи я? — Він підвів брову.

— Думаю, ти також непоганий. — Його обличчя витягнулося. — Ти просто неймовірний. І квіти чудові.

Він широко всміхнувся й поцілував мене.

— Що ж, а ти й справді найкраще, що сталося зі мною за останні сто років, — тихо мовив він. — У мене таке відчуття, Луїзо, ніби я так довго чекав на тебе.

— Ми зустрілися у жовтні.

— Ай. Але ми живемо у столітті миттєвих задовольень. Крім того, ми з тобою в місті, де можна без зусиль отримати все, що забажаєш.

Було щось дивне у тому, як сильно він мене бажав. Я не могла зрозуміти, що такого для цього зробила. Я хотіла запитати, що саме він у мені знайшов, але, мабуть, це звучало б нікчемно, тому я вирішила з'ясувати це іншим способом.

— Розкажи мені про жінок, із котрими ти зустрічався, — мовила я, сидячи на дивані, поки він метушився на маленькій кухні з тарілками й келихами. — Якими вони були?

— Окрім тіндер-побачень¹ на одну ніч? Розумні, красиві, як правило, успішні... — Він нахилився, щоб дістати пляшку соусу до риби з задньої частини шафи.

— Але, відверто кажучи... Всі, як одна, самозакохані, — мовив він. — Не можуть жити без ідеального макіяжу й зачісок і просто обожають усе фотографувати й викладати до Інстаграму й інших соцмереж, щоб усі бачили їхнє ідеальне життя в найкращому світлі. Включаючи побачення зі мною. Вони просто не вміли розслаблятися. — Він випростався, тримаючи пляшки у руках. — Ти хочеш соус чили? Або ж соевий?

---

¹ Tinder — популярний застосунок для мобільних платформ *Android* і *Apple iOS*, призначений для романтичних знайомств.

Я зустрівся з однією дівчиною, яка постійно запитувала, о котрій годині я прокидатимуся, аби їй встати годиною раніше й навести повний марафет. І все це заради того, щоб я завжди бачив її ідеальною. Навіть якщо це означало підйом о четвертій тридцять ранку.

— Гаразд. Я хочу попередити тебе, що я не з таких дівчат.

— Я знаю це, Луїзо. Я вже вкладав тебе спати.

Я скинула черевики й підібгала ноги під себе.

— Насправді те, що вони докладають до цього стільки зусиль, навіть вражає.

— Так. Але це трохи втомлює. З такими людьми завжди доводиться лише здогадуватися, що саме вони приховують під маскою. З тобою ж, маю сказати, усе зрозуміло. Ти — це ти.

— Чи варто мені розцінювати це як комплімент?

— Звісно. Ти схожа на дівчат, із котрими я виріс. Ти чесна.

— Гопніки так не вважають.

— Хрін із ними. — Його голос був незвично різким. — Знаєш, я думав про це. Ти ж можеш довести, що вони звели на тебе наклеп? Тоді тобі варто подати на них у суд за несправедливе звільнення і втрату репутації, а також за моральний збиток, і... — Я похитала головою. — Серйозно. Гопніка знають як гідного, старомодного, хорошого хлопця, котрий завжди жертвує гроші на благодійність, а тебе він звільнив ні за що, Луїзо. Ти втратила роботу й дах над головою без попередження і компенсації.

— Він думав, що я вкрала в нього гроші.

— Так, але якби він точно знав, що робить усе правильно, то справді викликав би копів. Враховуючи його статус, у нього напевно є якийсь адвокат, котрий допоміг би винести з цієї справи максимум вигоди.

— Справді, у мене все гаразд. Суди й позови — це не в моєму стилі.

— Так, що ж. Ти надто добра з ними. Надто англійка.

У двері подзвонили. Джош підвів палець, даючи зрозуміти, що ми продовжимо цю розмову. Він зник у вузькому коридорі, і я, завершуючи сервірування столу, почула, як він платить кур'єрові за доставлення.

— І знаєш що? — запитав він, принісши пакет на кухню. Навіть якби у тебе не було доказів того, що ти не винна, Гопнік усе одно заплатив би тобі кругленьку суму, аби тільки все це не набуло широкого розголосу. Подумай про це. Я маю на увазі, кілька тижнів тому ти взагалі спала в когось на підлозі.

Я не казала йому, що ми з Натаном ділили ліжко.

— Ти зможеш зняти квартиру. Дідько, якщо ми знайдемо тобі хорошого адвоката, то ти зможеш купити собі квартиру. Ти знаєш, скільки грошей у Гопніка? Він неймовірно багатий. Навіть для цього міста багатих людей.

— Джоше, я розумію, що ти маєш на увазі, але я просто хочу забути про це непорозуміння.

— Луїзо, ти...

— Ні, — я поклала руки на стіл. — Я не буду ні з ким судитися.

Він помовчав хвилику, можливо розчарований своєю нездатністю вплинути на мене, але потім знизав плечима й усміхнувся.

— Гаразд, що ж, час вечеряти! У тебе ж немає алергії? Поїж курки. Ось — ти любиш баклажани? Вони неймовірно смачно їх готують із соусом чилі.

Тієї ночі я переспала з Джошем. Я не була п'яна чи вразлива, і я не задихалася від любові. Здається, мені просто хотілося відчутти себе нормальною. Ми їли, пили, багато розмовляли й сміялися, а потім він опустив штори й вимкнув світло, і цей вечір дійшов свого природного завершення. Принаймні я не знайшла причин відмовляти собі у задоволенні. Він був прекрасний. У нього була бездоганна шкіра й помітні вилиці, а каштанове волосся відливало золотими іскорками, навіть після довгої зими. Ми цілувалися на дивані, спочатку ніжно, а потім — пристрасно. Він зняв сорочку, я зняла свою, а тоді просто зосередилася на цьому привабливому уважному чоловікові, цьому принцові Нью-Йорка. Незважаючи на хаотичні думки, що вирували в моїй голові, я відчула, як у мені народжується відчуття потреби в цій людині, котрій я чомусь уже довіряла, немов старому другові. Мені нарешті вдалося забути про все, окрім нього та мене.

Він ніжно поцілував мене й запитав, чи я щаслива, а потім пробурмотів, що треба засинати. Я ж просто лежала й намагалася ігнорувати сльози, що стікали до моїх вух.

Що б сказав мені Вілл? Лови кожну мить. Скористайся кожною можливістю. Будь людиною, котра завжди каже «так». Якщо я відвернуся від Джоша, чи не шкодуватиму я про це все життя?

Я тихо вмостилась у незнайомому ліжку й почала роздивлятися його профіль, ідеально рівний ніс та губи, схожі на губи Вілла. Я подумала про його риси характеру, які б точно схвалив Вілл. Я навіть уявила їх разом, як вони сміються й жартують один з одного. Мабуть, вони подружилися б. Або ж стали ворогами. Можливо, вони надто схожі.

А може, цей чоловік був моєю долею, і неважливо, як складно було його відшукати. Чи, може, це і є Вілл, він повернувся до мене. Я витерла очі й заснула тривожним сном.

Від: BusyBee@gmail.com

Кому: KatClark!@yahoo.com

Люба Тріно!

Я знаю, ти думаєш, що це надто швидко. Але чого мене вчив Вілл? Живемо тільки раз, чи не так? Ти ж щаслива з Едді? Чому я не можу бути щасливою? Ти все зрозумієш, коли познайомишся з ним, я обіцяю.

Отже, розповідаю тобі про Джоша: вчора він повів мене до найкращого книжкового магазину на всьому Брукліні й купив мені купу книг, котрі я обрала, а в обід відвів мене до шикарного мексиканського ресторану на 46-й Іст-стрит і примусив скуштувати рибні тако — не треба корчити пики, вони були просто смачнющими. Тоді він сказав, що хоче мені щось показати (не те, про що ти подумала). Ми пішли до Центрального вокзалу. Там, як завше, було повно людей, і я навіть подумала, що ми кудись їдемо, але тоді він звелів мені стати у кутку арки біля устричного бару й прислухатися. Я засміялася. Я думала, він жартує. Але він наполягав на своєму, і я послухалася.

Отже, стою я у кутку величезної арки, дивлюся на пасажирів, що метушаться довкола, намагаюся не почуватися повною дурепою і помічаю, що він відходить від мене. Джош зупинився в протилежному кінці арки, можливо у п'ятнадцяти метрах від мене, а потім повернувся обличчям до стіни, і раптом посеред усього галасу хаосу й гудіння я почула — просто біля свого вуха: «Луїзо Кларк, ти — наймиліша дівчина в цілому Нью-Йорку».

Трін, це було схоже на якесь чародійство. Я підвела очі, а він обернувся й усміхнувся. Я й гадки не маю, як це працює,

але він підійшов до мене, підняв на руки й поцілував на очах у всіх: дехто навіть свиснув. Чесне слово, нічого більш романтичного зі мною ніколи не траплялося.

Отже, так, я рухаюся далі. І Джош просто неймовірний. Буде чудово, якщо ти за мене просто порадієш.

Поцілуй за мене Тома.

Л. Цілую

Тижні летіли, а Нью-Йорк, як завжди, увірвався у весну зі швидкістю мільйон миль на годину, безцеремонно й гучно. Рух посилювався, а вулиці ще дужче наповнилися людьми, і кожного дня павутиння вулиць навколо нашого кварталу перетворювалося на суцільну какофонію шуму, метушні й спалахів. Я більше не вдягала шапку й рукавички на протести. Пальто Діна Мартіна було випрано й покладено до шафи. Парк позеленішав. Мені ніхто не пропонував виїжджати з квартири.

Замість заробітної плати помічниці Марго дарувала мені стільки одягу, що мені довелося перестати хвалити її речі, аби вона не відчувала себе зобов'язаною мені їх подарувати. Ішли тижні, і я поступово розуміла, що вона, може, й живе за однією адресою з Гопніками, та на цьому закінчується уся їхня схожість. Вона трималася, як сказала б моя мама, на гудзиках від сорочок.

— Із цими цінами на медичне обслуговування й комунальні платежі де я маю знайти гроші, щоб прогодувати себе? — обурилася жінка, коли я принесла їй черговий лист від керівної компанії. На конверті було написано: «ТЕРМІНОВО — ПРОВАДЖЕННЯ ЗА ПОЗОВОМ». Вона зморщила ніс і акуратно поклала лист до стосу на тумбі, де він пролежить іще пару тижнів, аж поки я його не відкрию.

Жінка постійно бурчала через комунальні послуги, які обходилися їй у декілька тисяч доларів на місяць, і, здавалося, дійшла точки, коли почала просто ігнорувати їх, бо жодного сенсу відкривати конверти не було.

Вона розповіла мені, що успадкувала цю квартиру від дідуся, котрий був єдиною людиною в її родині, хто вірить у те, що жінка не повинна обмежуватися чоловіком і дітьми.

— Батько сильно сердився, бо я його не послухала. Ми багато років не спілкувалися. Мама намагалася примирити нас, але тоді вже були... інші обставини. — Вона зітхнула.

Жінка купувала продукти у місцевому невеличкому супермаркеті з туристичними цінами, бо це було одне з небагатьох місць, куди вона могла дістатися пішки. Я поклала цьому край і двічі на тиждень ходила до бакалійного магазину під назвою «Фейрвей» на Іст-стрит, 86, де навантажувала сумки всім необхідним і вкладалася у третину тієї суми, яку вона витратила раніше.

Якщо я не готувала, вона майже нічого не їла, але все одно купувала великі шматки м'яса для Діна Мартіна або ж годувала його рибою та білим м'ясом із молоком, «бо це корисно для його травлення».

Я думаю, вона звикла до моєї компанії. Крім того, вона стала такою слабкою, що, мабуть, ми обидві розуміли, що їй більше не впоратися самотужки. Я запитувала себе, скільки часу потрібно людині її віку на те, щоб оговтатися від травми. І що б вона робила, якби мене не було.

— Що ви робитимете? — запитала я, киваючи у бік стосу з рахунками.

— О, я просто ігноруватиму їх. — Вона махнула рукою. — Мені все одно, що станеться з цією квартирою. Мені нема кому її залишити, і цей шахрай Овіц усе розуміє. Мабуть, сидить і чекає, поки я помру, а потім забере собі квартиру, прикрившись невивплатою комунальних послуг, і заробить цілий спадок, продавши її якомусь програмісту чи жахливому директорові, як той бовдур із квартири навпроти.

— Може, я можу якось допомогти? У мене є певні заощадження. Я маю на увазі, просто щоб покрити хоча б декілька місяців. Ви були такою доброю до мене.

Вона пирхнула.

— Люба дівчинко, ти не змогла б оплатити комунальні платежі навіть моєї гостьової ванної.

Це чомусь так розсмішило жінку, що вона аж закашлялась і присіла на крісло. Коли вона вклалася спати, я крадькома відкрила листа. «Прострочені платежі», «пряме порушення

договору оренди» й «загроза примусового виселення» наштотували мене на думку, що містер Овіц не такий уже й милостивий — чи терплячий, — як вона думає.

Я й досі вигулювала Діна Мартіна по чотири рази на день і під час тих прогулянок парком намагалася придумати, що б зробити, аби допомогти Марго. Думка про те, що її можуть виселити, жахала мене. Звісно, агент-розпорядник не стане так вчиняти з літньою жінкою. Звісно, інші мешканці стануть на її захист. Але тоді я пригадала, як легко містер Гопнік виселив мене і як ізольовано жили мешканці квартир цього будинку. Навіть не знаю, чи помітив би хто.

Я стояла на Шостій авеню й розглядала нижню білизну на оптовому розпродажі, коли на мене зійшло осяяння. Можливо, дівчата з магазину не продають одяг від Шанель та Іва Сен-Лорана, та продавали б, якби знали, де його знайти, — принаймні вони мають знати агентство, яке купить ці речі. У колекції Марго було безліч речей від іменитих дизайнерів, одягу, за котрий колекціонери готові були віддати серйозні гроші. Її сумочки можна було б продати за тисячі доларів.

Я витягла Марго на зустріч із ними під приводом прогулянки. Я сказала їй, що цей день надто прекрасний для того, щоб провести його в квартирі. Вона ж відповіла, що я кажу дурниці й на Мангеттені ніхто не дихав свіжим повітрям аж із 1937 року, але таки сіла у таксі без зайвих скарг і, всадивши Діна Мартіна собі на коліна, вирушила зі мною до Іст-Вілледж. Побачивши бетонні будівлі, вона насупилася, немов її заради забави примусили іти на бійню.

— Що сталося з твоїми руками? — Марго зупинилася біля каси й витріщилася на шкіру Лідії. На Лідії була смарагдово-зелена блуза з пишними рукавами, а на руках красувалися японські коропи — помаранчевий, нефритовий і синій.

— А, мої татухи. Вам подобається? — Лідія взяла цигарку у другу руку й простягнула малюнок до світла.

— Якби я хотіла бути схожою на землекопа.

Я повела Марго до іншої частини магазину.

— Ось, Марго. Одяг тут розподілений по епохах — речі з 1960-х висять тут, а ось тут — 1950-ті. Це трохи схоже на вашу квартиру.

— Це місце не має нічогосінько спільного з моєю квартирою.

— Я просто хотіла сказати, що цей одяг схожий на ваш. У наші дні це досить успішний бізнес.

Марго взяла до рук рукав нейлонової блузи й поверх окулярів зиркнула на етикетку.

— «Еймі Армистед» — просто жахливий бренд. Терпіти не можу цю жінку. Або ж «Ле Гранд Фолі». У них завжди відпадали гудзики. Дешевка.

— Ось тут, під чохлами, ховаються справді особливі сукні.

Я підійшла до відділу коктейльних суконь, де були виставлені особливі зразки. Я дістала бірюзову сукню від «Саксу», вишиту блискітками й бісером на подолі та манжетах і, при тиснувши її до себе, всміхнулася.

Марго поглянула на неї, а потім перевернула цінник у руці. Її обличчя витягнулося.

— Хто стане платити таку суму за це?

— Ті, кому подобається хороший одяг, — мовила Лідія, з'явившись позаду нас. Вона голосно жувала жуйку, і я бачила роздратування в очах Марго кожного разу, коли її щелепи змикалися.

— На це справді є попит?

— Ще й який, — запевнила я. — Особливо коли йдеться про речі в ідеальному стані, як ваші. Увесь одяг Марго зберігається у пластикових чохлах і провітрюється. У неї навіть є речі з 1940-х.

— То не мої. То речі моєї матері, — сухо перебила вона.

— Серйозно? А що ще є? — запитала Лідія, розглядаючи жінку з ніг до голови. На Марго було довге вовняне пальто від «Джегера» і чорна хутряна шапка, що формою нагадувала величезний бісквітний торт. Хоча погода була майже теплою, їй усе ще було холодно.

— Що у мене є? Нічого, що я хотіла б відправити сюди, дякую.

— Але, Марго, у вас є чудові костюми — від «Шанель» і «Жіванші», котрі вам більше не підходять. І у вас є шарфи та

сумки — можна продати їх колекціонерам. Або навіть влаштувати аукціон.

— На «Шанель» можна добряче заробити, — задумливо мовила Лідія. — Особливо на сумках. Якщо вони не надто пошарпані, то за шкіряний клатч від «Шанель» можна отримати від двох з половиною до чотирьох тисяч доларів. А якщо у вас новий, то йтиметься про геть інші гроші, якщо ви розумієте, про що я. А за шкіру пітона, ух, я промовчу.

— У вас є більш ніж одна сумка від «Шанель», Марго, — нагадала я. Марго лише щільніше притиснула до себе свою сумку зі шкіри алігатора.

— У вас є ще? Ми можемо продати їх для вас, місіс де Вітт. У нас є список клієнтів, що стоятимуть у черзі за вашими речами. Я знаю одну леді з Есбері-Парку, котра готова заплатити п'ять тисяч доларів за сумку від «Ермес». — Лідія простягнула руку й провела пальцем по сумці Марго, та жінка лише відсахнулася, немов її домагаються.

— Це не просто речі, — заявила вона. — У мене немає речей.

— Я думаю, із цим можна посперечатися. Більшістю з того, що лежить у вашому гардеробі, ви вже не користуєтеся. Але ж це можна продати, оплатити комунальні платежі й, розумієте, розслабитися.

— Я вже розслаблена, — відрізала жінка. — І досить обговорювати мої фінансові справи на людях, немов мене тут немає. Ой, мені тут не подобається. Тут тхне старими людьми. Ходімо, Діне Мартіне. Мені потрібне свіже повітря.

Вибачившись перед Лідією, котра байдуже знизала плечима, я пішла за жінкою. Хоча мені все-таки здавалося, що дивно було не зацікавитися можливістю продати щось на кшталт одягу Марго.

Ми сіли у таксі й у повній тиші поїхали додому. Я сердилася на себе через недостатню дипломатичність і водночас злилася на Марго через відмову зрозуміти мій цілком логічний план. За всю дорогу вона жодного разу не поглянула на мене. Я сіла поруч із нею й, поки Дін Мартін пихтів між нами, заходилася подумки репетирувати аргументи, аж поки це не почало мене нервувати. Я поглянула на неї й побачила літню жінку, котра

тільки-но вийшла з лікарні. Я не мала жодного права тиснути на неї.

— Я не хотіла засмучувати вас, Марго, — мовила я, допомагаючи їй вийти з машини. — Я просто подумала, що це може допомогти. Ну, ви знаєте, з боргами й іншим. Я просто не хочу, щоб ви втратили свою домівку.

Марго випросталася й поправила хутрянку шапку тендітною рукою. Її голос був жалібним, майже плаксивим, і я усвідомила, що вона також репетирувала цю розмову всі п'ятдесят кварталів.

— Ти не розумієш, Луїзо. Це не просто мої речі, це мої діти. Може, вони й старі, може, для тебе вони просто фінансові активи, та для мене вони дорогоцінні. Вони — моя історія, прекрасні залишки мого життя.

— Пробачте.

— Я б не продала їх до брудного секонд-хенду, навіть якби залишилася гола й боса. Я й думати не можу про те, що якісь незнайомці ходитимуть у моїх улюблених убраннях! Я б цього точно не пережила. Ні. Я розумію, що ти намагаєшся допомогти, але ні.

Вона відвернулася й відмахнулася від моєї простягнутої руки, натомість чекаючи допомоги від Ашока.

Незважаючи на нечасті непорозуміння, ми з Марго жили душа в душу.

У квітні до мене, як і обіцяла, завітала Лілі разом із місіс Трейнор. Вони зупинилися в готелі «Рітц Карлтон», у декількох кварталах звідси, й запросили нас із Марго на обід. Те, що ми зібралися усі разом, насправді дуже дивно — у мене було таке відчуття, немов хтось позшивав різні періоди мого життя у єдине полотно.

Місіс Трейнор, з її хорошими манерами дипломата, одразу подружилася з Марго — вони знайшли спільну мову в розмові про історію будівлі готелю і Нью-Йорка в цілому. Цього дня я побачила геть нову Марго — кмітливу, обізнану, натхнену новою компанією. Місіс Трейнор, як з'ясувалося, провела тут медовий місяць 1978 року, тож їм було про що поговорити — ресторани, галереї, виставки того часу. Місіс Трейнор також

розповіла про студентські роки, а Марго описувала офісну політику 1970-х. Жінки так реготали, як нам, молодим, не зрозуміти. Ми їли салат і маленьку порцію риби, загорнуту в прошутто. Я помітила, що Марго скуштувала всього потроху, а решту відсунула вбік, тихо бурмочучи, що вона більш ніколи не влізе у свій одяг.

Лілі ж тим часом тихо нахилилася до мене й почала розпитувати про місця, куди можна ходити без старих і котрі не передбачають жодного окультурення.

— За останні чотири дні бабуся дістала мене зі своїм освітнім лайном. Я вже була й у Музеї сучасного мистецтва, й у якихось ботанічних садах, й усюди, що, звісно, непогано, бла-бла, якщо тобі таке подобається, але я дуже хочу піти в клуб і напитися, а потім піти по магазинах. Я маю на увазі, це ж усе-таки Нью-Йорк!

— Я вже розмовляла з місіс Трейнор. Завтра ми з тобою підемо гуляти, поки вона зустрінеться зі своєю кузиною.

— Серйозно? Дякувати Богові. Я збираюсь у похід у В'єтнамі. Я тобі казала? Мені потрібні кльові шорти. Щось, що можна носити тижнями поспіль і що не зіпсується, якщо його вимазати. А також, можливо, стару байкерську куртку. Щось хороше й добряче потерте.

— Із ким ти підеш? З подругою? — Я підвела брову.

— Ти говориш як бабуся.

— Ну?

— Із хлопцем. — Я тільки-но відкрила рота, як дівча додало: — Я про нього нічого не скажу.

— Чому? Я дуже рада, що в тебе з'явився хлопець. Це чудові новини. — Я знизилла голос. — Ти ж знаєш, що моя сестра також довго приховувала свої відносини. А потім просто взяла й заявила, що вона лесбійка.

— Я не лесбійка. Я просто не хочу триндіти, як це люблять дівки. Фу.

Я стримала сміх.

— Лілі, не обов'язково тримати все у собі. Усі ми просто хочемо, щоб ти була щаслива. Це нормально — ділитися особистим.

— Бабуся знає те саме, як ти кажеш, особисте.

— То чому ти не можеш сказати й мені? Я думала, ми довіряємо одна одній!

Здавалося, я загнала Лілі у глухий кут. Вона театральнo зітхнула й поклала ніж із виделкою. Тоді поглянула на мене так, немов була готова до бою.

— Бо це Джейк.

— Джейк?

— Семів Джейк.

Ресторан довкола раптом зник для мене. Я примусила себе всміхнутися.

— Гарзд!.. Чудово!

Дівчина спохмурніла.

— Я знала, що ти так відреагуєш. Послухай, просто так вишло. І ти тут ні до чого. Я просто наткнулася на нього кілька разів — іще на групових зустрічах для тих, хто втратив близьку людину, і ми, здається, знайшли спільну мову й сподобалися одне одному, розумієш? У нас багато спільного, і тому ми збираємося разом піти у похід влітку. Нічого такого.

Мій мозок гудів.

— А місіс Трейнор уже з ним знайома?

— Так. Він ходить до нас у гості, а я ходжу до нього.

Дівчина, здавалося, була готова до моєї атаки.

— Тож ти часто бачишся з...

— Його батьком. Так, я бачусь і з фельдшером Семом, але здебільшого з батьком Джейка. У котрого все гарзд, але він і досі у депресії і з'їдає близько тонни торта на тиждень, що неймовірно засмучує Джейка. Частково це і є причиною того, що ми хочемо поїхати. Приблизно на шість тижнів.

Вона продовжувала говорити, але моя голова йшла обертом, і я вже нічого не чула. Я не хотіла чути про Сема, навіть опосередковано. Я не хотіла чути про людей, що граються у щасливі родини без мене, поки я знаходжуся за тисячі миль від них. Я не хотіла нічого знати про щастя Сема чи Кеті з її сексуальним ротом або ж те, що тепер вони разом живуть у його будинку, у своєму новому лігвищі пристрасті й заплутаної однакової уніформи.

— То як твій новий хлопець? — запитала вона.

— Джош? Джош! Усе чудово. Справді чудово. — Я поклала ніж та виделку біля тарілки. — Як... уві сні.

— То наскільки все серйозно? Покажи мені фотки. Мене просто бісить те, що ти ніколи не виставляєш нічого на «Фейсбук». У тебе що, немає його фотографій на телефоні?

— Немає, — відповіла я, і дівчина, невдоволена відповіддю, скривила носа.

Я збрехала. У мене була фотографія з ресторану на даху, з нашого побачення тижнем раніше. Але я не хотіла, щоб вона знала, що Джош — викапаний її батько. Це вибило б її з колії, а якби вона визнала їхню схожість уголос, то це вибило б із колії мене.

— То коли ми вже покинемо це похоронне бюро? Нехай старі сидять тут і самі їдять свій обід. — Лілі підштовхнула мене. Жінки й досі не замовкали. — Я казала тобі, що навігадувала про уявного кавалера бабусі? Я розповіла дідусеві, ніби вони їдуть у відпустку на Мальдіви і нібито бабуся їздила до магазину спідньої білизни. Присягаюся, він от-от зламається й зізнається, що й досі любить її. Я просто помираю від сміху, коли думаю про це.

Хоча я дуже любила Лілі, але була вдячна місіс Трейнор за такий щільний графік культурних заходів, що, окрім під час шопінгу, ми з дівчам проведемо не так уже й багато часу разом. Її присутність у місті — з її глибоким знанням про життя Сема — створювала якусь вібрацію в повітрі, і я навіть не знала, як із цим миритися. На щастя, Джош був зайнятий роботою і не помітив, що я була пригнічена і неуважна. Коли я зібралася на вечірню прогулянку з Діном Мартіном, Марго після завершення «Колеса фортуни» помітила, що зі мною щось не так, і на пряму запитала, що сталося.

Я все їй розповіла. Я не бачила жодних причин приховувати від неї правду.

— Просто ти й досі любиш іншого, — мовила вона.

— Ви говорите як моя сестра, — відповіла я. — Я не люблю його. Просто... я надто сильно любила його, але це минуло.

Зрештою, усе стало настільки погано, що я сподівалася, що життя в Нью-Йорку допоможе мені забути про нього. Я більше не заходжу до соцмереж. Я більш не стежу ні за ким. І все ж урешті-решт інформація про твого колишнього знайде шлях до тебе. Поки Лілі тут, мені складно опанувати себе, адже тепер вона — частина його життя.

— Можливо, тобі варто поговорити з ним, любя. Здається, тобі є що йому сказати.

— Мені нічого йому сказати, — відрізала я. Та все ж не втрималася й продовжила: — Я так старалася, Марго. Я писала йому повідомлення, листи й постійно дзвонила. А він не написав мені жодного, уявляєте? За три довгих місяці. Я запитала його, чи він напише мені листа, бо подумала, що це дійсно прекрасний спосіб залишатися на зв'язку й мати щось на згадку, поки чекаємо на зустріч, а він просто... просто сказав, що не хоче.

Жінка сиділа й дивилася на мене, поклавши руки на пульт від телевізора. Я розпрямила плечі.

— Але все добре. Бо я рухаюся тільки вперед. А Джош, він просто неймовірний. Він привабливий, він добрий, він обіймає високу посаду, і він такий амбітний — ой, який же він амбітний. Він завжди досягає своєї мети. У нього повно бажань — будинки й кар'єра, а ще він хоче працювати на благо нужденних. Він справді хоче допомагати людям! Навіть якщо він сам ще не твердо стоїть на ногах!

Я сіла. Дін Мартін розгублено стояв переді мною.

— І він абсолютно ясно дав зрозуміти, що хоче бути зі мною. Ніяких «якщо» та «але». Він буквально називає мене своєю дівчиною з нашого першого побачення. А я чувала про серійних коханців у цьому місті. Ви можете собі уявити, як мені пощастило?

Жінка злегка кивнула.

Я знов підскочила на ноги.

— Тому насправді мені начхати на того Сема. Я маю на увазі, що ми майже не були знайомі, коли я поїхала до Америки. Я підозрюю, якби ми обоє не потребували підтримки, коли познайомилися, то взагалі не були б разом. Насправді я навіть

упевнена в цьому. Очевидно, що ми не були створені одне для одного, а інакше він би дочекався на мене, чи не так? Бо так і мають вчиняти люди, котрі кохають. Тож загалом усе просто чудово. Насправді я дуже рада, що все обернулося саме так. У мене все добре. Усе добре.

У повітрі зависла коротка тиша.

— Я бачу, — тихо погодилася Марго.

— Я дуже щаслива.

— Я бачу, любя. — Вона поглянула на мене, а тоді рішуче вперлася руками у бильця крісла.

— А тепер, можливо, ти таки виведеш цього бідолашного собаку на вулицю. У нього скоро очі з орбіт повилязять.

Мені знадобилося два вечори для того, щоб відшукати онука Марго. Джош був зайнятий на роботі, а Марго лягала спати близько дев'ятої, тож першого вечора я сіла на підлозі біля вхідних дверей — де мені все ще вдавалося піймати WiFi Гопніків — і стала гуглити її сина, почавши з імені Френк де Вітт, а коли нічого не вийшло, то спробувала Френк Олрідж-молодший. У мене ніяк не виходило його відшукати, я навіть подумала, що він міг переїхати до іншої частини країни, але навіть якщо так і було, все одно я не знайшла жодної людини з потрібними іменем і датою народження.

Наступного вечора, натхнена бажанням возз'єднати родину, я відшукала свідоцтво про шлюб Марго в одній із шухляд комода, що стояв у моїй кімнаті. Я виявила якісь документи, пов'язані з похоронами Терренса Вебера, спробувала знайти Френка Вебера, і в мене вийшло! Як же сильно ця жінка тужила за чоловіком, якщо дала синові, котрий народився через декілька років після його смерті, його прізвище! А потім вона просто змінила своє прізвище на дівоче — де Вітт — і почала життя з чистого аркуша.

Френк Вебер-молодший був стоматологом і жив десь у Такахо в окрузі Вестчестер. Я знайшла його на «ЛінкдІн» та на «Фейсбуці» через його дружину. Гарною новиною стало те, що у них був син, Вінсент, трохи молодший за мене. Вінсент працював у Йонкерсі, у благодійному освітньому центрі для малозабезпечених дітей, і саме він вирішив усе за мене. Френк Вебер-молодший, можливо, надто сердився на матір, аби відновити стосунки з нею, але чому б не спробувати зв'язатися з Вінсентом? Я відшукала його сторінку, глибоко вдихнула, надіслала повідомлення й стала чекати.

Джош узяв невелику перерву в своєму нескінченному офісному маневруванні й виділив декілька хвилин для того, щоб зустрітися зі мною в локшинній, заявивши, що в суботу в ресторані під назвою «Лоуб Боутхаус» їхня компанія проводитиме «сімейний день» і він хоче піти туди зі мною.

— Я збиралася піти на протест.

— Ти ж не хочеш продовжувати робити це, Луїзо. Неможливо щось змінити, просто стоячи під будівлею й викрикуючи слогани перехожим.

— Крім того, я тобі не сім'я, — наїжачилась я.

— Ти майже сім'я. Ну ж бо! Це буде чудовий день. Ти хоч раз була у справжньому елінгу?¹ Це чарівне місце. Моя фірма знається на вечірках. Ти й досі подумки повторюєш «скажи так»? Отже, ти просто зобов'язана сказати «так». — Він поглянув на мене цуценячими очима. — Скажи так, Луїзо. Ну ж бо.

Він знав, що я погоджуся. Я приречено всміхнулася.

— Гаразд. Так.

— Чудово! Минулого року, здається, у них були ці надувні костюми сумо і люди боролися на траві, а також проводилися сімейні забіги й конкурси. Тобі точно сподобається.

— Звучить приголомшливо, — мовила я. Особисто для мене слово «конкурси» звучить як «обов'язковий мазок на цитологію». Але Джош так радів моїй компанії, що я просто не могла відмовити йому.

— Я обіцяю, тобі не доведеться боротися з моїми колегами. Хоча пізніше тобі, можливо, доведеться поборотися зі мною, — мовив він, поцілував мене й пішов геть.

Я увесь тиждень перевіряла пошту, але нічого не надходило, окрім листа від Лілі, у якому вона запитала, де роблять татування неповнолітнім, привітання від якогось однокласника,

---

¹ Елінг — це дво- або триповерховий човновий гараж. На першому поверсі міститься човен або яхта. А верхні поверхи займають власники цього човна або використовують їх як готелі для охочих відпочити на березі моря.

якого я геть не пам'ятала, а також листа від мами, у котрому вона надіслала мені анімацію товстого кота, що нявкає до дворічної дитини, і якесь посилання на гру під назвою «Весела ферма Фанданго».

— Ви впевнені, що впораєтеся самі, Марго? — запитала я, складаючи свої ключі та гаманець до сумочки. На мені був білий комбінезон з вісімдесятих із золотими погонями й оздобленням. Побачивши його на мені, жінка заплескала у долоні.

— Він чудово виглядає на тобі. Мабуть, у тебе така ж фігура, як була у мене в твоєму віці. Уяви, у мене був бюст! Страшенно немодно у шістдесятих і сімдесятих, але як у тебе.

Я не стала казати їй, що втягнула все, що можна, аби вбрання не тріснуло по швах, але я справді скинула декілька кілограмів відтоді, як почала жити з нею, переважно через те, що намагалася готувати для неї корисну їжу. Я почувалася чудово в комбінезоні, а тому покрутилася.

— Ви не забули прийняти пігулки?

— Звісно ні. Не метушися, люба. Ти ж сьогодні повернешся?

— Я не знаю. Але я обов'язково вигуляю Діна Мартіна, перш ніж піду. Про всяк випадок. — Я взяла поводок і поглянула на жінку. — Марго! Чому ви назвали його Діном Мартіном? Я ніколи не питала.

Тон її відповіді дав мені зрозуміти, що це було ідіотське запитання.

— Бо Дін Мартін був страшенно гарним чоловіком, а він, очевидно, страшенно гарний песик.

Маленький мопс слухняно сидів і чекав на мене, викотивши очі й виваливши язика.

— І справді, дурне запитання, — погодилася я й вийшла до коридору.

— Матінко, тільки поглянь на себе! — свиснув Ашок, побачивши нас із Діном Мартіном на першому поверсі. — Диско-діва!

— Тобі подобається? — запитала я, красуючись перед ним. — Це комбінезон Марго.

— Серйозно? Ця жінка повна сюрпризів.

— Доглянь за нею, гаразд? Вона сьогодні слабка.

— Я приберіг газету, тож тепер у мене є привід, щоб посту-
каться до неї о шостій.

— Ти просто зірка.

Ми пробіглися парком, Дін Мартін зробив свої собачі спра-
ви, я прибрала їх до пакетика, намагаючись не зважати на
перехожих, котрих, мабуть, дивувала ця картина — дівчина
у визивному комбінезоні з сердитим песиком і невеличким
мішечком екскрементів. Дорогою назад до квартири, коли
Дін Мартін радісно стрибав біля моїх ніг, у вестибюлі ми зу-
стріли Джоша.

— О, привіт! — вигукнула я, поцілувавши його. — Зачекай дві
хвилини, гаразд? Я помию руки й візьму свою сумочку.

— Візьмеш свою сумочку?

— Так! — Я поглянула на нього. — Ой. Клатч. Ви називаєте
це клатч?

— Я просто... я просто мав на увазі, ти не будеш перевдяга-
тися?

Я поглянула на свій комбінезон.

— Я вже перевдягнута.

— Люба, якщо ти так підеш на офісний корпоратив, то мої
колеги подумують, що ти — частина розважального шоу.

Мені знадобився час, щоб зрозуміти, що він не жартує.

— Тобі не подобається?

— Ох. Ні. Ти чудово виглядаєш. Просто це трохи... схоже на
вбрання трансвестита. У нас усі носять костюми. Всі інші дів-
чата й жінки будуть у сукнях чи білих брюках. Це просто...
урочисто-повсякденний стиль.

— Ох. — Я щосили намагалася не розчаруватися. — Про-
бач. Я не зовсім розумію цей американський дрес-код. Гаразд.
Гаразд. Зачекай. Я скоро повернуся.

Я злетіла сходами, увірвалася до квартири Марго, кинула
поводок жінці, котра тільки-но підвелася з крісла й тепер шку-
тильгала за мною, спершись рукою на стіну.

— Чого ти метушишся, мов ошаліла? Такий гуркіт стоїть,
немов по квартирі бігає стадо слонів.

— Мені треба перевдягнутися.

— Перевдягнутися? Навіщо?

— Як виявилось, моє вбрання не підходить. — Я свідомо переривала свій гардероб. Сукні? Єдиною чистою сукнею, що в мене була, виявилася психоделічна сукня, котру мені подарував Сем. Вдягти її було б якось неправильно.

— Я думаю, що ти дуже добре виглядаєш, — багатозначно мовила Марго.

У дверях з'явився Джош. Вочевидь, він піднявся слідом за мною.

— Я також так думаю. Вона просто красуня. Я просто... я просто не хочу, щоб люди обговорювали її вбрання. — Він засміявся. Марго промовчала.

Я кинула купу речей собі на ліжко, ще раз переглянула свій гардероб і знайшла блейзер у стилі Гуччі й смугасту шовкову сукню-сорочку. Я наспіх накинула її і взула зелені туфлі «Мері Джейн».

— Як тобі? — запитала я, бігаючи коридором і намагаючись випрямити волосся.

— Чудово! — не приховуючи полегшення, мовив він. — Гарзд. Ходімо.

— Я не зачинятиму двері, люба, — пробурмотіла Марго, коли ми вже кинулися геть. — На випадок, якщо ти захочеш повернутися.

Ресторан «Лоуб Боутхаус» виявився прекрасним місцем, захищеним від галасу й хаосу Центрального парку, з широкими вікнами й панорамним виглядом на озеро, що виблискувало в променях полуденного сонця. Тут було повно ошатно одягнених чоловіків у шаблонних сорочках і жінок із професійно вкладеним волоссям. Одне слово, усе так, як і казав Джош, — море пастельних кольорів і білих штанів.

Я взяла келих шампанського з таці, котру піднесла офіціантка, й стала мовчки дивитися, як Джош потискає руки різним чоловікам, котрі, здавалося, нічим один від одного не відрізнялися: акуратні стрижки, мужні щелепи, білосніжні

зуби. Я одразу ж пригадала всі заходи, на яких була з Агнес: я знов опинилася в цьому іншому Нью-Йорку, в цьому світі, далекому від вінтажного одягу, старих комбінезонів і дешевої кави. Я просто ковтнула шампанського, вирішивши розслабитися й прийняти цей вечір.

Біля мене з'явився Джош.

— Це просто неймовірно, чи не так?

— Тут дуже гарно.

— Краще, ніж сидіти у квартирі якоїсь старої, га?

— Ну, я не думаю, що я б...

— Мій бос іде. Гаразд. Я зараз вас познайомлю. Нікуди не йди. Мітчелл!

Джош підвів руку, і до нас повільно підійшов літній чоловік зі стрункою брюнеткою поруч, її усмішка здалася мені подивному порожньою. Можливо, якщо постійно бути милим з усіма, то саме це й стається з обличчям.

— Вам тут подобається?

— Дуже подобається, сер, — відповів Джош. — Що за прекрасне місце. Дозвольте мені представити свою дівчину. Це Луїза Кларк із Англії. Луїзо, це Мітчелл Дюмон. Він — голова відділу злиття й поглинання¹.

— Англійка, га? — Величезна рука чоловіка простягнулася до моєї й енергійно потиснула її.

— Так. Я...

— Добре. Добре. — Він повернувся до Джоша. — Отже, юначе, я чув, ти просто зірка свого відділу.

Джош не міг приховати гордість. Його обличчя вмить осяяла усмішка. Він зиркнув на мене, а потім на жінку поряд — я зрозуміла, що він очікував, аби я з нею заговорила. Ніхто, здавалося, не збирався знайомити нас. Мітчелл Дюмон побатьківськи обійняв Джоша й відвів його убік.

— Тож... — почала я. Я підвела брови й опустила їх.

Вона порожньо всміхнулася мені.

---

¹ Злиття і поглинання — сукупність процесів об'єднання бізнесу (капіталу), в результаті яких на ринку з'являються укрупнені компанії замість декількох меншого розміру.

— Мені подобається твоя сукня, — мовила я, відчайдушно шукаючи вихід із ситуації, в котрій двом жінкам нема про що поговорити.

— Дякую. Милі туфлі, — мовила вона. Вираз її обличчя свідчив про те, що вона сама не вірила у свої слова. Вона озирнулася довкола в пошуках іншої людини, з котрою можна поговорити. Жінка знов оглянула моє вбрання й, вочевидь, вирішила, що вона набагато вища мого рівня.

Поблизу нікого не було, тож я спробувала ще раз.

— Ти часто тут буваєш? Я маю на увазі, у цьому елінгу, «Люб Боутхаус».

— Лоуб, — сказала вона.

— Лоуб?

— Ти сказала «Люб». Правильно казати «Лоуб».

Я поглянула на її нафарбовані, підозріло пухкі губи, що повторювали одне й те саме слово, і насилу стримала усмішку. Я ковтнула свого шампанського, щоб приховати це.

— То ти часто буваєш у «Люб Боутхаус»? — перепитала я, не в змозі стриматися.

— Ні, — відповіла вона. — Хоча одна з моїх подруг виходила тут заміж минулого року. Це було прекрасне весілля.

— Я не сумніваюся. А чим ти займаєшся?

— Я домогосподарка.

— Домогосподарка! Моя мати також домогосподарка. — Я відчайдушно присмокталася до свого напою. — Це дуже мило. — Я поглянула на Джоша, його лице було зосереджене на начальникові. Відверто кажучи, це нагадало мені обличчя Тома, коли він благає дідуся дати йому ще чипсів.

Вираз обличчя жінки навпроти здався мені трохи тривожним — наскільки це взагалі можливо, враховуючи те, що вона не могла поворушити й бровою. У моїх грудях починав бурлити сміх, і я подумки молилася, аби тільки втриматися.

— Мая! — Її голос був сповнений полегшення: місіс Дюмон (принаймні я припустила, що говорю саме з нею) помахала рукою жінці, яка йшла у нашому напрямку, її бездоганну фігуру прикрашала сукня м'ятного кольору. Я дивилася, як вони поцілували повітря біля щоки одна одної.

— Ти просто красуня.

— Ти також! Яка гарна сукня.

— Ой, вона така стара. А ти така мила. Як справи у твого чоловіка, дорогенька? Як завжди, весь у справах?

— Ой, ти ж знаєш Мітчелла. — Вочевидь, місіс Дюмон більше не могла ігнорувати мою присутність. — Це дівчина Джошуа Райана. Пробач, я не почула твоє ім'я. Тут страшенно шумно.

— Луїза, — мовила я.

— Як мило. Я Кріссі. Друга половинка Джеффрі. Ти ж знаєш Джеффрі з відділу продажу й маркетингу?

— О, усі знають Джеффрі, — мовила місіс Дюмон.

— О, Джеффрі... — пробурмотіла я, хитаючи головою. Потім закивала. А тоді знов захитала головою.

— І чим ти займаєшся?

— Чим я займаюся?

— Луїза працює у модній індустрії. — Біля мене з'явився Джош.

— У тебе й справді дуже своєрідний погляд на моду. У цьому мені й подобаються британці, а тобі, Меллорі? Вони дуже цікаві у своїх поглядах.

У повітрі зависло недовге мовчання, вочевидь, поки усі перемовували мої погляди.

— Луїза от-от почне працювати у «Віменз Беар Дейлі»¹.

— Справді? — запитала Меллорі Дюмон.

— Справді? — повторила за нею я.

— Так. Справді.

— Що ж, мабуть, це велика честь. Це просто чудовий журнал. Я маю знайти свого чоловіка. Перепрошую.

Укотре розтягнувши ввічливу усмішку, вона розвернулася на запаморочливо високих підборах і пішла геть, а Мая — за нею.

— Навіщо ти це сказав? — одразу ж запитала я, простягнувши руку за другим келихом шампанського. — Бо це звучить краще, аніж «доглядачка старої жінки»?

---

¹ «Women's Wear Daily» — модний журнал, який іноді називають «біблією моди».

— Ні. Ти... ти просто виглядаєш так, немов працюєш у модній індустрії.

— Тобі й досі соромно за моє вбрання? — Я поглянула на двох жінок у майже однакових сукнях. І раптом пригадала Агнес і зрозуміла, як вона почувалася на таких заходах, коли інші жінки знаходять тисячі тонких способів дати тобі зрозуміти, що ти просто не вписуєшся.

— Ти чудово виглядаєш. Просто якщо вони вважатимуть, що ти працюєш у модній індустрії, їм буде легше зрозуміти твоє... твоє унікальне бачення. Хоча твою роботу й справді можна назвати пов'язаною з модою.

— Я цілком задоволена тим, чим я займаюся, Джоше.

— Але ти хочеш працювати в модній індустрії, чи не так? Ти ж не можеш усе життя доглядати літніх жінок. Послухай, я збирався сказати тобі пізніше, але... дружина мого брата, Деббі, вона знайома з жінкою, котра працює в маркетинговому відділі у цьому журналі. Вона сказала, що може запитати, чи є у них якісь вакансії початкового рівня. Вона, здається, цілком упевнена в тому, що для тебе щось знайдеться. Що скажеш? — Він так сявав, немов подарував мені Священний Грааль.

Я зробила ковток.

— Звісно.

— Ну ось. Чудово! — Він не зводив із мене погляду, підвівши брови в очікуванні якоїсь реакції.

— Ура! — нарешті вичавила я.

Він стиснув моє плече.

— Я знав, що ти зрадієш. Так. Треба повертатися до всіх. Скоро будуть конкурси. Хочеш лайму з содовою? Не думаю, що нам варто пити більш ніж один келих шампанського. Дозволь мені прибрати це. — Він узяв мій келих, поставив його на тацю офіціантові, що проходив повз нас, і ми вирушили у промені сонячного світла.

Враховуючи усю елегантність заходу й неймовірно гарну природу, я мала насолоджуватися наступними декількома годинами. Урешті-решт я сказала «так» чомусь новому. Але, відверто

кажучи, я почувалася вкрай незатишно серед усіх цих офісних парочок. Ритм розмов уперто вислизав від мене, тож кожного разу, намагаючись примкнути до якоїсь групи, я чи то мовчала, чи то виглядала повною дурепою. Джош рухався від людини до людини, немов ракета на управлінні. Його поведінка була ідеально відполірованою і впевненою. Я дивилася на нього й чудувалася, що ж саме він у мені міг побачити. Я була геть не схожа на цих жінок, з їхньою оксамитовою шкірою й бездоганними сукнями, їхніми казками про нестерпних нянь та відпустки на Багамах. Я ходила слідом, повторюючи його брехню про свою кар'єру в модній індустрії, мовчки всміхаючись і погоджуючись: «Так, так, тут дуже гарно, дякую, ой, так, я хочу ще один келих шампанського». Я намагалася не помічати, як підводилася брова Джоша в ці моменти.

— Як вам вечір? — Поки Джош реготав над жартом якогось літнього чоловіка у блакитній сорочці й чиносах, переді мною з'явилася жінка з блискучим, майже дзеркальним, рудим каре.

— Ой. Усе добре. Дякую. — До того часу я навчилася добре усміхатися й говорити ні про що.

— Фелісіті Ліберман. Я працюю разом із Джошем, нас розділяють лише два столи. Він великий молодець.

Я потиснула її руку.

— Луїза Кларк. Безумовно. — Я відсторонилася й зробила ще один ковток.

— Він стане партнером протягом наступних двох років. Я впевнена у цьому. Ви давно зустрічаєтесь?

— Гм, не так уже й давно. Але ми знайомі набагато довше. — Здавалося, жінка чекала продовження розповіді.

— Ну, спочатку ми були друзями. — Я надто багато випила й говорила більше, ніж збиралася. — Я тоді зустрічалася з іншим чоловіком, але ми з Джошем, ми постійно натикалися одне на одного. Що ж, він каже, що чекав на мене. Або ж чекав, поки я розійдуся з моїм колишнім. Насправді це навіть було романтично. А потім багато чого сталося, і бац! Раптом ми стали парою. Ви знаєте, як це буває.

— О, це точно. Він дуже переконливий, наш Джош. — Щось у її сміху мене насторожило.

— Переконливий? — перепитала я.

— Він показував тобі свій фокус із шепотом і галереєю?

— Що? — Мабуть, вона вловила мій шокований погляд. Жінка нахилилася до мене: — Фелісіті Ліберман, ти — наймиліша дівчина в Нью-Йорку. — Вона зиркнула на Джоша й відступила назад. — О, не дивися так на мене. У нас було несерйозно. Але ти справді йому подобаєшся. Він постійно говорить про тебе на роботі. Він точно серйозно налаштований. Але, Боже, ці чоловіки такі передбачувані, чи не так?

Я спробувала посміятися.

— Точно.

Коли містер Дюмон виступив із привітальною промовою й парочки почали роз'їжджатися по домівках, я вже страждала від раннього похмілля. Джош відчинив переді мною двері таксі, але я сказала, що піду пішки.

— Ти не хочеш поїхати до мене? Ми можемо щось перекусити.

— Я втомилася. До того ж у Марго вранці прийом, — відповіла я.

Від фальшивих усмішок у мене боліли щоки. Він зазирнув мені у вічі.

— Ти сердишся.

— Я не серджуся.

— Ти сердишся, бо я збрехав щодо твоєї роботи. — Він узяв мене за руку. — Луїзо, я не хотів тебе засмучувати, серденько.

— Але ти хотів, щоб я була кимось іншим. Ти вважаєш мене нижчою за них.

— Ні. Я вважаю, що ти неймовірна. Просто ти можеш бути набагато кращою, бо я бачу в тобі стільки потенціалу, і...

— Досить, гаразд? Не кажи мені про потенціал. Це зарозуміло й дуже образливо, і... Що ж, просто не кажи мені цього. Ніколи. Гаразд?

— Клянуся! — Джош озирнувся: мабуть, хотів переконатися, що ніхто з колег не бачить. Він узяв мене за лікоть. — Гаразд, то що насправді сталося?

Я витріщалась на підлогу. Я не хотіла нічого казати, але все ж не змогла зупинитися.

— Скільки?

— Скільки чого?

— Скільки жінок чули від тебе ці слова? У галереї?

До нього нарешті дійшло. Він закотив очі й ненадовго відвернувся.

— Фелісіті.

— Так. Фелісіті.

— Так, ти не перша. Але ж це непогано, чи не так? Я думав, тобі сподобалося. Послухай, я просто хотів, щоб ти усміхнулася. — Ми стояли біля дверей таксі, і, поки лічильник цокав, водій, чекаючи, дивився у дзеркало заднього огляду. — І це справді примусило тебе усміхнутися, чи не так? Ми обоє запам'ятали цей момент назавжди. Чи не так?

— Але для тебе це не вперше. Ти вже робив те саме з іншою.

— Ну ж бо, Луїзо. Хіба я — єдиний чоловік, котрому ти казала ласкаві слова? Для котрого наряджалася? Із котрим ти кохалася? Ми вже не підлітки. У нас є історія.

— І напрацьовані ходи.

— Це несправедливо.

Я зітхнула.

— Пробач. Річ не тільки у цій галереї. Просто все це трохи складно. Я не звикла прикидатися кимось іншим.

Він ласкаво всміхнувся.

— Гей. Усе налагодиться. Вони насправді дуже милі, варто тільки познайомитися з ними трохи ближче. Навіть ті, з котрими я зустрічався. — Він спробував усміхнутися.

— Якщо ти кажеш.

— Ми підемо на софтбол. Це більш неформальний захід. Тобі сподобається.

Я всміхнулася.

Він нахилився й поцілував мене.

— Усе добре? — запитав він.

— Усе добре.

— Ти впевнена, що не хочеш поїхати зі мною?

— Я маю перевірити, як там Марго. Крім того, у мене болить голова.

— Ось що буває, коли багато п'єш! Не забувай про воду. У тебе, мабуть, зневоднення. До завтра. — Він поцілував мене,

сів у таксі й зачинив двері. Я стояла й дивилася на нього, а він помахав рукою й двічі постукав у перегородку, щоб водій завів машину.

Повернувшись додому, я одразу ж поглянула на годинник у вестибюлі і з подивом усвідомила, що ще тільки шоста тридцять. Цей день, здавалося, тривав декілька десятиліть. Я зняла туфлі, насолоджуючись полегшенням, зрозумілим тільки жінці, — тим відчуттям, коли втомлені пальці нарешті занурюються в глибокий ворс килима. До квартири Марго я дісталася босоніж, тримаючи туфлі в руках. З незрозумілих навіть мені причин я почувалася втомленою й сердитою, немов мене примусили грати у гру, правил якої я не розумію. Насправді мені хотілося опинитися в будь-якому іншому місці, тільки не тут. Крім того, мене не полишала думка про Фелісіті Ліберман.

Я увійшла до квартири й нахилилася, щоб погладити Діна Мартіна, котрий радісно стрибає біля моїх ніг. Його маленьке сплющене личко було таким радісним, що я більше не могла сердитися. Я всілася на підлогу в коридорі, а пес бігав довкола, сопів і облизував моє обличчя рожевим язиком, примушуючи мене всміхатися.

— Це лише я, Марго, — гукнула я.

— Ну, я і не думала, що це Джордж Клуні, — відповіла жінка. — Хоч як би мені цього хотілося. Як степфордські дружини?¹ Тебе вже обернули?

— Це був чудовий день, Марго, — збрехала я. — Усі були дуже милі.

— Усе настільки погано, га? Чи не могла б ти принести мені трішечки вермуту, якщо проходитемеш повз кухню, дорогенька?

— А це що, до біса, таке? — пробурмотіла я собаці, поки він намагався дотягнутися до вуха задньою лапою.

— І собі налий, якщо хочеш, — додала стара. — Наскільки розумію, тобі це необхідно.

---

¹ «Степфордські дружини» (англ. «The Stepford Wives») — фантастичний трилер 1975 року, знятий режисером Брайаном Форбсом за однойменним романом Айри Левіна.

Я підвелася на ноги, коли задзвонив мій телефон. Спочатку я розізлилася — я подумала, що це Джош, а я не була готова говорити з ним, але тоді подивилася на екран і впізнала свій домашній номер телефону. Я притиснула телефон до вуха.

— Тату?

— Луїза? О, дякувати Богові.

Я поглянула на годинник.

— Що сталося? У вас зараз, мабуть, пізня ніч.

— Люба, у мене погані новини. Твій дідусь.

Заупокійна служба у пам'ять про Альберта Джона Комптона.
Парафіяльна церква Святої Марії й усіх святих,
Стортфолд-Грін, 23 квітня, 12:30.
Після похорону ласкаво просимо на поминки
в таверні «Веселий пес».
Квітів не треба, але Фонд травмованих жокеїв
прийме усі ваші пожертви.
«Наші серця порожні, але ми благословленні
любов'ю до тебе».

За три дні я прилетіла на похорон. Я приготувала Марго їжу на десять днів, заморозила її й попросила Ашока кожного дня навідуватися до жінки й перевіряти, чи у неї все гаразд, а якщо ні, то простежити, щоб вона якомога більше лежала й не перенапружувалася. Я перенесла один із її прийомів, переконалася, що всі простирадла чисті, Дін Мартін має достатньо їжі, і заплатила Магді, жінці, котра професійно займається вигулом собак. Я наказала Марго не звільняти її у перший же день. Дівчата з вінтажного магазину знали, що мене не буде. Із Джошем я бачилася двічі. Він жалів мене, гладив моє волосся й сказав, що пам'ятає, як утратив власного дідуся. Тільки опинившись у літаку, я усвідомила, що всіма способами намагалася зайняти себе, аби тільки не визнавати те, що сталося.

Дідуся більше не було.

Тато сказав, що він не витримав чергового інсульту. Вони з мамою сиділи на кухні й розмовляли, поки дідуся дивився гонки. Мама підійшла до нього, щоб запитати, чи не хоче він ще чаю, а його вже не було. Минуло хвилин п'ятнадцять, перш ніж вони усвідомили, що він не спить.

— Він виглядав так розслаблено, Лу, — розповідав він дорогою з аеропорту. — Його голова лежала на плечі, а очі були заплющені, немов він дрімав. Я маю на увазі, ніхто з нас не хотів утрачати його, але хіба це поганий спосіб піти? В улюбленому кріслі, у власному будинку, під старий добрий телевізор. Він навіть не став робити ставок на цю гонку, немов знав, що все одно втратить свій виграш. — Тато спробував усміхнутися.

Я оніміла. Лише увійшовши до будинку й побачивши по-рожнє крісло, мені вдалося повірити у те, що це правда. Я більш ніколи його не побачу, ніколи не торкнуся рукою його старої горбатої спини, обіймаючи, ніколи не зроблю йому чашку чаю й ніколи не жартуватиму з ним про шахрайство в судоку.

— Ох, Лу! — У коридор вийшла мама й притиснула мене до себе.

Я обняла її й відчула, як сльози просочуються у моє плече, поки тато стояв позаду й лише бурмотів:

— Ну, ну, тихо, люба. Усе буде добре. Усе буде добре, — немов якщо він повторить це достатню кількість разів, то усе й справді стане добре.

Хоча я й сильно любила дідуся, я іноді задумувалася над тим, що, коли він піде, мама звільниться від відповідальності за догляд за ним. Її життя було настільки міцно й довго прив'язане до нього, що їй лише зрідка вдавалося знаходити маленькі відрізки часу для себе; а останні місяці його життя вона навіть не могла відвідувати свою улюблену вечірню школу.

Але я помилялася. Вона була вбита горем і постійно плакала. Вона картала себе за те, що не була поряд, коли він помер, не могла без сліз дивитися на його речі й постійно нарікала через те, що могла дбати про нього краще. Утративши людину, котру вона доглядала, мама стала геть неспокійною і тривожною. Вона сідала і вставала, збивала подушки й постійно дивилася на годинник. Вона маніакально прибирала, витираючи неіснуючий пил з плінтусів і драячи підлогу, аж поки руки не почервоніють. Вечорами ми сідали на кухні, і поки тато зникав у пабі — мовляв, внести останні корективи в організацію поминок, — мама за звичкою наливала четверту чашку чаю для

людини, котрої більше з нами не було, а потім озвучувала всі запитання, що переслідували її з того часу, як він помер.

— Що, як я зробила щось не так? Може, нам треба було провести додаткове обстеження? Може, лікарям вдалося б передбачити подальші інсульти. — Її руки міцно тримали хустину.

— Але ж ти робила все, що могла. Возила його на мільйон оглядів.

— Пам'ятаєш, як він з'їв дві пачки шоколадного печива? Може, це послужило причиною? Цукор — страшна річ. Треба було покласти його на верхню полицю. Не треба було давати йому ті кляті торти...

— Він не дитина, мамо.

— Треба було примусити його їсти саму лише зелень. Але ти знаєш, як це було важко? Дорослого не нагодуєш із ложечки. О Боже, пробач. Звісно, із Віллом усе було інакше, я це розумію...

Я взяла її за руки й поглянула в нещасне обличчя.

— Ніхто не міг любити його більше за тебе, мамо. Ніхто не подбав би про дідуся краще за тебе.

Відверто кажучи, її горе трохи вибило мене з колії. Це надто нагадувало моє, не таке вже й давнє, горе. Немов це було за-разним, мене пригнічувала її печаль, тому я шукала будь-якого приводу триматися від неї подалі й чимось себе зайняти.

Увечері, коли мама з татом перебирали папери від адвоката, я пішла до дідусевої кімнати. Вона була такою ж, як він її залишив: застелене ліжко, газета «Racing Post» на стільці, дві гонки на вечір, обведені синьою ручкою.

Я сиділа на краю його ліжка, відстежуючи вказівним пальцем візерунок на покривалі. На приліжковому столику стояла фотографія бабусі в 1950-х роках: її волосся вкладене хвилями, а обличчя осяяне відкритою й довірливою усмішкою. Я небагато про неї пам'ятала. А от дідусь був постійною фігурою мого дитинства, спочатку в маленькому будиночку на тій самій вулиці (щосуботи ми з Тріною бігали до нього по солодощі, поки мама чекала біля воріт), а потім, останні п'ятнадцять років, у кімнаті нашого будинку: його добра

усмішка благословляла кожен наш день, і він був постійно присутнім у вітальні з газетою й чашкою чаю.

Я пригадала дідусеві історії про службу у військово-морському флоті, які він розповідав нам у дитинстві (про безлюдні острови, мавп і кокосові дерева — неважливо, що вони частково вигадані), грінки, що їх він смажив на почорнілій сковороді, — єдину страву, яку він вмів готувати, — і те, як, коли я була дуже маленькою, він розповідав бабусі жарти і вона реготала з них, мов навіжена. А тоді я думала про його пізні роки, коли я ставилася до нього майже як до меблів. Я не писала йому. Я не дзвонила йому. Я просто думала, що він чекатиме на мене вічно. Чи помічав це він? Чи хотів поговорити зі мною?

Я навіть не попрощалася.

Я пригадала слова Агнес: той, хто живе далеко від дому, завжди матиме серце у двох місцях. Я поклала руку на махрове покривало. І нарешті заридала.

У день похорону я спустилася вниз і побачила, як мама відчайдушно прибирає, готуючись до приходу гостей, навіть незважаючи на те, що ніхто не повертатиметься до будинку після церемонії. Тато сидів за столом і стурбовано дивився на маму — останнім часом він був особливо турботливим.

— Не потрібна тобі та робота, Джозі. Ти не маєш нічого робити.

— Ну, мені ж треба щось робити з моїм часом.

Мама зняла жакет і обережно повісила його на спинку стільця, перш ніж стати на коліна й почати драїти якусь невидиму пилинку за шафою. Тато мовчки посунув тарілку й ніж до мене.

— Я просто кажу, Лу, люба, що твоя мама не повинна робити все й одразу. Вона сказала, що одразу після служби піде до центру зайнятості.

— Ти багато років доглядала дідуса, мамо. Ти заслужила на відпочинок.

— Ні. Мені краще, якщо я зайнята.

— У нас так скоро шаф не залишиться, якщо вона не припинить їх драїти, — пробурмотів батько.

— Присядь. Будь ласка. Ти маєш щось з'їсти.

— Я не голодна.

— Заради Бога, жінко. Якщо ти продовжуватимеш у тому ж дусі, то інсульт скоро станеться і в мене. — Сказавши це, він одразу ж поморщився. — Пробач. Пробач мені. Я не хотів...

— Мамо. — Я підійшла до неї, але вона, здавалося, мене не чула. Я поклала руку їй на плече, і вона ненадовго завмерла. — Мамо.

Вона підвелася на ноги. Витерла обличчя долонею й поглянула у вікно.

— Яка тепер із мене користь?

— Що ти маєш на увазі?

Вона поправила накрохмалену білу штору.

— Я більше нікому не потрібна.

— Ох, мамо, ти потрібна мені. Ти потрібна усім нам.

— Але ж ти не тут! Усі ви не тут. І навіть Том. Ви всі живете бозна-де.

Ми з татом презирнулися.

— Але ж це не означає, що ти нам не потрібна.

— Дідусь був єдиною людиною, котра покладалася на мене. Навіть ти, Бернарде, обійшовся б без мене, аби лишень були їжа й пиво. І що мені тепер робити? Мені п'ятдесят вісім років, і я ні на що не здатна. Усе своє життя я когось доглядала, а тепер не залишилося нікого, кому я потрібна.

Її очі наповнилися сльозами. На секунду я злякалася, що вона от-от заголосить.

Вона поглянула на мене втомленими очима, немов уже не знала, у що вірити.

— Це правда. А це... це просто треба пережити. На це знадобиться час. Але пригадай, що сталося, коли ти тільки почала відвідувати свою вечірню школу. Як ти раділа! Ти ніби почала відкривати себе, пам'ятаєш? Повір, саме це і станеться знов. Найголовніше — не те, щоб жити для когось, а те, щоб жити для себе.

— Джозі, — м'яко мовив тато, — ми подорожуватимемо. Робитимемо все те, чого не могли робити, бо це означало б

залишити його. Можливо, ми відвідаємо тебе, Лу. Подорож до Нью-Йорка! От побачиш, люба, твоє життя не скінчилося, просто тепер воно буде зовсім іншим.

— Нью-Йорк? — перепитала мама.

— Боже мій, це було б просто неймовірно! — погодилася я, дістаючи підсмажений шматочок хліба з тостера. — Я можу знайти для вас хороший готель, і ми подивимося всі визначні пам'ятки.

— Справді?

— Може, ти познайомиш нас із тим мільйонером, на котрого ти працюєш, — мовив батько. — Із такою людиною завжди цікаво поспілкуватися, чи не так?

Так, я не казала їм про свою невеличку зміну обставин. Я просто мовчки поїдала свій тост.

— Ми? Поїдемо до Нью-Йорка?

Тато дотягнувся до коробки з серветками й передав їх матері.

— Ну, а чому ні? У нас є заощадження. У могилу все не забереш. Старий принаймні про це пам'ятав. Сподіваюся, ти не очікуєш отримати спадщину, га, Луїзо? Я й досі боюся, що з-за рогу от-от вистрибне букмекер і заявить, що дідусь винен йому п'ятірку.

Мама випросталася, тримаючи в руці хустку. Її погляд був спрямований кудись убік.

— Ти, тато і я у Нью-Йорку. Хіба це не чудова думка?

— Ми можемо сьогодні ж пошукати квитки, якщо хочеш. — Я на секунду задумалася, чи зможу я переконати Марго сказати, що її прізвище — Гопнік.

Мама торкнулася рукою щоки.

— Ой, матінко, дідусь іще не охолов, а я вже будую плани. Що б він сказав?

— Він сказав би, що це просто неймовірно. Йому б точно сподобалася ця ідея.

— Ти справді так думаєш?

— Я знаю це напевне. — Я простягнула руку й обняла маму. — Він багато подорожував у воєнні роки, чи не так? Я також знаю, що він зрадив би, якби дізнався, що ти повернулася до

Центру освіти дорослих. Немає жодного сенсу втрачати всі ті знання, що ти набула минулого року.

— Хоча, я впевнений, він би хотів, щоб ти залишала мені вечерю, перш ніж іти, — мовив батько.

— Ну ж бо, мамо. Треба просто пережити цей день, а потім можемо взятися до планування. Ти зробила для нього все, що могла, — дідусь точно погодився б із тим, що ти заслужила, щоб тепер твоє життя перетворилося на пригоду.

— На пригоду, — задумливо повторила мама. Вона взяла в тата серветку й промокнула куточки очей. — І як мені вдалося виростити таких мудрих дочок, га?

Тато підняв брови й спритним рухом свиснув тост у мене з тарілки.

— Ах. Як бачиш, це батьківський вплив, — заявив тато, а коли мама легко вдарила його рушником по потилиці, з полегшенням усміхнувся мені.

Похорон пройшов, як і всі інші похорони, з різним ступенем смутку, зі сльозами й невідомими нікому мелодіями. Як ввічливо сказав священик, це був скромний захід. Дідусь так рідко виходив у світ, що на його похорон прийшло лише декілька друзів, незважаючи на те, що мама розмістила оголошення у «Стортфолдському спостерігачеві». Або ж більшість із них уже померли (деякі з присутніх були такими старими, що я в цьому навіть не сумнівалася).

На цвинтарі я стояла біля Тріни, стиснувши щелепи, і відчула по-сестринськи особливу підтримку, коли її рука ковзнула до моєї й міцно стиснула її. Я озирнулася назад і побачила, як Едді тримає Тома за руку, поки хлопчина спокійно буцає ногою маргаритку у траві, можливо намагаючись не плакати, або ж думає про Трансформерів чи недоїдене печиво, що він залишив у машині.

Я почула, як священик бурмоче знайому декламацію про пил та попіл, і мої очі наповнилися сльозами. Я витерла їх хустиною. А тоді підвела погляд і позаду невеликого скупчення людей побачила Сема. Мое серце тьохнуло. Я відчула гарячий спалах, щось схоже на страх і нудоту. На секунду я піймала

його погляд, кліпнула очима й відвернулася. Коли я знов поглянула туди, де він стояв, його вже не було.

На поминках у пабі він підійшов ближче. У костюмі він був таким привабливим і незнайомим, що це ненадовго вибило мене з колії. Я, вирішивши по-зрілому впоратися з цією ситуацією, почала просто ігнорувати його присутність і пильно вдивлятися в тарілки з сандвічами, немов мене тільки-но познайомили з поняттям їжі.

Він просто стояв, чекаючи, поки я погляну на нього, а тоді тихо мовив:

— Мені шкода твого дідуся. Я знаю, яка ви дружна родина.

— Мабуть, не настільки дружна, якщо я не була з ними в потрібний момент. — Я метушилася, розставляючи серветки на столі, хоча мама заплатила за послуги офіціантів.

— Так, але життя не завжди складається так, як хотілося б.

— Я намагаюся триматися. — Я на секунду заплющила очі, силкуючись прибрати гостроту в голосі. Зітхнула й зрештою поглянула на нього, щосили стараючись зберегти нейтральний вираз обличчя.

— То як у тебе справи?

— Непогано, дякую. А в тебе?

— О. Добре.

Певний час ми стояли мовчки.

— Як твій будинок?

— На підході. Переїжджатиму наступного місяця.

— Чудово.

Мені було трохи ніяково. Те, що хтось побудував цілий будинок із нічого, здавалося мені просто неймовірним. Я пам'ятаю час, коли це був лише клаптик бетону на землі. І все ж він зробив це.

— Це... це приголомшливо.

— Я знаю. Хоча я сумуватиму за своїм вагончиком. Мені подобалося там жити. Життя було... простим.

Ми поглянули одне на одного, та лише на мить.

— Як Кеті?

Найкоротша з пауз.

— Усе добре.

Біля мого плеча з'явилася мама з тацею сосисок.

— Лу, люба, ти не бачила Трін? Вона збиралася допомогти мені рознести це — о, ні. Я знайшла її. Може, ти віднесеш їй цю тацю? Люди он там, здавалося, ще нічого не їл... — Вона раптом усвідомила, з ким я розмовляю. Вона, разом із тацею, відсахнулася. — Пробачте. Перепрошую. Не хотіла заважати.

— Ти не заважаєш, — мовила я трохи рішучіше, аніж хотіла. Я взялася за край таці.

— Я сама, люба, — притискаючи тацю до себе, заперечила мама.

— Я допоможу. — Я вчепилася міцніше.

— Лу. Відпусти. Тацю, — твердо сказала вона. Вона вмить спопелила мене поглядом. Я зрештою послабила хватку, і мама поспішила геть.

Ми з Семом стояли біля столу. Ми зняковіло всміхнулися одне одному, та одразу ж усмішки зникли. Я взяла тарілку й поклала на неї морквяну паличку. Я не знала, чи зможу щось з'їсти, та вирішила не стояти з порожньою тарілкою.

— Отже. Ти надовго приїхала?

— Лише на тиждень.

— Як тобі там живеться?

— Досить цікаво. Мене звільнили.

— Лілі розповідала. Тепер я часто її бачу.

— Так, це було... несподівано. — Я на секунду задумалася, що ще Лілі розповідала йому про свою поїздку.

— Не для мене. Я одразу все зрозумів, тільки-но вони зустрілися. Знаєш, вона просто чудова. Вони щасливі.

Я кивнула.

— Вона постійно балакає. Про твого ідеального хлопця, про те, як швидко ти опанувала себе після звільнення й знайшла собі нову домівку і ще й роботу в тому вінтажному магазині. — Вочевидь, він був так само зачарований сирними паличками, як і я. — Отже, у тебе все чудово. Вона в захваті від тебе.

— Я в цьому сумніваюся.

— Вона каже, що Нью-Йорк дуже тобі підходить. — Він зни-
зав плечима. — Але, здається, ми обоє це знали.

Я зиркнула на нього, поки його погляд блукав десь у невідомості, і подумала: як таке може бути, що двоє людей, котрим колись було так добре разом, тепер не можуть зв'язати й двох слів?

— У мене є дещо для тебе. У моїй кімнаті, вдома, — раптом заявила я. Я й сама не очікувала, що скажу це. — Я привезла це ще минулого разу, але... ти знаєш.

— Щось для мене?

— Не зовсім для тебе. Це, одне слово, це бейсболка «Нікс». Я купила її... раніше. Те, що ти розповідав мені про сестру... Вона так і не дісталася Нью-Йорка, але, що ж, можливо, Джейкові сподобається.

Він мовчки дивився на мене.

Настала моя черга дивитися на свої ноги.

— Хоча, можливо, це дурна ідея, — одразу ж засумнівалась я. — Я можу віддати її комусь іншому. Не те щоб я не могла знайти їй хазяїна в Нью-Йорку... Мабуть, це трохи дивно...

— Ні. Ні. Йому сподобається. Це дуже мило з твого боку.

На вулиці хтось засигналив, і Сем поглянув у вікно. Я розгублено подумала, що його може чекати Кеті.

Я не знала, що сказати. Здавалося, правильної відповіді просто не існувало. Я проковтнула клубок, що піднявся в горлі. Я пригадала бал Стрейджерів — мабуть, Сем ні за що не пішов би на нього, сказавши, що в нього нема костюма. Чому я взагалі про це думаю? Костюм, що був на ньому сьогодні, виглядав так, немов був пошитий для нього.

— Я... я відправлю її тобі. Знаєш що, — сказала я, усвідомивши, що мені більше несила це терпіти, — мабуть, я допоможу мамі з тими... з тими... там були сосиски, і...

Сем зробив крок назад.

— Звісно. Я просто хотів висловити своє співчуття. Я залишу тебе.

Він відвернувся, і моє обличчя скривилося від болю. Добре, що я була на поминках, — ніхто не надав особливого значення моїм сльозам. А тоді, перш ніж я встигла опанувати себе, він обернувся.

— Лу, — тихо мовив він.

Я не могла вимовити ані слова. І просто похитала головою. Він, обійшовши людей стороною, вийшов із пабу, поки я про-воджала його поглядом.

Увечері мама вручила мені невеликий згорток.

— Це від дідуся? — запитала я.

— Не будь дурепою, — відповіла вона. — Дідусь нікому нічого не дарував останні років десять свого життя. Це від твого хлопця, Сема. Я побачила його сьогодні й пригадала. Ти залишила це тут минулого разу, коли приїжджала. Я не знала, що з цим робити.

Я взяла крихітну коробку в руки й одразу ж пригадала не найприємнішу з розмов за кухонним столом. «Щасливого Різдва», — мовив він і пішов геть.

Мама відвернулася й узялася за миття посуду. Я обережно відкрила її, знімаючи шари паперу з надмірною обережністю, немов це не подарунок, а старовинний артефакт.

Всередині маленької коробки лежала брошка в формі карети швидкої допомоги, можливо з 1950-х. Червоний хрестик був зроблений із дрібних камінців, рубінів абощо. У всякому разі, вони блищали у моїй руці. До кришки коробки він приклав крихітну записку.

Щоб у розлуці ти про мене пам'ятала. З любов'ю, твій фельдшер Сем. Цілую.

Я тримала її в долоні, коли мама підійшла, щоб подивитися. Рідко буває таке, що вона вирішує промовчати. Але цього разу вона просто стиснула моє плече, поцілувала мене в потилицю й повернулася до миття посуду.

Шановна Луїзо Кларк!

Мене звати Вінсент Вебер — я онук Марґо Вебер, як я її знаю. Але ви, вочевидь, називаєте її дівочим прізвиськом, де Вітт.

Ваше повідомлення стало для мене несподіванкою, бо мій батько ніколи не розповідав про свою матір, — відверто кажучи, багато років мене примушували вірити у те, що її вже нема в живих, хоча тепер я усвідомив, що ніхто не називав речі своїми іменами.

Отримавши ваше повідомлення, я запитав про це маму, і вона розповіла мені про якийсь великий скандал, що стався між ними ще до мого народження. Я багато думав, та все ж вирішив, що це ніяк не стосується мене, і я дуже хотів би дізнатися про неї трохи більше (здається, ви натякнули на те, що вона нездужає?). Не можу повірити у те, що в мене є ще одна бабуся!

Із нетерпінням чекатиму на відповідь. І дякую за ваші зусилля.
Вінсент Вебер (Вінні)

Він явився у призначений час у середу після обіду, це був ідеально теплий травневий день, а на вулицях було повно оголених тіл і нових сонцезахисних окулярів. Я не стала казати про цей візит Марґо, бо а) я знала, що вона розсердиться й б) просто вирішить піти на прогулянку і не повернеться, поки він не піде. Я відчинила двері й побачила його — високого білявого молодика з проколотими в семи місцях вухами, у мішкуватих штанах у стилі 1940-х, яскраво-червоній сорочці, у відполірованих коричневих брогах та ісландському светрі, накинутому на плечі.

— Ти Луїза? — запитав він, коли я нахилилася, щоб підняти неспокійного собаку на руки.

— Боже мій, — мовила я, повільно розглядаючи його. — Ви двоє подружитесь, як будинок і вогонь.

Я провела його коридором і пошепки описала ситуацію.

— Хто приходив, люба? — гукнула стара, коли Дін Мартін не припиняв гавкати й гарчати цілих дві хвилини. — Якщо це дурна жінка Гопніка, то скажи їй, що її гра на піаніно — показна сентиментальна тельбуха. Кажу це як людина, котра особисто зустрічала Лібераче. — Вона закашлялася.

Задкуючи до вітальні, я покликала його за собою і штовхнула двері.

— Марго, до вас гість.

Вона повернула голову, трохи насупилася, а потім склала руки на бильця крісла й пильно його оглянула, секунд так із десять.

— Я вас не знаю, — рішуче підсумувала жінка.

— Це Вінсент, Марго. — Я зітхнула. — Ваш онук.

Жінка не зводила з нього погляду.

— Привіт, місіс де Вітт. Бабуся. — Він підійшов ближче й усміхнувся, а тоді нахилився й присів поряд зі старою, і вона поглянула на його лице.

Її вираз обличчя був таким зосередженим, аж я подумала, що вона от-от накричить на нього, але жінка видала звук, схожий на гикавку. Вона роззявила рота і взяла гостя за руки.

— Ти приїхав, — із надривом проспівала вона. — Ти приїхав. — Вона дивилася на нього, уважно вивчаючи очі, носа, рота, немов уже вбачала схожість, що пробуджувала давнішні спогади. — Ох, як же ти схожий на свого батька. Вона простягнула руку й доторкнулася до його щоки.

— Мені подобається думати, що в мене кращий смак, — із усмішкою мовив Вінсент, а Марго засміялася.

— Дай хоч поглянути на тебе. Ой, матінко. Ох, який ти гарний. Але як ти мене знайшов? А твій батько знає про?.. — Вона похитала головою, немов її мозок кишив запитаннями. Жінка так міцно тримала юнака, що в неї побіліли кісточки на руках. А тоді вона обернулася до мене, немов геть забула про моє існування. — Ну, я не знаю, на що ти витріщаєшся, Луїзо. Нормальна людина давно б запропонувала цьому бідолашньому випити. Боже. Іноді я й гадки не маю, що ти тут робиш.

Вінсент, здавалося, здивувався, але я з широкою усмішкою вирушила на кухню.

— **О**сь і все, — плеснувши у долоні, мовив Джош. Він не сумнівався, що отримає це підвищення. Коннора Ейлса не запросили на вечерю. Шермейн Трент, котру нещодавно перевели з відділу права, не запросили на вечерю. Скотта Маккі, головного бухгалтера, також запросили на вечерю, перш ніж він став головним бухгалтером, і він сказав, що не сумнівається в тому, що Джош — ідеальний кандидат на підвищення.

— Звісно, я не хочу радіти завчасно, але це також соціальне питання, Луїзо, — мовив він, розглядаючи своє відображення. — Вони підвищують тільки тих, хто підходить їм за статусом. Ти з цим не знайома, чи не так? Я думав, може, варто почати грати в гольф? Вони всі грають у гольф. Але я не грав, мабуть, років із тринадцяти. Як тобі ця краватка?

— Чудова.

Це була просто краватка. Я не знала, що ще сказати. Усе одно вони всі однаково сині. Він зав'язав її швидкими впевненими рухами.

— Вчора я дзвонив татові, і він сказав, що головне — це поводитися так, немов моє життя від них не залежить. Немов... немов я амбітна компанійська людина, котра в будь-який момент зможе змінити місце роботи, бо є дуже затребуваною. Вони мають боятися втратити тебе, боятися, що ти підеш, якщо вони не дадуть тобі належне, розумієш?

— Ой, так.

Я чула цей монолог уже вчотирнадцяте за останній тиждень. Я не була впевнена у тому, що він хоче знати мою думку про це. Він знов поглянув на своє відображення, а потім, вочевидь задоволений побаченим, підійшов до ліжка й, нахилившись, погладив моє волосся.

— Я заберу тебе близько сьомої, гаразд? Вигуляй того собаку заздалегідь, щоб ми не затримувалися. Я не хочу запізнюватися.

— Я буду готова.

— Гарного тобі дня. Гей, те, що ти зробила з родиною цієї літньої леді, просто неймовірно, ти це знаєш? Це справді неймовірно. Ти зробила добру справу.

Він поцілував мене й, усміхнувшись — вочевидь, передчуваючи чудовий день, — пішов геть.

Я, обійнявши коліна, нерухомо сиділа в його ліжку. На мені була одна з його футболки. Тоді я підвелася, одяглась і вийшла з його квартири.

Я й досі витала у хмарах, коли їхала з Марго на її прийом: при-тулившись лобом до вікна таксі, я намагалась удавати, немов слухаю жінку.

— Зачекай мене тут, любя, — мовила Марго, коли я допомогла їй вийти з машини. Я відпустила її руку, і вона вирушила до входу в лікарню. Трохи згодом подвійні двері проковтнули жінку.

Кожного тижня одне й те саме. Я чекала на вулиці з Діном Мартіном, а вона поверталася приблизно через годину.

— Я не знаю, що з тобою сьогодні. Якесь ти сама не своя. Геть ніяка. — Вона передала мені поводок.

— Дякую, Марго.

— Це схоже на життя з недоумком. Твій мозок явно сьогодні не з тобою, тож із тебе ніякої користі. Я маю по три рази повторювати, аби тільки ти зробила те, що я хочу.

— Пробачте.

— Що ж, подбай про те, щоб Дін Мартін отримав від тебе максимум уваги. Він дуже засмучується, коли його ігнорують. — Жінка підвела палець. — Я не жартую, юна леді. Я ж дізнаюся.

На півдорозі до кав'ярні зі столиками на вулиці й доброзичливим офіціантом я збагнула, що й досі тримала її сумочку в руках. Я кинулася назад до лікарні.

Я підбігла до стійки реєстрації, ігноруючи сердиті погляди інших пацієнтів, що зиркали на собаку так, немов я принесла живу гранату.

— Привіт! Я маю передати сумку місіс Марго де Вітт. Не могли б ви сказати мені, де її знайти? Будь ласка. Я її опікунка.

Жінка не зводила очей з екрана монітора.

— Ви не можете їй зателефонувати?

— Їй уже за вісімдесят. Вона не користується мобільним телефоном. І навіть якби користувалася, то телефон лежав би у цій сумці. Будь ласка. Це їй знадобиться. Там її пігулки й нотатки.

— Вона має сьогодні прийом?

— Одинадцята п'ятнадцять. Марго де Вітт. — Про всяк випадок я повторила по буквах.

Вона переглянула список, водячи наманікюрем пальцем по екрану.

— Гарзд. Так, я знайшла її. Онкологія там, через подвійні двері й наліво.

— Перепрошую, що?

— Онкологія. Прямо по коридору, через подвійні двері й наліво. Якщо вона в кабінеті, то залиште клатч одній із медсестер. Або ж просто попросіть їх передати їй, що ви на неї чекаєте.

Я й досі витріщалася на жінку, очікуючи, що вона усвідомить свою помилку. Зрештою вона поглянула на мене. Її обличчя виражало німе запитання, немов вона очікувала, що я скажу, чого й досі стою перед нею з таким виразом обличчя. Я взяла призначення зі столу й відвернулася.

— Дякую, — пробурмотіла я й вивела Діна Мартіна до сонця.

— Чому ви не сказали мені?

Марго, наїжачившись, сиділа в таксі й дивилася в інший бік. Дін Мартін сопів у неї на колінах.

— Бо це не твоя справа. Ти б сказала Вінсенту. Крім того, я не хочу, щоб він думав, що має бачитися зі мною лише через клятий рак.

— Який у вас прогноз?

— Це не твоя справа.

— Як... як ви почуваетесь?

— Так само, як і до того, як ти почала ставити свої дурні запитання.

Тепер усе стало зрозумілим. Пігулки, часті візити до лікарні, зниження апетиту. Усі симптоми, котрі могли свідчити про старість, про особливу дбайливість приватної медицини, лише маскували глибоку лінію розлому. Мені стало недобре.

— Я не знаю, що й сказати, Марго. У мене таке відчуття...

— Мене не цікавить, яке там у тебе почуття.

— Але...

— Навіть не думай жаліти мене, зрозуміло? — відрізала вона. — Що сталося з твоєю англійською стійкістю? Ти що, зроблена з зефіру?

— Марго...

— Я не збираюся це обговорювати. Тут і нема чого обговорювати. Якщо ти не припиниш чіплятися до мене, то підеш жити до когось іншого.

Коли ми повернулися до Лавері, вона вийшла з машини з незвичайною швидкістю. Коли я розплатилася з водієм, жінка вже зникла у вестибюлі.

Мені хотілося поговорити про це з Джошем, але коли я написала йому, він відповів, що дуже зайнятий і мені доведеться дочекатися вечора. Натан був зайнятий із містером Гопніком. Іларія може неправильно відреагувати, почати постійно заходити до бідолашної жінки й безцеремонно нести їй запіканки зі свининою. Мені було більш ні до кого звернутися.

Поки Марго дрімала, я тихо прокралася до її ванної й під приводом прибирання відкрила шафку й переглянула усі назви ліків, поки не знайшла підтвердження: морфін. Записавши назви всіх інших ліків, я знайшла їх в Інтернеті й отримала відповіді на всі свої запитання.

Я була вражена до глибини душі. Цікаво, як це — дивитися смерті просто в обличчя? Цікаво, скільки їй залишилося? Я усвідомила, що люблю цю стареньку, з її гострим язиком і ще гострішим розумом, як люблю свою родину. Якась мізерна, егоїстична частина мене розмірковувала, що це означатиме для мене: я почувалася щасливою, мешкаючи у Марго. Звісно,

я не розраховувала залишитися там назавжди, але хоча б іще рік. Тепер я знов опинилася серед сипучих пісків.

Приблизно о сьомій, коли мені більш-менш вдалося опанувати себе, у двері подзвонили. Я відчинила й побачила Джоша у всій красі. Від втоми, котра, здавалося, була о п'ятій, не залишилося й сліду.

— Як? — запитала я. — Що тобі допомагає виглядати так після цілого дня на роботі?

Він нахилився й поцілував мене у щоку.

— Електробритва. А також те, що я забрав костюм із хімчистки й перевдягнувся на роботі. Не хотів їхати на вечерю зім'ятим.

— Але ж твій бос, напевне, буде в тому самому костюмі, в якому ходив цілий день.

— Мабуть, але ж це не йому потрібне підвищення. Що скажеш, я нормально виглядаю?

— Привіт, Джоше, любий, — привіталася Марго дорогою на кухню.

— Доброго вечора, місіс де Вітт. Як ви сьогодні почуваетесь?

— Я й досі тут, любий. Це все, що тобі потрібно знати.

— Що ж, виглядаєте ви чудово.

— А ти верзеш якусь дурню.

Він усміхнувся й знов поглянув на мене.

— То в чому ти поїдеш, коротунчику?

Я поглянула вниз.

— Гм, у цьому? — Коротка тиша. — У цих... панчохах?

Я поглянула на свої ноги.

— Ах, це. У мене був важкий день. Ці панчохи покращують мені настрій, вони — мій еквівалент свіжого костюма з хімчистки. — Я сумно всміхнулася. — Якщо це тебе переконає, то я вдягаю їх виключно для найважливіших випадків.

Він ще раз поглянув на мої ноги, а тоді повільно підніс руку до рота.

— Пробач, Луїзо, але вони не зовсім підходять для цього вечора. Мій бос і його дружина — дуже консервативні люди. І це дійсно висококласний ресторан. Мішленівський.

— Це сукня від Шанель. Її дала мені місіс де Вітт.

— Звісно, але все разом воно виглядає трохи... — він скривив обличчя, — по-божевільному?

Я продовжувала непорушно стояти, і тоді він простягнув руки й узяв мене за плечі.

— Мила, я знаю, що ти дуже любиш наряджатися, але не могли б ми не демонструвати це моему босові? Цей вечір дуже важливий для мене.

Я поглянула на його руки й почервоніла. Раптом я усвідомила, наскільки безглуздо це виглядає. Це очевидно, що мої смугасті панчохи не підходять для вечері з фінансовим директором. Про що я взагалі думала?

— Звісно, — відповіла я. — Я перевдягнуся.

— Ти ж не заперечуєш?

— Звичайно ні.

Він ледь не здувся, поки зітхав із полегшенням.

— Чудово. Можеш зробити це супершвидко? Я не хочу запізнюватися, і до того ж Сьома авеню повна машин. Марго, можна скористатися вашою вбиральною?

Жінка мовчки кивнула. Я кинулася до своєї кімнати й почала переривати усе, що в мене є. Що взагалі зазвичай вдягають на шикарну вечерю з людьми зі світу фінансів?

— Допоможіть мені, Марго, — мовила я, почувши її кроки позаду. — Може, просто змінити панчохи? У чому мені їхати?

— Саме в тому, що на тобі зараз, — відповіла жінка.

Я обернулася до неї.

— Але ж він сказав, що це не підходить.

— Для кого? Там що, уніформа? Чому тобі не можна бути просто собою?

— Я...

— Хіба ці люди настільки дурні, що не впораються з кимось, хто не вдягається так само, як вони? Чому ти маєш прикидатися тим, ким ти, вочевидь, не є? Хіба ти сама хочеш бути однією з «тих» жінок?

Я впустила вішака, що тримала у руках.

— Я... я не знаю.

Марго підняла руку до своєї свіжої зачіски. Вона нагородила мене поглядом, який мама назвала б осудливим.

— Будь-який чоловік, котрому пощастило стати твоїм супутником, навіть думати не повинен про те, що ти носиш, навіть якщо це буде сміттєвий мішок і калоші.

— Але ж він...

Марго зітхнула й притиснула пальці до губ, немов їй є що сказати, але вона не стане цього робити. Подумавши кілька секунд, жінка знов заговорила.

— Здається мені, люба, що тобі треба з'ясувати, ким Луїза Кларк є насправді. Вона поплескала мене по плечу й попрямувала до своєї спальні.

Я стояла й дивилася просто перед собою. Я опустила погляд на свої панчохи й одразу ж поглянула на шафу. Я подумала про Вілла, пригадала день, коли він мені їх подарував.

У ту ж мить на порозі з'явився Джош, він поправляв свою краватку. Раптом до мене прийшло усвідомлення: він — не Вілл. Насправді він геть не схожий на Вілла.

— То що? — з усмішкою мовив Джош. Його обличчя витягнулося. — Гм, я думав, ти вже будеш готова.

Я витріщалася у підлогу.

— Взагалі-то... — почала я.

Марго порадила мені поїхати на декілька днів, щоб очистити голову.

Коли я сказала, що нікуди не поїду, вона запитала, чому це, а ще додала, що я вже давно не залишалася наодинці зі своїми думками, — мені необхідно розібратися в собі. Я зізналася, що не хочу залишати її наодинці, та вона обізвала мене дурним дівчиськом і додала, що я навіть не знаю, що краще для мене, не кажучи вже про неї. Вона скоса поглянула на мене, роздратовано стукуючи рукою по підлокітнику крісла, потім важко підвелась і зникла, а за декілька хвилин повернулася з таким міцним коктейлем, що від першого ж ковтка в мене запекло в очах. Тоді наказала мені сісти поруч і сказала, що моє скиглення вже її дратує, тож мені варто подивитися з нею «Колесо фортуни». Я послухалася її й сіла, намагаючись не чути голос Джоша, обурений і здивований, що лунав у моїй голові.

«Ти кидаєш мене через пару панчіх?»

Коли передача завершилася, жінка поглянула на мене, голосно гукнула й сказала, що з мене діла не буде, і запропонувала поїхати кудись разом.

— Але ж у вас зовсім немає грошей.

— Боже, Луїзо. Обговорювати фінансові питання — вкрай непристойно, — сварилася вона. — Я просто шокована тим, як молоді жінки можуть демонструвати свою невихованість, обговорюючи такі речі.

Вона назвала мені готель на Лонг-Айленді, до якого треба зателефонувати й сказати, що я дзвоню від імені Марго де Вітт, щоб отримати пільговий тариф «сімейний». Вона додала, що трохи подумала про це і, якщо мене це настільки сильно хвилює, я можу заплатити за нас обох. І запитала, чи щаслива я тепер.

Урешті-решт ми вирішили, що я заплачу за себе, Марго й Діна Мартіна у нашій подорожі до Монтоку¹.

Ми сіли на потяг у Нью-Йорку й вирушили до маленького готелю на узбережжі. Марго їздила туди щоліта протягом десятиліть, аж поки старість — або ж відсутність фінансів — не зупинила її. Я стояла й дивилася, як її вітають із такою радістю, немов вона — давно втрачений член сім'ї. Ми пообідали креветками на грилі й салатом, а потім я залишила її теревенити з парою, котра управляла готелем, а сама вирушила на прогулянку стежкою, що струменіла між піщаними дюнами, і аж до широкого вітряного пляжу я дихала насиченим озоном повітрям і спостерігала за Діном Мартіном, котрий радісно грався довкола. Там, під гігантським небом, уперше за багато місяців я відчула, що мої думки належать мені й більш нікому й жодним чином не пов'язані з чиймись потребами та очікуваннями.

Марго, утомлена поїздкою на потязі, провела більшу частину наступних двох днів у маленькій вітальні, дивлячись на море чи розмовляючи з престарим патріархом готелю, чоловіком, схожим на обвітреного ідола з острова Пасхи, котрий постійно кивав, слухаючи її безперервний монолог, або ж хитав головою, погоджуючись із тим, що ні, тепер усе вже не таке, яке було раніше, або ж так, усе дійсно надто швидко змінюється. Попиваючи каву, ці двоє вичавлювали з цієї теми все до останньої краплі, а потім сиділи, задоволені тим, що розуміють одне одного. Я дуже швидко усвідомила, що привезти її сюди було просто необхідно. Їй, здавалося, взагалі не потрібна була моя допомога, хіба що у разі незручних предметів гардеробу чи для прогулянок із собакою. Вона усміхалася більше, аніж мені доводилося бачити, і це вже робило мене щасливою.

Отже, наступні декілька днів я снідала в своїй кімнаті, читала книжки з маленької полиці у готелі, віддавалася розміреним ритмам життя Лонг-Айленду й робила все, що вона казала. Я гуляла й гуляла до тих пір, аж поки не згадувала про голод,

---

¹ Монток (*англ.* Montauk) — статистично відособлена місцевість, розташована в окрузі Сафолк (штат Нью-Йорк, США).

аж поки галас у моїй голові не заглушався ревом хвиль, криком чайок і гавкотом маленького грайливого собаки, котрий ніяк не міг повірити у своє щастя.

На третій день я сіла на своє готельне ліжко й зателефонувала матері, щоб розповісти правду про свої останні декілька тижнів. Спочатку вона мовчки слухала, а потім сказала, що я дуже мудра та смілива, — я не втрималася й розплакалася від таких слів. Вона дала слухавку татові, і він сказав, що повибивав би усю дурість із тих клятих Гопників, наказав не розмовляти з незнайомцями й попрохав написати, коли ми з Марго повернемося на Мангеттен. Він додав, що пишається мною.

— Твоє життя, воно завжди таке неспокійне, чи не так, люба? — запитав він.

Я погодилася з татом і пригадала своє життя до Вілла, коли два роки тому найзахопливішою подією було щось на кшталт сварки у супермаркеті, — я усвідомила, що тепер, незважаючи ні на що, я набагато щасливіша.

Останнього вечора ми з Марго повечеряли в їдальні готелю. Я вдягла свій темно-рожевий вельветовий топ і шовкові штани завдовжки три чверті. Марго вдягла гофровану зелену квітчасту сорочку й такі самі штани (я пришила додатковий гудзик, аби вони не спадали). Ми тихо насолоджувалися здивованими поглядами інших гостей, коли нас провели до наших місць за найкращим столом біля великого вікна.

— А тепер послухай, люба. Це наш останній вечір. Гадаю, ми не повинні собі ні в чому відмовляти, чи не так? — мовила жінка й скромно помахала рукою гостям, які й досі витріщалися на нас. Я одразу подумала, за чий це рахунок вона збирається ні в чому собі не відмовляти, але жінка додала: — Мабуть, я хочу лобстера. І трохи шампанського. Урешті-решт, це мій останній візит.

Я було почала сперечатися, але жінка мене перебила:

— Ой, я тебе благаю. Це факт, Луїзо. І нічого тут сперечатися. Я думала, ви, британки, стійкіші.

Отже, ми замовили пляшку шампанського й два лобстери. Поки сонце сідало за обрій, ми поїдали смачнюще м'ясо з ароматом часнику — я розламувала клешні, бо в Марго не виста-

чало на те сил, і передавала їх жінці; вона, прицмокуючи, їла м'ясо, час од часу передаючи маленькі шматочки Діну Мартіну, який ображено сидів під столом. Ми розділили величезну миску картоплі фрі (я з'їла більшу частину, а Марго лише спробувала декілька й визнала, що картопля дуже смачна).

Поки ресторан потроху порожнів, ми сиділи в товариській, м'якій тиші, а потім вона розплатилася кредиткою, котрою рідко користувалася («Коли вони придуть за оплатою, я вже буду мертва, ха!»). До нас підійшов Чарлі й поклав величезну руку на її крихітне плече. Він сказав, що вже лягає спати, але сподівається побачитися з нею вранці, перш ніж вона поїде, а також зазначив, що йому було неймовірно приємно зустріти її через стільки років.

— Мені також було приємно, Чарлі. Дякую за найтепліший прийом. — Жінка з любов'ю всміхнулася, вони взялися за руки, а тоді чоловік неохоче відпустив її й вирушив до своєї кімнати.

— Колись я спала з ним, — заявила жінка, коли він відійшов на безпечну відстань. — Прекрасний чоловік. Але, звичайно, не для мене.

Коли я відкашляла свою останню скибку смаженої картоплі, вона стомлено поглянула на мене.

— Це були сімдесяті, Луїзо. Я довгий час була сама. Було дуже приємно побачити його знову. Тепер удівець, звичайно. — Вона зітхнула. — Як і всі в моєму віці.

Ми довго сиділи мовчки, дивлячись на нескінченний чорнильно-чорний океан. Десь удаліні майоріли крихітні вогники риболовних суден. Я спробувала уявити, як це — пливти десь посеред чорноти.

А тоді Марго заговорила.

— Я не очікувала, що повернуся сюди, — тихо мовила вона. — То я маю подякувати тобі. Це... це надало мені нових сил.

— Мені також, Марго. Я почуваюся... собою.

Вона всміхнулася й нахилилася, щоб погладити Діна Мартіна. Він лежав під її стільцем і тихо сопів.

— Ти правильно вчинила з Джошем. Він — не для тебе.

Я не відповіла. Сказати було нічого. Я провела три дні, уявляючи людину, на яку перетворилася б, якби залишилася з Джо-

шем, — багату майже щасливу напівамериканку, — й усвідомила, що за декілька коротких тижнів Марго зуміла зрозуміти мене краще, аніж я сама. Я прогиналася б під нього. Я відмовилася б від улюблених речей, від власних уподобань. Я б відмовилася від своєї поведінки, своїх звичок, загубилася б у його харизматичному его. Я стала б однією з тих дружин і все життя звинувачувала б себе у тому, що не пасую йому, дякуючи небесам за американського Вілла.

Я не думала про Сема. У мене це добре виходило.

— Знаєш, — мовила жінка, — коли доживеш до мого віку, купа речей, про котрі ти шкодуєш, стане такою величезною, що буде затьмарювати усе довкола.

Вона не відривала погляду від горизонту, а я дивилася на неї й думала: до кого ж вона звертається?

Після нашого повернення з Монтоку пройшло три спокійних тижні. Моє життя більш ні в чому мене не обмежувало, тож я вирішила жити саме так, як мене вчив Вілл, — просто існувати в кожному моменті та в усіх рішеннях керуватися виключно своїми бажаннями. Звісно, у якийсь момент Марго стане гірше, наша маленька бульбашка лопне, і мені доведеться купувати квиток додому.

До того часу я вирішила просто насолоджуватися життям. Рутинні справи: мої пробіжки Центральним парком, мої прогулянки з Діном Мартіном, приготування вечері для Марго, навіть якщо вона не їла багато, наше вечірнє «Колесо фортуни» й викрикування літер, коли треба було вгадувати слова, — приносили мені задоволення. Приймавши нову, нью-йоркську себе, я стала сміливішою у виборі вбрання й приходила за схваленням до Лідії та її сестри — вони завжди оцінювали з роззявленим ротом. Іноді я вдягала речі, котрі давала мені Марго, а іноді купувала щось у вінтажному магазині. Кожного дня я стояла перед дзеркалом у вільній кімнаті Марго й захоплено обстежувала вішаки, відведені особисто мені.

У мене було щось на кшталт роботи: я заміняла дівчат у вінтажному магазині, поки Анжеліка їздила на фабрику жіночого одягу в Палм-Спрінгс, де, як виявилось, зберігали-

ся зразки аж із 1952 року. Я допомагала Лідії справлятися з касою, консультувати блідих молодих дівчат щодо старовинних випускних суконь і молилася, щоб блискавки не повідривалися, поки вона розвішувала одяг і голосно скаржилася на те, що в їхньому магазині надто багато вільного місця.

— Ти не знаєш, які зараз ціни на землю? — запитала вона, дивлячись на порожню частину приміщення. — Серйозно. Я б здала он той кут під парковку, якби знала, як заганяти туди машини.

Я подякувала клієнтці, котра тільки-но купила сітчасте блискуче болеро, і зачинила касу.

— То чого не здаси? Можливо, під магазин? Ви б мали непоганий прибуток.

— Так, ми вже це обговорювали. Це дуже складно. Якщо нам доведеться мати справу з іншими торговцями, то треба буде робити окремі входи та розділяти доступ, а інакше — як іще контролювати, хто тут вештається? Незнайомці серед наших речей. Це надто ризиковано. — Вона надула жуйку й розгублено луснула бульбашку фіолетовим нігтем. — Крім того, ти ж знаєш, що нам загалом люди не до вподоби.

— Луїзо! — Ашок сплеснув руками в рукавичках, побачивши мене на порозі вестибюля. — Ти поїдеш до нас наступної суботи? Міна запитувала.

— А протест і досі триває?

У дві попередні суботи я не могла не помітити, що людей стало значно менше. У жителів району майже геть не залишилося надії. Скандування стало тихішим, бюджет міста скоротився, і навіть досвідчені протестанти потихеньку стали розходитися по домівках. Після початку протестів минуло декілька місяців, і ми були серед найстійкіших: Міна щосили намагалася згуртувати всіх, роздавала пляшки з водою й наполягала на тому, що це не кінець.

— Звісно, він і досі триває. Ти ж знаєш мою дружину.

— Тоді з радістю. Дякую. Передай їй, що я принесу десерт.

— Чудово. — Він натхненно замукав від думки про смачну їжу, а коли я викликала ліфт, додав: — Гей!

— Що?

— Стильне вбрання, леді.

Я була одягнена у стилі комедії «Відчайдушно шукаю Сьюзен». На мені був фіолетовий шовковий бомбер із райдужною вишивкою на спині, легінси, жилетка, на руці було повно браслетів, котрі радісно дзвеніли щоразу, коли я грюкала касою (вона не закривалася, якщо добряче не грюкнути).

— Знаєш, — мовив він, хитаючи головою, — не можу повірити у те, що ти носила те дурне поло, коли працювала на Гопніків. Це геть на тебе не схоже.

Я стояла біля відчинених дверей ліфта. Я більше не користувалася службовим.

— Знаєш, Ашоку... Ти маєш рацію.

З поваги до її статусу домовласниці я завжди стукала, перш ніж увійти до квартири Марго, незважаючи на те, що у мене вже декілька місяців був власний ключ. Не почувши відповіді, я запанікувала, але одразу ж заспокоїла себе тим, що в неї часто голосно грає радіо й Ашок сказав би мені, якби щось сталося. Нарешті я увійшла. У коридор радісно вибіг Дін Мартін, його очка світилися від того, що я повернулася. Я підняла його на руки й притиснулася обличчям до його зморщеного носика.

— Так, привіт, хлопче. Привіт. Де ж твоя мама? — Я поставила песика на підлогу, і він почав бігати колами. — Марго? Марго, де ви?

Вона вийшла з вітальні в китайському шовковому халаті.

— Марго! Вам зле?

Я впустила сумку на підлогу й кинулася до неї, але жінка підвела долоню.

— Луїзо, трапилося дещо дивовижне.

Моя відповідь вискочила у мене з рота раніше, ніж я встигла зупинитися.

— Ви одужуєте?

— Ні, ні, ні. Проходь. Проходь! Познайомся з моїм сином.

Перш ніж я встигла щось сказати, жінка розвернулася і зникла у вітальні. Я пішла за нею й побачила високого чоловіка

в постельному светрі, заправленому під ремінь. Він підвівся з крісла й пішов мені назустріч, щоб потиснути руку.

— Це Френк-молодший, мій син. Френку, це моя люба подруга, Луїза Кларк, без якої я не протягнула б останні декілька місяців.

Я намагалася приховати почуття ніяковості.

— Ой. Гм. Це взаємно.

Я нахилилася, щоб потиснути руку жінки, що сиділа поруч із ним. На ній була біла водолазка, а її волосся мало такий самий колір — навіть не уявляю, скільки часу вона витрачає на догляд за цією копицею цукрової вати.

— Я Лейні, — представилася жінка. Її голос був високим, зовсім дівочим. — Дружина Френка. Здається, це вам ми маємо завдячити за наше маленьке возз'єднання.

Вона витерла очі вишитою хустинкою. Її ніс був злегка рожевим, немов вона нещодавно плакала.

Марго простягнула до мене руку.

— Отже, виявилось, що Вінсент, брехливий маленький негідник, розповів батькові про наші зустрічі й мою... мою ситуацію.

— Так, брехливим маленьким негідником дійсно був я, — підтвердив Вінсент, з'явившись у дверях із підносом. Він виглядав розслабленим і щасливим. — Радий знов тебе бачити, Луїзо. — Я кивнула, напівусміхаючись. Бачити так багато людей у цій квартирі було вкрай незвично. Я звикла до тиші, до самотності, до Марго й Діна Мартіна. Тепер тут одразу був Вінсент у своїй картатій сорочці й краватці від Пола Сміта, із цією тачею в руках, цей високий чоловік, чії ноги ледве влезали під журнальний столик, і жінка, яка не припиняла здивовано розглядати вітальню, немов вона ніколи не була в таких місцях.

— Знаєш, а вони мене здивували, — мовила Марго трохи хрипким голосом, немов вони багато розмовляли до того. — Вінсент просто прийшов зі словами, що він тут проїздом, а потім двері відчинилися трохи ширше, і, ой, я не можу... Ти собі не уявляєш, як я здивувалася. Я навіть не встигла одягнутися. Я справді просто забула. Але це був найкращий день. Не знаю, з чого розпочати. — Марго простягла руку до сина, і він стиснув її. Його підборіддя злегка тремтіло від емоцій, котрі він стримував.

— Ох, це справді було чарівно. — Нам стільки всього треба надолужити. Я вірю, що це сам Господь зібрав нас усіх разом.

— Що ж, Він та Фейсбук, — виправив Вінсент. — Хочеш кави, Луїзо? Там ще залишилося. Я також приніс трохи печива на випадок, якщо Марго захоче їсти.

— Вона не стане його їсти, — заявила я, перш ніж встигла зупинити себе.

— Ой, вона має рацію. Я не їм печиво, Вінсенте, любий. Крім того, те, що ти приніс, ми купуємо для Діна Мартіна. Шоколадна крихта насправді не шоколадна, бачиш?

Марго щебетала без упину. Вона була геть інакшою. Здавалося, вона помолодшала років на десять. Тьмяне світло в її очах зникло й змінилося на щось м'яке, жінка балакала й балакала, а її голос був живим і веселим.

Я позадкувала до дверей.

— Що ж... не хочу вам заважати. Я впевнена, вам є про що поговорити. Марго, покличте мене, якщо знадобиться моя допомога. — Я стояла й безглуздо розмахувала руками. — Було дуже приємно з вами познайомитися. Я дуже за вас рада.

— Ми подумали, що буде правильно забрати маму до нас, — заявив Френк-молодший.

У повітрі зависла коротка тиша.

— Куди забрати? — запитала я.

— До Такахо, — відповіла Лейні. — Додому.

— Надовго? — запитала я.

Вони поглянули одне на одного.

— Я маю на увазі, чи довго вона буде у вас гостювати? Щоб знати, скільки речей збирати в дорогу.

Френк-молодший і досі тримав матір за руку.

— Міс Кларк, ми з мамою втратили багато часу. Ми обоє вважаємо, що тепер просто не маємо права гаяти дорогоцінний час. Отже, нам треба якось... усе організувати.

У його словах я вловила натяк на володіння, немов він ставив мене перед фактом, що має на неї повне право.

Я поглянула на Марго, на її ясні й безтурботні очі.

— Саме так, — підтвердила жінка.

— Заждіть. Ви хочете поїхати? — запитала я й одразу ж додала: — Звідси? З цієї квартири?

Вираз обличчя Вінсента був повен співчуття. Він обернувся до батька.

— Здається, нам уже час іти, тату, — мовив він. — Усім нам є про що подумати. Й ухвалити багато важливих рішень. Гадаю, Луїзі з бабусею також є про що поговорити.

Він злегка торкнувся мого плеча і вийшов із кімнати. У мене було таке відчуття, немов переді мною вибачаються.

— Знаєш, а мені здалося, що дружина Френка досить мила, хоча й повністю позбавлена почуття смаку, бідолашна. У молодості він зустрічався з цілковитими дурепами, якщо вірити моїй мамі. Вона писала мені листи, де їх описувала. Але біла бавовняна водолазка. Ти можеш собі уявити цей жах? Біла водолазка.

Думка про це видовище — а може, швидкість, із якою говорила Марго, — викликала в неї напад кашлю. Я принесла склянку води й дочекалася, поки їй стане краще. Після слів Вінсента його батьки підвелися й також пішли. Мені здалося, вони не дуже хотіли полишати Марго.

Я сіла у крісло.

— Я не розумію.

— Мабуть, усе це здається тобі дуже несподіваним, Луїзо. Це й справді неймовірно, люба. Ми говорили й говорили і навіть пустили сльозу. Він анітрохи не змінився! Таке відчуття, немов ми ніколи не розлучалися! Він такий серйозний, спокійний і дуже милий, такий самий, як у дитинстві. І дружина його також дуже мила, але тоді несподівано вони запросили мене переїхати до себе. У мене склалося таке відчуття, що вони обговорювали це, перш ніж їхати сюди. І я погодилася. — Жінка поглянула на мене. — Ой, ну годі тобі, ми з тобою обидві знаємо, що все це колись усе одно скінчилося б. У двох милях від їхнього дому є чудове місце, куди я зможу переїхати, коли стане геть складно.

— Складно? — прошепотіла я.

— Луїзо, заради Бога, тільки не починай знов скиглити. Я ма-ла на увазі, що колись я не зможу робити найелементарніших

речей. Коли мені стане геть зле. Відверто кажучи, мені здається, що максимум, відведений мені із сином, — це всього декілька місяців. Мабуть, вони також це розуміють, інакше й не питали б. — Вона видала сухий смішок.

— Але... але я не розумію. Ви самі казали, що ніколи не покинете це місце. Я маю на увазі, що буде з усіма вашими речами? Ви не можете просто поїхати.

Жінка поглянула на мене.

— Це саме те, що я можу зробити. — Вона глибоко зітхнула, і я побачила, як її старі кістляві груди важко підіймаються під м'якою тканиною. — Я помираю, Луїзо. Я стара жінка, і я не збираюся старішати ще більше. А мій син, який утратив мене, виявився досить люб'язним, щоб проковтнути свій біль і гордість та простягнути руку. Ти можеш собі уявити? Ти можеш уявити собі людину, котра готова зробити те ж саме для тебе?

Я згадала Френка-молодшого й те, як він дивився на матір, їхні крісла, присунуті одне до одного, і руки, що міцно трималися.

— З якого дива я маю залишатися тут хоч секундою довше, якщо маю можливість провести час із ним? Маю дорогоцінну можливість прокидатися й бачити його за сніданком, балакати про все, що я згаюла, спілкуватися з його дітьми... й Вінсентом... любим Вінсентом. Ти знала, що в нього є брат? Я маю двох онуків. Двох! У будь-якому разі, я маю вибачитися перед сином. Ти можеш собі уявити, як це важливо для нього? Я просто маю вибачитися. Ой, Луїзо, можна все життя ображатись і задирати носа, а можна відпустити образи й насолоджуватися дорогоцінним часом, відведеним тобі.

Вона взяла мої руки й поклала їх собі на коліна.

— Отже, це саме те, що я планую вчинити.

— Але ви не можете. Ви не можете просто поїхати. — Я розплакалася. Я й сама не очікувала.

— Ой, люба дівчинко, я сподівалася, ти не приймеш це так близько до серця. Ну ж бо, годі. Прошу, ніяких сліз. У мене є прохання.

Я витерла носа.

— Це трохи складно. — Жінка важко ковтнула. — Вони не візьмуть Діна Мартіна. Їм дуже шкода, але у них щось на кшталт

алергії. Я хотіла сказати, що вони верзуть нісенітницю і що він має бути зі мною, але, якщо відверто, я вже думала про те, що з ним буде після того, як мене не стане. Урешті-решт, йому ще жити й жити. Звичайно, набагато довше, аніж мені. Тож... Я дуже хотіла б, щоб ти взяла його. Здається, ти йому подобаєшся. Бозна-чому, враховуючи те, як ти тягала його за собою увесь цей час. У цього звіра, вочевидь, велике серце.

Я витріщилася на неї крізь сльози.

— Ви хочете, щоб я забрала Діна Мартіна?

— Так, хочу.

Я поглянула на дрібного собаку, котрий сидів біля її ніг.

— Я прошу тебе як свою подругу, якщо... якщо це важливо.

Заради мене.

Скануючи бляклими очима мої й стиснувши губи, вона пильно дивилася на мене. Моє обличчя скривилося. Я раділа за неї, але моє серце було розбите, бо це означало, що я її втрачу. Я не хотіла знов бути одна.

— Так.

— Візьмеш?

— Звісно.

Я знов розплакалася.

Марго з полегшенням опустила ся.

— Ох, я знала, що ти погодишся. Я знала. І я знаю, що ти про нього подбаєш. — Вона всміхнулася, вперше не дорікаючи мене за сльози, і, нахилившись уперед, взяла мене за руку. — Ти хороша людина.

За два тижні вони приїхали, щоб забрати її. Мені цей поспіх здався трохи непристойним, але, мабуть, ніхто з нас не знав, скільки їй залишилося.

Френк-молодший погасив усі борги — цей жест здається менш альтруїстичним, якщо усвідомлювати те, що він зрештою успадкує цю квартиру замість містера Овіца, — але Марго вирішила вбачати у цьому лише акт любові, і я не мала причин не підтримати її. Він, вочевидь, був щасливий знов віднайти материнське тепло. Пара невпинно клопотала над нею, пере-

віряючи, чи все гаразд, чи є в неї усі необхідні ліки, чи вона не надто втомлена чи слабка, чи їй не зле, чи не хочеться води, аж поки жінка не плескала в долоні й не починала жартівливо сварити їх. Але вона стала геть іншою. Увесь цей час вона майже не припиняла говорити про нього.

Моїм же завданням було доглядати квартиру до, як сказав Френк-молодший, невизначеного моменту в «найближчому майбутньому». Гадаю, це означало смерть Марго, але ніхто не промовляв це вголос. Мабуть, ріелтор сказав йому, що ніхто не захоче орендувати квартиру в такому стані, до того ж це було б трохи непристойно, враховуючи, що момент у «найближчому майбутньому» поки не настав, тож я отримала роль тимчасового доглядача. Марго декілька разів підкреслила, що це допоможе Діну Мартіну краще пристосуватися до своєї нової ситуації. Хоча я не впевнена, що психологічний стан собаки посідав одне з перших місць у списку пріоритетів Френка-молодшого.

Вона взяла з собою лише дві валізи, а в дорогу вдягла один зі своїх улюблених костюмів — піджак букле й спідницю та капелюшок-таблетку в тон. Я додала акцент, обвивши її до болю кістляву тонку шию північно-синім шарфом від Сен-Лорана, а фінальним штрихом стали бірюзові кабошонові сережки. Я хвилювалася, чи їй не стане жарко, але останнім часом жінка стала геть хиткою, а тому скаржилася на холод навіть у найтепліші дні. Я стояла на тротуарі й тримала Діна Мартіна у руках, поки син та онук Марго керували процесом завантаження її речей до машини. Марго перевірила, чи вони склали її скриньки з прикрасами, — вона хотіла подарувати найцінніше дружині Френка-молодшого, а також Вінсенту «на той випадок, якщо він вирішить одружитися», а потім, вочевидь задоволена, жінка повільно підійшла до мене й важко оперлася на свою палицю.

— А тепер. Люба. Я залишила тобі листа з усіма інструкціями. Я не казала Ашокові, що їду: не хочу метушні. Але я залишила дещо для нього на кухні. Я буду вдячна, якщо ти це йому передаси, коли ми поїдемо.

Я кивнула.

— В окремому листі я написала все, що потрібно Діну Мартіну. Дуже важливо, щоб ти підлаштовувалася під його звичний розпорядок дня. Йому зручно саме так.

— Вам нема про що турбуватися. Я подбаю про те, щоб він був щасливий.

— І жодної печінки. Він її просто обожнює, але потім його нудить.

— Жодної печінки.

Марго закашлялася, мабуть від втоми, й перевела дух. Вона оперлася на палицю й, затулившись від сонця долонею, підвела погляд на будівлю, що була для неї домівкою більш ніж половину століття. Тоді обернулася й поглянула на Центральний парк, на цей пейзаж, котрий належав їй так довго.

Френк-молодший покликав її з машини, нахилившись трохи ближче до керма, щоб краще нас бачити. Його дружина стояла біля пасажирських дверей у біло-блакитній вітрівці, її руки були схвильовано стиснуті разом. Вона, вочевидь, не належала до жінок, які люблять велике місто.

— Мамо?

— Одну секунду, дякую, любий.

Марго підійшла просто до мене. Вона простягнула руку до собаки, котрого я тримала на руках.

Три, чотири рази вона погладила його голову тонкими мармуровими пальцями.

— Ти хороший хлопчик, чи не так, Діне Мартіне? — ніжно мовила вона. — Дуже хороший хлопчик. — Собака пильно дивився на хазяйку. — Ти й справді найгарніший песик.

Її голос здригнувся на останньому слові.

Він лизнув долоню жінки, а вона нахилилася й поцілувала його зморшкуватий лоб, заплющила очі й міцно притиснула губи до нього і стояла, аж поки пес не почав опиратися. Її обличчя на мить перекошилося.

— Я... я можу привозити його до вас у гості.

Вона востаннє, заплющивши очі, притиснулася до нього обличчям, забувши про шум, і рух, і людей довкола.

— Ви чуєте, що я кажу, Марго? Коли ви там влаштуєтеся, ми можемо сідати на потяг і...

Вона випросталася й відкрила очі, на мить поглянувши вниз.

— Ні. Дякую.

Перш ніж я встигла заперечити, вона відвернулася.

— А тепер зводи його на прогулянку, прошу, люба. Я не хочу, щоб він дивився, як я їду.

Її син вийшов із машини й тепер просто чекав на тротуарі. Він запропонував їй руку, але жінка відмахнулася. Мені здалося, що вона змахує сльози, але було складно сказати, бо через власні сльози я майже нічого не бачила.

— Дякую, Марго, — вигукнула я. — За все.

Жінка, стиснувши губи, похитала головою.

— Тепер іди. Прощу, люба.

Її син пішов їй назустріч, і жінка вирушила до машини. Я не знаю, що сталося потім, бо я опустила Діна Мартіна на тротуар і, як вона веліла, рушила до Центрального парку. Моя голова була опущена — я ігнорувала здивовані погляди перехожих, котрі, напевне, гадали, чому дівчина у фіолетових блискучих шортах і фіолетовому шовковому бомбері відкрито плаче об одинадцятій годині ранку.

Я гуляла довго, аж доки маленькі ніжки Діна Мартіна не втомилися. А тоді, коли він зупинився біля ставка Азалії, виваливши свій крихітний рожевий язичок, я знов просльозилася й важко зітхнула, намагаючись стримати черговий схлип.

Я ніколи особливо не любила тварин. Але раптом усвідомила, що, зануривши обличчя у м'яке тільце іншої істоти, можна віднайти втіху, віднайти розраду в усіх дрібних турботах заради неї.

— Місіс де Вітт у відпустці? — Коли я, опустивши голову й затуливши обличчя блакитними окулярами, увійшла до вестибюля, Ашок стояв за своїм столом.

Я не була готова сказати йому.

— Так.

— Вона ніколи не просила мене скасовувати передплату на свої газети. Мабуть, треба за це діло взятися. — Він похитав головою, потягнувшись по журнал. — Ти знаєш, коли вона повертається?

— Дай мені хвилинку.

Я повільно піднялася сходами, тримаючи нерухомого собаку у руках, немов він боявся, що його знов примусять ходити. А тоді увійшла до квартири.

У приміщенні панувала мертва тиша, пронизана відсутністю Марго, а в теплому повітрі повільно осідав пил. Так не було навіть коли вона лежала у лікарні. Уже через декілька місяців хтось інший заселиться в цю квартиру, зірве шпалери з 1960-х, викине меблі з темного скла. Вона стане геть іншою, геть новою, вона стане притулком для зайнятих бізнесменів чи страшенно багатой родини з маленькими дітьми. Одна лише думка про це позбавляла мене будь-яких почуттів.

Я налила Діну Мартіну води й дала жменю корму, а потім почала повільно блукати квартирою, розглядаючи всі ці речі, капелюхи й цілі стелажі спогадів. Я вирішила, що не буду думати про сумне й думатиму тільки про радість на обличчі старої від можливості провести залишок днів із єдиною дитиною. Коли я бачила, як світяться її очі й змінюються втомлені риси обличчя, у мене теплішало на серці. Я подумала про всі їхні втрачені цінності й про те, як їй, мабуть, було складно жити з цим болем.

Марго де Вітт, королева стилю, модний редактор, жінка, що випереджала сам час, побудувала стіну — милу, строкату, різнокольорову стіну, щоб довести собі, що все це було того варте. Коли ж син повернувся, вона без зайвих думок знесла те, що побудувала.

Трохи пізніше, коли мої ридання стихли до періодичного гикання, я взяла перший конверт зі столу й відкрила його. Лист був написаний гарним витонченим почерком, котрий нагадував про ті часи, коли дітей оцінювали саме за ним. Як жінка й пообіцяла, вона детально розписала раціон дрібного песика, усі його ветеринарні потреби, щеплення, профілактику проти бліх і глистів. Вона детально описала, де знайти його зимові пальта — на дощ, вітер і сніг, — а також його улюблений шампунь. Як виявилось, йому також необ-

хідні чистка зубів і — я поморщилася — випорожнення анальних залоз.

— Коли вона просила мене взяти тебе, то не попереджала про все, що на мене чекатиме, — мовила я песику, і він відповів мені співчутливим сопінням.

Тоді вона докладно описала, куди відсилати пакунки, й дала контактні деталі пакувальної компанії — децю мало залишитись у її кімнаті, а тому я мала причепити до дверей записку з написом «не заходити». Їй було все одно щодо меблів, світильників і штор. У конверті лежали візитівки її сина й невістки на випадок, якщо я захочу зв'язатися з ними для подальшого уточнення.

А тепер до найважливішого. Луїзо, я так і не подякувала тобі за те, що ти знайшла Вінсента, — твій акт непокори приніс мені стільки щастя, що я просто не можу не подякувати тобі. Дякую їй за те, що подбала про Діна Мартіна. Є небагато людей, яким я довірила б своє коханнячко, але тобі я довіряю.

Луїзо, ти справжній скарб. Ти завжди була надто обережна й не розповідала мені, що насправді сталося у тій божевільній родині по сусідству, але не дозволяй їм загасити свій вогонь. Ти смілива, прекрасна, надзвичайно добра маленька істота, і я завжди буду вдячна, що мені пощастило знайти те, що вони втратили. Дякую.

На знак подяки я хочу запропонувати тобі свій гардероб. Усім іншим — за винятком, мабуть, твоїх подруг із того огидного магазину — це здалося б купую сміття. Я це добре розумію. Але ти вбачаєш у моїх речах те саме, що вбачаю я. Роби з ними все, що забажаєш, — залиш собі, продай або що. Але я не сумніваюсь у тому, що ти віднайдеш у них щастя.

Ось що я думаю — хоча чудово розумію, що нікого не хвилює думка старої жінки. Відкрий своє агентство. Здай їх в оренду або продай. Здається, ті дівчата знають, як вичавити з них грошеньят, — що ж, здається, це може стати ідеальною кар'єрою для тебе. Там має бути достатньо грошей для того, щоб ти відкрила свою справу.

Хоча, звісно, у тебе можуть бути геть інші плани на майбутнє, набагато кращі. Ти даси мені знати, що вирішиш?

У будь-якому разі, дорога сусідко, я з нетерпінням чекаю новин.

Будь ласка, поцілуй того собаку за мене. Я вже страшенно за ним сумую.

З найкращими побажаннями, Марго

Я поклала конверт на стіл і ще довго нерухомо сиділа, а потім пішла до гардеробної Марго й стала розглядати вішаки, вбрання за вбранням.

Агентство одягу? Я не знала нічогосінько ані про бізнес, ані про оренду приміщень і роботу з клієнтами. Я жила у місті з незабгненними правилами, не мала постійної адреси мешкання й зазнала невдачі у кожному ділі, котре пробувала. З якого дива Марго раптом повірила в те, що я змогла б створити абсолютно нове підприємство?

Я пробіглася пальцями по північно-синьому оксамитовому рукаву й дістала потрібний вішак: «Галстон», комбінезон із глибоким декольте й сітчастими вставками. Я обережно повісила його на місце й дістала сукню — білу з англійською вишивкою й оборками на спідниці. Я, приголомшена і збентежена, усвідомила, що це лише перша рейка. Я тільки почала перетравлювати відповідальність за володіння собакою. Що мені робити з трьома кімнатами, забитими одягом?

Увесь вечір я сиділа вдома й дивилася «Колесо фортуни». Я доїла смажену курку, яку готувала для її останньої вечері (я підозрюю, що вона потайки згодувала усе собаці). Я не чула, що казала Ванна Вайт, не викрикувала літери, не вгадувала слова. Я сиділа й думала про слова Марго, міркувала про те, якою вона мене бачила.

Ким, урешті-решт, була Луїза Кларк?

Якийсь час я була і дочкою, і сестрою, і своєрідною сурогатною матір'ю. Я була жінкою, яка дбає про інших, але гадки не має, як подбати про себе. Поки блискуче колесо крутилось у мене перед очима, я намагалася зрозуміти, чого насправді хочу, і не думати про очікування інших.

Я пригадала слова Вілла: не треба гнатися за примарним ідеальним життям, треба жити власною мрією. Проблема в тому, що я й гадки не мала, про що мрію.

Це нашттовхнуло мене на думку про Агнес із квартири навпроти — жінку, яка намагалася переконати всіх довкола у тому, що любить своє нове життя, хоча насправді так і не змогла відпустити те, що залишила позаду. Я також подумала про сестру, яка стала щасливою тільки після того, як зрозуміла, ким насправді є. Про те, як легко вона довірилася любові. Про маму, яка так самовіддано піклувалася про інших, що тепер, ставши вільною, не знала, куди себе подіти.

Я подумала про трьох чоловіків, котрих любила, як кожен із них вплинув на мене або ж намагався зробити це. Вілл, безумовно, залишив відбиток у моєму серці. Раніше я дивилася на все через призму того, чого він бажав для мене. *Я б змінилася заради тебе, Вілле. А тепер я зрозуміла — ти вже це знав.*

«Живи сміливо, Кларк».

— Нехай щастить! — вигукнула ведуча «Колеса фортуни» й закрутила колесо. У цей момент я усвідомила, чого мені насправді хочеться.

Наступні три дні я провела, розбираючи гардероб Марго й сортуючи одяг по секціях — цілих шість різних десятиліть, — а потім на три окремі: повсякденне, вечірнє та для особливих випадків. Я відклала все, що потребувало невеличкого ремонту, — з відсутніми гудзиками, порваним мереживом, крихітними дірочками, — дивуючись, як Марго вдалося вберегти речі від молі та взагалі зберегти такий ідеальний стан: анітрохи не розтягнуті й ідеально випрасувані. Я прикладала до себе різні вбрання, приміряла, знімала пластикові чохла, охаючи й ахаючи від захоплення, що, вочевидь, насторожувало Діна Мартіна: пес піднімав вуха, а потім розчаровано йшов геть. Я вирушила до бібліотеки й провела там півдня в пошуках інформації про те, як відкрити малий бізнес: про податки, гранти, документи, — і роздрукувала купу матеріалу, який складала до теки, що зростала з кожним днем. Тоді я взяла Діна Мартіна й вирушила до вінтажного магазину, щоб розпитати дівчат про

найкращі хімчистки, а також про галантерейників, у яких можна придбати шовкову тканину для підкладки.

Вони були шоковані, коли дізналися про подарунок Марго.

— Ми можемо викупити все й одразу, — задумливо мовила Лідія, пустивши кільце диму вгору. — Я маю на увазі, на таку справу можна було б узяти кредит у банку. Чи не так? Ми б добре тобі заплатили. Вистачило б на оренду непоганого приміщення. Нами цікавилася ця телекомпанія з Німеччини. Вони хочуть зняти серіал на цілих двадцять чотири серії, у ньому братимуть участь одразу декілька поколінь, і...

— Дякую, але я ще не вирішила, що робити з усім цим, — перебила я, намагаючись не помічати, як витягнулися їхні обличчя. Мені захотілося захистити ці речі. Я нахилилася й оперлася на касову стійку.

— Але в мене є інша ідея...

Наступного ранку, коли я приміряла лавандовий брючний костюм «Джуді» з 1970-х від Оззі Кларка, щоб перевірити, чи немає на ньому порваних швів або маленьких дірочок, у двері подзвонили.

— Зажди, Ашоку! Одну секунду! Зараз, собаку візьму, — гукнула я, підхопивши песика на руки, коли він люто загавкав на двері.

Переді мною стояв Майкл.

— Привіт, — холодно кинула я, коли оговталася від шоку. — Якісь проблеми?

Він з усіх сил намагався не дивитися на моє вбрання.

— Тебе хоче бачити містер Гопнік.

— Я тут законно. Місіс де Вітт сама запросила мене залишитися.

— Це тут ні до чого. Відверто кажучи, я не знаю, про що він хоче поговорити. Але він дуже хотів тебе бачити.

— Я не хочу говорити з ним, Майкле. Але все одно дякую. — Я хотіла зачинити двері, але він устроїв ногу в прохід. Я поглянула донизу. Дін Мартін тихо загарчав.

— Луїзо. Ти ж знаєш, який він. Він сказав мені не здаватися, поки ти не погодишся.

— Скажи, щоб він сам пройшовся коридором. Не так уже це й далеко.

Майкл перейшов на шепіт.

— Він не хоче бачити тебе тут. Він хоче бачити тебе у своєму офісі. Віч-на-віч.

Майкл виглядав незвично незручно, немов людина, котра колись була твоїм найкращим другом, а потім кинула тебе, як гарячий камінь.

— Передай йому, що я, може, підйду трохи пізніше. Нам із Діном Мартіном треба погуляти.

Він не повернувся.

— Що?

Він дивився благальним поглядом.

— Машина вже чекає.

Я взяла з собою Діна Мартіна. Він відвертав мене від неясного почуття тривоги. Ми зайшли до лімузину, Майкл сів поруч зі мною, а Дін Мартін зиркав на нього й водночас на спинку сидіння водія. Я мовчки міркувала, що ж містер Гопнік задумав цього разу. Якби він вирішив висунути звинувачення, він скоріш відправив би за мною поліцію, а не свою машину. Він навмисно дочекався, поки Марго поїде? Може, він придумав, у чому ще можна мене звинуватити? Я подумала про Стівена Ліпкотта й тест на вагітність — що, як він вирішить запитати, що я про це знаю? Вілл завжди казав, що я не вмю приховувати емоцій. Я стала подумки репетирувати фразу «Я нічого не знаю», а коли Майкл різко поглянув на мене, то усвідомила, що почала говорити це вголос.

Нас висадили біля величезної скляної будівлі. Чоловік бадьоро рушив величезним мармуровим вестибюлем, але я відмовилася прискорити крок і навіть дозволила Діну Мартіну неспішно дріботіти поруч, незважаючи на роздратування Майкла. Взявши в охоронця перепустку, Майкл вручив її мені й показав на окремий ліфт у кінці вестибюля — містер Гопнік був занадто важливою людиною, щоб їздити вгору і вниз із рештою працівників.

Ми піднялися на сорок шостий поверх, ліфт нісся з такою швидкістю, що в мене очі вилізли з орбіт, геть як у Діна

Мартіна, — виходячи в тихе офісне приміщення, мені довелося приховувати тремтіння у ногах. Секретарка, одягнена з голочки — бездоганний костюм і туфлі на шпильці, — здивовано втупилася на мене: гадаю, тут не часто з'являються жінки, одягнені в брючні костюми з 1970-х років від Оззі Кларка з червоним атласним оздобленням і з маленькими сердитими песиками на руках. Слідом за Майклом я пройшла до наступного офісу й побачила ще одну жінку, також одягнену з голочки.

— Міс Кларк прийшла побачити містера Гопніка, Діано, — мовив він.

Вона кивнула, підняла слухавку й щось у неї пробурмотіла.

— Він чекає на вас, — злегка всміхнувшись, сказала Діана.

Майкл указав рукою на двері.

— Ти хочеш, щоб я потримав собаку? — запитав він. Вочевидь, він відчайдушно хотів, щоб я не тягнула пса з собою.

— Ні. Дякую, — відповіла я, притиснувши Діна Мартіна до себе.

Двері відчинилися, і я побачила Леонарда Гопніка в сорочці.

— Дякую, що погодилася зустрітися зі мною, — мовив він, зачинивши за собою двері. Він жестом указав на крісло біля свого столу, а сам повільно повернувся на своє місце. Я помітила, що чоловік кульгає, й подумала, що ж Натанові доводиться з ним робити. Він завжди був занадто обережний, щоб обговорювати це зі мною.

Я промовчала.

Він важко опустився у своє крісло. Я помітила його втому: дорога засмага була не в змозі приховати темні кола під його очима й випрямити зморшки обабіч.

— Ти надто серйозно ставишся до своїх обов'язків, — сказав він, указуючи на собаку.

— Як і завжди, — мовила я й помітила, як він кивнув, немов погоджуючись із моїми словами. Тоді він нахилився вперед і зчепив пальці.

— У мене рідко буває таке, що мені бракує слів, Луїзо, але... Боюся, що саме зараз так і є. Я дізнався дещо два дні тому. Дещо, що мене вразило. — Він поглянув на мене. Я стійко ди-

вилася на нього, зберігаючи нейтральний вираз обличчя. — У моєї дочки, Табіти, виникли... підозри стосовно дечого, тому вона найняла приватного детектива. Я знаю, це не дуже гарно: все ж таки ми сім'я й зазвичай не займаємося таким. Але коли вона розповіла мені, що відшукав той джентльмен, я не зміг просто проігнорувати це. Я поговорив з Агнес, і вона все мені розповіла.

Я чекала.

— Про дитину.

— О, — мовила я.

Він зітхнув.

— У ході наших достатньо... широких дискусій вона також пояснила ту ситуацію з піаніно, заради якого тобі, наскільки я розумію, довелося потроху знімати гроші у найближчому банкоматі.

— Так, містере Гопнік, — сказала я.

Він опустил голову, немов до останнього сподівався, що я заперечуватиму, скажу, що все це дурниці й приватний детектив верзе нісенітницю.

Нарешті він утомлено відкинувся на спинку крісла.

— Ми неправильно з тобою вчинили, Луїзо.

— Я не крадійка, містере Гопнік.

— Очевидно, що ні. І все ж із почуття вірності до моєї дружини ти була готова дозволити мені повірити у протилежне.

Я не могла зрозуміти, сварить він мене чи хвалить.

— Здавалося, у мене не було вибору.

— О, ні. Вибір був. У тебе був вибір.

Певний час ми просто сиділи й мовчали у прохолодному офісі. Він постукав по столу пальцями.

— Луїзо, я цілу ніч думав, як виправити цю ситуацію. Я б хотів зробити тобі пропозицію.

Я мовчки слухала.

— Я хочу повернути тобі роботу. Звісно, на більш вигідних умовах — довша відпустка, підвищення зарплатні, багато переваг. Якщо ти захочеш жити окремо, ми можемо організувати проживання поблизу.

— Роботу?

— Агнес так і не вдалося знайти тобі заміну. Ти більш ніж довела свою добропорядність, і я безмірно вдячний тобі за твою... вірність і подальшу обережність. Дівчина, яку найняла Агнес після тебе, була... ну, вона була іншою. Вона не сподобалась Агнес. А ти для неї була... подругою.

Я поглянула на собаку. Він поглянув на мене. Здавалося, його не вразила така пропозиція.

— Містере Гопнік, це дуже приємно, але, гадаю, я більш не зможу працювати асистенткою Агнес.

— Є й інші посади, наприклад в організації мого розпорядку. Я розумію, що в тебе поки немає іншої роботи.

— Хто вам таке сказав?

— У моєму будинку ніщо не проходить повз мене, Луїзо. Принаймні зазвичай. — Він криво посміхнувся. — Послухай, у нас є вакансії у відділі маркетингу і в адміністративних відділах. Я можу попрохати кадровий відділ організувати для тебе навчання. Або ж, якщо тебе це зацікавить, я був би готовий створити посаду моєї філантропічної правої руки. Що скажеш?

Він відкинувся на спинку крісла, вільно тримаючи у руці ручку з чорного дерева.

Я уявила картину свого альтернативного життя: я, вдягнена у костюм, кожного дня прямую до офісу на роботу. Луїза Кларк, котра заробляє великі гроші й може собі дозволити проживання у будь-якому районі цього міста. Справжня жителька Нью-Йорка. Котра вперше в житті ні за ким не доглядає, а просто йде вперед, назустріч безмежному небу. Це було б зовсім нове життя, влучний постріл у мішень під назвою «американська мрія».

Як би мною пишалися батьки, коли б я погодилася.

А тоді подумала про брудний склад у центрі міста, до країв заповнений старим одягом.

— Знову ж таки, містере Гопнік, мені дуже приємно. Але ні. Вираз його обличчя пожорсткішав.

— Отже, ти хочеш грошей. — Я кліпнула очима. — Ми живемо у сутяжницькому суспільстві, Луїзо. Я усвідомлюю те, що ти володієш конфіденційною інформацією про мою родину. Якщо тобі потрібні гроші, ми можемо це обговорити. Я можу

залучити адвоката до нашої розмови. — Він нахилився й натиснув кнопку на телефоні. — Діано, чи не могла б ти...

Саме в цей момент я підскочила на ноги. Тоді обережно поставила Діна Мартіна на підлогу.

— Містере Гопнік, мені не потрібні ваші гроші. Якби я хотіла з вами судитися — або отримати гроші за мовчання, — я зробила б це багато тижнів тому, коли ви залишили мене без роботи й даху над головою. Ви помиляєтеся у мені тепер, так само як помилилися й тоді. А тепер я хочу піти.

Чоловік прибрав палець з телефона.

— Прошу... присядь. Я не хотів тебе образити. — Він указав на крісло. — Прошу тебе, Луїзо. Я маю вирішити це питання.

Він не довіряв мені. У цей момент я усвідомила, що містер Гопнік живе у світі, де гроші та статус цінуються набагато більше, аніж будь-що інше, — цій людині здавалося немислимим те, що хтось може втратити можливість отримати вигоду.

— Ви хочете, щоб я щось підписала, — холоднокровно припустила я.

— Я хочу знати твою ціну.

І тоді мене осінило. Можливо, у мене й була своя ціна.

Я знову присіла й усе йому розповіла, і ось тоді вперше за дев'ять місяців, протягом яких ми знайомі, я побачила подив на його обличчі.

— Це те, чого ти хочеш?

— Це те, чого я хочу. І мені начхати, як ви це зробите.

Він відкинувся у кріслі й закинув руки за голову. Подивився вбік, трохи поміркував, а потім знов поглянув на мене.

— Було б набагато простіше, якби ти просто повернулася до нас, Луїзо Кларк, — зауважив чоловік. А тоді він усміхнувся, уперше за нашу зустріч, і нахилився вперед, щоб потиснути мою руку.

— Лист для тебе, — повідомив Ашок, побачивши мене у вестибюлі.

Містер Гопнік доручив водієві відвезти мене додому, але я попрохала зупинитися декількома кварталами раніше, щоб Дін Мартін трохи розім'яв ніжки. Я все ще тремтіла від такої

зустрічі. Я почувалася легкою, піднесеною, здатною на все. Ашокові довелося кликати мене двічі, перш ніж я почула його слова.

— Для мене?

Я поглянула на адресу — окрім моїх батьків, ніхто не знав, де я живу, а мама любила писати електронні листи, у котрих повідомляла, що надіслала паперового, щоб я чекала на нього.

Я кинулася нагору, дала Діну Мартіну води й, сівши, відкрила конверта. Почерк був незнайомий, тому я перегорнула аркуш. На дешевому папері, посеред рядків, написаних чорним чорнилом, виднілися перекреслення, немов авторові довелося нелегко.

Сем.

Люба Лу!

Я не був цілком щирий, коли ми бачилися востаннє. Тому пишу тобі тепер. Не тому, що сподіваюся, ніби це щось змінить, а тому, що я збрехав тобі одного разу і мені дуже важливо, щоб цього не повторилося. Я не з Кеті. Я не був з нею, коли ми бачилися востаннє. Я не хочу говорити надто багато, але я дуже швидко зрозумів, що ми з нею надто різні та я припустився величезної помилки. Відверто кажучи, я думаю, що знав це з самого початку. Вона подала прохання про переведення, і хоча в головному офісі не дуже задоволені, схоже, її прохання буде задоволено. Тепер я почувуюся повним дурнем, цілком справедливо. Не минає ані дня, щоб мені не хотілося написати тобі хоч кілька рядків, як ти колись прохала, або надіслати листівку. Треба було тримати тебе міцніше. Треба було казати про свої почуття, а не мовчати. Треба було старатися сильніше, а не жаліти себе й думати, що мене всі покинули.

Як я вже сказав, я пишу не для того, щоб примусити тебе передумати. Я знаю, що ти рухаєшся далі. Я просто хотів сказати, що мені шкода — я завжди шкодуватиму про те, що сталося, але я сподіваюся, що ти щаслива (складно було сказати це на похороні).

Бережи себе, Луїзо.

З любов'ю, Сем

*М*ені стало недобре. Тоді мене занудило. Я ковтнула, намагаючись придушити схлип і величезний клубок емоцій, не зовсім зрозумілих мені. А тоді я зім'яла листа і з ревом жбурнула його до сміття. Я надіслала Марго фотографію

Діна Мартіна й написала короткого листа, у котрому запевнила її, що в нього все добре. Я ходила туди-сюди порожньою квартирою і лаялася. Я налила собі хересу з запорошеного серванту Марго й випила його за три ковтки, хоча ще був навіть не обід. А тоді дістала лист із відра, увімкнула ноутбук, сіла на підлогу в коридорі й, спершись на вхідні двері, щоб піймати WiFi Гопніків, написала Семові електронного листа.

«Що це за лайно? Навіщо ти пишеш це тепер? Коли минуло стільки часу?»

Відповідь надійшла протягом декількох хвилин, немов він сидів і чекав за комп'ютером.

«Я розумію, ти сердишся. Я, мабуть, також сердився б. Але Лілі сказала, що ти думаєш про заміжжя і вже обираєш квартиру в Маленькій Італії, тому я вирішив сказати тобі зараз, бо потім буде надто пізно».

Я, насупившись, витріщалася на екран. Я двічі перечитала те, що він написав.

А тоді відповіла:

«Це тобі Лілі сказала?»

«Так. І про те, що ти вважаєш, буцім він трохи поквапився, і не хочеш, аби він думав, що ти погодилася заради громадянства. Але те, як він зробив пропозицію, не передбачало відповіді “ні”».

Я зачекала декілька хвилин, а тоді обережно написала:

«Семе, що ти знаєш про пропозицію?»

«Що Джош став на коліно на даху Емпайр-Стейт-білдінг? І про оперного співака, котрого він найняв?»

Лу, не сердься на неї. Я знаю, що не мав нічого випитувати. Я знаю, що це не моя справа. Але я сам запитав її, як тобі ведеться. Я хотів знати, що відбувається у твоєму житті. І вона просто ввела мене в курс справи. Я дуже хотів порадіти за твоє щастя. Але не міг перестати думати: “Що, як я мав бути на його місці? Що, як я — я не знаю — втратив свій шанс?”»

Я заплющила очі.

«Отже, ти написав мені, бо Лілі сказала, що я от-от вийду заміж?»

«Ні. Я все одно хотів написати. Ще з того часу, як бачив тебе у Стортфолді. Я просто не знав, що сказати.

Але тоді я зрозумів: якщо ти вийдеш заміж — особливо якщо зробиш це надто швидко, — я більше нічого не зможу вдіяти чи сказати. Можливо, це надто старомодно.

Послухай, Лу, я просто хотів вибачитися.

Ось так. Пробач, якщо це недоречно».

Певний час я шукала в собі сили на відповідь.

«Гаразд. Що ж, дякую, що сказав».

Я закрила ноутбук, притулилася до дверей і надовго заплющила очі.

Я вирішила не думати про це. У мене це досить добре виходило. Я прибрала у квартирі, вивела Діна Мартіна на прогулянку й поїхала до Іст-Вілледж у душному метро, щоб обговорити з дівчатами квадратні метри, перегородки, лізинг і страховки. І я не думала про Сема.

Я не думала про нього, коли вигулювала собаку біля нудотних всюдисущих сміттевозів, коли ухилялася від автомобілів, що голосно сигналять, коли ледь не вивихнула щиколотки на бруківці Сохо або ж коли тягла валізу, повну одягу, через турнікети у метро. Я перечитувала слова Марго й робила те, що

люблю. Тепер крихітний паросток ідеї переріс у величезну бульбашку, котра роздувалася всередині моїх грудей, поступово витісняючи все інше.

І я не думала про Сема.

Наступний лист надійшов три дні по тому. Цього разу я впізнала почерк на конверті, котрий Ашок підсунув під мої двері.

Я думав про наше листування і зрозумів, що хочу сказати ще дещо. (Ти не казала, що не хочеш зі мною говорити, тож сподіваюся, ти не порвеш цього листа.)

Лу, я й гадки не мав, що ти хотіла заміж. Я почувуюся повним дурнем, бо я ніколи тебе не запитував. Я не усвідомлював, що ти з тих дівчат, які таємно мріють про великі романтичні жести. Але Лілі так багато розповіла про те, що робить для тебе Джош, — щотижня троянди, розкішні вечері та інше, — що я задумався... Невже я такий недотепа? І як тепер можна сидіти й сподіватися, що все налагодиться, якщо я навіть не спробую?

Лу, хіба я настільки помилявся? Я просто хочу знати, чи дійсно ти чекала від мене якогось широкого жесту, а я й не здогадувався. Якщо так, то пробач мені.

Якось дивно постійно думати про це, особливо якщо ти взагалі не дуже схильний до самоаналізу. Я хочу діяти, а не просто думати. Нехай це послужить мені уроком. Я буду вдячний, якщо ти будеш така люб'язна й допоможеш мені зрозуміти.

Я взяла один із аркушів Марго із вицвілою адресою вгорі. Я викреслила її ім'я. І написала:

Семе, я ніколи не чекала від тебе чогось грандіозного. Ніколи.
Луїза

Я бігом спустилася сходами, вручила листа Ашокові, попросила відправити його і втекла, вдаючи, що не чую, як він питає, чи в мене все гаразд.

Наступного листа я отримала за декілька днів. Експрес-доставлення. Листування зі мною, мабуть, коштувало йому цілого статку.

Ти чекала. Ти чекала від мене листа. А я не написав. Я завжди був надто втомлений, та й, відверто кажучи, я почувався децю ніяково. Мені здавалося, що це не розмова з тобою, а просто марна трата паперу. Листування здавалося мені фальшивкою.

І що довше я це відкладав, що більше ти пристосовувалася до нового життя й змінювалася, то частіше я думав: і що, до біса, я можу їй розповісти? Вона ходить на ці шикарні бали, їздить до заміських клубів, катається на лімузинах і бере від життя усе, а я тим часом їжджу в кареті швидкої допомоги Східним Лондоном, підбираючи пияків і самотніх пенсіонерів, що звалилися з ліжка.

Гаразд, я скажу тобі ще децю, Лу. Я зрозумію, якщо після цього ти більше не захочеш зі мною розмовляти, але я все одно скажу: я за тебе не радий. Я думаю, тобі не варто виходити за нього. Я знаю, що він розумний, гарний та багатий і наймає струнні квартети на ваші вечери у нього на даху, але є в ньому щось таке, що викликає у мене підозри. Я не думаю, що він тобі підходить.

Ох, дідько. Річ навіть не в тобі. Це зводить мене з розуму. Ненавиджу думати про те, що ти з ним. Навіть від думки про те, що він тримає тебе за руку, мені хочеться все троццити. Я навіть спати не можу, бо перетворився на того ревнивого бовдура, котрий має примушувати себе думати про щось інше. А ти мене знаєш — я можу заснути будь-де.

Ти, мабуть, зараз читаєш це і думаєш: «Так тобі й треба, недоумку». Ти маєш на це повне право.

Тільки не поспішай, гаразд? Спочатку переконайся, що він тебе гідний. Або ж, ну, просто не виходь за нього.

Сем

Я декілька днів не відповідала. Я носила його лист із собою і перечитувала, коли не було роботи у вінтажному магазині або

коли заходила випити кави до кав'ярні, куди пускали з собаками, неподалік від Коламбус-серкл. Я перечитувала його, коли ввечері лягала в продавлене ліжко, і думала про нього, коли лежала в помаранчево-рожевій ванні Марго.

А тоді нарешті відповіла:

Любий Семе!

Я розійшлася з Джошем. Як ти казав, ми виявилися дуже різними людьми.

Лу

P. S. Найгірше тут те, що у мене пальці скручуються від думки про скрипалю, що грає в мене над душею, поки я намагаюся їсти.

Люба Луїзо!

Вперше за декілька тижнів я виспався. Я знайшов твого листа, коли повернувся з нічної зміни о шостій ранку. Маю сказати, я так зрадів, що захотів кричати як скажений і танцювати, але я повний нуль у танцях, і мені було ні з ким поговорити, тому я просто випустив курей і розповів усе їм (здавалося, вони не були дуже вражені. Але що вони знають?).

То я можу тобі писати?

Тепер мені є що сказати. Крім того, близько вісімдесяти відсотків робочого дня з мого обличчя не сходять ідіотська усмішка. Мій новий партнер (Дейв, сорок п'ять років, точно не стане нести мені французькі романи) каже, що я лякаю пацієнтів.

Скажи, що відбувається у твоєму житті? Усе гаразд? Тобі сумно? Судячи з листа, я не сказав би, що тобі сумно. Можливо, я просто не хочу, щоб ти сумувала.

Поговори зі мною.

Люблю, Сем. Цілую

*Л*исти прибували майже кожного дня. Деякі з них були довгі й заплутані, а деякі геть короткі — кілька рядків. Іноді він надсилав мені фотографії свого майже збудованого будинку. Або курей. Іноді листи були довгими, пояснювальними, детальними.

Ми надто поквапилися, Луїзо Кларк. Можливо, моя травма все прискорила. Складно, врешті-решт, вести себе інакше з людиною, яка буквально тримала у руках твої нутроці. Тож, мабуть, воно й добре. Те, що тепер ми справді розмовляємо одне з одним.

Після Різдва я був сам не свій. Тепер я це розумію. Я хотів би думати, що вчинив правильно. Але це не так. Я заподіяв тобі біль, і це не давало мені спокою. Скільки ж ночей поспіль я відмовлявся від сну і натомість просто працював над будинком. Якщо тобі треба завершити будівельний проект, стрес — саме те, що я рекомендую.

Я часто думаю про сестру. Переважно про те, що б вона мені сказала. Не обов'язково її знати, щоб уявити, як вона б мене зараз вилаяла.

Листи продовжували надходити день за днем, іноді відразу два за добу, а іноді у супроводі електронних, але найчастіше це були справжнісінькі, написані від руки есе, віконця у думки й душу Сема. Іноді я не хотіла читати їх — мені було страшно відновлювати близькість із людиною, котра вщент розбила мое серце. А іноді я, прокинувшись, босоніж неслася вниз, Дін Мартін дріботів за мною і я нетерпляче підстрибувала перед Ашоком, не в змозі дочекатися, коли він розбере стосик, що лежав на стійці. Він удавав, що для мене нічого немає, а потім діставав конверт із куртки і вручав його мені з усмішкою, а я бігла нагору, щоб насолодитися листом наодинці.

Я перечитувала їх знову і знову, кожного разу усвідомлюючи, як мало ми знали одне про одного, будуючи новий образ цього спокійного глибокого чоловіка. Іноді його листи мене дуже засмучували:

Пробач. Сьогодні геть не маю часу. Утратив двох дітей у ДТП.

Просто хочу спати.

Цілую

P. S. Сподіваюся, у тебе був хороший день.

Але здебільшого ці листи радували. Він розповів мені про Джейка й про те, як хлопець сказав, що Лілі — єдина людина, яка його розуміє. Щотижня Сем або запрошував Джейкового батька на прогулянку вздовж ріки, або ж просив допомогти

пофарбувати у новому будинку стіни, прагнучи, щоб той поступово відкрився (і припинив їсти торти). Сем розповів про двох курок, яких з'їла лисиця, про моркву і буряк, що зростають у нього на городі. Він розповів мені, як у розпачі стусонув вихлопну трубу свого мотоцикла на Різдво, коли пішов від мене. Він навмисно не став його ремонтувати, бо це служило корисною згадкою про те, як погано йому без мене. Кожного дня він відкривався трохи більше, і кожного дня я розуміла його трохи краще.

Я казав тобі, що до нас заходила Лілі? Я нарешті сказав їй, що ми з тобою спілкуємося, а вона почервоніла й викашляла жуйку. Справді. Я думав, мені доведеться її реанімувати.

Я писала йому здебільшого у вільний час, коли не працювала і не вигулювала Діна Мартіна. Я коротко окреслила своє життя, розповіла про те, як перебирала й ремонтувала гардероб Марго, надсилаючи фотографії речей, котрі були пошиті немов на мене (він сказав, що повісив їх на кухні). Я розповіла йому про ідею Марго щодо агентства одягу, котра міцно засіла в моїй голові. Я розповіла йому й про іншу свою кореспонденцію — про написані тонким почерком листівки від Марго, як і раніше, повні радості від возз'єднання з сином, і про сентиментальні листівки з квітами від її невістки Лейні, у яких та сповіщала, як погіршується стан здоров'я Марго, дякувала мені за те, що я подарувала її чоловікові матір, і нарікала на те, що все це сталося надто пізно.

Я розповіла Семові, що почала шукати квартиру під час своїх прогулянок із Діном Мартіном незнайомими районами — Джексон-Гайтс, Квінсом, Парк-Слоуп, Брукліном, — намагаючись оцінити ризик бути вбитою уві сні й водночас не знеприємніти від цін на квадратні метри.

Я розповіла йому й про те, що тепер щотижня обідаю з родиною Ашока, про їхні взаємні жарти й безмежну любов одне до одного, котрі примушують мене сумувати за моїми рідними. Я розповіла, як часто думаю про дідуся, набагато частіше, ніж коли він був живий, і як мама, звільнена від відповідальності,

не може перестати сумувати за ним. Розповіла, як, незважаючи на те, скільки часу витрачаю наодинці у порожній квартирі, на подив, геть не почувуюся самотньо.

І поступово я відкрила йому те, як важливо для мене було знов мати його у своєму житті, чути його голос у слухавці раннім ранком, знати, що я для нього щось означаю. Незважаючи на милі, що нас розділяли, я відчувала його фізичну присутність.

Нарешті я зізналася, що сумую. Натиснувши кнопку «відправити», я усвідомила, що це геть нічого не вирішувало.

До мене на вечерю приходили Натан та Іларія, принісши з собою пиво й пряну запіканку зі свинини й квасолі, котру ніхто не любив. Я дивувалася тому, як часто Іларія готувала страви, котрі ніхто не любив. Минулого тижня вона принесла криветки карі, котрі — я сама чудово пам'ятаю — Агнес наказала їй більше ніколи не подавати.

Усівшись поряд на дивані Марго, ми ставили миски собі на коліна, вимочували томатний соус кукурудзяним хлібом і перекрикували телевізор, намагаючись не відригувати одне на одного. Іларія постійно запитувала про Марго й кожного разу хрестилася, коли чула останні новини від Лейні. У свою чергу вона розповіла мені, що Агнес виставила Табіту з квартири, — черговий головний біль для містера Гопніка, який боровся з цим родинним зламом, проводячи ще більше часу на роботі.

— Варто зазначити, у них в офісі багато чого відбувається, — став на захист Натан.

— У квартирі навпроти багато чого відбувається. — Іларія багатозначно підвела брову.

— У цієї путани є дочка, — тихо мовила вона, витираючи руки об серветку, коли Натан відійшов до ванної.

— Я знаю, — мовила я.

— Скоро вона приїде у гості разом із сестрою путани. — Вона шмигнула носом, смикаючи шнурок на штанах. — Бідне дитя. Вона ж не винна у тому, що народилася у сім'ї недоумків.

— Ти за нею доглянеш, — мовила я. — У тебе це добре виходить.

— Нівроку колір у тій ванній! — вигукнув Натан, повернувшись. — Я й не думав, що хтось фарбує вбиральні у м'ятно-зелений. Ви знаєте, що там стоїть пляшечка від лосьйону для тіла ще з 1974 року?

Іларія підвела брови й стиснула губи.

Натан пішов о дев'ятій п'ятнадцять, і тільки-но за ним зачинилися двері, Іларія пошепки, немов побоюючись, що він почує, розповіла, що він зараз зустрічається з персональною тренеркою з Бушвіка, причому ходить до неї в будь-який час дня і ночі. Розриваючись між цим дівчиськом і містером Гопніком, у нього геть не залишилося часу ні на що інше.

— І що тут удієш?

— Нічого, — мовила я. — Люди вільні робити те, що їм заманеться.

Жінка кивнула, немов я передала їй якусь велику мудрість, і пошуктильгала коридором.

— Можна у тебе дещо запитати?

— Звісно! Надю, крихітку, віднеси це бабусі, гаразд?

Міна нахилилася і вручила дитині маленький пластиковий стакан із крижаною водою. Це був на рідкість спекотний вечір, і всі вікна в квартирі Ашока були відчинені навстіж. Незважаючи на два вентилятори, що ліниво дзижчали, повітря вперто не рухалося. Ми готували вечерю у крихітній кухні, де неможливо було повернутися, чогось не зачепивши.

— Ашок коли-небудь кривдив тебе? — Міна на секунду відвернулася від плити, щоб поглянути на мене. — Не фізично. Просто...

— Чи кривдив він мої почуття? Чи морочив голову? Не дуже, відверто кажучи. Насправді він не такий. Одного разу він пожартував, що я, на сорок другому тижні вагітності Рачаною, схожа на кита, але потім, коли гормони втихомирилися, я мала з ним погодитися. Ох, Боже, і заплатив же він за цей свій жарт! — Смакуючи спогади, жінка зареготала, а тоді потягнулася за рисом до серванта. — Знову той хлопець із Лондона?

— Він пише мені листи. Кожного дня. Але я...

— Що ти?

Я знизала плечима.

— Я боюся. Я так сильно його любила. Мені було так боляче, коли ми розійшлися. Я просто боюся, що, довірившись йому знов, я підпишуся на ще більший біль. Це непросто.

— Це завжди непросто. — Вона витерла руки об фартух. — Це життя, Луїзо. То покажи мені.

— Що?

— Листи. Ну ж бо. Тільки не прикидайся, що не тягаєш їх із собою цілими днями. Ашок каже, ти геть змінюєшся, коли він вручає тобі нові.

— Я думала, портъє не повинні розголошувати приватну інформацію!

— У цього чоловіка не може бути жодних секретів від мене. І ти це знаєш. Ми пильно стежимо за всіма перипетіями твого життя. — Вона засміялася й простягнула руку, нетерпляче смикаючи пальцями. Я завагалася на секунду, а потім дістала листи з сумки. Забувши про дітлахів, що метушилися довкола, про сміх матері, що доносився з-за дверей, про галас комедії, котру вона дивилася, духоту і клацання вентилятора над головою, Міна схилилася над моїми листами і почала їх читати.

Дивна річ, Лу. Я три роки будував той клятий будинок. Я зациквився на тому, які рами встановити, яку душову кабінку обрати, які електричні розетки купити — білі пластикові або поліровані нікельовані. А тепер усе це позаду. І ось сиджу я у своїй бездоганній вітальні ідеального блідо-сірого відтінку, дивлюся на свій відреставрований камін і штори з потрійною складкою, що їх мені допомагала обирати мама, й гадаю, на біса воно мені все треба? Навіщо я все це побудував?

Здається, мені потрібно було відвернути свою увагу від утрати сестри. Я будував будинок і не мав думати. Я будував будинок, бо хотів вірити у майбутнє. А тепер, коли все зроблено, я дивлюся на ці порожні кімнати й нічогосінько не відчуваю. Можливо, тільки певну гордість за те, що я власноруч завершив роботу, але що, окрім того? Геть нічогосінько.

Міна довго дивилася на останні два рядки. Тоді вона склала лист, обережно повернула його до стосу й передала його мені.

— Ох, Луїзо, — мовила жінка, схиливши голову набік. — Ну ж бо, дівчинко.

1442, Лентерн-драйв
Такахо, Нью-Йорк, 10707

Люба Луїзо!

Сподіваюся, у тебе все добре й квартира не завдає тобі багато клопоту. Френк каже, що за два тижні прийдуть підрядники, — ти зможеш бути вдома, щоб їх впустити? Трохи пізніше ми надамо тобі більш детальну інформацію.

Марго останнім часом не в гуморі писати — вона надто швидко втомлюється, а всі ці ліки її злегка одурманюють, — тож я подумала, що ти захочеш дізнатися, що про неї добре дбають. Незважаючи ні на що, ми вирішили, що не можемо віддати Марго до будинку для людей похилого віку, тому вона залишиться з нами, тим паче нам допомагає дуже люб'язний медперсонал. Вона ще багато чого хоче сказати Френку і мені, о, так! Здебільшого ми змушені бігати довкола неї, немов безголові курки! А я їй не заперечую. Мені навіть подобається за кимось доглядати, особливо коли вона розповідає історії про дитинство Френка. Здається, йому це також подобається, але він ніколи цього не визнає. Ці двоє точно з одного тіста ліплені!

Марго запитувала, чи не могла б ти надіслати ще одну фотографію її собачки. Їй дуже сподобалася та, яку ти надсилала минулого разу. Френк поставив це фото у гарну срібну рамку просто біля її ліжка, тож тепер, відпочиваючи, вона завжди тішиться його компанією. Не можу сказати, що мені так само приємно дивитися на цього хлопця, як і їй, але кожному своє.

Вона передає тобі гарячий привіт і сподівається, що ти й досі носиш свої чудові смугасті панчохи. Не впевнена, що це в ній говорять ліки, але точно знаю, що вона щиро бажає тобі лише найкращого!

З найтеплішими побажаннями, Лейні Г. Вебер

— Ти чула?

Ми з Діном Мартіном прямували на роботу. Літо гучно заявило про свій прихід: кожен день був теплішим і вологішим за попередній, короткі прогулянки до метро примушували пітніти так сильно, що весь одяг умить мокрішав, а кур'єри оголювали бліді ноги й спини та вирушали в об'їзд на велосипедах, лаючись на перехожих туристів. На мені була моя психоделічна сукня, котру купив мені Сем, і босоніжки на корковій танкетці з рожевими квітами на ремінцях, а після довгої зими тепло сонця на руках було для мене наче бальзам.

— Чула що?

— Бібліотека! Вона врятована! Тепер її майбутнє забезпечено на десять років уперед! — Ашок тицьнув свій телефон мені в руки. Я зупинилася на килимі й зняла темні окуляри, щоб прочитати повідомлення від Міни. — Не можу повірити. Анонімна пожертва на честь якогось мертвого хлопця. Почекай, тут є ім'я. — Він простежив текст повідомлення пальцем. — Меморіальна бібліотека імені Вільяма Трейнора. Але яка різниця, хто це! Фінансування на десять років уперед, Луїзо! І міська рада погодилася! Десять років! О Боже. Міна на сьомому небі від щастя. Вона була впевнена, що ми її втрачимо.

Я зиркнула на телефон і знов поглянула на Ашока.

— То це добре, так?

— Це просто неймовірно! Хто знав, Луїзо? Га? Хто знав? Таке ось диво для простих людей. О-о-о, так! — Ашок радісно всміхнувся.

У цей момент я відчула дещо, передчуття щастя й чогось значущого, немов Земля на секунду припинила крутитися, немов існували тільки я та Всесвіт і мільйон хороших речей, котрі обов'язково прийдуть до мене, варто лише трішки зачекати.

Я поглянула на Діна Мартіна, а тоді — на вестибюль. Тоді помахала Ашокові рукою, поправила окуляри й вирушила на П'яту авеню, з кожним кроком усміхаючись усе ширше.

Я просила лише п'ять років.

Гадаю, у певний момент нам таки доведеться поговорити про те, що вже минув майже рік. Ти вже знаєш, коли повернешся додому? Ти ж не можеш жити вічно у квартирі старої.

Я думав про твоє агентство вінтажного одягу — Лу, ти можеш використовувати мій будинок як базу, якщо хочеш, — у мене багато місця, і це абсолютно безкоштовно. А захочеш — можеш і сама жити у мене.

Якщо ти думаєш, що це зарано, але не хотіла б заважати своїй сестрі, то можеш узяти собі мій вагон. Звісно, це не найкращий варіант, але тобі завжди подобався цей вагончик, до того ж є щось привабливе у думці про те, що ти житимеш у моєму саду.

Звісно, є ще один варіант: я передав куті меду, і ти не збираєшся мати зі мною нічого спільного, але мені він не дуже подобається. Це хриновий варіант. Сподіваюся, ти згодна.

Що ти думаєш?

Сем
Цілую

P. S. Минулої ночі я їздив на виклик до літньої пари, котра прожила у шлюбі п'ятдесят шість років. У нього була задишка — нічого серйозного, — а вона ні на мить не відпускала його руку. Усе метушилася біля нього дорогою до лікарні. Зазвичай я не помічаю такі речі. Чого це сьогодні я звернув на це увагу? Не знаю.

Я сумую за тобою, Луїзо Кларк.

Я крокувала вздовж П'ятої авеню, з її забитою транспортною артерією, з її тротуарами, повними яскравих туристів, і думала про те, яке це щастя — зустріти і полюбити двох неймовірних чоловіків і яке це везіння, якщо вони також поважають тебе. Я думала про те, що людина формується під впливом людей, які оточують її, і саме тому слід дуже обачно їх обирати. А тоді я подумала, що, незважаючи на все це, можливо, іноді потрібно втратити всіх близьких, щоб справжньому віднайти себе.

Я думала про Сема і про незнайому мені подружню пару, котра прожила разом цілих п'ятдесят шість років, і з кожним кроком його ім'я барабанним дробом дзвеніло в моїй голові. Я крокувала повз Рокфеллер-плазу, повз позбавлений смаку блискучий Трамп-тауер, повз собор Святого Патріка, магазин одягу «Юнікло» з його осяйними світлодіодними екранами, повз Брайант-парк, ошатний будинок Нью-Йоркської публічної бібліотеки з заפורшеними пилом кам'яними левами, що охороняли її вхід, повз магазини, щити з афішами, туристів, вуличних торговців, безпритульних — у метушні життє в місті, котре я так любила, не було його, але все ж таки, перекриваючи галас, сирени і рев машин, я усвідомила, що він жив у кожному моєму кроці.

Сем.

Сем.

Сем.

У цю секунду я подумала про повернення додому.

28 жовтня 2006 року

Мамо!

Так, усе це дуже швидко, але я повертаюся до Англії! Я отримав роботу в фірмі Рупа, тому завтра подаю заяву про звільнення і, без сумніву, одразу ж покину офіс, тримаючи в руках коробку зі своїми речами, — у цих компаніях на Волл-стрит не люблять затримувати людей, які, на їхню думку, можуть розкрати їхні списки клієнтів.

Отже, уже з нового року я буду виконавчим директором зі злиття і поглинання в Лондоні. З нетерпінням чекаю на

новий виклик. Думав узяти спершу невеличку перерву — відправитися на місяць у подорож Патагонією, про яку я так багато говорив останнім часом, а потім почати шукати собі житло. Якщо в тебе буде така можливість, підшукай мені декілька агентів із нерухомості, гаразд? Звичайні індекси, у самому центрі, дві/три спальні. І наявність підземної парковки для мого мотоцикла, якщо можна (так, я знаю, ти його ненавидиш).

Ой, тобі це точно сподобається. Я зустрів декого. Алісію Девар. Вона англійка, приїжджала до Нью-Йорка навідати друзів, ми познайомилися на жасливому обіді й навіть кілька разів встигли сходити на побачення, перш ніж вона повернулася назад до Ноттінг-Гілли. На правильні побачення, не нью-йоркські. Ще рано загадувати наперед, але вона дуже весела. Ми побачимося з нею, коли я повернуся. Одразу попереджаю, ще рано обирати капелюшок на весілля. Ти мене знаєш.

От і все! Передай батькові, що я його люблю, — зовсім скоро я пригощу його пінтою пива чи навіть двома у «Королівському дубі».

За нові починання, га?

З любов'ю, твій син Вілл. Цілую

Я читала й перечитувала листи Вілла, думала про паралельні світи й не могла припинити уявляти всі можливі розвитки подій. Я читала між рядків і думала про майбутнє, яке могло чекати на нього й Алісію, — або навіть на нас із ним. Вільям Джон Трейнор уже не раз міняв моє життя, змушуючи його зійти зі звичної колії — не легким поштовхом, а рішучим стусаном. Надіславши мені його листи, Камілла Трейнор подбала про те, щоб він зробив це знову.

За нові починання, га?

Я декілька разів перечитала ці слова, а тоді обережно склала листа до решти й замислилася. Потім я налила собі залишки вермуту Марго і втупилася в стіну, зітхнула, трохи поблукала біля дверей із ноутбуком у руках, а після того сіла на підлогу й написала:

Любий Семе!

Я не готова.

Я знаю, що минув майже рік і я казала, що це максимум, — але ось у чому річ: я не готова повертатися додому.

Усе моє життя я доглядала за іншими людьми, підлаштовуючись під їхні бажання й потреби. У мене це добре виходить. Здається, це закладено у мені на рівні інстинктів. Мені й про тебе хочеться дбати. Ти й гадки не маєш, як сильно мені хочеться придбати квиток на літак і бути поряд із тобою.

Але за останні декілька місяців багато що змінилося — щось заважає мені так учинити.

Я відкриваю своє агентство тут. Воно називатиметься «Бджолині колінця» й розташовуватиметься у кутку магазину вінтажного одягу, тож клієнти зможуть купувати речі у дівчат й орендувати їх у мене. Ми зараз налагоджуємо контакти з потрібними людьми, збираємося розщедритися на рекламу і, я сподіваюся, допоможемо одне одному розкрутити бізнес. Моє агентство відкривається у п'ятницю, тож я вже розіслала запрошення всім, кого змогла згадати. Нами цікавляться люди з кіноіндустрії та модних журналів і навіть жінки, які бажають взяти на прокат незвичайну сукню. (Ти не повіриш, які зараз на Мангеттені популярні вечірки у стилі серіалу «Божевільні».)

Це буде нелегко, і я буду на міліні і, повертаючись додому кожного вечора, падатиму з ніг, але уперше в житті, Семе, я прокидаюся захоплена. Мені подобається зустрічатися з клієнтами й вирішувати, що їм пасуватиме, а що ні. Мені подобається підшивати старий одяг і робити з нього новий. Мені подобається те, що кожного дня у мене є можливість трохи краще зрозуміти себе.

Колись ти казав мені, що хотів бути фельдшером іще з дитинства. Що ж, мені довелося чекати тридцять років, щоб зрозуміти, ким хочу бути я. Може, ця мрія житиме тиждень чи рік, але щодня я прямую до Іст-Вілледж з болем у руках, бо сумки повні одягу, і почуваюся, немов ніколи не буду готова до цього, але, повір, мені хочеться співати.

Я часто думаю про твою сестру. Я також думаю про Вілла. Коли люди, яких ми любимо, помирають молодими, — це

поштовх для нас, щоб ми не забували про те, що не можна приймати життя за належне, що наш обов'язок — зробити все можливе, аби наші мрії здійснилися. Тепер я це нарешті зрозуміла.

Так от: я ніколи нікого ні про що не просила. Але якщо ти любиш мене, Семе, я хочу, щоб ти приєднався до мене, — принаймні доти, доки не стане зрозуміло, чи в мене щось вийде. Я дізналася, що ти повинен будеш скласти іспит, щоб знайти роботу у Нью-Йорку, до того ж більшість вакансій тут сезонні, але фельдшери у великому попиті.

Для додаткового доходу ти можеш здати свій будинок в оренду, і ми зможемо орендувати маленьку квартиру у Квінсі або ж щось дешевше у Брукліні, але кожного ранку ми прокидатимемося разом, і повір, ніщо не зробить мене щасливішою, аніж це. Я зроблю все можливе — тоді, коли не вкрита пилом та блискітками, — щоб ти не пошкодував про те, що приїхав до мене.

Здається, я хочу все й одразу.

Живемо тільки раз, чи не так?

Колись ти запитував мене, чи я хочу широких жестів. Так ось чого я хочу: я чекатиму на тебе там, де хотіла побувати твоя сестра, о сьомій вечора 25 липня. Якщо твоя відповідь — «так», то ти знаєш, де мене шукати. Якщо ж «ні», то я постою там, милуючись краєвидом і просто радіючи, що, незважаючи ні на що, ми знов знайшли одне одного.

Любитиму завжди, Луїза
Цілую

Перш ніж назавжди покинути Лавері, я ще раз побачила Агнес. Я ледве йшла, тримаючи оберемок одягу обома руками, — це були речі для ремонту, а пластикові чохла неприємно терлися об мою шкіру в неймовірній спеці. Коли я проходила повз стійки портъє, дві сукні сповзли на підлогу. Ашок умить підскаочив до мене, щоб підняти їх, поки я насилу утримувала решту.

— Тобі б відпочити від роботи, — зауважив він.

— Цілком із тобою погоджуся. Ти б бачив, як я везла це в метро.

— Я можу собі уявити. Ой, перепрошую, місіс Гопнік. Зараз я все приберу.

Вправним рухом Ашок підхопив одяг з килима й відійшов убік, щоб Агнес змогла вийти.

Я випросталася й визирнула з-за купи одягу в моїх руках. На Агнес була проста сукня з широким овальним вирізом і балетки — як і завжди, ця жінка виглядала так, немов ані спека, ані холод жодним чином не здатні на неї вплинути. Вона тримала за руку маленьку дівчинку, приблизно чотирьох чи п'яти років. Вдягнуте в сарафан дівча трохи пригальмувало, аби роздивитися яскраві вбрання, котрі я тримала перед собою. У малої було медово-біляве кучеряве волосся, зачесане назад і акуратно зав'язане на два оксамитові бантики, і розкосі очі, як у матері. Вона поглянула на мене й пустотливо всміхнулася.

Я не втрималася й усміхнулася їй у відповідь, і саме в цей момент, коли Агнес обернулася, щоб поглянути на дитя, наші очі зустрілися. Я на секунду завмерла, намагаючись зробити нейтральне обличчя, але тоді помітила, що куточки її губ підвелися, зовсім як у дочки, немов ненавмисне. Вона

кивнула мені, так непомітно, що лише я могла це побачити. А тоді вийшла у двері, що їх притримував Ашок, і разом з дитиною зникла, пірнувши у сонячне світло й нескінченний потік людей П'ятої авеню.

Від: MrandMrsBernardClark@yahoo.com

Кому: BusyBee@gmail.com

Люба Лу!

Маю сказати, що мені довелося двічі перечитати цю статтю. Я дивилася на цю дівчину в газеті й не могла повірити в те, що це дійсно моя дівчинка у нью-йоркському виданні!

Ви з подругами чудово вийшли на тих фотографіях із сукнями. Я вже казала, як ми з татком пишаємося тобою? Ми вирізали фотографії з газети, а ще татко зробив скріншоти з усіх твоїх фото, які нам вдалося знайти в Інтернеті. (Я казала тобі, що він записався на комп'ютерні курси в Центрі освіти для дорослих? Скоро стане стортфолдським Біллом Ґейтсом.) Ми тебе дуже любимо і точно знаємо, що в тебе все вийде, Лу. Коли ти дзвонила, у твоєму голосі було стільки енергії й мужності — я витріщалася на телефон і не могла повірити в те, що моя маленька дівчинка, повна планів та ідей, створила власний бізнес на тому березі Атлантичного океану. (Це ж Атлантичний, чи не так? Я зажди плутаю його з Тихим.)

Отже, настав час для НАШИХ великих новин. Ми збираємося приїхати до тебе в гості наприкінці літа! Спершу дочекаємося, поки спаде спека, — ми багато чули про ці ваші теплові хвилі: ти й сама знаєш, яким татко стає дратівливим, коли йому щось не подобається. Деїрдре з турагентства дозволила нам скористатися своєю знижкою, тож уже в кінці тижня ми забронюємо квитки. Чи можна буде нам зупинитись у квартирі тієї літньої леді? Якщо ні, то підкажи, куди нам краще піти. ТІЛЬКИ ЩОБ БЕЗ БЛОЩИЦЬ.

Напиши, які дати тобі найкраще підходять. Я вже не можу дочекатися!!

Люблю-цілую, мама

P. S. Я тобі не казала, що Тріна отримала підвищення? Вона завжди була розумницею. Знаєш, тепер я бачу, що Едді у ній знайшла.

25 липня

«І буде безпека за часу твого,
щедрота спасіння, мудрости та пізнання»¹

Я стояла в самому центрі Мангеттена перед будівлею, що підносилася в небо, і, затамувавши дух, дивилася на позолочений напис над широким входом до Рокфеллер-плази, 30. Навколо вирував вечірній спекотний Нью-Йорк, тротуари були запруджені туристами, що безцільно тинялися вулицями, а в повітрі стояв рев автомобільних гудків і всюдисущий запах вихлопних газів і перегрітої гуми. Позаду мене жінка в сорочці поло з символом «Студії 30», перекикуючи галас і шум, вела добре завчену екскурсію для японських туристів. *Проект будівлі був завершений 1933 року відомим архітектором Реймондом Гудом у стилі арт-деко — сер, прошу, нікуди не йдіть, сер. Мем? Мем? — і спочатку називався АрСіЕй-білдінг, але потім його перейменували у ДжіЕй-білдінг — мем?*

Сюди, будьте ласкаві... Я підвела погляд на всі ці шістдесят сім поверхів і глибоко зітхнула.

Годинник показував за чверть сьому.

Відверто кажучи, у цей важливий момент я хотіла виглядати ідеально, а тому планувала повернутися до Лавері о п'ятій, прийняти душ і вдягти підходяще вбрання (мені хотілося щось у стилі Дебори Керр у фільмі «Незабутній роман»). Але в мої плани втрутилася Доля в особі стилістки з італійського модного журналу, яка, прибувши до вінтажного магазину о пів на п'яту, заявила, що хоче подивитися всі костюми для запланованої нею статті, після чого змусила свою колегу дещо приміряти, щоб вона могла зробити фото. Не встигла я отямитися,

---

¹ Ісайя 33:6. Переклад І. Огієнка.

як на годиннику вже було за двадцять шоста, і мені ледве вистачило часу, щоб відвести Діна Мартіна додому й нагодувати бідолашне цуценя. І от, спітніла й засапана, ще й у робочому одязі, я стояла, не здогадуючись про те, куди моє життя поверне тепер.

Гаразд, пані та панове, до оглядового майданчика сюди, будь ласка.

Лише декілька хвилин тому я бігла, тож зараз ніяк не могла перевести дух. Я штовхнула двері з димчастого скла і з полегшенням помітила, що черга в касу не дуже довга. Перевіривши напередодні ввечері інформацію на «ТріпЕдвайзорі», я знала, що черги можуть бути величезними, але забобонно не стала купувати квиток заздалегідь. Тому я дочекалася своєї черги, зиркаючи в люстерко пудрениці, і почала озиратися навсібіч на випадок, якщо він раптом з'явиться раніше, тоді купила квиток, що давав право проходу між 18:50 і 19:10, пройшла вздовж оксамитового шнура огорожі й почала чекати, коли мене разом з іншими туристами заженуть у ліфт.

Шістдесят сім поверхів. Настільки високо, що, мабуть, барабанні перетинки луснуть.

Він прийде. Звичайно, він прийде. А що, як ні?

Ця думка не давала мені спокою з того часу, як у відповідь на свій лист я отримала електронного. «Гаразд. Я тебе почув». Насправді це могло означати усе що завгодно. Я чекала на запитання стосовно мого плану або ж натяків на його рішення. Я замислювалася, чи не був мій лист відштовхуючим, надто сміливим, надто агресивним. Чи змогла я передати всю силу своїх почуттів? Я любила Сема. Я хотіла бути з ним. Чи він розумів, наскільки сильно? Хоча після такого жорсткого ультиматуму було б дивним перевіряти, чи правильно мене зрозуміли, тому я просто чекала.

Шість п'ятдесят п'ять. Двері ліфта відчинилися. Я простягнула свій квиток і ввійшла всередину. Шістдесят сім поверхів. Мій шлунок стиснувся.

Ліфт повільно рушив угору, і я відчула раптову паніку. Що, як він не прийде? Що, як він усе зрозумів, але передумав? Що мені робити? Звісно, він не вчинив би так зі мною, тільки не

після всього, що сталося. Я голосно ковтнула повітря й схопилася рукою за груди, намагаючись заспокоїти нерви.

— Боїтеся висоти, так? — звернулася до мене жінка поруч і торкнулася моєї руки. — Сімдесят поверхів усе ж таки.

Я спробувала всміхнутися.

— Так, щось на зразок того.

Якщо ти не зможеш залишити роботу, і свій будинок, і все те, що робить тебе щасливим, я зрозумію. Я, звичайно, засмучуся, але зрозумію.

Так чи інакше ти все одно завжди будеш зі мною.

Я брехала. Звісно, я брехала. Ох, Семе, будь ласка, скажи «так». Будь ласка, чекай на мене, коли двері знову відчиняться. Тоді ліфт зупинився.

— Оце так сімдесят поверхів, — вигукнув хтось, і ще декілька людей ніяково засміялися. На мене величезними карими очима дивилося немовля у колясці. Усі завмерли на секунду, а тоді почали потроху витікати з ліфта.

— Ох. То це був не головний ліфт, — зауважила жінка поруч зі мною. — Он де головний.

Вона мала рацію. Десь удалині, перед нескінченною звивистою чергою, я побачила ліфт.

Із жахом я витріщилася на все це дійство. Там було близько сотні, а то й двох сотень відвідувачів, котрі, ледве просуваючись, роздивлялися музейні експонати й заламіновані історії на стінах. Я поглянула на годинник. За хвилину сьома. Я написала Сему і з жахом помітила, що повідомлення не відправилося. Тоді я почала протискуватися крізь натовп, бурмочучи: «Вибачте. Вибачте», — у відповідь на що відвідувачі в черзі голосно цикали й кричали мені вслід: «Гей, леді, ми всі тут чекаємо!» Опустивши голову, я пройшла повз щити з інформацією про історію створення Рокфеллер-блдингу, про його різдвяні ялинки, повз відеовиставки Ен-Бі-Сі, маневруючи, штовхаючись і бурмочучи слова вибачення. Навряд чи існують більш дратівливі люди, аніж перегріті на сонці туристи, яким абсолютно несподівано довелося стояти в черзі. Один із них схопив мене за рукав.

— Гей! Ти! Тут узагалі-то черга!

— На мене чекають, — пояснила я. — Прошу мені вибачити. Я з Англії. Зазвичай ми такого не робимо. Але якщо я запізнюся, то ми з ним розминемося.

— Ставай у чергу й чекай, як це роблять усі!

— Відпусти її, любий, — мовила жінка поруч. Я пошепки подякувала їй і продовжила штовхати засмаглі плечі, втомлені тіла, бешкетних дітей і футболки «I ♥ NY», не зводячи очей із дверей ліфта, що тепер здавалися не такими й далекими. Але зовсім скоро я помітила, що черга намертво застопорилася. Я підстрибнула, намагаючись зрозуміти, що відбувається, і побачила фальшиву залізну балку. Вона лежала біля величезної чорно-білої фотографії нью-йоркського краєвиду. Відвідувачі, які групами сиділи на балці, імітували знамениту фотографію робітників, котрі обідають на балці під час будівництва хмарочоса, а молода жінка з камерою голосно волила: “Руки вгору, ось так, а тепер підняли великі пальці за Нью-Йорк, ось так, а тепер уявіть, що ви от-от одне одного зіштовхнете вниз, а тепер поцілуйтеся. Гаразд. Фотографії можна буде забрати при виході. Наступні!” Поки черга катастрофічно повільно просувалася вперед, вона продовжувала раз по раз повторювати ці чотири речення. Неможливо було пробратися повз балку, не зіпсувавши чиюсь, можливо єдину в житті, фотографію з Рокфеллеру. Сьома година чотири хвилини. Я спробувала пролізти вперед, щоб подивитися, чи вдасться протиснутися повз жінку з камерою, але несподівано виявила, що прохід заблокувала група підлітків із рюкзаками. Хтось штовхнув мене в спину, і ми ще трохи просунулися вперед.

— На балку, будь ласка. Мем? — Прохід був перекритий нерухомою людською стіною. Фотограф жестом указала на балку. Я була готова на все що завгодно, аби швидше просунути-ся. Я слухняно залізла на балку, бурмочучи собі під носа: «Ну ж бо, скоріше, я запізнююся».

— Руки вгору, ось так, а тепер підняти великі пальці за Нью-Йорк! — Я підняла руки, а за ними — великі пальці. — А тепер уявіть, що ви штовхаєте одне одного, ось так... Тепер поцілуйтеся. — До мене повернувся здивований і радісний підліток в окулярах.

Я похитала головою.

— Іншого разу, приятель. Пробач.

Я зіскочила з балки, розштовхала людей довкола й кинулася до початку черги перед ліфтом.

Сьома година дев'ять хвилин.

У цей момент мені хотілося плакати. І ось я, переминаючись із ноги на ногу, стояла у спітнілому сердитому натовпі й дивилася, як уже інший ліфт вичавлює людей, і проклинала себе, що не підготувалася до цього заздалегідь. Ось у чому проблема широких жестів, зрозуміла я. Вони іноді вилазять боком, причому досить ефектно. Охоронці, котрі, вочевидь, бачили тут найрізноманітніші види людської поведінки, байдуже спостерігали за моїм хвилюванням. І ось нарешті о сьомій дванадцять двері ліфта відчинилися й охоронець почав заганяти туди відвідувачів, перераховуючи їх по головах. Діставшись мене, він загородив прохід мотузкою. — Вам у наступний ліфт.

— Ой, ну годі вам.

— Правила є правила, леді.

— Будь ласка. На мене там чекають! Я вже й так запізнилася. Прощу, пустіть мене! Будь ласка. Я вас благаю!

— Я не можу. Обмежена кількість людей.

Коли я тихо й змучено застогнала, якась жінка попереду поманила мене рукою.

— Ось, — мовила вона, виходячи з ліфта. — Заходьте замість мене. Я поїду наступним.

— Серйозно?

— Люблю романтичні побачення.

— Ох, дякую, дякую! — вигукнула я й заскочила до ліфта. Я не стала казати їй, що з кожною секундою шанси на це романтичне побачення стають дедалі мізернішими. Я втиснулася у ліфт, незважаючи на допитливі погляди інших пасажирів, і стиснула кулаки, коли ліфт рушив угору.

Цього разу він піднімався з неймовірною швидкістю, тож малюки, які їхали в супроводі батьків, захихикали і почали показувати пальчиками на скляну стелю. Над головою мерехтіло світло. Мій шлунок то стискався, то перекидався. Літня жінка

у квітчастому капелюсі, що стояла поряд, злегка штовхнула мене у бік.

— Хочеш м'ятну цукерку? — запитала вона й підморгнула: — На випадок, якщо ви таки зустрінетеся.

Я взяла одну цукерку й нервово всміхнулася.

— Я хочу знати, як усе мине, — мовила вона й засунула пачку назад до сумки. — Знайди мене. — Відчувши, як у мене заклало вуха, я зрозуміла, що ліфт сповільнюється: ми зупиняємося.

Жила собі дівчина з маленького містечка, і жила вона в своєму маленькому світі. І була вона абсолютно щаслива або принаймні переконала себе у цьому. Як і багатьом дівчатам, їй подобалося приміряти різні вбрання, щоб стати тією, ким вона не була. Але, як це часто буває з дівчатами, життя швидко її зламало, і вона замість того, щоб шукати своє покликання, замаскувалася, сховавши те, що відрізняло її від інших. Світ так часто калічив її, і вона вирішила, що куди безпечніше бути взагалі несхожою на себе.

Адже існує так багато версій нас самих, які ми можемо обрати власноруч. Колись я вірила у те, що мені судилося прожити найбільш пересічне життя. Але я навчилася деяких речей після зустрічі з чоловіком, який відмовився прийняти нову версію себе самого, і зі старою леді, яка примудрилася змінитися тоді, коли більшість людей уже, напевно, здалися б.

У мене був вибір. Я могла стати Луїзою Кларк із Нью-Йорка чи Луїзою Кларк зі Стортфолда. Або ж, можливо, існувала зовсім інша Луїза, про яку я навіть не здогадуюся. Але ключ до щастя полягав у тому, щоб не дозволити людині, що крокує поруч із тобою, вирішувати за тебе, якою ти повинна бути, щоб прибити тебе, як метелика, у скляну рамку. Ключ до щастя полягав у тому, щоб знову і знову винаходити себе.

Я переконала себе в тому, що, навіть якщо його там не буде, я це переживу. Урешті-решт, бувало й гірше. Просто доведеться ще раз себе винайти. Я подумки повторила це собі, поки чекала, коли відчиняться двері. Сьома година сімнадцять хвилин.

Я стрімко підійшла до скляних дверей, переконуючи себе, що як уже він подолав такий шлях, то напевно зможе почекати ще двадцять хвилин. Я побігла вздовж оглядового майданчика, маневруючи між людьми, які милувалися краєвидом, туристами, що захоплено щось обговорювали, і тими, хто робив селфі. Я повернулася до скляних дверей і кинулася до внутрішнього майданчика. Мабуть, він на іншому боці. Я метушилася, зазирала в обличчя незнайомих, намагаючись відшукати одного-єдиного чоловіка, трохи вищого за всіх довкола, темноволосого, широкоплечого. Я хрест-навхрест перетнула покриту плиткою підлогу, вечірнє сонце нещадно пекло голову, спиною струменів піт, а я все дивилася й дивилася, із жахом починаючи розуміти, що його тут немає.

— Ну що, знайшла? — запитала жінка, схопивши мене за руку. Я похитала головою.

— Підніміся нагору, люба. — Вона вказала на бокову частину будівлі.

— Нагору? Туди можна піднятися?

Я щодуху кинулася, намагаючись не дивитися вниз, до невеличкого ескалатора. Він доставив мене на інший оглядовий майданчик, який виявився ще більше заповненим туристами. Я була у повному відчаї й раптово уявила, як у цей самий момент він спускається з протилежного боку. І як я про це маю дізнатися?

— Семе! — вигукнула я, перекрикуючи стукіт власного серця. — Семе!

На мене вже почали підозріло зиркати, але більшість відвідувачів продовжували милуватися краєвидом, робили селфі або ж позували біля скляного огороження.

А я стояла посеред оглядового майданчика й хрипло кричала:

— Семе!

Я дістала телефон, відчайдушно намагаючись відправити повідомлення знову і знову.

— Так, зв'язок тут нікудишній. Ви когось загубили? — запитав охоронець в уніформі, з'явившись біля мене. — Ви загубили дитину?

— Ні. Чоловіка. Я мала зустрітись тут із ним. Я не знала, що тут два рівні. Так багато оглядових майданчиків. Ох, Боже. Ох, Боже. Я не знаю, де його шукати.

— Я зв'яжуся по рації з колегою, попрошу його зробити оголошення. — Чоловік підняв рацію до вуха. — А ви знаєте, що тут насправді три рівні, леді? — Він жестом указав нагору. У цей момент я видала приглушений схлип. Сьома година двадцять три хвилини. Я ніколи не знайду його. Він точно вже пішов. Навіть якщо приходив. — Спробуйте пошукати там. Охоронець узяв мене за лікоть і вказав на сходи. А тоді відвернувся й заговорив у радіо.

— Туди, так? — запитала я. — Більше жодних оглядових майданчиків?

Він широко всміхнувся.

— Більше жодних оглядових майданчиків.

Щоб піднятися з другого рівня оглядового майданчика Рокфеллер-центру до останнього, найвищого, потрібно подолати шістдесят сім сходинок, а це досить поважна цифра, якщо ви у вінтажних атласних бальних туфлях кольору фуксії на високих підборах зі зрізаними еластичними ремінцями, у туфлях, аж ніяк не призначених для марафонських забігів, особливо в таку спеку. Цього разу я повільно йшла нагору. Я піднімалася вузькими сходами, але вже на половині шляху, відчувши, що ще трохи — і я вибухну від хвилювання, зупинилася, обернулася й поглянула на краєвид. Над Мангеттеном осяйним помаранчем нависло сонце, безмежне море блискучих хмарочосів — центр світу, центр усього бізнесу — відображало його персикове світло. А внизу, під нашими ногами, вирували мільйони трагедій, великих і маленьких, історії смутку, щастя, втрат і виживання, мільйони щоденних маленьких перемог.

Але в тому, щоб займатися улюбленою справою, і є велика втіха.

Ступаючи останні кроки, я думала про те, що моє життя все одно буде чудовим. Я перевела дух і подумала про своє нове агентство, своїх друзів, свого песика з його смішною веселою мордочкою. Я подумала про те, як за менш ніж рік мені вдалося пережити безпритульність і безробіття в одному

з найжорстокіших міст на Землі. Я подумала про меморіальну бібліотеку імені Вільяма Трейнора.

А коли обернулася й підняла очі, то побачила його: він стояв спиною до мене й, спершись на карниз, милувався краєвидом. Вітер злегка куйовдив його волосся. Я завмерла, пропускаючи останню групу туристів, і почала роздивлятися його широкі плечі, нахил голови, м'яке темне волосся, що спадає на комір, і щось у мені клацнуло — раптом я заспокоїлася, просто побачивши його.

Я стояла, милувалася ним і мимоволі зітхнула.

І, можливо, відчувши мій погляд, він повільно озирнувся й випростався, а тоді широко всміхнувся.

— Привіт, Луїзо Кларк, — мовив він.

Подяка

Велике спасибі Ніколь Бейкер Купер і Ноель Берк за люб'язність і щедрість зробити опис Центрального парку і Верхнього Іст-Сайду, а також за те, що стали прозорим вікном у ці дуже специфічні світи. Будь-які відхилення від реальності лежать виключно на моїй совісті й зроблені виключно в інтересах сюжету.

Величезна подяка Віанелі Рівас із Бібліотечної служби Нью-Йорка, яка не пошкодувала часу, щоб показати мені бібліотеку у Вашингтон-Гайтс. Моя вигадана бібліотека не є її точною копією, але справді бере за основу надану мені безцінну інформацію про реальну бібліотеку та її співробітників. Бажаю їй процвітання і розвитку.

Ну і, як завжди, спасибі моему агенту Шейлі Кровлі і моему редактору в Сполучених Штатах, Памелі Дорман. Дуже дякую талановитим співробітникам видавництва «Pamela Dorman Books» і «Penguin Publishing Group», зокрема Джеремі Ортону, Луїзі Брейверман, Брайану Тарту, Кейт Старк, Ліндсі Преветт, Лідії Гірт, Кетрін Корт, Кейт Бріггс, Брієнні Лінден, усім неоспіваним героям, що працюють у книжкових магазинах, працівникам медіа-супроводу й усім іншим. Безмежна вдячність кожному, хто працює разом із Шейлою в «Curtis Brown», за постійну підтримку, особливо Клер Нозієрес, Кеті МакГован, Енрічетті Фреццато, Мейрі Фрізен-Есканделл, Еббі Грівс, Фелісіті Блант, Марті Кук, Ніку Марстону, Раніт Агуйя, Еліс Лутїєнс і, звичайно, Джону Геллеру. Окреме спасибі Бобу Букману зі США.

Дякую за довгу дружбу, професійні поради, обіди, чай та геть недоречні напої Кеті Рансіман, Моніці Левінські, Медді Вікхем, Сарі Міллікан, Ол Паркер, Поллі Семсон, Девіду Гілмору, Деміану Барру, Алексу Гемінслі, Венді Бірн, Сью Меддікс,

Теа Шарроку, Джессу Растону, Лайзі Джуелл, Дженні Колган і всім співробітникам «Writersblock».

Наближаючись до дому, хотілося б подякувати Джекі Тірн, Клер Ровет, Крісу Лаклі, Дрю Гейзел, усьому персоналу «Vicusletta» і кожному, хто допомагає мені робити те, що я роблю.

Моя любов і вдячність моїм батькам — Джиму Мойесу і Ліззі Сандерс, — а також Гаю, Бі і Клеммі, але більше за всіх я вдячна Чарльзу, Саскії, Гаррі та Локі, а також БігДог (котра приймає до сім'ї майже кожного, тож тих, хто її знає, це вже не дивує).

І, нарешті, я хочу подякувати Джилл Менселл і її дочці Лідії за щедрі пожертви в «Authors of Grenfell» — я увічнила Лідію в образі господині магазину вінтажного одягу, яка завжди жує жуйку й палить цигарку.

Літературно-художнє видання

МОЙЄС Джоджо
Та сама я
Роман

Керівник проекту *В. А. Тютюнник*
Відповідальний за випуск *О. В. Приходченко*
Редактор *І. М. Давидко*
Художній редактор *В. О. Трубчанінов*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректор *О. Є. Шишацький*

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Мойєс Дж.

М74 Та сама я : роман / Джоджо Мойєс ; пер. з англ. В. Бондар. —
Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2018. —
448 с.

ISBN 978-617-12-5847-1 (PDF)

ISBN 978-0-399-56245-7 (англ.)

Лу Кларк намагається покінчити зі своїм минулим і переїздить до Нью-Йорка. В Англії вона залишає Сема, який колись допоміг їй оговтатися від болю втрати. А тепер Лу фактично тікає від чоловіка, прирікаючи їхні стосунки на випробування відстанню. У великому місті дівчина починає життя спочатку і влаштовується на роботу до заможного сімейства Гопніків. Вона відразу опиняється у вирі їхніх таємниць та пристрастей, розчиняючись у чужій родині. Лу не вистачає часу навіть на коротку розмову із Семом, який щодня віддаляється... Але коли одного дня доля випадково зіштовхує її з чоловіком на ім'я Джошуа Райан, усе змінюється. Та от чи змінить нове кохання саму Лу? Чи зможе вона нарешті віднайти щастя і припинити розриватися між минулим та майбутнім?

УДК 821.111

ДЖОДЖО МОЙЄС

до
зустрічі
з тобою

КЛУБ
СМАЖНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

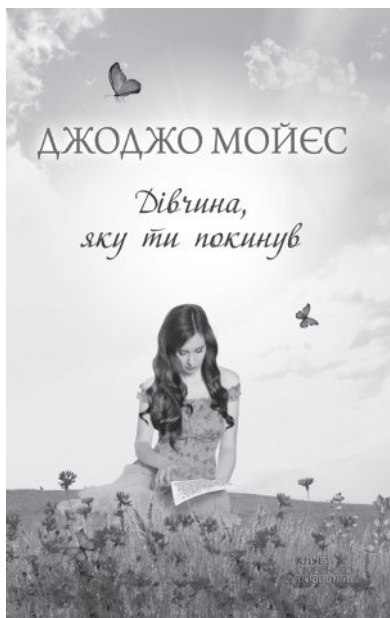
«Підштовхуй себе. Не засиджуйся». Саме цього паралізований Вілл вчить Луїзу, свою молоду доглядальницю. Вона мешкає з батьками, знає напевне, скільки кроків від зупинки до її будинку, але навіть не уявляє, як воно — жити на повну. А він після жакливої аварії цілком втратив сенс життя, сховавши всі почуття під маскою збайдужілого циніка... Такими вони були до зустрічі одне з одним. Але головне — якими стали! «Живи на повну. Просто живи».

Довгоочікуване продовження роману Джоджо Мойєс! Післямова до голлівудської історії кохання Лу і Вілла! Шість місяців поряд із прикутим до інвалідного візка Віллом змінили Луїзу. Марно вона намагалася навчитися жити після нього... Попереду — повернення додому та відчайдушні спроби почати все спочатку. Ліки від болю Лу відшукає серед товаришів у нещасті, подивившись у групі підтримки своїми печалями, радощами, надіями та напрочуд неістинним печивом. І зустрине Сема, який знає все про життя і смерть, сильного, мужнього і до нестями закоханого...

Лів отримала картину «Дівчина, яку ти покинув» у подарунок від чоловіка. А коли він трагічно загинув, цілком утратила сенс життя. Лише полотно нагадувало їй про найщасливіші миті з коханим. Здавалося, вона відчуває його подих, чує сміх... Та одна випадкова зустріч змінює її життя. Лів нарешті дізнається, хто зображений на картині, дізнається історію цієї дивовижної жінки, яка незбагненним чином вплелася до її власної долі. Неймовірні пошуки, нові зустрічі й знайомства надихають Лів. Вона знову вчиться сподіватися й вірити, вона знову чекає на кохання...

Зім'ятий аркуш, слова, що линуть від серця: ніжні, пристрасні, щирі... Вони вразили Дженніфер. Після жахливої автокатастрофи вона нічого не могла пригадати: ані обставин аварії, ані рідних, ані чоловіка. А ці рядки пробудили в її душі якусь згадку, і...

Через півстоліття ті самі слова на пожовклому аркуші прочитає журналістка Еллі Говорт. Хто написав цього листа і що сталося з Дженніфер? Розпочинаючи пошуки чужого кохання, Еллі й гадки не мала, що зробила крок назустріч власному.

1946 рік. Френсіс, Евіс, Маргарет і Джин мріяли зустрітися зі своїми чоловіками після тривалої розлуки. Так само, як і майже 600 інших жінок, які разом із солдатами пливають до своїх «половинок» на борту «Вікторії» — колишнього військового авіаносця. Наречені, що жодного разу не бачили своїх наречених; дружини, що не знають, чи живі ще їхні чоловіки, чи пам'ятають про них... На борту Френсіс знайомиться з молодим морським піхотинцем Генрі. Вони бояться відкрити душу одне одному, намагаються забути про своє минуле. Френсіс і не уявляє, наскільки ця подорож змінить її життя...

